

نخست
ادامه دارد

دوماهنامه نهضت • دوره جدید شماره ۲۸ و ۲۹ • تابستان ۱۴۰۵

ویژه نامه
استانی

السلام عليك يا ابا الفضل العباس

يَا سَيِّدِي عَظِيمِي كَرِيمِي

مروری بر تلاش های نهضت تبلیغ اسلام ناب
در سراسر ایران؛ از دو جنگ تحمیلی
تا پرچم های انتقام

خون خواهی

دوماهنامه نهضت • دوره جدید شماره ۲۸ و ۲۹

جلد
دوم

نخست
ادامه دارد

دوماهنامه نهضت • دوره جدید شماره ۲۸ و ۲۹ • تابستان ۱۴۰۵

پرچم های سرخ در مسیر اربعین

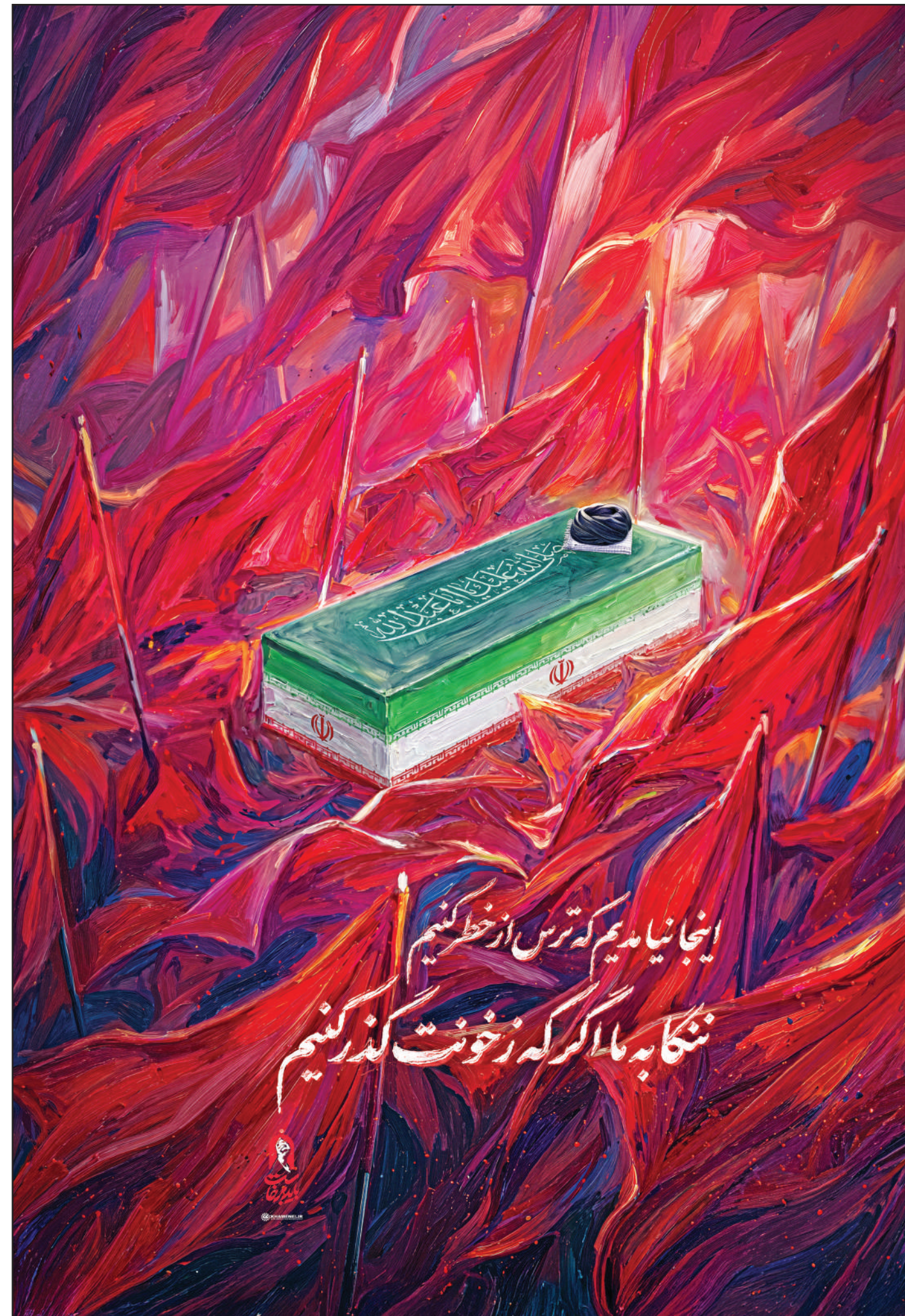
اربعین امسال حال و هوایی متفاوت داشت؛ پرچم های سرخ خون خواهی رهبر شهید، درمشایه و هزاران کیلومتر مسیر جاماندگان اربعین در سراسر کشور به اهتزاز درآمد

تابستان ۱۴۰۵

راه‌ها

بزرگترین آرزو و افتخارینده
این است که در این راه پُرافتخار
و پُرفیض و پُربهجت، جان خود را
تقدیم کنم. رهبر شهید انقلاب ۱۳۷۸/۰۴/۲۱

اینها نیامدیم که ترس از خطر کنیم
ننگا به ما اگر که زخونت گذر کنیم

الحمد لله
الرحمن
الرحيم

یادداشت حجت الاسلام قمی درباره خون‌خواهی رهبر شهید انقلاب

جداز هر جریاتی است خون قاتل تو

حجت الاسلام محمد قمی

رئیس سازمان تبلیغات اسلامی

■ سالیان سال است که در فرهنگ ایرانی و اسلامی ما، برای وداع و خاکسپاری عزیزان از دست رفته، داغ‌داران لباس مشکی به تن می‌کنند. اما وداع میلیونی با مرشد و پیشوای امت، عادت را کنار زد و دریای

سرخ پرچم‌ها در آن پهنه انسانی، با یک معناپردازی عمیق، به یک «بیانیه تمدنی» تبدیل شد. نمادی که به تعبیری، زمان را متوقف می‌کند تا صریح‌ترین پیام رابه تاریخ مخابره و به دشمنان خون‌ریز تفهیم کند؛ حرارت خون ولی خدا، اجازه نمی‌دهد جامعه اسلامی دچار «آفت فراموشی» یا «عادی‌سازی» شود.

■ این پرچم‌های خون‌خواهی به انسان و انسانیت نهیب می‌زند؛ خاکی که پیکر شهید را در بر می‌گیرد سر دشمن خواهد بود و این پرچم‌ها تعهدی ابدی است که مسلمین را حول محور یک «زخم مشترک» متحد و متذکر می‌کند.

فرهنگ خون‌خواهی، قواعد جدیدی در می‌اندازد که در آن معادلات مصلحت‌آمیز دنیای سیاست جای ندارد و وقتی که پای خون ولی خدا در میان باشد، عاطفه‌های مشترک و حرارت قلوب یک‌اراده واحد می‌سازد؛

جداز هر جریانی است بحث قاتل تو
مرا چه کار به امضای نحس قاتل تو

■ عیان است که جان‌های پاک، شجاع و غیرت‌مندی، عهد خون کرده و برخاسته‌اند تا بخشی از حساب ما با قاتلین ولی خدا و مرشد مسلمین را تسویه کنند. خط خون‌خواهی، در این فرهنگ از یک اشتراک عمیق، میان هویت ملی ایران و فلسفه تاریخی تشیع بر محور «انتقام خون صالحان» برآمده است. شعله‌های خون‌خواهی

برای هر مرگ یا هر حاکمی زبانه نمی‌کشد؛ این حماسه بلند، وقف صالحانی می‌شود که پاکی، اقتدار و ایمان خود را به تاریخ، مردم و حق تعالی ثابت کرده‌اند و همانطور که رهبر معظم انقلاب آیت‌الله سید مجتبی خامنه‌ای (حفظه الله) فرمودند؛ در زمره حسینیان کسانی هستند که وقتی در راه حسین و برای مکتب و مرام حسین (ع) خون‌شان مظلومانه بر زمین می‌ریزد، امت اسلام به حرکت در می‌آید و آن زمان به عاشورا و آن مکان به کربلا تبدیل می‌شود.

■ پاسخ به ضایعه جان‌سوز شهادت ز عیم امت، البته یک تفکیک فقهی و راهبردی را می‌طلبد؛ اول قصاص؛ یعنی پاسخ فوری، عینی و موازنه‌ساز که ناظر به اشخاص، آمران و عاملان مستقیم این جنایت، مشخصاً آن سگ زرد و ملعون ازل و ابد و آن نوچه جانی و منحوس صهیونیستی اش است.

دوم انتقام؛ یعنی کلان‌طرح تاریخی برچیدن باطل، که فرآیندی عمیق‌تر، در دناک‌تر و بلندمدت‌تر است. پس این خون‌خواهی مستقیماً به وظیفه ایمانی جامعه و توجه به ساخت امام زمان (عج) گره خورده است.

■ از این منظر، این کارزار با مجازات چند ملعون لقمه حرام تمام نمی‌شود، بلکه فرجام آن، برچیدن کامل نظام‌های فرعونیت تمدن غرب است. برای آنکه غلبان رستاخیز گونه‌امت به انفعال یا شعارزدگی منجر نشود، باید افاق‌های اقدام عملی آن برای عموم مردم و آزادگان

و مسلمین کاملاً ملموس، تمدنی و در عین حال متعین باشد. خراب کردن نظم شوم استعماری بر سر ناظران آن ضروری است.

■ از طرفی این شهادت، انسداد معرفتی جهان مدرن را می‌شکند. در این جهان بی حقیقت، شهید خامنه‌ای عزیز با شهادت بی‌مثال و نمادینش ورق را برگرداند. او با مشیت گره کرده‌اش، با زبان روزه، در سنگری که بارها تهدید شده بود، در کنار فرزندان، قواعد معرفتی و مادی تمدن غرب را باطل و عیان کرد که عالم، باز بچه طراحی‌های مادی بشر نیست؛ بلکه حقایقی مطلق و سنت‌هایی الهی در کار جهان هست که امور را فراتر از اراده‌های انسانی پیش می‌برد.

شعله‌های
خون‌خواهی برای
هر مرگ یا هر حاکمی
زبانه نمی‌کشد؛ این
حماسه بلند، وقف
صالحانی می‌شود که
پاکی، اقتدار و ایمان
خود را به تاریخ، مردم
و حق تعالی ثابت
کرده‌اند و همانطور
که رهبر معظم انقلاب
آیت‌الله سید مجتبی
خامنه‌ای (حفظه الله)
فرمودند؛ در زمره
حسینیان کسانی
هستند که وقتی در راه
حسین و برای مکتب
و مرام حسین (ع)
خون‌شان مظلومانه
بر زمین می‌ریزد، امت
اسلام به حرکت در
می‌آید و آن زمان به
عاشورا و آن مکان به
کربلا تبدیل می‌شود

مروری بر دیوارنگاره‌های خانواده
نهضت تبلیغ اسلام
ناب در ۱۲۰ روز جنگی

دیدگاه در دیدگاه

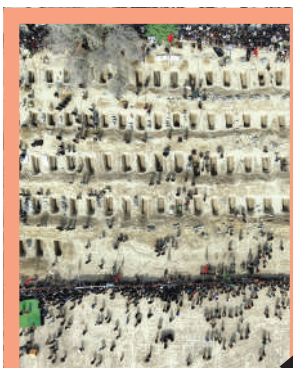
۱۸

شاعران در آیین بدرقه رهبر
فرزانه انقلاب سنگ تمام
گذاشتند

۴۸ ساعت شعرواشک

۲۱

مروری بر مهم‌ترین
مستندهای تولید شده
در خانواده بزرگ سازمان
تبلیغات درباره جنگ

تصویری از واقعیت

۲۴

سریال «اهل ایران» زیر
بمباران جلوی دوربین رفت

ایرانی بمان!

۳۰

مروری بر مهم‌ترین رجزهای جنگی
در جریان اجتماع‌های شبانه

نوای مقاومت

۲۴

هنرمندان تجسمی در جنگ
تحمیلی سوم، حماسه را
بازآفرینی کردند

نقشی چنین میانه میدانم آرزوست

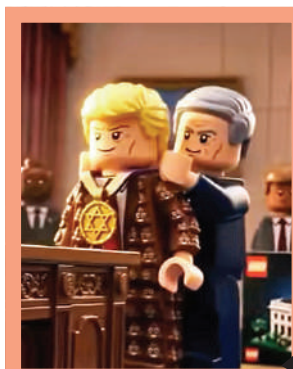
۲۰

مروری بر فعالیت‌های
رسانه‌ای خانواده بزرگ
سازمان تبلیغات اسلامی
در دوره جنگ تحمیلی سوم

نبرد روایت‌ها

۱۶

هوش مصنوعی و انیمیشن‌های
لگویی برای جان آمریکا در جنگ
روایت‌ها شدند

موشک‌هایی از جنس لگو

۲۷

روایت معاون امور استان‌های
بنیاد سپهر از جریان‌سازی
رسانه‌ای در کشور

راهبری عملیات فرهنگی

۱۴۴

گفت‌وگو با سعید لشگری

از انحصار در تهران تا فرات تهران

۷۴

مروری بر برپایی مهمانی‌های «امت
احمد» در استان‌های مختلف

تجلی وحدت بارم‌نام پیامبر رحمت

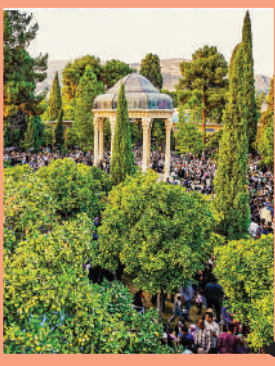
۱۰۸

مروری بر مراسم
جاماندگان اربعین در سراسر کشور

امواج عشق در رگ‌های ایران

۹۲

پرطرفدارترین برنامه قرآنی
تلویزیون تابحال به کدام
شهرهای کشور سفر کرده است؟

ایران گردی محفل

۱۷۸

مراسم اعتکاف
۱۴۴۷ پرشورتر از همیشه
برگزار شد

پرواز در ملکوت

۱۶۲

نشانی: تهران، میدان فلسطین،
سازمان تبلیغات اسلامی
شماره تماس: ۶۶۴۶۸۴۴۰
نشانی شبکه‌های اجتماعی:
@sazmantablighaat

زیر نظر روابط عمومی سازمان تبلیغات اسلامی
هر گونه ذکر مطالب آزاد است.

معاون اجرایی: محمد شاهی
گروه اجرایی: مجید معافی، جواد مراد
نیلوفر افسانه، علی اختر شناس
مهدی لشگری، مینا نور محمدی
و مهدی رحیمی
باسپاس از: حمید و کیلی
با تقدیر از همراهی:
حجت الاسلام محمد قمی
و محمد مهدی دادمان

جانشین مدیر مسئول: امین رضا لطفعلی زاده
سردبیر: علی مراد خانی
دبیر تحریریه: علی عمادی
تحریریه: جواد عزیزی، هدی سادات
پاک‌نهاد، ندا اظهري، عطیه کشاورز
فاطمه یزدانی خرم و مبینا افراخته
مدیر هنری: علیرضا بهرامی
ویرایش عکس: محمد قاسمی
به یاد: شهید محمدعلی سعادت فیانی

نقصت
ادامه دارد...

دوماهنامه نهضت
دوره جدید شماره ۲۸ و ۲۹
تابستان ۱۴۰۵
صاحب امتیاز:
سازمان تبلیغات اسلامی

شناسنامه

ما را در شبکه‌های اجتماعی دنبال کنید

وقتی مردم جلوتر از ساختارها حرکت می کنند

۳۲

سازمان تبلیغات مبعوث

گفت وگو با حجت الاسلام
غلامحسین حقانی

کارما اقناع است، نه ابلاغ!

۵۶

پویش جان فدا
نقشه دشمن را نقش بر آب کرد؟

لشکر ۳۱ میلیون نفری

۵۴

برپایی حماسی عید غدیر
در کشور، يك روز پس از
آغاز جنگ

ایران ذوالفقار علی

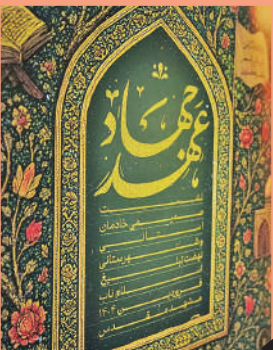
۱۴۲

عزاداری محرم در سال ۱۴۰۴
حماسی تر از همیشه برگزار شد

ایران حسین

۱۲۸

مروری بر رویداد «عهد جهاد»

هم قسم برای تبیین

۲۰۰

مهرواره هوای نوبه دوره
چهارم رسید

ارتقای هیأت به نهاد اجتماعی آینده نگر

۱۹۸

۱۸۰	۱۶۴	۱۴۶	۱۳۰	۱۱۰	۹۴	۷۸	۶۰	۴۲
پشت صحنه شهری که ایستاد	از کلاس درس تا میدان عمل	۳۰۰ جوان دور میز حل مسئله	مردم در میدان	روزی که به نام دختران شد	زن، مقاومت، هویت	روایت هنر در مسیر آریهین	خانه ها اتاق عملیات و روایت	راویان صانق فرغ جنگ روایت کا
مرکز زیست بوم فرهنگی تهران شهرستان های تهران قزوین البرز	مرکز قم اصفهان سمنان یزد	مرکز مرکزی همدان کهگیلویه و بویراحمد چهارمحال و بختیاری	شمال مازندران گلستان گیلان	شمال غرب زنجان آذربایجان شرقی آذربایجان غربی اردبیل	غرب کردستان ایلام کرمانشاه لرستان	جنوب خوزستان فارس پوشهر	جنوب شرق سیستان و بلوچستان کرمان هرمزگان	شمال شرق و شرق خراسان رضوی خراسان جنوبی خراسان شمالی

تجمعات «مردم» چطور نقشه های دشمن را نقش بر آب کرد؟

وقتی خیابان سنگر شد

جنگ فقط آن چیزی نبود که در آسمان اتفاق می افتاد. یک بخش مهم آن شب ها روی زمین جریان داشت؛ وقتی میدان ها و خیابان های شهرهای مختلف ایران، یکی بعد از دیگری پر از آدم هایی می شد که آمده بودند بگویند پای دفاع از کشور ایستاده اند. چند شب اول شاید هنوز معلوم نبود این قرارهای شبانه قرار است تا کجا ادامه پیدا کند، اما خیلی زود مشخص شد با یک واکنش مقطعی طرف نیستیم. خیابان داشت به یکی از میدان های اصلی جنگ تبدیل می شد. ابعاد ماجرا هم کوچک نبود. طبق نتایج یک نظرسنجی که قائم مقام معاونت راهبردی رئیس جمهور ارائه کرد، ۵۶ درصد مردم ایران گفته بودند دست کم یک بار در اجتماعات شبانه شرکت کرده اند و بیش از نیمی از آن ها هم در اکثر این شب ها به خیابان آمده اند. نکته جالب تر اینکه در همان پیمایش، ۷۵ درصد حاضران گفته بودند خواهان اصلاح وضع موجودند؛ یعنی جمعیتی که شب ها به خیابان می آمد لزوماً از نظر سیاسی یک دست نبود و از جناح و تفکر سیاسی واحدی برنخاسته بودند. محمدحسین ساعی، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی، هم از برگزاری تجمع در دست کم ۱۰ هزار نقطه کشور در هر شب خبر داده بود؛ از میدان های اصلی کلان شهرها تا شهرهای کوچک و روستاها. شاید اهمیت ماجرا دقیقاً همین جابود. آدم هایی که الزاماً درباره همه مسائل کشور یک نظر نداشتند، روی یک نقطه مشترک کنار هم ایستاده بودند؛ ایران زیر حمله است و باید از آن دفاع کرد. خیابان جایی شده بود که اختلاف های سیاسی و اجتماعی در مقابل مسئله دفاع از کشور رنگ باخت.

يك مثال عینی

يك روايت از همين ماه‌های اخير شايد بهتر از هر توضيح ديگري نسبت اين تجمعات با دستگاه‌های رسمي را نشان بدهد. حجت الاسلام روح الله حريز اوي، قائم مقام سازمان تبليغات، تعريف کرده وقتی در يكي از شهرستان‌ها پيشنهاده شد چند تجمع محلي با هم تجمع شوند، مردم جواب دادند: «مگر ما به فرمان شما آمده‌ايم که بخواهيم اين جابه‌جايي را انجام دهيم؟» روايت او از ماجرا روشن بود: ميدان صاحب خودش را داشت و دستگاه‌ها بايد اين واقعيّت را می‌فهميدند. شايد يكي از مهم‌ترين تفاوت‌های اين تجربه با مدل‌های معمول فرهنگي همين باشد. در مدل اداري، معمولاً يك دستگاه بر نامه را طراحي می‌کند، بودجه و محتوای چيندو در آخر از مردم دعوت می‌کند که بيايند. اينجا مسير بر عكس شده بود. مردم آمده بودند و حالا دستگاه فرهنگي بايد ياد می‌گرفت چطور خودش را پشت يك حرکت اجتماعي قرار بدهد؛ اعتماد کند، گره باز کند، محتوا برساند و تاجايي که لازم است هماهنگي ايجاد کند. جنگ در آسمان با موشک و جنگنده پيش می‌رفت، اما پايين تر، در هزاران ميدان و خيابان، سنگر ديگري شکل گرفته بود. خيابان را دستگاهي نساخت؛ مردم خودشان به ميدان آمدند. هنر دستگاه فرهنگي اين بود که وقتی آمدند، دستشان خالي نماند.

مطالبه خون خواهی

خود تجمعات هم در اين چند ماه ثابت نماندند. با شهادت رهبر انقلاب، خون خواهی از همان روزهای نخست وارد شعارها شد، اما با گذشت زمان اين صدا پرنگ تر شد و به يكي از محورهای ثابت بسياری از قرارهای شبانه تبديل شد. در تيرماه، گزارش‌ها از «موج خون خواهی» در تجمعات استان‌ها و شهرستان‌های مختلف حکايت می‌کرد. پلاکاردها به سوی مضمون «انتقام امام شهيدم چه شد؟» به سطح ميادين آمد و هفته‌ها بعد همين مطالبه همچنان در شهرهای مختلف تکرار می‌شد. يعني خيابانی که کارش را با دفاع از ايران در ميانه جنگ شروع کرده بود، بعد از جنگ هم ساکت نشد. مسئله دفاع از کشور، ياد رهبر شهيد، حمايت از نيروهای مسلح و حالا مطالبه خون خواهی، هر کدام در مقاطعی به اين قرارهای شبانه معنا داده‌اند. ميدان همچنان زنده مانده و محتوایش را هم فقط يك ستاد و دستگاه توليد نکرده؛ بخشی از آن در خود خيابان و ميان همان مردمی شکل گرفته که بيش از پنج ماه است شب به شب به ميدان آمده‌اند. استمرار بيش از شش ماهه اين تجمعات نیز گواه همين موضوع است.

مردمی «ستاخيز بی سابقه» خوانده شد و رهبر انقلاب از ثبت «تصاب تازه‌ای از جلوه بعثت» مردم سخن گفت. يعني اتفاقي که از شب‌های جنگ در ميدان‌ها شروع شده بود، حالا در يك حضور اجتماعي بزرگ‌تر خودش را نشان می‌داد.

دستگاه تبليغي کشور چه کرد؟

امادرست از همين جا يك مسئله اجرائي مهم هم شروع می‌شد. وقتی هر شب در هزاران نقطه کشور مردم خودشان به ميدان می‌آيند، چطور می‌شود کمک کرد اين ميدان دستش از محتوا و امکانات خالي نماند، بدون اينکه دستگاه فرهنگي خودش را صاحب آن بداند؟ تهران يك ماجرا داشت و استان‌ها يك ماجراي ديگر. در يك شهرستان کوچک ممکن بود مردم و هيأت‌ها محل تجمع را مشخص کرده باشند و کار را جلو ببرند، اما برای ادامه مسير به سخنران، محتوای متناسب با اتفاقات روز، کليپ، رجز، سرود يا هماهنگي با دستگاه‌های محلي احتياج پيدا کنند. اينجا ديگر مسئله «را انداختن تجمع» نبود؛ مسئله اين بود که دست کسانی که خودشان ميدان را راه انداخته‌اند خالي نماند. يکی از نقش‌های مهم سازمان تبليغات اسلامي در استان‌ها دقيقاً همين جا شکل گرفت. نه بخشنامه‌ای وجود داشت که بگويد مردم کجا و چگونه جمع شوند و نه سازمان قرار بود جای بر گزار کننده‌های مردمی بنشيند. اتفاقاً رئيس سازمان تبليغات در توضيح کار ستاد تبليغات جنگ تأکيد کرده بود که بر نامه‌ريزي‌ها بايد با «حفظ ماهيت کاملاً مردمی» اين تجمعات انجام شود. کار بيشتر پشت صحنه بود. يك جا مجموعه مردمی برای بر نامه‌اش سخنران می‌خواست و هماهنگي انجام می‌شد؛ جای ديگري نياز بود محورهای محتوایی متناسب با تحولات روز به دست بر گزار کنندگان برسد؛ يك جا کليپ، سرود، قطعه حماسی يا رجز توليد می‌شد و جای ديگر چند دستگاه بايد کنار هم قرار می‌گرفتند تا امکانات لازم برای بر نامه‌ای که مردم خودشان شکل داده بودند فراهم شود. در خراسان رضوي، برای نمونه، اداره کل تبليغات اسلامي حتي ساز و کاری برای تسهيل دسترسی تجمعات شهرستانی به کار شناس و سخنران ايجاد کرده بود. به زبان ساده‌تر، مسئله اين نبود که سازمان تبليغات به مردم بگويد چه کار کنند؛ مسئله اين بود که دست مردم را برای کاری که خودشان شروع کرده بودند پر کند.

از نگاه رسانه‌های غير همسو

رو بدار اجتماع‌های شبانه آن قدر بزرگ بود که بيرون از ايران هم نمی‌شد نادیده‌اش گرفت. حتي رسانه‌هایی که با نگاهی کاملاً انتقادی به جمهوری اسلامي داشتند، وقتی به اين تجمعات می‌پرداختند، اثر سياسی و اجتماعي حضور شبانه مردم را جدی می‌گرفتند. رويترز در گزارشی با تيتير «تجمعات شبانه برای نمايش تاب‌آوری»، نوشت اين حضور خيابانی در ميانه بمباران، برای نشان دادن عزم، وحدت و دوام ايران اهميت پيدا کرده است؛ همين گزارش از قول تحليلگران توضيح می‌داد که خالی شدن فضای عمومی از حاميان ايران می‌توانست تصوير کنترل و ايستادگی کشور را تضعيف کند. گاردین چند ماه بعد از زاويه‌ای حتی صريح‌تر به ماجرا نگاه کرد. اين روزنامه نوشت حمله به ايران در جامعه‌ای عميقاً دچار اختلاف، يك «لحظه نادر همبستگی» ايجاد کرده است و در بررسی تجمعات شبانه شهرهای مختلف، آن‌ها را نشانه‌ای فراتر از ملی‌گرايی صرف دانست؛ نوعی تاب‌آوری جمعی و ايستادگی. آسوشيتد پرس هم وقتی فراخوان ترامپ برای خيزش عليه حاکميت ايران را بررسی می‌کرد، به اين نکته اشاره کرد که نشانه‌ای از آن خيزش مورد انتظار ديده نشد و در همان حال تجمعات شبانه در خيابان‌های تهران ادامه داشت. در همه اين گزارش‌ها اما يك اصل موضوع ثابت بود؛ خيابان به يك متغير مهم جنگ تبديل شده بود.

از نگاه رهبر انقلاب

رهبر انقلاب هم بعدها دقيقاً با همين ادبيات از ماجرا حرف زد. در پيام ۱۴ خرداد، وقتی از وضعيت دشمن پس از جنگ گفت، ميدان نظامی و خيابان را کنار يکديگر گذاشت و نوشت دشمن «چه در نبرد نظامی و چه در ميدان و خيابان» تحقير عميقی را تجربه کرده است. در ادامه همان پيام هم دو هدف اصلی جنگ تر کيبی دشمن را تاب‌آوری مردم و ايجاد خطای محاسباتی در مسئولان دانست. اين تعبير مهم بود؛ خيابان ديگر حاشيه جنگ نبود، بخشی از خود ميدان به حساب می‌آمد. چند هفته بعد، در پيام رهبر انقلاب در باره برق‌ر هبر شهيد، همين نگاه با ادبيات ديگري ادامه پيدا کرد. آن حضور بزرگ

استدلال های مرکز پیام نهضت برای لزوم خونخواهی رهبر شهید انقلاب چیست؟

کارگاه تبیین نخبگانی در جنگ تحمیلی سوم

جنگ فقط با خودش موشک و عملیات و خبر نمی آورد؛ سؤال هم می آورد. هر اتفاق تازه، چند سؤال تازه روی میز می گذارد و اگر قرار باشد مبلغ، سخنران، فعال فرهنگی یا کسی که وسط یک جمع مردمی ایستاده درباره اتفاقات حرف بزند، نمی تواند چند هفته منتظر بماند تا بالاخره ادبیات مسئله شکل بگیرد. یکی از کارهایی که مرکز راهبری پیام در ایام جنگ دنبال کرد دقیقاً همین بود؛ کوتاه کردن فاصله میان اتفاق و تبیین آن. سه روز از شروع جنگ گذشته بود که انتشار مجموعه «نبرد سرنوشت» آغاز شد. هر شماره روی یکی از مسائل روز دست می گذاشت و آن را به مجموعه ای از پیام های کوتاه و قابل استفاده برای شبکه فرهنگی و تبلیغی تبدیل می کرد. جنگ، مذاکره، حضور مردم در خیابان، انتخاب رهبر جدید، زیرساخت ها، زنان، تنگه هرمز و ده ها موضوع دیگر در این مجموعه به مسئله تبیینی تبدیل شدند. آرشیوهای منتشر شده نشان می دهد «نبرد سرنوشت» تا شماره ۱۷۹ ادامه پیدا کرده است؛ یعنی نزدیک به ۸۰ بسته که هر کدام معمولاً شامل ۱۴ پیام تبیینی بوده اند. خود مرکز راهبری پیام نیز توانمندسازی مبلغان و تولید محتوای راهبردی برای شبکه فرهنگی را از مأموریت هایش معرفی کرده است. بعد از شهادت رهبر انقلاب، یک سؤال از میان بقیه سؤال ها جلوزد؛ «خون خواهی یعنی چه و چرا باید پیگیری شود؟» اینجا دیگر صرف تکرار شعار انتقام کافی نبود. مسئله ای که قرار بود ماه ها در خیابان، هیئت، منبر، رسانه و افکار عمومی زنده بماند، به استدلال احتیاج داشت.

پرچم‌های «یالثرات الخامنای» در کنار پرچم‌های سنتی «یا لثرات الحسین» در برخی اجتماعات دیده شد؛ یعنی مفهومی که ابتداء در دل جنگ شکل گرفته بود، تلاش می‌کرد خودش را به یکی از شناخته‌شده‌ترین حافظه‌های تاریخی شیعه متصل کند.

خون خواهی، فقط مأموریت دولت نیست

یکی دیگر از محورهای مهم این دستگاه تبیینی، بیرون آوردن مسئله از محدوده دولت و نیروهای رسمی است. در «فریضه خون خواهی» صریحاً از آن به عنوان مسئله‌ای فرادولتی یاد شده و در تبیین‌های بعدی نیز بر این نکته تأکید شده که مطالبه انتقام فقط وظیفه یک دستگاه حاکمیتی نیست، رئیس سازمان تبلیغات هم در توضیح همین مسئله گفته بود این مأموریت به دولت‌ها محدود نمی‌شود و آن را متوجه دایره وسیع‌تری از جامعه و حتی «آزادگان جهان» دانسته بود.

از همین جایی می‌شود فهمید چرا در این محتواها این همه روی خیابان، تشیع، پرچم و استمرار مطالبه عمومی تأکید شده است. قرار نیست خون خواهی فقط در یک اتاق تصمیم‌گیری باقی بماند؛ باید به خواست اجتماعی قابل مشاهده تبدیل شود. و شاید دقیقاً همین جاکار مرکز پیام معنای پدایمی کند. مجموعه‌ای که می‌توانست فقط چند پوستر با جمله «انتقام می‌گیریم» تولید کند، تلاش کرد سؤال سخت‌تر را جلو بگذارد: چرا؟

چرا خون خواهی با امنیت ملی نسبت دارد؟ چرا گذشت زمان آن را از بین نمی‌برد؟ چرا تأکید مکرر رهبر انقلاب به آن معنای راهبردی می‌دهد؟ چه نسبتی با سنت شیعی دارد؟ چرا مطالبه عمومی آن مهم است؟ و چرا ترس از اقدام متقابل الزاماً استدلالی برای کنار گذاشتن اصل پاسخ نیست؟

در میدان تبلیغ، همیشه مسئله کمبود شعار نیست؛ گاهی مسئله این است که آدمی که قرار است آن شعار را توضیح بدهد، استدلال پشت آن را هم در دست داشته باشد. «بدر سرنوشت» در پرونده خون خواهی سعی کرد همین دست را پر کند.

سیاسی، حقوقی، اجتماعی، رسانه‌ای و امنیتی داشته باشد و در سطح کلان، مسئله اصلی احیای بازدارندگی و تثبیت این فهم در ذهن طرف مقابل است که عبور از چنین خط قرمزی بدون هزینه باقی نمی‌ماند.

این زاویه اهمیت دیگری هم دارد. چون یکی از اعتراض‌های طبیعی به مسئله انتقام این است که «اگر پاسخ، پاسخ دیگری به دنبال آورد چه؟» در دستگاه استدلالی این مجموعه، صورت سؤال برعکس می‌شود؛ بعد از آنکه دشمن تا سطح ترور رهبر یک کشور پیش رفته، آیا کنار گذاشتن پاسخ واقعاً خطر را کمتر می‌کند یا ممکن است او را نسبت به تکرار اقدامات مشابه جسورتر کند؟

پس خون خواهی در این روایت، نه در برابر امنیت، بلکه به عنوان بخشی از معادله تولید امنیت توضیح داده می‌شود.

از امنیت ملی تا «یالثرات الحسین»

اما همه مخاطبان با استدلال امنیتی قانع نمی‌شوند. برای همین لایه دیگری از تبیین، مسئله را وارد دستگاه فکری و تاریخی تشیع می‌کند.

در این بخش، خون خواهی به مفاهیمی مانند قصاص، انتقام الهی، مظلومیت، عاشورا و «یالثرات الحسین» پیوند می‌خورد. استدلال مجموعه این است که در سنت شیعی، خون مظلوم موضوعی نیست که با گذشت زمان از حافظه جمعی پاک شود؛ به خصوص وقتی موضوع، شهادت رهبری باشد که جامعه او را در امتداد همان سنت دینی فهم می‌کند.

پرچم سرخ هم از همین جامعنا پدایمی کند. دیگر فقط یک عنصر بصری در تجمع یا تشیع نیست؛ تبدیل می‌شود به علامتی برای اینکه پرونده‌ای همچنان باز است. مجموعه «قیام خون خواهان» نیز بعدتر همین نشانه‌ها، از پرچم سرخ تا شعارهای خون خواهی در مراسم تشیع، را به عنوان صورت اجتماعی این مطالبه بررسی کرد.

این پیوند در ماه‌های بعد حتی به اربعین هم کشیده شد و

خون خواهی فقط مسئله عاطفه نیست

یکی از خطوط اصلی بسته‌های تبیینی مرکز پیام از همین نقطه شروع می‌شود؛ خون خواهی را نباید صرفاً واکنش طبیعی مردمی دانست که رهبرشان را از دست داده‌اند.

استدلال این است که وقتی عالی‌ترین مقام یک کشور هدف ترور قرار می‌گیرد، بی‌پاسخ ماندن آن فقط به معنای باقی ماندن یک جنایت بدون مجازات نیست؛ می‌تواند محاسبه امنیتی طرف مقابل را هم تغییر دهد. اگر دشمن به این نتیجه برسد که حتی حذف رأس رهبری یک کشور هزینه‌ای متناسب برای او ایجاد نمی‌کند، سقف تهدید برای اقدامات بعدی پایین می‌آید.

برای همین در «بدر سرنوشت» بارها خون خواهی در نسبت با بازدارندگی و امنیت ملی توضیح داده شده است؛ تاجایی که یکی از گزاره‌های صریح مجموعه این است که بدون پاسخی در شأن ترور رهبر شهید، بازسازی کامل امنیت ملی ممکن نخواهد بود. یعنی در این صورت‌بندی، مسئله فقط «خون در برابر خون» نیست. سؤال بزرگ‌تر این است؛ بعد از عبور دشمن از چنین خط قرمزی، چگونه باید دوباره هزینه عبور از خطوط قرمز ایران را بالا برد؟

وقتی رهبر انقلاب می‌گوید «صرف نظر نخواهیم کرد»

استدلال دوم به جایگاه خود خون خواهی در راهبرد رسمی کشور برمی‌گردد. رهبر انقلاب از نخستین پیام خود پس از شهادت رهبر شهید تأکید کرد: «ما از انتقام خون شهدای شما صرف نظر نخواهیم کرد» و تصریح فرمودند که این مسئله فقط به شهادت رهبر انقلاب محدود نیست. چند ماه بعد، در پیام تشیع و تدفین رهبر شهید، دوباره با عبارتی حتی صریح‌تر گفتند این انتقام «خواست ملت ما است» و «به‌طور حتمی باید صورت بگیرد».

مرکز پیام از همین تکرار یک نتیجه مهم می‌گیرد؛ وقتی موضوع خون خواهی در چند مقطع و با چنین ادبیات صریحی از سوی رهبر انقلاب مطرح می‌شود، دیگر نمی‌توان آن را صرفاً یک مطالبه احساسی متعلق به روزهای نخست شهادت دانست. در این خوانش، با یک مأموریت راهبردی و امتداددار طرفیم؛ مسئله‌ای که گذشت زمان قرار نیست اصل آن را از دستور کار خارج کند. از همین جا یکی دیگر از احتجاجات مجموعه هم شکل می‌گیرد: خون خواهی نباید قربانی تغییر فضای سیاسی، توافق‌ها یا فرسایش زمانی شود. اتفاقاً یکی از نگرانی‌هایی که «بدر سرنوشت» در بررسی فضای مذاکرات ثبت کرده، سرنوشت مطالبه خون خواهی پس از توافق‌های سیاسی بوده است.

فقط یک شکل برای پاسخ وجود ندارد

یک بحث دیگر هم در این محتواها وجود دارد؛ آیا خون خواهی الزاماً مساوی با یک عملیات کلاسیک نظامی است؟ پاسخی که بسته‌ها تلاش می‌کنند بسازند، منفی است. استدلال این است که اصل ایجاد هزینه برای عاملان یک جنایت راهبردی نباید به یک ابزار خاص تقلیل پیدا کند. این مسئله می‌تواند ابعاد

ملت مبعوث خیابان را رها نکردند

انتقام می گیریم

اگرچه ریشه های دشمنی را باید در قرن های تاریخ یافت اما اگر زیاد دور نرویم، می شود به آخر بهار ۱۴۰۴ و جنگ ۱۲ روزه اشاره کرد. با این حال، ماجرای جدید از زمستان ۱۴۰۴ شروع شد. میانه دی ماه، آتش فتنه را روشن کردند و خیابان را به خاک و خون کشیدند. مزدوران، با عریه تفرقه، آتش به جان خیابان انداختند و ملت را که عزادار کردند، اربابان آنها پیام دادند که «کمک در راه است». «کمک»، صبح روز شنبه ۹ اسفند رسید؛ بمب و موشک هایی که ۱۶۸ غنچه نوشکفته را در میناب پرپر کرد و قانده امت که به دروغ گفته می شد در پناهگاه است، را به همراه تنی چند از عزیزان شان، به شهادت رساند؛ و این «کمک» ادامه یافت و جان مظلوم ترین هم وطنان را گرفت و پی در پی خسارت آفرید. غم ملت از پی شهادت رهبر خود، به تنهایی قابل تحمل نبود؛ این شد که از همان روز انتشار خبر شهادت حضرت آیت الله سید علی خامنه ای، در سراسر کشور از کلانشهر تا شهر و روستا، مردم به خیابان آمدند و این حضور با شعار وحدت تداوم یافت. جای مزدورانی که می خواستند بذر نفاق و کینه و دشمنی بکارند و خیابان را به آتش بکشند، «ملت مبعوث» در همه جای ایران، نوای وحدت و همدلی سر دادند و در خیابان گل امید نشانند. بجای پایکوبی مشمئزکننده «قماش تجزیه طلب»، پرچم ایران را به اهتزاز درآوردند و با آغوش باز پذیرای هم وطنانی شدند که شاید تا دیروز، تصویری دیگری از ماجرا داشتند. این در حالی بود که آتش کینه دشمن همچنان بر سر این مردم می بارید و ملت مبعوث، حتی زیر بمباران دشمن، خیابان را رها نکرد. با انتخاب آیت الله سید مجتبی خامنه ای، به عنوان رهبر انقلاب، مردم در همان خیابان اعلام بیعت کردند و با پیام های امیدبخش ایشان، موضوع «خون خواهی» را طلب نمودند. فریاد انتقام در روزهای تشییع پیکر پاک رهبر شهید در میانه تیرماه ۱۴۰۵ به اوج رسید و این حکایت همچنان باقی است.

همپای ملت مبعوث که بیش از ۳۱ میلیون نفر از آنها خود را «جان فدا» نامیدند، نهادها و سازمان هایی به میدان آمدند تا زیرساخت های این حضور را فراهم کنند. سازمان تبلیغات اسلام ناب در این نهضت همگانی نیز، در گ ها و مویرگ های این جریان مردمی حضوری چشمگیر و درخور داشت که در این مجال اندک، صرفا خلاصه و گذرا به نقش این سازمان در تجمع های شبانه مردم که بیش از ۵ ماه، بدون توقف ادامه یافته و همچنین مراسم وداع و تشییع پیکر رهبر شهید و تنی چند از خانواده معظم ایشان می پردازیم.

ماه مبارک رمضان و تعطیلات نوروزی جریان داشت و شرایط جنگی، کشور را به حالت تعطیل در آورده بود.

تشییع باشکوه قائد امت

آیین وداع و بدرقه با پیکر آیت الله سید علی خامنه‌ای، رهبر شهید انقلاب اسلامی و دختر (سیده بشری حسینی خامنه‌ای)، عروس (زهره حداد عادل)، داماد (مصباح الهدی باقری کنی) و نوه ۱۴ ماهه ایشان (زهره محمدی گلپایگانی) از ۱۳ تا ۱۸ تیرماه ۱۴۰۵ برگزار شد. این مراسم با دوروز آیین وداع در مصلی امام خمینی تهران آغاز شد و پس از تشییع پیکر در تهران در ۱۵ تیرماه، ۱۶ تیرماه مردم قم، ۱۷ تیرماه در کشور عراق و شهرهای نجف و کربلا میزبان آیین تشییع بودند. در نهایت پیکر رهبر شهید و خانواده ایشان ۱۸ تیرماه در مشهد مقدس و در جوار امام روف آرام گرفتند. برآوردها نشان از بدرقه ۴۲ میلیون نفری رهبر شهید ایران اسلامی دارد. خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی نیز برای هر چه بهتر برگزار شدن این وداع فراموش نشدنی، آنچه در توان داشت بکار گرفت. غیر از همکاری با نهادهای دیگر برای تامین اسکان و پذیرایی از زائران و تشییع کنندگان، جنس فعالیت‌های سازمان تبلیغات اسلام ناب از نوع تولید محتوای فرهنگی و و اجرای رویدادهای هنری بود. برپایی طولانی‌ترین شعرخوانی مستمر تاریخ در محفل «آخرین دیدار»، نصب دیوارنگاره در میدان انقلاب تهران و دیگر نقاط کشور، همزمان با برگزاری مراسم وداع و تشییع رهبر شهید، اجرای چندین نمایش و پرفورمنس در طول برگزاری مراسم وداع و تشییع در شهرهای مختلف، تولید چندین کلیپ موسیقی و تهیه چندین مستند کوتاه و بلند در بخش‌های مختلف سازمان و اجرای رویدادهای متنوع فرهنگی و هنری، بخشی از این فعالیت‌ها بودند که در اغلب آنها «خون خواهی» و مطالبه انتقام، نقشی جدی داشت.

حضور در تجمع‌های شبانه

کلیدی‌ترین نقش سازمان تبلیغات اسلامی در استان‌های مختلف کشور، پشتیبانی و ایجاد هماهنگی زیرساختی و محتوایی در برگزاری هر چه باشکوه‌تر تجمع‌های شبانه در شهرها و روستاها بود. زیرمجموعه‌های متنوع سازمان تبلیغات اسلامی نیز هر کدام بنا به وظایف و مأموریت‌های خود، در این مدت نسبت به تامین محتوای مناسب و راهبری و پشتیبانی و هماهنگی این مراسم کوشیدند. شبکه استانی سازمان تبلیغات اسلامی و حوزه هنری در هر استان و شهرستان، در این مدت شب و روزشان را به هم دوختند تا این تجمع‌هایی پشتیبان نماند. همچنین بخشی از این فعالیت در طول جنگ ۴۰ روزه، کمک به آسیب دیدگان بود. گروه‌های جهادی با حمایت همین شبکه استانی سازمان، در کنار نهادهای خدماتی و امدادگر محلی، در خدمت آسیب دیدگان از جنگ بودند. غیر از آن، نهضت تبلیغ اسلام ناب در هر استان و شهرستان، به فراخور امکانات خود در فعالیت‌هایی برای برپایی تجمع‌های مردمی نقش ایفا کردند که تیتروار می‌توان برخی از آنها را چنین خلاصه کرد:

۱. تامین اقلام تبلیغاتی همچون پرچم ایران، سربند، پلاکارد و...
۲. تامین زیرساخت‌های اجرای برنامه همچون وسایل صوتی، آمپلی‌فایر، بلندگو و...
۳. هماهنگی برای حضور مجریان، قاریان، سخنرانان، شعرا و مداحان برای اجرای پر بار برنامه‌ها.
۴. تامین محتوای مناسب برای سخنرانان جهت تبیین شرایط موجود.
۵. فعالیت رسانه‌ای و همکاری با رسانه‌های رسمی برای انتقال هر چه بهتر برپایی تجمع‌ها و بازتاب خبری آنها.
۶. هماهنگی و جهت‌دهی برای مشارکت‌های مردمی در انتشار روایت‌هایی از خود مردم درباره جنگ و حضور آنها در میدان و خیابان.
۷. جلب کمک‌های مردمی برای برپایی مواکب مختلف و راهبری فرهنگی و در برخی موارد، مدیریت مواکب‌های پذیرایی.
۸. پشتیبانی از نیروهای مردمی حاضر در صحنه، چه در قالب دست‌اندر کاران برپایی تجمع‌ها و چه نیروهای حاضر در ایست بازرسی و تامین امنیت.
۹. ایجاد پاتوق‌های گفت‌وگو و اعزام مبلغین و مبلغات به این تجمع‌ها برای گفت‌وگو و گوی چهره به چهره با مردم و تبیین وضعیت موجود.
۱۰. همکاری با سازمان‌ها و نهادهای دیگر برای نظم‌دهی و نظام‌مندسازی این تجمع‌ها.
۱۱. ایجاد و راه‌اندازی پویش‌های متعدد ملی و محلی همچون «جان فدا» برای استقبال گسترده مردمی.
۱۲. اجرا و هماهنگی برای اجرای برنامه فرهنگی و هنری از قبیل سرود و نمایش در این تجمع‌ها.

با همه اینها از یاد نبریم که بسیاری از این فعالیت‌ها در شرایطی در شهرهای مختلف به انجام رسید که جنگ ۴۰ روزه، مقارن با

مروری بر چند پویش اجتماعی پس از آغاز جنگ تحمیلی سوم

ای که دستت می‌رسد، کاری بکن!

جنگ یک سؤال ساده را برای خیلی‌ها مطرح کرد: «من چه کاری از دستم برمی‌آید؟» همه که نمی‌توانستند خلبان باشند یا پشت سامانه پدافندی بنشینند. همه هم قرار نبود وارد ساختارهای رسمی شوند. اما آدمی که شب به شب به تجمع می‌آمد، زنی که در مسجد فعال بود، نوجوانی که با دوستانش گروه سرود داشت، پزشکی که چند ساعت وقت خالی داشت یا حتی کسی که فقط می‌توانست با همکار و همسایه‌اش حرف بزند، دنبال سهم خودش از میدان می‌گشت. شاید مهم‌ترین نقطه مشترک مجموعه‌ای از پویش‌هایی که در ماه‌های جنگ شکل گرفتند همین بود: تبدیل احساس همراهی به یک کار مشخص. پیش از آن، «جان‌فدا» نشان داده بود که چنین ظرفیت بزرگی وجود دارد؛ طبق آمار منتشر شده بیش از ۳۱ میلیون نفر در آن ثبت نام کردند. اما مسئله بعدی این بود که آیا می‌شود این آمادگی عمومی را از یک اعلام موضع عبور داد و به نقش‌های کوچک اما واقعی در زندگی روزمره تبدیل کرد؟ خیلی از مجموعه‌های مردمی آستین همت بالا زدند و به میدان آمدند؛ هر کدام در بخشی؛ هر کدام در زمینه و تخصصی. این گزارش مروری می‌کند بر چند حرکت مردمی که به بهانه نبرد تحمیلی سوم در کشور شکل گرفت.

که شاید در نگاه اول هیچ شباهتی به جنگ نداشت؛ فرزندان آوری. «جان ایران» به جای اینکه با مردم از نرخ باروری و نمودارهای جمعیتی حرف بزند، یک سؤال شخصی پرسید: اگر قرار باشد فرزند دیگری وارد خانواده شما شود، اسمش چیست؟ خانواده‌ها اسم فرزند آینده، پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌ها اسم نوه‌ای را که آرزویش را داشتند و حتی بعضی بچه‌ها نام خواهر یا برادر آینده‌شان را فرستادند. تعداد این مشارکت‌ها در کمتر از یک هفته از سه میلیون عبور کرد. البته سه میلیون ثبت نام را نمی‌شود سه میلیون تولد آینده دانست؛ اما همین عدد نشان می‌داد مسئله‌ای که سال‌ها بیشتر از زبان سیاست‌گذاری

متناسب با موقعیت خودش کاری را بر دارد. روایت رسمی این طرح هم دقیقاً روی عبور از مخاطب منفعل و تبدیل افراد به کنشگر فرهنگی تأکید داشت. معنای مهم‌ترش شاید همین بود؛ در یک جنگ اجتماعی، همیشه لازم نیست به آدم‌ها بگویی به کدام میدان بروند؛ گاهی کافی است کمک کنی میدان خودشان را پیدا کنند.

اسم بچه‌ای که هنوز به دنیا نیامده

یکی از عجیب‌ترین شکل‌های همین کنشگری جایی ظاهر شد

رزمنده‌ای که اسلحه نداشت

«تو هم یک رزمنده باش» از همین سؤال شروع می‌شد؛ اینکه رزمندگی لزوماً پشت خاکریز اتفاق نمی‌افتد. یکی شاید بتواند درباره یک شایعه با اطرافیان حرف بزند. دیگری در محله‌اش کاری برای حفظ امید انجام دهد. یک نفر تولید محتوا بلد است و دیگری می‌تواند جمع کوچکی را دور هم نگه دارد. برای همین به جای تعریف یک نسخه واحد، مجموعه‌ای از ایده‌های عملیاتی، محتوای صوتی و تصویری و پاسخ به پرسش‌ها و شبهات در اختیار هسته‌های مردمی قرار گرفت تا هر کس

ویزیت رایگان مادران باردار

در اجرای پویش «جان ایران» در طول جنگ که مصادف با نوروز بود و بخاطر شرایط جنگی برخی از مطبوعات تعطیل بودند، یک ایده ساده اما کارآمد توانست شرایط را برای مادران باردار بهبود بخشد؛ بازوی «ویزیت رایگان مادران باردار» در پلتفرم بله؛ خدمتی که توانست مسیر مراقبت از زنان باردار را در روزهای جنگ تغییر دهد. محمدرضا کرزننگنه، دبیر پویش های مرکز هنری رسانه ای نهضت، درباره این حرکت داوطلبانه پزشکان و ماماها آمار جالبی ارائه داد:

۱۱ هزار

پزشک ماما و متخصص جهادی ثبت نام کردند

۱۰۰۰ نفر

فعالان و ویزیت مادران را انجام می دادند

۱۲۶ هزار

بازدید در این بازوی بله ثبت شد

۳۲ هزار

مادر باردار خدمات دریافت کردند.

حدود ۱۱ هزار پزشک، ماما و متخصص برای همکاری اعلام آمادگی کردند، نزدیک به هزار نفر وارد ارائه فعال خدمات شدند و حدود ۳۳ هزار مادر باردار از این شبکه خدمت گرفتند. برای یک پزشک، سهم حضور در جنگ می توانست همین باشد؛ زنی که در شرایط پر اضطراب جنگ باردار است، یک ویزیت را بدون نگرانی از هزینه یا دسترسی دریافت کند.

شاید تمام این پویش های ظاهرأ متفاوت را بتوان از همین نقطه به هم وصل کرد. یک نفر پرچم برداشت. یکی اسم فرزند آینده اش را فرستاد. زنی تصمیم گرفت با اطرافیانش گفت و گو کند. نوجوانی در میدان شهر سرود خواند و پزشکی چند ساعت از وقتش را برای یک مادر باردار کنار گذاشت. قرار نبود همه یک کار انجام دهند؛ قرار بود هیچ کس احساس نکند هیچ کاری از دستش بر نمی آید.

شود. این تعریف از «رزمنده» با معنای معمولش فاصله داشت. سلاح اینجا نه تفنگ، که توان حرف زدن و شنیدن بود.

وقتی تبلیغ از پشت تریبون پایین آمد

همین منطق در «میدان گفت و گو» حتی روشن تر شد. ایده این نبود که یک نفر سخنرانی کند و بقیه گوش بدهند. قرار بود مبلغ در مسجد، فضای عمومی یا جمع کوچک روبه روی مردم بنشیند و اجازه بدهد سؤال، نقد و حتی مخالفت مطرح شود. در کنار «پرچمدار» و «توهم یک رزمنده باش»، این طرح بخشی از مدلی بود که سه مرحله را کنار هم می گذاشت: ایجاد انگیزه، پیدا کردن یک نقش و بعد گفت و گو با جامعه. شاید این بخش از همه مهم تر باشد. در روزهایی که جامعه زیر فشار خبر، شایعه، اضطراب و روایت های متناقض زندگی می کند، همیشه کمبود پیام وجود ندارد؛ گاهی مشکل اصلی این است که کسی برای شنیدن سؤال طرف مقابل وجود ندارد.

۲۰۰ میدان و چند هزار نوجوان

برای نوجوان ها، میدان شکل دیگری پیدا کرد. گروه های سرود قرار بود «توقهرمان منی» را در حدود ۲۰۰ میدان شهری اجرا کنند. نوجوان هایی که تا قبل از آن شاید بیشتر مخاطب تولیدات فرهنگی بودند، این بار خودشان وسط میدان می ایستادند، می خواندند، اجرا را ضبط می کردند و روایت خودشان از رهبر شهید را می ساختند. عدد ۲۰۰ میدان شاید در ظاهر مهم باشد، اما اتفاق اصلی جای دیگری است؛ نوجوان از مصرف کننده محتوا به تولید کننده آن تبدیل می شود.

پزشکی که سهم خودش را پیدا کرد

و گاهی کنشگری حتی از جنس حرف و پرچم و سرود هم نبود. در همان روزها شبکه ای برای خدمات رایگان به مادران باردار شکل گرفت. طبق آمار منتشر شده در گزارش عملکرد،

درباره اش حرف زده شده بود، برای میلیون ها نفر به یک کنش شخصی تبدیل شده است. ماجرا در ارسال یک اسم هم متوقف نمی شد. خانواده ها می توانستند به مشاوره و خدمات مرتبط متصل شوند و در طرف دیگر، پزشک، ماما، خیر، همسایه یا حتی پدر بزرگ و مادر بزرگ می توانستند به عنوان «حامی جان ایران» بخشی از بار یک خانواده را بردارند. مسئله دیگر فقط این نبود که «بچه بیشتری به دنیا بیاید»؛ سؤال این بود که جامعه برای آمدن آن بچه چه مسئولیتی قبول می کند؟

یک مشت روی قلب

بعضی کنش ها خیلی ساده تر بودند؛ اما همین سادگی امکان تکثیرشان را بالا می برد. در پویش «ما آماده مبارزه با صهیونیست ها هستیم»، آدم ها جمله ای را روی دستشان می نوشتند، مشت را روی قلب می گذاشتند، مقابل دوربین می ایستادند و آمادگی خودشان را اعلام می کردند. محصول نهایی شاید فقط چند ثانیه تصویر بود، اما اصل ماجرا تصویر دیگری می ساخت؛ آدم هایی معمولی که از موقعیت تماشاگر بیرون می آیند و حاضرند با چهره و نام خودشان پای یک موضوع بایستند.

پرچمی در دست همه مردم

«پرچمدار» تلاش دیگری برای همین بیرون آوردن کنشگری از قالب های آشنا بود که ایده ساده ای داشت؛ پرچم ایران قرار نیست فقط دست آدم هایی با یک پوشش، یک سلیقه سیاسی یا یک سبک زندگی مشخص باشد. هر کسی می تواند آن را بردارد و در جای خودش «پرچمدار» باشد. در توضیح این پویش صریحاً روی مشارکت مردم با پوشش ها، سلاقی و باور های سیاسی و مذهبی متفاوت تأکید شده بود. قرار بود پرچم از یک نشانه تشریفاتی به علامت یک مسئولیت شخصی تبدیل شود؛ اینکه هر کس می تواند جایی در جامعه پیش قدم باشد، امید تولید کند یا حداقل اجازه ندهد فضای اطرافش به بی تفاوتی واگذار شود.

زن هایی که قرار بود فقط در تجمع نمازند

شبها زن های زیادی در تجمعات حاضر می شدند. «رزمنده تبیین» از همین حضور یک قدم جلوتر رفت و سؤال دیگری مطرح کرد؛ وقتی تجمع تمام شد، این آدم ها چه کار دیگری می توانند انجام دهند؟

در موبک های تبیینی، بانوان برای ادامه کار ثبت نام می کردند و بعد به محتوا، آموزش و شبکه هایی متصل می شدند که محورشان گفت و گو با خانواده، دوستان و اطرافیان بود. خود طراحان طرح می گفتند مسئله اصلی «باز کردن گره های ذهنی مردم» است؛ یعنی کسی که در میدان حضور دارد، فردا بتواند با خواهری که سؤال دارد، همکاری که تردید کرده یا دوستی که روایت دیگری از جنگ شنیده، وارد گفت و گو

مروری بر فعالیت های علمی خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی در تحقق جهاد تبیین

نبرد و خون خواهی با پشتوانه فکری

جنگ امروز دیگر در رویارویی های نظامی منحصر نمی شود بلکه گستره بیشتری دارد و یکی از آنها جنگ شناختی است. در این نوع نبرد، با استفاده از ابزارهایی چون رسانه ها و شبکه های اجتماعی، تلاش می شود بر افکار عمومی طرف مقابل و ذهنیت جامعه اثر گذاشته شود. بی ثبات سازی شاید مهم ترین تاثیر را در جنگ شناختی دارد؛ کاری که امروز دشمن ما با استفاده از ابزارهای رسانه ای و شبکه های اجتماعی در انحصار خود، تلاش مضاعفی برای دستیابی به آن دارد. در چنین شرایطی در حالی که باید ارکان دفاعی و پیهاد و موشک را تقویت کرد تا مانع عملیات نظامی دشمن شود، همپای آن و چه بسا گسترده تر باید تلاش کرد، مانع فعالیت دشمن در عرصه جنگ شناختی شد. اینجاست که پدیده «جهاد تبیین» اولویت می یابد و برای تقویت رزمندگان این جبهه، مهم ترین اقدام، تامین محتوای علمی، اثرگذار، قابل فهم برای عموم و پشتوانه فکری برای موثرین جامعه است تا ذهنیت مردم با اخبار و تحلیل های نادرست دشمن تغییر نکرده و در جنگ شناختی هم دست بالا را داشته باشیم.

اگرچه خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی بخصوص بخش هایی که تبلیغ اصیل اسلام ناب را در دستور کار دارند، مدتهاست در این عرصه مشغول به فعالیت هستند، اما پس از جنگ ۱۲ روزه، این حرکت در سازمان تبلیغات اسلامی شتاب بیشتری گرفته و تلاش شده خوراک فکری مناسب و درخور شرایط، در اسرع وقت در اختیار مبلغین و مبلغات و همه موثرین جبهه فرهنگی انقلاب که در خط مقدم جنگ شناختی مشغول نبرد با دشمن هستند، قرار بگیرد. آنچه در ادامه می خوانید نمونه ای از انبوه این فعالیت ها در کناری پویش هایی بود که به این مهم می پرداختند.

نظم ولایی، ۱۴ پیام تبیینی پیرامون جانشینی رهبر انقلاب در وضعیت کنونی؛ ملت مبعوث، ۱۴ پیام تبیینی پیرامون اجتماعات شگفت‌انگیز مردم ایران؛ صبر پُر نمر، ۱۴ پیام تبیینی پیرامون بازسازی فوری زیرساخت‌های آسیب‌دیده با عوائد پساجنگ، در خیابان و حلامیدان، ۱۴ پیام تبیینی پیرامون تحقیر نظامی ارتش آمریکا توسط عشایر ایرانی؛ بهترین تبیین، ۱۴ پیام تبیینی پیرامون منطق تداوم دفاع و جنگ جنگ تا پیروزی، ۱۴ پیام تبیینی پیرامون منطق و الگوی اداره جنگ توسط جمهوری اسلامی بر خیز از محورهای مورد بررسی در این مجموعه هستند.

سر چشمه اندیشه

مجموعه فرهنگی سر چشمه نیز به عنوان حسینییه ارشاد گام دوم انقلاب، در این مدت با حضور اساتید مختلف، ده‌ها کرسی گفت‌وگو درباره معناشناسی نبرد را برگزار کرده است؛

«چیستی و چگونگی سیاست خارجی جدید ایران»، با ارائه دکتر مهدی خاقلی‌زاده، استاد روابط بین‌الملل دانشگاه از این نمونه است؛ «۲ ماه بعد از آن ۱۲ روز»، نیز که استاد حشمت الله قنبری به بررسی وقایع نبرد علیه ایران توسط رژیم منحوس صهیونیستی و آمریکا پرداخت، عنوان نشستی بود که به شبهات مطرح شده نسبت به جنگ ۱۲ روزه، با اشاراتی به وقایع صدر اسلام خصوصاً دوران امامت امیرالمومنین علی علیه السلام پاسخ داده شد. «نشست اندیشه و حکمرانی رهبر شهید» با سخنرانی دکتر حسن رحیم‌پور از غدی، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی، نیز چندی پیش در سالن جلسات شهدای مقاومت این مجموعه فرهنگی واقع در سرچشمه تهران برگزار شد. حجت‌الاسلام مهدی طباطبائی، استاد فیاض‌بخش، دکتر شهریار زرنشاس، محمدصادق شهبازی و سیدجواد میری، از دیگر اساتید و چهره‌ها فرهنگی و علمی بودند که در جلسات سرچشمه اندیشه به طرح و توضیح معناشناسی نبرد پرداختند.

«مرکز راهبری پیام» که در اغتشاشات دی ماه ۱۴۰۴ اقدام به انتشار ویژه‌نامه «دور دوم جنگ» کرد، انتشار ویژه‌نامه «نبرد سرنوشت» را هم همزمان با جنگ تحمیلی آمریکایی - صهیونیستی در اسفند ۱۴۰۴ آغاز کرد. تا اوایل مردادماه ۱۴۰۵ این مرکز، ۱۷ مجموعه و ۲۵۲ پیام را تبیین کرده که نبرد سرنوشت، شامل مجموعه پیام‌های تبیینی پیرامون جنگ دوم اسرائیل و آمریکا علیه ایران، ۹۳ پیام را شامل می‌شود

دوره‌های الهیات راهبردی

چند روزی از آتش‌بس جنگ ۱۲ روزه نگذشته بود که اولین دوره تخصصی «الهیات نبرد» با هدف تبیین عمیق مبانی جنگ و صلح در اسلام، از تاریخ ۲۲ تیرماه تا ۲۲ مردادماه برگزار شد. در این دوره که به همت مرکز تعالی مدیران انقلاب اسلامی طراحی شده و با محوریت آموزش‌های بنیادین برای مدیران، نخبگان و علاقه‌مندان حوزه معارف اسلامی و راهبردهای نبرد فرهنگی و تمدنی ارائه شد، اساتید مبرز و همچون آیت‌الله محمد رضا عابدینی و حجج اسلام محمد قمی، روح‌الله حریرزوی، فرحانی و اسدپور، تنی چند از اساتید این دوره بودند.

در سرفصل‌های این دوره، موضوعاتی چون سنن الهی و عوامل جلب نصرت الهی، رسالت مؤمنان و نقش ربیون در امت‌سازی، نظام جنگ و صلح در افق رفع فتنه جهانی، تحلیل صلح حدیبیه و فتح مبین، فقه‌الجهاد و تراز جنگ شناختی، روش تحلیل میدان جنگ ترکیبی، تبارشناسی جنگ تمدن‌ها در تاریخ اسلام، نظریه مردم‌سالاری دفاعی و نرم‌افزارهای جامعه‌سازی در دوران جنگ و پساجنگ مورد بررسی و آموزش قرار گرفت.

پس از آن نیز ۶ دوره دیگر با موضوعاتی مانند نبرد، جهاد، بعثت مردم و فتح با عناوینی همچون «الهیات شهادت»، «الهیات استغاثه» و «الهیات بعثت» برگزار شد و با هم‌اساتیدی گرانقدر همچون آیت‌الله یزدان پرست، دکتر محمدحسین رجبی دوانی و ابوالفضل بهرام‌پور، در آن به تبیین سرفصل‌های ارائه شده پرداختند. در مجموع قریب به ۳ هزار دقیقه محتوای آموزشی تولید و در شبکه توزیع مرکز معارف اسلام ناب منتشر شد.

همچنین ۸ تیرماه امسال نشست «الهیات خون‌خواهی» با حضور آیات عظام محمدباقر تحریری، استاد حوزه و علی اکبر رشاد، رئیس شورای حوزه‌های علمیه پایتخت و حجج اسلام عبدالحسین خسروپناه، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی و محمدقمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و روح‌الله حریرزوی، قائم مقام و معاون آموزش و تعالی سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد. ۲ هفته پس از آن نیز در ادامه سلسله نشست‌های «الهیات راهبردی»، نشست تخصصی «الهیات انتقام؛ واکنش مبانی فقهی، قرآنی و کلامی انتقام در اسلام» روز سه‌شنبه ۲۳ تیرماه ۱۴۰۵ برگزار شد. در این نشست، حجت‌الاسلام محمد قمی، دکتر محمدحسین رجبی دوانی و استاد حسن رحیم‌پور از غدی به ارائه دیدگاه‌ها و بررسی ابعاد فقهی، قرآنی و کلامی مفهوم انتقام در اندیشه اسلامی پرداختند.

نبرد سرنوشت

«مرکز راهبری پیام» که در اغتشاشات دی ماه ۱۴۰۴ اقدام به انتشار ویژه‌نامه «دور دوم جنگ» کرد، انتشار ویژه‌نامه «نبرد سرنوشت» را هم همزمان با جنگ تحمیلی آمریکایی - صهیونیستی در اسفند ۱۴۰۴ آغاز کرد. تا اوایل مردادماه ۱۴۰۵ این مرکز، ۱۷ مجموعه و ۲۵۲ پیام را تبیین کرده که نبرد سرنوشت، شامل مجموعه پیام‌های تبیینی پیرامون جنگ دوم اسرائیل و آمریکا علیه ایران، ۹۳ پیام را شامل می‌شود.

مروری بر فعالیت های رسانه ای خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی در دوره جنگ تحمیلی سوم

نبرد روایت ها

جنگ امروز، بیش از آن که در صحنه نبرد رقم بخورد، در میدان «روایت» برنده و بازنده را معلوم می کند و رسانه کارخانه روایت است. رهبر شهید انقلاب نیز بارها توصیه کردند که در این کارزار باید جدی وارد شد؛ ایشان در پاییز سال ۱۴۰۰ و در دیدار پرستاران و خانواده شهدای سلامت با تأکید بر اهمیت روایت حقایق انقلاب فرمودند: «بنده همیشه میگویم: شما روایت کنید حقایق جامعهی خودتان و کشور خودتان و انقلابتان را. شما اگر روایت نکنید، دشمن روایت میکند؛ شما اگر انقلاب را روایت نکنید، دشمن روایت میکند؛ شما اگر حادثه ای دفاع مقدس را روایت نکنید، دشمن روایت میکند، هر جور دلش میخواهد؛ توجیه میکند، دروغ میگوید [آن هم] ۱۸۰ درجه خلاف واقع؛ جای ظالم و مظلوم را عوض میکند. شما اگر حادثه ای تسخیر لانه ی جاسوسی را روایت نکنید - که متأسفانه نکردیم - دشمن روایت میکند و کرده؛ دشمن روایت کرده، با روایت های دروغ.» در جنگ اخیر نیز غیر از صحنه نظامی، کشور ما در نبرد رسانه ای نیز به رویارویی با دشمن پرداخت و خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی در این تقابل، با تبیین حقیقت، سهم بسزایی ایفا کرد. آنچه در ادامه می آید، مروری گذرا به این فعالیت های رسانه ای است که البته همه اینها قطره ای از دریا به حساب می آید.

رسانه تصویری آن

یکی دیگر از بخش های خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی که در جنگ تحمیلی اخیر توانست واکنش مناسبی به رویدادها داشته باشد، رسانه تصویری آن بود که با پخش برنامه های تحلیلی و خبری توانست در کارزار «تبیین» بدرخشد. «مسئله، فصل میدان»، شامل گفت و گو با جامعه شناسان درباره جنگ و حضور مردم در میدان، «جنگاورد» با موضوع بررسی تحلیلی و تبیینی جنگ در تاریخ ایران و «نامتقارن» با رویکرد گفت و گو محور با چهره های بین المللی، بخشی از برنامه های این رسانه بودند.

۱۱

هزار دقیقه برنامه مرتبط با جنگ از «آن» پخش شد.

۱۸

هزار فرسته خبری در شبکه های اجتماعی، از تولیدات «آن» باز نشر شد.

۷۰۰

میلیون بار این فرسته های خبری دیده شدند.

شبانه روزی به تولید خبر و ارائه تحلیل می پرداخت، روزنامه آگاه نیز حتی در روز هایی که روزنامه های دیگر منتشر نمی شدند، به فعالیت اطلاع رسانی خود ادامه داد و تقریباً تعطیلی نداشت. روزنامه تهران تایمز نیز بار دیگر ظرفیت و اهمیت خود را در این جنگ نشان داد؛ بویژه با تیتیریک خود، «ترامپ، به چشمانشان نگاه کن» و تصویری از کودکان شهید مدرسه میناب که در پی حمله آمریکایی - صهیونیستی به خاک کشورمان به شهادت رسیدند، بازتابی جهانی پیدا کرد.

۱۲۶

گزارش ویدئویی در لحظه، در دوران جنگ در خبرگزاری مهر تولید شد.

۷۹

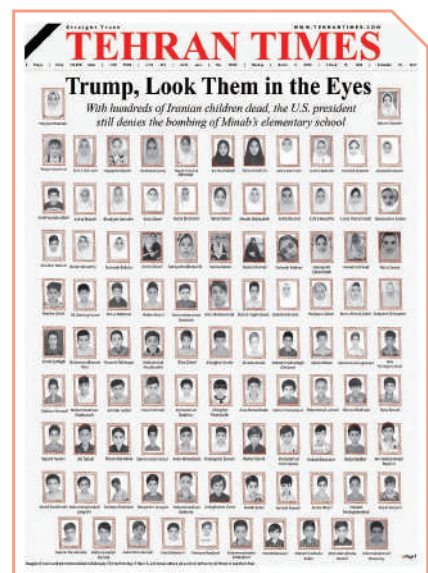
نقطه حادثه دیده در لحظه گزارش شدند.

۵۷۶

خبر در رسانه های داخلی، به نقل از «مهر» باز نشر شد.

۱۱۳

خبر در رسانه های خارجی بازتاب یافت؛ رسانه هایی همچون فاکس نیوز، الجزیره، بی بی سی، تی آر تی ترکیه، العربیه و...

خانواده مهر

موسسه رسانه ای مهر، در بخش های مختلف، در ایام جنگ مشغول اطلاع رسانی بود. افزون بر خبرگزاری که بی وقفه و

تبیان

از دیگر موسسات خانواده سازمان تبلیغات اسلامی که در مدت جنگ، با واکنش سریع نسبت به وقایع و تولید محتوای مناسب و به هنگام توانست فعالیت تبیینی خود را در حوزه های مختلف به انجام برساند، تبیان بود. تولیدات تبیان بارها و زیاد باز نشر شدند. تولید صداها پوستر، موشن گرافی و ویدئو با موضوعات مرتبط با جنگ تحمیلی سوم، که هم به اطلاع رسانی می پرداخت و هم به مهارت های زندگی در جنگ توجه داشت، بخشی از این فعالیت های تبیان بودند.

۵۰۰۰

باز نشر در شبکه های اجتماعی

۶۰۰

محتوای گرافیکی ویژه انتشار در رسانه ها و شبکه های اجتماعی

۵۰

میلیون بازدید در پیام رسانی های داخلی و خارجی

نوجوانان در میدان

عملیات «خبرنگار جنگ» که به همت مدارس صدا، نوآین ها و دختران حاج قاسم رقم خورد، یک کنشگری رسانه ای از سوی نوجوانان بود که در ایام جنگ به انجام رسید. تولید بسته های تبیینی و محتوایی در باره نقش والدین در خانواده در دوران جنگ و نقش آفرینی نوجوانان، برگزاری پویش «آتش انتقام» که به درخواست نوجوانان از فرمانده نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی برای دشمن سوزی و انتقام، در چهارشنبه سوری می پرداخت و کارهایی نظیر قرائت جمعی سوره فتح، کلیشه نویسی و رجز خوانی به زبان های مختلف، بخشی از این عملیات رسانه ای بود که با استقبال گسترده نوجوانان و مشارکت آنها مواجه شد.

۱۰۰۰

نوجوان در سراسر کشور مشارکت داشتند.

۵۰۰۰

تولید رسانه ای ارسال شد.

یک پویش حمایتی

در پویش «تقدیم به آقای کتابخوان»، کتابفروشی های آسیب دیده از جنگ می توانستند تا هزار عنوان کتاب از آثار انتشارات امیر کبیر به صورت امانی دریافت کرده و در بازه های سه ماهه نسبت به تسویه کتاب های فروخته اقدام کنند. همچنین این ناشر در راستای جبران بخشی از خسارت های وارد شده به بدنه نشر و کتابفروشی کشور، تمامی آثار خود را تا زمان اعلام پیروزی جبهه مقاومت، با

۵ درصد تخفیف بیشتر از روال معمول در اختیار توزیع کنندگان و کتابفروشی ها قرار می دهد.

۱۰۰۰

عنوان کتاب امانی در اختیار کتاب فروشان قرار می گرفت

۵

درصد تخفیف، بیشتر از روال معمول

۳۵

ناشر تهرانی به این طرح پیوستند

۳۰

ناشر از شهرهای دیگر در این طرح شرکت کردند.

بازتاب رسانه ای فعالیت های پژوهشی

در دوران جنگ، چندین مطالعه پژوهشی در رسانه های مختلف منتشر شد که اغلب به دلیل آمارهای جالب توجهی که ارائه می دادند، بسیار مورد توجه قرار گرفتند. حجم زیادی از این فعالیت ها از طریق مؤسسات پژوهشی زیر مجموعه سازمان تبلیغات انجام شده بود که با تولید محتواهای پژوهشی، کفه ترازو را به سمت خود سنگین تر کردند. این محتواها ضمن آن که دماسنجی برای نمایش افکار عمومی جهانی بویژه میان کشورهای عربی محسوب می شد، شرایط جمهوری اسلامی در وضعیت جنگی را بهتر تحلیل و تبیین می کرد. مؤسساتی چون پژوهشکده باقر العلوم، با انتشار فصلنامه جمهوری، وبکارگیری ظرفیت مرکز مطالعات فرهنگی تبیان، گروه سیاست پژوهی و تحلیل داده «ماف» و مرکز رصد تبیان با تبیین اندیشه های اسلامی تلاش کردند آثار مثبتی ارائه دهند تا بتوانند به هموار کردن این مسیر کمک کنند.

پژوهشکده باقر العلوم

■ راه اندازی وبسایت و پلتفرم «آورد»

- مشارکت با مرکز پیام برای تولید ویژه نامه «تبردرس نوشت»
- انتشار ۶۵ یادداشت سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
- انتشار نظرات کارشناسان مختلف در کانال «پژوهه»
- تولید محتوای گفتمانی، شامل ۴۲ محتوای تصویری و ۳۲ محتوای صوتی
- برگزاری نشست های مجازی گروه «امت واحد»
- انتشار ۱۷ متن در قالب «رادیو جنگ جمهوری»
- اجرای کلان پروژه سنجش دینداری در مرکز مطالعات فرهنگی تبیان

گروه سیاست پژوهی و تحلیل داده نمافر

- در طول جنگ تحمیلی سوم با رویکردی داده محور و بین المللی، فراتر از یک رسانه خبری صرف، در نقش یک «اتاق وضعیت آماری و تحلیلی» ظاهر شد. اقدامات این مرکز چند محور اصلی داشتند:
 - بازتعریف «اطلاع نگاشت آماری» به عنوان سلاح تبیین؛ تولید ۵۰ اطلاع نگاشت های (اینفوگرافی) راهبردی.
 - تدوین ۱۱ گزارش تحلیلی از وضعیت افکار عمومی؛ سنجش نسبت افکار عمومی با «تجاوز آمریکایی - صهیونی».
 - بازتاب ضدروایت ها در رسانه های غربی؛ با ترجمه و تلخیص گزارش های کلیدی رسانه های انگلیسی زبان.
 - توجه به لایه نظری جنگ، با پایش نگاه اندیشمندان تراز اول جهان، همچون فرانسس فوکویاما، دارون عجم و غلو و یووال نوح هراری.
 - تدوین گزارش های سیاستی و راهبردی.

مرکز رصد تبیان

- ۶۷ گزارش تحقیقی مرکز رصد تبیان
- تهیه گزارش های تحقیقی روزانه
- تهیه گزارش های ویژه رصدی - تحلیلی، نظیر «جنگ بی پشتوانه» که به تحلیل افکار عمومی ایالات متحده در قبال جنگ با ایران پرداخته بود و «بحران پذیرش» که به خشم و نامیدی در افکار عمومی اسرائیل پس از آتش بس توجه داشت.

مروری بر دیوارنگاره‌های خانواده نهضت تبلیغ اسلام ناب در ۱۲۰ روز جنگی

دیدگاه در دیدگاه

اغلب مردم حالا وقتی از میدان‌های اصلی پایتخت عبور می‌کنند؛ سر می‌چرخانند تا دیوارنگاره‌های گوشه هر میدان را بهتر ببینند و از محتوای آن مطلع شوند. اکنون دیوارنگاره‌ها در حال انتقال پیام و دیدگاهی هستند که بدون هیچ واسطه و دستگاهی به نظرگاه و دیدگاه مردم و عموم جامعه می‌رسد و از این منظر، بسیار پرمخاطب و تاثیرگذار است؛ کما آن که در این مدت، بارها خبر این دیوارنگاره‌ها در رسانه‌های گوناگون خارجی بازتاب یافته و دیده شده‌اند. در این میان دیوارنگاره‌های میدان انقلاب و میدان فلسطین به همت مرکز هنری رسانه‌ای نهضت تهیه شده و دیوارنگاره میدان راه‌آهن که به تازگی به شهر افزوده شده را حوزه هنری سامان می‌بخشد. دیوارنگاره خیابان جمهوری در تقاطع خیابان ولی عصر (عج) نیز اگرچه متولی دیگری دارد اما برای تهیه طرح‌های آن از حوزه هنری کمک گرفته می‌شود، آن چنان که برای دیوارنگاره مشیت گره کرده چنین شد. در حدود ۱۲۰ روز پس از آغاز جنگ تحمیلی سوم، از میانه اسفند ۱۴۰۴ تا آخرین روز تیرماه امسال، ۱۰ بار دیوارنگاره میدان انقلاب و ۵ بار دیوارنگاره میدان فلسطین تغییر کرد. دیوارنگاره میدان راه‌آهن نیز در این مدت با ۲ نقش متفاوت، چهره‌های دانش‌آموزان شهید میناب را در معرض دید قرار داد.

۱	۱۷ اسفند ۱۴۰۴	میدان انقلاب	■ در آستانه روز قدس و پس از انتخاب آیت‌الله سید مجتبی خامنه‌ای به عنوان رهبر انقلاب
۲	۲۳ اسفند ۱۴۰۴	میدان راه‌آهن	■ تصاویر ۱۴۸ دانش‌آموز شهید مدرسه شجره طیبه میناب
۳	۲۷ اسفند ۱۴۰۴	میدان انقلاب	■ همزمان با تشیع شهدای ناودنا
۴	۱۶ فروردین ۱۴۰۵	میدان فلسطین	■ همزمان با مشارکت ۱۰ میلیونی در پویش ملی جان فدا
۵	۱۶ فروردین ۱۴۰۵	میدان انقلاب	■ همزمان با شکار هواپیماهای آمریکایی در بحبوحه جنگ تحمیلی سوم
۶	۳۱ فروردین ۱۴۰۵	میدان فلسطین	■ پس از شکست عملیات نظامی علیه ایران
۷	۱۶ اسفند ۱۴۰۴	میدان انقلاب	■ شعار: بار دگر خامنه‌ای شد ولی تادر خیبر شکند چون علی
۸	۲۳ اسفند ۱۴۰۴	میدان راه‌آهن	■ شعار: به کدامین گناه
۹	۲۷ اسفند ۱۴۰۴	میدان انقلاب	■ شعار: دریدانان در یاد ایران جاودانند
۱۰	۱۶ فروردین ۱۴۰۵	میدان انقلاب	■ شعار: سراسر خلیج فارس قلمرو شکار ماست
۱۱	۳۱ فروردین ۱۴۰۵	میدان فلسطین	■ شعار: غرش شیران یا جیر جیر موش

۱۳ تیر ۱۴۰۵

۱۵

■ میدان انقلاب
■ همزمان با تشییع تاریخی رهبر شهیدانقلاب
■ شعار: باید برخاست

۲۱ تیر ۱۴۰۵

۱۶

■ میدان فلسطین
■ شعار: خون در برابر خون

۲۴ تیر ۱۴۰۵

۱۷

■ میدان انقلاب
■ شعار: ماتر امپ رami کشیم

۳۱ تیر ۱۴۰۵

۱۸

■ میدان فلسطین
■ همزمان با انتخاب دکتر خلیل الحیه به عنوان رئیس دفتر
■ سیاسی حماس
■ شعار: کابوس اشغالگران؛ مردی دیگر مانند سنوار برای
■ میدان ونبرد.

■ هفته جمعیت

■ شعار: به ایران جان بده؛ فرزند بیشتر، زندگی بهتر

۹ خرداد ۱۴۰۵

۱۱

■ میدان فلسطین
■ شعار: رژیم صهیونیستی ۱۵ سال آینده رانخواهد دید

۱۳ خرداد ۱۴۰۵

۱۲

■ میدان انقلاب
■ همزمان با عید غدیر

۲۵ خرداد ۱۴۰۵

۱۳

■ میدان انقلاب
■ همزمان با آغاز ماه محرم
■ شعار: در خیمه حسینیم، خونخواه و جان فداسیم

۲۷ خرداد ۱۴۰۵

۱۴

■ میدان راه آهن
■ همزمان با آغاز جام جهانی فوتبال، به یاد شهدای میناب
■ شعار: کودکان هدف نیستند

۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۵

۷

■ خیابان جمهوری اسلامی، تقاطع ولی عصر (عج)
■ مشیت گره کرده آیت الله خامنه‌ای (ره) در کنار تصاویری از
■ مشیت‌های گره کرده آحاد مردم
■ شعار: و پیروزی نصیب کسی نشود مگر از جانب خداوند
■ توانای دانا

۲۶ اردیبهشت ۱۴۰۵

۸

■ میدان انقلاب
■ همزمان با بدرقه تیم ملی فوتبال ایران برای حضور در جام جهانی
■ شعار: به هر میدان در خشد نام ایران

۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۵

۹

■ میدان انقلاب
■ همزمان با دومین سالگرد شهادت آیت الله سیدابراهیم
■ رئیسی و همراهان ایشان
■ شعار: جان فدای ایران

۳ خرداد ۱۴۰۵

۱۰

■ میدان انقلاب

هنرمندان تجسمی در جنگ تحمیلی سوم، حماسه را بازآفرینی کردند

نقشی چنین میانه میدانم آرزوست

مکتب

برگزاری رویداد هنری
«با لثارات الامام»

در آستانه مراسم تشییع رهبر شهید، رویداد هنری «با لثارات الامام» با هدف تولید آثار هنری، هم‌افزایی و شبکه‌سازی میان بانوان هنرمند، در روزهای ۱۰ و ۱۱ تیرماه در ساختمان زیست‌بوم فرهنگی تهران برگزار شد؛ رویدادی که تلاش داشت ظرفیت هنر متعهد را در مواجهه با مسائل روز و موضوعات جبهه مقاومت به میدان بیاورد. در این رویداد، هنرمندان در ۵ رشته تصویرسازی، گرافیک، حروف‌نگاری، نقاشی و کتیبه، از صبح تا غروب در کنار یکدیگر به خلق اثر پرداختند. موضوع محوری این دوره از رویداد، «خون‌خواهی رهبر شهید» بود. یکی از ویژگی‌های مهم «با لثارات الامام»، حضور انحصاری بانوان هنرمند با ماهیتی غیر رقابتی در این رویداد محسوب می‌شد.

در نخستین روزهای آغاز جنگ در ماه رمضان، هنرمندان حوزه تجسمی آستین بالا زدند و مثلاً حسن روح‌الامین، هنرمند برجسته نقاشی معاصر ایران، در همان اوایل چند تابلوی نقاشی با موضوع شهادت آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای و جنگ با صهیونیسم و آمریکا خلق کرد. در کنار کارهای فردی، حوزه هنری انقلاب اسلامی باره‌اندازی کارگاه خلق اثر تجسمی با عنوان «رهبر شهید»، از روز ۱۲ اسفند به مدت سه روز میزبان هنرمندان جوان و پیشکسوت شد. از دیگر کارهای پر بازدید این ایام، مجموعه پوسترهای «به کدامین گناه؟» خانواده سوره امید بود که روایت و تصویری مستند از جنایات رژیم کودک‌کش و غاصب صهیونیستی بیان می‌کرد. در این مجموعه ابتدا تصاویر دانش‌آموزان شهید مدرسه شجره طیبه میناب و پس از آن معلمان شهید این مدرسه در قالب پوستر به نمایش گذاشته شدند. همچنین چیدمانی از این پوسترها در چند نوبت در میدان تجریش در معرض دید عموم قرار گرفت. اما میدانی‌ترین اتفاق در رویداد «نقش میان میدان» رقم خورد؛ جایی که در چند نوبت، هنرمندان انقلابی حوزه تجسمی، به همت حوزه هنری انقلاب اسلامی در میان تجمع‌های شبانه مردمی، به نقاشی در میدان پرداختند.

پنجمین رویداد

دوشنبه ۱ تیر / استاد عباس ناصری / میدان ولیعصر (عج)

اولین رویداد

پنج‌شنبه ۲۴ اردیبهشت / حسن روح‌الامین / میدان تجریش

دومین رویداد

پنج‌شنبه ۳۱ اردیبهشت / اسیدمحمدرضا میری / میدان تجریش

سومین رویداد

چهارشنبه ۱۳ خرداد / استاد مسعود نجابتی و حمید قربان‌پور / رواق کشور دوست (نزدیک محل شهادت رهبر شهید انقلاب)

چهارمین رویداد

پنج‌شنبه ۲۱ خرداد / حسین عصمتی / میدان نبوت

ششمین رویداد

پنج‌شنبه ۱۱ تیر / محمدرضا روح‌الامین / عمارت بلدیة تهران، میدان امام خمینی (ره)

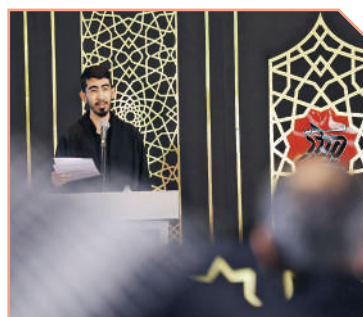
هفتمین رویداد

شنبه ۱۳ تیر / امیر تدین از اصفهان و سیدعلی قافله‌باشی از قم / اجرای تابلویی با ابعاد ۲ متر در ۶ متر / استاد علی بحرینی از بوشهر / عروج رهبر انقلاب / زیر پل حافظ

شاعران در آیین بدرقه رهبر فرزانه انقلاب سنگ تمام گذاشتند

۴۸ ساعت شعر و اشک

همزمان با آیین بدرقه ووداع بارهبر شهید ایران اسلامی در مصلی امام خمینی تهران محفل شعر «آخرین دیدار» به همت حوزه هنری انقلاب اسلامی برگزار شد. این محفل که نخستین محفل شعر خوانی ۴۸ ساعته در تاریخ است به یاد دیدار سالانه شاعران بارهبر شهید انقلاب اسلامی در شام میلاد امام حسن مجتبی (ع) در نیمه ماه مبارک رمضان برگزار شد. در محفل شعر «آخرین دیدار» بیش از ۲۵۰ شاعر از سراسر کشور و میهمانانی از کشورهای چون پاکستان، هند، عراق، لبنان، ترکیه به یاد رهبر فرهنگ دوست و شاعر ایران اسلامی به شعر خوانی پرداختند. این محفل ۱۳ تیرماه در شبستان مصلی در جریان بود.

خاطره ووداع هر شاعری که از راه می رسد، چند دقیقه ای کنار همان صندلی می ایستد، شعرش را می خواند و می رود و نوبت به شاعری دیگر می رسد؛ انگار صفی که سال ها برای دیدار آقا تشکیل می شد، این بار به صف ووداع تبدیل شده است. این محفل به همت حوزه هنری شکل گرفته؛ محفلی که به گفته میلاد عرفان پور، از شعرائی که از نوجوانی در محضر رهبر شهید انقلاب شعر می خواند، نمونه ای شبیه به چنین محفلی تاکنون در هیچ کجای دنیا برگزار نشده است. شاید در کشور های مختلف، جشنواره ها و همایش های چندروزه شعر برگزار شود، اما شعر خوانی بی وقفه و چهل و هشت ساعته، آن هم بدون میان برنامه و وقفه، برای نخستین بار در تاریخ رقم می خورد؛ آن هم برای بدرقه کسی که خودش شاعر بود، شعر را خوب می شناخت، نقد می کرد و دیدار سالانه با شاعران را از مهم ترین قرار های فرهنگی اش می دانست. عرفان پور امیدوار است این رسم، پس از این هم ادامه پیدا کند و «آخرین دیدار» به یک سنت ماندگار تبدیل شود.

آمده اند، از پایتخت، از شرق، غرب، جنوب و شمال آمده اند و سر از پا نمی شناسند. از کشورهای دیگر هم مهمان آمده است.

صدای شعر، از همان کنار صندلی خالی شروع می شود. گلیم آبی رنگ پهن شده، درست شبیه همان گلیمی است که سال ها میزبان محفل شاعران در بیت رهبری بود. صندلی، خالی است؛ چفیه ای پشت آن اندخته اند. همه چیز شبیه هر سال است جز آن کسی که باید بیاید اما گویا دیگر هیچ کسی قرار نیست روی این صندلی بنشیند. کنار صندلی، تریبونی گذاشته اند که این بار، هر شاعر پشت آن می ایستد، سلام می دهد و شعرش را نه برای حاضران، که برای صاحب همان صندلی می خواند.

شبستان مصلای تهران، در این دو روز، رنگ و بوی دیگری گرفته است. محفل «آخرین دیدار» که طولانی ترین شعر خوانی تاریخ است، از صبح سیزدهم تیر آغاز شده و بی وقفه تا چهاردهم تیر ادامه دارد؛ ۴۸ ساعت شعر، اشک،

آخرین دیدار قرار بود جور دیگری رقم بخورد. ماه رمضان باشد. افطار باشد و سفره ساده ای که پهن می شود. قرار وعده هم در بیت رهبری باشد؛ و آقا باشد. اما هیچ چیز مثل همیشه پیش نرفت. زمان روی ۹ اسفند ایستاد. بغض ها در گلو خفه شد و شد آنچه نباید می شد. حالا قرار جور دیگر و جای دیگری است. کارت دعوت نمی خواهد. ماه رمضان نیست و غمگین تر این که آقا هم نیست تا میزبانی کند مهمانانش را.

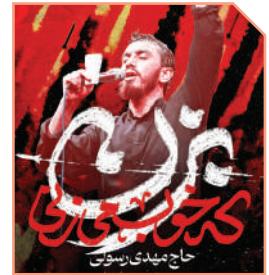
به رسم هر سال که شعر امهمان سفره بی ریای آقا می شدند و هر سال برایش لحظه شماری می کردند تا نوبتشان شود، این بار همه بی نوبت توی صف ایستاده اند تا شعر بخوانند برایش. اما در این آخرین دیدار تنها یک صندلی مانده و چفیه ای بر آن و خاطره ای که هر لحظه، تکرار می شود. اینجا مصلی ست. کمی آن طرف تر، پیکر رهبری در مقابل دیدگان اشک بار مردمش آرامیده است.

شعر آمده اند تا شعر ووداع بخوانند برای آقایشان تا داغ آخرین دیداری هیچ وقت فرستش نشد، کمی آرام شود. همه

مروری بر مهم ترین رجزهای جنگی در جریان اجتماع های شبانه

نواای مقاومت

یکی از به یادماندنی ترین رویدادها در جریان جنگ تحمیلی سوم، نماهنگ ها و موسیقی هایی بود که خوانندگان کشورمان با حال و هواهای متفاوت تولید کردند که در شماره پیشین همین نشریه به تفصیل درباره آنها نوشته شد و برای مرور آن می توانید با اسکن کیو آرکد کنار صفحه بار دیگر آنها را مرور کنید. اما پدیده مهم تر رجزهایی بود که در اجتماع های شبانه مردم در سراسر کشور، تکرار می شد؛ این رجزهای موسیقایی که عمده آنها با حمایت مجموعه های نهضت تبلیغ اسلام ناب - مرکز هنری رسانه ای نهضت، حوزه هنری انقلاب اسلامی و سازمان هیأت و تشکل های دینی (تولید شدند، در قالب مداحی و یا ریم های حماسی در یادها ماندگار شدند. در اینجا خیلی گذرا مشهورترین آنها را مرور کرده ایم.

بدرقه رهبر شهید

هم زمان با آئین وداع و تشییع «آقای شهید ایران»، مجموعه «بدرقه» با صدای ۷ نفر از خوانندگان کشور منتشر شد. در این مجموعه، با بهره گیری از سبک ها و صداها، متفاوت، علیرضا افتخاری، محمد معتمدی، پرواز همای، مصطفی راغب، رضا صنعتگر، رضا شیری و حسین حقیقی، قطعاتی را در پاسداشت امام مجاهد شهید حضرت آیت الله العظمی خامنه ای اجرا کرده اند. این آلبوم به همت مرکز هنری رسانه ای نهضت و سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران تولید شد.

■ بزن که خوب می زنی
■ مهدی رسولی

■ خط پایان
■ مهدی رسولی

■ شیپور جنگ
■ عبدالرضا هلالی

■ شیعه خانه بقیه الله
■ محمدحسین پویانفر

■ فرمانده کل قوا
■ محمداسداللهی و سیدنا

■ نصر من الله
■ سیدرضانریمانی

■ اینجا ایران
■ محمداسداللهی

■ ایران اباعبدلله
■ وحید شکری

■ انتقام
■ سجاد محمدی

■ بر خیزید
■ مهدی رسولی

■ صندلی خالی
■ عبدالرضا هلالی

نگاهی به فعالیت‌های نمایشی حوزه هنری انقلاب اسلامی در جنگ تحمیلی سوم

تعظیم صحنه به حماسه

در ایام جنگ تحمیلی سوم، با حضور پرشور و ادای دین هنرمندان نمایشی، تعداد زیادی نمایش در مراکز استانی حوزه هنری انقلاب اسلامی با محوریت «امید، مقاومت، اتحاد و همبستگی ملی» در سطح کشور اجرا شد. این تولیدات نمایشی، در موبک‌ها، میادین و تجمعات مردمی استان‌ها به اجرا درآمدند و جلوه‌ای از همدلی و روحیه پایداری ملت ایران را به نمایش گذاشتند. در مدت زمان برگزاری هفته هنر انقلاب که به همت حوزه هنری برگزار شد نیز در کنار برنامه‌های هنری دیگر، ۸ نمایش برای مردم حاضر در صحنه اجرا شد. همچنین در میانه ماه مبارک رمضان، گروه «هنر مقدس» در قالب یک اجرای ترکیبی از تئاتر خیابانی و هنرهای تجسمی، جنایت صهیونی آمریکایی در مدرسه میناب را بازنمایی کردند. «فرشته‌های میناب» از زبان یک معلم مدرسه مینابی و با حضور چند دانش آموز شهید دبستان «شجره طیبه» میناب روایت می‌شود. این نمایش در روز قدس و همچنین مقابل سازمان ملل، دانشگاه تهران و شهرستان دماوند، چندین بار اجرا شد و مورد استقبال قرار گرفت.

باشگاه تئاتر سوره
تولید ۲۸ اثر نمایشی
بیش از ۲۷۰ اجرای میدانی در اجتماعات مردمی استان
تهران

خانه نمایش امید
رویداد ملی به کدامین گناه با حضور ۲۲ گروه نمایشی
بیش از ۴۰۰ اجرای میدانی و اجتماعات
استان‌های کشور
قریب به ۲۵۰ هزار مخاطب در استان‌های مختلف
دفتر تئاتر بین الملل
ارتباط با بیش از ۸۰ کمپانی، کارگردان و هنرمند
برجسته تئاتر در سراسر دنیا
ارسال بیش از ۵۰ بیانیه و پیام همدلی با مردم ایران

دفتر تئاتر بچه‌های مسجد
تولید ۱۲۳ اثر نمایشی
بیش از ۷۳۰ اجرای مساجد و موبک‌های استان‌های
کشور

گروه نمایشی هنر مقدس
تولید نمایش میدانی فرشتگان میناب
بیش از ۵۰ اجرای اجتماعات مردمی تهران و سایر
استان‌های کشور

مقاطع مختلف زندگی رهبر شهید انقلاب بود. همچنین
پرفورمنس «باید برخاست» تولید مرکز هنرهای نمایشی سوره
و به کارگردانی علی براتی، با الهام از شعار بدرقه «آقای شهید
ایران»، در میادین اصلی شهر تهران به اجرا رسید.

مجموع فعالیت‌های نمایشی بخش‌های مختلف حوزه
هنری برای جنگ

۲۳۱ نمایش در قالب‌های مختلف به اجرا درآمدند
۲۱۵۰ اجرای میدانی و اجتماعات سراسر کشور اجرا شد

دفتر تئاتر فرا تهران
تولید ۲۳۴ اثر نمایشی
بیش از ۱۵۰۰ اجرای میدانی و اجتماعات استان‌های کشور

به یاد بچه‌های آسمانی میناب

داغ مدرسه میناب جگر سوز بود و دل همه را سوزاند اما بودند هنرمندانی که این داغ را برای زنده نگه داشتن یاد و خاطره گل‌های پرپر شده میناب، بازآفرینی کنند و آن را جلوه هنر دهند. رویداد «به کدامین گناه؟» به همت مؤسسه سوره امید حوزه هنری، با مشارکت بنیاد برکت و همکاری مرکز هنرهای نمایشی سوره از همین جنس اقدام‌ها بود که در ۲۱ استان برگزار شد. همچنین به یاد ۱۶۵ دانش آموز شهید دبستان شجره طیبه میناب. مرکز رسانه خانواده امید نخستین مجموعه طرح‌های گرافیکی «به کدامین گناه؟» را به یاد کودکان شهید حمله رژیم صهیونیستی به اماکن مسکونی منتشر کرد و این چیدمان هنری در میدان تجریش به نمایش گذاشته شد. پوسترهای سه زبانه «به کدامین گناه؟» با تصاویری از شهدای خردسال میناب در تجمع‌های اعتراضی در دست مردم سراسر جهان قرار گرفت.

همزمان با آیین بدرقه رهبر شهید

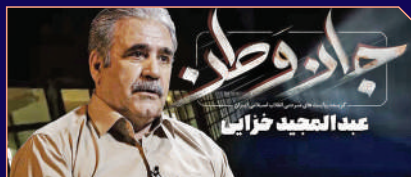
مستند نمایش «قائد» به نویسندگی و کارگردانی پژمان شاهوردی و تولید مرکز هنرهای نمایشی سوره، همزمان با آیین بدرقه رهبر شهید انقلاب، از ۱۰ تا ۱۶ تیرماه ۱۴۰۵ در نقاط مختلف شهر تهران به صورت میدانی و مستند و در سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی اجرا شد. این نمایش روایتگر

مروری بر مهم‌ترین مستندهای تولید شده در خانواده بزرگ سازمان تبلیغات درباره جنگ

تصویری از واقعیت

بخشی از روایت جنگ به تصویرهای مستندی بازمی‌گردد که بازگویی صحنه نبرد را بر عهده دارند. از یاد نبریم که شهید سیدمرتضی آوینی با مجموعه مستندهای «روایت فتح» جلوه‌ای دیگر از حماسه را در جنگ تحمیلی به نمایش گذاشت. از سال ۱۴۰۴ و پس از جنگ ۱۲ روزه، مستندسازان بسیاری در سراسر کشور دست بکار شدند تا روایت خود از جنگ و بیان برخی واقعیت‌های کمتر دیده شده را جلوی دوربین ببرند. بخش عمده‌ای از این تولیدات با حمایت و یا به سفارش بخش‌های گوناگون خانواده بزرگ سازمان تبلیغات اسلامی، ساخته شده و به نمایش درآمد. این روند پس از شروع جنگ تحمیلی سوم در ماه مبارک رمضان، شدت و شتاب بیشتری گرفت که در ادامه بخشی از مهم‌ترین ساخته‌های مستند در این خانواده بزرگ را مرور کرده‌ایم.

پرونده جنگ تحمیلی سوم

■ بررسی دلایل مورد اصابت قرار گرفتن مدرسه شجره طیبه میناب؛ برگرفته از مستند بلند «ماجرای جنگ ۲»، به روایت جواد موگویی

خونه آبی ۳: دماوند

■ محصول مرکز رسانه امید؛ با حضور مستندسازان نوجوان مدرسه فیلمسازی آوینا
■ ۵ قسمت / مستند - واقع نما
■ کارگردان: مهدی زارع بیدکی
■ تهیه کننده: علی صالحی و سید امیر حسین موسوی
■ روایتی در بستر جنگ ۱۲ روزه و تجربه و مواجهه نوجوانان با رخدادهای آن ایام؛ در مسیر صعود به قله دماوند.

پاره های تن ایران

■ کوتاه
■ فصل اول / ۴ قسمت
■ فصل دوم / ۲۰ قسمت
■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ کارگردان و تهیه کننده: مطهره عدالتخواه
■ فصل اول / روایت بخشی از واقعیت های میدانی جنگ ۱۲ روزه در گفت و گو با شاهدان عینی
■ فصل دوم / گزارش از اتفاقات پیش آمده از ساعات اولیه حادثه تروریستی مدرسه شجره طیبه میناب تا روزهای پس از برگزاری مراسم چهلیم شهدای این حادثه.

صدای ملت ایران

■ نیمه بلند
■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ کارگردان: مطهره عدالتخواه
■ روایت حمله رژیم صهیونیستی به ساختمان شیشه های صداوسیما جمهوری اسلامی ایران در گفت و گو با سحر امامی، الهام عابدینی، محمد مرادی و هومن خلیلی

ناحیه مقاومت هامبورگ

■ کوتاه
■ محصول سفیر فیلم
■ ماجرای بنیامین که بعد از جنگ تحمیلی سوم از آلمان به ایران بازمی گردد تا در ایست بازرسی خدمت کند.

پرونده باز

■ ۵ قسمت
■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ کارگردان: داوود مرادیان
■ تهیه کننده: محسن یزدی
■ بازخوانی پرونده ارتباط و مذاکره ایران با آمریکا و بررسی روند این تعاملات از زمان ملی شدن صنعت نفت تا مذاکرات برجام و تحولات پس از آن

همه حال پای کار کشور خود ایستاده اند و از جان و مال خود برای کمک به هموطن خود کوتاهی نکرده اند؛ چهره هایی نظیر دکتر شهر یاری، پژمان در ستکار، حاج آقا اسرافیلی، علی اکبر مرادی، امیر حسامی نژاد و جواد زاهدی.

شاخه ای روی آب

■ محصول مرکز مستندسوره
■ کارگردان محسن اسلام زاده و محمد مهدی حبیبی
■ تهیه کننده محسن اسلام زاده
■ بررسی زندگی و شخصیت شهید محمد مهدی طهرانیچی، شهید هسته های جنگ ۱۲ روزه؛ با استفاده از تصاویر آرشیوی کمیاب و تصاویر بازیابی شده از زیر آوار

جنگ رمضان

■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ ۱۰ قسمت
■ کارگردان و روایت: محمد نگیینی پور
■ مجموعه روایت های کوتاه و عینی از حملات آمریکایی صهیونیستی به نقاط مختلف ایران

جان وطن

■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ ۹ قسمت جنگ ۱۲ روزه و ۲ قسمت جنگ رمضان / عکس محور
■ کارگردان و تهیه کننده: فرشید رحیمی
■ حسی از امتداد نبرد رژیم صهیونی در فضاهای عمومی
■ عکس هوایی مرتضی آخوندی، عکاس ایرانی از قبرهای آماده شده برای شهدای مدرسه شجره طیبه میناب که اولین بار در این مستند به نمایش گذاشته شد، توانست مقام نخست بخش «عکاسی خبری» جایزه جهانی گلدن شات ۲۰۲۶ را کسب کند.

منطقه ممنوعه

■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ ۶ قسمت / پادکست مستند
■ بازخوانی برخی رخدادهای کم سابقه و برجسته دوران جنگ رمضان

هیچی نیست دا

■ کوتاه
■ محصول سفیر فیلم
■ کارگردان: امیر محسن پور محی آبادی
■ ماجرای حسن بختیاری که در جریان حمله دشمن به میدان فردوسی تهران زخمی شد.

حقیقت میناب

■ کوتاه
■ محصول سفیر فیلم

هندسه نبرد

■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ ۴ قسمت / آرشیوی
■ کارگردان و تهیه کننده: مجتبی میناوند
■ راوی: بهرام نوری
■ درباره قابلیت ها و توان نظامی ایران در جنگ تحمیلی سوم
■ قسمت اول / نبرد شکار و شکارچی / توان تهاجمی و پدافندی کشور
■ قسمت دوم / جنگ و جغرافیا / بررسی ژئوپلتیک ایران
■ قسمت سوم / شوک نفتی / تاثیر جنگ در خلیج فارس بر قیمت انرژی در جهان
■ قسمت چهارم / نبرد زمینی / بررسی توان آفند زمینی دشمن و تقابل ایران

معرکه

■ محصول بنیاد رسانه های سوره
■ ۱۴ قسمت
■ کارگردان و تهیه کننده: هادی نعمت اللهی
■ اجرا: سید امیر ناصر جاوید
■ روایتی از جنگ دیروز، امروز و فردای ایران؛ با رویکرد روایت پیروزی

قرارگاه سنگی

■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ کارگردان و تهیه کننده: محمد جواد رحیمی
■ درباره فعالیت های گروه جهادی شکل گرفته از روحانیون و نیروهای فعال و داوطلب مردمی در ایام جنگ تحمیلی سوم در شهرک شهید بروجرودی

ولایت فقیه

■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ ۱۰ قسمت / گفت و گو محور
■ کارگردان: فائقه سادات میر صمدی
■ تهیه کننده: مسعود معینی پور
■ بررسی و بازخوانی ایده ولایت فقیه

هم سایه

■ محصول «حلقه فیلم ثار» حوزه هنری آذربایجان غربی
■ کوتاه، ۹۴ ثانیه / زبان ترکی و زیر نویس فارسی
■ کارگردان و تهیه کننده: حسین شیخلو
■ روایت رشادت یکی از اهالی ساختمانی مسکونی بمباران شده در ارومیه در سوم فروردین که دو نفر از همسایگان رانجات داد.

ایرانی

■ محصول مرکز هنری رسانه های نهضت
■ ۹ قسمت
■ روایت های کوتاهی از مردم در جنگ تحمیلی سوم که در

گشت و گذاری کوتاه در شبکه های اجتماعی درباره جنگ تحمیلی سوم

به روایت اینترنت

در جنگ ۴۰ روزه، لایه ای از وقایع پیدا شدند که فراتر از رسانه های رسمی در بستر برنامه های اینترنتی رمزگشایی شدند. برخی از این برنامه ها در این مدت، فضایی ایجاد کردند که در آن، گفتگوهای عمیق و روایت های چندسویه شاهدان عینی، جایگزین روایت های رسمی شد. حوزه هنری انقلاب اسلامی با حمایت از چند برنامه اینترنتی و بازخورد آنها در شبکه های اجتماعی، در این میان توانست نظرها را به خود جلب کند. هدف این برنامه ها، نه هیاهو، بلکه بازسازی دقیق اتمسفر حاکم بر میدان و تأثیرات مستقیم آن بر زیست عمومی بود؛ تلاشی که شبکه های اجتماعی را به بستری برای «مستندسازی همگانی» تبدیل کرد. در کنار آنها چند برنامه تلویزیونی نیز با همکاری خانواده نهضت تبلیغ اسلام ناب روی آنتن رفتند که در اینجا آنها را خیلی خلاصه مرور کرده ایم.

۲۰۰ یادداشت در همکاری با مجموعه های تولید معنا مانند اشارات، گرا، کرانه، سوره، شیپا، اندیشکده روایت، موج زنانه، شرح نو

سردبیری و کمک به محتوا و اجرای حدود ۲۰۰ ساعت برنامه

گفتار مدیا

۳۸ اپیزود تولید شده
۱۳ میلیون بازدید

برنامه های مشارکتی در تلویزیون

بلندگو
شبکه افق
۳۰ قسمت

بزنگاه

شبکه ۲
۵ قسمت

گزارش تحلیلی جنگ

شبکه ۳
۱۲ قسمت
آمار کلی

پاسخ ایران به کویت

هانیه کمبری
پژوهشگر فعال رسانه ای

ماجرای جنگ

۱۶ اپیزود تولید شده
۵۲ میلیون بازدید

کبریت مدیا

۹۵ اپیزود تولید شده
۸۴ میلیون بازدید

سفیر فیلم

۹۶ اپیزود تولید شده
۱۲ میلیون بازدید

کاشف مدیا

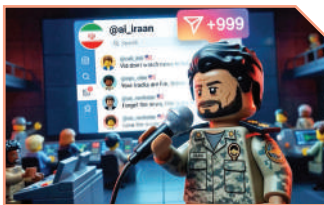
۲۷ اپیزود تولید شده
۱۲ میلیون بازدید

کاشف
K A S H E F

هوش مصنوعی و انیمیشن های لگویی بلای جان آمریکا در جنگ روایت ها شدند

موشک هایی از جنس لگو

کار وقتی دست جوان ها باشد، اوضاع فرق می کند. یکی از این فرق ها این است که معمولاً به پاسخ دادن و پدافند اکتفا نمی کنند و اگر فرصتش را پیدا کنند، بازی را تهاجمی پیش می برند. همان طور که بچه های خلبان دهه هفتادی در میدان جنگ نظامی اخیر توانایی های تازه ای از خودشان نشان دادند و کارهایی نشدنی را به ثمر رساندند، یک گروه دیگر از همین نسل هم در میدان رسانه و تولیدات هنری سراغ کاری رفتند که کمتر کسی انتظارش را داشت؛ ساخت انیمیشن هایی برای زدن مستقیم به قلب فضای رسانه ای و اجتماعی آمریکا. داریم از همان انیمیشن های لگویی حرف می زنیم؛ تولیداتی که از روزهای ابتدایی جنگ منتشر شدند و خیلی زود راهشان را به شبکه های اجتماعی آن طرف دنیا باز کردند. اما نکته فقط این نبود که چند ویدئوی ایرانی وایرال شده باشد. جنس تصویر، موسیقی، شوخی ها، شخصیت ها و حتی ریتم تدوین این کارها طوری طراحی شده بود که بیشتر از آن که شبیه یک محصول رسمی ایرانی باشد، شبیه محتوایی بود که برای جوان آمریکایی در تیک تاک و ایکس و اینستاگرام ساخته شده است.

ایران در حوزه رسانه و روابط عمومی اشاره کرد. محصولی که قرار بود چند ویدئوی اینترنتی باشد، آن قدر دیده شده بود که پایش به حرف های بالاترین مقام های سیاسی آمریکا هم باز شد.

ویدئوها تبدیل به یکی از پدیده های رسانه ای جنگ شدند و آدم ها و رسانه های مطرح دنیا درباره شان نوشتند. شاید مهم ترین دستاورد این لگوها هم همین باشد. اینکه یک گروه جوان ایرانی فهمیدند، برای اثر گذاشتن روی مخاطب آمریکایی کافی نیست حرف خود را انگلیسی کنی؛ باید جهان او را بشناسی، زبانش را بلد باشی و بتوانی با همان ابزارهایی که هر روز مصرف می کند وارد ذهنش شوی. این بار، بخشی از جنگ روایت ها نه با بیانییه و مصاحبه، که با چند آدمک لگویی پیش رفت. هوش مصنوعی که به گواه رسانه های دنیا، نقشی جدی در برنامه ریزی حمله های نظامی علیه ایران ما داشت، در میدان روایت، شد تیری به قلب سازنده هایش. چاقویی که می خواست در شبکه های اجتماعی نیز به ایران ما ضربه بزند، به دست جوان های ما به قلب خودشان برگشت؛ این بار چاقو دسته خود را برید.

بعضی برآوردها از بیش از ۲/۵ میلیارد بازدید در بخشی از دوره جنگ خبر می دادند. رسانه های بزرگ هم یکی یکی سراغشان رفتند؛ از بی بی سی و سی ان ان و گاردین گرفته تا الجزیره، وایرد، آسوشیتد پرس و رسانه های دیگر. مسئله برای آنها فقط کیفیت چند انیمیشن نبود؛ داشتند درباره یک مدل تازه از جنگ رسانه ای ایران حرف می زدند. مدلی که این بار ایران در آن فقط منتظر نمی ماند تا یک روایت علیه اش ساخته شود و بعد جواب بدهد. خودش روایت می ساخت، خودش سوژه تعیین می کرد و مهم تر از همه، مخاطب آمریکایی را مستقیماً هدف می گرفت. آن هم نه با زبان بیانییه و مصاحبه رسمی، بلکه با لگو، موسیقی، طنز و فرهنگ اینترنت.

کار حتی به واکنش مقام های آمریکایی هم رسید. مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا در یک نشست خبری نتوانست بی اعتنائی کاملش را حفظ کند و بالحنی عصبانی از همین «ویدئوهای لگویی» حرف زد؛ واکنشی که خودش دوباره خوراک شبکه های اجتماعی شد. دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا هم در جریان همین تقابل رسانه ای به توان

همین مسئله هم در روزهای اول خیلی ها را گیج کرد. کیفیت فنی کارها و شناخت سازندگان از فرهنگ اینترنتی و ذائقه جوان های آمریکایی باعث شده بود بعضی ها باور نکنند این ویدئوها واقعاً در ایران ساخته شده اند. بحث راه افتاده بود که شاید ایران تولیدشان را به یک گروه آمریکایی سفارش داده باشد. بعضی خبرنگار ها و کاربران آمریکایی هم با همین فرض درباره شان می نوشتند. برایشان سخت بود بپذیرند یک گروه غیر آمریکایی این قدر دقیق زبان فرهنگی مخاطب آمریکایی را شناخته باشد، اما اتفاق مهم دقیقاً همین جا افتاده بود. سازندگان این کارها پیام ایرانی را فقط به انگلیسی ترجمه نکرده بودند؛ پیام را با زبان خود مخاطب آمریکایی ساخته بودند. از موسیقی و فرهنگ پاپ گرفته تا شوخی اینترنتی، میم، شخصیت های آشنا و همان ضرباهنگ کوتاه و تند که جوان آمریکایی هر روز با آن محتوا مصرف می کند.

این بار به جای اینکه مخاطب غربی را دعوت کنند وارد فضای رسانه ای ایران شود، خودشان رفته بودند وسط زمین او. لگوها خیلی زود از یک مجموعه ویدئوی تبلیغاتی معمولی بزرگ تر شدند. صدها میلیون کاربر آنها را دیدند و

انیمه ها و کلیپ های تولید تبیان در رسانه های مختلف دنیا بازتاب یافتند

اثر ایرانی بازبان جهانی

در هنگامه جنگ و حمله تجاوزکارانه دشمن آمریکایی و صهیونی به ایران اسلامی، نبرد رسانه ای نیز در جریان بود. افکار عمومی چه در ایران و چه در دنیا به دنبال اطلاعات و تحلیل های جدید می گشت و در این میان، رسانه ای می توانست برنده باشد که بتواند تأثیر بیشتری بر مخاطب جهانی بگذارد. موسسه فرهنگی و اطلاع رسانی تبیان با درک این نکته که واقعیت ها وقتی با زبان هنر روایت شوند، شنیدنی تر، فهمیده تر و ماندنی تر می شوند، آثاری ایرانی متناسب با شرایط روز تولید کرد که مثل کارهای لگویی، زبانی جهانی داشتند و در نگاه اول نمی شد حدس زد، آنها ایرانی اند. انیمه های ژاپنی که تبیان در حال و هوای جنگ تحمیل شده به ایران اسلامی ساخت، خیلی زود در رسانه های مختلف دنیا انعکاس پیدا کرد. این روند پس از روزهای درگیری هم تداوم یافت و با ساخت دو کلیپ که سروصدای زیادی به پا کرد، توانست باز هم توجه مخاطبان و رسانه ها را به خود جلب کند. آنچه در ادامه می آید، مروری بر این تولیدات تبیان و بازتاب خبری آن است که نشان داد توانسته به درستی نظر ها را به سمت خود بگرداند.

ویدئو در شبکه های اجتماعی به سرعت دست به دست شده و روایت جانشینی و «تداوم رهبری» آن مورد توجه قرار گرفته است. شبکه هندی WION هم این انیمه را به عنوان یکی از ویدئوهای وایرال جنگ ایران معرفی کرد. اهمیت کار اما فقط به وایرال شدن یک کلیپ بر نمی گشت. همان اتفاقی که در لگوها افتاده بود اینجا هم داشت با زبان دیگری تکرار می شد: پیام ایرانی دیگر فقط ترجمه نمی شد؛ داخل یک فرم فرهنگی جهانی دوباره ساخته می شد. ال پائیس در تحلیل جنگ رسانه ای ایران نوشته بود یکی از دلایل موفقیت موج تازه تولیدات ایرانی، استفاده سازندگان جوان از کدهای فرهنگی و فرم هایی است که برای مخاطب جوان خارج از ایران آشناست و نیاز به توضیح ایدئولوژیک طولانی ندارد. انتخاب انیمه فقط یک تصمیم گرافیکی نبود. وقتی «اتک آن تایتان»، قهرمان انیمه ای و منطق قصه های ژاپنی وارد روایت جنگ ایران و آمریکا می شود، پیام قرار است جایی برود که بیانیته و سخنرانی معمولاً راهی به آن ندارند. این بار، بخشی از جنگ روایت ها با زبان انیمه حرف می زد؛ فرهنگ پر مخاطب ژاپنی و وسط معرکه ای آخرالزمانی ایران و آمریکا.

انگشت پدر ظاهر می شود، پرچم ایران را بالا می برد و روایت با پیام ادامه راه رهبر شهید و تصویری از پاسخ ایران به آمریکا و اسرائیل تمام می شود. خود تبیان این اثر را «آغاز کابوس آمریکا» توصیف کرد. همین کلیپ خیلی زود از فضای رسانه ای ایران بیرون زد. Pakistan Today با تیتر «Khamenei's Back» درباره وایرال شدن آن نوشت و تأکید کرد که تصاویر و بخش هایی از

ژاپن وسط معرکه ایران و آمریکا

لگوها تنها فرم تازه ای نبودند که در جنگ روایت ها به کار آمدند. تبیان در همین ماه ها سراغ زبان تصویری دیگری هم رفت؛ انیمه ژاپنی. مجموعه ای از کلیپ های کوتاه که جنگ ایران و آمریکا، شهادت رهبر انقلاب، جانشینی رهبر جدید، مذاکره و حتی مسئله انتقام را با همان زبان بصری ای روایت می کردند که میلیون ها جوان در سراسر دنیا با آن بزرگ شده اند. فهرست کارها کم هم نیست. «نبرد ایران و آمریکا» رویارویی دو کشور در خلیج فارس را روایت می کرد؛ «به جهنم خوش آمدید» سراغ سناریوی حمله زمینی آمریکا رفت؛ «جنگ مذاکره» مذاکرات ایران و آمریکا در پاکستان را تبدیل به قصه انیمه ای کرد و «حمله به شیطان» حتی مستقیماً از جهان تصویری انیمه مشهور Attack on Titan الهام گرفت.

چند ماه بعد هم «عملیات شکار ترامپ و نتانیاهو» با مضمون انتقام منتشر شد. اما شاید مهم ترین قسمت این مجموعه «بازگشت خامنه ای» بود. قصه از لحظه شهادت رهبر شهید شروع می شود و بعد از میان خرابه ها، سیدمجتبی خامنه ای با

تبیان پای سرویس مخفی آمریکا را وسط کشید

خون خواهی رهبر شهید انقلاب نیز فقط در شعارهای تجمعات شبانه نماند. خیلی زود پایش به تولیدات رسانه‌ای هم باز شد؛ آن هم با فرم‌هایی که قرار نبود فقط برای مخاطب ایرانی ساخته شوند. یکی از پرسروصداترین نمونه‌ها، مجموعه کلیپ‌هایی بود که تبیان درباره ترامپ و بعدتر ملانیا ترامپ منتشر کرد؛ تولیداتی که سؤال اصلی‌شان عمداً صریح و تکان دهنده انتخاب شده بود: «ترامپ را کجا بکشیم؟» و «ملانیا ترامپ را کجا و چگونه بکشیم؟» تبیان کلیپ نخست را ۲۵ تیر و کلیپ دوم را ۶ مرداد منتشر کرد. این تولیدات در همان بستری منتشر شدند که تبیان هم‌زمان

پرونده‌هایی درباره «منطق خون خواهی» و انتقام از قاتلان رهبر شهید دنبال می‌کرد. جنس کار با یک کلیپ‌های معمول فرق داشت. ویدئوها خودشان را شبیه یک گزارش اطلاعاتی ساخته بودند و مدعی بودند بر اطلاعات امنیتی درباره الگوهای رفت و آمد و حفاظت از سوژه‌ها تکیه دارند. همین فرم کافی بود تا مخاطب خارجی با چیزی مواجه شود که بیشتر از یک تهدید لفظی به نظر می‌رسید؛ تصویری از ایرانی‌هایی که مسئله انتقام از قاتلان رهبر شهید را جدی گرفته‌اند و درباره آن فکر می‌کنند. بعد از باز نشر کلیپ ملانیا توسط تسنیم، ماجرا خیلی سریع از فضای رسانه‌ای ایران بیرون زد. نیویورک پست، تایمز، دیلی میرور، نیوزویک، تایمز آو اسرائیل، جرزالهم پست و اکونومیک تایمز هر کدام با تیتروهایی درباره تهدید ایران علیه خانواده ترامپ به

آن پرداختند؛ همان موجی که بخشی از آن در تصویر کنار هم چیده شده تیتروهای رسانه‌های جهان دیده می‌شود. کار حتی از تیترو رسانه‌ها هم جلوتر رفت. نیوزویک گزارش داد سرویس مخفی آمریکا از ویدئو مطلع شده و تهدیدهای احتمالی علیه افراد تحت حفاظت را بررسی می‌کند.

اینجا شاید مهم‌ترین اثر رسانه‌ای کار شکل گرفت. مسئله دیگر فقط انتشار یک کلیپ تند ایرانی نبود؛ در روایت بخش بزرگی از رسانه‌های خارجی، این ویدئو تبدیل شده بود به نشانه‌ای از جدی بودن مطالبه انتقام در ایران. گاهی یک تولید رسانه‌ای وقتی به هدف می‌خورد که طرف مقابل مجبور شود آن را جدی بگیرد. این بار، از تیترو رسانه‌های جهان تا واکنش سرویس مخفی آمریکا، معلوم بود که کلیپ دیده شده است.

سریال «اهل ایران» زیر بمباران جلوی دوربین رفت

ایرانی بمان!

محمد حسین مهدویان، کارگردانی که حالا با فیلم های انقلابی بیشتر شناخته می شود، فیلم سینمایی «نیم شب» را با موضوع جنگ ۱۲ روزه، سال گذشته ساخت و آن را به چهارمین دوره جشنواره فیلم فجر آورد. این فیلم نوروز امسال و درست در روزهایی که می رفت چراغ سینماها به دلیل جنگ تحمیلی سوم خاموش شود، به اکران رسید و اتفاقاً بسیار مورد توجه قرار گرفت. در چنین حال و هوایی بود که پس از گرفتن آتش جنگ، او و گروهی تقریباً ۴۰ نفره در شهر ماندند و در تعطیلات نوروز وزیر بمباران دشمن، سریال ۱۴ قسمتی «اهل ایران» را جلوی دوربین بردند. این سریال که محصول مرکز سریال سوره است، درست یکی دو روز بعد از اعلام آتش بس در شبکه نمایش خانگی پخش شد.

سریال اهل ایران ۱۴ قسمت

- طراح و مولف: محمد حسین مهدویان
- سرپرست نویسندگان: مهدی یزدانی خرم
- کارگردانان: مهدی شامحمدی، سجاد پهلوان زاده، محسن بهاری، علی سرآهنگ، علی جعفرآبادی، رضا شریفی، مهران مهدویان، هادی مقدم دوست، هادی ناییچی، رضامحبی، محمد اسفندیاری و سید جواد هاشمی
- تهیه کننده: محمد رضا منصوری
- محصول: مرکز سریال سوره
- بازیگران: مبینا پورمیرزا، کاظم هژیر آزاد، لیمان رشیدی، حسین فرضی زاد، مهری آل آقا، سمیه صفری و...
- پخش: پلتفرم شیدا
- آغاز تصویربرداری: ۲۶ اسفند ۱۴۰۴
- نخستین پخش: جمعه ۲۱ فروردین ۱۴۰۵

محمد حسین مهدویان نیز پس از اتمام تولید سریال در یادداشتی چنین آورد: «این مجموعه فقط یک سریال در میان انبوه محصولات نمایشی نیست. یک حرکت ملی و باشکوه است که در روزهای ابتدایی جنگ با حضور بچه های پای کار سینما شروع شد و حالا در مقابل نگاه شما مردم عزیز ایران است. حرکتی که با تماشای مجموعه توسط شما به تکامل می رسد. «اهل ایران» قصه مردمی است که زیر آتش و تهاجم زندگی راج می نهند. روایتی است از توان و قدرت تمدنی ماندگار به نام ایران در و انفسای بدطینتی دشمنی بدنام و تباه. «اهل ایران» را در کنار خانواده های خود تماشا کنید چرا که قصه خودتان است. قصه شما اهالی ایران.»

مهدی یزدانی خرم، سرپرست نویسندگان سریال «اهل ایران» یادداشتی درباره حس و حال نگارش این اثر همزمان با جنگ نوشت که در بخشی از آن آمده بود: «قصه های مجموعه «اهل ایران» روایت هایی ست درباره اهل ایران بودن در زمانه نبرد با دشمن... داستان هایی مختلف که نقطه اشتراک آن ها روایت ایرانی «ماندن» است در هنگامه ای که ذهن مملو از اخبار خوب و ناخوب است و چهره هم وطنان غرقه در خون در حافظه مان حک شده. پس ما نویسندگان این آثار بر آن شدیم که خون و شرف و زندگی را روایت کنیم که اگر در نظر آید «ایران» را روایت کرده ایم. نوشتن در حالی که صدای بمب و پدافند از دور و نزدیک می آید همان خونی ست که در جان این داستان هاروان شده و خون حافظه است و ما نیز خواسته ایم خون ایران باشیم.»

هم‌با هم جهاد تبیین

مروری بر عملکرد سال گذشته اداره‌های تبلیغات اسلامی در سراسر کشور

سازمان تبلیغات اسلامی هر چند نهادی حاکمیتی است اما کارکردی کاملاً مردمی دارد و در جایی قرار گرفته که باید روندها و حرکت‌های مردمی را تسهیل کند؛ حرکت‌هایی گاه خیلی بزرگ که مخاطبانی چند ده میلیونی دارد و گام‌هایی شاید بسیار کوچک که شاید صرفاً برای اهالی چند نفره یک محله در شهری دور از مرکز یا روستایی دورافتاده‌تر برداشته می‌شود؛ در همه این طیف وسیع، سازمان تبلیغات اسلامی باید در کنار مردم و در خدمت آنها باشد. این حضور گسترده، می‌طلبد شبکه‌ای وسیع، حتی تا مویرگ‌های کالبدی این سرزمین پهناور، بدرستی ایفای نقش کنند. اداره‌های استانی و سپس شهرستانی سازمان تبلیغات اسلامی، دقیقاً در این نقطه ایستاده‌اند؛ جایگاهی که نفس به نفس با مردم برای تبلیغ و تبیین نهضت اسلام ناب، باید مجاهدت کنند؛ جهادی از جنس کار شبانه‌روزی، ساختن با مشکلات ریز و درشت و تلاش بی‌وقفه برای رسیدن به قله‌ها؛ برای اعتلای همگانی جهاد تبیین.

آنچه در صفحات پیش‌رو مشاهده می‌فرمایید، کارنامه‌ای گذراست بر عملکرد اداره‌های تبلیغات اسلامی در جای‌جای ایران عزیز در سالی که با فراز و فرودهایش سپری شد. در کنار کارنامه جداگانه هر استان، که مهم‌ترین رویدادها و روایت‌ها در آن آمده، رخدادهای فراگیر را به شکلی تجمیعی مرور کرده‌ایم؛ از محرم و اربعین تا پویش‌هایی همچون جان فدا و زندگی با آیه‌ها. اگرچه زحمات انجام شده در هر منطقه، به فراخور داشته‌ها صورت پذیرفته و گستردگی فعالیت‌ها، برای همه استان‌ها یکسان نیست، اما چه از حیث کمیت و چه از جنس کیفیت و تاثیرگذاری، آنچه روایت شده، بیان‌کننده همه فعالیت‌ها نیست و چه بسیار حرکت‌های خداپسندانه و موثری که در گوشه و کنار کشور به سامان می‌رسند ولی در غبار غفلت، گرفتار نسیان و فراموشی می‌شوند. در اینجا تلاش شده تا با بیشترین توان، چنین غفلت‌هایی به دست فراموشی سپرده شوند.

دست همه همکاران گرامی در سازمان تبیغات اسلامی در هر جایی در این سرزمین را به گرمی می‌فشاریم و بر دستان پر تلاش آنها به رسم ادب و سپاس بوسه می‌زنیم و آرزوی توفیق روزافزون و سلامتی و بهروزی برای ایشان داریم اما مسلماً اجر این زحمات و مزد این ثواب، تنها از دست پرور دگار متعال برمی‌آید و بس. ما به قدر رفع تشنگی و نمایش مشتش نمونه خروار، سعی داشتیم در این مجال گوشه‌ای از این فعالیت‌ها را بازتاب دهیم.

سازمان تبلیغاتِ مبعوث

وقتی مردم جلوتر از ساختارها حرکت می‌کنند

حجت‌الاسلام رضا عزت‌زمانی

معاون فرهنگی و امور استان‌های سازمان تبلیغات اسلامی

آنچه پس از شهادت رهبر شهید انقلاب در جامعه ایران رخ داد، صرفاً یک حضور گسترده مردمی یا واکنشی عاطفی به یک واقعه بزرگ نبود. اگر تعبیر «بعثت یک ملت» را درباره این رخداد جدی بگیریم، باید لوازم آن را نیز بپذیریم. بعثت، تنها به معنای بیشتر شدن حضور مردم در صحنه نیست؛ به معنای تغییر کیفیت حضور آنان است. جامعه‌ای که بعثت را تجربه کرده، صرفاً منتظر دعوت و سازمان‌دهی دستگاه‌های رسمی نمی‌ماند. خودش مسئله را تشخیص می‌دهد، گفت‌وگو شکل می‌دهد، شبکه می‌سازد، ابتکار به خرج می‌دهد و گاهی حتی زودتر از ساختارهای رسمی وارد میدان می‌شود. این همان تفاوت مهمی است که باید آن را درک کنیم؛ مسئله امروز ما دیگر این نیست که چگونه مردم را «به میدان بیاوریم». مردم در میدان‌اند. مسئله این است که ما چگونه باید نسبت خود را با این مردم برانگیخته‌شده باز تعریف کنیم. اگر ملت وارد موقف تازه‌ای شده است، سازمان‌هایی که مأموریتشان با مردم، فرهنگ و تبلیغ پیوند خورده نیز نمی‌توانند با همان مناسبات پیشین ادامه دهند. «بعثت سازمان» به معنای ایجاد یک اداره، ساختار یا عنوان تازه نیست؛ پیش از هر چیز، تغییر در فهم مأموریت است.

از گذشته در جایگاه راهبری، توانمندسازی، اتصال و پشتیبانی از ظرفیت‌های مردمی قرار گیرد. در این نسبت جدید، مردم مخاطبان یک دستگاه فرهنگی نیستند؛ صاحبان اصلی میدان‌اند و وظیفه سازمان این است که امکان حرکت، هم‌افزایی و تکثیر ظرفیت‌های آنان را فراهم کند.

این تغییر، به‌ویژه پس از جنگ اخیر، ضرورتی دوچندان پیدا کرده است. ما از جنگی عبور کرده‌ایم که صرفاً یک مواجهه نظامی نبود؛ هویت، روایت، امید، حافظه تاریخی و سرمایه معنایی جامعه نیز بخشی از میدان این نبرد بود. در چنین وضعیتی، دستگاه تبلیغی نمی‌تواند با آرایش دوران عادی در میدان حاضر شود. همان‌طور که جامعه تغییر کرده، طراحی، مدیریت و نسبت ما با میدان نیز باید تغییر کند.

یکی از نخستین میدان‌هایی که این تحول باید در آن خود را نشان دهد، مسئله خون‌خواهی امام شهید و شهیدای جنگ است؛ گفتمانی که می‌تواند محور حرکت ما تا پایان سال ۱۴۰۵ باشد. خون‌خواهی در این تلقی، یک شعار عاطفی، پویش مقطعی یا برنامه مناسبتی نیست. خون‌خواهی یعنی خون شهید را رها نکردن؛ یعنی حقیقت و راه او را زنده نگه داشتن، عدالت را مطالبه کردن و اجازه ندادن به اینکه اندوه، غیرت و اراده‌ای که در جامعه شکل گرفته، به تدریج عادی یا فراموش شود. از رهبر شهید انقلاب تا نوجوانانی که در این نبرد جان خود را از دست دادند، خون شهدا مسئولیتی را پیش روی جامعه قرار داده است. اما این مسئولیت زمانی به یک نیروی اجتماعی تبدیل می‌شود که از سطح احساس فردی عبور کند و به زبان، اراده و کنش عمومی برسد.

هیچ گفتمان بزرگی با بخشنامه ساخته نمی‌شود. با تولید چند محصول رسانه‌ای نیز نمی‌توان یک مفهوم را به نیروی اجتماعی تبدیل کرد. یک گفتمان زمانی قدرت پیدا می‌کند که مردم آن را از آن خود بدانند، درباره آن حرف بزنند، برایش روایت بسازند و

سازمان تبلیغات اسلامی در این دوره نمی‌تواند خود را صرفاً دستگاهی بدانند که برنامه طراحی می‌کند، آن را به استان‌ها می‌فرستد و مردم را به مشارکت در آن دعوت می‌کند. سازمان باید بیش

اگر حقیقتاً معتقدیم
مردم بعثت پیدا
کرده‌اند، نخستین لازمه
آن، تغییر خود ماست؛
تغییر در نگاه، طراحی،
مدیریت و نسبت
سازمان با مردم.
خون رهبر شهید اگر تنها
به خاطره‌ای غم‌انگیز
یا حتی حماسه‌ای
شورانگیز تبدیل شود،
بخشی از ظرفیت
تاریخی خود را از
دست خواهد داد. این
خون می‌تواند منشأ
یک حرکت تازه شود؛
می‌تواند نیروهای
اجتماعی را به یکدیگر
پیوند بزند، ساختارها
را وادار به تغییر کند و
میدان تازه‌ای پیش روی
انقلاب اسلامی بگشاید

را دارد. مدیر استان باید بتواند جهت مشترک را با واقعیت بومی خود نسبت دهد و متناسب با آن، میدان را طراحی و ظرفیت‌های اجتماعی را فعال کند. قرار است به این طراحی برسیم که هر کدام از عناصر سازمان در استان‌ها نسبت خود و استانش را با موقف تازه پیدا کند و مدیران کل از جایگاه «دریافت‌کننده برنامه» به جایگاه طراح و راهبر میدان منتقل شوند.

این نقطه عزیمت «سازمان تبلیغات مبعوث» است. اگر حقیقتاً معتقدیم مردم بعثت پیدا کرده‌اند، نخستین لازمه آن، تغییر خود ماست؛ تغییر در نگاه، طراحی، مدیریت و نسبت سازمان با مردم. خون رهبر شهید اگر تنها به خاطره‌ای غم‌انگیز یا حتی حماسه‌ای شورانگیز تبدیل شود، بخشی از ظرفیت تاریخی خود را از دست خواهد داد. این خون می‌تواند منشأ یک حرکت تازه شود؛ می‌تواند نیروهای اجتماعی را به یکدیگر پیوند بزند، ساختارها را وادار به تغییر کند و میدان تازه‌ای پیش روی انقلاب اسلامی بگشاید. بعثت مردم آغاز شده است؛ پرسش اکنون این است که آیا ساختارهای ما نیز آماده بعثت‌اند؟

در زندگی اجتماعی خود صورت عملی پیدا کنند. نقش دستگاه تبلیغی دقیقاً در همین نقطه تعریف می‌شود، صورت‌بندی روشن و قابل فهم مفهوم، شکل دادن به گفت‌وگوی عمومی پیرامون آن و سپس میدان دادن به شبکه‌ای گسترده از مبلغان، تبیین‌گران قرآنی، نخبگان، چهره‌های اثرگذار و جریان‌های مردمی تا بتوانند آن را در جامعه تکثیر کنند.

اگر این مسیر به‌درستی طی شود، می‌توان از شکل‌گیری یک نهضت مردمی از تبیین‌گران قرآنی سخن گفت؛ نهضتی که سازمان لزوماً مجری همه اجزای آن نیست، بلکه زمینه‌ساز و راهبر آن است.

این منطق باید در نسبت ستاد و استان‌ها نیز خود را نشان دهد. اگر قرار باشد همه استان‌ها منتظر یک نسخه واحد، دستورالعمل جزئی و مجموعه‌ای از برنامه‌های از پیش طراحی شده بمانند، در واقع با منطق گذشته به استقبال میدان جدید رفته‌ایم. جهت حرکت می‌تواند مشترک باشد، اما میدان‌ها یکسان نیستند. هر استان هویت، ظرفیت‌های اجتماعی، بازیگران، مسئله‌ها و اقتضائات خاص خود

خراسان جنوبی / در اردوی راهیان پیشرفت اقتدار پهبادی ایران، با حضور دانشجو معلمان، هنرمندان، شعرا و فعالان رسانه‌ای، از نماهنگ «قصه دلتنگی» تولید حوزه هنری استان، رونمایی شد.

۲۱
فروردین

لرستان / به مناسبت هفته هنر انقلاب اسلامی، ۱۳۵ اثر برگزیده پوستر و تصویرسازی هنرمندان گرافیکست لرستانی، با عنوان «آنچه گذشت» در نگارخانه مهر حوزه هنری برپا شد.

۱۹
فروردین

سمنان / سرود «روزه اولی‌ها» با محوریت زندگی با آیه‌ها، کاری از خانه قرآن حضرت ام البنین (س) به همت تبلیغات اسلامی دامغان اجرا شد.

۱۱
فروردین

قم / در راستای اجرای طرح زندگی با آیه‌ها، رویداد رسانه‌ای آیه نگار با محوریت سه آیه کاربردی، با حضور بانوان هنرمند در سالن شهید زین‌الدین برگزار شد.

۶
فروردین

آذربایجان شرقی / مراسم نکوداشت پژوهشگر شعر آئینی، مرحوم استاد مجتبی زادصادق، با رونمایی از کتاب «یار صادق» در تبریز برگزار شد.

۲۷
فروردین

گلستان / به همت بنیاد دعبیل خزاعی، از خدیجه خراسانی، از زنان پیشگام در ساماندهی بانوان استان برای پشتیبانی از رزمندگان در دوران دفاع مقدس، در گرگان تجلیل شد.

۲۶
فروردین

بوشهر / نمایشگاه «نقش شهر»، نمایشگاه تصویرسازی و نقاشی هنرجویان کارگاه نقاشی استاد عبدالحمید قدیریان، در نگارخانه سوره بوشهر افتتاح شد.

۲۴
فروردین

چهارمحال و بختیاری / به همت حوزه هنری استان و همزمان با هفته هنر انقلاب اسلامی، از کتاب «تاریخ شفاهی مساجد شهر کرد» رونمایی شد.

۲۳
فروردین

کردستان / نمایشگاه گروهی «خوشنویسی سته» در گالری سوره سینما بهمن سندانج برپا شد. در این نمایشگاه ۲۰ اثر خوشنویسی نستعلیق و شکسته نستعلیق از ۱۶ استاد خوشنویس استان به نمایش در آمد.

۱
اردیبهشت

مازندران / سومین رویداد تئاتر مردمی بچه‌های مسجد «مجرایان» با شرکت ۱۹ گروه نمایشی از مساجد شهرهای مختلف استان با معرفی برترین‌ها، در بابل به کار خود پایان داد.

۲۸
فروردین

کهگیلویه و بویراحمد / مراسم خاطره گویی «بلوط و برنو» در سالن باغ هنر داشت، با موضوع بمباران عشایر در زمان پهلوی دوم به مناسبت هفته هنر انقلاب اسلامی برگزار شد.

۲۸
فروردین

اصفهان / نمایش «سوزن‌بان»، نوشته هوشنگ جمشیدیان و به کارگردانی جواد ایزددوست، در تماشاخانه ماه حوزه هنری اصفهان روی صحنه رفت.

۲۷
فروردین

اصفهان / نمایشگاه هنری «حضور تا ظهور» با موضوع مهدویت، با حضور جمعی از مسئولان و مردم شهرستان خمینی شهر افتتاح شد.

۱۱
اردیبهشت

خراسان رضوی / دومین رویداد و نمایشگاه ملی «اصحاب اندیشه»، با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در مشهد برگزار شد.

۱۱
اردیبهشت

اردبیل / جشنواره ادبی «وقارلی قیزلار» یا «دختران باوقار»، با معرفی اشعار و آثار برگزیده و تقدیر از خالقان آنها به کار خود پایان داد.

۱۰
اردیبهشت

مازندران / در آستانه شهادت امام صادق علیه‌السلام، اجتماع بزرگ دختران زینبی و مادران فاطمی، در آستانه امامزاده قاسم (ع) بابل برگزار شد.

۳
اردیبهشت

خوزستان / مراسم کلنگ‌زنی مسجد و دارالقرآن الرضوان همزمان با میلاد امام رضا (ع) و سالروز آزادسازی هویزه با حضور نماینده ولی فقیه و جمعی از مسئولان شهرستان هویزه برگزار شد.

۲۳

اردیبهشت

قم / نشست کمیسیون ۳۵۰ نفره علمی تبلیغ در همایش یکصدمین سالگشت بازتأسیس حوزه علمیه قم، با حضور رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، در سالن همایش‌های مدرسه علمیه امام کاظم (ع) قم برگزار شد.

۱۸

اردیبهشت

البرز / مرکز فرهنگی رواق برای برگزاری نشست‌ها و رویدادهای آموزشی و جلسات تخصصی و دوره‌های با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی، در کرج افتتاح شد.

۱۴

اردیبهشت

قزوین / کتاب «معلم خصوصی» به قلم گیتی باقری رونمایی شد. این کتاب به مجموع داستان‌هایی از تجارب نویسنده در خصوص آموزش میثاریاضی پرداخته و توسط سوره مهر منتشر شده است.

۱۱

اردیبهشت

چهارمحال و بختیاری / مستند «بی‌بی گل» کاری از امیرحسین اسیوند، به عنوان بخشی از مجموعه مستند «سرزده»، در مرکز مستند سوره، در شهر کرد به نمایش گذاشته شد.

۳۰

اردیبهشت

بوشهر / آیین اختتامیه دومین جشنواره قرآنی «تسنیم» استان بوشهر، با حضور جمعی از مسئولان استانی و شهرستانی، اساتید، طلاب و فعالان قرآنی در مصلاهی جمعه شهر گناوه برگزار شد.

۲۹

اردیبهشت

خراسان جنوبی / با حضور عوامل برنامه قرآنی «محفل»، محفل خادم الرضا (ع) به یادرییس جمهور شهید قرآنی، آیت‌الله سید ابرهیم رئیسی، و با اجتماع عظیم مردم بیرجند، برگزار شد.

۲۵

اردیبهشت

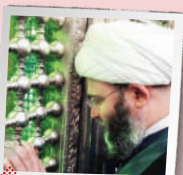
آذربایجان شرقی / در نخستین سالگرد شهادت شهدای خدمت، از مستند «موتور سواران» در تبریز رونمایی شد. این مستند را مسعود دهنوی ساخته و محصول مرکز مستند سوره است.

۲۴

اردیبهشت

زیست‌بوم فرهنگی تهران / مراسم تجدید میثاق با آرمان‌های امام خمینی (ره)، با حضور رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و جمعی از معاونین و کارکنان این سازمان در حرم امام خمینی (ره) برگزار شد.

۱۱

خرداد

اصفهان / آیین اختتامیه طرح «هر مسجد، یک محفل قرآنی» با حضور جمعی از فعالان قرآنی، قاریان برجسته و مردم در قمصر کاشان برگزار شد.

۸

خرداد

کرمان / دوازدهمین سوگواره ملی تعزیه ده زیار هم‌زمان با شام شهادت امام جواد علیه‌السلام، در روستای ده زیار از توابع بخش چترود کرمان آغاز به کار کرد.

۷

خرداد

خراسان رضوی / چهارمین کنگره بین‌المللی «امام رضا علیه‌السلام و علوم روز»، با محوریت علوم تربیتی و خانواده، با حضور نخبگان و اندیشمندان از سراسر جهان، در مشهد برگزار شد.

۷

خرداد

گیلان / جشن مردمی «کوچه به کوچه به عشق علی» با حضور گروه‌های تئاتر، هنرمندان محلی و همکاری مساجد در محلات حاشیه شهر رشت برگزار شد.

۲۴

خرداد

مرکزی / قرارگاه هنری «جانم فدای ایران» در پی جنایات ددمنشانه رژیم صهیونیستی به ایران اسلامی، با هدف سازماندهی جبهه فرهنگی و تولید آثار هنری متعدد، در اراک تشکیل شد.

۲۳

خرداد

تهران / رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در یادواره شهدای ۱۵ خرداد در آستان مقدس حضرت جعفر بن موسی (ع) در پیشوای ورامین سخنرانی کرد.

۱۵

خرداد

قم / آیین رونمایی از کتاب «چشمه سار حسن»، گفتاری از مکتب حکمی حکومتی امام خمینی (ره)، با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی، در قم برگزار شد.

۱۱

خرداد

بوشهر / همایش استانی «منادبان عاشورایی، عزاداری اصیل، مؤثر و تمدن ساز» همزمان با فرارسیدن ماه محرم الحرام، در سالن جلسات اداره کل تبلیغات اسلامی استان برگزار شد.

۱

تیر

اصفهان / در روز بمباران تأسیسات هسته‌ای، گردهمایی بزرگ عاشوراییان به مناسبت فرارسیدن ماه محرم در شهر نطنز برگزار شد که با استقبال با شکوه هیأت مذهبی مواجه شد.

۱

تیر

قم / رویداد «هم صدا با مسجد» با برپایی بیش از ۳۰ میز خدمت با هدف غنی سازی برنامه‌های اوقات فراغت کانون‌های فرهنگی هنری مساجد استان قم در حرم مطهر حضرت معصومه (س) برگزار شد.

۲

تیر

خراسان رضوی / گردهمایی خادمان تبیین با حضور گسترده مبلغان، مداحان، اصحاب رسانه و فعالان فرهنگی، در سالن اجتماعات اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی در مشهد برگزار شد.

۳

تیر

گیلان / اجتماع بزرگ زینبیون شهرستان رشت با شعار «من زینبم عقیده من ایستادگی است»، به همت شورای هیئات مذهبی و مداحان بانوان استان در سالن اجتماعات سازمان تبلیغات اسلامی گیلان برگزار شد.

۵

تیر

آذربایجان غربی / به یاد شهدا و اسرای دشت کربلا، بانوان زینبی شهرخوی با برگزاری اجتماع باشکوه با آرمان‌های عاشورایی پیمان وفاداری بستند.

۱۸

تیر

یزد / گردهمایی سراسری مدیران کل تبلیغات اسلامی کشور با حضور رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در اردوگاه فرهنگی تربیتی امام صادق (ع) واقع در روستای منشاد از توابع شهرستان تفت برگزار شد.

۲۵

تیر

یزد / حجت الاسلام محمد قمی، با سفر به یزد ضمن دیدار با جمعی از مسئولان استانی، در گردهمایی‌های نوجوانانه دانش آموزان فعال استان، حضور یافت.

۲۵

تیر

گیلان / دوره جامع تربیت مربی تدبیر در قرآن کریم با هدف ارتقای سطح علمی فعالان قرآنی، به همت دارالقرآن تبلیغات اسلامی گیلان در شهرستان املش برگزار شد.

۳۰

تیر

بوشهر / آئین اختتامیه جشنواره هنری «نسل امید» با محوریت بحران کاهش جمعیت و اهمیت جوانی جمعیت، در بوشهر برگزار و نفرت برتر معرفی و تجلیل شدند.

۱

مرداد

کردستان / در برنامه‌های دو روزه و برای شناسخت ظرفیت‌های مناطق اهل سنت کشور، معاونان فرهنگی استان‌های تلفیقی سازمان تبلیغات اسلامی، در سه شهر سنندج، سقز و مریوان حضور یافتند.

۵

مرداد

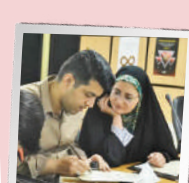
مازندران / نمایشگاه آثار تجسمی «ایران جان» با نمایش ۸۰ اثر هنری در رشته‌های گرافیک، نقاشی، خوشنویسی، کاریکاتور و تصویرسازی در گالری سوره حوزه هنری در ساری گشایش یافت.

۶

مرداد

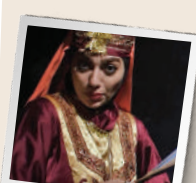
قزوین / دومین دوره رویداد هنری «آیه نگار» با عنوان «قلم‌های بیدار» و ویژه بانوان هنرمند خطاط و نقاش با محوریت ۱۲ آیه منتخب از طرح «زندگی با آیه‌ها» در خانه عمارت هنر قزوین برگزار شد.

۷

مرداد

قم / نمایش «خسوف عشق» با محوریت شخصیت حضرت رباب (س) برای دومین سال پیاپی ویژه بانوان در قم اجرا شد. این نمایش در سالن کوثر قم به اجرا رسید.

۷

مرداد

چهارمحال و بختیاری / دومین مجموعه نمایشنامه برگزیده جایزه «شسیدای دهکردی» با عنوان «بلوط‌ها تشنه می‌میرند» توسط انتشارات سوره مهر منتشر شد.

۸

مرداد

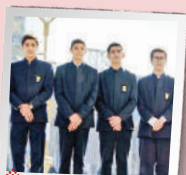
کهگیلویه و بویراحمد / اختتامیه نخستین سوگواره «نواشک» با حضور مداحان و مسئولان، در اداره کل تبلیغات اسلامی در یاسوج برگزار شد. این سوگواره در رده‌های مختلف سنی شرکت کننده داشت.

۹

مرداد

خراسان رضوی / همزمان با
فرارسیدن دهه پایانی ماه صفر، «قرارگاه
نوجوان» با هدف تربیت نوجوان خادم امام
رضا (ع) در استان خراسان رضوی آغاز
به کار کرد.

۲۳

مرداد

کردستان / نمایشگاه عکس «قاب
شیدایی» با محوریت مراسم گلگیران
بیجار در پایانه مرزی بشماق، با نمایش ۴۲
اثر برتر عاشورایی و به همت حوزه هنری
کردستان برپا شد.

۱۸

مرداد

ایلام / طرح زندگی با آیه‌ها در تمامی
مرزهای اربعینی کشور فعال شد. در تمامی
مرزهای منتهی به خاک عراق، نمایشگاه
زندگی با آیه‌ها برپا بود و مهمترین
نمایشگاه در پایانه مرزی مهران استقرار
یافت.

۱۶

مرداد

آذربایجان شرقی / رویداد هنری
رسانه‌ای «ای ایران» با محوریت تجلیل
از مداحانی که در ایام محرم و در جریان
جنگ تحمیلی ۱۲ روزه فعالیت داشتند، در
سالن جلسات اداره تبلیغات اسلامی شهر
تبریز برگزار شد.

۱۳

مرداد

سیستان و بلوچستان /
مهمانی امت احمد در زاهدان با حضور
حجت الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان
تبلیغات اسلامی و مشارکت چشمگیر
هموطنان اهل سنت این شهر برگزار شد.

۱۵

شهریور

کردستان / جشن مردمی و باشکوه
«امت احمد» به مناسبت هزار و پانصدمین
ساگرد میلاد پیامبر نور و رحمت، حضرت
محمد مصطفی (ص) و برای سومین سال
متوالی در سنندج برگزار شد.

۱۴

شهریور

خراسان رضوی / حجت الاسلام
محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات
اسلامی از موب‌های رسانه‌ای و تبلیغی
واقع در سالن صبا صداوسیماي خراسان
رضوی بازدید کرد.

۳۱

مرداد

قزوین / دومین رویداد نوپیشگام
«جنگ اولی‌ها» با حضور ۲۵۰ دختر
نوجوان عضو تشکّل دختران حاج
قاسم از شهرستان‌های قزوین، آبیک،
البرز، آوج، بوئین‌زهرا و تاکستان، در
رامسر برگزار شد.

۳۱

مرداد

بوشهر / برگزیدگان مسابقه «در سایه
حماسه» دیلم معرفی و تجلیل شدند.
این مسابقه با موضوع زندگی سیاسی
امام حسن مجتبی (ع) در بیان رهبر
انقلاب برگزار شد.

۲۰

شهریور

اصفهان / میدان امام علی (ع) اصفهان
مملو از مردم مومن و خداجوی این شهر
شد که در جشن بزرگ امت احمد شرکت
کردند.

۱۹

شهریور

گلستان / مهمانی بزرگ امت احمد
در شهر گنبد کاووس، در کنار برج تاریخی
قابوس و با حضور وصف‌ناشدنی و پرشور
مردم این استان برگزار شد.

۱۹

شهریور

هرمزگان / جشن امت احمد در
نوار ساحلی بندر عباس و بوستان غدیر
این شهر با حضور اقشار مختلف مردم و
خانواده‌های هرمزگانی برگزار شد.

۱۹

شهریور

خراسان رضوی / دوره تخصصی
«حدیث زندگی» به همت کمیته امداد
و با همکاری سازمان تبلیغات اسلامی
در مشهد طرحی برای توانمندسازی
مددجویان و پیوستن آنان به شبکه
راهنمایان خانواده برگزار شد.

۲۷

شهریور

سمنان / مراسم یادواره ۸۲ شهید مداح
استان سمنان در تالار شقایق‌های دانشگاه
صنعتی شاهرود با سخنرانی حجت الاسلام
رضا عزت زمانی، معاون فرهنگی سازمان
تبلیغات اسلامی برگزار شد.

۲۴

شهریور

مازندران / رویداد ملی «ره‌بانو» که به
منظور هم‌اندیشی، آموزش و تبادل نظر
شوراهای راهبری بانوان سراسر کشور در
رامسر آغاز به کار کرده بود، پس از ۳ روز،
با برگزاری مراسم اختتامیه به کار خود
پایان داد.

۲۳

شهریور

تهران / طرح «مسجد و امام محله» با
هدف ارتقای جایگاه مساجد در هدایت
فرهنگی محله‌ها، به صورت پایلوت در
برخی مساجد شهرستان ری به اجرا
درآمد.

۲۲

شهریور

بوشهر / آیین رونمایی از کتاب «در بازداشت حزب الله» اثر محمد حسین عظیمی در سالن شهید آوینی اداره کل سازمان تبلیغات اسلامی بوشهر برگزار شد.

۱۱

مهر

زنجان / دوره ملی «طرح طوبی» برای تربیت کنشگران عفاف و افزایش توانمندی گفت‌وگو و تعامل مؤثر با نسل نوجوان و جوان حجاب در زنجان برگزار شد.

۱۶

مهر

خراسان رضوی / نشست مدیران سازمان تبلیغات اسلامی کشور با هدف بررسی برنامه‌های فرهنگی و تبیین راهبردهای تبلیغی در مشهد مقدس برگزار شد.

۱۶

مهر

خراسان رضوی / دهمین کنگره ملی اعتکاف با حضور مدیران و مسئولان ملی و متولیان اعتکاف، پس از دو روز برگزاری در مجتمع فرهنگی آموزشی امام رضا (ع) مشهد مقدس به کار خود پایان داد.

۱۷

مهر

گلستان / در سفر رئیس سازمان تبلیغات اسلامی به استان گلستان، یادواره شهدای مقاومت و نشست تخصصی تبیین و گفت‌وگویی «اتحاد مقدس»، در گرگان برگزار شد.

۱۸

مهر

خراسان جنوبی / اختتامیه رویداد سه‌روزه دختران حاج قاسم در تالار ولایت دانشگاه بیرجند با حضور رییس سازمان مدارس صدرا و بنیاد ملی نوجوان برگزار شد.

۱۸

مهر

قزوین / آیین رونمایی و اکران یکی از قسمت‌های مجموعه مستند «همسایه‌های خوب» با حضور پرشور اهالی محله بهار قزوین برگزار شد.

۲۴

مهر

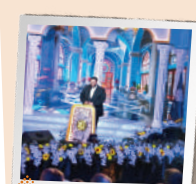
آذربایجان غربی / ۳۱ بانوی شاعر از شهرهای مختلف استان، در محفل «چکامه مقاومت» در سالن پلاتوماه حوزه هنری شهرستان ارومیه دور هم جمع شدند تا مقاومت را به زبان شعر روایت کنند.

۲۴

مهر

کردستان / مراسم اختتامیه و اهدای جوایز چهل و هشتمین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم با شعار «قرآن؛ کتاب وحدت» به میزبانی استان کردستان در سنندج برگزار شد.

۵

آبان

خراسان رضوی / سومین دوره ملی «راهنمای خانواده» با عنوان «حدیث زندگی» و با هدف توانمندسازی مددجویان کمیته امداد، روانشناسان و فعالان حوزه خانواده در مشهد برگزار شد.

۲۶

مهر

قم / در چهارمین نشست «رشدواره بانوی کریمه» با حضور راهبران مدارس و تشکلهای دخترانه استان در سالن جلسات شهید زین‌الدین اداره کل تبلیغات اسلامی استان قم برگزار شد.

۱۷

آبان

سیستان و بلوچستان / با اجرای مسابقه فرهنگی بوبیش مردمی «هزار سنگر» همراه با جوایز ارزنده و نفیس و با محوریت کنش‌های مردمی، بستری برای نمایش خلاقیت، باور و همراهی مردم فراهم شد.

۲۰

آبان

خراسان جنوبی / با حضور ۳۵۰ نوجوان از ایران و ۱۰ کشور آسیایی و آفریقایی، نخستین رویداد بین‌المللی رسانه‌ای «نوجوان سفیر» پس از ۳ روز فعالیت در شهر طبس به کار خود پایان داد.

۲۳

آبان

قم / آیین رونمایی از ۴۰ جلد کتاب کار گروه «تجربه‌نگاری فرهنگی-تبلیغی» پژوهشکده باقرالعلوم با حضور روسای دفتر تبلیغات اسلامی و سازمان تبلیغات اسلامی در سالن همایش‌های این پژوهشکده برگزار شد.

۲۵

آبان

یزد / با برگزاری آیین «نخل عاشقی ۲» در حسینیه صاحب الزمان یزد، از ۶۰ نفر از خادمان حسینی در حضور مسئولان و مقامات استانی تجلیل شد.

۲۶

آبان

خراسان رضوی / آیین اختتامیه بیست‌ودومین اجلاس هیئت بین‌المللی پیر غلامان حسینی، با حضور جمعی از خادمان، مداحان و ذاکران اهل بیت از ایران و ۹ کشور جهان در حرم امام رضا برگزار شد.

۲۲

آبان

خراسان رضوی / مراسم اختتامیه
هفتمین دوره مسابقات ملی قرآنی «پارن وحی»، ویژه مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره)، با حضور یک هزار برگزیده کشوری در اردوگاه ثامن الائمه (ع) مشهد برگزار شد.

۵

آذر

کرمان / در ایام شهادت بانوی دوعالم،
حضرت زهرا سلام الله علیها، اجتماع بزرگ دختران فاطمی در حسینیه تارالله شهر کرمان برگزار شد.

۲

آذر

چهارمحال و بختیاری / اجتماع
فاطمیون، ویژه دانش آموزان دختر متوسطه اول و دوم شهرستان فارس در سالن شهدای آموزش و پرورش شهرستان برگزار شد.

۱

آذر

خراسان رضوی / مراسم عزاداری
حضرت زهرا (س) توسط جمعی از اصحاب رسانه گیلان، همراه با تشیع پیکر یک شهید گمنام و با مداحی ابودر روحی در سالن اجتماعات سازمان تبلیغات اسلامی استان گیلان برگزار شد.

۲۹

آبان

آذربایجان شرقی / مسئول امور
بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی از برگزاری ۲۰۰ جلسه پرده خوانی با محوریت طرح «روایت زنانه از فدک تا قدس» در شهرها و روستاهای مختلف استان خبر داد.

۱۳

آذر

خراسان شمالی / آیین رونمایی
از کتاب «خانم‌های ایسن خانه» با حضور جمعی از مسئولان حوزه هنری و حوزه علمیه خراسان شمالی برگزار شد؛ اثری که روایتگر نقش زنان انقلابی در خانواده و جامعه است.

۱۲

آذر

قم / در نشست هم افزایی و راهبردی
عملیات زندگی با آیه هاد در مرکز بنیاد هدایت قسم و با حضور رئیس سازمان تبلیغات اسلامی و مدیران کل استان‌ها، از کتاب‌های ۲۰ گانه مسجد رونمایی شد.

۱۱

آذر

مازندران / مستند «لال شو» ساخته
محمد مقیم پور بیژنی و محصول مرکز مستند سوره که در هنرهای تصویری حوزه هنری مازندران تهیه شده، به جشنواره معتبر «زوما» در نیجر راه پیدا کرد.

۱۰

آذر

سیستان و بلوچستان / دوره آموزشی
فرق وادیان و مذاهب تبلیغات اسلامی به منظور افزایش آگاهی رؤسای ادارات تبلیغات اسلامی و کارشناسان فرهنگی این اداره کل در زاهدان برگزار شد.

۲۲

آذر

مازندران / در ایام میلاد حضرت
زهرا (س)، سومین دوره جشنواره حیات فاطمی که با حضور مهمانانسی از عراق، یمن، لبنان و بحرین طی ۵ شبانه روز در شهرستان آمل برگزار شد، به کار خود پایان داد.

۲۰

آذر

زیست بوم فرهنگی تهران / به مناسبت ولادت حضرت فاطمه
زهرا (س)، چهارمین جشن بزرگ «ایران بانو» با معرفی ۱۰ ایران بانوی منتخب سال ۱۴۰۴، در ورزشگاه بزرگ شهید شیرودی برگزار شد.

۱۹

آذر

سمنان / نمایشگاه «روایت یک نبرد
ناتمام» به همت دانش آموزان مدرسه علوم و معارف اسلامی صدرا و ولایت شاهرود راه اندازی شد.

۱۸

آذر

قم / نشست هم اندیشی و هم افزایی
اساتید حوزه های معارف اسلام ناب استان های لرستان و مرکزی با حضور حجت الاسلام روح الله حریزای، معاون آموزش و تعالی، به مدت سه روز در قم برگزار شد.

۲۹

آذر

بوشهر / رویداد سه روزه تخصصی،
آموزشی و تبلیغی «شهید عاشوری»، با محور مسجد و با هدف تقویت جبهه فرهنگی و جهاد تبیین، در عسلویه به کار خود پایان داد.

۲۸

آذر

مازندران / با اجرای رویداد «از ایده
تا اجرا» که با مشارکت گسترده فعالان فرهنگی استان به مرحله نهایی رسید، قریب به ۱۰۰ طرح و ایده به دبیرخانه ارسال شد.

۲۷

آذر

خراسان رضوی / دومین نشست
«قرار خونادگی» در مشهد با حضور خانواده های جهادی و روایت آن ها از خدمت رسانی خانوادگی به مردم، زائران و نیازمندان در سالن صبا صدا و سیما استان برگزار شد.

۲۳

آذر

کرمانشاه / جلسه هم‌اندیشی و توجیهی
سفیران آیه با هدف تبیین طرح «زندگی با آیه‌ها» به همت سازمان تبلیغات اسلامی استان کرمانشاه برگزار شد.

۶ دی

قم / آئین اختتامیه دهمین دوره جشنواره
«هنر آسمانی»، در سه بخش اصلی هنرهای نمایشی، هنرهای تجسمی و هنرهای آوایی و با شرکت طلاب هنرمند، اعم از خواهران و برادران، برگزار شد.

۸ دی

البرز / مراسم گرامیداشت حماسه ۹ دی،
با حضور مردم و مسئولان استانی در مصلاي کرج برگزار شد.

۹ دی

چهارمحال و بختیاری / نشست
توجیهی اعتکاف ویژه جمعی از خانواده‌های نوجوانان ثبت‌نام‌کننده در مراسم اعتکاف شهرستان شهر کرد، با حضور حجت‌الاسلام رضا عزت‌زمانی، برگزار شد.

۱۰ دی

قزوین / همزمان با ویژه‌نامه فرهنگی
«روایت حبیب» در قزوین، از اثر خوشنویسی «امروز، قرارگاه حسین بن علی (ع) ایران است» برگرفته از وصیت‌نامه شهید حاج قاسم سلیمانی رونمایی شد.

۱۱ دی

ایران / همزمان با فرارسیدن ۱۳ رجب و
سالروز میلاد با سعادت حضرت علی (ع)، مراسم معنوی اعتکاف از بامداد شنبه به مدت سه روز در برخی از مساجد کشور آغاز شد.

۱۳ دی

کرمان / آئین اختتامیه فصل پنجم ویژه
برنامه «روایت حبیب» با عنوان «کاروان سرباز» همزمان با ششمین سالروز شهادت سردار دل‌ها در کرمان برگزار شد.

۱۴ دی

اصفهان / نمایشگاه عکس هنر جوان
هنرستان سوره با عنوان «شهید در شهر» شامل ۳۴ قاب عکس در حوزه هنری کاشان، گالری شریف برگزار شد.

۱۵ دی

کردستان / همزمان با گرامیداشت هفته مقاومت، مراسم «اجتماع دختران حاج قاسم» با حضور مسئولان شهرستانی در اداره تبلیغات اسلامی سقز برگزار شد.

۱۷ دی

بوشهر / رویداد ملی «بوشهر: حسینیّه
مقاومت» با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی و مهدی چمران، و با محوریت شناساندن بیشتر شخصیت «ناخدا عباس دریانورد» در بوشهر برگزار شد.

۱۷ دی

هرمزگان / اولین دوره توانمندسازی
شبکه امامان جماعت استان هرمزگان در مساجد طرح «محراب»، با حضور ائمه جماعات و تحت نظارت قرارگاه مساجد در بندرعباس برگزار شد.

۱ بهمن

فارس / رئیس سازمان تبلیغات اسلامی
در پیامی شهادت حجت‌الاسلام علیرضا حقیقی به دست اغتشاشگران صهیونیستی و آمریکایی را به جامع تبلیغی کشور تسلیت گفت.

۱ بهمن

تهران / آیین تجلیل از خادمین و
دست‌اندرکاران اعتکاف ۱۴۰۴ شهرستان ورامین با حضور مسئولان سازمان تبلیغات اسلامی برگزار شد و از خدمات آن‌ها قدردانی شد.

۲ بهمن

آذربایجان غربی / حجت‌الاسلام
محمد قمی در سفری یک روزه به ارومیه، ساختمان دارالقرآن مرکزی شهر ارومیه را کلنگ زد و طی مراسمی از ۱۰ هزار جلد قرآن رونمایی کرد.

۳ بهمن

فارس / قائم مقام سازمان تبلیغات اسلامی
در نشست منطقه‌ای اساتید حوزه‌های معارف اسلام ناپ که به میزبانی شیراز برگزار شد، بر لزوم ارائه عمیق‌تر و نظام‌مند اندیشه دینی تأکید کرد.

۳ بهمن

کرمان / اولین دوره تخصصی تربیت استاد
«جوانی جمعیت» با هدف ایجاد گفت‌وگو علمی و فرهنگی در زمینه جوانی جمعیت و تقویت نقش‌نخبگان، اساتید و فعالان اجتماعی در تحقق سیاست‌های ملی جمعیت برگزار شد.

۴ بهمن

آذربایجان شرقی / دوره تربیت داور «حسن حفظ» سازمان تبلیغات با همت دارالقرآن امام صادق تبریز در قالب دو جلسه کارگاهی و با حضور ۲۱ نفر از حافظان کل قرآن کریم برگزار شد.

۱۷
بهمن

گیلان / حجت الاسلام روح الله حریرزای، قائم مقام سازمان تبلیغات اسلامی در دوره علمی-پژوهشی «حوزه معارف اسلام ناب» استان در رشت، بر لزوم بازتولید معارف اسلامی به زبان نسل امروز تاکید کرد.

۱۰
بهمن

قزوین / تفاهم نامه همکاری میان اداره کل تبلیغات اسلامی استان قزوین و مرکز مدیریت حوزه های علمیه استان با هدف گسترش همکاری های آموزشی، پژوهشی، فرهنگی و رسانه ای به امضا رسید.

۷
بهمن

خراسان جنوبی / به همت سازمان تبلیغات اسلامی استان، از دیوار نگاره قرآنی به طول ۲۰۰ متر در خیابان مدرس بیرجند رونمایی شد.

۵
بهمن

کرمان / حجت الاسلام روح الله حریرزای، در مراسم افتتاحیه حوزه معارف اسلام ناب استان کرمان، بر ضرورت بازخوانی و تبیین «اسلام ناب» تاکید کرد.

۲۳
بهمن

قزوین / آیت الله حسین مظفری، نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه قزوین از بخش های مختلف رویداد تبیینی «نسل استوار» با محور بررسی حوادث اخیر کشور که با حضور ۱۰۰ نوجوان دختر برپا بود، بازدید کرد.

۲۳
بهمن

خراسان رضوی / ۸۰ مرکز معارف اسلام ناب در استان خراسان رضوی با حضور جمعی از علما، اساتید و مسئولان حوزوی و فرهنگی استان در مشهد افتتاح شد.

۱۸
بهمن

فارس / «دوره مطالعاتی کتاب الغارات» در قالب پویش کتابخوانی امت بیدار با مشارکت دانشگاه ها و مدارس سراسر استان در شیراز برگزار شد.

۱۸
بهمن

خراسان جنوبی / رزمایش «زندگی با آیه ها» به همت سازمان تبلیغات اسلامی استان و با حضور مردم و کودکان قرآنی در حسینیه جماران بیرجند برگزار شد.

۵
اسفند

ایلام / نمایشگاه علوم قرآنی و عترت با حضور ۱۲ ناشر استانی و کشوری و با مشارکت اعضای کمیته تبلیغ و ترویج قرآن، با ارائه بیش از یک هزار عنوان کتاب در ایلام گشایش یافت.

۵
اسفند

قم / گردهمایی گروه های تبلیغی ویژه ماه مبارک رمضان ۱۴۴۷ با موضوع مردمی سازی تبلیغ و رونمایی از طرح ملی خانه های آسمانی، برگزار شد.

۲۷
بهمن

خوزستان / برگزیدگان چهارمین دوره سوگواره ملی «پایتخت موبک ها» با حضور رئیس سازمان تبلیغات اسلامی در اهواز معرفی و مورد تقدیر قرار گرفتند.

۲۶
بهمن

کردستان / حجت الاسلام رضا عزت زمانی در جمع مردم سنندج با اشاره به حضور پرشور اقشار مختلف مردم در اعلام بیعت با رهبر انقلاب اسلامی گفت: اراده ملت ایران شکست ناپذیر است.

۱۸
اسفند

البرز / محفل شعر امین با حضور شاعران آیینی و انقلابی استان به پاس یاد و خاطره رهبر شهید انقلاب اسلامی، همزمان با نیمه ماه مبارک رمضان در کرج برگزار شد.

۱۵
اسفند

مازندران / پرفورمنس و نمایش محیطی «همه دختران ایران»، گرامیداشت دختران شهید مینایی در میدان امام حسین (ع) ساری اجرا شد.

۱۳
اسفند

سمنان / دوره های تخصصی تربیت مربی «تدبر در قرآن کریم» به همت اداره کل تبلیغات اسلامی استان سمنان، در مهدیشهر برگزار شد که با استقبال خوب کنشگران و فعالان قرآنی شهرستان همراه بود.

۸
اسفند

راویان صادق در عصر جنگ روایت‌ها

قصه شکل‌گیری و درخشش کانون رسانه‌ای «نو+آوینه»

همه چیز از التهابات و اغتشاشات پاییز سال ۱۴۰۱ آغاز شد؛ روزهایی که دشمن با تمام توان و با سوءاستفاده از احساسات پاک نوجوانان، سعی در ایجاد شکاف و آشوب در ایران، به‌ویژه در شهر مقدس مشهد داشت. در دل همان بحران بود که یک دغدغه بزرگ شکل گرفت. اینکه برای رفع شبهات و تحقق جهاد تبیین در میان نسل جدید، باید از ظرفیت خود نوجوانان و با زبان و ادبیات خودشان استفاده کرد و این شروع تولد کانون رسانه‌ای «نو+آوینه» بود. حجت‌الاسلام حسین صاحب‌الزمانی، یکی از بنیانگذاران این کانون رسانه‌ای می‌گوید: ابتدا با طراحی و برگزاری یک رویداد رسانه‌ای، تیمی مستعد و باانگیزه از نوجوانان را گرد هم آوردیم و سنگ‌بنای کانون رسانه‌ای «نو+آوینه» نهاده شد. «نو+آوینه» پیوندی عمیق و پرمعناست؛ یعنی نوجوانانی که می‌خواهند در مسیر سید شهیدان اهل قلم، شهید مرتضی آوینی قدم بردارند و راویان صادق حقیقت در عصر جنگ روایت‌ها باشند. شعار این کانون حمایت و رشد نوجوانان رسانه‌است.

از «جدی گرفتیم» تا «جدی بگیریم»

شروع به کار رسمی کانون، همزمان شد با دیدار تاریخی حجت‌الاسلام محمد قمی و مدیران کل سازمان تبلیغات اسلامی با رهبر شهید انقلاب. در آن دیدار، گزارشی با عنوان «جدی گرفتیم» به محضر ایشان ارائه شد که رضایت و خرسندی حضرت آقا را در پی داشت و ایشان چندین بار فرمودند: «ممنونم که جدی گرفتید». این پیام و آن رضایت، موتور محرک تیم «نو+آوینه» شد. صاحب‌الزمانی می‌گوید: در همان مقطع، با استفاده از مبانی کتاب «شش محور جهاد تبیین» (استاد راجی)، اولین و بزرگ‌ترین قدم رسانه‌ای کانون برداشته شد: تولید برنامه تلویزیونی «جدی بگیریم».

«جدی بگیریم» یک برنامه طنز سیاسی با ادبیات و اجرای کاملاً نوجوانانه بود که صفر تا صد تولید آن توسط خود نوجوانان انجام می‌شد. استقبال بی‌نظیر از این برنامه باعث شد تا روند تولید آن ادامه یابد و تاکنون ۱۲۰ قسمت از آن در فصل‌های مختلف ساخته و پخش شود. تولید این برنامه در یک اتاق زیر پله‌ای با کمترین امکانات در سازمان تبلیغات شروع شد؛ با

هوشمندسازی حکمرانی فرهنگی و اعتماد به شبکه مردمی

حجت‌الاسلام هادی صاحبقرانی

مدیر کل سابق تبلیغات اسلامی خراسان رضوی

حرف نخست

اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی در سال ۱۴۰۴ با تکیه بر زیست‌بوم متمایز استان و محوریت فرهنگ رضوی، راهبردهای هفت‌گانه‌ای را به مرحله اجرا درآورد.

که نتایج ملموسی در پی داشت. اول، تمرکز بر اولویت‌ها، با احصای چالش‌های کلان استان، از پراکنده‌کاری پرهیز و تمامی منابع بر سرفصل‌های اصلی فرهنگی متمرکز شد.

دوم، خروج از تصدی‌گری غیرضروری. با واگذاری حداکثری امور اجرایی به حلقه‌های میانی و شکل‌های مردمی، این اداره کل از نقش مجری به «سیاست‌گذار و تسهیل‌گر» تغییر وضعیت داد و موجب شکوفایی خلاقیت‌های مردمی شد.

سوم، هم‌افزایی میان دستگاهی. با تشکیل کارگروه‌های مشترک، از موازی‌کاری‌های سنتی اجتناب شد و با همکاری دستگاه‌های مختلف استانی بهروری منابع در سطح استان به حداکثر رسید.

چهارم، توسعه فناوری ارتباطی و رسانه‌ای. با تجهیز زیرساخت‌های نوین و ایجاد مرکز رسانه در شهرستان‌ها و همچنین راه‌اندازی مرکز رسانه‌ای راویوم و بهره‌گیری از رسانه‌های مردمی محتوای تبلیغی با ضریب نفوذ بسیار بالاتر در بستر زیست‌بوم دیجیتال استان و خارج از استان منتشر شد.

پنجم، گفتمان‌سازی و تبیین. محورهای «مقاومت، امیدآفرینی و خانواده‌محوری» به مثابه گفتمان غالب در برنامه‌های تبلیغی استان نهادینه شد.

ششم، توسعه مخاطبان (نوجوانان و زنان): با طراحی برنامه‌های اختصاصی برای نسل نو و جامعه زنان، این دو قشر کلیدی از حاشیه به متن کنشگری فرهنگی منتقل شدند.

هفتم، حوزه کلان‌پروژه‌ها. با عملیاتی‌سازی پروژه‌های تحولی شامل «زندگی با آیه‌ها»، «اتاق وضعیت» (رصد هوشمند لحظه‌ای)، «جهاد تبیین» و «آموزش و تعالی»، نقشه راه فرهنگی استان با دقت و سرعت بالایی محقق شد. عملکرد سال ۱۴۰۴ نشان داد که با هوشمندسازی حکمرانی فرهنگی و اعتماد به شبکه مردمی، می‌توان تهدیدهای فرهنگی را به فرصت تبدیل کرد.

روستاهایی که با آیه‌ها جان گرفتند

روایت
اول

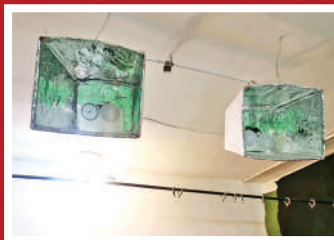
همه چیز از تصمیمی ساده آغاز شد؛ اینکه محافل قرآنی روستاهای اهل سنت هم در رسانه‌ها دیده شوند و خبرنگاران سراغ آنها هم بروند. به این ترتیب یک تیم رسانه‌ای راهی این روستاها شدند تا از محافل قرآنی، جلسات جزء خوانی و حضور مردم تصویربرداری کنند؛ اتفاقی که تحولی بزرگ در استقبال مردم از محافل قرآنی را به همراه داشت.

حجت الاسلام حسین حسین زاده، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان باخرز همان کسی است که این ایده را اجرایی کرد. او می‌گوید: «وقتی کلیپ‌های محافل قرآنی منتشر شد، بسیاری از اهالی روستاها می‌گفتند برای نخستین بار است که مراسم قرآنی اهل سنت دیده و ثبت می‌شود. همین دیده شدن، برای مردم ارزشمند بود و احساس تعلق و انگیزه بیشتری برای حضور در برنامه‌های قرآنی ایجاد کرد.»

اما این تنها بخش ماجرا نبود. اجرای «زندگی با آیه‌ها» در باخرز پس از این اتفاق با همراهی کم‌ظنیر مردم و مجموعه‌های مردمی مواجه شد. پس از هماهنگی با فرمانداری، دهیاران همه ۵۲ روستای شهرستان برای اجرای طرح پای کار آمدند و با نصب بنرها و اطلاع‌رسانی گسترده، مفاهیم قرآنی را به متن زندگی مردم آوردند. نتیجه این هم‌افزایی، مشارکت گسترده اقشار مختلف، از جوانان و بانوان تا فرهنگیان، معلمان و فعالان اجتماعی در برنامه‌های قرآنی بود.

در پایان ماه مبارک رمضان نیز از برگزیدگان و همراهان طرح، اعم از شیعه و اهل سنت، تجلیل شد؛ اقدامی که نشان داد قرآن می‌تواند محور همدلی و همکاری در شهرستانی با تنوع مذهبی باشد.

تجربه باخرز ثابت کرد که گاهی یک ایده ساده، می‌تواند اثری فراتر از انتظار داشته باشد و قرآن را به متن زندگی مردم ببرد؛ همان هدفی که طرح «زندگی با آیه‌ها» از ابتدا برای آن طراحی شده است.

موکت‌هایی که به دیوار زدیم و فضا را اکوستیک کردیم؛ سطل آشغال‌ها را با فویل آلومینیومی پوشانیدیم و پروژکتور ساختیم؛ واز لوله‌های پلیکایی بجای پایه نورها و تجهیزات استفاده کردیم؛ اما امروز به یک مجتمع تولیدات مردمی یعنی «متم» رسیدیم

نهضت تولید محتوا

با رشد سریع کانون و جذب استعدادهای جدید، دایره تولیدات «نو+آوبنه» روز به روز گسترده‌تر شد و تیم تولید توانست برای هر دغدغه‌ای، پاسخی رسانه‌ای و خلاقانه طراحی کند. به این ترتیب بود که برنامه‌های تلویزیونی دیگری نیز پشت سر هم تولید شدند و روی آنتن رفتند. برنامه‌هایی مانند:

- **کافه نو:** برنامه‌ای صمیمی، طنز و تلویزیونی که برای پاسخ به شبهات مرسوم و روزمره نوجوانان بود.
- **خط قرمز:** برنامه‌ای با محوریت کنش‌گری‌های فضای مجازی در جنگ شناختی و تقابل با جنگ‌های تحمیلی آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه محور مقاومت.
- **خدا می‌گه:** تولید محتوای قرآنی با محوریت نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها» و با همکاری موثر بخش نوجوان پایگاه حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای.
- **هیأت گردی:** روایتی جذاب از هیأت‌های خاص، پرشور و نوجوان محور در سطح کشور.
- **کف میدون:** ولاگ‌های میدانی و پرنرژی برای روایت تجمعات مردمی، حضور در صحنه در کنار مردم مبعوث شده.
- **حرف نو:** ثبت مصاحبه‌های خاص و شنیدنی با نوجوانان در رویدادهایی نظیر اعتکاف و جشن‌های دهه فجر.
- **اونور نیوز:** برنامه‌ای خبری و تحلیلی و متفاوت که با همکاری بخش نوجوان پایگاه حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای تولید و منتشر شد.

آرزویی که تیک خورد

یکی از ماندگارترین و شیرین‌ترین اتفاقات در کارنامه «نو+آوبنه»، ساخت ولاگ «آرزویی که تیک خورد» در سال ۱۴۰۳ بود. صاحب‌الزمانی می‌گوید: به دعوت اختصاصی بخش نوجوان پایگاه حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای، مسئولیت تولید یک ولاگ نوجوانانه از دیدار تاریخی دانش‌آموزان و دانشجویان بارهبری در ۱۳ آبان سال ۱۴۰۳ به تیم «نو+آوبنه» سپرده شد. در این رویداد، تیم ما توانست بدون محدودیت‌های مرسوم و در نزدیک‌ترین حالت ممکن به رهبر معظم انقلاب، لحظات ناب و احساس‌ساز این دیدار را ضبط و روایتی ماندگار خلق کند. آن نهال کوچکی که در پاییز ۱۴۰۱ کاشته شد، امروز به درختی تنومند با ۱۷ شعبه استانی و شهرستانی تبدیل شده است؛ شبکه‌ای پویا و منسجم از ۲۵۰۰ نوجوان کنش‌گر که به صورت مستقیم و هزاران نوجوان دیگر که به صورت غیرمستقیم در پوشش‌ها و برنامه‌های آن نفس می‌کشند و در میدان جهاد تبیین، تاریخ این مرز و بوم را با افتخار روایت می‌کنند.

از پارک اسکیت تا حلقه همدلی

روایت
شوم

چگونه می توان با نوجوانانی ارتباط گرفت که کمتر در فضاهای فرهنگی و مذهبی حضور دارند؟ پاسخ این سؤال، اعضای مرکز نوجوانه خراسان رضوی را نه به مسجد و کلاس درس، بلکه به پارک اسکیت مشهد رساند؛ جایی که گروهی از نوجوانان با سبک زندگی و علایق متفاوت، ساعاتی زیادی از وقت خود را سپری می کردند.

حجت الاسلام علیرضا یوسفی دهنوی، مدیر مرکز نوجوانه خراسان رضوی، می گوید: «به جای اینکه از دور درباره این نوجوانان قضاوت کنیم، تصمیم گرفتیم کنارشان برویم. چند نفر از اعضای خودمان که اسکیت سواری بلد بودند، وارد جمعشان شدند و رفاقت از همان جا آغاز شد.»

این ارتباط، نه با سخنرانی و نصیحت، بلکه با گفت و گو و شناخت شکل گرفت. پس از مدتی، نوجوانان به پاتوق هایی صمیمی دعوت شدند؛ فضاهایی که حتی کارت دعوت و طراحی گرافیکی آن نیز متناسب با سلیقه خودشان بود. بعد از آن، اردوها و مسابقات خلاقانه ای مانند «نقشه گنج اسکیت» برگزار شد؛ مسابقه ای که در آن، پاسخ پرسش ها و شبهات نوجوانان درباره موضوعاتی مانند فلسطین و مقاومت، در قالب یک بازی هیجان انگیز ارائه می شد.

اما مهم ترین اتفاق، پس از پایان اردوها رقم خورد. ارتباط با نوجوانان قطع نشد و بسیاری از آن ها به تدریج در فعالیت های اجتماعی، برنامه های جهادی، مراسم مذهبی و حتی کنش های فرهنگی و اجتماعی مشارکت کردند. برخی نیز امروز خود، گروه هایی برای خدمت رسانی و فعالیت های داوطلبانه تشکیل داده اند. مرکز نوجوانه اکنون همین تجربه را به عرصه های جدیدی مانند جامعه گیمرها گسترش داده است؛ با این باور که برای ارتباط با نسل جدید، باید زبان، دغدغه ها و زیست آنان را شناخت. تجربه پارک اسکیت مشهد نشان داد که فاصله میان نوجوان امروز و گفتمان انقلاب، آن قدرها هم زیاد نیست. گاهی کافی است به جای دعوت از دور، قدمی به سمت او برداشت.

اردوهای جهادی در شهرستان های نیشابور و زبرخان برگزار شد. در این برنامه، حجت الاسلام صاحبقرانی، ضمن دیدار با جهادگران دانشجوی بر اهمیت رویکرد تربیتی اردوهای جهادی تأکید کرد. همچنین راهپیمایی «جمعه خشم» در شهرستان درگز با حضور گسترده مردم در حمایت از مردم غزه برگزار شد.

فروردین

رویداد چهارروزه «بانوی مجاهد» در مشهد مقدس با هدف توانمندسازی بانوان، تقویت روایت گری و جریان سازی اجتماعی برگزار شد. این برنامه با برگزاری نشست های آموزشی، کارگاه های عملی و تعامل میان بانوان فعال فرهنگی، زمینه ارتقای نقش آفرینی زنان در عرصه های فرهنگی و تبلیغی را فراهم ساخت.

اردیبهشت

همزمان با آغاز برنامه های کنگره ۱۸ هزار شهید خراسان رضوی، رویداد مردمی ایده پردازی «برای قهرمان» آغاز به کار کرد. این رویداد با سه محور فردی، تشکیلاتی و صنعتی، زمینه مشارکت اقشار مختلف مردم در ترویج فرهنگ ایثار، شهادت و تکریم یاد و نام شهدای استان را فراهم آورد.

تیر

رویداد ملی «پیوند» با محوریت ایده های اربعین حسینی در تهران برگزار شد و سکوی «دیوار ایده» به عنوان یکی از بخش های فعال این رویداد، میزبان ارائه و بررسی ایده های نوآورانه اربعینی بود. در این برنامه، ایده های ثبت شده سال گذشته مرور و پیشنهادهایی برای توسعه فعالیت های فرهنگی اربعین ارزیابی شد.

خرداد

قرارگاه تبلیغی «عهد رضوی» با هدف ساماندهی فعالیت های تبلیغی ایام یای ماه صفر و خدمت رسانی فرهنگی به زائران امام رضا (ع) راه اندازی شد. این قرارگاه با اعزام مبلغان جهادی و راه اندازی فضاهای نوین تبلیغی مانند حسینیه کودک و پاتوق های گفت و گو، دامنه فعالیت های تبلیغی را گسترش داد.

مرداد

نمایشگاه دستاوردهای بانوان با هدف معرفی ظرفیت ها، نوآوری ها و تجربه های موفق بانوان در حوزه های فرهنگی و اجتماعی برگزار شد. همچنین در این ماه مشهد مقدس در رویدادی سه روزه که با محوریت همگرایی امت اسلامی برگزار شد، میزبان ۱۰۰ دانش آموز و مربی مکاتب قرآنی اهل سنت از ۷ شهرستان خراسان رضوی بود.

شهریور

بزرگ‌ترین سفره افطار جهان اسلام در مشهد

روایت
نهم

از سال ۱۴۰۲، مشهد مقدس میزبان رویدادی مردمی و کم‌نظیر با عنوان «بزرگ‌ترین سفره افطار جهان اسلام» است؛ برنامه‌ای که هر سال در شب میلاد کریم اهل بیت، حضرت امام حسن مجتبی (ع)، با مشارکت گسترده هیأت‌های مذهبی، تشکلهای مردمی و خادمان فرهنگی برگزار می‌شود و به یکی از شاخص‌ترین رویدادهای ماه مبارک رمضان در کشور تبدیل شده است.

دومین دوره این مراسم در سال ۱۴۰۳، در بلوار رضوان و رهاغ رضوان برگزار شد و با استقبال بی‌نظیر زائران و مجاوران، رکوردی تازه بر جای گذاشت. در این مراسم، بیش از ۸۰ هزار نفر بر سر یک سفره افطار نشستند؛ آماري که این رویداد را به یکی از بزرگ‌ترین ضیافت‌های افطاری جهان اسلام تبدیل کرد. پیش از برگزاری مراسم نیز با آماده‌سازی گسترده مسیرها و فضاهای پیرامونی، زمینه میزبانی شایسته از خیل عظیم روزه‌داران فراهم شد.

این برنامه تنها یک ضیافت افطاری نیست، بلکه نمادی از فرهنگ کرامت، مواصلات و همدلی در سایه فرهنگ رضوی است. حضور هزاران داوطلب مردمی در تدارک، پذیرایی و اجرای برنامه، جلوه‌ای از ظرفیت عظیم مشارکت اجتماعی و نقش‌آفرینی تشکلهای مردمی در برگزاری رویدادهای بزرگ دینی را به نمایش گذاشت. در کنار صرف افطار، اجرای برنامه‌های مذهبی، مولودی خوانی، محافل معنوی و برگزاری قرعه‌کشی کمک‌هزینه سفر به عتبات عالیات، بر غنای این رویداد افزود.

تجربه موفق برگزاری این مراسم در ۳ سال پیاپی نشان داده است که با اتکا به شبکه مردمی، مدیریت منسجم و بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی مشهد، می‌توان رویدادهایی در تراز جهان اسلام خلق کرد. بزرگ‌ترین سفره افطار جهان اسلام امروز فراتر از یک مراسم مناسبتی، به نمادی از هویت دینی، همبستگی اجتماعی و میزبانی شایسته پایتخت معنوی ایران تبدیل شده و ظرفیت آن را دارد که در سال‌های آینده به یکی از برندهای فرهنگی و مذهبی جهان اسلام بدل شود.

اختتامیه طرح «دختران حاج قاسم» با هدف تربیت کنشگران جوان و ترویج فرهنگ مقاومت در دانشگاه آزاد اسلامی برگزار شد. همچنین رویداد دوروزه «میکروسانه» با آموزش مبانی تولید محتوا، زمینه توانمندسازی دانش‌آموزان علاقه‌مند به فعالیت‌های رسانه‌ای را فراهم ساخت.

آبان

مهر

مسابقه شهرستانی مدیحه‌خوانی «کوثر محبت» با حضور حدود ۲۰۰ نوجوان در مشهد مقدس برگزار شد. این رویداد با همکاری کانون مداحان و آموزش و پرورش، با هدف شناسایی استعدادها و تقویت فرهنگ مداحی و آماده‌سازی برگزیدگان برای رقابت‌های استانی نیمه شعبان برگزار گردید.

دی

آذر

راهپیمایی گسترده مردمی در شهرهای مختلف خراسان رضوی برگزار شد و همایش «طلایه‌داران هدایت» در سبزوار با محوریت طرح ملی «زندگی با آیه‌ها» میزبان روحانیون، مبلغان و مبلغات بود. این همایش با هدف توانمندسازی مبلغان و آمادگی برای فعالیت‌های فرهنگی و قرآنی ماه مبارک رمضان برگزار شد.

اسفند

بهمن

کارگاه «زندگی با آیه‌ها» با حضور مدیران خانه‌های قرآنی مشهد برگزار شد و همزمان با دهه فجر، ۸۰ مرکز معارف اسلام ناب در سراسر استان فعالیت خود را آغاز کردند. این برنامه‌ها با هدف گسترش آموزش‌های قرآنی، انسجام شبکه‌های فرهنگی و توسعه فعالیت‌های دینی در استان اجرا شد.

زوم روی مردم

دغدغه‌ها و خدمات موکب رسانه‌ای
«راویوم» را بهتر بشناسیم

وقتی صحبت از مشهد می‌شود، همه از زائران می‌گویند: از جمعیت میلیونی، از حرم، از مراسم عزاداری و از شکوه حضور. اما در حاشیه همین قاب‌های بزرگ، آدم‌هایی هستند که بی‌هیاهو خدمت می‌کنند؛ مادری که خانه‌اش را به روی زائر باز می‌کند، جوانی که ساعت‌ها آب خنک میان مردم پخش می‌کند، خادمی که بی‌آنکه دیده شود، سایه چترش را روی سر زائری خسته نگه می‌دارد و... سه سال پیش، گروهی از جوانان رسانه‌ای مشهد تصمیم گرفتند به جای حرم و سیل و جمعیت، دوربین‌هایشان را به سمت همین آدم‌ها بچرخانند. نتیجه، تولد موکب رسانه‌ای «راویوم» بود؛ موکبی که مأموریتش روایت مردم امام رضایی است. راویوم به گویش مشهدی یعنی «من راوی هستم»؛ نخستین موکب رسانه‌ای کشور که سه سال پیش با یک دغدغه متولد شد؛ اینکه روایت دهه پایانی ماه صفر فقط به تصاویر حرم، جمعیت و مراسم محدود نماند و سهم مردم از این روایت دیده شود؛ مردمی که بی‌هیچ چشمداشتی، هر سال بزرگ‌ترین شبکه خدمت‌رسانی داوطلبانه به زائران امام رضا(ع) را شکل می‌دهند.

دوربین‌ها را به سمت مردم بچرخانید

حجت‌الاسلام حسین صاحب‌الزمانی، دبیر راویوم، می‌گوید سال‌ها احساس می‌کردند رسانه‌ها بیش از آنکه خدمت را روایت کنند، مراسم را روایت می‌کنند. در حالی که هزاران خانواده مشهدی، هیأت‌های محلی، موکب‌های کوچک و خادمان گمنام، بخش مهمی از فرهنگ رضوی را زنده نگه داشته‌اند. همین نگاه، فلسفه شکل‌گیری راویوم شد؛ رسانه‌ای که مأموریتش نه پوشش رسمی مراسم، بلکه کشف روایت‌های انسانی است. روایت مادری که غذای خانه‌اش را میان زائران تقسیم می‌کند، جوانانی که خانه‌هایشان را به محل اسکان تبدیل کرده‌اند و کودکانی که سهم خود را در خدمت به زائران پیدا کرده‌اند. شاید شناخته‌شده‌ترین روایت راویوم، همان تصویری باشد که دو سال پیش در فضای مجازی بارها بازنشر شد؛ تصویری در آن مادری

شکوه همدلی در پایتخت معنوی ایران

روایت
چهارم

شب میلاد حضرت علی‌بن‌موسی‌الرضا(ع)، در مشهد حال و هوای دیگری دارد؛ از روزها پیش از آن، برنامه‌ریزی‌ها برای برگزاری مراسمی منحصر به فرد انجام می‌شود و هر ساله مشهد در این شب میزبان یکی از بزرگ‌ترین ضیافت‌های مذهبی کشور می‌شود که حضور ده‌ها هزار زائر به همراه مردم شهر، جلوه‌هایی باشکوه از عشق و ارادت به امام مهربانی‌ها را به نمایش می‌گذارد.

در سال ۱۴۰۴ اما در میان برنامه‌های متنوع این ایام، سه رویداد بیش از دیگر برنامه‌ها مورد توجه قرار گرفت. اجتماع بزرگ مردمی «لشکریان امام رضا(ع)» در شب میلاد امام هشتم(ع)، یکی از شاخص‌ترین برنامه‌ها بود که با حضور انبوه عاشقان اهل بیت(ع) و بانوای مداحان برجسته کشور از جمله حاج محمود کریمی و سیدرضا نریمان، فضایی کم‌نظیر از شور و دلدادگی را در قلب مشهد رقم زد.

دومین برنامه شاخص، طرح تبیین چهره‌به‌چهره بود. در این طرح، مبلغان و فعالان فرهنگی با حضور در میان مردم، به گفت‌وگوهای مستقیم و صمیمانه با زائران و مجاوران پرداختند و مفاهیم مرتبط با سیره رضوی، امیدآفرینی، سبک زندگی اسلامی و معارف دینی را در قالب ارتباطی بی‌واسطه و اثرگذار تبیین کردند.

سومین برنامه شاخص، گل‌آرایی گسترده معابر و فضاهای شهری بود که چهره مشهد را رنگ و بویی متفاوت بخشید. خیابان‌ها، میدان‌ها و مسیرهای منتهی به حرم مطهر با گل‌آرایی و فضاسازی هنرمندانه، به استقبال میلاد امام رضا(ع) رفتند و تصویری ماندگار از میزبانی شایسته پایتخت معنوی ایران در ذهن زائران بر جای گذاشتند. در کنار این سه برنامه، فعالیت‌های فرهنگی، هنری دیگری نیز در سطح شهر برگزار شد و مجموع این اقدامات، جشن میلاد امام رضا(ع) در سال ۱۴۰۴ را به یکی از پرشورترین و مردمی‌ترین رویدادهای مذهبی کشور تبدیل کرد.

وحدت در میدان عمل

روایت
پنجم

خراسان رضوی به دلیل هم‌زیستی دیرینه شیعه و اهل سنت، یکی از مهم‌ترین استان‌های کشور در حوزه تقریب مذاهب و تقویت وحدت اسلامی به شمار می‌رود. اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی نیز در سال ۱۴۰۴ با تکیه بر این ظرفیت ارزشمند، مجموعه‌ای از برنامه‌های فرهنگی، آموزشی، قرآنی و اجتماعی را با هدف تحکیم همدلی، گفت‌وگو و همکاری میان پیروان مذاهب اسلامی طراحی و اجرا کرد؛ برنامه‌هایی که نشان داد وحدت، تنها یک شعار نیست، بلکه در میدان عمل و در بستر فعالیت‌های فرهنگی قابل تحقق است.

یکی از شاخص‌ترین این برنامه‌ها، اردوی فرهنگی-تربیتی «یاوران امین» بود که با حضور ۱۰۰ نفر از دانش‌آموزان ممتاز و مربیان مکاتب قرآنی اهل سنت از شهرستان‌های سرخس، تربت جام، تایباد، خواف، باخرز، صالح‌آباد و مشهد برگزار شد. این اردو با محوریت آموزش‌های قرآنی، مهارت‌های فردی و گروهی، فعالیت‌های فرهنگی و ورزشی و تقویت ارتباط میان نوجوانان، بستری برای شکل‌گیری نسل آینده‌های همدل و آشنا با فرهنگ وحدت فراهم کرد. در حوزه گفتمان‌سازی نیز، اجرای طرح ملی «مسطورا» و برگزاری کارگاه‌های تخصصی مانند «جهاد تبیین فاطمی» در شهرستان‌های تلفیقی، زمینه گفت‌وگوی علمی، پاسخ‌گویی به شبهات و تبیین مشترکات اعتقادی را برای مبلغان و طلاب فراهم ساخت. این برنامه‌ها با رویکردی علمی و تقریبی، نقش مؤثری در ارتقای تعامل میان فعالان دینی ایفا کرد. هم‌زمان با هفته وحدت، برنامه‌های متنوعی در شهرهای مختلف استان برگزار شد؛ از محافل مشترک انس با قرآن در تربت جام و شب شعر وحدت در سرخس گرفته تا نشست‌های صمیمانه ائمه جمعه شیعه و اهل سنت، جشن‌های مردمی، همایش‌های همدلی و حضور مشترک اندیشمندان مذاهب در برنامه‌های رسانه‌ای. مجموعه این اقدامات نشان داد که اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان رضوی، تقریب مذاهب را نه صرفاً در قالب نشست‌های رسمی، بلکه در عرصه آموزش، قرآن، فرهنگ، رسانه و ارتباطات مردمی و به طور کلی در عرصه عمل دنبال کرده است.

زیر آفتاب همراه فرزندش در مسیر پیاده‌روی به سوی حرم امام رضا(ع) قدم برمی‌دارد و خادمی بی‌آنکه آن‌ها متوجه شوند، چتری را بالای سرشان گرفته است. عکسی که بدون هیچ توضیح اضافه‌ای، معنای خدمت عاشقانه را روایت کرد و نشان داد گاهی یک قاب، از صدها جمله رساتر است.

مدرسه‌ای برای راویان مردم

راویوم فقط یک اتاق خبر نیست؛ بیشتر شبیه یک مدرسه روایتگری است. هر سال و هم‌زمان با دهه پایانی ماه صفر که سیل زائران به مشهد روانه می‌شود، با انتشار فراخوان، خبرنگاران، عکاسان، مستندسازان، بلاگرها و فعالان رسانه‌ای از سراسر کشور برای حضور در این موبک ثبت‌نام می‌کنند. سال ۱۴۰۴ بیش از ۱۴۵۰ نفر متقاضی حضور در راویوم شدند و در نهایت ۳۵۰ نفر پس از گزینش، راهی مشهد شدند. آن‌ها پیش از ورود به میدان، آموزش‌های تخصصی روایت، عکاسی، مستندسازی، تدوین، تولید محتوای دیجیتال و روایت‌نویسی را فرا می‌گیرند و سپس در قالب گروه‌های مختلف، به دل شهر می‌روند؛ نه برای ثبت مراسم، بلکه برای پیدا کردن روایت‌هایی که معمولاً از چشم رسانه‌ها دور می‌ماند. به همین دلیل، مسئولان این مجموعه از راویوم با عنوان «مدرسه روایتگری مردمی» یاد می‌کنند؛ جایی که خبرنگار، فقط ناظر نیست، بلکه در متن زندگی مردم حضور پیدا می‌کند.

از دهه آخر صفر تا یک جریان رسانه‌ای

اگر چه راویوم با هدف روایت دهه پایانی ماه صفر شکل گرفت، اما حالا فعالیتش از یک مناسبت فراتر رفته است. حضور فعال این موبک در پوشش مردمی مراسم تشییع رهبر شهید انقلاب در مشهد، نشان داد راویوم دیگر تنها یک موبک مناسبتی نیست؛ بلکه به جریانی رسانه‌ای تبدیل شده که هر جا مردم نقش‌آفرین اصلی باشند، دوربینش را همان‌جا مستقر می‌کند. این تغییر، اتفاق کوچکی نیست. راویوم از یک ایده دانشجویی و دغدغه چند

جوان رسانه‌ای، به شبکه‌ای از راویان مردمی تبدیل شده که می‌توانند در مناسبت‌های مختلف مذهبی و اجتماعی، حافظه تصویری و روایی جامعه را ثبت کنند؛ حافظه‌ای که قهرمانانش نه مسئولان، بلکه مردم هستند.

هویت در قاب روایت

مدیرکل سابق تبلیغات اسلامی خراسان رضوی، راویوم را بستری برای «هویت‌سازی معنوی» می‌داند؛ هویتی که از دل روایت‌های مردمی شکل می‌گیرد، نه از پشت تریبون‌ها. روایت‌هایی از موبک‌های کوچک، سبک‌های عزاداری اقوام، مهمان‌نوازی خانواده‌های مشهودی و جلوه‌های بی‌ادعای خدمت که در کنار هم، فرهنگ زیارت را زنده نگه می‌دارند. شاید مهم‌ترین دستاورد راویوم همین باشد؛ اینکه به ما یادآوری می‌کند تاریخ را فقط رویدادهای بزرگ نمی‌سازند، بلکه آدم‌های معمولی هم در ساخت آن سهم دارند. کافی است کسی دوربینش را به سمت آن‌ها بچرخاند. راویوم، درست از همین نقطه آغاز می‌شود؛ از روایت مردمی که سال‌ها در متن ماجرا بودند، اما کمتر در قاب رسانه‌ها دیده شدند.

نوجوانان ۱۰ کشور سفیر روایت ایران شدند

نگاهی به رویداد
بین المللی نوجوان سفیر

طیس، شهری که سال هاست نام آن با شکست عملیات نظامی آمریکا در صحرای طیس و واقعه تاریخی «پنجه عقاب» پیوند خورده است، آبان سال ۱۴۰۴ میزبان نخستین دوره رویداد بین المللی - رسانه ای «نوجوان سفیر» شد؛

رویدادی که با برنامه ریزی چند ماهه اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان جنوبی برگزار شد و ۳۵۰ نوجوان از ایران و ۱۰ کشور آسیایی و آفریقایی را گرد هم آورد تا روایتگر ایران، هویت، مقاومت و پیشرفت باشند. رویداد نوجوان سفیر از ۲۰ تا ۲۳ آبان ماه در آستان مقدس حضرت حسین بن موسی الکاظم (ع) شهرستان طیس برگزار شد؛ جایی که قرار بود محل اسکان و برگزاری کلاس های آموزشی نوجوانان سفیر باشند. به این ترتیب نوجوانان رسانه ای از استان های مختلف کشور در کنار شرکت کنندگانی از کشورهای لبنان، سوریه، عراق، افغانستان، پاکستان، هند، کنیا، ساحل عاج و دیگر کشورهای آسیایی و آفریقایی، سه روز آموزش، رقابت و تجربه میدانی را پشت سر گذاشتند. شرکت کنندگان در این رویداد با توجه به استان و کشور خود به گروه های ۵ تا ۷ نفره تقسیم شده و در این کلاس ها شرکت کردند. «نوجوان سفیر» نخستین دوره خود را با هدف شکل دهی به شبکه ای بین المللی از نوجوانان روایتگر آغاز کرد؛ شبکه ای که قرار است در سال های آینده گسترده تر شود.

آغاز مسیر با آموزش رسانه

نخستین روز رویداد به توانمندسازی شرکت کنندگان اختصاص یافت. نوجوانان در کارگاه های تخصصی روایت در فضای مجازی، سناریو نویسی، تصویربرداری روایت محور، تدوین موبایلی، هوش مصنوعی در تولید محتوا و حکمرانی فضای مجازی شرکت کردند و تازه ترین شیوه های تولید محتوای رسانه ای را فرا گرفتند. در این بخش، هدف تنها آموزش مهارت های فنی نبود؛

از مردمی سازی تا بومی سازی؛ راهبردی برای فرهنگ ورزی مؤثر

حجت الاسلام حجت سالاری مکی

مدیر کل تبلیغات اسلامی خراسان جنوبی

حرف
نخست

موفقیت برنامه های فرهنگی زمانی رقم می خورد که سیاست گذاری ها بر پایه ظرفیت های بومی و مردمی شکل بگیرد. تجربه سال ۱۴۰۴ در

خراسان جنوبی نیز بر همین اصل استوار بود؛ رویکردی که تلاش کرده به جای اجرای نسخه های یکسان، از سرمایه های اجتماعی، فرهنگی و دینی استان برای تحقق اهداف فرهنگی بهره بگیرد. یکی از مهم ترین محورهای این راهبرد، تکیه بر ظرفیت حدود ۱۴ هزار «سفیر قرآنی» در سراسر استان بود؛ شبکه ای مردمی که به عنوان مخاطبان فعال و کنشگر، نقش مهمی در گسترش فعالیت های قرآنی ایفا کردند. برنامه ریزی برای توسعه آموزش های عمومی و تخصصی قرآن، ترویج تدبیر در آیات الهی و تقویت کنشگری قرآنی، با اتکا به همین سرمایه اجتماعی انجام شد تا فعالیت های قرآنی از سطح برنامه های مناسبتی فراتر رفته و به یک جریان مستمر مردمی تبدیل شود. در کنار این ظرفیت، توجه ویژه به نقش بانوان نیز از دیگر اولویت های سال بود. هم افزایی با شورای راهبری بانوان، افزایش مشارکت زنان در برنامه هایی همچون اعتکاف، طرح «زندگی با آیه ها» و «سفیران آیه ها» و حمایت از طرح های فرهنگی ویژه بانوان، نشان داد که توسعه فرهنگی بدون حضور مؤثر این بخش از جامعه امکان پذیر نیست. بومی سازی محتوا نیز به عنوان یکی دیگر از ارکان این راهبرد دنبال شد. تولید و اجرای برنامه های فرهنگی متناسب با فرهنگ، آداب و رسوم مردم استان و بهره گیری از مفاهیم قرآنی، به ویژه آیات مقاومت، موجب شد فعالیت های فرهنگی با نیازها و هویت جامعه محلی پیوند عمیق تری پیدا کند. در همین مسیر، استفاده از ظرفیت تشکل های دینی، حمایت از ایده های نوآورانه جوانان و مشارکت فعال هیئت های مذهبی، گستره اثرگذاری برنامه ها را افزایش داد. از سوی دیگر، بهره گیری از فناوری و طراحی سامانه های بومی برای مدیریت برنامه ها، بانک های اطلاعاتی و ارتباط مستمر با مخاطبان، گام دیگری در جهت افزایش بهره وری و مردمی سازی فعالیت های فرهنگی بود.

هیأتی که پناهگاه معتادان شد

روایت
اول

در شهرستان قائنات، انجمن معتادان گمنام سال‌ها برای کمک به افرادی که تصمیم گرفته بودند زندگی تازه‌ای را آغاز کنند فعالیت می‌کرد، اما نبود فضای مناسب برای برگزاری جلسات و نگاه همراه با تردید بخشی از جامعه، ادامه مسیر را برای این مجموعه دشوار کرده بود تا اینکه یک ملاقات ساده این مسیر را تغییر داد.

ماجرای این قرار بود که اعضای انجمن که توان مالی برای اجاره مکانی ثابت نداشتند به اداره تبلیغات اسلامی شهرستان قائنات رفتند و از مشکلات خود گفتند. حجت‌الاسلام احمد علیپور، کارشناس فرهنگی اداره تبلیغات اسلامی، پس از بررسی موضوع، رایزنی با هیأت‌های مذهبی شهرستان را آغاز کرد تا بتواند مکانی مناسب برای برگزاری جلسات این انجمن فراهم کند.

این رایزنی‌ها سرانجام نتیجه داد و یکی از هیأت‌های مذهبی، فضای خود را برای برگزاری منظم جلسات انجمن در اختیار اعضا قرار داد. اتفاقی که تنها به حل مشکل مکان ختم نشد، بلکه آغاز شکل‌گیری رابطه‌ای تازه میان یک مجموعه مردمی و نهادهای مذهبی شهرستان بود.

اداره تبلیغات اسلامی تلاش کرد این جلسات در فضایی آمیخته با مفاهیم دینی و اخلاقی برگزار شود تا در کنار فرآیند درمان و ترک اعتیاد، تقویت معنویت نیز به بازگشت افراد به زندگی سالم کمک کند. به مرور، استمرار جلسات و ایجاد این فضای امن و معنوی، آثار مثبتی بر روحیه و رفتار اعضای انجمن بر جای گذاشت و زمینه اعتماد بیشتر جامعه به فعالیت‌های این مجموعه را فراهم کرد.

ثمره این همراهی، بازگشت چندین معتاد به زندگی بود و تجربه قائنات نشان داد که گاهی حل یک آسیب اجتماعی، بیش از هر چیز به همدلی نیاز دارد؛ همدلی میان نهادهای فرهنگی، هیئت‌های مذهبی و مجموعه‌های مردمی که می‌تواند مسیر بازگشت افراد به زندگی سالم را هموارتر کند و امید را دوباره به زندگی آنان بازگرداند.

بلکه شرکت‌کنندگان آموختند چگونه روایت‌های دقیق، مستند و اثرگذار تولید کنند و از ابزارهای نوین رسانه برای انتقال پیام به مخاطبان جهانی بهره بگیرند.

روز دوم؛ روایت از دل میدان

اوج رویداد در دومین روز رقم خورد؛ جایی که آموزش‌ها از کلاس به میدان منتقل شد. نوجوانان ابتدا در مسجد شکر، یادمان واقعه تاریخی طوفان شبنم، حاضر شدند و از نزدیک با جزئیات شکست عملیات نظامی آمریکا در صحرای طبس آشنا شدند. انتخاب طبس به عنوان میزبان نخستین دوره نیز با همین پیشینه تاریخی و با محوریت استکبارستیزی انجام شده بود. پس از آن، گروه‌های راهنما معادن طبس شدند تا بخش دیگری از روایت ایران را از نزدیک مشاهده کنند؛ روایتی از پیشرفت، تولید و ظرفیت‌های اقتصادی کشور. شرکت‌کنندگان پس از بازگشت، مشاهدات خود را در قالب گزارش، کلیپ، روایت تصویری و دیگر تولیدات رسانه‌ای ثبت کردند و آثار خود را برای داوری آماده ساختند. همزمان، برنامه‌های فرهنگی دیگری نیز برای نوجوانان برگزار شد. آشنایی با خلاصه اسناد لانه جاسوسی آمریکا و برگزاری مسابقه‌ای با محوریت کتاب «لانه جاسوسان» از جمله بخش‌هایی بود که با هدف شناخت بهتر تاریخ معاصر ایران و تقویت نگاه تحلیلی شرکت‌کنندگان اجرا شد.

روز پایانی؛ رقابت، داوری و معرفی برگزیدگان

آخرین روز «نوجوان سفیر» به داوری آثار و معرفی برگزیدگان اختصاص داشت. هیئت داوران پس از بررسی تولیدات رسانه‌ای، ۱۰ گروه برتر را معرفی و از آنان تجلیل کرد. برگزارکنندگان اعلام کردند آثار منتخب این رویداد به زبان‌های مختلف در شبکه‌های اجتماعی بین‌المللی، از جمله شبکه اجتماعی ایکس، منتشر خواهد شد تا روایت نوجوانان از ایران، هویت، مقاومت و پیشرفت، به مخاطبان کشورهای مختلف برسد.

آغاز یک مسیر

آنچه نخستین دوره «نوجوان سفیر» را از بسیاری از رویدادهای مشابه متمایز کرد، تنها حضور نوجوانانی از ملیت‌های مختلف یا برگزاری کارگاه‌های آموزشی نبود؛ بلکه شکل‌گیری ارتباط میان نوجوانان فعال رسانه‌ای از کشورهای گوناگون بود؛ ارتباطی که زمینه ایجاد یک شبکه بین‌المللی از نوجوانان روایتگر را فراهم کرد. نخستین دوره «نوجوان سفیر» در طبس به پایان رسید، اما پایان این سه روز، آغاز مسیری تازه بود. مسیری که قرار است در سال‌های آینده با حضور نوجوانان بیشتری از کشورهای مختلف ادامه یابد و طبس را به خاستگاه یکی از مهم‌ترین رویدادهای بین‌المللی حوزه نوجوان، رسانه و روایت تبدیل کند.

۷۵ سال نوحه خوانی پیر غلام نابینا

روایت
شوم

فرا رسیدن محرم در روستای خراشاد بیرجند، بسیاری از قدیمی هارا به یاد نوای کودکی می اندازد که با وجود نابینایی، روضه هایش دل ها را راهی کریم می کرد. کودکی که از ۵ سالگی زندگی اش را وقف مداحی کرد و برای ۷۵ سال، محرم ها در روستا با نام و صدای او گره خورده بود. «حاج آقانداف» است؛ پیر غلام ۸۰ ساله اهل بیت (ع) است که در چهار سالگی بر اثر بیماری آبله بینایی خود را از دست داد؛ اتفاقی که می توانست مسیر زندگی اش را تغییر دهد، اما عشق به اهل بیت (ع) راه دیگری پیش پای او گذاشت. خودش می گوید هیچ گاه احساس نکرده چیزی را از دست داده است، زیرا خداوند در عوض، محبت اهل بیت (ع) را در دلش قرار داده است. او از پنج سالگی در هیئت های مذهبی روستا حضور پیدا کرد و نوحه خوانی را آغاز کرد. خانواده اش نخستین مشوقان این مسیر بودند و استادانی که بعدها او را همراهی کردند، انگیزه اش را برای ادامه راه دوچندان کردند. همین حمایت ها سبب شد نابینایی هرگز مانعی برای حضور او بر منبر و در میان عزاداران نباشد. حافظه شگفت انگیز این پیر غلام، سرمایه سال ها مداحی اوست. صدها نوحه، مرثیه و روایت مذهبی را بدون استفاده از متن از حفظ می خواند و معتقد است روضه های سیدالشهدا (ع) برای او فقط شعر و متن نیست، بلکه بخشی از خاطرات زندگی اش به شمار می رود. او می گوید هر بار که مصیبت امام حسین (ع) را می خواند، حضور اهل بیت (ع) را در کنار خود احساس می کند و همین حس، بزرگ ترین پشتوانه او در تمام این سال ها بوده است. حاج آقانداف که پدر هفت فرزند است، همچنان با وجود کهولت سن، مشتاق آموزش نوحه خوانی به نسل جوان است و باور دارد این راه باید ادامه پیدا کند. او می گوید اگر دوباره متولد شود، باز هم همین مسیر را انتخاب خواهد کرد؛ زیرا تمام زندگی اش با نام و یاد امام حسین (ع) معنا پیدا کرده است.

رویداد رسانه ای «آینه نگار» در شهرستان بشرویه با حضور هنرمندان خوشنویس و مسئولان استانی، برگزار شد. همچنین استاندار خراسان جنوبی از مجریان طرح ملی «زندگی با آیه ها» تقدیر کرد.

فروردین

جشنواره «دختر دیروز، مادر فردا» در فردوس با برپایی ۶۰ غرفه فرهنگی، آموزشی و خدماتی و اجرای برنامه های متنوع تفریحی و مهارتی برگزار شد. همچنین جشن بزرگ «گلدخت» با حضور بیش از دو هزار نفر از بانوان و دختران، در شهرستان فردوس رقم خورد.

اردیبهشت

همزمان با عید سعید غدیر، جشن بزرگ «سرمایه های زندگی» در بیرجند برگزار شد و طی آن از خانواده های دارای سه فرزند و بیشتر تجلیل به عمل آمد. این مراسم با اجرای برنامه های فرهنگی، هنری و طنز و با هدف ترویج فرهنگ خانواده و فرزندآوری برگزار شد.

خرداد

در نشست شورای توسعه فعالیت های قرآنی، بر تدوین سند پنج ساله فعالیت های قرآنی خراسان جنوبی تأکید شد. همچنین همایش «وحدت برای ایران» با حضور مسئولان استانی و تجلیل از فرماندهان پدافند هوایی و نیروهای هوایی شرق کشور برگزار شد.

تیر

برنامه ریزی و هماهنگی برای راه اندازی قرارگاه رسانه ای تبلیغی «سمت حرم» و یژه دهه پابانی ماه صفر در جوار بازارگاه ملکوتی حضرت علی بن موسی الرضا (ع) با مشارکت صدا و سیما خراسان جنوبی و مدرسه علمیه مرحوم آیت الله موسوی نژاد (ره) انجام شد.

مرداد

در دومین دوره رویداد «عنصر مجاهدت ۲» با حضور ۶۳ مبلغ و طلبه جهادی در قالب ۱۲ گروه، خدمات فرهنگی، قرآنی و عمرانی در روستاهای هدف شهرستان فردوس ارائه شد. همچنین اجلاسیه هفته جهانی مسجد در بیرجند برگزار شد و از فعالان و خادمان مسجدی استان تجلیل به عمل آمد.

شهریور

نوجوانان خراسان جنوبی به خط مقدم جنگ روایت‌ها رفتند

روایت
نهم

در روزگاری که نبردهای رسانه‌ای و شناختی به یکی از مهم‌ترین عرصه‌های تقابل تبدیل شده‌اند، خراسان جنوبی زمستان سال ۱۴۰۴ میزبان رویدادی بود که تلاش کرد نسل نوجوان را برای حضور مؤثر در این میدان آماده کند. رویداد عملیاتی «خط و خطر» با حضور ۸۰ نوجوان فعال فضای مجازی و با هدف توانمندسازی آنان در حوزه روایت‌گری، تولید محتوای اثرگذار و مقابله با جنگ شناختی، به مدت دو روز در استان برگزار شد.

این رویداد در مراسمی با حضور مدیرکل تبلیغات اسلامی خراسان جنوبی، اساتید برجسته کشوری و جمعی از فعالان فرهنگی و رسانه‌ای آغاز و در این مراسم بر اهمیت جهاد تبیین و نقش نوجوانان در مقابله با جنگ رسانه‌ای دشمن تأکید شد.

روز نخست رویداد به آموزش‌های تخصصی اختصاص یافت. شرکت‌کنندگان در کارگاه‌های «تکنیک‌های جنگ شناختی»، «هوش مصنوعی در جنگ روایت‌ها»، «شناخت روایت و سناریونویسی»، «تولید محتوای اثرگذار» و «فکت‌چکینگ و مقابله با اخبار جعلی» حضور یافتند و با تازه‌ترین شیوه‌های تولید و ارزیابی محتوای رسانه‌ای آشنا شدند.

در روز دوم، فضای آموزشی جای خود را به یک رقابت عملی داد. نوجوانان آموخته‌های خود را در قالب مسابقه تولید محتوا به کار گرفتند و درباره پنج محور «ایران و اژدهای هفت سر استکبار»، «ایران و توانی غیرقابل مذاکره»، «ایران و صدای مقاومت»، «ایران و شکستن کمر فتنه» و «ایران و امتی پای کار ولایت» به تولید آثار رسانه‌ای پرداختند. رویداد «خط و خطر» با معرفی برگزیدگان، اهدای گواهینامه معتبر به شرکت‌کنندگان و تأکید بر شکل‌گیری جریان نوجوانان روایتگر در عرصه رسانه به کار خود پایان داد؛ رویدادی که با هدف تربیت نیروهای جوان و توانمند برای حضور مؤثر در میدان جهاد تبیین، گامی دیگر در مسیر تقویت کنشگری رسانه‌ای نوجوانان خراسان جنوبی به شمار می‌رود.

علاوه بر برگزاری نخستین رویداد بین‌المللی «نوجوان سفیر»، همزمان با ایام فاطمیه، بیش از ۲۳ عنوان برنامه فرهنگی و تبلیغی با اعزام بیش از ۵۰۰ مبلغ و مبلغه، برگزاری پویش‌های رسانه‌ای و کارگاه‌های آموزشی با محوریت سبک زندگی فاطمی، مقاومت و وحدت در سراسر استان اجرا شد.

رتبه نخست کشور توسط خراسان جنوبی در برگزاری آیین معنوی اعتکاف بدست آمد؛ افتخاری که حاصل مشارکت گسترده مردم و تلاش خادمان اعتکاف در سراسر استان عنوان شد.

پویش «هر خانه یک سنگر ایستادگی و مقاومت» با هدف تقویت روحیه مقاومت، همبستگی اجتماعی و ترویج فرهنگ ایثار در میان خانواده‌های استان به اجرا درآمد. در این پویش بسیاری از خانه‌ها در خراسان جنوبی مزین به پرچم ایران و تصاویری از رهبر شهید و نمادهای مقاومت و ایستادگی شد.

دوره ملی «هادیان زندگی» با هدف توانمندسازی مربیان آموزش‌های پیش از ازدواج برگزار شد. همچنین همایش سه‌روزه «دختران ایران زمین» با حضور ۲۰۰ دختر برگزیده استان در قالب شبکه «دختران حاج قاسم»، با محوریت مهارت‌آموزی، هویت‌بخشی و جهاد تبیین برگزار شد.

اردوی سه‌روزه «یاوران امین» ویژه دانش‌آموزان نخبه قرآنی اهل سنت استان با حضور ۸۰ نفر برگزار شد. این اردو با برگزاری کارگاه‌های تخصصی قرآنی، سواد رسانه، حفظ، قرائت، توشیح و مسابقات قرآنی، زمینه رشد علمی، تربیتی و معنوی دانش‌آموزان را فراهم کرد.

جشنواره قرآنی خانواده «رحیق» ویژه خانواده‌های خراسان جنوبی آغاز شد. این جشنواره با محوریت تدبیر، حفظ، مفاهیم قرآن و تولید محتوای قرآنی، در راستای گسترش فرهنگ انس با قرآن و ترویج آموزه‌های طرح «زندگی با آیه‌ها» برگزار شد.

استانی با تنوع قومیت

حجت‌الاسلام حمید رفیعی

مدیر کل تبلیغات اسلامی خراسان شمالی

حرف
نخست

استان خراسان شمالی با عمری بالغ بر ۲۱ سال و جمعیتی در حدود یک میلیون نفر و قومیت‌های متنوع و رنگارنگ کرمانج، ترک، فارس و ترکمن، جوان‌ترین استان کشور

است. این استان در عین دارا بودن ظرفیت‌های متعدد در حوزه‌های مختلف فرهنگی اجتماعی و مذهبی که به تعبیر قائد شهید، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای بسیاری از ظرفیت‌های آن نهفته و مغفول است، اما چالش‌هایی نیز به دلایل مختلف دارد. چالش‌هایی همچون ضعف نگاه راهبردی و عمیق در حل مسایل کلان استان، عدم انسجام نهادهای فرهنگی و مذهبی و مجموعه‌های مردمی و جهادی، کمبود زیرساخت‌های فرهنگی و اقتصادی و عدم ثبات مدیریتی در جایگاه‌های مهم، ما را بر آن داشت تا طراحی راهبردها را بر همین اساس در دستور کار قرار دهیم. در این راستا، راهبرد اصلی اداره کل تبلیغات اسلامی استان در سال ۱۴۰۴ بر «تبدیل ظرفیت‌های پراکنده به شبکه منسجم و هدفمند در راستای تحقق امر مقدس جهاد تبیین» متمرکز شد. در همین خصوص تلاش کردیم علاوه به مخاطبان گذشته سازمان، به دلیل لزوم فراگیر شدن امر تبیین، توسعه دامنه مخاطب را نیز در دستور کار قرار دهیم. برای تحقق این راهبرد از گروه‌های مختلف مردمی با اولویت بخشی به حوزه بانوان و نوجوانان بهره‌مند شدیم و نتیجه عملیات‌ها و اقدامات این اداره کل افزایش ملموس مخاطبان و تاثیرگذاری هر چه بیشتر فعالیت‌های سازمان تبلیغات در میان مردم بود.

آیین اختتامیه گام اول نهضت زندگی با آیه‌ها و آغاز گام دوم با حضور نماینده ولی فقیه در خراسان شمالی برگزار شد. در این مراسم همچنین از برگزیدگان، فعالان و دست‌اندرکاران نهضت ملی زندگی با آیه‌ها در استان تقدیر شد.

اردیبهشت

در حالی چند روز از ماه مبارک رمضان سپری شده بود، در مراسمی برندگان مسابقات روزانه زندگی با آیه‌ها معرفی شدند و از آنها تقدیر شد.

فروردین

در روزهایی که جنگ ۱۲ روزه مردم کشورمان را بیش از پیش متحد کرده بود، ترکمن‌های اهل تسنن خراسان شمالی نیز گردهم آمدند و تائیدات و همدلی با سایر اقوام در پشتیبانی از نیروهای مسلح و دفاع از ایران اسلامی فریاد بزنند.

تیر

حضور پرشور مردم بجنورد در مراسم دعای عرفه، فضای شهر را مملو از معنویت کرد. در این آیین معنوی اقصای مختلف مردم، حضور داشتند. همچنین جلسات رکن دوم قرارگاه استانی مسجد در خراسان جنوبی با هدف تولید محتوای آموزشی برای امامان جماعت و هیئت امناء مساجد برگزار شد.

خرداد

نماهنگ یا محمد با اجرای گروه سرود همای وحدت و گویش زیبای ترکمنی دختران اهل سنت خراسان شمالی منتشر شد. این نماهنگ با همکاری اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان شمالی تولید شده بود.

شهریور

نخستین رویداد کشوری با محوریت سند قرارگاه ملی مسجد به میزبانی خراسان شمالی برگزار شد. در این رویداد حدود ۷۰۰ نفر از ارکان مسجد از نقاط مختلف و شهرستان‌های خراسان شمالی حضور یافتند و موضوعاتی از جمله سند ملی توسعه مساجد برای حاضران تبیین شد.

مرداد

دروازه عشق

نقش خراسان شمالی در پذیرایی از
زائران دهه آخر ماه صفر

روایت
اول

در روزهایی که آسمان ماه صفر به رنگ ماتم در می‌آید، خراسان شمالی حال و هوای دیگری دارد؛ استانی که سال‌هاست به «باب الرضا» معروف است و یک پای پذیرایی از زائران پیاده‌ای است که از مسیر شمال شرق کشور برای شرکت در مراسم دهه پایانی ماه صفر راهی مشهد هستند.

برنامه‌ریزی‌های هر ساله برای پذیرایی از زائران پیاده استان خراسان شمالی و استان‌های همسایه که مسیر مشهدالرضا را در پیش گرفته‌اند، تقریباً از اوایل ماه صفر در اداره کل تبلیغات اسلامی خراسان شمالی آغاز می‌شود. تشکیل ستاد فرهنگی استقبال از زائران پیاده امام رضا و جلسه با معاون سیاسی استانداری، تشکیل کمیته فرهنگی ستاد استقبال، برگزاری جلسه برنامه‌ریزی مراسم با سازمان‌ها و نهادهایی همچون نیروی انتظامی، هلال احمر، راهداری، علوم پزشکی و... برگزاری جلسات توجیهی با مسئولان هیئات و جلسه مشترک با استان گلستان که بیشترین زائران عبوری از خراسان شمالی را دارد است، بخشی از این برنامه‌ریزی‌هاست و اینگونه است که تمامی دستگاه‌های اجرایی با هماهنگی اداره کل تبلیغات اسلامی و البته حضور و همراهی مردم استان برای پذیرایی از زائران پیاده امام رضا (ع) آماده می‌شوند و در ماه صفر صحنه‌هایی ناب از عشق و همدلی در مسیر خورشید را ثبت می‌کنند. آماري که تنها در سال گذشته از فعالیت موکب‌ها و کاروان‌های زیارتی استان که راهی مشهد شده بودند، گویای اهمیت نقش موکب‌ها و مساجد در پذیرایی از زائران در خراسان شمالی است.

تعداد کاروان پیاده استان

۸۵ کاروان

تعداد زائرین پیاده

۱۳۰۷۹ نفر

تعداد زائرین که از وسیله نقلیه استفاده کردند

۵۱۸۵۷ نفر

تعداد موکب بین راهی در سراسر استان

۲۴ موکب

تعداد مواکب مستقر در مشهد

۱۰ موکب

اعزام گروه اسب سوار در مسیر پیاده روی

۲۵ نفر

اعزام گروه دوچرخه سواری در مسیر پیاده روی

۳۰ نفر

بیست و دومین اجلاس سراسری و بین‌المللی پیرغلامان و خادمان حسینی که آبان سال ۱۴۰۴ در مشهد برگزار شد، مهمانانی ویژه داشت؛ شرع‌ای اهل سنت خراسان شمالی که به همت اداره کل تبلیغات اسلامی این استان و به عنوان نماد وحدت و همدلی به این اجلاس اعزام شدند.

آبان

«ترنم» عنوان رویدادی بود که چهارمین دوره آن با هدف ساخت شبکه اثرگذار مربیان دختران نوجوان در خراسان شمالی برگزار شد. عضویت در شبکه ملی مربیان نوجوان و دریافت گواهی معتبر از نهادهای متولی، از جمله امتیازاتی بود که به افراد منتخب در این رویداد اعطا شد.

مهر

روایت یک مربی قرآن حاضر در مراسم اعتکاف در شهرستان اسفراین مورد توجه خیلی‌ها قرار گرفت. مربی جوانی که با نوزاد شش ماهه‌اش در آغوش، پای تخته می‌رفت و آیه به آیه، نور قرآن را در دل دختران معتکف می‌نشاند. فرزند او کوچک‌ترین معتکف کشور در سال گذشته بود.

دی

رویداد تربیتی «مدیران تحول‌خواه» با ابتکار اداره کل تبلیغات اسلامی و با حضور ۴۵ نفر از مدیران منتخب مدارس دوره متوسطه شهرستان بجنورد در مجتمع فرهنگی شهیدین برگزار شد. هدف این رویداد ایجاد فضای هم‌اندیشی و انتقال تجربیات موفق، برای ارتقای فضای تربیتی مدارس بود.

آذر

متفاوت‌ترین سفره افطار انقلاب اسلامی در آخرین روز ماه رمضان در شهرستان بجنورد پهن شد. سفره‌ای در وسط میدان شهر که به یاد امام شهید گسترده شد و صد‌ها نفر از مردم بجنورد، آخرین افطار ماه رمضان را در کنار هم و با شعار همبستگی سپری کردند.

اسفند

در روزهای جشن پیروزی انقلاب، مسجد مسلم بن عقیل (ع) شهرستان شیروان شاهد یک اتفاق شیرین بود. نخستین مجتمع پزشکی مسجدی در استان خراسان شمالی به طور رسمی مورد بهره‌برداری قرار گرفت تا افراد بی‌بضاعت بتوانند به صورت رایگان از خدمات آن استفاده کنند.

بهمن

پویش جان فدا چگونه نقشه دشمن را نقش بر آب کرد؟

لشکر ۳۱ میلیون نفری

پویش «جان فدا برای ایران» از ۹ فروردین ماه و به همت سازمان هیأت و تشکل های دینی آغاز شد. هدف این حرکت، صرفاً یک فراخوان نمادین نبود؛ بلکه می خواست یک شبکه گسترده از داوطلبان مردمی ایجاد کند که در بزنگاه های حساس، آمادگی خود را برای دفاع از کشور و حمایت از انسجام ملی اعلام بدارند. در همان روزهای نخست، موجی کم سابقه از همراهی شکل گرفت و میلیون ها نفر به این پویش پیوستند. امروز این رقم از مرز ۳۱ میلیون و ۵۰۰ هزار مشارکت کننده عبور کرده و همچنان در حال افزایش است؛ عددی که از یک کمپین ساده فراتر رفته و به یک پدیده اجتماعی تبدیل شده است. این پدیده اجتماعی، باطل السحر تکاپوی دشمن برای ایجاد شکاف در جامعه و دوقطبی سازی های رایج بود؛ «جان فدا» نشان داد وقتی پای این آب و خاک وسط باشد، مردم ایران علیرغم همه تفاوت ها، تاپای جان، پای کار این ملک و مملکت می مانند. در کنار پیوستن به این پویش، رزمایش های گوناگونی در اقصی نقاط کشور با همین عنوان «جان فدا برای ایران»، در همه شهرهای بزرگ و کوچک شکل گرفت؛ از شرق تا غرب، و از شمال تا جنوب، این رزمایش ها اقتدار ایران و ایرانی را بار دیگر به رخ جهانیان کشید.

شناخته شده نیز به این پویش وزن معنوی ویژه ای داد؛ از جمله آیت الله العظمی جواد آملی که بر ضرورت حضور و مشارکت در چنین حرکت هایی تأکید کردند، در کنار جمعی از مراجع و اساتید حوزه علمیه.

در عرصه اجتماعی و ورزشی، این پویش رنگ و چهره متفاوتی به خود گرفت؛ جایی که چهره هایی مانند هادی ساعی و دیگر قهرمانان و مدیران ورزشی، همراه با ملی پوشان و مربیان رشته های مختلف، به این جریان پیوستند و بر جنبه ملی و همبستگی آن تأکید کردند.

واحد را تقویت کرده اند: مشارکت عمومی در سطح ملی.

■ در سطح مدیریتی کشور، حضور چهره هایی از عالی ترین سطوح تصمیم گیری نشان داد که این پویش در بدنه رسمی نیز بازتاب پیدا کرده است؛ از جمله مسعود پزشکیان، رئیس جمهور، محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی، و حجت الاسلام غلامحسین محسنی اژه ای، رئیس قوه قضائیه.

■ در لایه دینی و حوزوی، همراهی مراجع و علمای

چه کسانی به «جان فدا» پیوستند؟

پویش «جان فدا برای ایران» از همان ابتدا فقط یک حرکت مردمی ساده نبود؛ به تدریج به نقطه ای رسید که لایه های مختلف جامعه - از تصمیم سازان کلان تا چهره های فرهنگی و ورزشی - در آن حضور پیدا کردند و هر کدام به شکلی بر گستره این جریان افزودند. آنچه این همراهی را متفاوت می کند، نه صرفاً فهرست افراد، بلکه «ترکیب آن ها» است؛ جایی که ساختار رسمی، نخبگان فرهنگی، چهره های ورزشی و جریان های مردمی در یک نقطه به هم رسیده اند و یک پیام

باز تاب پویش جان فدا در پیام‌های رهبر انقلاب

حضرت آیت‌الله سیدمجتبی حسینی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیام‌های خود در سال ۱۴۰۵، به‌طور مشخص ۴ بار درباره پویش جان فدا اظهار نظر فرمودند:

۱ مسلمان‌آفریادهای شهادت می‌آیند، در نتیجه مذاکرات مؤثر است؛ همچنان که عدد شگفت‌آور و رو به افزایش میلیونی پویش جان فدا برای ایران، هم از عناصر تأثیرگذار در این عرصه است. پیام به مناسبت چهلمین روز شهادت رهبر شهید / ۲۰ فروردین

۲ امروز برانگیختگی معجزه‌گون ملت ایران، منحصر در ده‌ها میلیون جان‌فدای مبارزه با صهیونیسم و امریکای خون‌ریز نمانده و پیشاپیش صفوف به هم پیوسته امت مبعوث‌شده اسلامی؛ نود میلیون هموطن غیور و شریف ایرانی داخل و خارج از کشور، تمامی ظرفیت‌های هویتی، معنوی، انسانی، علمی، صنعتی و فناوری‌های پایه‌ای و نوین - از نانو و بیو تا هسته‌ای و موشکی - را سرمایه ملی خود فرض کرده و همچون مرزهای آبی، خاکی و هوایی پاسدار آن خواهند بود.

پیام به مناسبت روز ملی خلیج فارس / ۱۰ اردیبهشت

۳ طرح و نقشه‌ی کور دشمن پس از جنگ تحمیلی و فشار اقتصادی و محاصره‌ی تبلیغاتی و سیاسی، ایجاد تفرقه و تجزیه‌ی اجتماعی برای جبران شکست‌های میدان نظامی و به زانو در آوردن ملت است و لازم است تک‌تک جان‌فدایانی که دلشان برای اسلام و انقلاب بالاستقلال و سربلندی ایران می‌تپد، از این پس، بیش از پیش برای پاسداری از وحدت صفوف منسجم و به هم پیوسته ملت اهتمام ورزند و اختلافات غیرموجه و حتی موجه را به تنازع و تفرقه تبدیل نکنند و قولا و عملا مظهر انسجام و یکپارچگی ملت باشند، ان شاءالله.

پیام به مناسبت آغاز سومین سال فعالیت مجلس دوازدهم / ۷ خرداد

۴ کدام نیروی مستحکم و اراده‌ی پولادین بود که از سحرگاه دهم اسفند ۱۴۰۴ ملت ایران را آن‌چنان مبعوث کرد و به میدان آورد که با انگیزه‌ی والا با گذشت بیش از سه ماه کماکان پر حرارت به خونخواهی رهبر شهید خود و سایر شهیدان به خون خفته و به پاسداشت حریم نظام اسلامی و وطن عزیزشان در میدان حاضر هستند و صفوف چندده میلیونی جان‌فدایان را برای تحقق آرمان رهبر شهید و اقامه‌ی حق و قیام‌الله مستحکم کرده‌اند؟ پیام به مناسبت عید سعید غدیر و سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) / ۱۴ خرداد

جان فدا در آینه آمار

۳۱,۵۱۸,۹۲۳ نفر

میزان مشارکت تا نیمه مرداد ۱۴۰۵

۴۵ درصد

جمعیت در بازه سنی ۱۲ تا ۷۰ سال در این طرح مشارکت کرده‌اند

۶۵ درصد

مشارکت‌کنندگان مرد و ۳۵ درصد زنان بودند

۵۰ درصد

مشارکت‌کنندگان تحصیلات دانشگاهی دارند

۷۰ درصد

از شرکت‌کنندگان اعلام کرده‌اند که به صورت مستمر برای حل مسائل کشور کمک مالی می‌کنند.

۶۰ هزار

محتوای انگلیسی مثبت درباره پویش در فضای مجازی شکل گرفته است

۲۰ درصد

از متقاضیان تمایل به فعالیت در حوزه‌های خدماتی و امدادی داشتند

۲۰ درصد

دیگر در بخش فرهنگی و آموزشی اعلام آمادگی کردند

۶۰ درصد

از شرکت‌کنندگان سابقه عضویت در نهادها را داشتند

■ در حوزه فرهنگی نیز حضور مداحان، هنرمندان و فعالان مذهبی و اجتماعی، از جمله چهره‌هایی مانند حسین یکتا و دیگر فعالان شناخته‌شده باعث شد این پویش از یک چارچوب رسمی فراتر رفته و به یک جریان فرهنگی-اجتماعی تبدیل شود.

■ گستره این پویش تنها به داخل کشور محدود نماند؛ جمعی از ایرانیان مقیم خارج از کشور نیز به این حرکت پیوستند و از طریق مسیرهای ارتباطی رسمی، علاقه خود را برای همراهی با پویش اعلام کردند.

هم‌پای ملت مبعوث

نشست خبری تشریح جزئیات پویش «جان فدا» با سخنرانی ساسان زارع سخنگوی این پویش صبح روز شنبه ۱۲ اردیبهشت‌ماه در مجتمع شهدای سرچشمه برگزار شد. زارع بجز ارائه آمار، سخنان جالبی درباره این پویش مطرح کرد که چکیده آن چنین است:

■ ظاهر پویش جان فدا، پویشی اجتماعی با مشارکت میلیونی برای اعلام آمادگی برای نقش‌آفرینی در جنگ تحمیلی است ولی مفهوم جان فدا تفسیر کلام مبارک امام شهید در یکی از آخرین سخنرانی‌هایشان بود که فرمودند «ملت ایران درس‌های اسلامی و شیعی خود را خوب بلد است و اگر اتفاقی بیفتد مردم مبعوث می‌شوند».

■ در روزهای نخستین جنگ تحمیلی، موجی از اعلام آمادگی به صورت پویش‌های خرد در کف جامعه شکل گرفت. با توجه به تکرر عناوین و ظرفیت بالاتر از انتظار، تصمیم بر این شد همه اقدامات تحت یک عنوان واحد و باله‌ام از قرآن کریم جمع شود که نام «جان فدا» برای آن انتخاب گردید.

■ روز اول، عدد ۲۰ میلیون نفر در ذهن ما بود. در میانه راه، پیام رهبر انقلاب منتشر شد و پویش را بخشی از حرکت بزرگ و سرنوشت‌ساز ملت ایران خواند. ظرف ۴۸ ساعت پس از این پیام، شش میلیون نفر ثبت‌نام کردند.

■ فعالیت رسانه‌های معاند باعث شد پویش بیشتر دیده شود؛ شاید اگر می‌خواستیم هزینه کنیم، به این میزان دیده نمی‌شد.

■ این پویش صرفاً محدود به دایره فعالیت‌های نظامی و امنیتی نیست. بسیج، هلال احمر و سایر نهادها قابلیت به کارگیری این ظرفیت را دارند و جلسات هماهنگی و طراحی در حال انجام است. زنده نگه داشتن گفتمان انقلاب نیازمند خلق فعالیت‌های جمعی است و این اقدام امروز به یک پدیده اجتماعی تبدیل شده است. حتی پیشنهاد رئیس‌جمهور مطرح شد که از این ظرفیت برای کاهش مصرف انرژی و یابری خرید و هدیه دادن کتاب استفاده کنیم.

کار ما اقناع است نه ابلاغ!

گفت و گو با حجت الاسلام غلامحسین حقانی

تیرماه سال گذشته بود که حجت الاسلام غلامحسین حقانی، به عنوان «دستیار ویژه معاونت فرهنگی و راهبری استان‌ها» حکم گرفت و از آن زمان، راهبری و جریان‌دهی حرکت ادارات استانی سازمان تبلیغات اسلامی در مسیری پیش رفته که از تصدی‌گری فاصله گرفته و در جایگاه تنظیم‌گری قرار بگیرد. او که سابقه مدیر کلی تبلیغات اسلامی در استان‌های کرمان، قزوین و هرمزگان را دارد و از نزدیک فراز و نشیب کار در این جایگاه را می‌داند، معتقد است سازمان تبلیغات در برنامه‌هایی که برگزار می‌کند، نباید سهمی بیشتر از ۱۰ درصد داشته و در عوض سهم مردم در این جنس فعالیت‌ها باید ۹۰ درصد باشد. او تأکید می‌کند: «گر روزی این نسبت برعکس شد و سهم سازمان بیشتر شد، یعنی شکست خورده‌ایم؛ چون آن دیگر کار ما نیست». در این گفت و گو دو گانه «تصدی‌گری» و «تنظیم‌گری» را با مدیری به بررسی نشستیم که زیر و خم کار را بخوبی می‌شناسد و تفاوت آن را زیست کرده است؛ مدیری که انصافاً فرزند سازمان تبلیغات اسلامی است.

ندارد. یعنی ما قدرت ساختاری نداریم. در شهرستان یا استان، وقتی وارد فضای مدیریتی می‌شوید، سازمان تبلیغات از نظر ساختار حاکمیتی یک نهاد قدرتمند محسوب نمی‌شود. امام جمعه یا فرمانده سپاه جایگاه و اقتدار خود را دارند، اما رئیس اداره تبلیغات اسلامی در یک شهرستان یا حتی مدیر کل استان، چنین قدرتی از حیث ساختاری ندارد. از طرف دیگر، بودجه قابل توجهی هم در اختیار ما نیست. زیرساخت‌های گسترده هم نداریم؛ نه امکانات لجستیکی، نه ناوگان، نه امکانات پشتیبانی در حد سایر دستگاه‌های حاکمیتی. البته ممکن است در بعضی جاها امکاناتی وجود داشته باشد، اما در مقایسه با سایر دستگاه‌ها، قابل توجه نیست. بنابراین سؤال مطرح می‌شود، سازمانی که نه قدرت دارد، نه پول و نه زیرساخت، چگونه می‌خواهد به موفقیت برسد؟ پاسخ در این نکته است که باید با مردم کار کنیم. قدرت واقعی ما مردم هستند. هر جا مردم

ما در کلیت موضوع می‌خواهیم ببینیم در دو گانه «تصدی‌گری» و «تنظیم‌گری» اکنون کجا ایستاده‌ایم. اگر بخواهیم این دو مفهوم را به زبان ساده توضیح دهیم، دقیقاً سازمان تبلیغات اسلامی امروز چه کاری انجام می‌دهد؟

رهبر انقلاب تعریفی دقیق از تبلیغ اسلامی دارند؛ ایشان می‌فرمایند: «تبلیغ یعنی رساندن پیام به مردم، جهت تفاهم با آن‌ها» بر همین اساس، مسئولیت ما این است که در مقام تنظیم‌گری باشیم. یعنی اگر سازمان تبلیغات اسلامی هر کاری را خودش انجام دهد، خطاست؛ یا اگر هم ناچار است خودش انجام دهد، باید بداند که این یک وضعیت اضطراری است. اصل بر این نیست که سازمان، مجری مستقیم کارها باشد. سازمان تبلیغات اسلامی یک سازمان حاکمیتی است، اما تقریباً هیچ‌یک از مؤلفه‌های رایج قدرت حاکمیتی را در اختیار

وصل بودیم و تلاش می کردیم به مجموعه‌های مردمی هویت بدهیم.

این رویکرد باعث همگرایی مجموعه‌های مردمی می‌شود؟

بله، ناخودآگاه شما به راهبر تبدیل می‌شوید. بنیاد هدایت در این مسیر بسیار موفق بوده است. توانسته با ادبیات مردم ارتباط برقرار کند؛ تا جایی که امروز حتی رئیس‌جمهور هم همان ادبیات را به کار می‌برد. برای مثال، مهمانی غدیر را سال اول خودمان در بندرعباس برگزار کردیم، اما بعد فهمیدیم اشتباه کرده‌ایم. سال بعد دیگر خودمان برگزار نکردیم. مردمی که سال قبل درگیر این موضوع شده بودند، خودشان برگزار کننده شدند و این نقطه قوت ما بود. من معتقدم در هیچ برنامه‌ای که سازمان تبلیغات برگزار می‌کند، سهم ما نباید بیشتر از ۱۰ درصد باشد و سهم مردم باید ۹۰ درصد باشد. اگر روزی این نسبت برعکس شد و سهم سازمان بیشتر شد، یعنی شکست خورده‌ایم؛ چون آن دیگر کار ما نیست. بعضی دستگاه‌ها همه کار را خودشان انجام می‌دهند. مثلاً شرکت آب و فاضلاب حتی اگر از مردم مشارکت بگیرد، باز هم اجرای کار با خودش است. اما ما زمانی موفق هستیم که مردم خودشان کار را انجام دهند و ما فقط مسیر را نشان بدهیم، نقشه بدهیم و تسهیل‌گری کنیم.

برای ایجاد تسهیل‌گری، چه باید کرد؟

انعطاف در مقام تسهیل‌گری بسیار مهم است. تفاوت اصلی تسهیل‌گری با تصدی‌گری همین جاست. تصدی‌گری می‌گوید باید دقیقاً این کار را انجام دهید؛ اما در تسهیل‌گری، ما فقط مسیر را پیشنهاد می‌کنیم. مثلاً در طرح «زندگی با آیه‌ها»، افراد زیادی در سراسر کشور، بدون هیچ هماهنگی با ما، محتوا را گرفتند و خودشان برنامه اجرا کردند، مسابقه برگزار کردند و جایزه دادند. این برای ما نشانه موفقیت است؛ چون مردم خودشان صاحب کار شده‌اند.

یادم هست زمانی که در کیش بودم، در ماه رمضان یکی از مسئولان روابط عمومی یک مجموعه تصمیم گرفت برای مسجد بسته‌های افطاری آماده کند. وقتی بسته‌ها را آوردند، اجازه ندادم داخل مسجد توزیع شوند. با آن خانم تماس گرفتم و گفتم لطفاً این کار را نکنید. گفت من دارم هزینه می‌کنم. گفتم ارزش کار شما قابل احترام است، اما اگر دوباره این بسته‌ها وارد مسجد شوند، اجازه توزیع نمی‌دهم. ایشان ناراحت شد و بسته‌ها را در سطح شهر توزیع کرد. چند ماه بعد، مسئولان مسجد آمدند و گفتند خدا خیرت بده که نگذاشتی این کار در مسجد انجام شود. گفتند همان یک بار باعث شد تعدادی از بانیان مسجد کنار بکشند؛ چون تصور کردند از این به بعد سازمان هزینه‌ها را تأمین می‌کند. من به آن‌ها گفتم دقیقاً دغدغه من همین بود. اگر مردم عادت کنند که سازمان همیشه کمک می‌کند، دیگر خودشان وارد میدان نمی‌شوند. ما

حرف ما را فهمیده‌اند و همراه شده‌اند، موفق بوده‌ایم. مثل محرم؛ مردم کار را انجام می‌دهند و ما صرفاً جهت می‌دهیم و پشتیبانی می‌کنیم. هر جا مردم همراه شوند، ما موفق هستیم. به همین دلیل، گاهی اثرگذاری ما از بسیاری از دستگاه‌هایی که امکانات بیشتری دارند، بیشتر می‌شود. در نهایت هم همان دستگاه‌های حاکمیتی به سراغ ما می‌آیند و می‌گویند این کار را شما انجام دهید. این همان معنایی است که رهبر انقلاب از تبلیغ بیان می‌کنند؛ یعنی ایجاد تفاهم با مردم. ما یک سازمان پیام‌رسان هستیم؛ آن هم یک پیام‌رسان قدرتمند. کار پیام‌رسان، پول رساندن نیست؛ کارش اجبار هم نیست. پیام را می‌رساند و این مخاطب است که باید آن را بپذیرد. ممکن است پیام‌رسان‌های دیگری هم وجود داشته باشند، اما تأمیریت ما رساندن پیام است.

اتفاقاً اصرار داریم این نکته را بگویید. یعنی زیرساخت‌های مالی، لجستیکی و پشتیبانی سازمان در استان‌ها اصلاً در قامت بسیاری از دستگاه‌ها نیست؟

بله، دقیقاً همین‌طور است. الان برای مثال، در جزیره هرمز یک مجموعه بسیج از نظر امکانات خودروبی، تجهیزات و نیروی انسانی، از کل اداره کل تبلیغات اسلامی استان هرمزگان امکانات بیشتری دارد.

با این حساب سازمان تبلیغات اسلامی افزون بر تنظیم‌گری عمومی، بین نهادهای حاکمیتی نیز باید این تنظیم‌گری را داشته باشد تا به نوعی بتواند مجموعه‌ها را همگرا کند تا همه آن‌ها در خدمت مردم قرار بگیرند و ظرفیت مجموعه‌های مردمی افزایش پیدا کند؛ چنین است؟

ما تلاش می‌کنیم مسئولان باور کنند که اگر با مردم تفاهم کنند، قدرت مردم از بسیاری از ساختارهای رسمی بیشتر است. حاکمیت معمولاً کارش ابلاغ است؛ دستور می‌دهد و می‌رود. اما کار ما ابلاغ نیست، اقناع است. ابلاغ با اقناع تفاوت زیادی دارد. ما از یک طرف حاکمیت را قانع می‌کنیم که به مردم اعتماد کند و از طرف دیگر مردم را قانع می‌کنیم که مسیر حاکمیت را بپذیرند؛ این کار بسیار سختی است. شما با یک مجموعه مردمی صحبت می‌کنید. آن‌ها اصل کار را قبول دارند، اما ممکن است شیوه شما را نپذیرند و روش خودشان را اجرا کنند. در چنین شرایطی، وظیفه ما این نیست که آن‌ها را مجبور کنیم؛ بلکه باید به آن‌ها کمک کنیم.

وقتی مسئولیت سازمان تبلیغات کرمان را پذیرفتم، روز اول وارد اداره شدم. از صبح تا شب در اتاق نشستم. آبدارچی آمد، جای آورد و رفت، اما هیچ مراجعه‌کننده‌ای نیامد. تعجب کردم. بعد فهمیدم اساساً مردم برای کارشان به سازمان مراجعه نمی‌کنند. روز آخری که می‌خواستم از کرمان بروم، با وجود همه حاشیه‌هایی که وجود داشت، شلوغ‌ترین مراسم تودیع و معارفه در کرمان برگزار شد. دلیلش این بود که ما فقط پشتیبانی می‌کردیم؛ حلقه

می کنیم. اگر شما شام می دهید، ما صبحانه موکب را تأمین می کنیم. کنار او قرار گرفتیم، نه به جای او.

یعنی هویت او را نگرفتید؟

بله، دقیقاً. تفاوت دهه فجر با راهپیمایی ۲۲ بهمن همین جاست. مردم خودشان تصمیم می گیرند در راهپیمایی شرکت کنند. شورای هماهنگی ممکن است اطلاعیه بدهد، ساعت اعلام کند یا برنامه ریزی انجام دهد، اما مردم به خاطر احساس مسئولیت خودشان به میدان می آیند. برایشان مهم نیست هوا سرد باشد یا گرم، تحریم باشد یا موشک باران؛ مردم می آیند، چون احساس می کنند باید حضور داشته باشند. اما دهه فجر، اگر صرفاً به یک برنامه تصدی گرایانه تبدیل شود، دیگر آن جنس حضور مردمی را نخواهد داشت. ما هر جا از تسهیل گری فاصله گرفتیم و متصدی شدیم، مطالبه مردم هم تغییر کرد.

در حوزه تبلیغ هم همین اتفاق افتاد. سال های ۸۳ و ۸۴ برای تبلیغ به روستاها می رفتیم. خودمان اتوبوس کرایه می کردیم، با طلبه ها راه می افتادیم، به روستاهای خوزستان و مناطق مختلف می رفتیم، شب ها در خانه مردم می خوابیدیم و بعد هم به تهران برمی گشتیم. ممکن بود کسی کمکی بکند یا نکند، اما احساس مردم این بود که ما از خودشان هستیم. بعد کم کم احکام تبلیغی صادر شد. وقتی به روستا می رفتیم، مردم می گفتند شما که از دولت حقوق می گیرید. دیگر احساس نمی کردند ما از جنس خودشان هستیم؛ در حالی که رهبر معظم انقلاب صریحاً فرمودند ما افتخار می کنیم نان خور مردم باشیم. اینجاست که باید از تسهیل گری به سمت تصدی گری رفت. تفاوت اصلی این دو در ماندگاری است. اگر مردم خودشان مهمانی غدير را برگزار کنند، این حرکت ماندگار می شود؛ اما اگر سازمان برگزار کننده باشد، با رفتن سازمان، آن حرکت هم از بین می رود.

باید باور کنیم که اگر هر شب ده ها هزار نفر در یک مراسم حضور پیدا می کنند، هیچ سازمانی نمی تواند ادعا کند این جمعیت را خودش ایجاد کرده است. اصلاً چنین توانی وجود ندارد. این مردم هستند که صحنه را می سازند و ما فقط پشتیبان آن ها هستیم. نمونه دیگر، آغاز فعالیت «دختران حاج قاسم» در کرمان بود. چند نفر از آن ها آمدند و گفتند برای شروع کار حدود ۲۰۰ میلیون تومان نیاز دارند. به آن ها گفتم این پول را ندارم، اما اگر بخواهید، با سیرجان صحبت می کنم شاید آنجا کمک تان کنند. بعد گفتم چرا از کرمان بروید؟ همین جا بمانید و کارتان را پیش ببرید. پولی به شما نمی دهم، اما هر کمکی از دستم برپاید برای هماهنگی انجام می دهم. آن ها ماندند، کار را شروع کردند و امروز یکی از موفق ترین مجموعه های این حوزه در کشور هستند. مشکل ما معمولاً این است که وقتی مدیر می شویم، تصور می کنیم باید همه چیز را خودمان انجام دهیم؛ اما ویژگی سازمان تبلیغات این است که اساساً نه پولش را دارد و نه قدرت تش راء و همین باعث شده یاد بگیرد مردم را محور قرار دهد.

این همان نکته ای است که رهبر شهیدمان در اواسط دهه ۹۰ درباره موکب داران ایرانی می فرمودند؛ این که از وقتی حضور ایرانی ها در اربعین پررنگ شد، تأکید می کردند حواستان باشد این حرکت، آن حال و هوای سنتی و مردمی عراق را از بین نبرد.

بله. ایشان می گفتند شأن میزبانی مردم عراق را از آن ها نگیرید. یعنی حتی میزبانی مردم عراق هم نباید از آن ها گرفته شود. به همین دلیل، هر جا موکب ایرانی جای موکب عراقی را بگیرد، از نظر من اشتباه است. آن زمان ما چند روحانی بودیم که در قالب یک گروه مردمی در عراق فعالیت می کردیم. موکب داشتیم، اما موکب ایرانی نبود. یک عراقی را پیدا کردیم، با او صحبت کردیم و گفتیم ما به شما کمک

مختلف. این اتفاق، در آن مقطع فرصت خوبی بود، اما اگر بعد از پایان کرونا ارتباط مردم با ما فقط به خاطر مجوزها قطع می‌شد، یعنی از آن فرصت استفاده نکرده بودیم. شهید حاج قاسم سلیمانی می‌گفت: «در دل بحران‌ها فرصت‌هایی وجود دارد که در خود فرصت‌ها نیست». یعنی اگر از بحران، یک ارتباط ماندگار با مردم بسازی، هنر کرده‌ای؛ نه اینکه فقط تا پایان بحران کنار مردم باشی.

مدیران شما در شهرستان‌ها و استان‌ها دلسرد نمی‌شوند؟ چون بخش زیادی از کارهایی که سازمان تبلیغات انجام می‌دهد، در نهایت به نام دستگاه‌های دیگر تمام می‌شود.

نباید دلسرد و ناامید شد. ما این را از روحانیت یاد گرفته‌ایم. ویژگی منبر همین است. روحانی وظیفه‌اش را انجام می‌دهد و دنبال این نیست که حتماً اثر کار را همان لحظه ببیند. گاهی سال‌ها بعد کسی تماس می‌گیرد و می‌گوید هر چه دارم، نتیجه همان حرفی است که سال‌ها قبل از شما شنیدم. یعنی از اول به ما یاد داده‌اند که وظایف‌ها را انجام بده؛ لازم نیست حتماً بدانی اثرش کجا ظاهر می‌شود. به نظر من، سازمان تبلیغات باید همین روحیه را حفظ کند؛ یعنی سازمانی با روحیه طلبگی باشد. بارها پیش آمده که استاندار یا مسئول دیگری، حرفی رازده که قبلاً ما آن را مطرح کرده بودیم. هیچ ناراحت نشدم، چون مهم این است که آن حرف به نتیجه برسد.

اگر دیگری همان کاری را که شما دنبالش بودید انجام دهد، خوشحال می‌شوید؟

بله؛ اگر از اینکه دیگری کار را انجام داده خوشحال شوید، معلوم می‌شود اخلاص دارید. ما همین را یاد گرفته‌ایم. در مکتب روحانیت، امام و رهبر انقلاب نیز همین گونه عمل کرده‌اند. اگر این نگاه را نداشته باشیم، گرفتار می‌شویم.

سال اول مهمانی غدیر را در بندرعباس خودمان برگزار کردیم. سال دوم آن را به یک مجموعه مردمی سپردیم. شاید کیفیت برنامه نسبت به سال اول حدود ۳۰ درصد کمتر شد، اما من خوشحال بودم؛ چون مردمی شده بود و مطمئن بودم اگر من هم نباشم، این برنامه ادامه پیدا می‌کند. سال دوم تقریباً هیچ کاری نکردم؛ فقط در حد توان، کمک و پشتیبانی کردم.

در حالی که از نظر امکانات و قدرت، سازمان تبلیغات اسلامی از بسیاری از ارگان‌های حاکمیتی ضعیف‌تر است، بر چه اساسی آنها با سازمان تبلیغات همکاری می‌کنند؟

چون مردم با ما ارتباط دارند و حالشان با ما خوب است. به نظر من، بزرگ‌ترین نقطه قوت سازمان تبلیغات این است که پول، زیرساخت و قدرت گسترده ندارد. من همیشه می‌گویم ای کاش روزی برسد که سازمان تبلیغات اصلاً پولی نداشته باشد. علت این که مردم سراغ ما می‌آیند، امکانات نیست؛ برای آن است که احساس می‌کنند کنارشان هستیم. من شاید نتوانم به یک موبک‌دار کمک مالی کنم، اما او می‌داند که من طرفدار او هستم. همین باعث می‌شود حرف مرا بپذیرد. کار من همین بود. آن‌ها کار خودشان را می‌کردند و من از آن‌ها حمایت می‌کردم. برایشان تلاش می‌کردم، حتی اگر تلاش من هم همیشه به نتیجه نمی‌رسید. یک بار از من خواستند خودم را در یک جمله معرفی کنم؛ به طنز گفتم: «محبوب قلب‌ها، علاف میدان‌ها». البته شاید تعبیر دقیقی نباشد، اما منظورم این بود که همیشه در میدان کنار مردم هستم. بعضی وقت‌ها امکانات، به جای اینکه نقطه قوت باشند، ما را خراب می‌کنند. در دوران کرونا، چون صدور مجوز هیأت‌ها در اختیار ما بود، مراجعه مردم به سازمان بسیار زیاد شد؛ برای ثبت نام، دریافت مجوز، تهیه اقلام بهداشتی و مسائل

خانه ها اتاق عملیات روایت

نَهْضَت «هزار سنگر» جنگ روایت ها در
سیستان و بلوچستان را متحول کرد

جنگ همیشه در میدان نبرد تعیین تکلیف نمی شود. گاهی سر نوشت یک رویارویی، در ذهن مردم و در میدان روایت رقم می خورد؛ در این شرایط هر خانه، هر تلفن همراه و هر جمع خانوادگی می تواند به یک سنگر تبدیل شود. در روزهایی که فضای رسانه ای کشور تحت تأثیر جنگ ۱۲ روزه ایران و رژیم صهیونیستی قرار داشت، در سیستان و بلوچستان اتفاقی متفاوت در حال شکل گیری بود. اداره کل تبلیغات اسلامی استان به جای تمرکز صرف بر تولید محتوا، ایده ای را دنبال کرد که بر مشارکت مردم استوار بود؛ ایده ای با عنوان «نَهْضَت هزار سنگر». این نهضت از همان روزهای نخست جنگ آغاز شد، اما آنچه آن را از بسیاری از کمپین های مشابه متمایز کرد، تلاش برای تبدیل مخاطب منفعل به کنشگر فعال بود. در این الگو، مردم تنها مصرف کننده محتوا

ساختار چابک برای دارالقرآن جنوب استان

حجت الاسلام مصطفی جهانشاهی

مدیر کل تبلیغات اسلامی سیستان و بلوچستان

حرف
نَهْضَت

استان سیستان و بلوچستان دارای تنوع قومی و مذهبی منحصر به فردی است به نحوی که دو هویت کاملاً زنده و دارای تفاوت از جهت قومیت، سبک زندگی،

نوع مناسک و آئین های مذهبی در این استان در کنار هم زندگی می کنند. یکی از چالش های اصلی اداره کل تبلیغات اسلامی استان سیستان و بلوچستان در سال های گذشته عدم سازگاری با این تنوع قومی و مذهبی بوده است.

در سال ۱۴۰۴ تلاش فراوانی برای اتخاذ راهبردهای موثر در ایجاد این سازگاری صورت پذیرفت. مهم ترین این راهبردها تکمیل ساختار اداره امور قرآنی استان سیستان و بلوچستان و ایجاد بخشی موثر و چابک برای ارائه خدمات قرآنی به جامعه پر شمار اهل سنت استان سیستان و بلوچستان بود. دارالقرآن جنوب استان سیستان و بلوچستان ساختاری چابک و به روز دارد که با مشارکت حفاظ و فعالین قرآنی اهل سنت توان ارتباط موثر و ارائه خدمات و توسعه مخاطب اهل سنت را برای اداره کل تبلیغات اسلامی استان سیستان و بلوچستان فراهم می کند.

شماری از ثمرات ایجاد این ساختار در سال ۱۴۰۴ را می توان چنین برشمرد؛ شرکت بیش از ۵ هزار دانش آموز قرآنی اهل سنت در مسابقات قرآنی به نحو مستقیم، دریافت خدمات آموزشی توسط بیش از هزار مکتب خانه قرآنی در سراسر استان، تالیف سه عنوان کتاب توسط صاحب نظران قرآنی اهل سنت، افزایش چشمگیر شرکت کنندگان اهل سنت در آزمون تخصصی حفظ قرآن کریم، صدور مدرک حفظ عمومی قرآن کریم برای بیش از ۲۰۰۰ نفر، صدور مجوز خانه های قرآنی برای بیش از ۵۰ مجموعه قرآنی اهل سنت و برگزاری ۴ دوره تربیت تخصصی ممتحن با مشارکت حفاظ اهل سنت.

این مسیر مهم تازه آغاز شده و به مدد حضرت حق ادامه خواهد یافت.

نجات پمپ بنزین

شامگاه دوم آبان‌ماه سال ۱۴۰۴، آتش در جایگاه سوخت «مهر» شهرستان دلگان در سیستان و بلوچستان ناگهان زبانه کشید؛ حادثه‌ای که با شعله‌ور شدن یک تریلی حامل کود آغاز شد و در چشم‌برهم‌زدنی به آتش‌سوزی گسترده در پمپ‌بنزین انجامید. شعله‌ها به سرعت به سمت مخازن پر از بنزین پیش می‌رفتند و خطر انفجاری مهیب، منطقه را تهدید می‌کرد و در این شرایط بود که فداکاری یک روحانی، مانع از وقوع حادثه‌ای هولناک شد.

حجت‌الاسلام مراد نورایی‌یار، معاون فرهنگی اداره تبلیغات اسلامی شهرستان دلگان است که روز حادثه در مهمانی‌ای در نزدیکی محل حادثه حضور

داشت. او با شنیدن صدای انفجار خود را به سرعت به محل رساند. او و همراهانش وقتی با صحنه آتش‌سوزی گسترده در پمپ بنزین و نبود نیروهای امدادی مواجه شدند، تصمیم گرفتند تا رسیدن آتش‌نشنان، مانع پیشروی شعله‌ها به سمت مخازن سوخت شوند. به گفته نورایی‌یار، ابتدا مطمئن شدیم کسی در داخل پمپ‌بنزین گرفتار نیست. تنها راننده تریلی دچار مصدومیت شده بود که به بیمارستان منتقل شد. مهم‌ترین نگرانی، رسیدن آتش به مخازن بزرگ بنزین بود؛ موضوعی که می‌توانست فاجعه‌ای گسترده رقم بزند. در شرایطی که امکانات اولیه وجود نداشت، روحانی فداکار و همراهانش با استفاده از ابتدایی‌ترین ابزارها مانند خاک، وارد عملیات شدند. او با ساخت ابزاری ساده از یک تشت و چغیه، خاک را به محل آتش منتقل می‌کرد و روی آتش می‌ریخت تا از گسترش آن جلوگیری شود. اینکار مانع پیشروی آتش شد و کمی بعد که نیروهای امدادی رسیدند تلاش برای مهار حریق شروع شد. پس از حدود دو ساعت تلاش نفسگیر، سرانجام حریق مهار و از وقوع انفجاری گسترده جلوگیری شد. هرچند یک تریلی و یک کامیون در آتش سوختند، اما با فداکاری این روحانی و همراهانش از خسارت‌های سنگین‌تر جلوگیری شد. نورایی‌یار که پیش‌تر نیز در حوادثی مانند زلزله رودبار، منجیل و بم به عنوان داوطلب حضور داشته، تأکید می‌کند که تجربه حضور در بحران به او کمک کرد تا در این حادثه نیز بتواند با کمک افرادی که در محل حادثه بودند، از وقوع فاجعه جلوگیری کند.

نیستند؛ بلکه خود به تولیدکننده و انتقال‌دهنده روایت تبدیل می‌شوند. در این شرایط «هزار سنگر» به جای یک پروژه صرف رسانه‌ای، تبدیل به یک نهضت مردمی برای روشنگری و تبیین شد؛ با دنبال کردن این ایده که هر فرد می‌تواند در محیط زندگی خود یک سنگر تبیین ایجاد کند؛ از یک گفت‌وگوی خانوادگی گرفته تا یک کانال مجازی، یک جلسه دوستانه یا یک جمع محلی. بر همین اساس، مجموعه‌ای از ابزارهای رسانه‌ای در اختیار مخاطبان قرار گرفت؛ کتابچه‌های آموزشی، پوسترهای گرافیکی، پادکست‌ها، موشن گرافیک‌ها و کلیپ‌های کوتاهی که به زبان ساده، ابعاد مختلف جنگ و تحولات سیاسی و اجتماعی پیرامون آن را توضیح می‌دادند و این گونه بود که سنگر پشت سنگر در شهرهای مختلف استان سیستان و بلوچستان بوجود آمد. این گزارش پشت پرده نهضتی است که خانه‌ها را تبدیل به سنگر روایت کرد.

رسانه برای مردم، نه فقط در باره مردم

بسیاری از کمپین‌های فرهنگی در مرحله تولید محتوا متوقف می‌شوند، اما «هزار سنگر» تلاش کرد یک گام جلوتر برود. در این طرح، محتوای تولیدشده تنها محصول نهایی نیست؛ بلکه ابزاری برای فعال‌سازی شبکه‌ای از افراد دغدغه‌مند محسوب می‌شود. کتابچه محوری این نهضت، شامل ۲۰ «سنگر تبیینی» طراحی شده است؛ بسته‌ای که علاوه بر ارائه محتوا، برای هر موضوع پیشنهاد عملیاتی نیز ارائه می‌دهد. به بیان دیگر، مخاطب تنها نمی‌آموزد چه بگوید، بلکه یاد می‌گیرد چگونه وارد میدان کنش شود.

قالب‌های متنوع

محتوای سنگرها در قالب‌های متنوع تولید شد. از ویدئوهای کوتاه مناسب انتشار در شبکه‌های اجتماعی گرفته تا پادکست‌های تحلیلی و گزارش‌های میدانی. این تنوع رسانه‌ای یک مزیت مهم ایجاد کرد؛ هر مخاطب متناسب با عادت مصرف رسانه‌ای خود می‌تواند به بخشی از این محتوا دسترسی پیدا کند. در واقع، «هزار سنگر» بیش از آنکه یک محصول رسانه‌ای باشد، شبیه یک اکوسیستم محتوایی عمل می‌کند.

هر خانه یک سنگر

شاید جذاب‌ترین بخش این نهضت، انتقال مفهوم جهاد تبیین از فضای رسمی به محیط‌های روزمره زندگی باشد. در این طرح تأکید شده که خانه‌ها می‌توانند به مهم‌ترین سنگرهای مقابله با تحریف و جنگ شناختی تبدیل شوند. این نگاه، میدان عملیات را از سالن‌های همایش و تریبون‌های رسمی به سفره‌های خانوادگی، گروه‌های دوستانه و گفت‌وگوهای روزمره منتقل می‌کند؛ جایی که اثرگذاری واقعی و پایدار شکل می‌گیرد. در حقیقت هزار سنگر تلاش می‌کند تا تولید محتوای مناسب برای جمع‌های خانوادگی، سنگر تبیین را به دل خانه‌ها ببرد. برگزاری مسابقات مردمی، دعوت از مخاطبان برای ثبت و اشتراک‌گذاری تجربه‌های خود و طراحی سباز و کارهای تعاملی، بخش دیگری از بازل «هزار سنگر» را تشکیل می‌دهد. این اقدام نشان می‌دهد که هدف تنها رساندن پیام نیست؛ بلکه ایجاد حس مشارکت و مالکیت اجتماعی نسبت به یک جریان فرهنگی است.

تجربه‌ای فراتر از یک پویش

«هزار سنگر» را می‌توان تلاشی برای بازتعریف فعالیت فرهنگی در عصر شبکه‌های اجتماعی دانست؛ مدلی که به جای تمرکز بر یک رسانه مرکزی، بر تکثیر هزاران رسانه کوچک انسانی تکیه دارد. شاید مهم‌ترین دستاورد این نهضت نه تعداد کلیپ‌ها و پوسترهای تولیدشده، بلکه این ایده باشد که در جنگ روایت‌ها، هر انسان می‌تواند یک رسانه و هر جمع کوچک می‌تواند یک سنگر باشد؛ سنگری که مأموریت آن آگاه شدن و آگاه ساختن است.

از کافه بلوچی تا تهران جنگ زده

روایت
شوم

در روزهایی که خبر جنگ و حملات نظامی، امنیت شهرهای کشور را تحت تأثیر قرار داده بود، گروهی از طلاب و نیروهای جهادی اهل سنت از روستای «کافه بلوچی» در شهرستان سرباز سیستان و بلوچستان، به تهران آمدند تا در بازسازی خانه‌های آسیب دیده مشارکت کنند؛ حرکتی که با محوریت یک روحانی جوان، رنگی از همدلی فرامذهبی و جهاد مردمی به خود گرفت. در دل یکی از دورافتاده ترین نقاط جنوب شرق کشور، جایی در روستای «کافه بلوچی» از شهرستان سرباز، مولوی عبدالرب مزارزهی و گروهی از طلاب و نیروهای جهادی اهل سنت، تصمیمی گرفتند که مسیرشان را از مرزهای جغرافیا فراتر برد؛ حرکت به سمت تهران برای کمک به مردمی که خانه‌هایشان در جریان حملات و حوادث جنگی آسیب دیده بود.

مولوی مزارزهی، روحانی ۳۳ ساله و امام جماعت این منطقه، سرپرستی گروهی ۲۰ نفره را بر عهده داشت که ۱۱ نفر از آنان از همان منطقه مرزی بودند. او می گوید انگیزه اصلی این سفر، نه تفاوت های مذهبی و نه فاصله جغرافیایی، بلکه «احساس مسئولیت انسانی» در برابر رنج مردم بوده است؛ نگاهی که در عمل، شیعه و سنی را در یک صف واحد قرار داده است. او تأکید می کند که دشمنان ایران، تفکیکی میان مذاهب قائل نیستند و همین مسئله باعث شده تا روحانیون و طلاب اهل سنت منطقه، حضور در میدان خدمت رسانی را وظیفه ای ملی بدانند. این گروه جهادی، که پیش تر نیز در پروژه های عمرانی و ساخت و ساز در مناطق محروم سیستان و بلوچستان فعال بوده اند، با تجربه عملی وارد میدان بحران در تهران شدند. پس از ورود به پایتخت، اعضای گروه بر اساس مهارت های خود تقسیم کار شدند؛ برخی در آواربرداری و برخی در کارهای فنی و بازسازی خانه های آسیب دیده مشغول شدند. مولوی مزارزهی نیز با تکیه بر تجربه بنایی و کارگری در منطقه خود، در تیم آواربرداری قرار گرفت و در بازسازی چند واحد مسکونی نقش آفرینی کرد.

گرامیداشت نخستین سالگرد شهادت خدمت بر گزار شد. همچنین، ساختمان اداره کل تبلیغات اسلامی استان در زاهدان با تصاویر شهید آیت الله سید ابراهیم رئیسی مزین شد و ابر پرچم های شهید جمهور با محوریت روایت خدمت صادقانه و بیش ده هزار خدمت به نیابت از ایشان رونمایی شد.

اردیبهشت

جشن بزرگ «روزه اولی ها» در شهرستان دلگان برگزار شد. این مراسم با حضور دانش آموزان دختر و پسر در مصلى امام علی (ع) برگزار شد و با اجرای برنامه های تربیتی، قرأت عهدنامه و سخنرانی های فرهنگی، نخستین تجربه روزه داری کودکان را به خاطرهای شیرین تبدیل کرد.

فروردین

در صبح عاشورا، هیئات مذهبی زاهدان از نقاط مختلف شهر در میدان امام حسین (ع) گرد هم آمدند و با برگزاری مراسم عزاداری، جلوه ای باشکوه از ارادت مردم استان به سیدالشهدا (ع) و فرهنگ عاشورا را به نمایش گذاشتند.

تیر

رویداد تخصصی آموزشی «آلا» ویژه مسئولان گروه های دخترانه برگزار شد. این برنامه به همت امور بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی استان و با محوریت موضوعاتی همچون الگوی سوم زن، روایت پیشرفت، جهاد تبیین و پاتوق گفت و گو برگزار شد.

خرداد

شورای راهبردی بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی استان در رویداد «ره بانو» رامسر رتبه برتر کشوری را کسب کرد. این رویداد با هدف هم اندیشی و توسعه زیست پوم تبلیغی بانوان برگزار شد و ظرفیت های فرهنگی استان را معرفی کرد.

شهریور

رویداد رسانه ای «نوآوین» ویژه دانش آموزان در زاهدان و دیگر شهرستان های استان برگزار شد؛ رویدادی که با هدف شناسایی استعداد های نوجوان، تقویت مهارت های رسانه ای و ایجاد زمینه حضور نسل جدید در عرصه تولید محتوای فرهنگی شکل گرفت.

مرداد

تمرین گفت‌وگو

روایت
سوم

رویداد آموزشی «آلا» در زاهدان با حضور جمعی از بانوان فعال فرهنگی دانشگاه‌های سیستان و بلوچستان برگزار شد؛ برنامه‌ای دو روزه که با محوریت آموزش مهارت گفت‌وگو، تلاش دارد نقش بانوان را از مخاطب فعالیت‌های فرهنگی به کنشگر مؤثر در عرصه اجتماعی و جهاد تبیین ارتقا دهد.

در فضایی که چالش‌های ارتباطی و ضعف در گفت‌وگو به یکی از مسائل جدی زیست اجتماعی امروز تبدیل شده، زاهدان میزبان رویدادی آموزشی با عنوان «آلا» بود؛ برنامه‌ای که با محوریت باتوق گفت‌وگوی دانشجویی و با حضور ۲۵ نفر از دختران و بانوان فعال فرهنگی دانشگاه‌های شهر برگزار شد. این رویداد طی دو روز در ۲۳ و ۲۴ آبان ۱۴۰۴ و به همت امور بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی سیستان و بلوچستان اجرا شد و تمرکز آن بر ارتقای مهارت‌های ارتباطی و تقویت ظرفیت‌های کنشگری بانوان در فضای فرهنگی و اجتماعی قرار داشت. «آلا» بیش از آنکه یک کارگاه آموزشی صرف باشد، به عنوان بستری برای تمرین عملی گفت‌وگو طراحی شده بود؛ جایی که شرکت‌کنندگان با محوریهایی همچون شیوه‌های گفت‌وگو، ایجاد تفاهم، مدیریت گفت‌وگوهای چالشی و مهارت میزبانی گفت‌وگو آشنا شدند. هدف اصلی، تقویت توانایی تعامل سازنده در محیط‌های دانشگاهی و اجتماعی و آماده‌سازی بانوان برای نقش‌آفرینی مؤثرتر در عرصه‌های فرهنگی عنوان شده است. در سال‌های اخیر، نقش بانوان سیستان و بلوچستان در حوزه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی پررنگ‌تر شده و از سطح مشارکت‌های محدود به سمت تولید محتوا و جریان‌سازی حرکت کرده است. در همین چارچوب، رویداد «آلا» نیز در امتداد همین روند تعریف می‌شود؛ روندی که بر توانمندسازی بانوان به عنوان بخش اثرگذار جریان تبیین و آگاهی‌بخشی در جامعه تأکید دارد. این برنامه در ادامه مجموعه اقداماتی قرار می‌گیرد که با هدف تربیت شبکه‌ای از بانوان کنشگر فرهنگی در استان دنبال می‌شود؛ شبکه‌ای که قرار است در آینده نقش فعال‌تری در مواجهه با مسائل اجتماعی، فرهنگی و فکری جامعه ایفا کند.

در پویش «لیبیک یا خامنه‌ای»، دانش‌آموزان اهل سنت نیکشهر، با ادای احترام به تصویر رهبر معظم انقلاب، محبت و همراهی خود با آرمان‌های دینی و ملی را به نمایش گذاشتند و جلوه‌ای از وحدت اقوام و مذاهب را رقم زدند.

آبان

نشست آموزشی مجمع‌الذاکرین بانوان در شهرستان زابل با حضور مداحان، مبلغین و فعالان فرهنگی برگزار شد و موضوعاتی همچون اشعار ولایی، اخلاق اسلامی، فن بیان، آداب هیئت‌داری و معارف اهل بیت (ع) مورد آموزش قرار گرفت.

مهر

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان از رشد ۱۵ درصدی مشارکت در اعتکاف نسبت به سال گذشته خبر داد و اعلام کرد ۱۹ هزار نفر در این آیین معنوی حضور یافتند؛ حضوری که نشان‌دهنده عمق توجه مردم استان به برنامه‌های عبادی و معنوی بود.

دی

دوره‌های آموزشی مبانی قرآنی گفتمان امت اسلامی و همچنین دوره فرق و ادیان و مذاهب با حضور رؤسای ادارات تبلیغات اسلامی و کارشناسان فرهنگی برگزار شد تا سطح دانش و مهارت فعالان فرهنگی استان ارتقا یابد.

آذر

در شب چهارشنبه‌سوری، مردم استان با برگزاری برنامه‌هایی با عنوان «دشمن‌سوزی سیستانی‌ها»، ضمن تأکید بر هویت فرهنگی و اجتماعی خود، پیام ایستادگی و مقاومت در برابر توطئه‌های دشمنان را به نمایش گذاشتند.

اسفند

«حوزه معارف اسلام ناب» افتتاح شد. این مراسم با حضور مسئولان حوزه معارف اسلام ناب کشور برگزار شد و آغاز فعالیت این مجموعه، گامی در مسیر تقویت آموزش‌های معرفتی، تربیت نیروهای فرهنگی و گسترش گفتمان معارف اسلامی در استان به شمار می‌رود.

بهمن

جریان فرهنگی برای نسل امروز

روایت کرمان از سالگرد شهید سلیمانی؛
فرا تر از یک مراسم عزاداری

اگر نام کرمان با شهید حاج قاسم سلیمانی گره خورده، سالگرد شهادت او هم سال هاست از یک مراسم یادبود فرا تر رفته است. این روزها در جای جای استان، از مسجدهای کوچک روستاها تا گلزار شهدای کرمان، از اردوهای نوجوانان تا کارگاههای آموزشی طلاب، یک هدف مشترک دنبال می شود؛ اینکه «مکتب حاج قاسم» تنها در قاب خاطره باقی نماند و به یک جریان فرهنگی و تربیتی برای نسل امروز تبدیل شود.

اداره کل تبلیغات اسلامی استان کرمان در سال ۱۴۰۴ هم با همین نگاه، شبکه ای گسترده از برنامه های تبلیغی و فرهنگی را سامان داد. ۸۵ مسجد در شهرهای مختلف استان میزبان ویژه برنامه های سالگرد شدند و سه هزار و ۵۰۰ مبلغ به مساجد، گلزار شهدای کرمان و مسیر طریق الشهدا اعزام شدند تا برای زائران و مردم از شخصیت اندیشه و سبک زندگی فرمانده مقاومت روایت کنند؛ حضوری که نشان می داد، گفتن از مکتب حاج قاسم قرار نیست تنها در مراسم رسمی خلاصه شود.

وقتی اعتکاف، کلاس درس مکتب سلیمانی می شود

یکی از متفاوت ترین جلوه های این رویکرد، پیوند اعتکاف با سالگرد شهادت سردار دل ها بود. در بسیاری از مساجد استان، برنامه های اعتکاف با روایت زندگی شهید سلیمانی همراه شد؛ اما شاید شاخص ترین نمونه در رفسنجان رقم خورد؛ جایی که دو هزار دختر و پسر نوجوان معتکف در شب شهادت حاج قاسم، همزمان یاد و نام او را زنده نگه داشتند. این برنامه صرفاً یک مراسم سوگواری نبود؛ نوجوانان در حلقه های گفت و گو، روایت گری و نشست های فرهنگی، با ابعاد مختلف شخصیت شهید سلیمانی آشنا شدند؛ از اخلاص و مردم داری گرفته تا روحیه خدمت و مسئولیت پذیری.

ایجاد زمینه فرهنگی برای تربیت حاج قاسم ها

حجت الاسلام سعید شهابی

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان کرمان

کرمان روایت چهره های فرهنگی و سیاسی نامداری است که این بوم را زیست می کنند و پیر و مراد کشور دوست ما می گفت: «یک قاسم سلیمانی کافی است که

نه فقط استان کرمان، بلکه ملت ایران به او افتخار کند و مباحثات کند.» با این نگاه امام شهیدمان، راهبرداره کل تبلیغات اسلامی استان کرمان مشخص است، ما باید زمینه ای فرهنگی در کرمان ایجاد کنیم که حاج قاسم ها در آن تربیت شوند. در کلام آقای شهید ایران، «سلامت فکری» برای ایجاد زمینه فرهنگی کلید واژه ای بود که ما را به فکر فرو برد تا تمام برنامه ها را بر محور کتابی تعریف کنیم که تمام سلامت فکری و عملی با استناد به دستورات آن ایجاد می شود. آری تلاش کردیم بر پایه نور قرآن، زمینه فرهنگی کرمان را بنا کنیم به همین دلیل نهضت «زندگی با آیه ها» اهمیت به سزایی داشت و «شورای هماهنگی و گسترش فعالیت های قرآنی» جدی گرفته شد.

امروز راهبر نوجوانی در استان، برنامه ریزی برای نسل نورا بدون نگاه قرآنی، ابتر و ناقص می داند؛ فعالین و مسئولین مجموعه های تربیتی را با این نگاه گرد میز «شُرشد» جمع می کند و با «دختران اثرگذار و نوجوان آوینی» از مبانی قرآن صحبت می کند. بانوان کرمان از مزار سردار دل ها حاج قاسم عزیز با بانوان لبنان در کنار مزار سید مجاهد و خستگی ناپذیر سید حسن نصرالله ارتباط زنده برقرار می کنند، دسته جمعی قرآن می خوانند و از مبنای مقاومت در قرآن با دو زبان عربی و فارسی باهم صحبت می کنند. حتی زمانی که عاشقان از سراسر کشور و جهان در ایام سالگرد سردار سلیمانی دور هم جمع می شوند، مبلغین در فضای حقیقی و فعالین رسانه در فضای مجازی تلاش می کند مکتب سلیمانی را که برگرفته از قرآن است، جریان ببخشند و زائران حاجی را با نگاه این مکتب به ولایت و مقاومت آشناتر کنند چون او دوست داشت «کرمان با ولایت بماند» و او بود که «هم در زمان زنده بودنش و هم با شهادتش استکبار را شکست داد».

حرف
نخست

بازگشت به چادر

روایت
اول

حجت‌الاسلام جواد جلال‌نسب، مدیر اداره تبلیغات اسلامی شهرستان فاریاب، روزی برای سخنرانی درباره عفاف و حجاب به یک دبیرستان دخترانه دعوت شد؛ اما اتفاق دیگری در راه بود.

حاج آقا جلال نسب می‌گوید: «آن روز برخلاف شیوه‌های مرسوم، بحث را با توصیه‌های مستقیم آغاز نکردم. ابتدا با استدلال‌های منطقی و عقلی درباره فلسفه پوشش سخن گفتم و سپس آیات و روایات مرتبط با حجاب را برای دانش‌آموزان خواندم. همین شیوه، زمینه یک اتفاق متفاوت را فراهم کرد.» پس از پایان برنامه، دو خواهر نزد او آمدند؛ یکی با چادر و دیگری بدون چادر. خواهر بزرگ‌تر با چشمانی اشک‌آلود از تصمیمی گفت که یک سال پیش گرفته بود؛ تصمیمی که نه از روی بی‌اعتقادی، بلکه بر اثر طعنه چند همسال شکل گرفته بود. او گفت: «چند نفر به من گفتند چادر یعنی عقب‌ماندگی. از آن روز فقط تا دم مدرسه چادر می‌پوشیدم و بعد آن را برمی‌داشتم.»

جلال نسب می‌گوید: وقتی درباره جایگاه حجاب و سیره حضرت زهرا (س) با او صحبت کردم، دختر نوجوان سکوتش را شکست و با گریه گفت: «نمی‌دانم حضرت زهرا (س) از من راضی هستند یا نه.» و من شروع به گفت و گو درباره اعتقادات و پایبند بدون به آنها گفتم و همان گفت و گو کافی بود تا تصمیمش را عوض کند.

فردای آن روز، صحنه‌ای متفاوت در خیابان‌های فاریاب شکل گرفت. آن دو خواهر همراه چند نفر از دوستانشان که چادر را کنار گذاشته بودند، با چادرهای مشکی در شهر قدم می‌زدند؛ از گلزار شهدای گمنام تا مسجد و بازار، تا به گفته خودشان، دیگران را نیز به حجاب تشویق کنند.

اما فعالیت حاج آقا جلال نسب تنها به همین مدرسه محدود نمانده؛ خودش می‌گوید: «من در مدارس مختلف، دختران چادری را شناسایی و با اهدای هدیه از آنان تقدیر می‌کنم و این انتخاب برای دیگر دانش‌آموزان نیز به یک ارزش اجتماعی تبدیل شده است.»

«ایران مرد»؛ ۵۰ روایت برای یک مکتب

یکی دیگر از ابتکارهای سال گذشته، تولید نشریه دیجیتال «ایران مرد» بود؛ بسته‌ای شامل ۵۰ پیام تبیینی درباره شخصیت و اندیشه شهید سلیمانی. در این مجموعه تلاش شده است به جای روایت صرف خاطرات جنگ، مفاهیمی مانند ولایت‌مداری، شجاعت، اخلاص، امید، مردم‌داری و مسئولیت اجتماعی به زبان کوتاه و کاربردی برای مخاطبان امروز بازخوانی شود؛ محتوایی که در اختیار مبلغان، فعالان فرهنگی و رسانه‌ای قرار گرفت تا روایت واحد و دقیقی از مکتب شهید سلیمانی در سراسر استان شکل بگیرد.

احیای یک هنر قدیمی

ایران مرد اما فقط نام یک بسته محتوایی نبود، در رویداد «ره بانو» نیز از پرده خوانی حماسی «ایران مرد» رونمایی شد؛ اثری که زندگی شهید سلیمانی را با زبان پرده خوانی، یکی از هنرهای اصیل ایرانی، روایت می‌کند.

در این مراسم که با حضور مسئولان کشوری سازمان تبلیغات اسلامی، هنرمندان و فعالان فرهنگی برگزار شد، پرده‌ای از تصاویر زندگی فرمانده مقاومت گشوده شد تا مخاطبان، این بار نه از پشت تریبون، بلکه با زبان هنر، روایت مردی را بشنوند که نامش با مقاومت گره خورده است. اما مهم‌تر از تولید یک اثر هنری، تربیت کسانی بود که بتوانند آن را برای مردم روایت کنند. به همین منظور، ۶۰ طلبه خواهر و برادر استان کرمان در دوره تخصصی «پرده خوانی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی» آموزش دیدند.

در این دوره، شرکت‌کنندگان علاوه بر آشنایی با مبانی فکری شهید، فنون پرده خوانی، روایت‌گری، سخنرانی چندرسانه‌ای و انتقال مفاهیم به نسل جوان را فرا گرفتند تا پس از پایان دوره، در مساجد، مدارس، هیئت‌ها و اجتماعات مردمی به روایت این مکتب بپردازند. این حرکت نشان می‌دهد سازمان تبلیغات اسلامی به جای تکیه بر چند سخنران ثابت، در حال ایجاد شبکه‌ای از روایان مردمی است؛ کسانی که بتوانند پیام شهید سلیمانی را در شهرها و روستاهای مختلف بازگو کنند.

از گلزار شهدا تا فضای مجازی

برنامه‌های ویژه سالگرد شهادت سردار دل‌ها تنها به اجتماعات حضوری محدود نشد. انتشار کلیپ‌های کوتاه، روایت‌های تصویری، بسته‌های رسانه‌ای «ایران مرد»، تولید محتوای ویژه فضای مجازی، نشست‌های تبیینی و محافل قرآنی، بخش دیگری از این پوشش فرهنگی بود. همزمان، حضور مبلغان در گلزار شهدای کرمان و طریق‌الشهدا باعث شد هزاران زائر که از نقاط مختلف کشور برای زیارت مزار شهید سلیمانی آمده بودند، علاوه بر زیارت، با روایت‌هایی از زندگی، مدیریت، اخلاق و اندیشه او نیز آشنا شوند.

سالگردی که به جریان فرهنگی تبدیل شده است

آنچه مجموعه این برنامه‌ها را از بسیاری از مراسم‌های مشابه متمایز می‌کند، نگاه شبکه‌ای و تربیتی آن است. از فعال‌سازی ۸۵ مسجد و اعزام سه هزار و ۵۰۰ مبلغ گرفته تا اعتکاف نوجوانان، تولید بسته‌های تبیینی، احیای هنر پرده خوانی، آموزش روایان و حضور در فضای مجازی، همه حلقه‌های یک زنجیر هاند؛ زنجیره‌ای که می‌خواهد نام حاج قاسم فقط در سالگرد شهادتش شنیده نشود، بلکه «مکتب او» در مسجد، مدرسه، خانواده، هیئت و فضای رسانه‌ای زندگی روزمره مردم جاری بماند. شاید مهم‌ترین دستاورد این رویکرد همین باشد؛ اینکه در کرمان، سالگرد شهید سلیمانی فقط یادآوری یک خاطره نیست، بلکه تلاشی مستمر برای تربیت نسلی است که روایتگر و ادامه‌دهنده راه او باشد.

مسجد خاموش محله ستاد مهربانی شد

روایت
شوم

هفت سال پیش، مسجد امام حسن مجتبی (ع) در محله فخرآباد بم، بیشتر به ساختمانی خسته شبیه بود تا قلب تپنده یک محله. زلزله سال‌ها قبل، دیوارهایش را ترک داده بود و زمان، رونقش را گرفته بود. دیگر از نمازگزاران هم خبری نبود اما حالا همین مسجد با تلاش حجت الاسلام میثم الهی تبدیل به پناهگاهی برای مردم شده است.

او توضیح می‌دهد: «وقتی مسئولیت این مسجد را پذیرفتم، تقریباً هیچ امکاناتی نداشت اما تصمیم گرفتم کار را نه از ساختمان، بلکه از دل

مردم آغاز کنم». بازسازی مسجد با بودجه‌های کلان انجام نشد؛ با کمک‌های کوچک مردم جان گرفت. همان مردمی که پای حرف‌های امام جماعت نشسته بودند؛ مثلاً برای خرید بخاری مسجد حدود ۳۰ میلیون تومان نیاز بود، اما هر کس هر چه در توان داشت آورد؛ از چند هزار تومان تا مبالغ بیشتر. در پایان بیش از ۴۰ میلیون تومان جمع شد و بخاری خریدند. بعد از آن نوبت رنگ آمیزی، فرش، لوستر، سیستم روشنایی و سایر تجهیزات رسید؛ همه با مشارکت اهالی. امام جماعت مسجد می‌گوید: «من بعد از هر نماز کنار مردم می‌نشینم، چای می‌خوریم و حرف می‌زنیم. مسجد فقط محل نماز نیست؛ جایی است که باید مردم احساس کنند کسی حرفشان را می‌شنود».

حالا همان کمک‌های مردمی به سالی حدود ۳۰۰ میلیون تومان می‌رسد و مسجد بیش از ۴۰ خانواده تحت پوشش دارد که به آنها کمک می‌کند. علاوه بر آن، تهیه لوازم التحریر، قربانی، لوازم خانگی، تعمیر منازل و ایزوگام خانه‌های نیازمندان نیز به همت گروه‌های جهادی مسجد انجام می‌شود. بخش مهمی از این تحول، مدیون بانوان محله است. گروه بانوان مسجد به سرپرستی یکی از بانوان برگزیده قرآنی کشور، کلاس‌های قرآن، روضه‌های خانگی، برنامه‌های تربیتی و فعالیت‌های فرهنگی را مدیریت می‌کند. بسیاری از هزینه‌های برنامه‌های مسجد نیز با همت همین بانوان تأمین می‌شود؛ زنانی که نشان داده‌اند مسجد بدون حضور آنان، نیمی از ظرفیت خود را از دست می‌دهد.

مرکز راهبردی و هماهنگی بانوان سازمان تبلیغات اسلامی، در قالب نهضت «زندگی با آیه‌ها» و طرح «امت پیروز»، محفل بزرگ قرآنی بانوان را به صورت همزمان در جوار مزار شهید حاج قاسم سلیمانی در کرمان و مزار شهید سید حسن نصرالله در بیروت با حضور بانوان ایرانی و لبنانی برگزار کرد.

فرودین

گروه فرهنگی - رسانه‌ای «یاوران مهدی» از شهرستان رودبار جنوب موفق شد در رویداد ملی «مثل آوینی» رتبه چهارم کشور را کسب کند و نام کرمان را در میان برترین گروه‌های رسانه‌ای نوجوان کشور مطرح سازد.

اردیبهشت

بیش از چهار هزار مسجد، حسینیه و تکیه در سراسر استان میزبان عزاداران سیدالشهدا (ع) بودند و برنامه‌های محرم با شعار «ایران حسین تا ابد پیروز است» برگزار شد. در کنار برگزاری مراسم عزاداری، بر نقش هیئات مذهبی در جهاد تبیین و روایت صحیح مسائل روز نیز تأکید ویژه‌ای شد.

تیر

بانوان کرمانی با برگزاری مراسم سالگرد شهادت آیت‌الله رئیسی، یاد و منش این شهید خدمت را گرامی داشتند و در کنار آن، برنامه‌های فرهنگی و تبیینی متعددی با محوریت ترویج فرهنگ خدمت و مقاومت برگزار شد.

خرداد

رویداد استانی «بانور» با حضور ۱۶۰ بانوی فعال فرهنگی از سراسر کرمان و ۲۰ نفر از استان‌های همجوار در رفسنجان برگزار شد. این رویداد با محوریت آموزش «نانور رسانه» های مسجدی، برگزاری کارگاه‌های تخصصی، نشست‌های هم‌اندیشی و شبکه‌سازی میان بانوان کنشگر، فعالیت داشت.

شهریور

نمایشگاه دستاوردها و توانمندی‌های بانوان مساجد همزمان با روز جهانی مسجد در سراسر استان برگزار شد. همچنین دومین رویداد رسانه‌ای بین‌المللی «نحن ابناء الحسین (ع)» با فراخوان آثار به ۱۴ زبان در بخش‌های عکس، فیلم و تولیدات هوش مصنوعی آغاز به کار کرد.

مرداد

از کرمان تا بیروت

روایت
نهم

محل بزرگ قرآنی بانوان، همزمان در جوار مزار شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی در کرمان و مزار شهید سیدحسن نصرالله در بیروت برگزار شد؛ رویدادی که با استفاده از ارتباط زنده مجازی، دو نقطه مهم از جغرافیای مقاومت را به یکدیگر پیوند داد و بانوان دو کشور را در فضایی معنوی و قرآنی کنار هم نشاناند.

این برنامه که به همت مرکز راهبردی و هماهنگی بانوان سازمان تبلیغات اسلامی و در قالب طرح «امت پیروز» و نهضت «زندگی با آیه‌ها» برگزار شد، تنها یک محفل تلاوت قرآن نبود. محور اصلی آن، ایجاد پیوندی عمیق میان بانوان ایران و لبنان از طریق فهم مشترک آیات الهی و تبدیل مفاهیم قرآنی به عهده‌ای جمعی برای زندگی بود. رویدادی که به گفته سارا طالبی، مدیر وقت مرکز راهبری و هم‌آهنگی بانوان سازمان تبلیغات اسلامی، با هدف نزدیک شدن دل‌های بانوان ایرانی و لبنانی، تبادل مفاهیم تفسیری قرآن و ایجاد عهد جمعی برای عمل به آیات الهی طراحی شد.

در این مراسم، حاضران سوره مبارکه «صف» را به صورت همزمان تلاوت کردند و سپس تفسیر آیات با استناد به کتاب «زندگی با آیه‌ها» به دو زبان فارسی و عربی ارائه شد. پایان بخش برنامه نیز قرائت دسته‌جمعی عهدنامه‌ای با محوریت استقامت، مقاومت، اتحاد و وفاداری به آرمان‌های اسلامی بود؛ لحظه‌ای که شرکت‌کنندگان در دو کشور، گویی در یک مجلس واحد حضور داشتند. این محفل، بخشی از یک طرح گسترده‌تر بود. به گفته برگزارکنندگان، در ماه رمضان سال گذشته ۱۶ محفل مشترک میان ایران و کشورهای اسلامی از جمله لبنان و سنگاپور با مشارکت ۲۰ استان و ۴۰ شهرستان برگزار شد و بیش از ۱۰ هزار بانوی مسلمان در آن حضور یافتند.

سیرجان میزبان سومین سوگواره تجسمی «کوچه‌های بنی‌هاشم» با شعار «فاطمه ام‌المقاومه» بود. اجرای نمایش‌های میدانی، جلوه‌های هنسری و برپایی بیش از ۸۰ غرفه فرهنگی، سبک زندگی اسلامی و مشاوره خانواده، بخشی از فعالیت‌های فرهنگی این رویداد محسوب می‌شد.

همایش «مقام مجنون» با حضور مسئولان استانی برگزار و از پیر غلامان، مداحان و شاعران آیینی کرمان تجلیل شد؛ مراسمی که بر جایگاه خدمت در دستگاه سیدالشهدا (ع) و نقش مداحان در ترویج فرهنگ عاشورا تأکید داشت.

همزمان با افتتاح رویداد «ره‌بانو»، از پرده روایت «ایران مرد» با موضوع زندگی و مجاهدت‌های شهید حاج قاسم سلیمانی رونمایی شد؛ اثری هنری که با حضور مسئولان سازمان تبلیغات اسلامی و جمعی از بانوان فعال استان معرفی شد و آغازگر مجموعه برنامه‌های فرهنگی ویژه بانوان در کرمان بود.

اجتماع دوهزار دختر کرمانی در حسینیه ثارالله، با هدف ترویج سیره حضرت زهرا (س)، تقویت هویت دینی و تربیت نسل کنشگر فرهنگی برگزار شد و جلوه‌ای از همدلی و نقش‌آفرینی دختران در عرصه‌های اجتماعیه فرهنگی را به نمایش گذاشت.

مردم استان در مراسم استقبال و تشییع پیکر دو دانش‌آموز شهید دبیرستان صدرا، امیر محمد احمدی و محمد مهدی حسینی‌خانی، که در مسیر امدادسانی و بر اثر حمله آمریکا و رژیم صهیونیستی به شهادت رسیده بودند، حضور یافتند.

مراکز «معارف اسلام ناب» در کرمان افتتاح شد تا زمینه تبیین معارف اصیل اسلامی و مقابله با جریان‌های انحرافی را فراهم کند. همچنین آیین احیای شب نیمه شعبان با محوریت نوجوانان در شهرستان نرماشیر برگزار شد.

ساحل قصه، لبخند

روایت یک تجربه متفاوت فرهنگی
در سواحل خلیج فارس

غروب که می شود، سواحل بندر عباس تازه جان می گیرند. خانواده ها و مسافران بساطشان را روی شن ها پهن می کنند و صدای خنده کودکان به نوای موج ها گره می خورد. چند قدم آن سوتر، حلقه ای از جمعیت شکل گرفته، چند روحانی کودکان را دور خود جمع کرده اند. قصه می گویند، شعر می خوانند، بازی راه می اندازند و گاهی نمایشی کوتاه اجرا می کنند. این گوشه ای از برنامه هایی که حالا چند سالی است با حضور روحانیون در سواحل خلیج فارس اجرا می شوند و مخاطبان زیادی هم پیدا کرده اند؛ مخاطبانی که در برخی از برنامه ها آمارشان به دو هزار نفر هم می رسد. هرمزگان در سال های اخیر به یکی از مهم ترین مقاصد گردشگری کشور تبدیل شده است. آب و هوای مطبوع نیمه دوم سال، سواحل گسترده، جزایر، مراکز خرید و جاذبه های طبیعی باعث شده است میلیون ها مسافر در نوروز و فصل پاییز و زمستان راهی این استان شوند. همین تمرکز جمعیتی، فرصتی متفاوت برای فعالیت های فرهنگی ایجاد کرده است. اداره کل تبلیغات اسلامی هرمزگان از نوروز ۱۴۰۲ با این نگاه، طرح استقرار گروه های تبلیغی در سواحل را آغاز کرد؛ طرحی که قرار نبود محدود به تعطیلات نوروز باشد. امروز این برنامه در همه دوره های پر تردد گردشگری، از نیمه دوم سال گرفته تا مناسبت های مذهبی، اعیاد و جشن های دینی، در بندر عباس و بسیاری از شهرها و بنادر ساحلی استان ادامه دارد.

دو گروه؛ یک مأموریت

بدنه اجرایی این طرح از دو بخش تشکیل شده است. گروه نخست، روحانیون و مبلغان متخصصی هستند که از شهرهایی مانند قم به هرمزگان اعزام می شوند؛ افرادی که تجربه کار تخصصی با کودک، نوجوان، خانواده و پاسخگویی به مسائل فرهنگی و اعتقادی را دارند. گروه دوم اما محصول یک سرمایه گذاری بلندمدت است. اداره کل تبلیغات اسلامی هرمزگان طی چند سال گذشته تلاش کرده است با برگزاری دوره های آموزشی و مهارتی، نیروهای بومی استان را برای اجرای چنین برنامه هایی تربیت کند تا به مرور، وابستگی استان به نیروهای اعزامی کاهش یابد و ظرفیت های محلی نقش اصلی را بر عهده بگیرند.

هرمزگان بر مدار محله و مردم

حجت الاسلام غلامعلی کاظمی

مدیر کل تبلیغات اسلامی هرمزگان

در استان هرمزگان راهبردهای محوری اداره کل تبلیغات اسلامی مبتنی بر ثروت عظیم «نیروی انسانی جوان» و «غنای سبک زندگی سنتی» مردم هرمزگان

طراحی شد. با توجه به میل وافر اهالی این خطه به فعالیت های قرآنی، ایده مرکزی ما در راستای تبدیل این پیوندهای عمیق دینی به «هسته های کنشگر مردمی» شکل گرفت و سازمان با طراحی عملیات های ملی و مذهبی، تلاش کرد بستر لازم را برای نقش آفرینی این هسته ها در ترویج مبانی انقلاب و تقویت هویت اسلامی فراهم آورد. بر این اساس و برای دستیابی به راهبرد چند رویکرد اصلی مد نظر قرار گرفت که در ادامه به آنها اشاره شده است.

اول؛ محله محوری. مهمترین محور این رویکرد تبدیل محله به واحد اصلی فعالیت های فرهنگی و اجتماعی است و بر این اساس ایفای نقش امامان محله برای رسیدن به این راهبرد در اولویت قرار گرفت.

دوم؛ بهره گیری از نوجوانان. بر اساس این رویکرد بازتعریف نقش نوجوان از مخاطب منفعل به پیشران عملیات های میدانی مد نظر قرار گرفت.

سوم؛ استفاده از ظرفیت بانوان. فعال سازی توانمندی های تربیتی و اجتماعی بانوان در بدنه محلات از دیگر رویکردهای اصلی بود که در سال ۱۴۰۴ توجه ویژه ای به آن شد. اما در خصوص رویکردهای اصلی که به آن اشاره شد و همچنین در راستای شبکه سازی روحانیون و کنشگران انقلابی جهت تقویت هسته های مردمی، اقدامات زیر در اولویت اجرا قرار گرفت که در ادامه به آن اشاره شده و امید است با ادامه این اقدامات، به اهداف تعیین شده دست یافت.

اعتکاف نوجوانان: تقویت هسته های محتوایی مساجد با هدف تربیت نوجوانان کنشگر و راهبر. **پاتوق های گفتگوی بانوان:** ایجاد محافل محلی جهت شناسایی سر شبکه ها و بانوان اثرگذار در زیست بوم استان.

نهیض قرآنی مردمی: بهره گیری از اشتیاق مذهبی مردم جهت تبدیل جلسات و محافل قرآنی به پایگاه های تبیین و هسته های عملیاتی.

کاهش باور نکردنی آمار طلاق با یک ایده ساده

روایت
اول

در یکی از محله‌های کم‌برخوردار میناب، اختلاف‌های خانوادگی آن قدر زیاد شده بود که طلاق دیگر یک اتفاق دور از ذهن محسوب نمی‌شد. بسیاری از زوج‌های جوان، به جای گفت‌وگو، راه جدایی را انتخاب می‌کردند و آمارها از وضعیتی نگران‌کننده حکایت داشت؛ به طوری که در بخشی از این منطقه، نرخ طلاق به حدود ۷۰ درصد رسیده بود اما راه‌حلی که یک روحانی در پیش گرفت حالا این محله را به یکی از محله‌های نمونه شهر تبدیل کرده است.

حجت‌الاسلام مفید سهرابی، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان میناب، می‌گوید: «به این نتیجه رسیدیم که این مسئله فقط با سخنرانی حل

نمی‌شود و خانواده‌ها به مشاوره تخصصی نیاز دارند.» به همین دلیل، اداره تبلیغات اسلامی با دعوت از مشاوران مطرح حوزه خانواده، دوره‌های فشرده آموزشی و مشاوره را در همان محله برگزار کرد. خانواده‌ها علاوه بر حضور در کلاس‌های عمومی، امکان گفت‌وگوی خصوصی با مشاور را نیز داشتند؛ فرصتی که بسیاری از آنها پیش از این هرگز تجربه نکرده بودند. به گفته حاج آقا سهرابی، در سه دوره آموزشی، هر کدام به مدت یک هفته، نزدیک به ۵۰۰ خانواده آسیب‌پذیر شناسایی و تحت پوشش آموزش و مشاوره قرار گرفتند.

بررسی‌ها نشان می‌داد بخشی از اختلافات خانوادگی، ریشه در مشکلات اقتصادی، اشتغال برخی افراد در قاچاق و در نتیجه، کم‌رنگ شدن نقش همسر و خانواده در زندگی روزمره داشت. به همین دلیل، محتوای جلسات بر مهارت‌های ارتباطی، خانواده‌محوری، تکریم همسر و حل تعارض‌ها متمرکز شد. نتیجه این مداخله، به گفته مسئولان محلی، امیدوارکننده بود. سهرابی می‌گوید: «پس از اجرای این برنامه‌ها و پیگیری وضعیت خانواده‌ها، میزان طلاق در میان خانواده‌های تحت پوشش از حدود ۷۰ درصد به نزدیک ۱۰ درصد رسید و ثابت ماند.» یک شبکه از مبلغان، مشاوران متخصص و حضور میدانی در دل محله‌ها، می‌تواند از فروپاشی ده‌ها خانواده جلوگیری کند.

تبلیغی که با بازی آغاز می‌شود

شاید مهم‌ترین تفاوت این برنامه با شیوه‌های مرسوم تبلیغ، در روش اجرای آن باشد. اینجا خبری از سخنرانی‌های طولانی نیست. مخاطب ابتدا وارد بازی می‌شود، بعد قصه می‌شنود، شعر می‌خواند، نمایش می‌بیند و در خلال همین فضای شاد، مفاهیم دینی، اخلاقی و تربیتی را دریافت می‌کند. کارشناسان این گروه معتقدند دوران کودکی، مهم‌ترین زمان شکل‌گیری شخصیت انسان است و انتقال مفاهیم در این سن باید غیرمستقیم، جذاب و متناسب با دنیای کودک باشد؛ رویکردی که سبب شده کودکان مخاطبان اصلی برنامه باشند، اما در عمل همه اعضای خانواده پای اجراها بنشینند.

از تعجب تا استقبال

سال‌های نخست، حضور روحانیون در فضای تفریحی ساحل برای بسیاری از مردم غیرمنتظره بود. برخی با تردید نزدیک می‌شدند و تصور نمی‌کردند روحانی بتواند مجری برنامه‌های شاد کودکان باشد. اما با ادامه اجراها، نگاه‌ها تغییر کرد. بسیاری از خانواده‌ها پس از پایان برنامه، از تجربه متفاوت خود سخن گفتند؛ تجربه‌ای که برایشان تصویری تازه از فعالیت فرهنگی و دینی ترسیم کرده بود. همین استقبال موجب شد در برخی جشن‌ها، زمان اصلی اجرای مراسم به این گروه اختصاص پیدا کند.

ساحل؛ بزرگ‌ترین فرهنگسرا

اجرای این برنامه فقط به ساحل بندرعباس محدود نیست. بسیاری از شهرها و بنادر ساحلی هرمزگان نیز میزبان این گروه‌ها هستند. در بندرعباس نیز نقاطی مانند اسکله شهید حقانی، ساحل سورو، پارک ولایت، پارک غدیر و برخی فضاهای عمومی به پایگاه اجرای برنامه‌های فرهنگی تبدیل شده‌اند. در واقع، ساحل در این طرح تنها یک فضای تفریحی نیست؛ بلکه بزرگ‌ترین فرهنگسرای روباز استان شده است؛ جایی که هزاران نفر بدون دعوت رسمی و بدون ثبت‌نام، مخاطب برنامه‌های فرهنگی می‌شوند.

سرمایه‌گذاری برای آینده

آنچه این تجربه را از بسیاری از برنامه‌های مناسبتی متمایز می‌کند، استمرار آن است. طرحی که از نوروز ۱۴۰۲ آغاز شد، امروز به بخشی از تقویم فرهنگی هرمزگان تبدیل شده و هر زمان که موج سفر به استان افزایش پیدا می‌کند، دوباره در سواحل برپا می‌شود. در کنار اجرای برنامه‌ها، آموزش مبلغان بومی نیز ادامه دارد تا استان در سال‌های آینده بتواند بخش عمده فعالیت‌های تخصصی خود را با اتکا به نیروهای محلی پیش ببرد.

مسجد قهرمان پرور

روایت
شوم

در محله نایبند جنوبی بندر عباس، مسجد امام زین العابدین (ع) سال هاست تلاش کرده نقش سنتی خود را گسترش دهد و به محلی برای حل مسائل مردم تبدیل شود؛ تا جایی که توانسته قهرمانان ورزشی زیادی را هم به کشور معرفی کند. حجت الاسلام عبدالرسل باستین، امام محله، می گوید: «ما معتقدیم هر مشکلی که مردم با آن مواجه هستند، اگر مسجد بتواند برای حل آن قدمی بردارد، همان کار هم جزو مأموریت مسجد است.»

شاید شناخته شده ترین برنامه مسجد، طرح «پنجشنبه های آینده سازان» باشد؛ برنامه ای تربیتی که حدود ۱۵ سال بدون وقفه ادامه دارد و هر هفته ۱۳۰ تا ۱۵۰ کودک و نوجوان را دور هم جمع می کند. آموزش های مهارتی، فرهنگی، هنری و دینی، نسل های مختلفی از نوجوانان محله را زیر یک سقف پرورش داده است. اما فعالیت های مسجد به همین جا ختم نمی شود. تیم های ورزشی مسجد در سال های اخیر قهرمانان متعددی را به ورزش کشور معرفی کرده اند. از فوتبالیست های لیگ برتر گرفته تا قهرمانان کاراته و رشته های رزمی، بسیاری از مسیر موفقیت خود را از همین مسجد آغاز کرده اند. در کنار ورزش، خدمات پزشکی رایگان، مشاوره حقوقی، کمک به اشتغال، مشاغل خانگی و طرح ازدواج آسان نیز بخشی از فعالیت های مستمر مسجد است. حتی تجهیزات مراسم ازدواج، از لباس عروس و کت و شلوار داماد تا سفره عقد، با مشارکت خیران در اختیار زوج های جوان قرار می گیرد. فعالیت های هنری نیز جایگاه ویژه ای در این مسجد دارد. گروه سرود، نمایش، تولید محتوای رسانه ای و عروسک گردانی، سال هاست با تکیه بر استعداد نوجوانان محله فعالیت می کنند و بسیاری از آثارشان از ایده تا اجرا، محصول خود اعضای مسجد است. تجربه مسجد امام زین العابدین (ع) نشان می دهد اگر مسجد به متن زندگی مردم باز گردد، می تواند فراتر از یک مکان عبادی، به قلب تپنده یک محله تبدیل شود؛ جایی که هم گریه از مشکلات مردم باز می شود و هم نسل آینده در آن رشد می کند.

اجتماع نونهالان و نوجوانان هرمزگانی در مسجد جامع بندر عباس با هدف اعلام همبستگی با کودکان غزه برگزار شد و همزمان، رویداد قرآنی «آیه ننگار» برای نخستین بار در شهرستان بستک و در قالب نهضت «زندگی با آیه ها» برگزار شد.

فروردین

در غم حادثه اسکله شهید رجایی، مردم هرمزگان در مساجد، هیئات مذهبی و تکیا با مراسم عزاداری برگزار کردند. همچنین همایش «زیبا و سالم بمان» نیز با پرداختن به موضوع سبک زندگی سالم، تهدیدات فرهنگی و ابعاد پزشکی و فقهی آرایش های نوپدید، برپا شد.

اردیبهشت

پویش مردمی «هر خانه یک کار خیر» به مناسبت نخستین سالگرد شهادت شهید آیت الله رئیسی و شهادت خدمت، با مشارکت خانواده ها، کودکان و نوجوانان هرمزگانی، در سراسر استان اجرا شد. این پویش فرهنگ نیکوکاری و مسئولیت پذیری اجتماعی را ترویج می کند.

خرداد

مراسم نمادین ورود کاروان کربلا در بندر کوهسنگ برگزار شد. این آیین با مشارکت گسترده مردم و با هدف انتقال مفاهیم عاشورا، مقاومت، ایثار و عدالت خواهی به نسل جوان برگزار شد و جلوه ای از آیین های بومی و مذهبی هرمزگان را به نمایش گذاشت.

تیر

در آستانه اربعین حسینی، اداره کل تبلیغات اسلامی هرمزگان بسته محتوایی «پاسخ به شبهات اربعین» را منتشر کرد. این مجموعه با پاسخ به ۶۰ پرسش و شبهه رایج درباره اربعین، به عنوان منبعی برای مبلغان، فعالان فرهنگی و کاربران فضای مجازی مورد استفاده قرار گرفت.

مرداد

جشن بزرگ «مهمانی امت احمد» همزمان با میلاد پیامبر اکرم (ص) و امام جعفر صادق (ع) با حضور گسترده شیعه و سنی در بندر عباس برگزار شد. این مراسم جلوه ای از وحدت و همدلی اقوام و مذاهب مختلف هرمزگان بود و بر تقویت انسجام اجتماعی و همزیستی اسلامی در استان تأکید داشت.

شهریور

«علم‌شویی»؛ آیینی که محرم را از دل خلیج فارس آغاز می‌کند

روایت
سوم

هنوز طبل‌ها به صدا در نیامده‌اند و دسته‌های عزاداری در کوچه‌های بندرعباس به راه نیفتاده‌اند، اما محرم برای مردم این شهر از کنار آب‌های نیلگون خلیج فارس آغاز می‌شود. جایی در ساحل خونسرخ، مردانی که «علم‌کش» نام دارند، تاسینه در آب دریا پیش می‌روند و با ذکر صلوات و دعا، ۱۲ علم چوبی را که نماد دوازده امام (ع) هستند، در آب خلیج فارس غسل می‌دهند. آیینی چندصدساله که برای بندرعباسی‌ها، نخستین سلام به ماه عزای سیدالشهدا (ع) است.

«علم‌شویی» یکی از کهن‌ترین آیین‌های محرم در هرمزگان به شمار می‌رود؛ رسمی که ریشه آن را به اواخر دوره قاجار و حضور شیعیان حیدرآباد هند در بندرعباس نسبت می‌دهند. روایت‌های محلی می‌گویند این ۱۲ علم از چوب صندل ساخته شده‌اند و روزگاری از مسیر دریای هند به سواحل بندرعباس رسیده‌اند. هر چند سند تاریخی دقیقی برای این روایت وجود ندارد، اما همین باور نسل به نسل منتقل شده و به این آیین رنگی از تقدس بخشیده است. هادی عرب، رئیس شورای هیأت‌های مذهبی شهرستان بندرعباس، درباره این آیین می‌گوید: «علم‌شویی نمادی از پاکی و آمادگی برای ورود به ماه محرم است و مردم بندرعباس با برگزاری این مراسم، ارادت دیرینه خود به مکتب عاشورا را به نمایش می‌گذارند.»

این علم‌ها که نزدیک به سه قرن است در حسینیه تاریخی «منبر گپ» یا «منبر ۱۲ امام» نگهداری می‌شوند، هر سال در آستانه محرم به ساحل آورده می‌شوند تا پس از تطهیر، بار دیگر برای عزاداری آماده شوند. پس از بازگشت به حسینیه نیز با پارچه‌های نذری و پنجه‌های فلزی آذین می‌شوند و از سوم تا نهم محرم، به خانه خانواده‌هایی می‌روند که نذر یا حاجتی دارند؛ رسمی که پیوندی عمیق میان عزاداری حسینی و فرهنگ بومی بندرعباس ایجاد کرده است.

کاروان ملی «سفیران حیات» وارد هرمزگان شد و با برگزاری نشست‌ها، دیدارهای مردمی و برنامه‌های فرهنگی در شهرهای مختلف استان، گفتمان فرزندآوری، جوانی جمعیت و حمایت از خانواده را در سطح جامعه ترویج کرد.

آبان

آیین «پیمان استواری ایران و لبنان» با حضور بانوان فرهیخته لبنانی بر عرشه ناوشهیدرودکی در بندرعباس برگزار شد. همچنین در همایش «مقام مجنون»، از صادق تنیسده، پیرغلام و تعزیه‌خوان پیشکسوت هرمزگانی، به پاس سه دهه خدمت در عرصه آیین‌های عاشورایی تجلیل شد.

مهر

نخستین نشست هم‌افزایی بانوان پیشران بندرعباس با حضور حاج حسین یکتا و فعالان فرهنگی استان برگزار شد. همچنین در اعتکاف رجبیه امسال، بیش از ۲۲ هزار نفر در ۲۱۹ مسجد استان حضور یافتند که حکایت از رشد ۱۰ درصدی مشارکت نسبت به سال گذشته داشت.

دی

آذر

رویداد قرآنی «لیگ آیه‌ها» ویژه دانش‌آموزان برگزار شد. این مسابقات در قالب رقابت‌های استانی از ششم تا دوازدهم اسفندماه برگزار شد و آیین اختتامیه آن با عنوان «محفل ستاره‌ها» و تجلیل از برگزیدگان، نقطه پایانی بر یکی از مهم‌ترین برنامه‌های قرآنی دانش‌آموزی هرمزگان در سال ۱۴۰۴ بود.

اسفند

جشن‌های نیمه‌شعبان در هرمزگان با گستره‌ای متفاوت نسبت به سال‌های گذشته برگزار شد. برپایی ۴۰ غرفه فرهنگی و مردمی در شهرستان پارس‌سیان، در کنار اجرای برنامه‌های متنوع فرهنگی، مذهبی و خانوادگی، جلوه‌ای ویژه به جشن‌های نیمه‌شعبان استان بخشید.

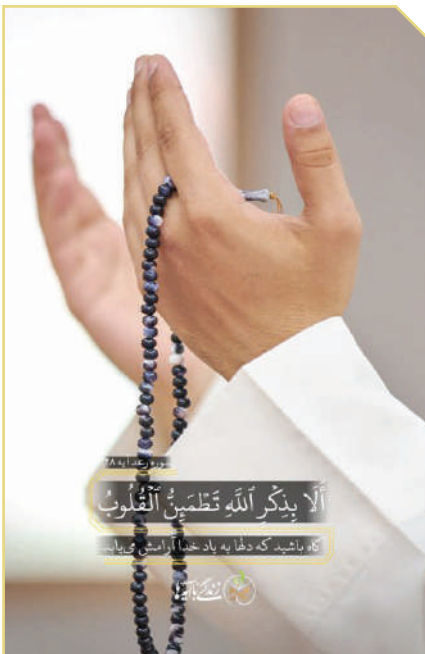

بهمن

مروری بر مسیر طی شده در حرکت ملی زندگی با آیه ها

برای همه روزهای سال

پس از جمع بندی و بررسی قدم های طی شده در حرکت هم افزای ملی «زندگی با آیه ها» به عنوان بزرگترین پویش قرآنی کشور، مراسم اختتامیه گام اول پویش ملی زندگی با آیه ها و آغاز گام دوم آن در آخرین روزهای اردیبهشت ۱۴۰۴ برگزار شد. گام اول این پویش در ماه مبارک رمضان برگزار شده بود؛ هرچند که این حرکت از مدتها پیش تر کلید خورده و با پشتوانه محکمی از تجربه های قبلی گام جدید برداشته شد. در طول سال ۱۴۰۴ و در مناسبت های مختلف، زندگی با آیه ها، فرازهای جدیدی را مورد تاکید قرار می داد؛ اگرچه بنا به گفته دست اندرکاران این حرکت ملی، آیه ها منحصر به مناسبت ها نبوده و برای هر روز سال محتوای درخور ارائه شد. حرکت ملی زندگی با آیه ها بدون استثنا در همه استان های کشور به عنوان یکی از مهم ترین فعالیت ها، با جدیت مورد پیگیری قرار گرفت و اثرات پربرکت آن با حضور میلیون ها نفر از مردم قرآن دوست در این حرکت و همراهی آنان در حفظ آیات قرآن کریم، روشنی بخش چشم ها و دل ها شد.

۱

اردیبهشت ۱۴۰۴
دهه کرامت

انتخاب ۲ فراز از آیات شریفه قرآن؛ «وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ...» (آل عمران / ۴۲) و «يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَا وَأُهْنَا وَنُرَوَّجُنَا بِيضًا وَنُزَجَا...» (یوسف / ۸۸)

۲

خرداد ۱۴۰۴

تبیین و حفظ ۱۰۰ آیه آشنا و زندگی ساز
انتخاب آیه شریفه «الْيَوْمَ يَأْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ...» (مائده / ۳) ویژه عید سعید غدیر خم

۳

تیر ۱۴۰۴

انتخاب ۱۲ آیه شریفه متناسب با ایام محرم

۴

مرداد ۱۴۰۴

- انتخاب ۵ هزار قرآنی برای اربعین و مراسم پیاده‌روی
- ارائه بسته نصر با ۳۰ آیه شریفه قرآن کریم

۵

شهریور ۱۴۰۴

انتخاب ۵ آیه شریفه متناسب با هفته وحدت و همزمان با اجرای مراسم امت‌احمد با آیه محوری «محمد رسول الله والذین معه...» (فتح/ ۲۹)

۶

دی ۱۴۰۴

انتخاب ۵ آیه برای ماه رجب و روزهای اعتکاف

۷

اسفند ۱۴۰۴

انتخاب ۳۰ آیه شریفه قرآن مجید متناسب با ماه مبارک رمضان

زندگی با آیه‌ها در روزهای جنگ

تجربه پشت سر گذاشته شده جنگ ۱۲ روزه و فضای پر تنش سیاسی در زمستان ۱۴۰۴، دست‌اندرکاران نهضت ملی زندگی با آیه‌ها را بر آن داشت تا برای انتخاب آیات مناسب در ماه مبارک رمضان، محور را استقامت، پایداری و نبرد با دشمن قرار دهند. این نهضت ملی در رمضانی که سپری شده هنوز در ابتدای راه بود که حمله ددمنشانه دشمن، روند برنامه‌ها در کشور را با اختلال مواجه کرد. با این حال این حرکت به راه خود ادامه داد و بسیار مورد توجه قرار گرفت و علیرغم آن که اتصال بین المللی اینترنت در کشور قطع بود و به پیام‌رسان‌های خارجی دسترسی وجود نداشت اما با استقبال مخاطبان مواجه شد و بیش از ۱۹ هزار اد استوری آیات منتخب قرآن کریم به ثبت رسید.

تبیین جنگ با زبان قرآن

امیرحسین قزل‌ایاغ، مسئول دبیرخانه «زندگی با آیه‌ها» پویش «زندگی با آیه‌ها» با تمرکز بر چهار کلیدواژه «معنویت»، «اتحاد مقدس»، «استقامت» و «صبر»، تلاش کرد ذهنیت مخاطب را نسبت به ادبیات قرآن در مواجهه با جنگ روشن کند و گفتمان مقاومت را در ذهن‌ها رها کند. هدف این بود که کلام‌الله در دل مخاطب بنشیند و این نوع نگاه، از سطح ذهن به

بیش از ۲۵ آیه از آیات انتخابی این پویش، برای رمضان سال ۱۴۰۴ به صورت مستقیم با فضای جنگ مرتبط بود و ادبیات مقاومت را پیاده‌سازی می‌کرد. در گستره اجرا، تبیین‌ها از طریق سکوها، مختلف، از تولیدات رسانه‌ای تا منبرهای مردمی، از فضای مجازی تا صدا و سیما، و با حضور کنشگران میدانی دنبال شد

جنگ قابل استفاده بود و حتی به نوعی برای چنین شرایطی طراحی و تولید شده بود؛ هر چند در خود ایام جنگ نیز برخی تولیدات جدید متناسب با اقتضائات همان شرایط، از جمله برنامه‌ها و ضبط‌های تلویزیونی، به این مجموعه افزوده شد. خوشبختانه بازخوردها به طور قابل توجهی مثبت بود؛ به گونه‌ای که مخاطبان در فضای جنگ، خود را مجهز به ادبیاتی می‌دیدند که می‌تواند مسیر را برایشان روشن کند و آن‌ها را از تزلزل‌هایی که در اثر فضا سازی‌های دشمن ایجاد می‌شود، دور نگه دارد. هم از سوی کنشگران و هم از طرف مجموعه‌های همراه، این پیام به صورت مکرر دریافت شد که آیات انتخابی، کاملاً متناسب با شرایط روز بوده و گویی برای چنین موقعیتی تدبیر شده‌اند. از سوی دیگر، نفوذ کلام الهی و آیات قرآن در دل مخاطبان موجب ایجاد تسکین و آرامش شده بود. بسیاری از مخاطبان اذعان داشتند که این آیات، آن‌ها را از سردرگمی‌ها و فشارهای روانی ناشی از جنگ خارج کرده و به سمت کنش، عمل و تبیین‌گری سوق داده است. حتی برخی از مخاطبان تأکید داشتند که این روند باعث شده خود را در جریان «سربازان انقلابی» تعریف کنند و به نوعی با سلاح قرآن وارد میدان شوند؛ موضوعی که به صورت مکرر از سوی آن‌ها ابراز شده است.

نظام فکری فرد و سپس به عرصه رفتار و کنش عملیاتی او منتقل شود. از این منظر، بخشی از تاب‌آوری‌ها، روحیه‌های پیش‌برنده و رفتارهای میدانی، حاصل همین تبیین‌های قرآنی در ماه رمضان بوده است.

بیش از ۲۵ آیه از آیات انتخابی این پویش، برای رمضان سال ۱۴۰۴ به صورت مستقیم با فضای جنگ مرتبط بود و ادبیات مقاومت را پیاده‌سازی می‌کرد. در گستره اجرا، تبیین‌ها از طریق سکوها، مختلف، از تولیدات رسانه‌ای تا منبرهای مردمی، از فضای مجازی تا صدا و سیما، و با حضور کنشگران میدانی دنبال شد. حجم قابل توجهی از مخاطبان وارد عرصه کنشگری شدند و این پویش توانست ادبیات قرآنی را به صورت گسترده در میدان منتشر کند؛ به گونه‌ای که تا پایان روزهای جنگ، اغلب فعالان این حوزه از این ظرفیت بهره‌مند بودند.

تولیدات «زندگی با آیه‌ها» نیز طیف گسترده و متنوعی را دربر می‌گرفت؛ از پوسترهای متعدد و متکثر در تبیین آیات و کارهای گرافیکی و بنرهای شهری گرفته تا تولیدات کوتاه همچون تیزرها، آپجک‌موشن‌ها و نماهنگ‌ها. همچنین از ظرفیت کتاب‌های تولیدشده نیز برای ارائه تبیین‌ها و توضیحات بهره گرفته شد. تقریباً تمامی تولیدات «زندگی با آیه‌ها» در فضای

از انحصار در تهران تا فراتر تهران

گفت و گو با سعید لشگری، معاون راهبری استان های حوزه هنری انقلاب اسلامی

اگرچه سال ها بخش مهمی از تولیدات فرهنگی و هنری کشور در تهران متمرکز بود، اما تجربه سال های اخیر نشان داده است که استان ها ظرفیت های گسترده ای برای جریان سازی در حوزه هنر انقلاب دارند؛ ظرفیت هایی که از هنرمندان و استعداد های بومی تا سوزدها، مضامین و زیست بوم های متنوع فرهنگی را در بر می گیرد. در این راستا، حوزه هنری با اجرای راهبرد «فراتهران» تلاش کرده است نگاه به استان ها را از یک نقش حاشیه ای به جایگاهی اثر گذار و تعیین کننده ارتقا دهد. موضوعی که نه تنها در ساختار و برنامه ریزی مراکز استانی جای خود را باز کرده، بلکه در بزرگراه های مهمی چون جنگ اخیر هم، خود را در قالب حضور گسترده هنرمندان، تولید صدها اثر و نقش آفرینی مؤثر حوزه های هنری استان ها نشان داده است. در گفت و گو با سعید لشگری، معاون راهبری استان های حوزه هنری انقلاب اسلامی، روند این تحول، دستاوردهای آن و چشم انداز آینده فعالیت های مراکز استانی حوزه هنری مورد بررسی قرار گرفته است.

و حوزه استان بتواند بستری برای رشد این موجودیت و کنش درست و مؤثر آن موجودیت باشد. به عبارتی، حوزه هنری در استان ها باید بستری برای این اتفاق باشد، البته نه صرفاً خدمات دهنده صرف برای موجودیت ها، بلکه باید به گونه ای باشد که در تعاملی دوطرفه میان حوزه و موجودیت ها، اقدامات مؤثری در عرصه هنر رقم بخورد و به شکلی موازی نیز خود این موجودیت ها هم رشد پیدا کنند. منظور از اقدامات مؤثر با عاملیت موجودیت های هنری، یا تولید مؤثر است و یا تربیت مؤثر؛ تربیت مؤثر یعنی تربیتی که با اهداف و برنامه ای معین و منسجم، نتیجتاً تربیت هنرمند متعهد انقلابی را در پی داشته باشد. در این میان، ممکن است موجودیت توزیعی و ترویجی هم وجود داشته باشد اما این اتفاق تولیدی، تربیتی، توزیعی و ترویجی باید از طریق این موجودیت ها اتفاق بیافتد.

مراکز استانی حوزه هنری چه مسئولیت ها و وظایفی را عهده دار هستند؟

مسئولیت هایی که بر عهده مراکز استانی حوزه هنری قرار می گیرد، سطح بندی می شوند. حوزه هنری استان باید بستر رشد و کنش موجودیت های هنری انقلابی استان باشد؛ به این معنی که ما توقع نداریم مراکز استانی مانند یک نهاد اداری و با روحیه کارمندی و با یک ساختار متعین و متصلب اداری، اداره شود بلکه تمام دغدغه ما این است که مانند دوران اولیه تأسیس حوزه هنری که از کنار هم قرار گرفتن موجودیت های هنری، این نهاد شکل گرفته و اصالت با این موجودیت ها بوده است، مدل اداره حوزه هنری در استان هم باید طوری باشد که موجودیت های هنری که همسو و هم جهت با گفتمان حوزه هنری هستند، بتوانند در بستر حوزه هنری حضور داشته باشند

مقطع، یکی از تغییرات مهمی که در ساختار حوزه هنری ایجاد شد، تحول در بخش استان‌ها بود؛ به گونه‌ای که «اداره کل امور استان‌ها» به «معاونت استان‌ها» تبدیل شد و مدیریت جدیدی نیز در این حوزه مسئولیت را بر عهده گرفت.

این تغییرات در راستای تحقق رویکردهای تحولی حوزه هنری صورت گرفت؛ چراکه یکی از ۶ راهبرد اصلی که در آن دوره برای حوزه هنری تعریف شد، راهبرد «فراتهران» بود. البته مقصود از فراتهران صرفاً تمرکززدایی مدیریتی یا انتقال اختیارات از تهران به استان‌ها نبود، بلکه هدف اصلی این بود که ظرفیت‌های متنوع استان‌های کشور در خدمت رشد و شکوفایی هنر انقلاب اسلامی قرار گیرد. این ظرفیت‌ها، ابعاد مختلفی را در بر می‌گرفت؛ از ظرفیت‌های مضمونی و محتوایی گرفته تا ظرفیت‌های فرمی و هنری، نیروی انسانی، هنرمندان و استعدادهای خلاق، همچنین امکانات و زیرساخت‌های فرهنگی و هنری موجود در استان‌ها. در واقع، راهبرد فراتهران تلاش داشت زمینه بهره‌گیری از تمام این ظرفیت‌ها را برای تحقق مأموریت اصلی حوزه هنری فراهم کند.

از این منظر، قرار نبود تهران کنار گذاشته یا حتی نقش آن کم‌رنگ شود؛ بلکه هدف این بود که در کنار ظرفیت‌های موجود در پایتخت، توجه جدی به توانمندی‌های استان‌ها نیز صورت گیرد و هنر انقلاب اسلامی از تمامی ظرفیت‌های ملی خود بهره‌مند شود. پس از شکل‌گیری کارگروه تحول در معاونت استان‌ها، نخستین سندی که تدوین شد «سند تحول معاونت استان‌ها» بود. این سند به‌عنوان نقشه راه معاونت و همچنین استان‌ها، چارچوب‌ها، اهداف و مسیر حرکت در دوره تحول را مشخص کرد و مبنای برنامه‌ریزی‌های بعدی قرار گرفت.

مراکز استانی حوزه هنری در مقایسه با گذشته تحولات قابل توجهی را پشت سر گذاشته‌اند. پیش از آغاز دوره تحول، نگاه غالب این بود که تولیدات شاخص و فاخر در تهران شکل می‌گیرد و استان‌ها بیشتر نقش‌های حاشیه‌ای و تربیتی را بر عهده دارند. این نگاه باعث شده بود نوعی نگاه درجه دوم برای مراکز استانی شکل گیرد. اما پس از آغاز دوران تحولی، در سال‌های اخیر این رویکرد تغییر کرده و استان‌ها به‌عنوان بخش مهمی از منظومه هنر انقلاب مورد توجه هستند.

این تحول را می‌توان در حوزه‌های مختلف مشاهده کرد؛ از افزایش منابع مالی و توسعه زیرساخت‌های فرهنگی و هنری گرفته تا شکل‌گیری تیم‌های تخصصی و جوان در مراکز استانی. امروز بسیاری از استان‌ها از امکاناتی مانند گالری، استودیو، پلاتو، سینما و فضاهای تخصصی هنری مجهز بوده و از نظر نیروی انسانی نیز وضعیت آن‌ها با سال‌های گذشته قابل مقایسه نیست.

از سوی دیگر، حضور هنرمندان شاخص در مراکز استانی نیز افزایش پیدا کرده است. هنرمندانی که پیش‌تر ارتباط محدودی با حوزه هنری استان‌ها داشتند، امروز در فعالیت‌ها و برنامه‌های این مراکز مشارکت فعال دارند و این موضوع به ارتقای جایگاه فرهنگی و هنری استان‌ها کمک کرده است.

یکی دیگر از دستاوردهای مهم این دوره، شکل‌گیری یک نظام فکری و برنامه‌ریزی مبتنی بر زیست‌بوم در استان‌هاست. پیش از این، در بسیاری از مراکز استانی چشم‌انداز، نقشه‌راه و

اساساً چه مدل تولیداتی در سطح استان‌ها صورت می‌گیرد و تاکنون چه تولیداتی در استان‌ها تولید شده؟

تولیدات مراکز استانی گسترده است اما به صورت کلی، تمرکز روی زیست‌بوم است. به عنوان مثال، اگر انتشار کتابی در حوزه ادبیات پایداری در یک استان اتفاق می‌افتد، تلاش بر آن است که محور اصلی داستان آن کتاب، یکی از قهرمانان همان استان، یکی از مفاخر یا شهیدای استان باشد؛ یا اگر فیلم یا مستندی حتی غیر مرتبط با موضوع زیست‌بوم تهیه می‌شود، باید یک هنرمند بومی که در داخل همان استان حضور دارد، اثری را با مضمون ملی تولید کرده باشد. معنای بوم‌گرایی برای ما به صورت کلی به سه دسته تقسیم می‌شود: یا مضمون و سوژه متعلق به زیست‌بوم است، یا هنرمند در یک نقطه بومی زندگی می‌کند اما ممکن است سوژه و موضوع و مضمونی که روی آن کار شده غیر بومی و ملی باشد، یا این که به لحاظ فرمی و قالبی ما با یک موضوع بومی طرف هستیم به این معنی که به عنوان مثال، سبک خاصی از موسیقی کار می‌شود که مربوط به آن زیست‌بوم خاص استان است. این موارد همان معانی متفاوتی است که مراد ما را از بوم‌گرایی تبیین می‌کند.

راهبری حوزه هنری در استان‌ها به چه سبک و سیاقی انجام می‌شود؟

راهبری حوزه هنری در استان‌ها مبتنی بر زیست‌بوم و چشم‌اندازی است که هر استان برای خود تعریف می‌کند، و نیز مبتنی بر مزیت‌های استان است. نقطه تمایز رویکرد تحولی «فراتهران» نیز دقیقاً در همین موضوع نهفته است؛ اینکه از شیوه‌های ابلاغی و دستوری فاصله گرفته و به سمت برنامه‌ریزی راهبردی حرکت کنیم؛ برنامه‌ریزی باید از دل خود استان‌ها بجوشد و متناسب با اقتضات، ظرفیت‌ها و ویژگی‌های بومی هر منطقه شکل بگیرد. بر این اساس، راهبری در معاونت استان‌ها به معنای صدور دستور از مرکز نیست، بلکه تلاشی است برای آنکه هر استان بر ظرفیت‌ها و دارایی‌های خود متمرکز شود. در همین راستا، در ابتدای دوران تحولی، تدوین سند زیست‌بوم، نقشه تحول استان و سایر سازوکارهای طراحی شده با هدف شناسایی و فعال‌سازی همین ظرفیت‌ها دنبال شد.

منظور از این ظرفیت‌ها تنها موضوعات و مضامین فرهنگی نیست، بلکه مجموعه‌ای از داشته‌های هر استان را در بر می‌گیرد؛ از ظرفیت‌های هنری و قالب‌های بیانی گرفته تا هنرمندان، جریان‌های فرهنگی و استعدادهای بالقوه‌ای که در هر منطقه وجود دارد و می‌توانند منشأ کنش‌های مؤثر فرهنگی و هنری باشند. بنابراین، اصل اساسی در راهبری معاونت استان‌ها این است که استان‌ها بر توانمندی‌های بالقوه و بالفعل خود متمرکز مانده و بر پایه همین ظرفیت‌ها، زمینه گسترش و تعمیق هنر انقلاب اسلامی را با بهره‌گیری از ظرفیت‌های زیست‌بوم خود فراهم کنند.

تاکنون چه اندازه از اهدافی که داشتید، محقق شده است؟

دوران تحول حوزه هنری را می‌توان از سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ و همزمان با آغاز مدیریت آقای دادمان در نظر گرفت. در آن

“

از نظر محتوایی، تولیدات استان‌ها در چند محور اصلی قابل دسته‌بندی هستند. بخش مهمی از آثار به موضوع شهدا اختصاص داشت؛ از شهدای حوادث مختلف و شهدای کودک گرفته تا آیین‌های تشییع و روایت زندگی شهدا. محور دیگر، مردم و نقش آفرینی آنان بود که موضوعاتی چون همدلی اجتماعی، حضور زنان، کودکان، نوجوانان، هنرمندان و گروه‌های مردمی را در برمی‌گرفت. همچنین موضوع رهبری، ابعاد مختلف شخصیت و جایگاه رهبران انقلاب، بیعت با رهبری و انتظارات جامعه را شامل می‌شد

«فرا تهران» می‌گذرد، بسیاری از زیرساخت‌ها و مقدمات لازم در استان‌ها شکل گرفته است. تیم‌های اجرایی و تخصصی مستقر شده‌اند، ظرفیت‌های استانی تا حد زیادی شناسایی شده و مراکز استانی به مرحله‌ای رسیده‌اند که می‌توانند تولیدات مؤثر و باکیفیتی ارائه کنند. از این رو، امروز بیش از هر زمان دیگری امکان تمرکز بر محتوا و داشته‌های واقعی استان‌ها فراهم شده است. برنامه آینده حوزه هنری استان‌ها نیز بر همین مبنا و براساس تمرکز بر موجودیت‌ها و ظرفیت‌های بالفعل هر استان طراحی شده است. در سال‌های گذشته بخش قابل توجهی از انرژی صرف شناسایی ظرفیت‌ها، ایجاد ساختارها و شکل‌دهی تیم‌ها می‌شد، اما حالا زمان آن رسیده است که بر داشته‌هایی که قابلیت سرمایه‌گذاری و اثرگذاری دارند، تمرکز بیشتری صورت گیرد.

مراکز استان‌ها برای موفقیت در این مسیر چه کار باید انجام دهند؟

در این مسیر، مراکز استانی باید بستر مناسبی برای رشد و تقویت این ظرفیت‌ها فراهم کنند. به همین دلیل، رشته‌ها و قالب‌هایی که در برخی استان‌ها امکان رشد و اثربخشی جدی ندارند، به تدریج از اولویت آن استان خارج خواهند شد و در مقابل، حوزه‌هایی که ظرفیت موفقیت و جریان‌سازی بیشتری دارند، مورد توجه ویژه قرار می‌گیرند و برای آن‌ها برنامه‌ریزی هدفمند انجام می‌شود. درواقع، برنامه آینده حوزه هنری استان‌ها «تمرکز بر موجودیت‌ها برای دستیابی به تولید و تربیت مؤثر» است؛ یعنی شناسایی و

معنای این چشم‌انداز آن بود که وقتی از مصادیق هنر انقلاب سخن به میان می‌آید، آثار، تولیدات و جریان‌های شکل گرفته در استان‌ها نیز سهمی جدی، اثرگذار و غیرقابل چشم‌پوشی در این فهرست داشته باشند. به عبارت دیگر، هنر انقلاب تنها به تولیدات تهران محدود نباشد و استان‌ها نیز به بازیگران اصلی این عرصه تبدیل شوند. پس از تدوین سند تحول معاونت استان‌ها، در گام اول، هر استان موظف شد «سند زیست‌بوم» خود را تهیه کند. این سند حاصل پژوهش و شناخت دقیق هر استان از ظرفیت‌ها، مزیت‌ها، ضعف‌ها، چالش‌ها، فرصت‌ها، مضامین فرهنگی، سوزهای بومی، هنرمندان و استعدادهای موجود بود. در واقع سند زیست‌بوم، یک سند پایه و شناختی محسوب می‌شد که تصویر جامعی از وضعیت هر استان ارائه می‌داد. پس از آن، استان‌ها به تدوین «نقشه تحول» پرداختند. نقشه تحول یک برنامه عملیاتی و درواقع نقشه ذهنی مدیر برای مدیریت حوزه هنری استان بود که در آن هر استان چشم‌انداز خود را مشخص می‌کرد؛ اینکه می‌خواهد در چه حوزه‌ای به جایگاه مرجع دست یابد و در افق چندساله به چه اهدافی برسد. به عنوان مثال، یکی از استان‌ها بر هنر حماسی، دیگری بر هنر دینی و برخی دیگر بر ظرفیت‌های بومی و تاریخی خود متمرکز شدند. در این نقشه، مزیت‌ها، راهبردها و اهداف عملیاتی استان به صورت مشخص تعریف می‌شد.

برنامه‌های حوزه هنری استان‌ها برای آینده چیست؟

در باره برنامه‌های آینده حوزه هنری استان‌ها، باید توجه داشت که در حال حاضر، پس از حدود چهار سال که از آغاز دوره تحولی

اولویت‌های مشخصی برای فعالیت‌های هنری وجود نداشت، اما با تدوین اسناد زیست‌بوم و نقشه‌های تحول، مدیران استانی به چارچوبی روشن برای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی دست یافته‌اند. این رویکرد موجب شده است فعالیت‌ها هدفمندتر، منسجم‌تر و دور از پراکنده‌کاری دنبال شوند. در نتیجه این تحولات، حوزه هنری در بسیاری از استان‌ها به یکی از مراجع اصلی و اثرگذار عرصه هنر و فرهنگ تبدیل شده است. امروز در بسیاری از استان‌ها، نهادهایی مانند شهرداری‌ها، صداوسیما و سایر دستگاه‌های فرهنگی برای اجرای برنامه‌ها و رویدادهای مهم به ظرفیت‌های حوزه هنری استان مراجعه می‌کنند. این جایگاه مرجعیت فرهنگی و هنری، یکی از مهم‌ترین دستاوردهای رویکرد تحولی در سال‌های اخیر محسوب می‌شود.

در راهبری استان‌ها به دنبال چه هستید و چه هدف گذاری‌هایی دارید؟

در «سند تحول معاونت استان‌ها» یا به عبارت دیگر «سند تحول فرا تهران»، ابتدا چشم‌انداز، راهبردها و مقصد نهایی حرکت مشخص شده است؛ در این سند، رسالت حوزه هنری در سطح کلان «پرچمداری هنر انقلاب» و رسالت مراکز استانی نیز «پرچمداری هنر انقلاب در زیست‌بوم» تعریف شده است. به همین نسبت، مأموریت معاونت استان‌ها برای تحقق رسالتشان است. در ادامه سند، براساس این چارچوب نیز تدوین راهبردها و رویکردهای اجرایی صورت گرفته است. در این سند چشم‌انداز «فرا تهران» «ایجاد تداعی بومی برای هنر انقلاب» تعریف شد.

آثار و تولیدات چندبخشی بوده‌اند که گستره فعالیت‌ها را بیش از این ارقام نشان می‌دهد.

آیا تولیدات استانی در دوران جنگ دسته‌بندی خاصی داشت؟

بله. در کنار دسته‌بندی قالبی، که در پاسخ به سؤال قبل عرض کردم، از نظر محتوایی، تولیدات استان‌ها در چند محور اصلی قابل دسته‌بندی هستند. بخش مهمی از آثار به موضوع شهدا اختصاص داشت؛ از شهدای حوادث مختلف و شهدای کودک گرفته تا آیین‌های تشییع و روایت زندگی شهدا. محور دیگر، مردم و نقش آفرینی آنان بود که موضوعاتی چون همدلی اجتماعی، حضور زنان، کودکان، نوجوانان، هنرمندان و گروه‌های مردمی را در بر می‌گرفت. همچنین موضوع رهبری، ابعاد مختلف شخصیت و جایگاه رهبران انقلاب، بیعت با رهبری و انتظارات جامعه را شامل می‌شد. محورهای دیگری چون تبیین ماهیت دشمن، نقد ادعاهای حقوق بشری، بررسی جنگ رسانه‌ای و روایت ابعاد مختلف دشمنی‌ها نیز سهم قابل توجهی در تولیدات استانی داشتند. همچنین، موضوعاتی مانند قدرت و اقتدار ایران، ظرفیت‌های ملی، ایستادگی و مقاومت، وطن‌دوستی، ماهیت الهی جنگ، جنگ ترکیبی، ضعف دشمن و پایان جنگ نیز از مهم‌ترین مضامین مورد توجه هنرمندان استان‌ها بودند. این تنوع موضوعی نشان می‌دهد که حوزه‌های هنری استان‌ها در کنار تولید آثار هنری، نقش مهمی در روایت‌گری، تبیین و بازنمایی ابعاد مختلف جنگ و تحولات اجتماعی ایفا کرده‌اند.

برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی، نمونه‌هایی از پیوند مستقیم میان هنر و جامعه بود. همچنین محافل شعر «امین» در بیشتر استان‌ها برگزار شد؛ برنامه‌ای که با حضور شاعران و با هدف پاسداشت یاد و اندیشه رهبر شهید شکل گرفت.

در حوزه هنرهای نمایشی نیز فعالیت‌های گسترده‌ای صورت گرفت. بیش از ۲۰۰ تئاتر خیابانی در استان‌های مختلف تولید شد که بیش از ۱۵۰۰ اجرا را در پی داشت. در برخی استان‌ها نیز واکنش سریع هنرمندان به حوادث و رویدادها، به تولید آثار متعددی در حوزه‌های پوستر، کارتون، کاریکاتور، خوشنویسی، پارچه‌نویسی و سایر شاخه‌های هنرهای تجسمی منجر شد. گروه‌های فعال در حوزه بچه‌های مسجد نیز اجراهای متعددی را در سراسر کشور روی صحنه بردند.

در بخش رسانه نیز حوزه‌های هنری استان‌ها نقش پررنگی ایفا کردند. بیش از ۱۲ برنامه تلویزیونی در استان‌های مختلف با مشارکت مستقیم حوزه هنری تولید یا اجرا شد و در بسیاری از موارد، از مرحله طراحی تا تولید و پخش، مسئولیت اصلی بر عهده حوزه هنری بود. علاوه بر این، تولیدات تصویری متعددی در قالب مستند، گزارش، کلیپ، عکس و آیت‌های رسانه‌ای از طریق شبکه‌های استانی و ملی، از جمله شبکه‌های افق و خبر، منتشر شد و برخی از آن‌ها بازتاب گسترده‌ای در سطح کشور پیدا کردند. حجم تولیدات هنری و رسانه‌ای استان‌ها در این دوره چشمگیر بود. براساس آمارهای جمع‌آوری شده، تنها در بازه زمانی ۹ اسفند تا ۱۵ فروردین، بیش از ۱۳۰۰ عنوان تولید در استان‌ها ثبت شده است. بخشی از این عناوین نیز شامل مجموعه

تقویت ظرفیت‌های واقعی هر استان با هدف تربیت نیروهای توانمند و تولید آثار اثرگذار در حوزه هنر انقلاب اسلامی.

از فعالیت‌های استانی حوزه هنری در ایام جنگ بفرمائید و این که بیشتر تولیدات در چه حوزه‌هایی متمرکز بود؟

در جریان جنگ اخیر، حوزه‌های هنری استان‌ها را می‌توان از فعال‌ترین نهادهای فرهنگی و هنری کشور دانست. از همان روزهای ابتدایی، با توجه به پیش‌بینی‌ها و آمادگی‌های ذهنی که از قبل وجود داشت، قرارگاه‌های هنری با محوریت حوزه هنری در بسیاری از استان‌ها شکل گرفت. این قرارگاه‌ها به محلی برای گرد هم آمدن هنرمندان، هم‌فکری، تولید محتوا و برنامه‌ریزی عملیاتی تبدیل شدند و فعالیت آن‌ها تا پایان جنگ ادامه یافت. یکی از مهم‌ترین اقدامات در این دوره، برپایی موبک‌های فرهنگی و هنری در سطح شهرها بود. این موبک‌ها علاوه بر ایفای نقش اجتماعی، بستری برای اجرای برنامه‌های هنری مختلف از جمله خوشنویسی، پارچه‌نویسی، کارتون، کاریکاتور، طراحی و سایر فعالیت‌های تجسمی فراهم کردند. همزمان، حوزه هنری به پایگاه اصلی هنرمندان در استان‌ها تبدیل شد و بسیاری از هنرمندانی که پیش از جنگ ارتباط مستمری با حوزه هنری نداشتند، برای ایفای نقش فرهنگی و هنری خود به این مجموعه پیوستند.

یکی از ویژگی‌های مهم این دوره، نزدیک‌تر شدن هنر به مردم بود. حضور هنرمندان در موبک‌ها، مشارکت شاعران در تجمعات مردمی، انتشار و اجرای اشعار در رسانه‌ها و هیأت‌ها، حضور روایت‌نویسان در مناطق حادثه‌دیده و بازتاب روایت‌های آنان در

روایت هنر در مسیر اربعین

در رویداد فرهنگی سوگواره پایتخت موکب ها چه گذشت؟

رویداد فرهنگی «پایتخت موکب ها» یکی از برنامه های فرهنگی و رسانه ای است که چند سالی است در استان خوزستان حول محور اربعین برگزار می شود؛ رویدادی با محوریت ترویج فرهنگ موکب داری، خدمت رسانی مردمی و روایت جلوه های همدلی در مسیر اربعین. خوزستان به دلیل همجواری با مرزهای اربعینی، حضور موکب های متعدد، عبور بیش از نیمی از زائران اربعین از دو مرز شلمچه و چذابه و نیز نقش تاریخی مردم استان در پذیرایی از زائران، به عنوان «پایتخت موکب ها» شناخته می شود؛ عنوانی که حالا بر پیشانی یکی از مهم ترین رویدادهای فرهنگی و هنری اربعین نقش بسته است.

وقتی هنر حرف می زند

رویداد «پایتخت موکب ها» با هدف روایت هنر مندانه و ثبت جلوه های فرهنگ موکب داری، خدمت رسانی به زائران حسینی و انعکاس رسانه ای این آیین برگزار می شود. این رویداد نخستین بار در سال ۱۴۰۱ آغاز به کار کرد و سال گذشته چهارمین دوره آن در نیمه بهمن ۱۴۰۴ به میزبانی شهر اهواز به پایان رسید. «پایتخت موکب ها» در قالب یک سوگواره و حرکت فرهنگی، تلاش می کند فرهنگ اربعین را از زاویه هنر، رسانه و روایت مردمی ثبت و ماندگار کرده و از این رو، هدف اصلی آن، پاسداشت آیین های عزاداری، ترویج فرهنگ ایثار، مهمان نوازی مردم خوزستان و ثبت ارادت به سیدالشهدا در قالب هنر است. در این رویداد، بخش های مختلفی مانند عکاسی، مستندسازی، فیلم کوتاه، روایت نویسی، شعر، تولیدات رسانه ای و فعالیت های مردمی گنجانده شده و هنرمندان و فعالان فرهنگی از سراسر کشور آثار خود را در این زمینه ها ارسال می کنند. برگزاری این رویداد در سال های اخیر با استقبال گسترده ای روبه رو شده است؛ به طوری که در چهارمین دوره آن، بیش از ۳۱۰۰ اثر به دبیرخانه جشنواره ارسال شد. برگزار کنندگان این برنامه معتقدند که «پایتخت موکب ها» تنها یک جشنواره هنری نیست، بلکه حرکتی فرهنگی برای ثبت تاریخ شفاهی و تصویری اربعین و تقویت پیوند میان مردم ایران و عراق است. در سوگواره چهارم، بیشترین حجم آثار مربوط به بخش مردمی بود که توانست حضور و دلبستگی عمیق مردم را به فرهنگ عاشورایی و فعالیت های موکب ها به نمایش بگذارد.

جهاد تبیین بر مدار مردم و مسجد

حجت الاسلام مهدی اخوان صباغ

مدیر کل تبلیغات اسلامی خوزستان

حرف
نخست

خوزستان، سرزمینی است که در جای جای آن و در میان تمامی قومیت ها، «ایمان» با «جهاد» و «عزت» با «ایثار» گره خورده است. از سوی

دیگر زیست بوم فرهنگی این استان، آمیخته ای از تنوع قومی، اقلیم گرم و سخت، دفاع مقدس، و حضور همیشگی در خط مقدم انقلاب اسلامی است. این ویژگی ها، ما را در اداره کل تبلیغات اسلامی خوزستان بر آن داشت تا مهم ترین راهبرد خود را بر «مردمی سازی فعالیت های فرهنگی و تبلیغی» و «تمرکز بر مسجد به عنوان پایگاه اصلی تحول» قرار دهیم.

در سال ۱۴۰۴، با تأکید بر «جهاد تبیین» و با الهام از منویات رهبر معظم انقلاب، اقدامات و راهبردهای خود را در استان برنامه ریزی کردیم. در این سال تلاش کردیم با فعال سازی ظرفیت های مردمی، به ویژه هیئات مذهبی، کانون های فرهنگی مساجد و گروه های جهادی، یک شبکه گسترده و منسجم از مبلغان و فعالان فرهنگی در سراسر استان ایجاد کنیم. همچنین با توجه به جنگی بودن فضای استان، راهبرد دوم ما «تبلیغات میدانی و جهادی» بود که با راه اندازی قرارگاه های ۲۴۷ و فعال سازی بیش از ۴۰ استودیوی مسجد در زمان جنگ، محقق شد. به این ترتیب مجموعه گسترده ای از اقدامات در راستای جهاد تبیین، روایت جنگ و بازگو کردن پشت پرده های آن در دستور کار قرار گرفت که حاصل آن تهیه و انتشار ده ها محتوای منحصر به فرد در قالب های مختلف از ویدئو و پادکست گرفته تا برنامه های تلویزیونی و محتوای تصویری بود.

ما معتقدیم در خوزستان، فرهنگ با «مردم» معنا پیدا می کند، نه با بخشنامه. به همین دلیل، محور اصلی تمام اقدامات ما، «مردم، مسجد و مقاومت» بوده است تا آن شاء الله بتوانیم رسالت سازمان را در این دیار شهید پرور به بهترین شکل انجام دهیم.

روایت یک فداکاری

روایت
اول

روحانی فداکار رامشیری جانش را به خطر انداخت تا جان ۲ نفر را که در چاه فاضلاب دچار گاز گرفتگی شده بودند نجات دهد. این، چکیده حادثه‌ای بود که در یکی از شب‌های اردیبهشت ۱۴۰۴ در شهر رامشیر رخ داد. آن شب مداح جوان رامشیری به نام موسی صویطی برای حل مشکل فاضلاب یکی از خیابان‌های مرکز شهر وارد چاه فاضلاب شده بود که بر اثر گاز گرفتگی در چاه گرفتار شد. وقتی خبر به آتش‌نشانی رسید، آتش‌نشانان برای نجات این فرد راهی محل حادثه شدند و عملیات نجات آغاز شد اما یکی از آتش‌نشانانی که برای نجات رفته بود نیز دچار گاز گرفتگی شد. مردم زیادی در نزدیکی محل حادثه جمع شده بودند و یکی از آنها، حجت‌الاسلام محمدمنصوری، رئیس اداره تبلیغات رامشیر بود. او وقتی دید جان آتش‌نشان و مداح جوان در خطر است، تصمیم گرفت برای نجات آنها وارد چاه شود. وی درباره این حادثه می‌گوید: «وقتی بالای سر چاه رسیدم و فهمیدم که مداح خوشنام رامشیر و یک آتش‌نشان در چاه گرفتار شده‌اند و کسی جرأت ورود به چاه را ندارد، عبا و عمامه‌ام را به همراهانم دادم و طناب آتش‌نشانی را با خودم به پایین چاه بردم. هر دو عزیزی که در چاه گرفتار بودند از حال رفته بودند. طناب را دور یکی‌شان که مأمور آتش‌نشانی بود بستم و با کمک بقیه او را بالا کشیدیم. پس از آن دوباره به داخل چاه برگشتم که به کمک مداح جوان بروم. او تا گردن در داخل آب چاه فرو رفته بود. سعی کردم طناب را دور کمرش بپیچم و او را تا دهانه چاه بکشانم. وقتی که طناب را تحویل بچه‌های بالای چاه دادم، خودم که گاز زیادی تنفس کرده بودم از حال رفتم و به درون چاه افتادم و از آنجا به بعد دیگر متوجه چیزی نشدم.» روحانی فداکار گرچه توانست هر دو فرد گرفتار را از داخل چاه بیرون بکشد اما مداح جوان بر اثر گاز گرفتگی جان باخت و روحانی و آتش‌نشان نجات‌یافته به بیمارستان منتقل شدند و هر دوی آنها از خطر مرگ رهایی یافتند.

اولین رویداد سال ۱۴۰۱
بخش‌های اصلی: ۳ بخش
عکس، پوستر، مستند
بخش جانبی: عکاسی با موبایل
برگزیدگان
سه برگزیده و یک نفر شایسته تقدیر در هر بخش

دومین رویداد سال ۱۴۰۲
بخش‌های اصلی: ۵ بخش
پوستر، مستند، عکس حرفه‌ای، عکس موبایلی، نماهنگ و کلیپ
برگزیدگان

پوستر: سه رتبه برتر و یک شایسته تقدیر
مستند: یک رتبه اول، یک دیپلم افتخار سراسری، یک دیپلم افتخار بخش خوزستان و یک شایسته تقدیر بخش خوزستان
عکس حرفه‌ای: سه رتبه برتر، یک شایسته تقدیر
عکس موبایلی: سه رتبه برتر
نماهنگ و کلیپ: سه رتبه برتر، یک جایزه ویژه
فراوانی برگزیدگان: ۵ نفر از تهران، ۷ نفر از اهواز، ۲ نفر از آبادان، یک نفر از خرم‌آباد، یک نفر از قم و یک نفر از نیشابور

سومین رویداد در سال ۱۴۰۳
بخش‌های اصلی: ۶ بخش
پوستر، مستند، نماهنگ و کلیپ، عکس، روایت و داستان‌نویسی و پویش مردمی روایت موبک
برگزیدگان
روایت و داستان‌نویسی: سه نفر رتبه برتر و یک نفر شایسته تقدیر
مستند: یک نفر رتبه دوم، دو نفر مشترکاً رتبه سوم و یک نفر شایسته تقدیر
پوستر: ۲ نفر رتبه دوم و سوم
عکس: ۲ نفر اول تا سوم، ۲ نفر شایسته تقدیر و ویژه بخش مقاومت
نماهنگ و کلیپ: ۳ نفر اول تا سوم، یک نفر جایزه ویژه دبیر سوگواره
پویش مردمی روایت: برنده نداشت

چهارمین رویداد در سال ۱۴۰۴
بخش‌های اصلی: ۸ بخش
روایت و داستان‌نویسی، پوستر، کلیپ و نماهنگ، مستند، عکس حرفه‌ای، موبایل گرافی، بخش مردمی، و مبلغان برتر
برگزیدگان

روایت و داستان‌نویسی: ۲ نفر، مقام اول
پوستر: ۲ نفر، مقام‌های دوم و سوم
کلیپ و نماهنگ: ۲ نفر، مقام‌های اول و سوم
مستند: ۲ نفر، مقام‌های اول و سوم
عکس حرفه‌ای: ۲ نفر اول تا سوم و ۲ نفر شایسته تقدیر
موبایل گرافی: ۲ نفر، مقام‌های اول تا سوم
بخش مردمی: ۲ نفر مقام‌های اول و دوم
مبلغان برتر: ۲ نفر مقام‌های اول و دوم و ۲ نفر مقام سوم

نوجوانان به کمک محله می آیند

روایت دوم

وقتی چند سال پیش از حجت الاسلام علی درواری خواسته شد امامت مسجدی در یکی از مناطق خاص هندیجان را بر عهده بگیرد، حتی نمی دانست قرار است کجا زندگی کند یا چگونه هزینه های زندگی اش تأمین خواهد شد. همسرش باردار بود و آینده چندان روشن به نظر نمی رسید، اما پاسخ او تنها یک جمله بود: «احساس کردم این یک تکلیف است، نه یک انتخاب.»

او از همان روز نخست تصمیم گرفت فقط امام جماعت نباشد؛ می خواست امام محله باشد. به همین دلیل پیشنهادهای مختلف برای اقامه نماز در ادارات

و کسب درآمد بیشتر را نپذیرفت تا تمام وقتش صرف مسجد و مردم شود. خودش می گوید: «اگر قرار بود چراغ مسجد روشن بماند، باید همه زندگی ام را پای مسجد می گذاشتم.» ثمره این حضور مستمر، شکل گیری یکی از مهم ترین سرمایه های اجتماعی مسجد بود؛ تبدیل نوجوانان مسجدی به گروه های جهادی خدمت رسان. او معتقد بود نوجوان فقط نباید پای منبر بنشیند، بلکه باید طعم خدمت را بچشد. به همین دلیل، بچه های مسجد را سازماندهی کرد و همراه خود به خانه خانواده های کم پر خوردار برد. آنها دیوارهای فرسوده را تعمیر می کردند، خانه ها را رنگ می زدند، وسایل آسیب دیده را مرمت می کردند و هر جادستی برای کمک لازم بود، حاضر می شدند. همین تجربه های میدانی باعث شد نوجوانان مسجد، هویت خود را نه در تفریح های بی هدف، بلکه در خدمت به مردم پیدا کنند. این گروه های جهادی در روزهای ناآرام سال ۱۴۰۱ نیز مسئولیتی متفاوت بر عهده گرفتند. از پاکسازی در و دیوارهای شهر از شعارهای تحریک کننده تا پاسداری از محله. در کنار این فعالیت ها، مسجد همچنان پایگاه حل مشکلات مردم بود؛ از تهیه جهیزیه برای زوج های جوان تا کمک به خانواده های نیازمند و پیگیری امور خیر. حضور دائمی امام محله در کنار مردم، نگاه بسیاری از اهالی را نسبت به روحانیت تغییر داد. او می گوید: «بزرگ ترین دستاورد این سال ها این بود که مردم روحانی را از خودشان دیدند و فهمیدند که مسجد ظرفیت های بزرگی دارد.»

غوای نهضت ملی زندگی با آیه ها در استان خوزستان، زمینه ساخت مسکنی با عنوان «مهمانی آیه ها» را فراهم آورد؛ مسکنی که در آن روایتی متفاوت از محافل زندگی با آیه ها در خوزستان با حضور حاج کریم منصوری، قاری معروف خوزستانی آرایه شد.

فرودین

آئین نکوداشت سید حمید موسوی، از مستندسازان مطرح خوزستان به پاس بیش از چهار دهه فعالیت در عرصه تولید مستند برگزار شد. همچنین اکران رایگان مستند موتورسواران با اولویت مناطق کمتر برخوردار در استان، بیش از ۵۰ هزار مخاطب داشت.

اردیبهشت

اجتماع پرشور ۱۵۰۰ نفر از موکب داران نوجوان رامشیری به میزبانی هیئت عشاق الحسین (ع) و با هدف تقدیر از نوجوانان خادم موکب های شهر و روستاهای رامشیر برگزار شد؛ نوجوانانی که با تلاش های خود حال و هوای محرم را به تمام خیابان ها و کوچه های شهرستان رامشیر آوردند.

تیر

جشن گرامیداشت سالروز فتح خرمشهر با مشارکت اداره تبلیغات اسلامی این شهر در حالی در صحن مسجد جامع خرمشهر برگزار شد که علاوه بر خانواده های شهدا، آزادگان و اقشار مختلف مردم، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی نیز در آن حضور داشت.

خرداد

نشست های تخصصی نقد و بررسی آثار سرود و نماهنگ با عنوان «نقدانه» برگزار شد. این رویداد با حضور گروه های سرود استان و به دبیری علی اکبر فلاحتی برگزار شد و در جریان آن آثار و نماهنگ های تولید شده از سوی گروه های سرود استان مورد تحلیل، نقد و بررسی قرار گرفت.

شهریور

صدها هیات فعال در سراسر استان عزاداری محرم را برگزار کردند که اعضای آنها از کودکان گرفته تا افراد پیر و جوان هستند. دست کم ۵ هزار نقطه در سراسر استان میزبان عزاداران حسینی بودند و ۶ هزار طلبه خانم و آقا در این ایام فعالیت های تبلیغی را بر عهده داشتند.

مرداد

نماد هویت مذهبی بهبهان

روایت
سوم

عزاداری‌های سنتی در شهرستان بهبهان فراتر از یک نمایش آیینی، در هم آمیختگی عمیقی با جان مردم دارد. در این میان، سینه زنی سه سنگ به عنوان کهن‌الگوی سوگواری در این خطه شناخته می‌شود. حجت‌الاسلام عسکر مهدوی کیا، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان بهبهان در این باره گفت: آیین سنتی سینه زنی سه سنگ که قدمتی حدود ۱۷۰ سال دارد، امروز به یکی از نمادهای هویت مذهبی و عامل همبستگی میان اقشار مختلف مردم این شهرستان تبدیل شده است. این سبک عزاداری پیشینه طولانی دارد و مبتکر آن فردی به نام میرزا شوقی بوده است. میرزا شوقی دو نوحه برای این سبک خاص ساخت که یکی از آن‌ها «عباس علمدار» است و دیگری «صد حیف ز اکبر؛ حیف از علی اکبر» نوحه عباس علمدار که در قالب مستزاد سروده شده، یکی از شاهکارهای میرزا شوقی و در نوع خود از آثار جاودان و بی‌بدیل زبان فارسی است. این شیوه عزاداری در کشور ایران به صورت خاص در شهر بهبهان اجرا می‌شود و به عنوان یکی از نشانه‌های هویت فرهنگی و مذهبی مردم این منطقه شناخته می‌شود. یکی از ویژگی‌های مهم سینه زنی سه سنگ در بهبهان این است که افراد با سلیقه‌ها و تیپ‌های مختلف در این مراسم حضور پیدا می‌کنند. در این آیین اقشار مختلف جامعه در کنار یکدیگر عزاداری می‌کنند. در این مراسم کسانی که پای ثابت برنامه‌های مذهبی هستند در کنار افرادی قرار می‌گیرند که شاید کمتر در چنین مجالسی حضور داشته‌اند اما فضای معنوی این آیین، همه را در کنار هم جمع می‌کند. به همین دلیل سینه زنی سه سنگ در شهر بهبهان به نوعی محور وحدت میان اقشار مختلف مردم تبدیل شده است و همین ویژگی یکی از زیبایی‌های این آیین سنتی به‌شمار می‌رود. آیین‌های سنتی عزاداری علاوه بر حفظ فرهنگ دینی می‌توانند زمینه‌های همدمی و همبستگی اجتماعی را در میان مردم تقویت کنند.

اجرای طرح «قصه در مدرسه» در مدرسه صدرا پندر امام خمینی (ره) نیز با هدف تقویت مهارت‌های آموزشی و تربیتی دانش‌آموزان برگزار شد. همچنین مستند «طوفان کاپروسی» که به همت نوجوانان نوآوینی خوزستان در رویداد بین‌المللی «سفیر نوجوان» تولید شده بود، رونمایی و منتشر شد.

آبان

بزرگ‌ترین جشن علوی در جوار بارگاه حضرت دانیال نبی (ع) در شوش با حضور گسترده مردم برگزار شد. اجرای «ایران سرود ۴»، حضور گروه‌های منتخب سرود استان و شعرخوانی آیینی مرتضی حیدری آل‌کثیر، این مراسم را به یکی از شاخص‌ترین رویدادهای فرهنگی و مذهبی سال در خوزستان تبدیل کرد.

دی

تولید و بخش ویژه برنامه تلویزیونی «زندگی با آیه‌ها»، آغاز فعالیت ۴۰ استودیوی مسجد برای تولید آثار رمضان در قالب این نهضت، مشارکت مرکز رسانه تبلیغات اسلامی خوزستان در تولید ویژه برنامه تلویزیونی «تأانقلاب مهدی» و انتشار فراخوان رویداد «تبر در روایت‌ها» از مهم‌ترین اقدامات این ماه بود.

اسفند

خانه قرآن و عترت زندان مرکزی اهواز با مجوز رسمی اداره کل تبلیغات اسلامی و دارالقرآن استان افتتاح شد که این حرکت، گامی در جهت گسترش آموزش‌های قرآنی و فعالیت‌های فرهنگی ویژه مددجویان به‌شمار می‌رفت. همچنین شهرستان شوش میزبان رویداد ملی «ایران سرود» شد.

مهر

برگزاری محفل بزرگ تقدیر از خادمان قرآن، آغاز دوره جامع بین‌المللی آموزش تجوید قرآن کریم با مشارکت مربیان ایران و عراق در منطقه آزاد اروند، برگزاری سومین رویداد فرهنگی - تبیینی «رویش» با محوریت جوانی جمعیت و تحکیم خانواده و جشن سه‌هزار نفری دختران نونمک‌آبادانی.

آذر

همایش سه‌هزار نفری «بانوان منتظر» با اجرای برنامه‌های فرهنگی، مولودی‌خوانی و سرود، جلوه‌ای از مشارکت گسترده بانوان در برنامه‌های مذهبی و ترویج فرهنگ انتظار را به نمایش گذاشت و از مهم‌ترین رویدادهای این ماه بود.

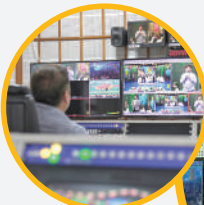
بهمن

سنگر روایت در میدان جنگ

خوزستان با شروع جنگ تحمیلی سوم
پرچمدار روایت و اطلاع رسانی شد

در روزهایی که روایت، بخشی از میدان نبرد بود، روابط عمومی اداره کل تبلیغات اسلامی خوزستان با سازماندهی شبکه‌ای مردمی و رسانه‌ای، بی‌وقفه در خط مقدم اطلاع رسانی حضور داشت. حاصل این تلاش، تولید بیش از ۲۳ هزار محتوای خبری، پوشش صدها رویداد و ایجاد شبکه‌ای گسترده برای روایت دقیق و به موقع حوادث و فعالیت‌های فرهنگی استان بود. در این داده نمایه مرور فعالیت‌های انجام شده از سوی این اداره کل همزمان با شروع جنگ تحمیلی سوم در نهم اسفند سال ۱۴۰۴ پرداخته ایم.

عملکرد ستاد روابط عمومی

۵,۱۷۸ محتوای

رسانه‌ای در مجموع تولید شد

۳,۷۶۲ خبر

و انعکاس محتوای تولیدی

۵۰۷ باز نشر

اخبار در خبرگزاری‌ها

۹۰۹ عکس

خبر و گزارش تصویری

آمار کلی

۶۰ روز

فعالیت مستمر رسانه‌ای

۳۱ شهرستان

فعال در شبکه اطلاع رسانی

۲۳,۶۲۷ محتوای

خبری تولید و منتشر شده

میانگین ۱۳ محتوا

در روز برای هر شهرستان

۲۴۷؛ جایی برای روایتگری

روایت
چهارم

مجموعه رسانه‌ای ۲۴۷ وابسته به اداره کل تبلیغات اسلامی خوزستان در روزهای جنگ موتور پیشران تولید محتوا در قالب‌های مختلف بود؛ مجموعه‌ای که با تولید و انتشار ۱۵ برنامه تخصصی، حضوری مؤثر و چندلایه در فضای رسانه‌ای کشور داشت. این مجموعه با تکیه بر توان نیروهای جوان، متخصص و خلاق، تلاش کرد روایت جنگ را از زوایای مختلف برای مخاطبان بازنمایی کند؛ از تحلیل‌های تاریخی، قرآنی و حقوقی گرفته تا روایت‌های مردمی، تولیدات هنری، طنز، رصد رسانه‌های منطقه و پوشش میدانی رویدادها.

روایت تاریخ و معارف

بخشی از تولیدات مجموعه ۲۴۷ به تبیین ریشه‌های تاریخی و مبانی معرفتی جنگ اختصاص داشت. برنامه «شنوبین» با مرور تحولات هشت دهه اخیر، زمینه‌های شکل‌گیری جنگ را از پایان جنگ جهانی دوم تا جنگ رمضان روایت کرد و تلاش داشت تصویری تاریخی و تحلیلی از این رخداد ارائه دهد. در همین مسیر، «آیت فتح» با بهره‌گیری از هوش مصنوعی، آیات قرآن مرتبط با نصرت الهی را در نسبت با تحولات روز بازخوانی کرد و «روایت اندیشه» نیز با حضور علما و طلاب، به تبیین مفاهیم قرآنی و نقش ایمان، مقاومت و رهبری در شرایط جنگ پرداخت.

تحلیل و رصد رسانه‌ای

تحلیل ابعاد حقوقی و رسانه‌ای جنگ، محور دیگری از فعالیت‌های این مجموعه بود. برنامه «فکت چک» ادعاها و تهدیدهای مطرح شده درباره جنگ را بر اساس حقوق بین‌الملل و کنوانسیون‌های جهانی بررسی کرد و «وارونگی» نیز با نگاهی تخصصی، مفاهیمی همچون حمله پیش‌دستانه، تهدید زیرساخت‌ها و قواعد حقوق جنگ را واکاوی کرد. در کنار این دو، «جستار» با رصد رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی جهان عرب، بازتاب‌های جنگ و روایت‌های حاکم بر افکار عمومی منطقه را تحلیل و ارزیابی کرد.

روضه‌ای به قدمت هشتاد سال

روایت
پنجم

در کوچه‌های قدیمی شوشتر، چراغ خیلی از مجالس روضه نه با بنر و تبلیغ، که با عشق مردم جان گرفته‌اند؛ مجالسی ساده، صمیمی و ریشه‌دار که دهه‌هاست بی‌وقفه برگزار می‌شوند؛ تا جایی که حالا همه مردم شهر بعضی از خانه‌ها و خانواده‌ها را به مجالس روضه‌شان می‌شناسند و این خانه‌ها انگار تبدیل به تاریخ شفاهی شهر شده‌اند. عبدالسلام آل طیب، ۳۵ ساله و استاد حوزه، یکی از وارثان همین سنت خانوادگی است؛ سنتی که بیش از هشتاد سال قدمت دارد و از دل خانه‌ای قدیمی به امروز رسیده است. او می‌گوید روضه‌های خانگی در شوشتر، از گذشته‌های دور بخشی از زندگی مردم بوده است: «قدیم‌ها تقریباً هر شب هفته، در یکی از خانه‌ها روضه برپا بود؛ یک شب، شنبه و یک شب، جمعه، هر شب یک جا.» روضه‌ای که امروز خانواده آل طیب برگزار می‌کنند، در گذشته صبح‌های جمعه برپا می‌شد اما به مرور، به دلایل مختلف به شنبه شب‌ها منتقل شده است. ریشه این روضه هم به پدر بزرگ‌ها باز می‌گردد. عبدالسلام توضیح می‌دهد که آغازگر این روضه، برادر بزرگ پدر بزرگش، مرحوم سید محمد مهدی آل طیب بوده؛ از علمای شناخته‌شده و مراجع وقت خوزستان بوده که بیش از هشتاد سال پیش این مجلس را پایه‌گذاری کرده است. بعد از او، پدر بزرگ و سپس پدر عبدالسلام آل طیب این مسیر را ادامه داده‌اند؛ مسیری که کاملاً مردمی و خودجوش مانده و هیچ‌گاه وابسته به نهاد یا تشکیلاتی نبوده است.

خانه قدیمی تا پیش از سال ۱۳۸۱، محل روضه‌ای که خانواده آل طیب برگزار می‌کردند، خانه قدیمی پدر بزرگ بود؛ خانه‌ای که پس از فوت او در فروردین ۱۳۶۵ همچنان مأمین عزاداران بود و هر چند پدر بزرگ نبود، اما خانه‌اش همچنین میزبان مردمی بود که به آنجا عادت کرده بودند و دل در گرو روضه‌های این خانه داشتند. اما با تجدید بنای آن منزل، مجلس روضه به خانه پدر عبدالسلام منتقل شد و از آن زمان تاکنون، همان‌جا ادامه دارد.

شبکه رسانه‌ای ساماندهی شده

بیش از ۱۱۰ کانال خبری

در سراسر استان

بیش از ۴۰ خبرنگار و فعال
رسانه‌ای افتخاری

انتشار ۲۶ شماره ویژه‌نامه چاپی و الکترونیکی

بیش از ۳,۵۰۰ مترمربع

تبلیغات محیطی

ارتباط با بیش از ۳۰۰ سازمان

اداره و شرکت

۱.۵ میلیون نفری

دسترسی به جامعه مخاطب

بیش از ۳.۵ میلیون

مخاطب در شبکه نشر نهضت

تعاملات رسانه‌ای

در طول این دوره جلسات مستمر با مجموعه‌های رسانه‌ای استان برگزار شد که از جمله آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- مدیران کانال‌ها و پایگاه‌های خبری
- صداوسیما مرکز خوزستان و شبکه الاهواز
- خانه مطبوعات
- مرکز فضای مجازی سپاه
- روابط عمومی دستگاه‌های اجرایی
- سردبیران رسانه‌های محلی
- بسترهای انتشار محتوا

عملکرد شهرستان‌ها

۱۸,۴۴۹ محتوای

خبر تولید شد

۹۴۷ خبر

۷۱۴ کلیپ

۱۶,۷۸۸ عکس خبر

و گزارش تصویری

اقدامات شاخص

پوشش خبری بیش از

۲۰۰ تجمع شهرستانی

پوشش رسانه‌ای بیش از

۲۵ تجمع محوری در اهواز

ایجاد پرونده ویژه شامل بیش از

۳۰۰ بیانیه بیعت

انتشار ۲۶ شماره

ویژه‌نامه خبری چاپی و الکترونیکی

بسترهای انتشار

- خبرگزاری نهضت
- خبرگزاری‌های مهر، فارس، تسنیم
- ایرنا و رسانه‌های استانی
- شبکه‌های تلویزیونی و رسانه‌های غیردولتی
- شبکه کانال‌های «نهضت»
- نشریات چاپی و تبلیغات محیطی
- شبکه هیئات، مساجد، دارالقرآن‌ها
- سخنرانان و ستایشگران

«ربیون»؛ شبکه‌ای برای فعالیت ۵۰ هزار کنشگر

تلاش اداره کل تبلیغات اسلامی استان
فارس برای شکل‌گیری بزرگ‌ترین شبکه
کنشگران فرهنگی

جذب ۵۰ هزار کنشگر فرهنگی در یک سال؛ این مهم‌ترین هدف شبکه «ربیون» است که از مهرماه ۱۴۰۴ فعالیتش را در استان فارس آغاز کرده و قرار است محلی باشد که فعالان فرهنگی را از فعالیت‌های پراکنده خارج کرده و در قالب یک شبکه سازمان یافته، در خدمت برنامه‌های فرهنگی استان قرار دهد اما این شبکه چگونه فعالیت می‌کند و چه اهدافی دارد؟

در سال‌های اخیر، یکی از چالش‌های حوزه فرهنگ، پراکندگی فعالیت‌ها و نبود ارتباط مؤثر میان کنشگران فرهنگی بوده است. بسیاری از گروه‌ها، هیئات، مساجد، تشکلهای مردمی و فعالان فرهنگی هر کدام به صورت مستقل فعالیت می‌کنند اما کمتر در قالب یک شبکه واحد دیده می‌شوند. «ربیون» قرار است این حلقه‌های پراکنده را به یک جریان منسجم تبدیل کند.

«ربیون» یعنی چه؟

نام این طرح از آیه ۱۴۶ سوره آل عمران گرفته شده است؛ جایی که از «ربیون» به عنوان جمعی از مؤمنان استوار یاد می‌شود که در برابر سختی‌ها دچار سستی و عقب‌نشینی نمی‌شوند. بر اساس این طرح، طی یک سال، ۵۰ هزار کنشگر فرهنگی در سراسر استان فارس شناسایی و سازماندهی خواهند شد. اجرای طرح در دو مرحله انجام می‌شود: در نیمه نخست، ۲۵ هزار نفر و در نیمه دوم نیز ۲۵ هزار نفر دیگر به این شبکه اضافه خواهند شد. سهم هر شهرستان نیز متناسب با جمعیت آن تعیین می‌شود تا همه مناطق استان در اجرای طرح نقش داشته باشند و ظرفیت‌های محلی مورد توجه قرار گیرد.

فارس؛ خاستگاه «ربیون» تمدن ساز

حجت الاسلام محمد باقر ولدان

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان فارس

حرف
نخست

استان فارس، همان‌گونه که رهبر شهید انقلاب اسلامی حکیمانه تبیین فرموده‌اند، «مهد دین، هنر و حماسه» و تجلی‌گاه هویت ناب

ایرانی و اسلامی است. بر این مبنا، مهم‌ترین راهبرد کلان ما در اداره کل تبلیغات اسلامی استان فارس در اقدامات سال ۱۴۰۴، عبور از قالب‌های کلیشه‌ای و بازگشت به الگوی قرآنی تشکیل حلقه‌های میانی، از طریق «عملیاتی‌سازی منشور ربیون و توسعه شبکه‌های رسانه‌ای مردمی» بوده است؛ راهبردی که قلب تپنده آن، مضجع مطهر حضرت شاهچراغ (ع) به عنوان قرارگاه دائمی این نهضت است.

ما در سال ۱۴۰۴ با هدف گره‌گشایی از «انفعال شبکه‌ای» و شکستن حصار «جزیره‌ای عمل کردن مجموعه‌های فرهنگی»، کلان‌پروژه «ربیون» را به عنوان یک سپر فرهنگی مقتدر کلید زدیم. در مواجهه با چالش تمدن‌ساز دشمن که به دنبال ایجاد شکاف میان هویت باستانی و اسلامی فارس بود، روحیه توحیدی آحاد مردم - از شهرها تا عشایر غیور - را به میدان آوردیم. با برگزاری دوره جامع آموزشی کنشگران فرهنگی و رسانه‌ای در ۳۷ شهرستان، فرآیند کادرسازی را از طریق «مدرسه فصلی ربیون» محقق ساختیم تا با ارتقای مهارت‌های روایت‌گری و گفتمان‌سازی قرآنی، گام اول این افق پنج‌ساله برداشته شود.

امروز این لشکریان تبیین بر پایه آیه شریفه ۱۴۶ سوره آل عمران، بدون سستی درونی و ضعف بیرونی، ساختار «هر خانه، یک سنگر و هر کنشگر، یک فرمانده جهاد تبیین» را رقم زده‌اند. این همگرایی راهبردی و راه‌اندازی قرارگاه‌های موضوعی، پیوندی وثیق میان هویت دینی و رسانه‌های نوین ایجاد کرده و توانسته است مشارکت فعال خبگان و عموم مردم را در تحقق افق‌های پیش‌رو در سطح کشور به نمایش بگذارد.

طلبه‌ای که جهاد را تا شهادت ادامه داد

روایت اول

گاهی یک زندگی، از ابتدا بر مدار خدمت شکل می‌گیرد؛ زندگی‌ای که مقصدش شهرت و آسایش نیست، بلکه بودن در کنار مردم است. علیرضا حقیقی، طلبه جوان شیرازی، سال‌ها همین مسیر را انتخاب کرده بود؛ راهی که از روستاهای محروم آغاز و در نهایت به شهادت ختم شد. او باور داشت تبلیغ دین تنها با سخن گفتن محقق نمی‌شود، بلکه باید در کنار مردم زندگی کرد و سختی‌های آنان را از نزدیک لمس کرد. به همین دلیل، سال‌ها همراه خانواده‌اش راهی روستاهای محروم شیراز و مناطق کم‌برخوردار ماندند. بشاگرد شد؛ جایی که علاوه بر فعالیت‌های فرهنگی و دینی، با کمک خیران برای خانواده‌های نیازمند بسته‌های معیشتی تهیه می‌کرد و خودش آن‌ها را به دست مردم می‌رساند. فعالیت‌های او تنها به کمک‌های معیشتی محدود نبود. راه‌اندازی «سه‌شنبه‌های مهدوی» در روستاهای محروم و برگزاری اردوهای جهادی و تلاش برای رفع مشکلات مردم، بخشی از کارنامه طلبه‌ای بود که دوستانش از او به عنوان یک «مبلغ جهادی» یاد می‌کنند. روحیه خدمت به مردم فقط مختص علیرضا حقیقی نبود، چرا که در خانواده او نیز ریشه داشت؛ خانواده‌ای که چندین نفر از اعضایش در لباس روحانیت، سال‌ها در عرصه تبلیغ دین فعالیت کرده‌اند. چندی پیش از شهادت، علیرضا حقیقی فعالیت خود را به عنوان مبلغ در اداره تبلیغات اسلامی شیراز آغاز کرد، اما حضور در عرصه‌های جهادی و بسیج را کنار نگذاشت. با آغاز ناآرامی‌های دی‌ماه، او نیز مانند گذشته احساس مسئولیت کرد و در گشت‌های شبانه حضور یافت. شامگاه ۲۰ دی‌ماه ۱۴۰۴، هنگام انجام مأموریت در حوالی چهارراه ادبیات شیراز، هدف تیراندازی قرار گرفت و بر اثر شدت جراحات به شهادت رسید. روایت زندگی شهید علیرضا حقیقی نشان می‌دهد گاهی سال‌ها خدمت بی‌ادعا، آخرین فصل خود را با ایثار رقم می‌زند؛ مسیری که از میان مردم آغاز می‌شود و با جان فشانی برای مردم به پایان می‌رسد.

سه سطح برای یک شبکه گسترده

در طرح «ریبون»، همه کنشگران در یک سطح قرار نمی‌گیرند. فعالان فرهنگی پس از شناسایی، بر اساس توانایی و میزان اثرگذاری در سه سطح دسته‌بندی می‌شوند. سطح نخست، نیروهای راهبر و اثرگذار هستند که مسئولیت برنامه‌های مهم استانی و بعضاً ملی را بر عهده خواهند داشت. سطح دوم، اجرای برنامه‌های فرهنگی در شهرستان‌ها را دنبال می‌کند و سطح سوم نیز بدنه گسترده فعالان مردمی را تشکیل می‌دهد که در مساجد، مدارس، هیئات مذهبی، محلات و دیگر پایگاه‌های فرهنگی فعالیت خواهند کرد. این تقسیم‌بندی، امکان استفاده هدفمندتر از توانمندی افراد را فراهم می‌کند و نقش هر کنشگر را متناسب با ظرفیت او تعریف می‌کند.

فعالیت در حوزه‌های متنوع فرهنگی

«ریبون» تنها یک شبکه ثبت‌نامی نیست؛ بلکه قرار است اعضای آن در برنامه‌های مختلف فرهنگی مشارکت داشته باشند. حوزه‌هایی همچون قرآن، تبلیغ دینی، رسانه، آموزش‌های تخصصی، هیئات مذهبی، بانوان، نوجوانان، خانواده و جوانی جمعیت، عفاف و حجاب و ادیان و مذاهب، از جمله محورهایی هستند که فعالیت کنشگران بر اساس آن‌ها ساماندهی خواهد شد. در این میان، برای هر فرد نیز متناسب با علاقه، توانایی و ویژگی‌های فردی، مأموریت مشخصی تعریف می‌شود تا از ظرفیت نیروها به شکل هدفمند استفاده شود.

ارزیابی مستمر برای حفظ پویایی

در سند اجرایی «ریبون» پیش‌بینی شده است که روند اجرای طرح به صورت مستمر پایش شود. میزان مشارکت کنشگران، کیفیت اجرای برنامه‌ها و نتایج فعالیت‌های فرهنگی از جمله شاخص‌هایی است که برای ارزیابی عملکرد در نظر گرفته شده تا امکان اصلاح و بهبود مستمر روند اجرا وجود داشته باشد.

فراتر از یک طرح اجرایی

«ریبون» اگرچه در ظاهر یک برنامه اجرایی برای ساماندهی کنشگران فرهنگی است، اما در لایه‌های عمیق‌تر، تلاشی برای ایجاد یک هویت مشترک میان فعالان فرهنگی استان به شمار می‌رود؛ هویتی که بر کار جمعی، شبکه‌سازی و استفاده از ظرفیت‌های مردمی استوار است. موفقیت این طرح، بیش از هر چیز به میزان مشارکت واقعی کنشگران فرهنگی، همراهی مجموعه‌های مردمی و استمرار اجرای برنامه‌ها وابسته خواهد بود. اگر این سه ضلع در کنار هم قرار گیرند، «ریبون» می‌تواند از یک طرح روی کاغذ به شبکه‌ای اثرگذار در عرصه فرهنگ استان فارس تبدیل شود.

اقدامات انجام شده

برگزاری دوره تخصصی «تربیت کنشگر فضای مجازی» در شهرستان مرودشت، اجرای دوره تخصصی توانمندسازی رسانه‌ای فرهنگی با هدف ارتقاء سواد رسانه‌ای و تقویت توانمندی‌های تبلیغی فعالان فرهنگی در شیراز، برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی در شهرهای مختلف استان، برگزاری دوره آموزشی هوش مصنوعی ویژه فعالان فرهنگی در فرشبند، برگزاری کارگاه آموزشی سواد رسانه با محوریت هوش مصنوعی در لارستان، همایش بزرگ ریبون فارس با حضور حجت‌الاسلام محمد هادی صالح پرور (استاد بیان نافذ و خطیب خلاق عرصه تبلیغ) و ... تنها بخشی از اقدامات انجام شده در سال ۱۴۰۴ است که در آن صدها نفر از کنشگران فرهنگی شبکه بزرگ ریبون حضور داشته و قرار است این برنامه‌ها در سال ۱۴۰۵ با جدیت بیشتری پیگیری شوند.

اینجا چراغی روشن است

حجت الاسلام احمد عدالتی

روحانی مستقر در پایگاه اجتماعی اداره

تبلیغات اسلامی شهرستان اوز استان فارس

روایت
دوم

اعتیاد، از مهمترین آسیب های اجتماعی شهر بود و بارها افراد مختلف با مراجعه به من از اعتیاد همسر یا فرزندشان گله و درخواست کمک می کردند. حتی یادم است که زن جوانی می گفت شوهرش که معتاد به شیشه است، او را کتک می زند و از خانه بیرون انداخته است. از همان زمان ها، کمک برای ترک اعتیاد معتادان، دغدغه مهم من بود و همین دغدغه پایه گذار گروه جهادی «امام رضا (ع)» شد. گروهی که در زمینه مقابله با آسیب های اجتماعی و صدر آنها اعتیاد فعالیت می کند. ما کارمان را از چند سال پیش شروع کردیم. بیشتر معتادان افرادی هستند که توسط خانواده شان به ما معرفی می شوند. وقتی معتادی را شناسایی می کنیم، گاهی مدت ها او را زیر نظر می گیریم تا فرصت نزدیک شدن به او را پیدا کنیم؛ چرا که معتقدیم یک معتاد زمانی موفق به ترک دائمی اعتیاد می شود که خودش بخواهد این کار را انجام دهد. ما از در دوستی با آنها وارد می شویم و گاهی این رفاقت ماه ها طول می کشد تا در نهایت فرد به این نتیجه برسد که حالا وقت ترک کردن اعتیاد است. پس از آن او را به محل اصلی فعالیت مان که زیرزمین اجاره ای در شهرستان ملارد است دعوت می کنیم تا در جلسات ترک اعتیاد شرکت کند. گاهی وقت ها افرادی هستند که نیاز به قرنطینه دارند و در همین مکان قرنطینه می شوند تا با کمک دارو، اعتیادشان را ترک کنند اما مساله اصلی، مراقبت پس از ترک اعتیاد است. مخصوصا برای افرادی که شغلی ندارند و خطر بازگشت آنها بسیار زیاد است. در این شرایط با کمک خیران و کارفرمایانی که با ما همکاری دارند، تلاش می کنیم برایشان کاری پیدا کنیم که هم سرگرم شوند و هم برای خانواده شان مفید باشند و به لطف خدا تا حالا توانسته ایم باعث ترک اعتیاد بیش از ۸۰ نفر با این روش شویم.

دومین رویداد ملی «ختم هنر» همزمان با دهه کرامت برگزار شد؛ آیینی که در آن از پیشکسوتان خدمت، هنر و معماری آستان مقدس حضرت احمد بن موسی شاهچراغ (ع) تجلیل می شود.

اردیبهشت

نشست تجلیل از برگزار کنندگان بر تر روضه های خانگی ماه مبارک رمضان با حضور حجت الاسلام انجوی نژاد در شیراز برگزار شد و از فعالان این عرصه تقدیر به عمل آمد. همچنین نمایشگاه پوستر طرح ملی «زندگی با آیه ها» با هدف ترویج تدبیر در قرآن کریم در نقاط مختلف استان برپا شد.

فروردین

همایش «طلایه داران تبلیغ» در آستانه ماه محرم با حضور علما، روحانیون و مبلغان در حرم مطهر شاهچراغ (ع)، برگزار شد. همچنین آیین تجلیل از ۷۰ خادم حسینی در شهرستان داراب و هفدهمین همایش سالانه پیر غلامان، خادمان، مداحان و شاعران آیینی در استهبان به انجام رسید.

تیر

در گردهمایی سالانه ارکان هیئت های مذهبی شیراز که با حضور مسئولان استانی، مدیران هیئت ها و مداحان برگزار شد، بر ضرورت هم افزایی، برنامه ریزی منسجم و ارتقای کیفیت برنامه های مذهبی تأکید گردید. همچنین پوشش مردمی «هر خودرو یک موشک» در سطح استان اجرا شد.

خرداد

پنجمین دوره گذر هنر آستان جانان، با حضور بیش از ۶۰ هنرمند برجسته کشور و خلق آثار هنری به مناسبت میلاد پیامبر اکرم (ص) برگزار شد. همچنین شورای راهبری و هماهنگی بانوان استان فارس در رویداد ملی «ره بانو» در رامسر حضوری فعال یافت.

شهریور

رویداد تخصصی «شیرین بیان» با هدف تربیت کنش گران نوجوان در حوزه پاسخ گویی به شب هات، با حضور دختران نوجوان از سراسر استان و بهره گیری از اساتید برجسته در شیراز برگزار شد. همچنین چهارمین سوگواره «شب شعر عاشورا» با حضور شاعران آیینی کشور در تالار حافظ، برپا بود.

مرداد

سوگواره‌ای به رنگ تعزیه

روایت
سوم

بیست‌ونهمین سوگواره ملی تعزیه کشور با میزبانی شهر شیراز، سومین حرم اهل بیت (ع)، از ۲۶ تا ۳۰ تیرماه ۱۴۰۴ در گذر فرهنگی حافظ برگزار شد. این رویداد فرهنگی و آیینی با مشارکت اداره کل تبلیغات اسلامی استان فارس و همراهی دیگر نهادهای فرهنگی برگزار شد و میزبان ۱۰ گروه تعزیه از هفت استان فارس، تهران، قزوین، یزد، اصفهان، مرکزی و چهارمحال و بختیاری بود. در طول برگزاری سوگواره، هر شب دو گروه تعزیه از ساعت ۱۷:۳۰ تا ۱۹:۳۰ در چهارراه حافظیه و گذر فرهنگی حافظ به اجرای مجالس تعزیه پرداختند؛ اجراهایی که با استقبال گسترده مردم و علاقه‌مندان هنرهای آیینی همراه شد و فضای معنوی شیراز در این شب‌ها با نوای تعزیه و روایت حماسه عاشورا رنگ و بویی ویژه به خود گرفت. در آیین اختتامیه که ۳۱ تیرماه برگزار شد، مسئولان فرهنگی بر جایگاه تاریخی تعزیه به عنوان یکی از کهن‌ترین هنرهای نمایشی ایران تأکید کردند. به گفته عبدالصمد فهندژ سعدی، دبیر سوگواره و رئیس انجمن تعزیه استان فارس، در مجموع ۱۲ تعزیه به نمایش درآمد و در روز شهادت امام سجاد (ع) نیز سه گروه هم‌زمان در حرم حضرت علی‌بن‌حمزه (ع)، ورودی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و تالار حافظیه اجرا داشتند. وی افزود: داوران تمام اجراها را با دقت ارزیابی کردند و برگزیدگان هر استان و شهرستان در بخش‌های طراحی صحنه، روان‌شناسی رنگ، موسیقی تعزیه، آواز و نوا، شعر و سایر مؤلفه‌ها انتخاب شدند. معیار داوری بر اساس رعایت اصول تعزیه، از جمله صدا و دستگاه‌های آوازی، موسیقی، نوع پوشش و آداب بازیگری بود. بر پایه این گزارش، هیئت داوران در نهایت برگزیدگان بیست‌ونهمین سوگواره کشوری تعزیه استان فارس و دومین سوگواره ملی تعزیه حضرت علی‌بن‌حمزه (ع) را به این شرح معرفی کرد: گروه تعزیه‌خوانی شهر خمین، گروه تعزیه‌خوانی استان یزد، گروه تعزیه‌خوانی شیراز، گروه تعزیه‌خوانی استان تهران، گروه تعزیه‌خوانی شهرستان کازرون، گروه تعزیه‌خوانی شهرستان تفرش، گروه تعزیه‌خوانی شهرستان نورآباد.

فعالیت مجمع مواکب مردمی شیراز هم‌زمان با نشست مواکب فاطمی، به طور رسمی آغاز شد. این مجمع با هدف انسجام‌بخشی به فعالیت‌های مردمی در حوزه مواکب و خدمت‌رسانی فرهنگی و اجتماعی آغاز به کار کرد. همچنین آیین «مقام مجنون» با هدف تجلیل از پیر غلامان حسینی، برگزار شد.

پانزدهمین محفل انس با قرآن کریم «بُشری» در حرم مطهر حضرت احمد بن موسی (ع) برگزار شد و با تلاوت قاریان ممتاز، سخنرانی مسئولان قرآنی کشور و اعطای حکم خادمی افتخاری، فضایی قرآنی در سومین حرم اهل بیت (ع) شکل گرفت.

نخستین دوره توانمندسازی و معرفت‌افزایی مداحان با حضور ۱۵۰ نفر از مداحان خواهر و برادر در شیراز برگزار شد و هم‌اکنون سراسری مداحان با تأکید بر ارتقای دانش دینی، مهارت‌های مداحی و نقش آفرینی در آیین‌های مذهبی برگزار شد.

رویداد فرهنگی «سوسون» با روایتگری خانواده شهدا، خادمان تغسیل و فعالان فرهنگی، در پردیس سینمایی امین تارخ شیراز برگزار شد و در آن، جان‌فشان‌های شهدای جنگ رمضان بازخوانی شد. همچنین نمایشگاه قرآنی با شعار «ایران در پناه قرآن» در شیراز میزبان علاقه‌مندان شد.

آیین اختتامیه اردوی فرهنگی و تربیتی «یاوران امین» در عسلویه برگزار شد. این اردو با حضور ۱۷۰ دانش‌آموز نخبه اهل سنت و شیعه از استان‌های فارس و بوشهر، با محوریت جهاد تبیین، سواد رسانه‌ای و مقابله با جنگ شناختی برگزار شد و در پایان از برگزیدگان تجلیل به عمل آمد.

به یاد ناخدا عباس

نگاهی به برگزاری سه دوره رویداد ملی «بوشهر، حسینیه مقاومت»

رویداد ملی «بوشهر، حسینیه مقاومت» علاوه بر جشنواره‌های فرهنگی و آیینی، فرصتی است برای پاسداشت ناخدا عباس دریاورد. مشهورترین ناخدای دوره قاجار که نامش با ستایشگری گره خورده و از بنیان گذاران سوگواری، نوحه خوانی و سینه زنی سنتی بوشهر، خوزستان و جنوب کشور است. این رویداد با محوریت هیأت‌های مذهبی، ستایشگری اهل بیت، فرهنگ مقاومت و میراث آیینی جنوب کشور از سه سال پیش آغاز به کار کرده و تاکنون سه دوره از آن برگزار شده است. هدف اصلی این رویداد ملی، معرفی ظرفیت‌های فرهنگی و آیینی بوشهر، پاسداشت سنت ستایشگری جنوب کشور، تقویت گفتمان مقاومت و حمایت از تولیدات هنری و رسانه‌ای مرتبط با هیأت و فرهنگ عاشورایی است. از دیگر اهداف برگزاری این رویداد، شناسایی و حمایت از استعداد های فرهنگی و هنری کشور، پیوند میان هیأت‌های مذهبی جنوب کشور و جریان‌های فرهنگی ملی، و تولید آثار هنری با محور مقاومت و عاشورا و آیین و هویت بومی جنوب ایران است.

رویداد اول

دوره نخست رویداد «بوشهر، حسینیه مقاومت» به برگزاری سلسله نشست‌های تخصصی با عنوان‌های هنر هیأت با حضور هنرمندان و ستایشگران جنوب کشور، شعر هیأت با حضور شاعران آئینی و ستایشگران جنوب کشور و نیز نشست ستایشگران با حضور خادمان مدح و مرثیه جنوب کشور برگزار و در مراسم اختتامیه از ستایشگران برتر تقدیر شد.

رویداد دوم

اما در دومین رویداد ملی «بوشهر، حسینیه مقاومت»، رویداد با سر و شکلی منظم تر برگزار شد و رقابتی در چهار محور هنر و رسانه، ادبیات، هیأت، و پژوهش در قالب ۱۳ رشته نوحه، تولیدات رسانه‌ای هیأت، پادکست، پوستر، تصویرسازی، عکس، فیلم کوتاه، نمایش، شعر، داستان کوتاه، داستان بلند، مقاله، و تحقیق برگزار شد. رویداد دوم اواخر دی ماه ۱۴۰۳ برگزار شد و ۱۰۵ نفر در رقابت با یکدیگر در آن شرکت کردند و در مجموع ۱۱۳۹ اثر به دبیرخانه این رویداد ارسال شد.

تحقق عینی تمدن مقاومت دیندارانه

حجت الاسلام محمد قادری

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان بوشهر

حرف نخست

استان بوشهر در قلمرو فرهنگ خود، بر دو رکن راسخ «دیانت» و «مقاومت» استوار است؛ میراثی که به فرموده رهبر شهیدمان، در این خطه به «فرهنگ» بدل

شده است. بر این پایه، مهم‌ترین راهبرد ما، گذار از بازنمایی تاریخی این هویت به کنش اجتماعی زنده و تمدن ساز بوده است. از آنجا که رمز حضور مردم در صحنه‌های گوناگون، همان نظام اندیشه‌ای عمیق آنان است، کوشیدیم با تقویت پیوند دیانت و مقاومت، موتور محرک مشارکت مردمی را بازیابی کنیم. در عمل، چهار محور دنبال شد:

اول توسعه مفاهیم دیانت مانند «بوشهر؛ طریق الحسین» در آربعین؛ پیوند آیین با موااسات، «بوشهر؛ حسینیه مقاومت» در نگرش عمیق به مقوله تاثیر آیین‌های دینی در کنش‌های مقاومتی و ...

دوم کنش‌های تقویت کنند هویت مقاومتی مانند «سفرخانه مقاومت»؛ تمدن سازی نوجوان با الگوی دختران حاج قاسم و پسران نواوین، پایه‌ریزی دبیرخانه ملی «بانوی مقاوم ایرانی» و ...

سوم گام‌های اساسی ترویجی مانند «گردشگری مقاومت» بستر اصلی ترویج فراملی، پژوهش «رویداد نگار بوشهر پایتخت مقاومت»، افق نگاری ۵۰۰ سال مقاومت بوشهر و ...

چهارم تقویت هویت قرآنی و تلفیقی استان بوشهر مانند «لیگ حافظان قرآن» وحدت شیعه و سنی در سایه دیانت، اردوی جهادی قرآنیان و ... حاصل آن که فرهنگ بومی دیانت و مقاومت، این بار در قالب رویدادهای زنده و مردم پایه، از سرمایه‌ای تاریخی به پیشران توسعه و انسجام استان تبدیل شد.

غدير جشن وحدت

روایت
اول

قرار بود مراسم بازسازی واقعه غدیر در یکی از سالن‌های عسویه برگزار شود؛ برنامه‌ای معمولی برای عید غدیر. اما پیشنهاد چند جوان اهل سنت، همه معادلات را تغییر داد. جوانان اهل سنت که شاهد مراسم بودند و از آن خوششان آمده بود، بعد از نماز به سراغ حجت‌الاسلام مهدی کشتکار، مدیر سازمان تبلیغات اسلامی عسویه رفتند و گفتند اگر قرار است مردم، غدیر را بهتر بشناسند، این مراسم را به فضای باز ببرید تا همه بتوانند آن را ببینند؛ حتی اهل سنت. همین پیشنهاد، آغاز یک تجربه متفاوت شد.

فردای آن روز، مسغولان فرهنگی راهی روستای بساطین شدند؛ حجت‌الاسلام کشتکار می‌گوید: «جوانان اهل سنت خودشان پیشنهاد دادند برنامه در فضای باز برگزار شود و وقتی اجرا آغاز شد، با موتور و خودروهای شخصی آمدند و تا پایان نمایش با دقت آن را دنبال کردند. همین استقبال برای ما ارزشمند بود.»

نمایش که به پایان رسید، اتفاق مهم‌تری رخ داد. یکی از بزرگان اهل سنت منطقه درخواست دیدار کرد و جمله‌ای گفت که برای برگزار کنندگان از هر تقدیری شیرین‌تر بود: «این نمایش باعث شد عشق امیرالمؤمنین (ع) در دل جوانان ما بیشتر شود. وقتی صحنه بیعت مردم با پیامبر (ص) و حضرت علی (ع) را دیدند، واقعه غدیر را بهتر درک کردند.»

این تجربه، تنها یک اجرای نمایشی نبود. از همان روز، ارتباط سازمان تبلیغات اسلامی با جوانان اهل سنت منطقه عمیق‌تر شد و مسیر تازه‌ای برای گفت‌وگو و همکاری شکل گرفت. حجت‌الاسلام کشتکار معتقد است مردم بیش از هر چیز به روایت صادقانه نیاز دارند؛ روایتی که به جای تأکید بر اختلاف‌ها، بر مشترکات تکیه کند. بازسازی غدیر در عسویه نشان داد گاهی یک نمایش می‌تواند کاری بکند که ساعت‌ها سخنرانی از انجام آن ناتوان است؛ دل‌ها را به هم نزدیک کند و محبت اهل بیت (ع) را به زبان هنر روایت کند.

در مجموع، شرکت‌کنندگان از ۱۰ استان بوشهر، تهران، خوزستان، لرستان، یزد، قم، چهارمحال و بختیاری، اصفهان، سمنان و فارس در این رویداد حضور پیدا کردند. در آخر هم ۱۸ نفر به عنوان برگزیدگان این رویداد انتخاب و اعلام شدند.

رویداد سوم

رویداد سوم در دی ماه ۱۴۰۴ و مفصل‌تر از سال قبل برگزار شد. در این دوره هم چهار محور هیأت، ادبیات، پژوهش، هنر و رسانه معین شد اما ۷ رشته به آن اضافه گردید و رقابت شرکت‌کنندگان در ۲۰ رشته انجام شد. رشته‌های نوحه، ستایشگری، فعالیت‌های هیأتی و آیین‌های مذهبی در محور هیأت؛ شعر، داستان، روایت و سایر فعالیت‌های ادبی در محور ادبیات؛ مقاله، تحقیقات و مطالعات مرتبط با فرهنگ هیأت و مقاومت در محور پژوهش؛ عکس، پوستر، فیلم، مستند، نمادنگ، پادکست، تصویرسازی و سایر تولیدات رسانه‌ای هم در محور هنر و رسانه برای فعالیت و رقابت شرکت‌کنندگان در نظر گرفته شد. باتوجه به افزایش تعداد رشته‌ها در رویداد سوم، تعداد آثار ارسالی به دبیرخانه رویداد هم به طور چشمگیری رشد داشت به طوری که از ۱۱۳۹ اثر در دوره دوم بارشد ۹۳ در صدی به ۱۲۶۹ اثر ارسالی در رویداد سوم رسید. در این رویداد نیز ۲۰ نفر به عنوان برگزیده انتخاب شدند که نسبت به سال گذشته ۲ نفر به تعداد برگزیدگان اضافه شده بود. به لطف گسترده‌تر شدن رشته‌های برگزار شده در رویداد سوم، این رویداد از یک برنامه و رویداد محدود، به یک جشنواره چندرسانه‌ای در حوزه هیأت، ادبیات، پژوهش، هنر و رسانه تبدیل شد و انتظار می‌رود در سال‌ها و دوره‌های بعد نیز با رشد قابل توجهی روبه‌رو باشد.

ماندگار در حافظه شهر

رویداد ملی «بوشهر، حسینیه مقاومت»، فرصتی است برای پاسداشت مفاخر و چهره‌های ماندگار این دیار و در صدر آنها، «ناخدا عباس بوشهری» معروف به ناخدا عباس دریانورد. ناخدا عباس، دریانورد و شاعر ایرانی در دوره قاجار و پهلوی اول بود؛ مشهورترین ناخدای ایرانی دوره قاجار. او در سال ۱۲۵۵ در خانواده‌ای دریانورد در بوشهر به دنیا آمد و تا ۱۲ سالگی در مکتب‌خانه تحصیل کرد و پس از آن همراه پدرش ناخدا احمد به سفرهای دریایی رفت. او از طریق سفرهای دریایی‌اش، به زبان‌های انگلیسی، آلمانی و عربی تسلط پیدا کرده و از معدود کسانی بود که در آن زمان مدرک بین‌المللی دریانوردی دریافت کرد. اما مهمترین دلیل شهرت او اشعاری بود که در مدح پیامبر اسلام و ائمه اطهار سروده است. ناخدا عباس در سوگواری محرم نوحه خوانی هم می‌کرد و شیوه عزاداری او هنوز در بوشهر اجرا می‌شود. در امتداد برگزاری رویداد ملی «بوشهر، حسینیه مقاومت»، تندیس وی در ورودی خیابان انقلاب بندر بوشهر نصب شد.

خانه خدا، خانه مردم

روایت
دوم

۱۰ سال پیش، مسجد صاحب الزمان (عج) روستای محمدی عامری در استان بوشهر مسجدی فعال بود؛ اما کمتر کسی تصور می کرد روزی به مهم ترین مرکز فرهنگی و اجتماعی روستا تبدیل شود. با حضور حجت الاسلام حسن محمدزاده، امام محله ای که خودش را فقط امام جماعت نمی داند، مسجد کم کم از یک محل اقامه نماز، به خانه مردم تبدیل شد؛ جایی که از کتابخانه و ورزشگاه گرفته تا کلاس های آموزشی، ازدواج آسان و حمایت از نیازمندان، همه زیر یک سقف جمع شده اند. حجت الاسلام محمدزاده که بیش از ۱۶ سال سابقه تبلیغ دارد و ۱۰ سال است در این روستا زندگی می کند، حتی کلیددار مسجد هم هست. او می گوید: «اگر مسجد فقط وقت نماز باز باشد، نمی تواند محور زندگی مردم شود. باید مردم احساس کنند اینجا خانه خودشان است.» امروز مسجد صاحب الزمان (عج) مجموعه ای فرهنگی با کتابخانه ای هفت هزار جلدی، سالن ورزشی، حسینیه، خانه عالم و امکانات کامل برای برگزاری برنامه های مختلف است. همین امکانات باعث شده نوجوانان و جوانان، ساعت های بیشتری را در مسجد بگذرانند و ارتباطشان با فضای دینی و فرهنگی عمیق تر شود. اما مهم ترین اتفاق، شکل گیری یک شبکه مردمی برای خدمت است. از سال ۱۴۰۱، مرکز نیکوکاری مسجد راه اندازی شده و اکنون بیش از ۳۰۰ خانواده کم بر خور دار را تحت پوشش دارد. حدود ۷۵ خیر، به ویژه صاحبان لنج های بازرگانی، در این مسیر همراه مسجد هستند و گاهی تنها در یک ماه، بیش از ۱۵۰ میلیون تومان برای تهیه سبذ معیشتی، جهیزیه و لوازم خانگی نیازمندان جمع آوری می شود. فعالیت های مسجد به همین جا ختم نمی شود. کلاس های رایگان قرآن، زبان، نقاشی، مشاوره خانواده و تقویتی دانش آموزان، پیوند میان مسجد و مدرسه را تقویت کرده است. حتی خود امام محله نیز به عنوان مربی نماز در مدارس حضور دارد. نکته جالب اینکه حجت الاسلام محمدزاده در کنار همه این فعالیت ها، کشاورز هم هست. او با تولید سالانه خرما و فراورده های آن، برای تعدادی از جوانان روستا فرصت اشتغال ایجاد کرده است.

راه اندازی پایگاه فرهنگی «سفیران زندگی با آیه ها» در سواحل بوشهر، فضای نوروزی استان را با برنامه های قرآنی همراه کرد. همچنین رویداد آموزشی و رقابتی «آیه نگار» با محوریت تولید آثار قرآنی با بهره گیری از هوش مصنوعی برگزار و آثار برتر آن معرفی شد.

فروردین

بوشهر میزبان کارگاه دو روزه «تصویر فردا» با موضوع جمعیت و خانواده شد. در این رویداد، ۲۷ طراح و گرافیست استان با حضور استادان کشوری به تولید آثار هنری پرداختند و بیش از ۳۰ اثر با محوریت فرهنگ سازی در حوزه جمعیت و خانواده تولید شد.

اردیبهشت

ندوبین «طلسم تاریخ شفاهی طلایه داری ستایشگری پهنه جنوب» آغاز شد. این طرح پژوهشی با هدف ثبت میراث معنوی، آیین های مذهبی و تاریخ شفاهی ستایشگری جنوب کشور آغاز شد و گامی مهم در حفظ هویت فرهنگی و مذهبی استان بوشهر برداشته شد.

خرداد

مجموعه آثار مرتبط با ناخدا عباس دریانورد، در همایش قرارگاه تبلیغات تبیینی فتح خیبر رونمایی شد. در این مراسم از کتیبه شعر «لبالب»، پرتره دیجیتالی، مستند و پوستر معرفی چهره های برتر تبلیغی استان بوشهر رونمایی شد.

تیر

بوشهر این ماه را با حال و هوای اربعین حسینی سپری کرد. موکب قرآنیان استان برای ششمین سال متوالی با اجرای برنامه های متنوع قرآنی، فرهنگی و آموزشی در مسیر پیاده روی اربعین بر پا شد. همچنین از نشان و لوح تقدیر خادمان موکب بوشهر با حضور نماینده ولی فقیه در استان رونمایی شد.

مرداد

رویداد منطقه ای «پسران نوآین» در شهرستان کنگان برگزار شد. بیش از ۷۰ نوجوان رسانه ای شیعه و سنی از شهرهای مختلف استان در این برنامه حضور یافتند و در قالب رقابت های رسانه ای، آموزش های تخصصی و فعالیت های گروهی، مهارت های خود را در عرصه جهاد تبیین تقویت کردند.

شهریور

در مسیر الگوسازی تبلیغ دینی

چهره‌های برتر تبلیغی
بوشهر در ۷ محور تخصصی
معرفی شدند

روایت
نهم

دی‌ماه ۱۴۰۴، بوشهر میزبان دومین دوره رویداد انتخاب چهره‌های برتر تبلیغی شد؛ رویدادی که با حضور نماینده ولی‌فقیه در استان و جمعی از مسئولان و فعالان تبلیغی، به معرفی برترین‌های ۷ محور تخصصی تبلیغ دینی اختصاص یافت و بر استمرار جریان الگوسازی در عرصه تبلیغ انقلاب اسلامی تأکید کرد.

این رویداد که با نام و یاد «شهید حجت‌الاسلام والمسلمین صادق گنجی» برگزار شد، در واقع بستری برای شناسایی و تقدیر از فعالان اثرگذار عرصه تبلیغ دینی در استان به شمار می‌رود؛ فعالانی که طی یک سال فعالیت مستمر در میدان‌های مختلف فرهنگی، اجتماعی و رسانه‌ای نقش‌آفرینی کرده‌اند.

در دومین دوره این رویداد، بیش از ۱۵۰ مبلغ و مبلغه در ۷ محور تخصصی شامل کودک و نوجوان، خانواده و جمعیت، اجتماعی و جهادی، رسانه، تبلیغ بین‌الملل، تبیین گفتمان مقاومت و امام مسجد و محله به رقابت پرداختند. در نهایت ۱۳ چهره برتر به عنوان برگزیدگان نهایی معرفی و مورد تجلیل قرار گرفتند.

در بخش‌های جانبی این رویداد نیز دو کارگاه تخصصی با محوریت «گفتمان انقلاب اسلامی» و «رسانه در تبلیغ» برای توانمندسازی مبلغین برگزار شد؛ کارگاه‌هایی که به ترتیب با ارائه حجت‌الاسلام علی‌اکبر اسماعیلی و استاد ابوالفضل وحدتیان همراه بود و بر ارتقای مهارت‌های تبلیغی نسل جدید تأکید داشت. این رویداد در ادامه مسیر دوره نخست خود برگزار شد؛ دوره‌ای که سال گذشته برگزار شده بود و در آن نیز از برگزیدگان عرصه تبلیغی استان بوشهر تقدیر شد. تداوم این روند، نشان‌دهنده شکل‌گیری یک جریان منسجم برای شناسایی، حمایت و معرفی چهره‌های اثرگذار تبلیغی در استان بوشهر است.

نخستین دوره «بانوی مجاهد» آغاز شد. این رویداد با هدف توانمندسازی بانوان فعال فرهنگی و اجتماعی، تقویت مهارت‌های گفت‌وگو و روایتگری و گسترش نقش‌آفرینی بانوان در عرصه جهاد تبیین و فعالیت‌های فرهنگی استان برگزار شد.

آبان

مهر

دی

آذر

بیش مردمی «مشق خون‌خواهی شیرزنان برازجانی» برگزار شد. بانوان برازجانی با مشارکتی خودجوش به تولید پرچم‌های عزاداری و مقاومت پرداختند و جلوه‌ای از حضور مؤثر بانوان در فعالیت‌های فرهنگی، مذهبی و اجتماعی استان را به نمایش گذاشتند.

اسفند

بهمن

رویداد تخصصی «شهید عاشوری» با حضور مبلغان و مبلغات استان در عسلویه برگزار شد. این برنامه با محوریت تبلیغ نوین، جهاد تبیین و شبکه‌سازی فعالان تبلیغی اجرا شد. همچنین مرکز روایت بوشهر مستندی از زندگی حسنی تهمتن، پدر نخستین شهید تنگستان، منتشر کرد.

اداره امور قرآنی اداره کل تبلیغات اسلامی استان برای دومین سال متوالی موفق به کسب رتبه برتر کشور شد؛ افتخاری که حاصل استمرار برنامه‌های قرآنی، مردمی و آموزشی در سراسر استان بود.

مروری بر مراسم جاماندگان اربعین در سراسر کشور

امواج عشق در رگ‌های ایران

ماه صفر به میانه که می‌رسد، جنب و جوش‌های بیشتر می‌شود. اگر عاشورا، تفتیده از داغ حزن است، اربعین، شور حرکت دارد. آنها که می‌توانند، به هر وسیله خود را به «مشایه» می‌رسانند و مسیر نجف تا کربلا را طی می‌کنند اما آنها که به هر دلیل، مجال نمی‌یابند و دل به مسیر دارند، خود را به راه «جاماندگان» می‌رسانند؛ مراسمی که در هر شهر و دیار، در گوشه گوشه این سرزمین پهناور به عشق خاندان آل الله، به انجام می‌رسد. از خلیج فارس تا دریای خزر، در رگ‌رگ همه جغرافیای ایران، مراسم «جاماندگان»، فراتر از یک حرکت ساده، به یک «جریان تپنده» مبدل شده که در آن شور و حماسه حسینی موج می‌زند. مراسم جاماندگان اربعین که در سال ۱۴۰۴ برپا بود، حال و هوایی متفاوت داشت. با توجه به شرایط کشور و منطقه، به ویژه پس از عبور از مرحله‌ای از جنگ تحمیلی رژیم صهیونیستی علیه ملت‌های مظلوم، اربعین حسینی شور حماسه داشت. این حال و هوادر همه مراسمی که در کشور برگزار شد، نمود داشت. برنامه ویژه اربعین ۱۴۰۴ تداوم طرح «رندگی با آیه‌ها» بود که گام تازه این پویش ملی در آستانه اربعین حسینی آغاز شد. مقرر شد در این ایام، تمرکز محتوایی پویش بر محور مقاومت، استقامت و برائت از دشمنان الهی قرار گیرد. بر این اساس، ۵ آیه شریفه از قرآن کریم، به عنوان محورهای اصلی پویش اربعینی با عنوان عهد برائت انتخاب شدند؛ آیاتی با محوریت نصر و مقاومت، که آیه شریفه «وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ» (بقره/۱۲۰) در صدر آنها بود.

آمار کلی مراسم جاماندگان اربعین در
۲۰ صفر ۱۴۴۷ قمری (مردادماه ۱۴۰۴)

۱۵,۷۶۵,۰۰۰

تعداد جمعیت شرکت کننده

۱۵,۸۹۰

تعداد موبک

۴۸۹۹

تعداد مراسم کل استان‌ها

۳۷۳۲

تعداد مراسم روستایی

۱۱۵۷

تعداد مراسم شهری

نام استان	جمعیت شرکت کننده	تعداد مراسم در استان	مراسم شهری	مراسم روستایی	تعداد موبک
استان آذربایجان شرقی	۴۵۰۰۰۰	۲۲۹	۵۳	۱۷۶	۶۷۰
استان آذربایجان غربی	۳۷۵۰۰۰	۹۹	۲۶	۷۳	۲۵۰
استان اردبیل	۲۸۵۰۰۰	۲۳۵	۲۵	۲۱۰	۳۵۰
استان اصفهان	۸۰۰۰۰۰	۱۸۴	۶۳	۱۲۱	۳۵۰
استان البرز	۲۹۰۰۰۰	۵۷	۱۵	۴۲	۲۲۸
استان ایلام	۱۸۵۰۰۰	۳۷	۲۲	۱۵	۹۰
استان بوشهر	۶۵۰۰۰۰	۴۰	۲۸	۱۲	۳۵۰
استان تهران	۲۹۰۰۰۰۰	۲۹۵	۴۵	۲۵۰	۱۲۰۰
شهر تهران	۳۲۰۰۰۰۰	۱	۱	۰	۲۲۰۰
استان چهارمحال و بختیاری	۱۱۳۰۰۰۰	۲۱۷	۹۸	۱۱۹	۳۰۲
استان خراسان جنوبی	۱۸۷۰۰۰۰	۱۰۸	۲۵	۸۳	۶۵۰
استان خراسان رضوی	۱۹۰۰۰۰۰	۱۲۳	۵۰	۷۳	۶۱۴
استان خراسان شمالی	۹۳۰۰۰۰	۱۸۹	۲۰	۱۶۹	۲۷۱
استان خوزستان	۶۵۰۰۰۰۰	۱۱۲۵	۲۵۹	۸۶۶	۱۸۰۰
استان زنجان	۱۸۲۰۰۰۰	۷۵	۲۱	۵۴	۲۱۱
استان سمنان	۹۸۰۰۰۰۰	۶۹	۱۹	۵۰	۵۵۰
استان سیستان و بلوچستان	۹۰۰۰۰۰۰	۵۳	۱۹	۳۴	۱۹۰
استان فارس	۵۸۰۰۰۰۰	۲۱۷	۳۷	۱۸۰	۱۲۰۰
استان قزوین	۳۹۰۰۰۰۰	۲۲۹	۲۹	۲۰۰	۲۹۶
استان قم	۳۲۰۰۰۰۰	۲۱۹	۵	۲۰۴	۸۰
استان کردستان	۵۰۰۰۰۰۰	۲۷	۱۵	۱۲	۴۲
استان کرمان	۵۰۸۰۰۰۰۰	۱۰۸	۲۵	۸۳	۶۵۰
استان کرمانشاه	۱۷۰۰۰۰۰	۱۰۲	۱۶	۸۶	۲۷۰
استان کهگیلویه و بویراحمد	۸۰۰۰۰۰۰	۴۲	۱۵	۲۷	۲۰۰
استان گلستان	۱۴۰۰۰۰۰	۱۹۵	۲۵	۱۷۰	۴۵۰
استان گیلان	۲۵۸۰۰۰۰	۱۰۰	۴۳	۵۷	۲۹۶
استان لرستان	۱۹۲۰۰۰۰	۷۷	۲۳	۵۴	۲۰۸
استان مازندران	۳۹۰۰۰۰۰	۲۱۳	۵۳	۱۶۰	۵۹۷
استان مرکزی	۳۸۸۰۰۰۰	۵۴	۲۶	۲۸	۳۵۵
استان هرمزگان	۱۲۰۰۰۰۰	۴۰	۱۸	۲۲	۳۰۰
استان همدان	۱۴۹۰۰۰۰	۹۳	۲۲	۷۱	۱۵۰
استان یزد	۱۶۷۰۰۰۰	۴۷	۱۶	۳۱	۵۲۰

از اقناع تا امت‌سازی

حجت‌الاسلام برومند رازیانی

مدیرکل تبلیغات اسلامی کردستان

حرف
نخست

زیست‌بوم فرهنگی کردستان نه یک تهدید، که یک فرصت بی‌نظیر برای تمرین «وحدت در عین تنوع» است. زمانی که دشمن با سرمایه‌گذاری هنگفت

بر روی پروژه «ایران‌هراسی قومی» و «تبدیل تفاوت‌های مذهبی به تقابل» کار می‌کند، مهم‌ترین راهبرد ما در اداره کل تبلیغات اسلامی استان کردستان برای سال ۱۴۰۴ این بود: «تبدیل کردستان به الگوی عملیاتی جهاد تبیین و وحدت‌آفرین در سطح کشور». این راهبرد بر سه رکن اساسی استوار است؛

رکن اول: بومی‌سازی مفاهیم کلان انقلاب. ما دریافتیم که طرح‌های موفق مانند «زندگی با آیه‌ها» اگر به زبان و قالب فرهنگی کردستان ترجمه نشوند، اثربخشی لازم را نخواهند داشت. لذا اولین اقدام ما تولید محتوای بومی (پادکست کردی، کلیپ‌های محلی، تفسیر آیات توسط ماموستایان و روحانیون معتمد) بود. نتیجه آن شد که ۳۷۰۰ محفل قرآنی با استقبال بی‌سابقه اهل سنت و تشیع در کنار هم ایجاد شد. رکن دوم: میدان‌سازی برای حلقه‌های میانی مردمی. تجمعات شبانه ۶۰ گانه، موکب‌های اربعین، پویش‌های دانش‌آموزی و کارگاه‌های بانوان، همه به دنبال یک هدف طراحی شده‌اند: «بیرون کشیدن کنشگری دینی از حاشیه و تبدیل آن به قدرت نرم فعال». ما به این نتیجه رسیده‌ایم که جهاد تبیین در جاهایی موفق است که مردم خود روایتگر شوند. به همین دلیل، پرچم‌داران بصیرت را در هر شهرستانی راهاندازی کردیم تا صدای تبیین از مسجد، مدرسه و بازار بلند شود. رکن سوم: تمرکز بر نقاط بحران خیز و خنثی‌سازی پیشگیرانه. کردستان به دلیل همسایگی با اقلیم عراق، همواره در معرض امواج رسانه‌ای معارضین است. بنابراین راهبرد ما این بود که هر رویداد شبهه‌افکن (مانند شهادت اسماعیل هنیه، ماجرای کشته شدن دانشجوی کرد در اعتراضات، یا تحریم‌های جدید) را با یک روایت پیشدستانه و همگرا پاسخ دهیم. برای مثال، به جای واکنش‌های انفعالی، جشن امت‌احمد را در سنجند طراحی کردیم تا ثابت کنیم «نقطه اشتراک مسلمانان کردستان از هزار نقطه افتراقی پیشنهادی دشمن قوی‌تر است».

زن، مقاومت، هویت

زنانی که تاریخ کردستان را از نو نوشتند

در سال‌هایی که تصویر زن کرد بیش از هر زمان دیگری در میدان جنگ روایت‌ها قرار گرفته، سنندج میزبان برنامه‌ای بود که تلاش کرد روایت دیگری از زنان این سرزمین ارائه دهد: روایتی که نه از در پیچه اعتراض‌های رسانه‌ای، بلکه از زندگی و شهادت زنانی آغاز می‌شد که در دفاع از مردم، امنیت و هویت کردستان جان خود را فدا کردند. یادواره شهیدای زن کردستان، که در قالب برنامه‌های کنگره ملی ۵۵۳۶ شهید استان برگزار شد، نه فقط یک مراسم بزرگداشت، که کوششی برای بازخوانی بخش کمتر روایت‌شده‌ای از تاریخ کردستان بود. در این مراسم، یاد ۵۶۶ زن شهید استان و به‌ویژه ۱۳ بانوی شاخص و پیشمرگ مسلمان کرد گرامی داشته شد؛ زنانی که در سال‌های نخست انقلاب، مقابله با گروهای ضدانقلاب و دوران دفاع مقدس نقش آفرینی کردند.

کردستان؛ روایت و وحدت، نه دوگانگی

یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این یادواره، کنار هم قرار گرفتن روایت زنان اهل سنت و شیعه بود؛ مادران، دختران و همسرانی که با وجود تفاوت‌های مذهبی، در دفاع از امنیت و آرامش کردستان سرنوشت مشترکی پیدا کردند. برگزارکنندگان تلاش کردند با روایت زندگی این زنان، تصویری متفاوت از جایگاه زن کرد ارائه دهند؛ تصویری که بر نقش اجتماعی، مسئولیت‌پذیری، ایثار و هویت دینی استوار است.

در بخش‌های مختلف برنامه، از زنانی یاد شد که علاوه بر حضور در میدان مقاومت، در خانواده و جامعه نیز نقش تربیتی و فرهنگی ایفا کردند؛ روایتی که مفهوم «مقاومت زنانه» را نه در تقابل با هویت دینی، بلکه در پیوند با آن تعریف می‌کرد.

باز پس‌گیری میدان روایت

این یادواره را می‌توان پاسخی فرهنگی به جنگ روایت‌ها درباره زنان کردستان دانست. برگزارکنندگان با معرفی چهره‌هایی مانند ناهید فاتحی کر جو، فاطمه اسدی، مهین اویسی و دیگر بانوان شهید استان، تلاش کردند نشان دهند تاریخ معاصر کردستان تنها با روایت خشونت و اعتراض شناخته نمی‌شود، بلکه سرشار از زنانی است که امنیت و همبستگی اجتماعی را با جان خود حفظ کردند.

بازنده‌هایی که برنده قرآن شدند

روایت
اول

خیلی‌ها تصور می‌کنند برای جذب نوجوانان به فعالیت‌های قرآنی باید آن‌ها را به مسجد یا کلاس‌های آموزشی دعوت کرد؛ اما حجت‌الاسلام فرشاد مرزبانی، مدیر اداره تبلیغات اسلامی شهرستان سمنجن، مسیر دیگری انتخاب کرد؛ او تصمیم گرفت به جای آنکه منتظر نوجوانان بماند، خودش به جایی برود که آن‌ها ساعت‌های زیادی از وقتشان را می‌گذرانند؛ کلوپ‌های بازی و محله‌های حاشیه‌ای شهر.

برخی از این مناطق مانند نایسر و آساوله علاوه بر کمبود امکانات فرهنگی، با آسیب‌هایی همچون اعتیاد، خرید و فروش اسلحه و نفوذ جریان‌های

انحرافی نیز روبه‌رو هستند. حاج آقا مرزبانی معتقد بود اگر قرار است قرآن در زندگی نوجوانان اثر بگذارد، باید از دل همین فضاها وارد شد. نتیجه این نگاه، برگزاری یک جام پلی‌استیشن با ورودی پنج هزار تومان بود؛ مسابقه‌ای که در ظاهر تفاوتی با دیگر رقابت‌های بازی نداشت، اما قانون اصلی آن برای بازنده‌ها نوشته شده بود. هر نوجوانی که در همان دور نخست حذف می‌شد، تنها در صورتی می‌توانست دوباره به مسابقات برگردد که ۳۰ آیه از طرح «زندگی با آیه‌ها» را حفظ کند و گواهی آن را بگیرد. مرزبانی درباره نتیجه این ایده می‌گوید: «هدف ماقهرمان مسابقه نبود؛ هدف، همان بچه‌هایی بودند که حذف می‌شدند. می‌خواستیم قرآن انگیزه بازگشتشان باشد، نه اجبار.» همین اتفاق هم افتاد؛ از میان ۵۰۰ شرکت‌کننده، صدها نوجوان با میل خود سراغ حفظ آیات رفتند؛ اتفاقی که بسیاری از خانواده‌ها هم انتظارش را نداشتند. یکی از تماس‌هایی که هنوز در ذهن او مانده، مربوط به نوجوانی اهل سنت است. «به من گفت حاج آقا، این آیات را بلد نیستم. گفتم با پدر و مادرت بخوان و حفظ کن. چند روز بعد خانواده‌اش تماس گرفتند و گفتند خدا خیرتان بدهد، بچه‌مان با قرآن مأنوس شده است.»

مسابقه‌ای به نیابت از بانوان شهید

چند ماه پس از برگزاری موفق یادواره شهدای زن کردستان، امور بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی استان کردستان اقدام به برگزاری مسابقه حفظ ۳۰ آیه قرآن کریم با محوریت «آیات نصر و مقاومت» به نیابت از ۵۶۶ بانوی شهید استان کردستان کرد. مسابقه‌ای که به گفته الهام دهقانی، مسئول امور بانوان استان با هدف ترویج فرهنگ مقاومت و گرامیداشت شهدای زن اهل سنت برگزار شد. این رویداد همزمان با ایام اربعین و انتشار کتاب عهد برائت، برگزار شد و شرکت‌کنندگان اقدام به حفظ ۳۰ آیه قرآن به نیابت از شهدا کردند و در پایان جوایزی به برگزیدگان اهدا شد.

همزمان، گرامیداشت شهدای خدمت و یاد شهیدان سید ابراهیم رئیسی و قاسم سلیمانی نیز در این مراسم، پیوند نسل نخست مقاومت با جریان امروز انقلاب را به نمایش گذاشت.

زن، قهرمان یک روایت بومی

شاید مهم‌ترین دستاورد این یادواره، تغییر زاویه نگاه به زن کرد باشد. اگر در سال‌های اخیر تلاش شده بود زن کردستان صرفاً با یک روایت سیاسی معرفی شود، این برنامه کوشید روایت دیگری را برجسته کند؛ روایتی که زن را قهرمان خانواده، حافظ هویت فرهنگی و یکی از ستون‌های مقاومت اجتماعی می‌داند. در این نگاه، یادواره شهدای زن کردستان تنها مراسمی برای گذشته نبود، بلکه تلاشی برای ساختن روایتی تازه از آینده زنان این استان محسوب می‌شد.

یک جمله، طلاق را متوقف کرد

روایت
دوم

بعضی پرونده‌ها در دادگاه با یک حکم بسته می‌شوند؛ اما بعضی دیگر، فقط به یک نفر نیاز دارند که پیش از صدور حکم، چند دقیقه پای حرف دو طرف بنشینند. حجت الاسلام سیف‌الله سبزی، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان قروه، سال‌هاست بخشی از فعالیت خود را به همین میانجیگری‌ها اختصاص داده؛ تلاش‌هایی که گاهی یک خانواده را از فروپاشی نجات داده است.

یکی از ماندگارترین خاطراتش به سال ۱۳۹۴ برمی‌گردد. پیرمردی به سراغش آمد و گفت دخترش چهار سال نامزد بوده، اما اختلاف‌ها آن قدر بالا گرفته که کار به دادگاه کشیده و داماد که فراری بوده، دستگیر شده است. خانواده دختر توان مالی گرفتن وکیل نداشتند، اما خانواده پسر با استفاده از وکیل، به دنبال پایان دادن به زندگی مشترک بودند.

حاج آقا سبزی بدون آنکه وکیل باشد، راهی دادگاه شد. خودش می‌گوید: «به مسئولان دادگاه گفتم وکیل نیستم؛ آمده‌ام وساطت کنم.» پیش از ورود به

جلسه، با داماد جوان که پایند به پا داشت چند دقیقه صحبت کرد. در همان گفت‌وگو خطاب به او گفت: «به وکیل بگو کسی که باعث فروپاشی یک زندگی شود، باید پاسخگوی کارش باشد.» جمله‌ای که به گفته او، فضای پرونده را تغییر داد و در نهایت با گفت‌وگو و میانجیگری، زوج جوان از تصمیم به طلاق منصرف شدند.

این تنها تجربه او نیست. سبزی در سال‌های گذشته بارها در جلسات مشاوره خانواده حضور داشته و معتقد است بسیاری از طلاق‌ها از اختلاف‌های کوچک آغاز می‌شوند. خاطره دیگری هنوز برایش فراموش نشده است؛ مردی که پس از پایان یکی از جلسات مشاوره، نزد او آمد و با حسرت گفت: «اگر هشت سال پیش کسی همین حرف‌ها را به من زده بود، زندگی اولم به طلاق نمی‌کشید. آن زمان کسی نبود یادمان بدهد از یک مشکل کوچک، کوه نسازیم.» سبزی می‌گوید همین جمله، ارزش سال‌ها فعالیت در حوزه خانواده را برایش روشن کرد؛ اینکه گاهی یک گفت‌وگوی به موقع، می‌تواند سرنوشت یک زندگی را تغییر دهد.

نشست مشترک اداره تبلیغات اسلامی و معاونت فرهنگی زندان شهرستان کامیاران با هدف تقویت همکاری‌ها و ارتقای برنامه‌های دینی در زندان برگزار شد. در این نشست، بر نقش مبلغان در ترویج ارزش‌های اسلامی، ارتقای معنویت و همراهی با فرآیند اصلاح و بازاجتماعی شدن زندانیان تأکید شد.

فروردین

با افتتاح تشکیلات «بانوی مجاهد» در سنندج، گام مهمی در مسیر توانمندسازی بانوان فعال فرهنگی و اجتماعی برداشته شد. این مجموعه با حضور بانوان طلبه، مبلغ و کنشگران اجتماعی استان و با هدف تربیت بانسوان اثرگذار در عرصه‌های فرهنگی شکل گرفت.

اردیبهشت

با برگزاری همایش «سفیران نجات» در سنندج، موضوع عفاف و حجاب در قالبی فرهنگی و هویت‌محور مورد توجه قرار گرفت. این همایش با تأکید بر جایگاه زن مسلمان، تلاش کرد مفهوم حجاب را به عنوان نمادی از کرامت، آگاهی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی تبیین کند.

تیر

با اجرای طرح «هر مسجد یک حقوقدان» در شهرستان کامیاران، ظرفیت مساجد برای پاسخگویی به نیازهای اجتماعی مردم بیش از پیش مورد توجه قرار گرفت. این طرح با همکاری اداره تبلیغات اسلامی، انجمن جماعات و دستگاه قضایی، با هدف ارائه مشاوره‌های حقوقی رایگان، آغاز شد.

خرداد

سومین دوره جشن بزرگ «مهمانی امت احمد(ص)» در سنندج، برگزار شد. این آیین همزمان با فرارسیدن ماه ربیع‌الاول و میلاد پیامبر اکرم(ص) برپا شده و با گردن آوردن اقشار مختلف مردم، فرصتی برای تجدید پیوندهای اجتماعی و پاسداشت مشترکات امت اسلامی فراهم آورد.

شهریور

همزمان با آغاز موج سفر زائران حسینی، موكب «زندگی با آیه‌ها» در مرز باشماق مریوان برپا شد و با ارائه خدمات فرهنگی و قرآنی، فضایی برای انس بیشتر زائران با آیات الهی در مسیر زیارت فراهم کرد.

مرداد

یک تجربه وحدت آفرین

روایت
سوم

در استانی که همواره وحدت شیعه و سنی یکی از مهم‌ترین سرمایه‌های اجتماعی آن بوده، سازمان تبلیغات اسلامی کردستان در سال ۱۴۰۴ تلاش کرد این ظرفیت را از سطح شعار به میدان عمل بیاورد. یکی از نمونه‌های این رویکرد، طرح «طلایه‌داران تبلیغ» است؛ برنامه‌ای که با هدف توانمندسازی روحانیون جوان اهل سنت و شیعه و ایجاد شبکه‌ای مشترک از مبلغان دینی شکل گرفت.

این طرح در شرایطی اجرا شد که فضای رسانه‌ای و فعالیت برخی جریان‌های افراطی و تجزیه‌طلب، بیش از گذشته بر شکاف‌های مذهبی و قومی تمرکز کرده بود. در پاسخ به این چالش، بیش از ۱۲۰ نفر از روحانیون اهل سنت و تشیع در چند دوره آموزشی مشترک شرکت کردند؛ دوره‌هایی که موضوعاتی مانند مشترکات اعتقادی، پاسخ به شبهات روز، روایت تحولات منطقه و مقاومت، و شیوه‌های نوین تبلیغ دینی را در بر می‌گرفت. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این دوره‌ها، شکل‌گیری شورای هماهنگی تبلیغ بین‌مذهبی در استان بود؛ شورایی که زمینه گفت‌وگو، هم‌افزایی و برنامه‌ریزی مشترک میان ماموستایان اهل سنت و روحانیون شیعه را فراهم کرد. این تجربه، الگویی از همکاری مذهبی را به نمایش گذاشت که بر اشتراکات تأکید دارد، نه اختلاف‌ها. برگزاری نشست‌های مشترک علما، حضور همزمان روحانیون شیعه و سنی در برنامه‌های تبلیغی و تأکید بر وحدت امت اسلامی، از جمله رویکردهایی است که در سال‌های اخیر در کردستان پررنگ‌تر شده است. مدیران فرهنگی استان نیز بارها بر نقش علما در مقابله با جنگ روایت‌ها و تقویت همبستگی اجتماعی تأکید کرده‌اند و آنان را خط مقدم جهاد تبیین دانسته‌اند.

«طلایه‌داران تبلیغ» بیش از آنکه یک دوره آموزشی باشد، تلاشی برای ساختن شبکه‌ای از مبلغان هم‌افز بود؛ شبکه‌ای که می‌کوشد با زبان مشترک دین، پاسخگوی مسائل روز جامعه باشد و سرمایه وحدت مذهبی در کردستان را تقویت کند.

چهل‌وهشتمین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم در سنندج، پس از ده روز رقابت نخبگان قرآنی کشور، با برگزاری آیینی باشکوه به پایان رسید. در ادامه این جریان، اداره تبلیغات اسلامی سنندج با برگزاری «جام پلی استیشن» رویکردی خلاقانه برای پیوند دادن سرگرمی و مفاهیم قرآنی ارائه داد.

آبان

کردستان با میزبانی چهل‌وهشتمین دوره مسابقات سراسری قرآن کریم، به کانون رویدادهای قرآنی کشور تبدیل شد. این رقابت‌ها با حضور صدها قاری، حافظ، داور، استاد و مهمانان قرآنی از ایران و چند کشور اسلامی در سنندج برگزار شد.

مهر

آیین جشن تکلیف دختران شهر دلبران، جلوه‌ای از توجه به تربیت دینی نسل نوجوان را به نمایش گذاشت. این مراسم با حضور پرشور خانواده‌ها و مسئولان در فضایی آمیخته با نشاط، معنویت و برنامه‌های فرهنگی برگزار شد و دختران تازه‌مکلف، آغاز مرحله‌ای جدید از زندگی عبادی خود را جشن گرفتند.

دی

همایش ملی «بانوی کرد؛ از ریشه‌های تاریخی تا افق‌های نوین» برگزار شد؛ رویدادی علمی و فرهنگی که با هدف بازخوانی جایگاه زنان کرد و نگاهی به گذشته و حال، تلاش کرد نقش بانوان کرد را در حوزه‌های علمی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و خانواده مورد بررسی قرار دهد.

آذر

طرح ملی «زندگی بسا آیه‌ها» در مدارس سنندج دنبال شد. این برنامه با هدف آشنایی دانش‌آموزان با مفاهیم قرآن کریم و تقویت انس نسل نوجوان با کلام وحی، در فضای آموزشی مدارس اجرا شد و تلاش کرد آموزه‌های قرآنی را به بخشی از زندگی روزمره دانش‌آموزان تبدیل کند.

اسفند

اجتماع بانوان و دختران سقزی به یاد «شهیده ملینا اسدی» برگزار شد؛ آیینی که در پردیس سینمایی مهر سقز بر پا بود و شرکت‌کنندگان با گرامیداشت یاد این کودک شهید، ضمن ابراز همدردی با خانواده او، بر ضرورت حفظ وحدت و ایستادگی در برابر ظلم تأکید کردند.

بهمن

ایلام در اربعین، حال و هوای دیگری دارد

دروازه کربلا

ایلام، برای خیلی از عاشقان حسین(ع) و کربلا یادآور خاطرات دلدادگی است؛ مسیر اصلی سفر میلیون ها زائر به کربلا در ایام اربعین که به حق به آن «دروازه کربلا» هم می گویند. اما در میان شهرهای این استان، مهران جایگاهی ویژه دارد؛ شهری مرزی با جمعیتی کم اما نقشی پررنگ در بزرگ ترین گردهمایی مذهبی جهان. مسیرهای مواصلاتی این شهر و دسترسی مستقیم به مرز عراق، مهران را به نقطه استراتژیک و معنوی سفر زائران و عاشقان حسینی به عتبات عالیات تبدیل کرده و به همین دلیل هر سال دغدغه اصلی اداره کل تبلیغات اسلامی استان ایلام، برنامه ریزی برای هر چه باشکوه تر گزار کردن این مراسم و خدمت رسانی بهتر به زائران است. هر ساله در ایام اربعین، مهران میزبان موجی از زائران است که ا سراسر کشور و حتی جهان آمده اند تا خودشان را به سرزمین عشق برسانند. پیاده روی اربعین نه فقط یک سفر زیارتی، بلکه تجربه ای فرهنگی و اجتماعی است که نماد همبستگی، معنویت و خدمت رسانی مردمی محسوب می شود.

برپایی دو موکب تبلیغی

در قلب برنامه های فرهنگی مهران، موکب «حسینییه ایلام» قرار دارد. این موکب با وسعت ۱۲۰۰ متر مربع و حضور دست کم ۵۰۰ مبلغ، مرکز فعالیت های فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی در ایام اربعین در ایلام است. تقریباً همه مبلغین در این موکب حضور دارند و علاوه بر اقامه نماز جماعت و سخنرانی، با زائران گفت و گو می کنند و به رفع شبهات دینی آن ها می پردازند. حضور فعال مبلغین باعث شده این موکب به پایگاهی مؤثر برای تعمیق معنویت و تقویت باورهای دینی تبدیل شود. در کنار حسینییه ایلام، موکب «زندگی با آیه ها» یکی دیگر از مراکز فرهنگی شاخص

جوانان و نوجوانان مخاطب اصلی ما

حجت الاسلام علی رحیمی

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان ایلام

در مدت فعالیتیم به عنوان مدیر کل تبلیغات اسلامی استان ایلام، مهم ترین راهبرد ما در استان، انطباق برنامه های فرهنگی با زیست بوم بومی و حرکت به سوی

تبلیغ هوشمند، مردمی و اثرگذار بوده است. استان ایلام با برخورداری از سرمایه های بزرگ معنوی، دینی، انقلابی و اجتماعی، نیازمند برنامه هایی است که هم متناسب با فرهنگ مردم استان باشد و هم بتواند نسل جدید را با زبان روز، مخاطب خود قرار داده و به آنها نزدیک شود. بر همین اساس، در سال ۱۴۰۴ تلاش کردیم فعالیت های اداره کل را از قالب های کلیشه ای خارج کرده و به سمت برنامه های متنوع، خلاق و فراگیر سوق دهیم. بر همین اساس بود که بهره گیری از ظرفیت تبلیغ نوین، ایجاد استودیو و تولید محتوای چندرسانه ای، از اقدامات مهمی بود که برای تقویت ارتباط مؤثر با مخاطبان، به ویژه جوانان و نوجوانان، دنبال شد. در کنار آن، مردمی سازی برنامه ها، استفاده از نخبگان فرهنگی و دینی، تقویت مشارکت مجموعه های فرهنگی و توجه به نیازهای واقعی استان، از اصول اصلی مادر سیاست گذاری بوده است. باور ما این است که موفقیت فرهنگی در استانی مانند ایلام، زمانی محقق می شود که برنامه ها هم ریشه در باورهای اصیل دینی داشته باشند و هم با زبان رسانه، هنر و مشارکت اجتماعی به جامعه منتقل شوند و این مساله مهم ترین راهبردی است که ما طی این سال ها دنبال کرده و بر نتیجه بخش بودن آن اصرار داریم.

یا حسین

پایان یک آسیب

خطری که جان نوجوانان
آبدانان را تهدید می‌کرد

حجت الاسلام سید ابوالقاسم حسینی

مدیر اداره تبلیغات اسلامی شهرستان آبدانان

روایت
اول

سال ۱۴۰۲ موضوع
خودکشی در بین
دانش‌آموزان شهرستان
آبدانان به یک چالش
جدی تبدیل شده بود.
آبدانان شهری با جمعیت

۵۰ هزار نفر است که پیش از این هم با پدیده خودکشی
و دیگر آسیب‌های اجتماعی دست به گریبان بود، اما
خودکشی زنجیره‌ای در میان قشر دانش‌آموز، اتفاق تازه‌ای
بود که زنگ خطر آن برای همه مسئولان به صدا درآمد.
این مسئله به قدری جدی شد که حتی وزیر کشور هم
در سفر به استان ایلام، جلسه‌ای در این باره با گروه‌های
مختلف تشکیل داد و همه دست به دست هم دادند تا
این مسئله را ریشه‌کن کنند. در آن زمان در اداره تبلیغات
اسلامی نیز تصمیم گرفتیم هر کاری ممکن است برای
مقابله با این آسیب انجام دهیم. برای همین، اساتید
جامعه‌شناسی و روان‌شناسی، اطرافیان افرادی که دست
به خودکشی زده بودند و آنهایی که خودکشی ناموفق
داشتند را دعوت کردیم. جلسات متعددی برگزار شد و
مصاحبه‌های زیادی به انجام رسید. همه مشاهدات را
ثبت و مصاحبه‌ها را ضبط و با کمک اساتید آنها را بررسی
کردیم. نتیجه بررسی‌ها نشان داد که برخی از محتواهای
خاص که در فضای مجازی بی‌سبب پخش می‌شود و
این ماجرا دخالت داشت. این محتواها به گونه‌ای بود که
موجب توهم و افسردگی پخش می‌شد و آنهایی را که مستعد
افسردگی بودند، به مرز خودکشی کشانده بود. پس از آن،
دوره‌های آموزشی و کاربردی را برای مربیان مدارس، نه
تنها در شهر خودمان که در شهرهای دیگر هم برگزار
کردیم و با دعوت از اساتیدی از قم، در هر شهر ۵۰ تا ۶۰
نفر از مربیان مدارس را آموزش دادیم. عمده سرفصل این
آموزش‌ها هم مربوط به مباحثی مانند ارتباط‌گیری استاد
با دانش‌آموز، نحوه حل مسئله و ارتباط موثر با دانش‌آموز
می‌شد. مدتی بعد نتیجه این اقدامات و دیگر برنامه‌های
اجرا شده خود را نشان داد و موضوع خودکشی نه تنها در
شهرستان، که در استان نیز بهبود یافته و آمار آن روبه
کاهش گذاشت.

مهران است. این موکب، فضایی معنوی و آموزشی برای زائران فراهم می‌کند؛ جایی که
آیه‌های انتخاب شده قرآن تفسیر، و با زائران به بحث گذاشته می‌شوند. در این موکب،
زائران با مفاهیم عمیق آیات آشنا شده، درباره پیام‌های آن‌ها گفتگو می‌کنند و این
تجربه باعث تعمیق باورهای دینی و تقویت معنویت فردی و جمعی می‌شود.
«زندگی با آیه‌ها» نه تنها پایگاهی برای آموزش دینی است، بلکه فرصتی
برای تأمل و ایجاد پیوند میان معنویت و زندگی روزمره زائران فراهم
می‌کند. اهمیت این دو موکب در ایام اربعین و شهر مهران به حدی است که
سال گذشته، حجت الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی،
با حضور در مهران از هر دو موکب بازدید و ضمن قدردانی از تلاش‌های مردمی، بر
اهمیت استمرار پشتیبانی ستادی از این حرکت‌های فرهنگی و خدماتی تأکید کرد.

به وقت استقبال از اربعین

در آستانه اربعین حسینی، استان ایلام با برگزاری اجتماع «اربعینون» گام نخست
برای هماهنگی و هم‌افزایی میان نهادهای اجرایی، گروه‌های مردمی و فعالان فرهنگی
را برمی‌دارد؛ اتفاقی که سال ۱۴۰۴ به عنوان پیش‌کنگره اربعین برگزار شد و فرصتی
بود تا برنامه‌های فرهنگی، تبلیغی و خدماتی ایام اربعین پیش از آغاز موج اصلی
زائران، به صورت منسجم طراحی و زمان‌بندی شود. در این اجتماع بزرگ، علاوه
بر تدوین تقویم فرهنگی اربعین، تقسیم کار میان دستگاه‌ها و گروه‌های مردمی
انجام شد تا از موازی‌کاری جلوگیری و ظرفیت‌های موجود به صورت هدفمند به کار
گرفته شود. همچنین شبکه داوطلبان فرهنگی اربعین سازمان‌دهی شد تا در قالب
یک ساختار منسجم، در مسیرهای منتهی به مرز مهران و نقاط مختلف استان به
زائران خدمت‌رسانی کند. تقویت گفتمان «خدمت، ولایت و معنویت»، هماهنگی
میان موکب‌ها، گروه‌های جهادی و فعالان رسانه‌ای و بهره‌گیری از ظرفیت جوانان
و بانوان از دیگر محورهای این اجتماع بود. در پایان نیز مقرر شد کار گروه‌های
تخصصی در حوزه‌های فرهنگی، رسانه‌ای، خدماتی و آموزشی تشکیل شوند تا با
پیگیری مصوبات، زمینه برگزاری هرچه منسجم‌تر کنگره اصلی اربعین و میزبانی
شایسته از زائران حسینی فراهم شود.

آغاز یک تحول

روایت
دوم

حجت الاسلام محمدصادق نوری، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان مهران است که تجربه اش از شیوه ارتباط با کودکان و نوجوانان، تحولی در این شهر بوجود آورد. او می گوید: سال ۱۴۰۳، زمانی که همراه

چند نفر از مبلغان روحانی برای اجرای برنامه به یکی از مدارس ابتدایی شهرستان مهران رفته بودیم، متوجه یک واقعیت مهم شدم؛ منبرها و سخنرانی های سنتی نمی توانست ارتباط مؤثری با دانش آموزان برقرار کند و همین باعث شد این دغدغه برای من شکل بگیرد که اگر قرار است در مدارس، جشن های تکلیف و برنامه های فرهنگی اثرگذار باشیم، باید زبان مشترکی با کودک و نوجوان پیدا کنیم. موضوع را با دفتر تبلیغات اسلامی مطرح کردم و به این نتیجه رسیدیم که به جای برگزاری برنامه های مقطعی، باید نیروهای متخصص در حوزه کودک و نوجوان تربیت کنیم. به همین دلیل، دوره تربیت مربی کودک و نوجوان را با حضور فعالان فرهنگی، مبلغان و فرهنگیان شهرستان طراحی و از مهر و آبان ۱۴۰۳ آغاز کردیم.

استقبال از این دوره فرا تر از انتظار بود؛ به گونه ای که ناچار شدیم برای حفظ کیفیت آموزش، ظرفیت پذیرش را محدود کنیم. دوره در

۱۲ جلسه فشرده و با حضور اساتیدی از قم برگزار شد و مباحثی مانند قصه گوئی، روان شناسی کودک، شیوه های کلاس داری، استفاده از ابزارهای نوین آموزشی، خلاقیت و مدیریت کلاس در آن آموزش داده شد. همزمان با برگزاری دوره، بازخورد فعالیت مربیان آموزش دیده از مدارس شگفت انگیز بود. حاج آقا نوری می گوید: مربیان توانسته بودند ارتباط مؤثرتری با کودکان برقرار کنند. حتی افرادی که بیش از چهار دهه سابقه فعالیت تربیتی داشتند، این دوره را یکی از کاربردی ترین آموزش هایی می دانستند که تاکنون گذرانده بودند. موفقیت این تجربه باعث شد مربیان تربیت شده تنها در مدارس فعالیت نکنند و دستگاه هایی مانند بهزیستی نیز برای اجرای برنامه های ویژه کودک و نوجوان، از همین نیروها استفاده کنند، اتفاقی که تحولی بزرگ در آموزش کودکان و نوجوانان شهر بوجود آورد.

بهار ۱۴۰۴ در ایلام با یک ایده جالب شروع شد: حضور مبلغین در تفرجگاه های استان ایلام. در این طرح مبلغین با حضور در مکان های گردشگری ایلام به سئوالات و شبهات مردم پاسخ می دادند که با استقبال خوب شهروندان ایلامی همراه بود.

فروردین

یکی از مخاطبان اصلی برنامه های سازمان تبلیغات در ایلام، نوجوانان هستند. برگزاری محافل قرآنی از سوی قرارگاه نوجوانی استان بخشی از برنامه های مختص نوجوان در سال گذشته بود که در ۱۲۹ نقطه استان ایلام انجام شد.

اردیبهشت

مهران فقط به اربعین خلاصه نمی شود. این شهر در میان همه شهرهای استان در سال ۱۴۰۴ به دلیل استفاده از ظرفیت های مساجد، حسینیه ها، ادارات و بخصوص خانواده ها به عنوان شهر برتر قرآنی استان ایلام معرفی شد.

تیر

خاطرات ۸ سال دفاع مقدس، همه اش جنگ و خون و شهادت نیست. در بجهوجه این سال ها اتفاقات شیرینی هم برای رزمندگان رخ داده که لبخند به لب هر شنونده ای می آورد. شنیدن این خاطرات ایده جشنواره طنز خاطرات دفاع مقدس با عنوان «لبخندهای باروتی» بود که بهار امسال در ایلام برگزار شد.

خرداد

هشتم مردادماه، ایلام شاهد برگزاری یکی از بزرگترین تجمعات اربعینی بود. رویداد بزرگ اربعینیون، با حضور اقشار مختلف مردم از جمله جوانان، زنان، کودکان و کهنسالان در ایلام برگزار شد و اجرای سرود حماسی ای ایران و تعزیه حضرت علی اکبر (ع) بخشی از برنامه های آن بود.

مرداد

همزمان با جشن های امت احمد، ولادت پیامبر مهربانی و امام صادق (ع) در شهرهای مختلف استان ایلام برگزار شد. در شهر ایلام، پارک جنگلی جغاسبز، میزبان جشن بزرگ میلاد پیامبر اسلام، حضرت محمد (ص) و امام جعفر صادق (ع) بود.

شهریور

مسجدي که دوباره احيا شد

روایت
نهم

حجت الاسلام رستمی، مبلغ مستقر شهرستان دهلران است که تلاش‌های او مسجد خلوت شهر را حالا به مامنی برای مردم و مخصوصاً نوجوانان تبدیل کرده است. او می‌گوید: وقتی فعالیت‌ها را به‌عنوان مبلغ مستقر در مسجد نبی اکرم (ص) دهلران آغاز کردم، نخستین نماز جماعت برایم یک پیام روشن داشت؛ در مسجد فقط چهار یا پنج نفر از افراد مسن حضور داشتند و از نوجوانان و جوانان خبری نبود. ارتباط نسل جدید با مسجد تقریباً قطع شده بود و اگر قرار بود اتفاقی بیفتد، باید از همین نقطه شروع می‌شد.

حاج آقارستمی اولین گام برای پیوند نوجوانان با مسجد را مدارس می‌دانست. این بود که با هماهنگی مدارس در جمع دانش‌آموزان حاضر می‌شد و برایشان از برنامه‌هایی می‌گفت که می‌توانستند در مسجد اجرا کنند. همین ارتباط باعث شد تعدادی از دانش‌آموزان به مسجد بیایند و بعد از مدتی، خودشان دوستان‌شان را هم به برنامه‌های مسجد دعوت می‌کردند و به این ترتیب شبکه آنها گسترده‌تر شد.

او توضیح می‌دهد: در کنار مدرسه، ارتباط چهره‌به‌چهره با مردم محله را هم جدی گرفتم. هر روز حدود دو ساعت پیش از نماز در کوچه‌ها و محله حضور پیدا می‌کردم، با خانواده‌ها و نوجوانان گفت‌وگو می‌کردم و این کار را در سالن‌های ورزشی، محل تجمع جوانان و حتی مناطق گردشگری مانند چشمه آب گرم دهلران هم انجام می‌دادم. این‌ها همه اقدامات حاج آقارستمی نبود. برنامه‌های متنوع فرهنگی، تربیتی و تفریحی در مسجد طراحی شد، اردوهای آموزشی و فرهنگی، بازدید از مراکز مختلف و اماکن مذهبی و برنامه‌های گروهی برنامه‌ریزی شد و همه اینها در «اتاق فکر فرهنگی» شکل گرفت که در مسجد تشکیل شده بود. نتیجه این تلاش‌ها به تدریج نمایان شد. مسجد نبی اکرم (ص) دوباره به محلی برای حضور نوجوانان و جوانان تبدیل شد و حالا بیشتر جوانان شهر آنجا را به خوبی می‌شناسند.

ایام فاطمیه برای دانش‌آموزان ایلامی در سال گذشته با یک اتفاق جالب همراه بود؛ برگزاری آیین قدیمی چهارپایه خوانی در مدرسه حضرت امام جعفر صادق (ع) ایلام. آیینی که در آن ذاکر روی چهارپایه می‌ایستاد تا با صدای روشن و بی‌واسطه، مرثی، روایت‌ها و اشعار مذهبی را برای دانش‌آموزان بخواند.

آبان

ایلام تنها استان کشور است که سالن سینما ندارد. با این حال این محرومیت مانع ایده‌پردازی اداره کل تبلیغات اسلامی برای نشان دادن نوجوان پای پرده سینما نشد و انیمیشن ایرانی یوز در مسجد سیدالشهدا شهرستان ایلام به اکران درآمد تا صدها نوجوان دهه نودی از نزدیک پای تماشای این انیمیشن بنشینند.

مهر

در روزهایی که بسیاری از دانش‌آموزان خود را برای حضور در مراسم اعتکاف آماده می‌کردند، یک پویش خلاقانه در سراسر ایلام به راه افتاد. پویش ۱+ که در آن افراد در صورتی که یک نفر را به این مراسم دعوت می‌کردند، می‌توانستند در قرعه‌کشی شرکت کرده و برنده جایزه شوند.

دی

«دینا» طرحی بود که با هدف ترویج ارزش‌های انقلاب اسلامی، در مناطق حاشیه‌ای و روستایی ایلام به اجرا درآمد؛ برنامه‌ای مخصوص کودکان و نوجوانان، با حضور «عمسورحانی‌ها» و اکران فیلم‌های مخصوص و جذاب کودکان فقط در کمتر از یک ماه این طرح با مجموع ۵۸ اکران، ۵ هزار و ۱۲۶ مخاطب داشت.

آذر

دره‌شهر ایلام پس از شهادت قاندامت غرق در ماتم و اندوه شد؛ جایی که نوای غمبار چمر، سنت، عشق و اندوه را در هم آمیخت و دل‌ها یکصدا عزادار شدند. مراسم عزاداری شهادت امام خامنه‌ای اگر چه در هر خطه ایران با سبکی متفاوت برگزار شد اما دره‌شهر ایلام میان صدای چمر و بغض ایل، رنگ ماتم گرفت.

اسفند

محراب، عنوان یک دوره آموزشی بود که در شهرستان مهران برگزار شد و بیش از ۱۰۰ مبلغ در آن حضور داشتند. مدیریت تشکیلاتی امام مسجد، میانی و تعریف جهاد تبیین، تمدن غرب در مواجهه با جمهوری اسلامی، راهبری امام در مسجد و محله و شیوه‌های تبیین، بخشی از سرفصل‌های آموزشی آن بود.

بهمن

حسینیه‌ای به وسعت یک استان

کرمانشاه چطور به میزبانی
میلیون‌ها زائر اربعین می‌رود؟

اربعین که از راه می‌رسد، کرمانشاه دیگر فقط یک استان مرزی نیست؛ به دروازه کر بلا تبدیل می‌شود. از کنگاور تا قصر شیرین و مرز خسروی، جاده‌ها رنگ پرچم‌های حسینی می‌گیرند، موبک‌ها برپا می‌شوند و هزاران خادم، روحانی، مداح و فعال فرهنگی برای میزبانی از زائران آماده می‌شوند. اما آنچه در سال‌های اخیر به این میزبانی جلوه‌ای متفاوت بخشیده، تلاش برای تبدیل مسیر اربعین به یک «مسیر فرهنگی» است؛ مسیری که در آن، زائران علاوه بر خدمات رفاهی، با برنامه‌های قرآنی، معرفتی و فرهنگی نیز همراه می‌شوند.

از برنامه‌ریزی تا اجرا

آمادگی فرهنگی اربعین سال ۱۴۰۴ در کرمانشاه، هفته‌ها پیش از آغاز موج سفرها کلید خورد. کمیته فرهنگی و آموزشی ستاد اربعین با برگزاری بیش از ۲۰ جلسه تخصصی و هماهنگی با دستگاه‌هایی مانند فرهنگ و ارشاد اسلامی، راهداری، شهرداری‌ها و دیگر نهادهای اجرایی، تلاش کرد همه ظرفیت‌های استان را برای میزبانی فرهنگی از زائران به میدان بیاورد. هدف هماهنگی‌ها این بود که مرز خسروی، علاوه بر یکی از مهم‌ترین گذرگاه‌های تردد زائران، به یکی از شاخص‌ترین ایستگاه‌های فرهنگی اربعین نیز تبدیل شود.

جاده‌ای مزین به نام اهل بیت (ع)

فضاسازی مسیر زائران یکی از مهم‌ترین بخش‌های این برنامه‌ها بود. بیش از ۲۲۰۰ پرچم با مضامین قرآنی، مقاومت و نهضت «زندگی با آیه‌ها» در مسیر کرمانشاه تا مرز خسروی نصب و ۲۰ المان مزین به نام‌های مبارک امام حسین (ع)، حضرت زینب (س) و حضرت ابوالفضل (ع) نیز در طول مسیر جانمایی شد. این فضاسازی، از نخستین کیلومترهای سفر، حال و هوای معنوی اربعین را برای زائران تداعی می‌کرد.

نهضت تبیین، از مردم برای مردم

حجت‌الاسلام محمد چقامیرزایی

مدیر کل تبلیغات اسلامی کرمانشاه

حرف
نخست

در استان کرمانشاه و با توجه به زیست‌بوم فرهنگی آن، مهم‌ترین راهبرد اداره کل تبلیغات اسلامی، جهاد تبیین و نهضت تبیین قرآنی است؛ راهبردی که افق آن تنها

مردم این استان نیست، بلکه امتداد آن تا کشورهای همسایه و جهان اسلام دیده می‌شود. جهاد تبیین نیز صرفاً به سخنرانی محدود نمی‌شود، بلکه از هنر، رسانه، فضاسازی شهری، پویش‌های مردمی، مسابقات فرهنگی و ظرفیت‌های مسجد و محله برای گسترش این گفتمان بهره می‌گیرد.

برای تحقق چنین هدفی، نقطه آغاز نه در ساختمان‌های اداری، بلکه در میان مردم است. تجربه نشان داده است که اثرگذارترین جریان‌های فرهنگی، از دل گروه‌های مردمی، هیأت‌ها، فعالان قرآنی، مجموعه‌های هنری، تشکل‌های دانشجویی و گروه‌های اجتماعی شکل می‌گیرد. از همین رو، مهم‌ترین وظیفه نهادهای فرهنگی، شناسایی این ظرفیت‌ها، شبکه‌سازی میان آن‌ها و فراهم کردن زمینه رشد و اثرگذاری‌شان است؛ نه آنکه خود، جای مردم را بگیرند. جهاد تبیین، بیش از آنکه به نیروی انسانی نیاز داشته باشد، به «مجاهد تبیین» نیازمند است؛ افرادی که در میدان عمل رشد می‌کنند، نه صرفاً در کلاس‌های آموزشی. تربیت این نیروها باید همزمان با اجرای برنامه‌های فرهنگی، رسانه‌ای و اجتماعی انجام شود؛ یعنی هر پویش، هر رویداد و هر فعالیت فرهنگی، فرصتی برای آموزش، تجربه‌اندوزی و پرورش نیروهای تازه باشد. این نگاه، فرایند تربیت را از یک مسیر طولانی و نظری، به یک حرکت پویا و میدانی تبدیل می‌کند.

کرمانشاه نیز برای تحقق این راهبرد، از ظرفیت‌های کم‌نظیری برخوردار است. قرار گرفتن در مسیر عتبات، میزبانی زائران اربعین، روحیه مهمان‌نوازی، صمیمیت و همدلی مردم و حضور نیروهای دغدغه‌مند فرهنگی، سرمایه‌هایی هستند که می‌توانند نهضت تبیین را به یک جریان اجتماعی فراگیر تبدیل کنند. در نهایت، وقتی هدف جامعه‌پردازی و حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی است، این مسیر تنها با مشارکت مردم طی خواهد شد. نقش نهادهای فرهنگی، راهبری، حمایت و پشتیبانی از حلقه‌های میانی است؛ حلقه‌هایی که اگر به درستی تقویت شوند، تبیین را از یک برنامه مقطعی به یک فرهنگ عمومی و ماندگار تبدیل خواهند کرد.

ماندن برای تغییر یک محله

روایت
اول

حجت‌الاسلام علی اوسط کماسی، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان صحنه، از تجربه‌ای ۱۱ ساله در یکی از آسیب‌پذیرترین محله‌های کرمانشاه روایت می‌کند؛ تجربه‌ای که امروز ثمره آن را می‌توان در جوانانی دید که روزی پای کلاس‌های تابستانی مسجد نشستند و حالا خودشان مسئولیت اداره همان مسجد را برعهده دارند.

ماجرای مسجد نسیی اکرم (ص) در شهرک جلالیه کرمانشاه آغاز شد؛ منطقه‌ای حاشیه‌نشین که سال‌ها با آسیب‌هایی مانند اعتیاد، ناامنی و

مشکلات اجتماعی شناخته می‌شد. حجت‌الاسلام کماسی و همراهانش فعالیت را از جمعی از دانش‌آموزان آغاز کردند؛ با کلاس‌های فرهنگی، اردوهای تربیتی و برنامه‌های قرآنی. همان نوجوانان امروز هیئت امنای مسجد شده‌اند و بسیاری از آنها در جایگاه‌هایی مانند روحانی، مهندس، کارمند بانک، پاسدار و دیگر مشاغل تخصصی مشغول خدمت هستند. حاج آقا کماسی می‌گوید زمانی این محله به اندازه‌ای ناامن بود که حتی پیک‌های موتوری حاضر به ورود به آن نبودند و خانواده‌ها شب‌ها در خیابان‌هایش تردد نمی‌کردند، اما ۱۱ سال حضور مستمر و ارتباط صمیمانه با مردم، چهره این منطقه را تغییر داد. این روحانی، تجربه‌های موفق دیگری هم در حوزه فعالیت‌های قرآنی دارد. در اسلام‌آباد غرب، به جای توزیع محدود اعتبارات میان چند مربی، از همه علاقه‌مندان خواست بدون چشمداشت مالی کلاس برگزار کنند و تنها هزینه رفت‌وآمد آنها تأمین شد. همزمان با تشکیل مجمع خیرین قرآنی، ۶۰ کلاس قرآن با مشارکت مردمی برگزار شد و خیران، جوایز مربیان و قرآن‌آموزان را تأمین کردند؛ الگویی که بعدها در دیگر شهرستان‌ها نیز گسترش یافت. در کنگاور نیز تشکیل مجمع خیرین قرآنی و برگزاری محفل انس قرآن بر مزار شهید طلبه حمید خزایی، سرآغاز شکل‌گیری یک گروه تواشیح شد که امروز در مناسبت‌های مختلف مذهبی و قرآنی استان حضور فعال دارد. روایت حجت‌الاسلام کماسی نشان می‌دهد گاهی اثرگذارترین کار فرهنگی، نه یک برنامه مقطعی، بلکه سال‌ها ایستادن در کنار مردم و ساختن سرمایه‌ای به نام «اعتماد» است.

«أنا علی العهد»

آغاز رسمی برنامه‌های فرهنگی اربعین سال گذشته با رونمایی از کتیبه «أنا علی العهد» همراه بود؛ شعاری که یادآور وفاداری به امام حسین (ع)، تجدید بیعت با حضرت ولی عصر (عج) و ادامه راه شهیداست. این کتیبه در ورودی‌ها و نقاط شاخص استان نصب شد تا پیام اربعین، پیش از رسیدن زائران به مرز، در سراسر مسیر طنین‌انداز باشد. کرمانشاه در ماه صفر فقط مسیر عبور زائران نیست؛ استانی است که تلاش می‌کند میزبانی را با فرهنگ، قرآن و معرفت پیوند بزند. اینجا، از جاده‌های منتهی به خسروی تا موبک‌های مردمی، همه چیز برای یک هدف مهیا شده است؛ اینکه زائر، پیش از رسیدن به کربلا، عطر فرهنگ عاشورا را در «حسینیته‌ای به وسعت یک استان» تجربه کند.

روایتگری در مسیر زیارت

یکی از مهم‌ترین مأموریت‌های اداره کل تبلیغات اسلامی کرمانشاه، ساماندهی ظرفیت‌های مردمی برای فعالیت‌های فرهنگی بود. هیأت‌های مذهبی، کانون‌های فرهنگی، مداحان، مبلغان و گروه‌های جهادی با محوریت این مجموعه در مسیرهای منتهی به مرز خسروی مستقر شدند تا در کنار خدمات مواکب، پاسخگوی نیازهای فرهنگی و معرفتی زائران باشند. سال گذشته بیش از ۲۰۰ مبلغ و مبلغه در موبک‌های استان حضور داشتند. اقامه نماز جماعت، مشاوره دینی، پاسخگویی به مسائل شرعی، محافل قرآنی، پویش «زندگی با آیه‌ها»، مسابقات فرهنگی، برنامه‌های ویژه کودکان و نوجوانان و اجرای سرودهای آیینی، بخشی از برنامه‌هایی بود که در سیاه‌چادرهای فرهنگی، مواکب و پایانه مرزی خسروی اجرا شد.

مردم؛ ستون اصلی میزبانی

اربعین در کرمانشاه بدون مشارکت مردم معنا ندارد. از نخستین روزهای ماه صفر، صدها موبک مردمی در مسیرهای منتهی به خسروی و داخل پایانه مرزی برپا شد و خدمات اسکان، تغذیه و پذیرایی از زائران را برعهده گرفت. بسیاری از خانواده‌های کرمانشاهی نیز همچون سال‌های گذشته، خانه‌های خود را در اختیار زائران قرار دادند؛ سنتی ریشه‌دار که کرمانشاه را به یکی از مهم‌ترین میزبانان زائران عتبات عالیات تبدیل کرده است.

رفاقت، مسجد رازنده کرد

گاهی راه حل مشکلات بزرگ از مسیر رفاقت می گذرد. حجت الاسلام سیدنا زنگنه، امام محله کرناچی کرمانشاه، معتقد است مسیر جذب نسل نوجوان و جوان از پشت تربیون نمی گذرد؛ از نیمکت مدرسه، زمین بازی، پارک و گفت و گوهای صمیمانه آغاز می شود. تجربه سه ساله او در یکی از محله های کم بر خوردار کرمانشاه نیز همین موضوع را ثابت کرده است. او می گوید زمانی که فعالیت خود را در محله کرناچی آغاز کرد، محرومیت های منطقه و فاصله گرفتن بسیاری از نوجوانان از مسجد، مهم ترین دغدغه اش بود. به همین دلیل تصمیم گرفت به جای انتظار برای آمدن جوانان، خودش به سراغ آنها برود. حضور در مدارس، پایگاه بسیج، پارک ها و جمع های دوستانه، زمینه شکل گیری رابطه ای صمیمی را فراهم کرد؛ رابطه ای که به گفته او، مهم ترین سرمایه یک مبلغ دینی است. نتیجه این اعتماد سازی، خیلی زود در مسجد دیده شد. نوجوانانی که روزی تنها مخاطب برنامه های فرهنگی بودند، امروز خودشان بر گزار کننده بسیاری از فعالیت های مسجد هستند. هیأت مذهبی، برنامه های فرهنگی و مناسب های مذهبی با محوریت همین جوانان اداره می شود و آنها احساس می کنند مسجد، خانه خودشان است. ثمره این رفاقت، تنها به فعالیت های مذهبی محدود نمانده است. حدود دو سال پیش، گروه جهادی «حضرت سیدالشهدا (ع)» با ابتکار همین جوانان شکل گرفت؛ گروهی که امروز در تهیه چهی زه برای خانواده های نیازمند، کمک به تعمیر منازل، حمایت از دانش آموزان کم بضاعت و اجرای طرح های محرومیت زدایی در کنار مردم حضور دارد. در کنار این فعالیت ها، کلاس های روان خوانی قرآن، حلقه های معرفتی و جلسات تربیتی نیز به صورت مستمر در مسجد برگزار می شود؛ برنامه هایی که با مشارکت خود جوانان اداره می شود و به پویایی مسجد کمک کرده است. حجت الاسلام زنگنه معتقد است تجربه کرناچی یک پیام روشن دارد؛ اینکه اگر مبلغ دینی بتواند پیش از هر چیز با نسل جوان رفاقت کند، بسیاری از مسیرهای فرهنگی و اجتماعی خود به خود هموار خواهد شد.

روایت
دوم

کرمانشاه سال ۱۴۰۴ را با نهضت ملی «زندگی با آیه ها» آغاز کرد. استقبال گسترده مردم از این پویش، برگزاری بیش از ۲۱۱۰ محفل قرآنی در مساجد، مدارس، منازل، هیأت های مذهبی و ادارات را رقم زد و بیش از ۲۵ هزار نفر در برنامه های قرآنی این طرح مشارکت کردند.

فروردین

صعود هزاران زائر به ارتفاعات بازی دراز؛ مردم کرمانشاه با حضور در یادمان شهدای این منطقه عملیاتی، ضمن گرامیداشت حماسه آفرینان دفاع مقدس، بار دیگر با آرمان های امام خمینی (ره)، شهدا و رهبر معظم انقلاب تجدید میثاق کردند.

اردیبهشت

کرمانشاه حال و هوای محرم داشت. هیأت های مذهبی، میلغان، مداحان و گروه های مردمی با برپایی مجالس عزاداری، محافل معرفتی و برنامه های فرهنگی، پیام عاشورا و فرهنگ مقاومت را در شهرها و روستاهای استان برای نسل جوان روایت کردند.

تیر

نمركز بر توانمندسازی بانوان فعال فرهنگی در دستور کار قرار گرفت. در سفر مدیر مرکز راهبری و هماهنگی امور بانوان سازمان تبلیغات اسلامی، تشکیل شورای راهبری بانوان در استان مورد تأکید قرار گرفت؛ شوری که با هدف شبکه سازی و حل مسائل فرهنگی با مشارکت بانوان اثرگذار شکل گرفت.

خرداد

رونمایی از نشریه «سرو بانوی مجاهد» مهم ترین رویداد این ماه بود. این اثر با هدف ترویج فرهنگ ایثار، جهاد تبیین و معرفی الگوهای زن مسلمان، در مراسمی با حضور بانوان فعال فرهنگی و خانواده های شهدا رونمایی شد.

مرداد

کرمانشاه در هفته وحدت میزبان جشن بزرگ «امت احمد» بود. این آیین در شهر کرمانشاه و یکی از محله های تلفیقی استان برگزار شد و با حضور گسترده مردم، جلوه ای از همدلی، وحدت اسلامی و محبت به پیامبر اکرم (ص) را به نمایش گذاشت.

شهریور

چادر، به نیت شهدا

روایت
نهم

سال ۱۴۰۴ و هم‌زمان با سالروز میلاد حضرت فاطمه زهرا (س)، تالار انتظار کرمانشاه میزبان یکی از متفاوت‌ترین رویدادهای فرهنگی استان بود؛ جشنی که ۶۰۰ دختر نوجوان از محله‌ها و روستاهای مختلف کرمانشاه را زیر یک سقف گرد هم آورد تا انتخاب چادرانه در قالب یک مراسم رسمی، بلکه در فضایی شاد، خانوادگی و معنوی جشن بگیرند.

سومین دوره جشن «چادر حورا» با هدف تقویت هویت دینی و ترویج فرهنگ عفاف و حجاب برگزار شد و در آن، ۴۸۴ دختر نوجوان که از ۲۲ محله و ۱۰ روستای استان انتخاب شده بودند، چادرهای خود را به عنوان هدیه‌ای فاطمی دریافت کردند. برگزار کنندگان تلاش کرده بودند این مراسم تنها به اهدای چادر محدود نشود و با اجرای برنامه‌های متنوع فرهنگی، تجربه‌ای ماندگار برای دختران رقم بزنند.

اجرای سرودهای گروهی، استندآپ کمدی با موضوع حجاب، شاهنامه‌خوانی، اجرای خواننده انقلابی و اهدای جوایز زیارتی به مشاهد، قم و عتبات عالیات، بخشی از برنامه‌های این جشن بود؛ اما شاید احساسی‌ترین لحظه مراسم زمانی رقم خورد که چند دختر نوجوان، چادرهای خود را از دستان خواهر و همسر شهدا دریافت کردند و با نیت ادامه راه شهیدان، عهد بستند این «پرچم افتخار» را همواره حفظ کنند. حضور خانواده‌های شهدا نیز رنگ و بوی دیگری به مراسم بخشید. آنها با روایت‌هایی از زندگی مادران و همسران شهدا، از حجاب به عنوان میراثی ارزشمند یاد کردند و دختران را به پاسداری از این ارزش دعوت کردند. جشن «چادر حورا» که برای سومین سال پیاپی برگزار شد، با استقبال گسترده خانواده‌ها همراه بود و برگزار کنندگان اعلام کردند این رویداد در سال‌های آینده با دامنه‌ای گسترده‌تر ادامه خواهد یافت؛ جشنی که تلاش می‌کند پیوند میان هویت دینی، نشاط اجتماعی و نقش آفرینی دختران نوجوان را در فضایی صمیمی و فرهنگی تقویت کند.

برگزاری جشن میلاد حضرت زینب (س) در سنقر و کلیایی و آغاز رویداد ملی «شیرین بیان» در این زمان انجام شد. دختران فعال فرهنگی در این رویداد با حضور در کارگاه‌های فن بیان، مناظره، جهاد تبیین و پاسخ به شبهات، مهارت‌های فرهنگی و رسانه‌ای خود را ارتقا دادند.

نشست‌های برنامه‌ریزی و هم‌اندیشی فعالان فرهنگی استان برگزار شد. تمرکز این نشست‌ها بر تقویت شبکه‌های مردمی، توسعه فعالیت‌های مسجدمحور و هماهنگی برنامه‌های فرهنگی پیش‌رو با مشارکت تشکلات مردمی و فعالان فرهنگی استان بود.

برنامه‌های مردمی قرآنی، تداوم یافت و آمادگی برای ماه مبارک رمضان در همه زمینه‌ها فراهم شد. شبکه‌های فرهنگی و تبلیغی استان با برنامه‌ریزی برای اجرای محافل قرآنی، جلسات معرفتی و پویش «زندگی با آیه‌ها» خود را برای استقبال از بهار قرآن آماده کردند.

اجرای طرح «روشنا» در مدارس استان، آغاز شد. این طرح با همکاری اداره کل تبلیغات اسلامی و آموزش و پرورش، با هدف برگزاری گفت‌وگوهای چهره‌به‌چهره، پاسخگویی به پرسش‌های دانش‌آموزان و تقویت تربیت دینی اجرا شد.

رویداد «صبا» با حضور فعالان حوزه ازدواج، جشن «چادر حورا ۳» و ویژه دختران محلات و رویداد «صدای مسجد» با مشارکت بانوان مسجدی استان برگزار شد و بر نقش آفرینی زنان در عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی تأکید داشت.

کرمانشاه دهه فجر را با شاد پیمایی مردمی و حضور پویش ملی «زندگی با آیه‌ها» گرامی داشت. همچنین مردم محله مسجد حضرت ابوالفضل (ع) با حضور در مسجد آسیب‌دیده و سر دادن ندای «الله اکبر»، پیام استقامت، وحدت و مقاومت را به نمایش گذاشتند.

مسجد؛ قلب تپنده زیست بوم فرهنگی لرستان

حجت الاسلام محمد حسین وحیدی

مدیر کل تبلیغات اسلامی لرستان

حرف نخست

یکپارچگی زیست بوم فرهنگی با مولفه های متنوع آن از جمله؛ زبان، آداب و رسوم، صنایع سنتی و ... با غنای عقیدتی تقریباً

یکدست در استان لرستان به شدت هم بسته است این موضوع تک ساحتی بودن در دو بعد فرهنگ و دین همواره درک خیلی از مسائل اجتماعی را برای رسیدن به مبانی درست و راهبردی از زیست بوم لرستان هموار کرده است. فهم رفتارهای اجتماعی مردم این کهن دیار در طول تاریخ اسلامی قابل پیش بینی بوده و هست چرا که در باور مردم نهادهای دینی جایگاه بسیار مهمتری از نمادهای ملی و یا بومی دارند به این خاطر در زیست بوم لرستان با همه پیشینه بومی اش که اینجا ریشه در خاک دارد، مساجد همیشه پر رونق و مورد احترام بوده اند. درک این موضوع باعث شد مسئولان برای همداستان شدن مساجد استان برنامه ریزی ویژه ای انجام دهند. از جمله این برنامه های راهبردی طرح مساجد جامعه پرداز محله محور بود که دو هدف را دنبال می کرد یکی بازگشت دوباره به مساجد برای باز طراحی نقش تربیتی، براساس هویت ذاتی و نهفته آن در محله های مختلف بود و دیگری بهره مندی از هویت اجتماعی و انباشته مسجد برای جریان سازی و ایجاد حرکت در بین اهالی محله با محوریت امام مسجد.

ترکیب این دو در کنار هم منجر به شکل گیری نوعی اتحاد اجتماعی و سازنده در محله می شد که در محور مقاومت و میدان مبارزه پدیدار گشت. گام اول این طرح با همراهی و همکاری دستگاه های دیگری چون دادگستری برای اعزام هر مسجد یک حقوقدان و دیگر دستگاه ها، در ۵۷ مسجد محوری استان و با استقبال مردم به خوبی انجام شد. در سالهای آتی قرار است تعداد بیشتری از مساجد تحت پوشش این طرح قرار بگیرند.

پرورش و ترتیب استعداد های قرآنی یکی از مهم ترین برنامه های اداره کل تبلیغات اسلامی لرستان در سال ۱۴۰۴ بود. این دوره تخصصی با حضور نوجوانان مستعد قرائت بروجرد و خرم آباد در سالن اجتماعات اداره کل تبلیغات اسلامی لرستان برگزار شد و نفرات برگزیده به مسابقات کشوری راه یافتند.

اردیبهشت

در مراسم اختتامیه هفته هنر انقلاب در استان لرستان، نام ۵ هنرمند در رشته های هنرهای نمایشی، هنرهای تجسمی، هنرهای تصویری، موسیقی و سرود، فرهنگ و مطالعات پایداری و مستند مطرح بود و در نهایت امید کردی به عنوان چهره شاخص هنر انقلاب استان لرستان انتخاب شد.

فروردین

خاکی ترین مراسم عزاداری محرم همانند هر سال در لرستان برگزار شد. آیین گل مالیزیکی از خاص ترین مراسم سوگواری محرم در ایران است و در جریان آن مردم با فرو بردن تن در گل، به شیوه ای بی کلام، سوگ، وفاداری و پیوند با خاک را به نمایش می گذارند.

تیر

کتاب «بر که خوشبخت» نوشته مجید رضانوروزی، دبیر مجمع کانون های فرهنگی تبلیغی استان لرستان و بر داشستی آزاد از واقعه غدیر خم از زبان بر که غدیر ویژه گروه سنی ۵ تا ۱۵ ساله است که در اداره کل تبلیغات اسلامی لرستان رونمایی شد.

خرداد

پویش ملی «سوغات اربعین» با محوریت آیین ها، آداب و سنت های مردمی در اربعین حسینی در لرستان آغاز به کار کرد. این پویش با هدف به تصویر کشیدن فرهنگ و معنویت پیاده روی اربعین اجرا شد و هنرمندان آثار خود را با موضوع آیین ها و سنت های اربعین ارسال کردند.

شهریور

رویداد آیه نگار در سال ۱۴۰۴ با محوریت ۱۲ آیه مرتبط با محرم در حیاط مسجد جامعه پرداز حضرت ابوالفضل (ع) در شهرستان بروجرد برگزار شد. در این رویداد خطاطان، خوش نویس و هنرمندان شناخته شده استان حضور داشتند.

مرداد

لرستان؛ آغازگر نهضت «مسجد جامعه‌پرداز» در کشور

روایت
اول

چگونه می‌توان مسجد را دوباره به قلب تپنده محله تبدیل کرد؟ این پرسشی است که اداره کل تبلیغات اسلامی لرستان تلاش کرده برای نخستین بار در کشور با راه‌اندازی قرارگاه مساجد جامعه‌پرداز به آن پاسخ دهد؛ طرحی که هدفش تبدیل مسجد به مرکز حل مسائل فرهنگی، اجتماعی و تربیتی هر محله است.

حجت الاسلام مهدی قدرتی، مدیر کل تبلیغات اسلامی لرستان، معتقد است بسیاری از فعالیت‌های فرهنگی در سال‌های گذشته از محور اصلی خود فاصله گرفته‌اند. او می‌گوید: «به این نتیجه رسیدیم که همه کارهای سازمانی و فرهنگی خود را در کانون مسجد عملیاتی کنیم. رسانه باید به مسجد برگردد، قرآن باید به مسجد برود، بانوان، نوجوانان، هیئت و آموزش باید دوباره به سمت مسجد رجوع کنند.» بر همین اساس، قرارگاه «مساجد جامعه‌پرداز» در سال ۱۴۰۴ فعالیت خود را با انتخاب ۵۲ مسجد محوری در سراسر استان آغاز کرد. هر یک از این مساجد، علاوه بر امام فعال و تراز، دارای ۵ رابط تخصصی در حوزه‌های رسانه، قرآن، بانوان، نوجوانان و هیئت هستند؛ شبکه‌ای که قرار است همه ظرفیت‌های فرهنگی محله را به مسجد پیوند بزند. با این ساختار، هر فعالیت فرهنگی به جای آنکه به صورت پراکنده انجام شود، به طور هم‌زمان در ۵۲ مسجد اجرا می‌شود و به همین دلیل «ضرب‌اثرگذاری» برنامه‌ها چندین برابر شده است.

استان لرستان در مجموع یک هزار و ۴۵۰ مسجد دارد که حدود ۳۵۰ مسجد آن در مناطق شهری قرار گرفته‌اند. برنامه‌ریزی انجام شده این است که پس از تثبیت الگوی ۵۲ مسجد منتخب، این تجربه به همه ۳۵۰ مسجد شهری و سپس به تمام مساجد استان گسترش یابد.

در این الگو، مسجد فقط محل اقامه نماز نیست؛ بلکه پایگاه فعالیت‌های قرآنی، رسانه‌ای، تربیت نوجوانان، شبکه بانوان، هیئت‌های مذهبی و حل مسائل محله است. هدف نهایی نیز آن است که هر مسجد به «قلب تپنده» محله تبدیل شود؛ جایی که مردم برای عبادت، آموزش، همدلی و حل مشکلات اجتماعی در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند.

کارگاه آموزشی مدیران مؤسسات و خانه‌های قرآن شهرستان کوهدشت با محوریت «تدبیر در قرآن و آیه‌های زندگی» و با هدف ارتقای دانش و مهارت‌های مدیران در حوزه تدبیر، رسانه، فضای مجازی و سامانه‌های قرآنی برگزار شد و در پایان از مدیران فعال این حوزه تجلیل به عمل آمد.

آبان

استان لرستان با راه‌اندازی رسمی ۱۶ مرکز آموزشی، عنوان پیشگام اجرای طرح «معارف اسلام ناب» را به خود اختصاص داد. همزمان با برگزاری نشست سه‌روزه اساتید معارف اسلام ناب استان‌های لرستان و مرکزی در قم، کارگاه‌های تخصصی معارف و لایه، تمدنی، انقلابی، توحیدی و معنوی برگزار شد.

دی

رویداد «آیه‌های نوجوانی» با هدف تقویت ارتباط نوجوانان با مفاهیم قرآنی در لرستان آغاز شد. این برنامه با طراحی مأموریت‌های فرهنگی، رقابت‌های فرهنگی، تولید محتوا و اهدای جوایز متنوع، تلاش کرد تا با زبانی متناسب با نسل نوجوان، مفاهیم قرآن را به تجربه‌ای جذاب، تعاملی و اثرگذار تبدیل کند.

اسفند

مسئول کودک و نوجوان مسجد امام حسین (ع) شهرستان الیگودرز در هفته نیروی انتظامی و آتش‌نشانی دست به ابتکار جالبی زد. خانم چهارمحالی برای آموزش قدردانی به کودکان و نوجوانان مسجدی، همراه با آن‌ها به دیدار مردان وزنی رفت که آرامش را به مردم هدیه می‌دهند.

مهر

اجتماع «مادران مقاومت» با حضور بانوان دختران بروجرودی، با محوریت تبیین نقش بانوان در جبهه مقاومت و الگوگیری از سیره حضرت فاطمه زهرا (س)، همراه با بیانیه‌خوانی مقاومت، پرده‌خوانی فاطمی، مداحی، آیه‌نگاری و اجرای پویش پرچم، در آستان مقدس امامزاده جعفر (ع) برگزار شد.

آذر

طرح «زندگی با آیه‌ها» برای نخستین بار به ناوگان حمل و نقل عمومی خرم‌آباد رسید. در این طرح، بارکدهای ویژه روی تاکسی‌ها و اتوبوس‌ها نصب شد تا شهروندان بتوانند در مسیرهای روزانه، به یادگست‌های قرآنی با محوریت ۳۰ آیه منتخب دسترسی داشته باشند.

بهمن

مروری بر برپایی مهمانی های «امت احمد» در استان های مختلف

تجلی وحدت بارمز نام پیامبر رحمت

مهمانی «امت احمد» ابتکاری دلپذیر بود که از مهرماه سال ۱۴۰۲ در سنج کلید خورد. اگرچه شکل گیری هفته وحدت در فاصله زمانی ۱۲ تا ۱۷ ماه ربیع الاول خود ابتکاری گرانقدر از معمار کبیر انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره) بود اما برپایی این جشن مردمی در این سال های اخیر با توجه به رویدادهای گوناگون و شرایطی که برای کشور رقم خورده، بار معنایی زیادی در انتقال پیام وحدت و یکپارچگی اقوام و مذاهب مختلف در ایران به دیگران دارد. با این حال سال ۱۴۰۴ و همزمانی این مراسم با هزار و پانصدمین سالگرد میلاد پیامبر مکرم اسلام (ص) موجب شد این تجربه موفق در دیگر مناطق کشور نیز شکل بگیرد و علاوه بر کردستان، در دیگر استان هایی که هم میهنان اهل سنت در آنها بیشتر زندگی می کنند، نیز برپا شود. در تابستان ۱۴۰۴ تقریباً در همه جای ایران مهمانی امت احمد برگزار شد اما در ۱۱ نقطه، این مراسم به شکلی ویژه برپا بود.

امت احمد

آمار کلی مراسم

۹۱۰۶

برنامه برگزار شده

۵۱۲

شهر مراسم امت احمد را برگزار کردند

۱۱

جشن ویژه امت احمد در سراسر کشور برگزار شد

نام استان	تعداد برنامه برگزار شده	تعداد شهرستان برگزار شده
استان آذربایجان شرقی	۴۹۸	۲۲۹
استان آذربایجان غربی	۲۳۲	۱۰
استان اردبیل	۲۷۰	۱۱
استان اصفهان	۱۱۱۸	۲۳
استان ایلام	۸۷	۱۳
استان بوشهر	۱۳۳	۹
استان تهران	۸۲۴	۹
استان چهارمحال و بختیاری	۱۱۱	۹
استان خراسان جنوبی	۴۹۱	۹
استان خراسان رضوی	۲۷	۸
استان خراسان شمالی	۱۰۶	۷
استان خوزستان	۱۶۰۲	۲۴
استان زنجان	۱۰۵	۶
استان سمنان	۹۳	۱۲
استان فارس	۱۵۱	۲۴
استان قم	۸۴۵	۳
استان کردستان	۱۳۹	۸
استان کرمان	۴۷۹	۲۵
استان کهگیلویه و بویراحمد	۳۷۳	۹
استان گلستان	۲۴۰	۱۴
استان گیلان	۲۴۳	-
استان مازندران	۶۳۲	۲۰
استان مرکزی	۱۵۱	۸
استان هرمزگان	۶۲	۱۰
استان یزد	۹۴	۱۲

جشن‌های ویژه امت احمد

روز و تاریخ	شهر برگزاری	محل برگزاری	برنامه‌های ویژه اجرا شده
جمعه ۱۴ شهریور	سنندج	پیاده‌راه آزادی	دفع‌نوازی و مولودی خوانی
شنبه ۱۵ شهریور	زاهدان	پارک بانوان	حضور حجت‌الاسلام محمد قمی در این برنامه
سه‌شنبه ۱۸ شهریور	قم	بلوار پیامبر اعظم تا جمکران	اجتماع بزرگ قرآنی
سه‌شنبه ۱۸ شهریور	شهرکرد	پارک ملت	برنامه‌های طنز و شاد
چهارشنبه ۱۹ شهریور	گنبد کاووس	کنار برج تاریخی کاووس	حضور حجت‌الاسلام رضا عزت زمانی در این برنامه
چهارشنبه ۱۹ شهریور	شیراز	از میدان شهرداری تا شاه‌چراغ	اجرای سرود و مدیحه‌سرایی
چهارشنبه ۱۹ شهریور	تهران	میدان ولی عصر (عج)	برپایی سیاه‌چادرهای اقوام مختلف
چهارشنبه ۱۹ شهریور	اصفهان	میدان امام علی (میدان عتیق)	نمایش‌های آئینی، برنامه‌های شاد برای بچه‌ها
چهارشنبه ۱۹ شهریور	اهواز	خیابان سلمان فارسی	برگزاری جشنواره سرودهای ملی و مذهبی «ایران سرود ۳»
چهارشنبه ۱۹ شهریور	بندرعباس	پارک غدیر	برپایی موکب بزرگ‌ترین ایستگاه فلافل صلواتی کشور
جمعه ۲۱ شهریور	تبریز	محوطه تاریخی مسجد کبود	مداحی، اجرای سرود و مراسم آتش‌بازی

روزی که به نام دختران شد

روایت یک جشن متفاوت در زنجان

خاص ترین مراسم روز دختر سال ۱۴۰۴ در زنجان برگزار شد. جایی که بیش از ۶ هزار دختر با حضور در مجموعه ورزشی انقلاب این شهر، روزی پر هیجان را سپری کردند و نماز جمعه مصلی بزرگ زنجان نیز میزبان حضوری کاملاً متفاوت بود. اردیبهشت سال گذشته، همزمان با میلاد حضرت معصومه (س) و روز دختر، برگزاری ۲ مراسم خاص برای دختران زنجان این شهر را مورد توجه خیلی ها قرار داد. نخست جشن بزرگ روز دختر با عنوان «دخترم، افتخار ایران» بود که قرار شد در مجموعه ورزشی انقلاب زنجان با گنجایش ۶ هزار نفر برگزار شود و دومین مراسم هم به برگزاری یک نماز جمعه کاملاً دخترانه اختصاص داشت.

دهم اردیبهشت ۱۴۰۴ همزمان با آغاز دهه کرامت، جشن باشکوه روز دختر با حضور حدود ۶ هزار نفر از دختران زنجان در سالن انقلاب زنجان برگزار شد و جلوه هایی به یادماندنی از حضور دختران در مراسمی که مختص خودشان بود را رقم زد. مجری برنامه راحله امینیان، از مجریان سرشناس کشور بود که با اجرای صمیمانه خود، فضایی پر شور را برای دختران رقم زد.

تأثیر عروسکی، اجرای سرود توسط گروه ری نوا و نمایش رزمی توسط دختران نینجاکار

جهاد تبیین؛ ستون فقرات فعالیت های ۱۴۰۴

حجت الاسلام علی یوسفی

مدیر کل سابق تبلیغات اسلامی استان زنجان

حرف نخست

راهبرد محوری اداره کل تبلیغات اسلامی استان زنجان در سال ۱۴۰۴، گذار از فعالیت های جزیره ای به سوی ایجاد منظومه ای منسجم و مسئله محور بوده است؛

اتفاقی که در تمامی برنامه ها و رویدادهای برگزار شده به عنوان یک هدف مهم به شمار می رفت. این رویکرد با تکیه بر شناخت دقیق زیست بوم فرهنگی استان و بهره گیری از سرمایه های اجتماعی غنی، همچون هیئات مذهبی، شبکه بانوان کنشگر، جمعیت جوان و روحانیون مستقر تدوین شد. در راستای تحقق این راهبرد، اقدامات کلیدی بر شبکه سازی، توانمندسازی و هدایت هدفمند گروه های مردمی متمرکز شد. این برنامه ها شامل راهبری شبکه تبلیغ بانوان، ساماندهی هیئات دخترانه و مجموعه های فرهنگی نوجوانان، تشکیل هسته های آموزشی اسلام ناب، ترویج گفتمان جمعیت و خانواده و سازماندهی فعالان رسانه ای جهت تولید محتوای فاخر بوده است. «جهاد تبیین» به عنوان ستون فقرات تمامی این عملیات، در تمامی سطوح، از برنامه های میدانی تا تولیدات رسانه ای، با هدف ارتقای آگاهی دینی و پاسخگویی به شبهات روز ساری و جاری شد. در نهایت، راهبرد سال ۱۴۰۴ را می توان در تقویت شبکه هماهنگ، مردم پایه و مأموریت محوری خلاصه کرد که با بهره گیری از مزیت های بومی، به دنبال تعمیق و پایدار سازی گفتمان دینی و انقلابی در سطح استان زنجان بوده است.

آزادی؛ هدیه روحانی روستا

روایت
اول

حجت‌الاسلام یاسر بیگدلی، روحانی مستقر اداره تبلیغات اسلامی زنجان و امام جماعت روستای چوزوک، در میان اهالی روستا به عنوان واسطه صلح و سازش شناخته می‌شود؛ کسی که تلاش می‌کند اختلاف‌ها را پیش از آنکه زندگی افراد را نابود کند، به آشتی و صلح ختم کند. تازه‌ترین اقدام او، آزادی جوانی ۲۰ ساله از زندان بود؛ جوانی که سه سال پیش در یک درگیری خیابانی مرتکب اشتباهی شده و به دلیل ناتوانی در پرداخت دیه، روانه زندان شده بود.

ماجرای یک تصادف ساده میان یک خودرو و موتورسیکلت آغاز شد؛ حادثه‌ای که با عصبانیت و درگیری لفظی ادامه پیدا کرد و در نهایت نوجوانی ۱۷ ساله به نام سعید، با ضربات چاقو راننده جوان را مجروح کرد.

دادگاه پس از رسیدگی به پرونده، سعید را محکوم به پرداخت دیه کرد اما او که پولی برای پرداخت نداشت، متواری شد و زندگی مخفیانه‌ای در پیش گرفت. از سوی دیگر با توجه به گذشت زمان، هر سال بر مبلغ دیه افزوده می‌شد تا اینکه سال گذشته سعید دستگیر شد و از آنجا که توانایی پرداخت دیه را نداشت به زندان افتاد.

زندانی شدن او، زندگی مادرش را که با او زندگی می‌کرد با مشکلات فراوانی روبه‌رو کرد. در این شرایط، مادر سعید به سراغ امام جماعت روستای چوزوک، جایی که شاکي پرونده در آنجا زندگی می‌کرد رفت تا شاید بتواند رضایت شاکي را جلب کند. حاج‌آقا بیگدلی پس از شنیدن ماجرا، تلاش برای صلح را آغاز کرد. هر چند شاکي و خانواده‌اش ابتدا حاضر به گذشت نبودند، اما پیگیری‌های مداوم، گفت‌وگوهای چهره‌به‌چهره و تأکید بر بخشش و آینده جوان زندانی، سرانجام دل آنها را نرم کرد.

در نهایت خانواده شاکي پذیرفتند بخشی از دیه را ببخشند و مابقی را به‌صورت اقساط دریافت کنند. با ضمانت امام جماعت روستا، مقدمات آزادی سعید فراهم آمد و این جوان پس از ماه‌ها از زندان آزاد شد.

زنجان، بخشی از این مراسم مهیج بود که با استقبال گسترده شرکت‌کنندگان روبه‌رو شد. حجت‌الاسلام سیدمصطفی حسینی، نماینده ولی فقیه در استان زنجان، گیتی کریم خانلویی، مدیر کل امور بانوان استانداری زنجان، حجت‌الاسلام علی یوسفی، مدیر کل تبلیغات اسلامی استان زنجان و جمعی از مسئولان استانی نیز از مهمانان ویژه این مراسم بودند.

این مراسم چند ساعت به طول انجامید و بخش ویژه و پایانی آن به معرفی ۵ دختر برتر استان اختصاص داشت. بر اساس اعلام هیات داوران، خانم‌ها، مهسا فیروزی، حافظ کل قرآن کریم، قهرمان کاراته و دارنده کارشناسی ارشد رشته علوم قرآن و حدیث؛ مهسا علوی، دارنده مدال طلای آسیایی مسابقات شطرنج تاجیکستان و نقره و برنز مسابقات جهانی دانش آموزی بحرین؛ سیده آذین موسوی، دارنده مدال طلای المپیاد سلول‌های بنیادی و دارنده مدال برنز المپیاد زیست‌شناسی و فاطمه صناعی مختاری، هنرمند برجسته استان در رشته قلم‌زنی به عنوان ۵ دختر برگزیده مورد تقدیر قرار گرفتند.

در این مراسم همچنین یاد و خاطره شهید نوجوان، مریم نوری، دانش آموز پایه اول راهنمایی که در بمباران هوایی زنجان در سال ۱۳۶۵ توسط رژیم بعث عراق در مدرسه شهید نواب صفوی به شهادت رسید، گرامی داشته شد.

دخترانه‌ترین نماز جمعه سال

جشن باشکوه روز دختر تنها مراسمی نبود که در آن روزها به دختران زنجان اختصاص داشت؛ چرا که قرار بود روز جمعه ۱۲ اردیبهشت ۱۴۰۴ نیز یک روز به یادماندنی برای آنها رقم بخورد. آن روز، مراسم پر فیض نماز جمعه شهر به حضور پرشور دختران و مادران در مصلی خاتم الانبیا (ص) زنجان اختصاص یافت و نماز جمعه به امامت حجت‌الاسلام حسینی، نماینده ولی فقیه و امام جمعه زنجان در حالی برگزار شد که بر خلاف همیشه این دختران بودند که در بخش اصلی مصلی حضور داشتند. این رویداد معنوی با هدف تقویت پیوند دختران با فریضه نماز جمعه و آشنایی بیشتر با آموزه‌های دینی برگزار شد و هزاران نفر از دختران زنجان در آن حضور داشتند. این اما همه ماجرا نبود، چرا که در خلال برگزاری مراسم، حاج مهدی رسولی به مداحی پرداخت و برگزاری غرفه‌های ویژه دختران درباره حجاب و عفاف، غرفه پذیرایی و اجرای سرود توسط گروه سرود هیات، اتفاقات دیگری بود که در این مراسم رقم خورد.

دورهمی خانواده های قرآنی

بزرگترین محفل خانوادگی زندگی با آیه ها چگونه شکل گرفت؟

روایت دوم

نَهْضَت ملی زندگی با آیه ها در زنجان حال و هوای دیگری دارد. یک ایده ساده باعث شده که این پویش ملی در شهر زنجان رنگ و بوی خانوادگی بگیرد و با استقبال گسترده خانواده های زنجان هم روبه رو شود. اما این ایده چه بود؟

وقتی گام دوم نَهْضَت ملی زندگی با آیه ها در کشور در حال اجرا بود و ده ها هزار زنجان همراهِ با سایر استان ها در آن شرکت کرده بودند، مسئولان تبلیغات اسلامی شهر زنجان تصمیم گرفتند در کنار این پویش، طرحی خانوادگی هم اجرا کنند. ایده اول این طرح بسیار ساده بود، اینکه افراد می توانستند به همراه همسر و فرزندان در مصلی خاتم الانبیا (ص) همراه با دیگر خانواده ها دور یک سفره بنشینند و علاوه بر فیض بردن از آیات قرآن و برنامه های قرآنی اجرا شده در این دورهمی خانوادگی، در کنار هم افطار کنند.

این ایده پس از اجرایی شدن با استقبال خیره کننده خانواده ها روبه رو شد؛ تا جایی که قرار شد این مراسم در تمامی روزهای ماه رمضان در مصلی بزرگ شهر اجرا شود. اینگونه بود که مصلی خاتم الانبیا از حدود یک ساعت و نیم پیش از نماز مغرب میزبان خانواده ها می شد و آنها از برنامه های قرآنی اجرا شده در این دورهمی استفاده می کردند و پس از آن نیز در کنار هم افطار کرده و فضایی معنوی و جذاب را تجربه می کردند. همین استقبال گسترده خانواده ها از مراسم بود که باعث شد برگزار کنندگان آن، در گام سوم نَهْضَت ملی زندگی با آیه ها نیز برای اجرای این طرح برنامه ریزی کنند و در سال گذشته این طرح تبدیل به بزرگترین دورهمی خانوادگی زندگی با آیه ها در کشور شود.

پس از انتشار فراخوان اجتماع حافظان سوره مبارکه جمعه در زنجان، این اجتماع با حضور پرشور نوجوانان و حافظان قرآن کریم در مصلی خاتم الانبیا (ص) زنجان برگزار شد.

اردیبهشت

در روزهایی که نَهْضَت ملی زندگی با آیه ها، عطر قرآن به شهرها و روستاهای زنجان بخشیده بود، برگزاری نمایشگاه قرآنی زندگی با آیه ها در مصلی خاتم الانبیا (ص) زنجان با استقبال گسترده مردم روبه رو شد. در این نمایشگاه پوسترهای مفهومی از آیات منتخب به نمایش درآمد.

فروردین

بزرگترین اجتماع شیعیان جهان در یوم العباس زنجان شکل گرفت. جایی که دسته حسینیہ اعظم زنجان، با حضور بیش از یکصد هزار نفر از عزاداران حسینی در میدان اصلی این شهر تجمع کردند تا حمایت کامل خود را از نیروهای مسلح پس از جنگ ۱۲ روزه اعلام کنند.

تیر

در شهرستان سلطانیه جشن سالروز ازدواج حضرت علی (ع) و حضرت فاطمه زهرا (س)، با حضور ۵۰۰ نوجوس برگزار شد. همچنین ۱۳ اثر مجموعه «نگاره»، وابسته به اداره کل تبلیغات اسلامی زنجان در دهمین جشنواره فیلم کوتاه در سال ۱۴۰۴ نامزد دریافت جایزه شدند.

خرداد

به منظور ایجاد انسجام در فعالیت های فرهنگی و تبلیغی و افزایش نقش بانوان در جامعه، شورای راهبری بانوان در این استان تشکیل شد. این شورا شامل نمایندگان از مجموعه های همچون بسیج، امور بانوان استانداری و سایر دستگاه ها است تا فعالیت های فرهنگی و تبلیغی بانوان به صورت جدی پیش برود.

شهریور

مجموعه تلویزیونی «قیام قافیه» یکی از آثار مرکز رسانه اداره کل تبلیغات اسلامی زنجان بود که با هدف پاسداشت شعر آئینی و تبیین مفاهیم عاشورایی، با حضور جمعی از شاعران برجسته استان زنجان تولید شد. این مجموعه در قالب قسمت های کوتاه و موضوع محور تولید شد.

مرداد

مشق معنویت در رویداد سر مشق فاطمی

روایت
نهم

سال ۱۴۰۴ دومین دوره رویداد «سر مشق فاطمی» در آستانه شهادت حضرت فاطمه زهرا (س)، با حضور خطیبان، مداحان، شاعران آیینی و مسئولان هیئات مذهبی استان زنجان در مصلاي خاتم الانبیا (ص) برگزار شد؛ رویدادی که برای دومین سال پیاپی، فعالان عرصه هیئت را گرد هم آورد تا علاوه بر هم‌اندیشی و آموزش، از پیشکسوتان این عرصه نیز تجلیل شود. این رویداد که نخستین دوره آن سال ۱۴۰۳ برگزار شده بود، این بار با بخش‌های متنوع‌تری همراه بود. برنامه‌ها نشست‌های تخصصی ویژه فعالان هیئت آغاز شد؛ نشست‌هایی که با هدف هم‌افزایی، انتقال تجربه و بازخوانی رسالت هیئات مذهبی با الهام از سیره حضرت زهرا (س) برگزار شد. پس از آن، همایش اصلی با حضور گسترده خادمان هیئت، مداحان و شاعران آیینی برگزار شد و فضایی برای مرور ظرفیت‌های فرهنگی و مذهبی هیئات استان فراهم آورد. یکی از مهم‌ترین بخش‌های این رویداد، اعطای نشان «حبیب» به چهار تن از پیر غلامان و شاعران اهل بیت (ع) بود؛ نشانی که به پاس سال‌ها خدمت صادقانه در عرصه مداحی و شعر آیینی اهدا شد. در این مراسم، رجبعلی خالقی، جانباز ۷۰ درصد دوران دفاع مقدس و شاعر اهل بیت (ع)، سیدناصر ولایتی، شاعر و پیر غلام اهل بیت (ع)، محمد رضا بیگدلی (رضوی)، شاعر و پیر غلام اهل بیت (ع)، و حاج اکبر نوربهمی، مداح و مسئول چهار دوره کانون مداحان و شعرای آیینی استان زنجان، نشان «حبیب» دریافت کردند. در این مراسم تأکید شد که نشان «حبیب» تنها یک تقدیر نمادین نیست، بلکه پاسداشت سال‌ها مجاهدت فرهنگی و انتقال تجربه به نسل جدید مداحان و شاعران آیینی است؛ اقدامی که می‌تواند مسیر خدمت به فرهنگ اهل بیت (ع) را برای نسل جوان روشن‌تر کند. دومین «سر مشق فاطمی» با اجرای تئاتر آیینی «ماه گرفته» به پایان رسید؛ نمایشی که با روایت هنرمندانه مظلومیت و غربت حضرت زهرا (س)، فضای همایش را تحت تأثیر قرار داد و پایانی متناسب با حال و هوای ایام فاطمیه برای این گردهمایی فرهنگی و آیینی رقم زد.

نمایش آئینی «ماه مه‌گرفته»، روایتی هنرمندانه از نقش یهود در شکل‌گیری سسقیفه و نهایتاً شهادت حضرت فاطمه زهرا (س) بود که برای چند شب متوالی در مصلی خاتم الانبیا (ص) زنجان به روی صحنه رفت. این نمایش با مشارکت اداره کل تبلیغات اسلامی زنجان و جوانان مسجد امیرالمؤمنین (ع) اجرا شد.

آبان

رویداد ملی - آموزشی طوبی با محوریت حجاب و عفاف در حالی برگزار شد که ۱۵۰ بانوی فعال از شهرهای مختلف زنجان در آن حضور داشتند. هدف این رویداد دو روزه تبیین ارزش‌های فرهنگی و دینی مرتبط با حجاب و تقویت نقش بانوان در ترویج سبک زندگی اسلامی بود.

مهر

جشنواره «فجر هم‌آوا» کار مشترک مساجد فعال شهرستان زنجان بود که هم‌زمان با فرارسیدن ایام پیروزی انقلاب اسلامی کلید خورد. این رویداد مختص نوجوانان پسر طراحی شده و برگزاری مسابقات ورزشی و رقابت‌های قرآنی با هدف ایجاد نشاط و شناسایی استعدادهای برتر از جمله بخش‌های آن بود.

دی

پس از مدت‌ها برگزاری رویداد رسانه‌ای «نوآیین» پسران در نقاط مختلف کشور، این بار نوبت به بانوان رسید تا در شهر سلطانیه زنجان، نقش خود را از آموزش، توانمندسازی و حضور فعال در میدان رسانه بردارند. نخستین رویداد نوآیین بانوان با حضور ۲۵ نفر از بانوان علاقه‌مند به فعالیت‌های رسانه‌ای برگزار شد.

آذر

مرکز رسانه اداره کل تبلیغات اسلامی زنجان در آستانه ماه مبارک رمضان، مجموعه تلویزیونی ۳۰ قسمتی «از قرآن پیرس» را با محوریت نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها» روی آنتن تلویزیون برد. این برنامه با نگاهی ویژه به دنیای نوجوانان، تلاش کرد با قرآن به پرسش‌های فکری و اعتقادی نسل امروز، پاسخ دهد.

اسفند

ترویج فرهنگ فرزندان آوری و حمایت از جوانی جمعیت زمینه‌ساز اجرای طرحی با عنوان طرح ملی «نوسر باز» بود که تولد ۸۷ نوزاد در سال ۱۴۰۳ از جمله آثار آن بود. این طرح در سال ۱۴۰۴ نیز با همکاری امور بانوان تبلیغات اسلامی در زنجان برگزار شد.

بهمن

خطبه حضرت سکینه (س) به روایت شعر

در اختتامیه دومین رویداد ملی
«در حریر حرم» چه گذشت؟

وقتی نخستین سوگواره ملی شعر آیینی «در حریر حرم» در زنجان با استقبال گسترده مخاطبان و شاعران آیینی از سراسر کشور روبه رو شد، مسئولان برگزارکننده سوگواره تصمیم گرفتند در دومین دوره آن از مرزهای کشور فراتر رفته و سوگواره‌ای با حضور شاعران بین‌المللی برگزار کنند، اما آغاز جنگ ۱۲ روزه، همه برنامه‌ریزی‌ها را تحت الشعاع خود قرار داد. با این حال جنگ هم مانع برگزاری این سوگواره ملی نشد و اواسط تیرماه سال گذشته با حضور ده‌ها نفر از شاعران سراسر کشور، مراسم اختتامیه دومین دوره رویداد ملی «در حریر حرم» برگزار شد. از بهار سال گذشته بود که فراخوان برگزاری دومین سوگواره ملی «در حریر حرم» در سراسر کشور منتشر شد؛ رویدادی که قرار بود با همکاری مرکز بانوان تبلیغات اسلامی زنجان و هیات ثارالله برگزار شود. فراخوان سوگواره با تهیه پوسترها و کلیپ‌هایی از شاعران مطرح زنجانی منتشر شد و هر چند در میانه راه، تجاوز دشمن آمریکایی، صهیونی به کشورمان و آغاز جنگ ۱۲ روزه این رویداد را تحت تأثیر قرار داده بود اما در نهایت در اواسط تیرماه، این رویداد سه روز در زنجان آغاز شد.

جنگ ۱۲ روزه

معصومه کریمی، مسئول امور بانوان تبلیغات اسلامی استان زنجان می‌گوید: اولین دوره این رویداد سال ۳۰۴۱ توسط هیات ثارالله زنجان برگزار شد که با استقبال خوب شاعران آیینی از سراسر کشور روبه رو شد. به همین دلیل تصمیم گرفته بودیم دومین دوره سوگواره را به صورت بین‌المللی و با حضور اساتیدی از ایران و دیگر کشورهای اسلامی برگزار کنیم اما آغاز جنگ ۱۲ روزه مانع از حضور اساتید و شاعران بین‌المللی در دوره دوم شد. با این حال فراخوان سوگواره در سراسر کشور انتشار یافته و شاعران از شهرهای مختلف برای حضور در این رویداد اعلام آمادگی کردند.

خطبه حضرت سکینه (س)

از همان دوره نخست رویداد آنچه بیش از همه اهمیت داشت، روایت خطبه حضرت سکینه (س) پس از واقعه عاشورا به زبان شعر بود. کریمی می‌گوید: خطبه حضرت سکینه (س) و روشنگری‌های ایشان از عاشورا از جمله اتفاقاتی است که در روایت عاشورا مغفول مانده و به همین دلیل تصمیم گرفته بودیم با برگزاری رویداد «در حریر حرم» شاعران را تشویق کنیم که این خطبه را از منابع اصلی و معتبر مطالعه کرده و آن را به زبان شعر روایت کنند؛ این همان اتفاقی بود که در دور اول رویداد هم برگزار و باعث تولید اشعار متعدد در این زمینه شد.

پاتوق‌هایی که موکب گفت‌وگو شدند

روایت
چهارم

ماجرای چند پاتوق کوچک گفت‌وگو آغاز شد. جایی که جمعی از بانوان فعال فرهنگی جمع شده بودند تا به جای برگزاری برنامه‌های یک‌طرفه، پای صحبت مردم بنشینند و گفت‌وگو را به متن فعالیت‌های فرهنگی بیاورند. حالا همین پاتوق‌های کوچک پایه‌گذار موکب بانوان شهر شده‌اند. خانم کریمی، مسئول موکب بانوان زنجان، می‌گوید: وقتی تصمیم به برپایی پاتوق‌های گفت‌وگو گرفتیم، ابتدا دوره‌های آموزشی برگزار کردیم و نزدیک به ۱۰۰ نفر در این آموزش‌ها شرکت کردند. از میان آن‌ها، حدود ۶۰ نفر به عنوان راهبر گفت‌وگو انتخاب شدند که فعالیت خود را در قالب پاتوق گفت‌وگو در مساجد، مدارس و تکیا آغاز کردند. هر چند در ابتدا موضوعاتی که در این پاتوق‌ها مطرح می‌شد، الگوی زن سوم، زندگی با آیه‌ها و ... بود اما با تغییر شرایط کشور و آغاز جنگ تحمیلی، رویکرد این گروه نیز تغییر یافت.

کریمی توضیح می‌دهد: پس از آغاز جنگ و حضور مردم در خیابان‌ها احساس کردیم تجربه‌ای که در پاتوق‌های گفت‌وگو به دست آمده، می‌تواند در فضای جدید نیز اثرگذار باشد. در سطح شهر موکب‌های زیادی برپا بودند که کار بیشتر آنها خدمت‌رسانی و پذیرایی بوده و جای گفت‌وگوهای فرهنگی و پاسخ به پرسش‌های مردم خالی بود. با موکب مختلف صحبت کردیم و از آن‌ها خواستیم بخشی از فضای خود را به پاتوق‌های گفت‌وگو اختصاص دهند. نتیجه این تصمیم، حضور راهبران گفت‌وگو در حدود ۱۰ موکب شهر زنجان بود؛ جایی که هر شب میز و صندلی‌های ساده، به محلی برای گفت‌وگو درباره موضوعات مختلف تبدیل می‌شود. در ادامه این مسیر، بانوان زنجانی تصمیم گرفتند یک موکب اختصاصی نیز راه‌اندازی کنند؛ موکبی که از ساعت ۴ عصر تا نیمه‌شب در مرکز شهر فعال است و برنامه‌های آن تنها به گفت‌وگوی مستقیم محدود نمی‌شود. برای کودکان و نوجوانان، بازی‌های تعاملی و محتوایی طراحی شده تا علاوه بر مفاهیم فرهنگی و قرآنی، موضوعاتی همچون ایران قوی و جنگ نیز در فضایی صمیمیه مخاطبان منتقل شود.

وقتی دوربین‌ها راوی اربعین می‌شوند

روایت
پنجم

پویش ملی عکاسی «ره‌آیین» یکی از رویدادهای رسانه‌ای در سال ۱۴۰۴ در استان زنجان بود. رویدادی ملی که با محوریت ثبت جلوه‌های معنوی، انسانی و فرهنگی راهپیمایی عظیم اربعین حسینی، به همت مرکز رسانه اداره کل تبلیغات اسلامی استان زنجان و با همکاری کانون فرهنگی تبلیغی نیکان برگزار شد. این رویداد با هدف بهره‌گیری از ظرفیت هنر عکاسی برای روایت تصویری فرهنگ اربعین و انتقال پیام همبستگی، ایثار و مقاومت، در دو بخش حرفه‌ای و موبایلی برگزار شد. فرایند برگزاری پویش در شش مرحله شامل برنامه‌ریزی، طراحی هویت بصری، اطلاع‌رسانی، دریافت آثار، داوری و معرفی برگزیدگان انجام شد. در این مدت، امکان مشارکت برای عکاسان حرفه‌ای و همچنین زائران و علاقه‌مندان به عکاسی با تلفن همراه همراه شد تا هر فرد بتواند روایت شخصی خود از این سفر معنوی را ثبت کند. استقبال از این رویداد قابل توجه بود؛ به گونه‌ای که ۱۶۲۱ اثر از سراسر کشور به دبیرخانه پویش ارسال شد. این آثار در دو بخش حرفه‌ای و موبایلی و با موضوعات «جلوه‌های معنوی پیاده‌روی»، «عظمت خیل زائران»، «وحدت و همدلی»، «خدمت به زائران» و «جبهه مقاومت» به ثبت رسید. تمامی آثار پس از بررسی اولیه، کدگذاری و دسته‌بندی، توسط هیئت داوران بر اساس معیارهایی همچون کیفیت بصری، خلاقیت، روایت‌پردازی و ارتباط با موضوع ارزیابی شدند. در بخش حرفه‌ای، محمد آهنگر از اهواز، نگین محمدی‌فراز اصفهان و علی ایک از سمنان به ترتیب رتبه‌های اول تا سوم را کسب کردند. همچنین در بخش عکاسی موبایلی، ۱۲ اثر برگزیده از استان‌های زنجان، خوزستان، همدان، خراسان رضوی و لرستان معرفی شدند. پویش «ره‌آیین» علاوه بر شناسایی استعدادهای حوزه عکاسی مذهبی، به تولید آرشیوی ارزشمند از تصاویر مستند اربعین، تقویت جریان تولید محتوای فرهنگی و ایجاد تعامل میان هنرمندان و فعالان رسانه‌ای کمک کرد. آثار برگزیده این رویداد در نمایشگاه‌های فرهنگی و هنری به نمایش درآمده و ضمن اهدای جوایز به برگزیدگان، زمینه بهره‌برداری از این مجموعه تصویری در تولیدات فرهنگی آینده نیز فراهم شده است.

رویداد سه روزه

تیرماه سال گذشته و با آغاز رسمی سوگواره، شاعران از شهرهای مختلف کشور راهی زنجان شدند تا در این رویداد سه روز شرکت کنند. کریمی ادامه می‌دهد: بیش از ۸۰ اثر به سوگواره ارسال شده بود و شاعران این آثار از زنجان و دیگر شهرها با حضور در رویداد در کارگاه‌های آموزشی و برنامه‌های معنوی که برای آنها تدارک دیده شده بود شرکت کردند و این در حالی بود که همزمان با حضور اساتید شعر آیینی از زنجان و دیگر شهرها، آثار ارسالی داوری می‌شد. در نهایت و در روز سوم، مراسم اختتامیه دومین سوگواره «در حریر حرم» با حضور بیش از ۱۰۰ نفر از شاعران و اساتید شعر آیینی و جمعی از عاشقان و خادمان اهل بیت (ع) در حسینیه اعظم زنجان برگزار شد. در این مراسم که با شعرخوانی شاعران و مداحی حاج مهدی رسولی نیز همراه بود از ۲۱ نفر از شاعران برگزیده کشوری با اهدای لوح تقدیر و هدایایی، تجلیل شد.

شادی؛ هدیه امام جماعت روستا به بچه‌ها

در روستای شریف‌آباد زنجان، یک دغدغه ساده اما مهم، به اتفاقی شیرین برای کودکان و نوجوانان روستا تبدیل شد؛ اتفاقی که نشان داد یک زمین فوتبال می‌تواند بیش از هر برنامه‌ای، لبخند و امید را به دل بچه‌ها بیاورد. سال‌ها بود که

نوجوانان شریف‌آباد، به‌ویژه بچه‌های مسجد، فوتبال را روی زمینی سیمانی و آسفالتی در کنار امام‌زاده روستا بازی می‌کردند؛ زمینی که هر مسابقه در آن، با خطر زمین‌خوردن و آسیب‌دیدگی همراه بود. همین موضوع ذهن حجت‌الاسلام عباس رجبی، امام جماعت روستا، را به خود مشغول کرده بود. او تصمیم گرفت برای تغییر این وضعیت دست به کار شود و پیگیری‌های مستمر خود را از مسئولان محلی آغاز کند. حجت‌الاسلام رجبی درباره آن روزهای می‌گوید: «در اطراف امام‌زاده یک زمین بود که دورش فنس کشیده بودند. بچه‌های مسجد در همین زمین سفت و سخت فوتبال بازی می‌کردند و بارها به خاطر نامناسب بودن زمین دچار آسیب می‌شدند.» او در هر دیدار با شهردار، اعضای شورای شهر و دیگر مسئولان، این مطالبه را مطرح می‌کرد. هر چند پاسخ اولیه اغلب یکسران بود؛ کمبود اعتبار. با این حال، امام جماعت روستا از پیگیری دست نکشید. به گفته او، «وقتی از خطر مجروح شدن بچه‌ها حرف می‌زدیم، مسئولان حرفم را قبول می‌کردند اما می‌گفتند بودجه نیست. با این حال پیگیری‌ها ادامه داشت تا اینکه خبر تصویب بودجه تجهیز زمین را به من دادند.» سرانجام انتظار بچه‌های شریف‌آباد به پایان رسید و زمین بازی روستا با چمن مصنوعی تجهیز و افتتاح شد. مراسم افتتاح با حضور مسئولان محلی و نوجوانانی برگزار شد که مدت‌ها چشم‌انتظار چنین روزی بودند. حجت‌الاسلام رجبی می‌گوید پس از افتتاح این مجموعه، کودکان و نوجوانان با اشتیاق بیشتری به مسجد و زمین بازی می‌آیند و همین موضوع، رضایت و خوشحالی خانواده‌های آنان را نیز به همراه داشته است.

جایی برای مقابله با فرقه‌های انحرافی

همه آنچه باید درباره کلینیک
مشاوره معنوی در تبریز بدانید

حدود ۵ سال پیش مرکزی در تبریز راه اندازی شد که وظیفه اش مقابله با فرقه‌های انحرافی بود؛ یک کلینیک خاص با عنوان «مرکز مشاوره معنوی» که حالا و با گذشت چند سال، تبدیل به مرکزی پرچمدار در مقابله با جریان‌های فکری منحرف در شمال غرب کشور شده است. اما این مرکز چگونه شکل گرفت و چه دستاوردهایی داشته است؟

یکی از مهم‌ترین دلایل راه اندازی مرکز مشاوره معنوی تبریز، به گفته مدیر کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی، نگرانی از فعالیت زیاد فرقه‌های انحرافی در استان بود و این دغدغه در نهایت در سال ۱۴۰۰ منجر به راه اندازی این کلینیک معنوی شد. با آغاز فعالیت‌های مرکز، استقبال از آن هر سال افزایش یافت تا جایی که سال گذشته، حجت الاسلام سید محمود حسینی، مدیر کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی از بازگشت چهره‌های شاخص فرقه‌های انحرافی به دامان اسلام در «کلینیک معنوی» خبر داد. به گفته او، در این مرکز مشاوره تخصصی، افراد زیادی

نسخه‌ای برای حکمرانی فرهنگی

حجت الاسلام سید حسن اصل نژاد

مدیر کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی

خدمت در دیار عالمان و مبارزان، آذربایجان شرقی عزیز، برای من نه یک مسئولیت اداری، که توفیقی الهی در مسیر صیانت از مکتب نورانی اهل بیت

علیهم السلام است. مدیریت فرهنگی در استان آذربایجان شرقی، با درک موقعیت استراتژیک و حساس این جغرافیا، در سال ۱۴۰۴ بر محور کارآمدی و تحول ساختاری متمرکز بود. ما به عنوان خادمان مردم، سیاست کلان خود را عبور از «تبلیغ کلیشه‌ای» و حرکت به سوی «حکمرانی هوشمند فرهنگی» تعریف کردیم. بر این اساس تلاش کردیم با تمرکز بر توانمندسازی امامان در پایگاه‌های اجتماعی و پیوند میان هنر، رسانه و معارف، نهاد دین را به مرجع اصلی امنیت روانی جامعه تبدیل کنیم. چشم‌انداز ما، تبدیل آذربایجان شرقی به الگویی از حکمرانی فرهنگی مؤمنانه است؛ جایی که شکاف میان نسل‌ها با منطق دقیق و محبت پدیده‌ها پر شود. نگاه ما بر این اصل استوار است که مدیر دینی تراز انقلاب، باید همزمان «زبان زمانه» را به خوبی درک کند و در عین حال، پاسدار اصالت اصول باشد. با درک این نکته مهم، ما در حال پی‌ریزی سیستمی هستیم که علاوه بر پیشگیری از آسیب‌ها، با نهادینه‌سازی کنش‌گری فعال دینی در میان بانوان، نخبگان و تشکل‌های مردمی، به مقابله با جریان‌های انحرافی بپردازد و این همان نسخه‌ای است که برای حکمرانی فرهنگ در استان آذربایجان شرقی در نظر گرفته‌ایم.

نگاهی به فعالیت سازمان تبلیغات اسلامی در سال ۱۴۰۴ نمایانگر این است که راهبرد ما تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها بوده است؛ از راه‌اندازی کلینیک‌های پاسخگویی گرفته تا ساماندهی شبکه رسانه‌ای استان، همگی با هدف ایجاد یک «دژ مستحکم فکری» در مسیر جهاد تبیین طراحی شده‌اند که این حصار محکم، پناهگاهی امن برای جوانان و خانواده‌ها باشد.

حرف
نخست

از چند قرص نان تا امید برای یک محله

روایت
اول

هفت سال پیش، حجت‌الاسلام احد محب سردرودی، روحانی ۳۲ ساله و امام محله آخماقیه تبریز، برای توزیع نان کفاره راهی یکی از نقاط محروم منطقه شد. آنچه در آن خانه‌ها دید، تنها فقر غذایی نبود؛ خانواده‌هایی بودند که زیر بار بیماری، بی‌سرپرستی، اجاره‌خانه و مشکلات معیشتی کمر خم کرده بودند. همان روز، تصمیمی گرفت که سرنوشت بسیاری از ساکنان محله را تغییر داد.

حالا و در نزدیکی مسجد محله، دفتری کوچک اما پررفت‌وآمد فعالیت می‌کند؛ یک پایگاه فرهنگی - اجتماعی که حاج آقا سردرودی، بنیانگذارش است و امروز بیش از ۲۰۰ خانواده را تحت پوشش دارد. از جمله زنانی که همسرانشان را از دست داده‌اند، خانواده‌هایی که با بیماری‌های سخت دست‌وپنجه نرم می‌کنند یا درآمدی برای گذران زندگی ندارند. او می‌گوید: حمایت‌ها تنها به توزیع بسته‌های معیشتی محدود نشده است. هر ۴۵ روز یکبار بسته‌های حمایتی میان خانواده‌ها توزیع می‌شود و مستأجران نیازمند نیز کمک‌هزینه اجاره دریافت می‌کنند. در کنار این خدمات، حدود ۱۰۰ دانش‌آموز از حمایت‌های آموزشی بهره‌مند هستند؛ از تهیه کیف و لوازم التحریر گرفته تا پرداخت هزینه‌های ثبت‌نام و سایر نیازهای تحصیلی. به گفته امام محله آخماقیه، در این کار شناسایی خانواده‌های نیازمند کاملاً دقیق انجام می‌شود. مددکاران به خانه‌ها سر می‌زنند و شرایط واقعی خانواده‌ها را بررسی می‌کنند تا کمک‌ها به دست کسانی برسد که واقعاً نیازمند هستند. فعالیت این مجموعه به حوزه درمان نیز رسیده است. پرداخت بخشی از هزینه‌های درمان بیماران خاص، تأمین لوازم ضروری منزل و اجرای برنامه‌های فرهنگی و مناسبیتی برای خانواده‌های تحت پوشش، بخشی دیگر از خدماتی است که در این سال‌ها ارائه شده است. پشتوانه این حرکت مردمی نیز اعتماد خیرانی است که پای کار محله آمده‌اند. حاصل این همراهی در سال گذشته، توزیع بیش از چهار میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان کمک نقدی و کالایی در بین نیازمندان بوده است؛ رقمی که از دل مشارکت‌های مردمی و ابتکارهایی مانند طرح «لوح تسلیت» تأمین شده است.

که گرفتار فرقه‌هایی چون بهائیت، تبشیر، شیطان پرستی و عرفان‌های نوظهور بودند، از طریق گفت‌وگو، استدلال و مناظره، توبه کردند و به اسلام بازگشتند. حجت‌الاسلام حسینی همچنین، برگزاری نمایشگاه‌ها و همایش‌های تخصصی در مناطق حساس، از جمله مناطقی در استان که تعدادی بهایی در آنجا سکونت دارند را یکی از اقدامات موثر در راستای مقابله با فرقه‌های انحرافی عنوان کرد. راه اندازی رسانه «صراط» برای آشنایی با مبانی اسلام و شناخت جریانات فعال فکری در پیام‌رسان‌های داخلی و خارجی یکی از اقدامات انجام شده در کلینیک معنوی تبریز بود. در ادامه به اقدامات انجام شده در «کلینیک معنوی» تبریز در سال‌های اخیر اشاره می‌شود.

بازگشت از انحراف

یکی از نمونه‌های بارز تحول افراد در «کلینیک معنوی» تبریز، مسئول توزیع کتب تبشیری مسیحیت در شمال غرب کشور بود. او پس از دعوت شدن به کلینیک و مناظره و گفت‌وگو با متخصصان توبه کرد. به گفته مدیر کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی، حتی چهره‌هایی مانند عطاءالله قادری مهرآباد، مشاور بیت‌العدل و از مهره‌های شاخص بهائیت، پس از مناظره، از این فرقه بریده و امروز از منتقدان جدی آن شده‌اند.

۵ شهر

تبریز، سراب، میانه، بناب و مراغه میزبان برپایی نمایشگاه «پیچک انحراف» بودند

۱۰۰ هزار نفر

از نمایشگاه «پیچک انحراف» بازدید کردند

۱۰ روز

زمان برگزاری نمایشگاه

«پیچک انحراف» در هر شهر

۳۲ نشست

برای روشنگری اولیای دانش‌آموزان مدارس استان برگزار شد

۱۰۰ برنامه

آگاهی بخشی در مساجد و هیئات ایتان برگزار شد

۶۵ مورد

برگزاری کارگاه‌های نوجوان محور با موضوع «تفکر نقاد در مواجهه با شبهه» در هیئات

دانش آموزی

۸۵ برنامه

برگزاری جلسات تبیینی مهدویت

اهداف کلینیک

- پیشگیری و درمان آسیب‌های فکری و معنوی ناشی از فرقه‌ها و عرفان‌های کاذب.
- مشاوره تخصصی به آسیب‌دیدگان از جریان‌های انحرافی و ارتقای توان مهارتی مواجهه با فرقه‌های نوظهور.

۳۶۴۵ نفر

آمار کلی مخاطبان کلینیک

۱۰۰ نفر

حضور افراد در جلسات پرسش و پاسخ

۴۵ نفر

آمار مشاوره فریب‌خوردگان الوهیت

۱۲۲ برنامه

برای آموزش و توانمندسازی اجرا شد

۶ شهر

میزبان غرفه پرسش و پاسخ نقد فرقه‌ها شدند

۱۵۰۶۵ نفر

مخاطب برنامه‌های آموزشی بودند

وقتی مادر بزرگ ها مدیران شهر می شوند

روایت
دوم

در شهر سهند، برای حل بعضی از مشکلات، نه نامه نگاری اداری لازم است و نه تشکیل جلسه های طولانی. گاهی کافی است یکی از «مادران شهر» وارد میدان شود؛ بانوانی بالای ۶۰ سال که به واسطه اعتماد مردم، گره هایی را باز می کنند که از عهده بسیاری از نهادها خارج است. پشت این تجربه موفق، ایده یک روحانی قرار دارد که سرمایه های پنهان محله ها را به میدان آورد.

ماجرای از رفت و آمدهای حجت الاسلام حیدر مسن گر، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهر جدید سهند، به مساجد شهر آغاز شد. او در این رفت و آمدها

متوجه شد برخی بانوان سالمند، نقشی فراتر از یک نماز گزار معمولی دارند؛ زنانی که بی سر و صدا برای نیازمندان جهیزیه تهیه می کنند، مشکلات خانوادگی را حل می کنند و محور فعالیت های فرهنگی مسجد هستند. مسن گر می گوید: «در مسجد با بانوانی روبه رو شدم که عملاً نقش مادرانه برای محله ایفا می کردند. همان جا فهمیدم این زنان، سرمایه های پنهان شهر ما هستند و باید نقش شان بیشتر دیده شود.» این روحانی با الهام از تجربه های اجتماعی و مطالعات خود، طرح «مادران شهر» را پایه گذاری کرد؛ طرحی که هدفش ایجاد یک ساختار جدید نبود، بلکه شناسایی و تقویت زنانی بود که سال ها در متن جامعه اثرگذار بودند. امروز شش «مادر شهر» در محله های مختلف سهند فعالیت می کنند. بانوانی که به گفته مسن گر، به حلقه ارتباط میان مردم و نهادها تبدیل شده اند. او می گوید: «اگر خانواده ای نیازمند باشد، اگر مشکلی در محله شکل بگیرد یا نهادی بخواهد خدمتی ارائه کند، این مادران معمولاً دقیق تر از هر کسی از شرایط مردم اطلاع دارند.» مسن گر معتقد است بزرگ ترین دستاورد این طرح، احیای سرمایه اجتماعی محله هاست. «این بانوان امروز به محل رجوع مردم و مسئولان تبدیل شده اند. هر جا مسئله ای در شهر وجود داشته باشد، ردپایی از مادران شهر هم دیده می شود.»

آئین نکوداشت مرحوم استاد مجتبی زادصادق از چهره های ماندگار ادبی و آئینی آذربایجان شرقی در سالن سوره اداره کل تبلیغات اسلامی استان برگزار شد. در این مراسم همچنین مجموعه «گنجینه گذشتگان» به عنوان اثر ماندگار این استاد گر انقدر و دایره المعارف ادبیات آئینی به نمایش درآمد.

فروردین

پویش «جمله خدمت» در آستانه سالروز شهادت آیت الله رئیسی و همراهانش، در آذربایجان شرقی آغاز به کار کرد. در این پویش گروه های جهادی به خدمت رسانی در مناطق محروم پرداختند و گروه های تبلیغی در سطح همه شهرستان ها، خدمات ماندگار شهدای خدمت را تبیین کردند.

اردیبهشت

چهارمین رویداد «مقام مجنون» در تبریز برگزار شد و از خدمات جمعی از پیر غلامان و خادمان حسینی با اهدای نشان حبيب تجلیل بعمل آمد. برگزاری همایش «طلايه داران تبليغ» با محوریت تبیین شرایط کنونی کشور و ترویج فرهنگ مقاومت از دیگر رویدادهای برگزار شده در تیرماه ۱۴۰۴ بود.

تیر

در مراسمی که با حضور فعالان جمعیتی تبریز برگزار شد، از افراد و گروه های موثر در عرصه تسهیل ازدواج جوانان، افزایش فرزندآوری و جوانی جمعیت تجلیل شد. همچنین در این ماه دوره آموزشی و توانمندسازی مسئولان تشکلهای مذهبی برگزار و از تعدادی از پیر غلامان حسینی تقدیر شد.

خرداد

در رویداد هنری و رسانه ای «ای ایران» از هیئات مذهبی و مداحان استان که با حرکتی کم سابقه، مراسم عزاداری ایام محرم را به میدانی برای نمایش وحدت ملی و فریاد وفاداری به وطن تبدیل کرده بودند، تجلیل شد و ۱۱ مداح فعال آذربایجان شرقی مورد تقدیر قرار گرفتند.

مرداد

مسجد تاریخی کبود تبریز همزمان با ایام هفته وحدت و ولادت با سعادت نبی مکرم اسلام و امام جعفر صادق (ع) میزبان جشن «امت احمد» شد. جشنی که با حضور اقشار مختلف مردم برگزار شد و نشاط اجتماعی در کنار ترویج سیره نبوی، مهمترین رویکرد این رویداد بود.

شهریور

«شمیم وحدت» در دورهمی شاعران شب شعری متفاوت در آستانه هفته وحدت

روایت
سوم

شب شعر «شمیم وحدت» مهرماه سال گذشته، به مناسبت میلاد پیامبر اسلام(ص) با حضور ده‌ها شاعر آیینی از استان آذربایجان شرقی در تبریز برگزار شد. همایشی که هدف آن استفاده از شعر برای تشکیل و تحکیم وحدت اسلامی بود و در جریان آن از ۱۱۰ نفر از شاعران تجلیل شد.

بیش از ۲۰۰ نفر از شاعران، مداحان و علاقمندان به شعر آیینی در آیین اختتامیه دومین دوره شب شعر «شمیم وحدت» گرد هم آمدند تا شاهد معرفی آثار و نفقات برگزیده باشند. این دوره با همکاری کانون مداحان و شعرای آیینی، انجمن شعرا و اداره ادیان و مذاهب تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی برگزار شد و پس از انتشار فراخوان، بیش از ۵۰۰ اثر به دبیرخانه ارسال شد؛ آثاری که تمامی آنها متعلق به شاعران آیینی شهرهای مختلف استان آذربایجان شرقی بود. پس از داوری آثار، مراسم اختتامیه دومین شب شعر «شمیم وحدت» در حالی برگزار شد که بر اساس اعلام داوران، ۱۱۰ اثر به عنوان آثار برگزیده انتخاب و از آنها تجلیل شد. همچنین ۱۰ نفر از شاعران آیینی در این مراسم به شعرخوانی پرداختند و در نهایت نیز اعلام شد که آثار منتخب این دوره قرار است در قالب کتاب، چاپ و منتشر شود. براساس این گزارش، نخستین دوره شب شعر «شمیم وحدت»، مهرماه سال ۱۴۰۲ به مناسبت میلاد باسعادت پیامبر اسلام حضرت محمد مصطفی(ص) در تبریز برگزار و بیش از ۱۷۰ اثر به دبیرخانه ارسال شد. آثاری از شاعرانی از استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، اردبیل، کردستان، زنجان و حتی گیلان و در نهایت نیز با برگزاری آیین اختتامیه از ۱۶ شاعر برگزیده شیعه و سنی تجلیل و لوح و هدایایی به آنها تقدیم شد.

دومین آئین تجلیل از برگزیدگان آزمون‌های حفظ عمومی قرآن کریم با حضور حافظان منتخب برگزار شد. در مجموع یک هزار و ۵۵۸ آزمون قرآنی طراحی شده در استان، پنج هزار و ۶۹۳ نفر ثبت نام کردند که از این تعداد چهار هزار و ۱۶۴ نفر موفق به قبولی شدند.

همزمان با آغاز مراسم ملی اعتکاف، رویداد رسانه‌ای «روایت اعتکاف» در آذربایجان شرقی آغاز به کار کرد. ورود به خلوت‌گاه با معبود، قلب اعتکاف، لحظات ناب، تجدید پیوند و روایت نوجوان، ۵ بخش ویژه این رویداد رسانه‌ای بود که در قالب کلیپ، عکس و ویدئو برگزار شد و به ۲۰ برگزیده جوایزی اهدا شد.

پس از آغاز جنگ تحمیلی سوم، خیابان‌های تبریز صحنه خروش مردم و مراسم عزاداری قائد بزرگ امت، حضرت آیت الله سیدعلی خامنه‌ای بود. مردم شب‌های متوالی در خیابان‌ها حضور یافتند. در این میان برگزاری رژه خودروبی در شهرهای مختلف استان، بخشی از این مراسم بود.

با حضور اقبشار مختلف مردم تبریز، مراسم گرامیداشت نخستین سالگرد شهادت سیدحسین نصرالله دبیر کل فقید حزب الله لبنان و سید مقاومت در محوطه ارگ علیشاه تبریز برگزار شد. در این مراسم مسئولان استانی نیز حضور داشتند.

با راهاندازی حوزه معارف اسلام ناب در آذربایجان شرقی، گام بلندی برای تربیت نیروی فکری کارآمد در استان برداشته شد. تلاش برای تحقق فرموده رهبر شهید انقلاب در خصوص ضرورت تربیت دست کم هشت میلیون نفر نیروی فکری کارآمد در کشور دلیل اصلی ایجاد حوزه معارف اسلام ناب است.

همزمان با ایام ولادت منجی عالم بشریت، نماهنگ مهدوی «آخرین امید» ویژه ولادت حضرت امام زمان (عجل الله) در تبریز رونمایی شد. این نماهنگ کاری از گروه سرود کانون فرهنگی تبلیغی طوبی تبریز بود که با همکاری اداره کل تبلیغات اسلامی آذربایجان شرقی تولید شد.

سفره‌ای به وسعت همدلی

طولانی ترین سفره افطار ارومیه
همه قومیت‌ها را کنار هم نشانده

مراسم «محفل انس با قرآن کریم و بزرگ ترین سفره افطاری آذربایجان غربی» در ماه مبارک رمضان، طبق سال‌های گذشته در شهرستان ارومیه برگزار شد. مراسمی که شعارش «وحدت و امت مقاومت» بود و با استقبال

گسترده شهروندان مواجه شد.

پیش از آن که اذان مغرب طنین انداز شود، خیابان رنگ و بوی قرآن گرفته بود. تلاوت آیات الهی با صدای دو قاری بین المللی، سید جواد حسینی و وحید و کیلی، فضای مراسم را معنوی تر کرد و جمعیت با سکوت و تمرکز به نوای قرآن گوش سپردند. صدای تلاوت، در امتداد سفره‌ای که از ساعت‌ها قبل برای پذیرایی از هزاران روزه‌دار آماده شده بود، می پیچید و حال و هوای متفاوتی به مراسم می بخشید.

پاتوقی برای پرسش و گفت‌وگو

در حاشیه برنامه‌های امسال، «پاتوق گفت‌وگو» یکی از بخش‌های متفاوت مراسم بود؛ فضایی که در آن مبلغان دینی، اعم از بانوان و آقایان، به پرسش‌های مردم درباره مسائل شرعی، خانوادگی و موضوعات روز پاسخ می دادند. بخشی که تلاش داشت محفل قرآنی

روایت امت‌سازی در آذربایجان غربی

حجت الاسلام منصور امامی

مدیر کل تبلیغات اسلامی آذربایجان غربی

حرف
نخست

تبلیغات اسلامی آذربایجان غربی در سال ۱۴۰۴ رویکرد خود را بر سه محور کلیدی و به هم پیوسته استوار کرده که حاصل آن، امت‌سازی بر پایه گفت‌وگو، نخبه‌اندازی، جریان‌سازی اندیشه‌های امامین

انقلاب، هسته مرکزی این رویکرد را شکل می دهد. اداره کل به جای بزرگداشت‌های تشریفاتی، بر «تبیین مستمر» و «گفتمان‌سازی زنده» تأکید دارد. اندیشه‌های امام خمینی و رهبر شهید (رضوان الله تعالی علیهما) به مثابه منظومه‌ای کامل و پویا، در بستر رویدادهای مختلف و به زبانی متناسب با نسل جوان بازخوانی می شود. هدف، خروج این مفاهیم از انحصار نخبگانی و تبدیل آنها به «فرهنگ عمومی» و «وجدان جمعی» جامعه است؛ به گونه‌ای که هر کنشگر اجتماعی، خود را مخاطب و مبلغ این گفتمان بداند. دوم، رویدادسازی هوشمندانه حول مناسبت‌های محوری مانند غدیر، یوم‌العباس، نیمه شعبان و اربعین، بستری برای عینی‌سازی این جریان‌سازی فراهم می آورد. در این نگاه، این رویدادها «قله‌های گفتمانی» سالانه محسوب می شوند که فرصتی برای نمایش وحدت امت، تجدید بیعت با آرمان‌های انقلاب، و بازخوانی حماسه‌های تاریخی‌اند. اداره کل با طراحی خلاقانه و مشارکت محور، تلاش می کند این مناسبت‌ها را به کانونی برای انتقال پیام مقاومت، بصیرت و امید تبدیل کند و انرژی عاطفی میلیون‌ها مردم را در مسیر اهداف کلان انقلاب هدایت نماید. سوم، تشکل‌سازی مردمی با اولویت ویژه بانوان کنشگر است. ما بر این باوریم که تحول پایدار، تنها از طریق شبکه‌سازی گسترده و مردمی ممکن می شود؛ از این رو، می توان با حمایت از تشکل‌های مردم‌نهاد و گروه‌های جهادی، بستر مشارکت حداکثری را فراهم می آورد. در این میان، نقش بانوان به عنوان محور تشکل‌ها، راهبردی و غیر قابل انکار است. توانمندسازی بانوان برای ایفای نقش در عرصه‌های فرهنگی، تربیتی و اجتماعی، نه تنها به تحکیم بنیان خانواده کمک می کند، بلکه تأثیر عمیقی بر گفتمان‌سازی در سطح محلات و جوامع محلی خواهد داشت.

گروهی که با اعتماد ساخته شد

روایت
اول

گاهی گروه‌های بزرگ جهادی یا یک اجتماع کوچک به وجود می‌آیند. چند طلبه، چند دوست و یک تصمیم برای کنار مردم بودن آغاز می‌شود. حجت‌الاسلام حجت گلچین، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان پیرانشهر، سال‌ها پیش همین مسیر را انتخاب کرد؛ مسیری که امروز به تشکیل گروهی مردمی با بیش از ۳۰۰ عضو ثابت انجامیده است. گروهی که از ساخت خانه برای محرومان و آزادی زندانیان جرائم مالی تا حمایت از دانش‌آموزان نیازمند و برگزاری برنامه‌های فرهنگی را در کارنامه خود دارد. او می‌گوید آغاز این راه آسان نبود. در روزهایی که کمتر کسی باور داشت طلبه‌ها بتوانند یک حرکت جهادی مردمی را شکل دهند، اعضای گروه در ابتدا هزینه‌ها و کمک‌ها را خودشان تأمین می‌کردند. حتی یکی از بانوان طلبه برای تأمین بخشی از هزینه‌ها، طلاهایش را فروخت. همین ایثار، اعتماد مردم را جلب کرد و به مرور معلمان، دانشجویان، کسبه و خانواده‌های بسیاری به این حرکت پیوستند. یکی از خاطراتی که هنوز در ذهن حاج آقا گلچین مانده، مربوط به ساخت خانه برای یک مادر سالمند در یکی از روستاهای پیرانشهر است. او می‌گوید: «آن مادر وسط کار شروع به گریه کرد و گفت فرزندم مرا تنها گذاشته‌اند. به او گفتم من هم پدر و مادرم را از دست داده‌ام؛ از امروز ما فرزندان تو هستیم.» همان خانه با کمک مردم ساخته شد و جالب اینکه یکی از افرادی که از طریق فضای مجازی با فعالیت‌های گروه آشنا شده بود، بدون آنکه شناختی از آن خانواده داشته باشد، ۳۰ میلیون تومان برای تکمیل خانه کمک کرد. فعالیت‌های این گروه تنها به کمک‌های معیشتی محدود نیست. برگزاری افطاری‌های گسترده، آزادی زندانیان جرائم مالی، تهیه کفش برای دانش‌آموزان، تأمین وسایل گرمایشی خانواده‌های نیازمند و حتی برگزاری جشن روز دختر در پیرانشهر با حضور صدها دختر اهل سنت، بخشی از فعالیت‌هایی است که به گفته گلچین، هدف اصلی آن «کنار هم قرار دادن دل‌ها» است.

را از یک مراسم صرفاً مناسبتی فراتر برده و به بستری برای ارتباط مستقیم مردم با کارشناسان دینی تبدیل کند.

سفرهای برای همدلی اقوام و مذاهب

با نزدیک شدن به لحظه افطار، صف‌های منظم کنار سفره شکل گرفت. خانواده‌ها، سالمندان، نوجوانان و کودکان کنار هم نشستند؛ بی‌آنکه تفاوت‌های قومی و مذهبی میان‌شان دیده شود. شاید مهم‌ترین پیام این سفره، همین تصویر بود؛ تصویری از همزیستی و همدلی در استانی که تنوع قومی و مذهبی بخش مهمی از هویت اجتماعی آن را تشکیل می‌دهد. شیعه و سنی، ترک و کرد و فارس در کنار یکدیگر روزه خود را افطار کردند و بار دیگر نمادی عینی از وحدت و همبستگی مردم آذربایجان غربی را به نمایش گذاشتند.

تأکید بر وحدت و حضور در روز قدس

حجت‌الاسلام سیدمهدی قریشی، نماینده ولی فقیه در آذربایجان غربی و امام جمعه ارومیه نیز در این مراسم با اشاره به سابقه همزیستی اقوام و مذاهب در استان گفت مردم آذربایجان غربی در طول سالیان متمادی با صمیمیت و وحدت در کنار یکدیگر زندگی کرده‌اند و اجازه نداده‌اند دشمنان میان آنان تفرقه ایجاد کنند. وی همچنین بر حضور گسترده مردم در راهپیمایی روز جهانی قدس تأکید کرد و این حضور را نشانه حمایت از آرمان‌های امت اسلامی دانست.

فراتر از یک افطاری

محفل انس با قرآن و بزرگ‌ترین سفره افطاری ارومیه، امسال نیز فراتر از یک مراسم مذهبی ظاهر شد. سفره‌ای که بهانه‌ای برای گردهم آمدن مردم بود و در کنار برنامه‌های فرهنگی و قرآنی، تصویری از همدلی، همبستگی و وحدت را در یکی از متنوع‌ترین استان‌های کشور به نمایش گذاشت؛ تصویری که شاید مهم‌ترین دستاورد چنین آیین‌هایی در روزگار امروز باشد.

یک گفت و گو، فاصله میان خشم و آرامش

روایت
شوم

حجت الاسلام زیدالله محمودی، امام جماعت مسجد حضرت فاطمه زهرا(س) در روستای حاجی بابای تکاب واقع در آذربایجان غربی، بیش از ۱۴ سال است که در عرصه تبلیغ دینی فعالیت می کند؛ اما آنچه او را در میان مردم شناسانده، ارتباط صمیمانه اش با جوانان و گره گشایی از مشکلات آنان است.

او در کنار برگزاری کلاس های قرآن، برنامه های فرهنگی، فعالیت های ورزشی و کمک به خانواده های نیازمند، بارها در بزنگاه های حساس زندگی جوانان کنار آنها ایستاده است. محمودی می گوید طی سال های فعالیتش توانسته چهار جوان را که تصمیم به خودکشی گرفته بودند، از اینکار منصرف کند؛ اتفاقی که به گفته او، تنها با گفت و گو، اعتماد و همراهی مداوم ممکن شده است. اما یکی از ماندگارترین خاطراتش به جوانی بازمی گردد که به دلیل اختلافات ناموسی تصمیم گرفته بود دست به قتل بزند. حجت الاسلام محمودی نزدیک به یک ماه، بارها با او گفت و گو کرد، پای درد دلش نشست و تلاش کرد نگاهش را به زندگی تغییر دهد. سرانجام، آن جوان از تصمیم خود منصرف شد و به جای انتقام، مسیر دیگری را برای ادامه زندگی انتخاب کرد. فعالیت های این امام محله تنها به مشاوره محدود نمی شود. او با همراهی گروه های جهادی، ساخت خانه برای خانواده های نیازمند و تعمیر منازل محرومان را پیگیری کرده، کلاس های تخصصی آموزش قرآن را برای نوجوانان و حتی میانسالان برگزار می کند و برای جذب جوانان به مسجد، از برگزاری برنامه های ورزشی تا خرید تجهیزات با هزینه شخصی دریغ نکرده است. حجت الاسلام محمودی معتقد است بسیاری از آسیب های اجتماعی، پیش از آنکه به مداخله های پیچیده نیاز داشته باشند، به یک شنونده دلسوز احتیاج دارند. شاید به همین دلیل است که امروز، برای بسیاری از جوانان روستای حاجی بابا، او فقط امام جماعت مسجد نیست؛ پناهگاهی است که می توان در سخت ترین روزهای زندگی به او اعتماد کرد.

همایش مادر و دختری یاس سفید در تکاب برگزار شد. در این رویداد فرهنگی در راستای ترویج فرهنگ عفاف و حجاب، غرفه ای در زمینه مشاوره های فرهنگی و مذهبی، توزیع بروشورهای آموزشی، نمایشگاه پوشش اسلامی و پاسخ به سوالات عمومی در استادیوم ورزشی تختی برگزار شد.

اردیبهشت

بزرگترین محفل قرآنی و سفره افطاری در ارومیه میزبان اقشار مختلف مردم از اقوام و مذاهب مختلف، روحانیون اهل سنت و شیعه و مسئولان استانی بود. این مراسم با حضور قاریان بین المللی و خدمت رسانی ۲۰۰ خادم در خیابان سردار سلیمانی ارومیه برگزار شد.

فروردین

همایش «طلایه داران تبلیغ» با محوریت تبیین شرایط کنونی کشور و ترویج فرهنگ مقاومت در ایام محرم در شهرهای مختلف آذربایجان غربی برگزار شد و در برخی از شهرها روحانیون شیعه و سنی در آن حضور داشتند.

تیر

ضبط برنامه تلویزیونی «اذان سسی» با محوریت اهمیت بزرگداشت عید غدیر خم، در مسجد تاریخی سردار ارومیه انجام شد. همچنین با برگزاری دوره آموزشی «حامیم دانشجویی» دانشگاه فرهنگیان، مباحثی مثل دشمنی تاریخی غرب با اسلام ارائه شد.

خرداد

مراسم ویژه گرامیداشت هفته وحدت، همراه با برگزاری جشنواره بازی های بومی محلی در روستای خلج کرد با یخت نان محلی، طبخ آش، غذاهای سنتی، ورزش سوارکاری و طناب کشی با حضور مسئولان شهرستان برگزار شد.

شهریور

جشنواره «روایت عاشقی ۲» با محوریت زندگی با آیه ها، و در قالب های عکس، کلیپ، پادکست، دنوشته، مصاحبه و متون ادبی از مسیر پیاده روی اربعین، فرصتی ویژه برای تمام علاقه مندان به روایت عاشقی اربعین فراهم آورد.

مرداد

شعریایی برای روایت ایستادگی

روایت
نهم

سالن پلاتوماه حوزه هنری ارومیه مهرماه ۱۴۰۴ میزبان دومین محفل «چکامه مقاومت» بود؛ رویدادی که ۳۱ بانوی شاعر از شهرهای مختلف آذربایجان غربی را گرد هم آورد تا از ایثار، پایداری و هویت زن ایرانی-اسلامی بگویند.

این محفل پس از انتشار فراخوانی سراسری در شهرهای استان شکل گرفت. ده‌ها اثر به دبیرخانه ارسال شد و در نهایت ۳۱ شاعر برای حضور در این برنامه انتخاب شدند. به گفته لیلا رجب، مسئول امور بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی آذربایجان غربی، ایده برگزاری این محفل از حضور و نقش‌آفرینی بانوان در روزهای جنگ ۱۲ روزه و روایت‌های ادبی آنان از مقاومت شکل گرفت.

در این مراسم، ۱۲ شاعر منتخب روی صحنه رفتند و تازه‌ترین سروده‌های خود را برای حضار قرائت کردند؛ شعرهایی که مضامین آن از دفاع از وطن و آرمان‌های مقاومت تا نقش زنان در حفظ هویت و امید را در بر می‌گرفت. استقبال حضار از نشان دادن شعر همچنان یکی از مؤثرترین ابزارهای روایت مفاهیم اجتماعی و فرهنگی است.

حجت‌الاسلام منصور امامی، مدیرکل تبلیغات اسلامی آذربایجان غربی، نیز در این محفل با تأکید بر ضرورت روایت صحیح از مقاومت و جایگاه زن مسلمان ایرانی، نقش بانوان در عرصه جهاد تبیین را برجسته دانست. رونمایی از کتاب «غروب هوبر» نوشته لیلا پاشایی، با موضوع زندگی‌نامه داستانی یک شهید، بخش پایانی این برنامه بود؛ اثری که از نگاه نویسنده، روایتگر فداکاری، ایستادگی و ناگفته‌های مقاومت است. «چکامه مقاومت» نشان داد شعر، همچنان زبان ماندگار روایت حماسه و حافظه جمعی یک ملت است.

رویداد استانی «رهبانو؛ طلایه‌داران تبلیغ» با محوریت «حرکت زنانه از اندیشه تا اقدام» در قالب کارگاه‌های مختلف، با حضور بانوان مبلغ، در حوزه علمیه حضرت ریحانه‌الرسول (س) ارومیه برگزار شد. همچنین رویداد ملی «شهیده زینب کمایی» با هدف توانمندسازی رابطین بانور برگزار شد.

آبان

رویداد استانی دومین نشست تخصصی استانی مراکز اسلام ناب استان آذربایجان غربی با حضور حجت‌الاسلام روح‌الله حریزای، قائم مقام سازمان تبلیغات اسلامی و اساتید کشوری با کارگاه‌های معارف توحید، ولایی، انقلابی و گفتمان انقلابی در مجتمع شهید کاظمی ارومیه برگزار شد.

دی

در چهاردهمین دوره رویداد ملی «مدرسه انقلاب» با شعار «دیروز ما، امروز ما و فردای ما» و با محوریت جهاد تبیین، در سطح مدارس متوسطه استان آذربایجان غربی، بیش از ۱۲۰ مدرسه آذربایجان غربی میزبان نمایشگاه‌های روایتگری شدند.

اسفند

حجت‌الاسلام محمدرضا شافعی، مدیرکل امور استان‌های سازمان دارالقرآن در دیدار استاندار آذربایجان غربی با تقدیر از حمایت‌های قرآنی استاندار در نهضت ملی زندگی بسا آیه‌ها، از برگزاری جشنواره قرآنی در این استان خبر داد و بر استمرار این نهضت ملی تأکید کرد.

مهر

مسئول امور بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی استان آذربایجان غربی در نشست بانوان مجاهد حضور یافت. این نشست با حضور اساتیدی همچون آیت‌الله محمد باقر تحریری، آیت‌الله محمدرضا عابدینی و حجت‌الاسلام محمد قمی، در سالن سازمان دارالقرآن الکریم کشور برگزار شد.

آذر

مراسم افتتاحیه چهاردهمین رویداد دانش آموزی مدرسه انقلاب با حضور حجت‌الاسلام اعتمادی، رئیس اداره تبلیغات اسلامی ارومیه در دبیرستان علوم و معارف اسلامی صدای ولایت ارومیه برگزار شد.

بهمن

وقارلی قیزلار روایت زنان قهرمان در سرزمین سبلان

همه چیز درباره جشنواره ای که
با استقبال اردبیلی ها روبه روشد

گاهی یک جشنواره فقط رقابت فرهنگی نیست؛ بهانه ای است برای ورق زدن بخشی از تاریخ که کمتر دیده شده است. جشنواره «وقارلی قیزلار» در استان اردبیل نیز از همین جنس بود؛ رویدادی که تلاش کرد روایت زنان اثرگذار، شجاع و هویت ساز را از دل کتاب ها، خاطرات و روایت های شفاهی بیرون بیاورد و دوباره به میان مردم بازگرداند. در روزگاری که نوجوانان و جوانان هر روز با ده ها الگو و روایت رسانه ای مواجه اند، پرسش مهمی پیش روی فعالان فرهنگی قرار دارد: قهرمانان بومی ما چه کسانی هستند؟ زنان و دخترانی که در تاریخ این سرزمین با ایمان، غیرت، افتدکاری و مقاومت شناخته شده اند، چه جایگاهی در حافظه نسل جدید دارند؟ «وقارلی قیزلار» پاسخی به همین دغدغه بود.

فراخوان این جشنواره از مردم استان می خواست روایت خود را از زنان بزرگ اسلام و بانوان شاخص اردبیل در قالب هنر و ادبیات ارائه کنند. از همان روزهای نخست، مدارس، هیأت های مذهبی، محافل قرآنی، مراکز فرهنگی و فضای مجازی به میدان معرفی این رویداد تبدیل شدند. هدف فقط تولید اثر نبود؛ هدف این بود که مردم درباره زنانی سخن بگویند که بخشی از هویت تاریخی و فرهنگی این منطقه را شکل داده اند.

یکی از ویژگی های متمایز این دوره، توجه به بانوان شاخص استان اردبیل بود. زنانی که شاید نام بسیاری از آنان کمتر در رسانه ها شنیده شده باشد اما روایت

چهار اولویت فرهنگی که چهره اردبیل را تغییر داد

حجت الاسلام قاسم جعفرزاده

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان اردبیل

پردازش، بارورسازی و تحول فرهنگ از مبادی و مبانی دینی یکی از اساسی ترین وظایف حکمرانی فرهنگی در زمانه انقلاب اسلامی است که به دستور

امامین انقلاب بر دوش سازمان تبلیغات اسلامی نهاده شده است. در این میان توجه به زیست بوم فرهنگی مناطق و نواحی ایران اسلامی، فرصتی بی نظیر برای استفاده از ظرفیت های بومی در کنار نگاه های ملی و بین المللی فراهم آورده است. در استان اردبیل که به فرموده امام شهید، این استان در وحدت سیاسی و وحدت حکمرانی جغرافیای سیاسی ایران اسلامی و تشکیل حاکمیت بر مبنای فرهنگ غنی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام نقش بی بدیلی ایفا کرده است، برنامه ریزی ها بر چند محور مهم متمرکز شد که هم مورد اهتمام امام شهید ایران و بالتبع دستور ریاست مکرم سازمان و سیاست راهبردی ابلاغی بود و هم با توجه به هم مرز بودن استان با کشورهای قفقاز و آسیای میانه و به ویژه کشور آذربایجان، اولویت مادر سال جاری بود.

۱ توجه جدی به جهاد تبیین و پاسخ به شبهات؛ در این بخش برگزاری نشست های تخصصی در بستر محیط های عمومی به ویژه برای بانوان و نوجوانان، تولید برنامه های شاخص رسانه ای و استفاده از ظرفیت عظیم فضای مجازی انجام پذیرفت.

۲ توجه ویژه به قرآن کریم؛ در تمامی برنامه های فرهنگی محور محتوایی تبیینی، آیات قرآن کریم بود و به لطف خدای تعالی توانستیم بیش از ۵۰ درصد جمعیت استان را تحت پوشش این محتوای نورانی قرار دهیم.

۳ استفاده از ظرفیت عظیم تشکلهای دینی به ویژه هیئات مذهبی به عنوان کانون جهاد تبیین؛ این توجه ویژه موجب به میدان آوردن ظرفیت عظیم اجتماعی و حضور و میدان داری مردم و خنثی کننده فتنه ها شد و ادامه دارد.

۴ تلاش برای نگاه متوازن به همه شهرها و مناطق و همه موضوعات و مخاطبین اولویت دار و توسعه دایره مخاطبین سازمان تبلیغات اسلامی است.

تماس نجات بخش

روایت
اول

حجت الاسلام محمدباقر غلامی، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان اردبیل از روزی می‌گوید که خانواده‌ای نزد او از دخترشان شکایت کردند که وی درگیر روابط آسیب‌زا شده و شرایط بحرانی، او را تهدید می‌کند.

جلسه گفت و گو با آن دختر آغاز شد و دختر جوان به تدریج مسیر زندگی خود را تغییر داد؛ نماز را آغاز کرد، از رابطه ناسالم فاصله گرفت و امروز در فضایی آرام،

سالم و معنوی به زندگی ادامه می‌دهد. اما شاید یکی از تأثیرگذارترین خاطرات حاج آقا غلامی به نیمه شبی بازگردد که تلفن همراهش به صدا درآمد. پدر و مادری هراسان خبر دادند که فرزندشان تهدید به خودکشی کرده و خانه را ترک کرده است. جوان به تماس‌های خانواده پاسخ نمی‌داد، اما وقتی حجت الاسلام غلامی با او تماس گرفت، با توجه به شناختی که از او داشت گوشی را برداشت. «با پسر جوان که صحبت کردم، نشانی محلی که در آنجا حضور داشت را گرفتم و راهی شدم. او مقدار زیادی قرص خورده بود اما خوشبختانه به موقع رسیدم و او نجات یافت و من فهمیدم گاهی فقط یک رابطه انسانی سالم می‌تواند مرز میان مرگ و زندگی باشد.»

فعالیت‌های فرهنگی حاج آقا غلامی تنها به جلسات مشاوره محدود نمی‌شود. از اردوهای دانش آموزی گرفته تا برنامه‌های خانوادگی، حضور در کارخانه‌ها و جمع‌های جوانان، همه بهانه‌ای برای شکل‌گیری ارتباطی صمیمی و اثرگذار است؛ یکی دیگر از خاطرات ماندگار او در یک اردوی دانش آموزی رقم خورد. دختری نوجوان به دلیل عدم علاقه‌اش به برنامه‌های فرهنگی قهر کرده و از گروه دانش آموزی خارج شده بود. حجت الاسلام غلامی پیش از آغاز سخنرانی پشت میکروفن اعلام کرد: «تا این دختر خانم برنگردد، برنامه را شروع نمی‌کنم.» ۱۵ دقیقه بعد، دختر به جمع بازگشت و برنامه برای حدود صد نفر آغاز شد. مدتی بعد، مربی مدرسه خبر جالبی آورد؛ همان دختر و دو نفر از دوستانش که پیش‌تر فاصله زیادی با فضای فرهنگی و مذهبی داشتند، حالا با علاقه در برنامه‌های معنوی حضور یافته و حتی در اردوی راهیان نور شرکت کرده بودند.

زندگی‌شان هنوز در حافظه مردم زنده است. برگزار کنندگان جشنواره فهرستی از ۲۰ بانوی اثرگذار اردبیل را به شرکت کنندگان معرفی کردند تا هنرمندان، نویسندگان و فعالان فرهنگی بتوانند آثار خود را بر پایه این روایت‌ها تولید کنند.

همین موضوع باعث شد بسیاری از شرکت کنندگان به سراغ چهره‌هایی بروند که سال‌ها در فرهنگ شفاهی منطقه حضور داشته‌اند. «ناز خاتون» یکی از این نام‌ها بود؛ بانویی که روایت ایستادگی او در برابر نیروهای متجاوز روس، هنوز در مناطق عشایری نقل می‌شود. برخی نیز به سراغ «سارای» رفتند؛ شخصیتی که در فرهنگ آذربایجان نماد عفاف، وفاداری و استقامت شناخته می‌شود. شخصیت‌هایی که شاید در کتاب‌های درسی جای چندانی نداشته باشند اما در حافظه مردم همچنان زنده‌اند.

استقبال از جشنواره فراتر از پیش‌بینی‌ها بود. بیش از ۱۳۰۰ اثر در رشته‌های مختلف به دبیرخانه ارسال شد؛ از شعر و داستان کوتاه گرفته تا پادکست، کلیپ، نقاشی، خوشنویسی و آثار چندرسانه‌ای. این تنوع نشان می‌داد که هر نسل و هر گروه سنی تلاش کرده است روایت خود را از مفهوم «دختر باوقار» وزن اثرگذار ارائه کند.

اما مهم‌ترین دستاورد جشنواره را باید در اتفاقی جست‌وجو کرد که بیرون از فضای رقابت رخ داد. «وقار لی قیزلار» باعث شد بسیاری از خانواده‌ها، معلمان، دانش‌آموزان و هنرمندان دوباره درباره زنان تاریخ‌ساز این منطقه گفت‌وگو کنند. درباره مادران، دختران و بانوانی که گاهی نامشان در میان روایت‌های بزرگ تاریخی گم شده اما نقش‌شان در شکل‌گیری فرهنگ و هویت این سرزمین انکارناپذیر است.

اختتامیه جشنواره همزمان با میلاد حضرت معصومه (س) برگزار شد؛ روزی که ده‌ها اثر برگزیده مورد تقدیر قرار گرفتند. اما ارزش واقعی این رویداد در جوایز و رتبه‌ها خلاصه نمی‌شود. اهمیت «وقار لی قیزلار» در آن است که توانست پلی میان گذشته و امروز ایجاد کند؛ پلی میان روایت‌های فراموش شده و نسل جدیدی که به دنبال شناخت ریشه‌های هویتی خود است.

جشن تولد بلیت آزادی زندانیان

روایت
دوم

بیشتر مردم اردبیل، حجت الاسلام سید ابراهیم میرعباس زاده را با منبرهای پرشورش می شناسند؛ اما کسانی که از نزدیک با او همراه بوده اند، می گویند مهم ترین ویژگی اش این است که هیچ وقت تبلیغ را به سخنرانی محدود نکرده است. او سال هاست در کنار فعالیت های فرهنگی، گروه های جهادی و هیأت های مردمی را راه اندازی کرده؛ گروه هایی که امروز برای بسیاری از خانواده های نیازمند، تکیه گاه شده اند.

یکی از متفاوت ترین ایده های او، از یک سؤال ساده آغاز شد؛ آیا می شود یک جشن تولد، زندگی یک انسان را تغییر دهد؟ پاسخ او، اجرای طرحی بود که

حالا به آزادی ۲۵ زندانی جرایم غیر عمد انجامیده است.

میرعباس زاده درباره این طرح می گوید: «وقتی یکی از خیران تصمیم می گیرد جشن تولد برگزار کند، از او می خواهیم به جای خرید هدیه، مهمانان مبلغ هدیه را برای آزادی زندانیان نیازمند اختصاص دهند. همه کمک ها به ستاد دیه تحویل داده می شود تا زندانیان به آغوش خانواده هایشان برگردند.»

نتیجه این ابتکار، جمع آوری بیش از دو میلیارد تومان و آزادی ۲۵ زندانی بود؛ خانواده هایی که جشن تولد یک نفر، برایشان به جشن بازگشت عزیزانشان تبدیل شد. اما فعالیت های این روحانی به همین جا ختم نمی شود. او با راه اندازی هیأت «النور» و نخستین هیأت نوجوانان عاشورایی استان اردبیل، تلاش کرده نوجوانان را از مخاطب صرف، به مدیران آینده هیأت ها تبدیل کند. بسیاری از نوجوانانی که یک دهه پیش در این هیأت حضور داشتند، امروز از مداحان، سخنرانان و فعالان فرهنگی شناخته شده استان هستند.

در کنار این فعالیت ها، گروه های جهادی همراه او در تهیه جهیزیه، ساخت و تعمیر خانه محرومان، آبرسانی، تهیه ویلچر برای معلولان و برگزاری کلاس های آموزشی نقش آفرینی می کنند. خودش معتقد است: «اگر هیأت فقط محل عزاداری باشد، بخشی از رسالتش را انجام داده است؛ هیأت باید گرهی از زندگی مردم هم باز کند.»

تجمع بزرگ «امام رضایی ها» با حضور گسترده مردم در باغ بهشت شورابیل برگزار شد. همچنین شهرستان خلخال میزبان رویداد «ایران جوان» بود که گروه های مختلف مردمی با ارائه طرح های خود، راهکارهایی برای مقابله با کاهش جمعیت و تقویت فرهنگ فرزندآوری مطرح کردند.

اردیبهشت

همزمان با اجرای طرح ملی «زندگی با آیه ها» مجموعه ای از فعالیت های قرآنی اجرا شد؛ از نصب تابلویی مزین به آیه ۹۲ سوره آل عمران در یکی از معابر اصلی شهر اردبیل گرفته تا حضور گسترده بانوان در محافل قرآنی و برگزاری باتوق های گفت و گو، پرده خوانی و جلسات تفسیر و تدبر آیات قرآن.

فروردین

در شهر هشتجین، شیعیان و اهل سنت در روز تاسوعای حسینی در کنار یکدیگر به عزاداری پرداختند. همچنین اجتماع بزرگ زبیبون اردبیل در سومین روز شهادت امام حسین (ع) برگزار شد. برگزاری آیین تاریخی طشت گذاری، که از کهن ترین سنت های مذهبی اردبیل به شمار می رود، نیز به اجرا درآمد.

تیر

همزمان با سالروز شهادت حضرت مسلم بن عقیل (ع)، آیین سنتی «مسلمیه» در اردبیل با حضور گسترده عزاداران حسینی برگزار شد. این مراسم که از مقابل مسجد تاریخی عالی قاپو تا بازار اردبیل ادامه یافت، از دیرباز به عنوان آغاز رسمی آیین های عزاداری محرم در دارالارشاد اردبیل شناخته می شود.

خرداد

در شهرستان خلخال، نخستین همایش تجلیل از بانوان پیر غلام حسینی برگزار و در جریان آن از بانوانی که سال ها در برپایی مجالس عزاداری، حفظ سنت های مذهبی و ترویج فرهنگ اهل بیت (ع) در ایام محرم و صفر نقش آفرینی کرده اند، تقدیر شد.

شهریور

رویداد «آیه نگار محرمی» با حضور دختران نوجوان هنرمند در کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان برگزار شد. شرکت کنندگان در رشته هایی همچون نقاشی، خوشنویسی، سفال، طراحی پوستر، موشن گرافیک، پادکست و داستان به تولید آثار خلاقانه با الهام از آیات قرآن و پیام های نهضت حسینی پرداختند.

مرداد

دورویدا یک پیام

صدای مقاومت از اردبیل
به گوش رسید

روایت
سوم

اردبیل در سال ۱۴۰۴ میزبان دورویدا مهم بود که با وجود تفاوت در قالب و مخاطب، یک پیام مشترک را دنبال می‌کردند؛ «مقاومت». پیامی که در رویداد نخست از تریبون هیأت‌ها و تشکل‌های دینی و در رویداد دوم از محفل شعر و ادبیات، در حمایت از آرمان‌های مقاومت، ولایت و جهاد تبیین طنین‌انداز شد.

نخستین رویداد، دومین دوره همایش بزرگ «صدای مقاومت» با محوریت «از فرات تبیین تافت‌نهایی» بود که با حضور فعالان هیأت مذهبی، مداحان و تشکل‌های دینی برگزار شد. این همایش که دوره نخست آن در سال ۱۴۰۳ به میزبانی اردبیل برگزار شده بود، بستری برای تبیین نقش هیأت و تشکل‌های مردمی در عرصه روشنگری و مقابله با جنگ روایت‌ها فراهم کرد.

در این همایش، حجت‌الاسلام محید باباخانی، رئیس سازمان هیأت و تشکل‌های دینی، با تجلیل از رشادت‌ها و دلاورمردی‌های جوانان اردبیلی در مقاطع مختلف تاریخ انقلاب اسلامی، بر ضرورت توجه ویژه به نسل جوان تأکید کرد. وی خواستار آن شد که هیأت مذهبی و کانون‌های مداحان، جوانان را در اولویت برنامه‌های خود قرار داده و مساجد و مراکز فرهنگی را به پایگاه پاسخگویی به شبهات و تقویت بصیرت نسل جوان تبدیل کنند.

حجت‌الاسلام قاسم جعفرزاده، مدیرکل تبلیغات اسلامی استان اردبیل نیز با اشاره به نقش مؤثر هیأت و تشکل‌های دینی در جهاد تبیین، اظهار داشت: در جریان جنگ ۱۲ روزه، تشکل‌های دینی استان نقش محوری در جریان‌سازی، روشنگری و بصیرت‌افزایی ایفا کردند و توانستند به خوبی رسالت تبلیغی خود را انجام دهند. این مراسم با مداحی حاج بهروز سرباز در وصف ولایت و اهل بیت (ع) به پایان رسید.

همایش بزرگ «مقاومت سسی» (صدای مقاومت) در آستانه ایام فاطمیه با محوریت زندگی قرآنی، مقاومت فاطمی و انتظار مهدوی برگزار شد و فعالان فرهنگی، قرآنی، روحانیون، مداحان و اصحاب رسانه را گرد هم آورد.

آبان

مهر

در عملیات فرهنگی و دانش‌آموزی «روایت یک نبرد ناتمام»، استان اردبیل رتبه برتر کشور را کسب کرد. این استان با اجرای گسترده برنامه در ۶۹ مدرسه و مشارکت فعال دانش‌آموزان، توانست جایگاه نخست این رویداد ملی که به مفاهیم مقاومت، دشمن‌شناسی و جهاد تبیین می‌پرداخت را به دست آورد.

دی

آذر

با حضور حجت‌الاسلام قاسم جعفرزاده، مدیرکل تبلیغات اسلامی استان اردبیل در دفتر نماینده ولی فقیه و امام جمعه اردبیل، نهضت ملی زندگی با آیه‌ها در این استان وارد مرحله‌ای تازه شد. در این دیدار ضمن تشریح برنامه ماه مبارک رمضان، بسته محتوای زندگی با آیه‌ها تقدیم آیت‌الله عاملی شد.

اسفند

بهمن

دوره تخصصی «بانوی مجاهد»، رویدادی بود که با حضور مدیران و معاونان پرورشی مدارس برگزار شد و شرکت‌کنندگان در قالب آموزش‌های مجازی، نشست‌های تخصصی و فعالیت‌های میدانی، با مباحثی همچون ولایت‌مداری، الگوی سوم زن و شیوه‌های مؤثر گفت‌وگو و تبیین آشنا شدند.

عزاداری محرم در سال ۱۴۰۴ حماسی‌تر از همیشه برگزار شد

ایران حسین‌ع

عزاداری محرم در سال ۱۴۰۴ رنگ و بوی دیگری داشت. هنوز آتش بس جنگ ۱۲ روزه داغ بود که محرم حسینی از راه رسید و برخلاف تصور بسیاری که می‌پنداشتند عزاداری‌های دهه اول محرم تحت الشعاع این موضوع قرار می‌گیرد، هیأت‌های شورتر از همیشه در سرتاسر کشور برگزار شد و انبوه مردمان عزادار به میدان آمدند. در این فضا و حال و هوا، طنین یک شعار از دل هیأت‌های مذهبی برخاست که پیام وحدت، غیرت دینی و اقتدار ملی را در یک جمله خلاصه کرد: «ایران حسین تا ابد پیروز است»؛ این یکی از رخدادهای الهام‌بخش و غرورآفرین محرم سال ۱۴۴۷ قمری بود که نه تنها فضای هیأت‌ها را متحول کرد، بلکه به نماد همدلی ملی و پیوند عمیق مردم ایران با فرهنگ عاشورا تبدیل شد. شعاری که در کنار نوای مداحان، پرچم‌های مشکی، و سینه‌زنی‌های پرشور، قلب‌ها را لرزاند و پرچم ۳ رنگ جمهوری اسلامی را بار دیگر زیر لوای نام مبارک امام حسین علیه السلام نشاناد. شعار «ایران حسین تا ابد پیروز است» تنها یک عبارت نبود. این شعار، در ده‌ها هیأت بزرگ کشور تبدیل به محور اصلی محتوا، طراحی، دکور و اشعار شد. مداحان برجسته و محبوب کشور نیز با استفاده از این شعار در اشعار و مدیحه‌سرایی‌های خود، موجی از همدلی و معنویت ایجاد کردند که فراتر از مرزهای مذهبی، پیام ملی داشت. این‌ها تنها بخشی از هیأت‌هایی بودند که با نوحه‌سرایی و شعرخوانی حول محور «ایران حسین تا ابد پیروز است» به این جریان پیوستند. صدها هیأت دیگر، در شهرها و روستاهای مختلف کشور، با زبان‌های محلی و سبک‌های متنوع، این شعار را در فضای محرم امسال طنین‌انداز کردند. کنشگری اهالی هیأت در سراسر ایران، از شمال تا جنوب، از غرب تا شرق و مرکز، از کلانشهرها گرفته تا کوچک‌ترین روستاهای دور از مرکز، موجب شد در محرم سال ۱۴۰۴ حماسه عاشورا زنده شود.

آمار کلی محافل عزای امام حسین علیه السلام در دهه محرم ۱۴۴۷ قمری (تیرماه ۱۴۰۴)

۳۱۳,۰۰۰

محافل روضه و جلسات تبیینی در کشور

۱۰۵,۰۰۰

هیأت ثبت شده فعال در کشور

۵۲,۸۳۳

موکب‌های سراسر کشور

۴۴,۳۰۶

مبلغان اعزامی

۱۶,۲۰۴

مبلغات اعزامی

۳,۳۲۸

هیأت‌های نوجوان فعال در کشور

نام استان	تعداد هیات	تعداد موکب
استان آذربایجان شرقی	۷۲۰۰	۳۵۰۰
استان آذربایجان غربی	۱۵۴۶	۳۶۰
استان اردبیل	۲۳۰۰	۳۰۰
استان اصفهان	۵۰۰۰	۳۰۰۰
استان البرز	۲۴۰۰	۸۰۰
استان ایلام	۵۸۵	۲۰۴
استان بوشهر	۱۲۰۰	۲۸۳
استان تهران	۲۰۰۰۰	۱۲۰۰
شهر تهران	۳۵۰۰۰	۱۵۰۰۰
استان چهارمحال و بختیاری	۵۰۰۰	۱۱۱۲
استان خراسان جنوبی	۱۲۱۰	۴۳۰
استان خراسان رضوی	۲۹۸۱	۲۲۴۱
استان خراسان شمالی	۴۰۶	۲۵۱
استان خوزستان	۵۰۰۰	۵۵۰۰
استان زنجان	۱۶۰۰	۲۰۰۰
استان سمنان	۱۰۰۰	۹۵۰
استان سیستان و بلوچستان	۱۱۵۰	۴۸۰
استان فارس	۷۰۰۰	۱۹۱۹
استان قزوین	۲۰۰۰	۲۰۰
استان قم	۱۸۲۰	۴۷۵
استان کردستان	۷۰۰	۱۰۰
استان کرمان	۱۶۸۲	۱۹۲۸
استان کرمانشاه	۱۹۰۰	۶۲
استان کهگیلویه و بویراحمد	۱۵۰۰	۷۵۰
استان گلستان	۵۰۰۰	۵۰۰
استان گیلان	۳۰۰۰	۵۰۰
استان لرستان	۱۴۷۰	۱۳۸
استان مازندران	۸۲۴	۳۰۹۵
استان مرکزی	۲۴۰۰	۶۰۰
استان هرمزگان	۱۴۰۰	۸۵
استان همدان	۱۲۶۰	۲۶۴۷
استان یزد	۱۰۵۷	۷۱۷

مردم در میدان

«از ایده تا اجرا»؛ نسخه مازندران
برای حل مسائل فرهنگی

مازندران مدت ها با چالش های متعدد فرهنگی روبه رو بود؛ از مسئله سواحل و سبک زندگی گرفته تا بحران کاهش جمعیت. در چنین شرایطی، اداره کل تبلیغات اسلامی استان با طراحی رویدادی با عنوان «ایده تا اجرا» تلاش کرده جای ورود مستقیم دستگاه های دولتی به میدان اجرا، مردم و گروه های فرهنگی را برای حل مسائل استان به میدان بیاورد؛ رویدادی که تاکنون در محور «ساحل» برگزار شده و محور های دیگر هم در دستور کار قرار دارد. مجتبی کامیاب، مجری طرح «ایده تا اجرا» در مازندران، معتقد است دستگاه های فرهنگی نباید خود را مجری مستقیم فعالیت های فرهنگی بدانند. نقش نهاد های متولی فرهنگ بیشتر باید سیاست گذاری، هدایت و نظارت باشد و اجرای کار های فرهنگی به دست مردم و گروه های مردمی انجام شود. او می گوید: طراحی این رویداد پس از یک فرآیند جدی مسئله شناسی در استان شکل گرفت؛ فرآیندی که با حضور مدیران دستگاه های مختلف فرهنگی و اجتماعی از جمله اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، مجموعه خاتم و بخش های اجتماعی استان در قالب بیش از ۱۰ جلسه کارشناسی دنبال شد.

ساحل و جمعیت؛ دو مسئله اصلی مازندران

خروجی این جلسات نشان داد که دو مسئله اصلی مازندران در شرایط کنونی، «دریا و سواحل» و «کاهش جمعیت» است. او با اشاره به وضعیت جمعیتی استان می گوید: مازندران از نظر شاخص های جمعیتی در وضعیت نگران کننده ای قرار دارد و نرخ رشد جمعیت استان از حدود ۱،۳ درصد به کمتر از یک درصد رسیده است. به گفته او، برخی جامعه شناسان هشدار داده اند که در صورت ادامه روند فعلی، مازندران در دهه های آینده با بحران جدی جمعیتی مواجه خواهد شد.

از ساحل تا خانواده؛ روایت پنج دغدغه فرهنگی مازندران

حجت الاسلام محمد مهدی شریف تبار

مدیر کل تبلیغات اسلامی مازندران

حرف
نخست

یکی از مسائل و دغدغه های مهم فعالان و نخبگان فرهنگی، توجه به مهندسی زیربنای فرهنگی و دارای اولویت است؛ به تعبیر امام شهیدمان که فرمودند: «از تکالیف ما در درجه اول مهندسی فرهنگی کشور است. مثل دست محافظی هوای این فرهنگ را داشته باشد.» در همین راستا بررسی و شناسایی مشکلات و آسیب های فرهنگی و تبدیل آن به مسئله از طریق هم اندیشی نخبگانی و مردمی یکی از اقدامات اداره کل تبلیغات اسلامی استان بود که منجر به شناسایی راه حل های راهبردی و راهکاری بوده است. در استمرار همین مسیر اقدامات مردمی نیز به سمت حرکت های عمومی با میدان داری نخبگان و افراد مؤثر و حلقه های میانی دنبال شد که ماحصل هم اندیشی ها و نشست ها، کلان مسائل استان به شرح زیر احصاء شد.

۱ تغییرات در سبک زندگی اسلامی ایرانی و بروز ناهنجاری های اجتماعی ناشی از آن که در مواردی همانند میزان خودکشی، آمار طلاق، عدم الگوی مناسب اوقات فراغت به ویژه در سواحل و تفرجگاه ها و ضعف زیست عقیقانه، پدیدار می شود.

۲ تضعیف نظام خانواده و استحاله هویتی (سالمندی جمعیت استان، تجمل گرایی، کاهش تعداد ازدواج، کاهش فرزندآوری و...)

۳ تاثیر و تأثر نامتوازن فرهنگی اجتماعی با مسافران و مهاجران در استان (اثربخشی زیاد از فرهنگ مسافران و مهاجران، رها بودن سواحل و تفرجگاه از برنامه ریزی فرهنگی مؤثر و...)

۴ ضعف ساماندهی فعالیت های نوین فرهنگی در فضای مجازی، سواد رسانه ای، هوش مصنوعی و تولید محتوا.

۵ ضعف فرهنگ اقتصادی و اقتصاد فرهنگی در زیست بوم استان (ضعف در سیاست گذاری حمایتی و هدایتی حوزه اقتصاد فرهنگ و...) لذا باید با توجه به پنج مسئله اصلی استان، برنامه ریزی های فرهنگی متناسب با آسیب ها و نقاط قوت زیست بومی تدوین شده و این مهم در اداره کل تبلیغات اسلامی استان در حال پیگیری مستمر است.

روایت همدلی در بابلسر

روایت
اول

همه چیز از روزی آغاز شد که اعضای گروه جهادی اداره تبلیغات اسلامی بابلسر برای شناسایی آسیب‌های اجتماعی به اطراف شهر رفته بودند. آنها با دیدن یک چادر در گوشه زمینی خالی که سرپناه پدر، مادر و نوزاد خانواده‌ای بود تصمیم گرفتند برای این خانواده خانه بسازند و چند ماه بعد، وقتی کلید خانه را تحویل دادند، اتفاقی عجیب افتاد. حجت‌الاسلام میکائیل محمدپور، رئیس اداره تبلیغات اسلامی بابلسر که مسئول گروه جهادی بود می‌گوید: «وقتی خانه آماده شد، پدر خانواده از مانه پول خواست و نه وسیله. فقط گفت برایم یک مهر بیاورید تا نماز بخوانم و نماز را هم به من یاد بدهید. او تا پیش از این نماز خواندن هم بلد نبود اما وقتی دید که بچه‌های گروه با همان لباس‌های کارگری از نمازشان غافل نمی‌شوند، دچار تحول شده بود و همین اتفاق به مانگیزه داد که این مسیر را ادامه دهیم.»

این روایت، تنها یکی از ده‌ها تجربه گروهی است که فعالیت خود را از سال ۱۳۹۵ با دو سه نفر و توزیع تنها ۱۵ بسته معیشتی آغاز کرد. امروز اما این حرکت کوچک به شبکه‌ای از بیش از ۱۰ گروه عملیاتی و حدود ۵۰۰ نیروی جهادی تبدیل شده که در حوادث طبیعی، محرومیت‌زدایی و خدمات اجتماعی کنار مردم حضور دارند. یکی از ابتکارهای این گروه، اجرای طرح «شهر همدل» در مازندران است؛ طرحی که مردم هر محله با مشارکت یکدیگر قربانی می‌کنند و گوشت آن را میان نیازمندان همان منطقه توزیع می‌کنند. حاج آقا محمدپور از خاطره کودکی بیمار می‌گوید که پس از رسیدن یکی از همین بسته‌ها، برای نخستین بار بعد از مدت‌ها غذا خورد. او این اتفاق را یکی از شیرین‌ترین خاطرات سال‌های فعالیت جهادی خود می‌داند. فعالیت این گروه حالا از مرزهای مازندران هم گذشته است. آنها در سیستان و بلوچستان نیز دقتی برای ساماندهی کمک‌های مردمی راه‌اندازی کرده‌اند. محمدپور معتقد است مهم‌ترین دستاورد این سال‌ها، تغییر نگاه مردم به روحانیت است.

«ایده تا اجرا» چگونه کار می‌کند؟

پس از شناسایی مسائل استان، برگزار کنندگان رویداد تصمیم گرفتند حل مسائل را به خود مردم بسپارند. بر همین اساس، برای هر محور، فراخوانی منتشر می‌شود و گروه‌های مردمی، هنرمندان، فعالان فرهنگی و صاحبان ایده، طرح‌های خود را به دبیرخانه ارسال می‌کنند. ایده‌ها در دبیرخانه بررسی و داوری می‌شوند و پس از انتخاب، صاحبان طرح برای اجرای ایده‌های خود مورد حمایت قرار می‌گیرند.

از نمایشگاه کاریکاتور تا مشاوره به مادران تک‌فرزند

مجری طرح «از ایده تا اجرا» می‌گوید: ایده‌های متنوعی در این رویداد پذیرفته شده‌اند. برخی گروه‌ها پیشنهاد برگزاری نمایشگاه‌های هنری و کاریکاتور با موضوع جوانی جمعیت را ارائه کرده و برخی دیگر نیز به سراغ نشست‌های تخصصی و آموزشی رفته‌اند. یکی از طرح‌های مورد توجه، برگزاری برنامه‌های مشاوره‌ای برای مادران دارای یک فرزند و فرزند بالای ۷ سال بود؛ طرحی که با هدف تشویق خانواده‌ها به فرزندآوری بیشتر طراحی شد.

حمایت مالی برای اجرای ایده‌ها

حمایت از ایده‌های برگزیده متناسب با کیفیت و گستره اجرای آنها انجام می‌شود. مبالغ حمایتی می‌تواند از حدود ۱۰ میلیون تومان آغاز شود و در برخی طرح‌ها به ۲۰، ۳۰ یا حتی ۵۰ میلیون تومان برسد. در مواردی نیز طرح‌های موفق برای دریافت حمایت‌های بیشتر به نهادهای ملی و مجموعه‌های مستقر در تهران معرفی می‌شوند.

بیش از ۲۰۰ مشارکت‌کننده در رویداد ساحل

اولین دوره رویداد «ایده تا اجرا» با محور ساحل سال گذشته برگزار شد. در این دوره بیش از ۲۰۰ نفر مشارکت داشتند و در نهایت حدود ۲۰ طرح به مرحله نهایی راه یافت. سیاست برگزار کنندگان این بود که در هر شهرستان دست کم یک طرح اجرایی شود تا آثار رویداد در سطح استان توزیع شده و تنها محدود به یک منطقه خاص نباشد. امسال هم قرار است در تابستان دوره دیگری از رویداد «از ایده تا اجرا» با محوریت ساحل اجرا شود.

جوانی جمعیت؛ دومین تجربه رویداد

پس از رویداد ساحل، محور «جوانی جمعیت» به عنوان دومین دوره رویداد انتخاب شد. در این بخش علاوه بر طرح‌های مردمی، نمایشگاه‌های هنری و آثار تجسمی نیز با موضوع خانواده و فرزندآوری برگزار شد. کامیاب می‌گوید یکی از متفاوت‌ترین بخش‌های این رویداد، نمایشگاهی با موضوع جوانی جمعیت است که تلاش دارد با زبان هنر، تفاوت سبک زندگی خانواده‌های پرجمعیت و کم‌جمعیت را به تصویر بکشد.

نشاط اجتماعی؛ رویدادی که با جنگ همزمان شد

سومین محور رویداد «ایده تا اجرا» به موضوع «نشاط اجتماعی» اختصاص یافته است. همزمانی بخشی از فرآیند اجرایی این رویداد با شرایط جنگی و تحولات منطقه‌ای باعث شد بخشی از برنامه‌ها با دشواری و تأخیر مواجه شود. در حال حاضر نیز برگزار کنندگان در حال برنامه‌ریزی برای دومین دوره رویداد ساحل هستند تا در فصل تابستان اجرا شود. همچنین طبق برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته قرار است بعد از اتمام رویداد ساحل و جوانی جمعیت، به سراغ «نشاط اجتماعی» بروند.

نجات در نیمه‌شب

«گاهی یک خواب زندگی آدم را متحول می‌کند، مانند دختری که به گفته خودش، روزگاری نه اعتقادی به دین داشت و نه نسبتی با فضای مذهبی اما به خاطر سه شهید گمنام، متحول شد». علی اکبر درخشنده، معاون فرهنگی سازمان تبلیغات اسلامی مازندران، این روایت را در میان ده‌ها خاطره‌ای نقل می‌کند که از سفرهای راهیان نور در ذهنش مانده است.

حاج آقا درخشنده می‌گوید که در یکی از سفرها، پس از روایتگری در منطقه عملیاتی فتح‌المبین، دختری نزد او آمد که ظاهرش با بقیه دخترها تفاوت داشت. او

از گذشته‌اش گفت؛ از خانواده‌ای که به گفته خودش «بی‌دین و ضد دین» بودند، از روزهایی که با ظاهر متفاوت در دانشگاه با دانشجویان مذهبی درگیر می‌شد. او ادامه می‌دهد: وقتی دلیل حضور دختر را در اردو پرسیدم، از خوابی گفت که همه عقایدش را تغییر داد. او تعریف کرد که در پارک نزدیکی خانه‌شان ۳ شهید گمنام دفن شده‌اند و او به خاطر حس وطن دوستی، به این شهدا احترام می‌گذاشت. این دختر یک شب خوابی دید که سفرهای برایش پهن شده و سه رزمنده با لباس خاکی از او پذیرایی می‌کنند. بعدها متوجه شد آن سه نفر احتمالا همان سه شهید گمنامی هستند که در نزدیک خانه‌شان دفن شده بودند. این دختر تعریف کرد که یک شب در بازگشت از یک مهمانی شبانه، وقتی در خیابانی خلوت با چند جوان مست روبه‌رو شد، از ترس، در دل به همان شهدا متوسل شد و وقتی دوباره به اطراف نگاه کرد، دیگر اثری از آن افراد نبود. از همان زمان تصمیم گرفت زندگی‌اش را تغییر دهد و راهی سفر راهیان نور شده بود تا با زندگی شهدا بیشتر آشنا شود. به گفته حاج آقا درخشنده، مأموریت راویان راهیان نور تنها نقل تاریخ جنگ نیست؛ بلکه روایت تجربه‌هایی است که به گفته او، هنوز هم می‌تواند در زندگی مخاطبان اثر بگذارد.

روایت
دوم

برپایی حدود چهل هزار محفل قرآنی در شهرهای مختلف مازندران که در جریان دومین گام نهضت ملی زندگی با آیه‌ها در مازندران اجرا شد، با استقبال بیش از یک میلیون مخاطب روبه‌رو شده و این استان را تبدیل به استان رکورددار از نظر میزان شرکت کنندگان در این طرح ملی کرد.

فروردین

۶۰ نفر از قرآن آموزان طرح استعدادهای درخشان از سراسر مازندران در کارگاه مهارتی و تدبیری که با حضور استاد ابوالقاسمی در بابل برگزار شد، شرکت کردند. همچنین در ایام ولادت حضرت فاطمه معصومه (س)، نماهنگ «مثل امام رضا» با صدای میلاد نوروز و آواز هم‌خوانی گروه سرود احسان منتشر شد.

اردیبهشت

اولین نشست تخصصی روسای شورای هیئات مذهبی بانوان و مسئولین هیئات دختران نوجوان مازندران برگزار شد. این نشست به همت امور بانوان و تشکلهای دینی اداره کل تبلیغات اسلامی و شورای هیئات مذهبی بانوان مازندران برگزار شد.

خرداد

هم‌زمان با شروع ماه محرم برنامه پرده خوانی محرم با عنوان «آیات زندگی بر مدار مقاومت» در استودیو اداره کل تبلیغات اسلامی مازندران ضبط و تولید شد. این برنامه به نقش آفرینی و تأثیرگذاری بانوان در عرصه‌های مختلف اختصاص داشت.

تیر

اولین رویداد استانی مدار با عنوان مدارس آینده در مدار انقلاب اسلامی و با حضور ۵۰ مدیر منتخب مدارس متوسطه دولتی برگزار شد. همچنین نمایش «لیبیک» روایتی از دختران دانشجو که در یک موقعیت بحرانی به دنبال راه حل هستند، روی صحنه رفت و با استقبال خوب مخاطبان همراه شد.

مرداد

شهرستان رامسر در شهریور سال ۱۴۰۴ میزبان رویداد ملی ره بانو بود. در این رویداد هر استان با برپایی غرفه استانی، روایتگر تلاش‌ها، ابتکارها و امیدهای بانوانی بود که در جایگاه راهبران فرهنگی، مسیر آینده انقلاب را روشن ترمی سازند.

شهریور

رکوردشکنی در مازندران

روایت
نهم

نخستین گام پویش ملی «زندگی با آیه‌ها» در سال ۱۴۰۴ برای مردم مازندران به یک حرکت فراگیر قرآنی تبدیل شد که توانست بیش از یک میلیون نفر را در قالب نزدیک به ۴۰ هزار محفل قرآنی گرد هم آورد. آماري که مازندران را به رکورددار میزان مشارکت در این پویش در میان استان‌های کشور تبدیل کرد.

به گفته حجت‌الاسلام محمد مهدی شریف‌تبار، مدیر کل تبلیغات اسلامی مازندران، این موفقیت حاصل مجموعه‌ای از اقدامات هماهنگ و مردمی بود. از دو ماه پیش از آغاز ماه رمضان، جلسات برنامه‌ریزی با نهادهای فرهنگی، تشکل‌های مردمی و فعالان قرآنی آغاز شد و شبکه گسترده‌ای از مبلغان، هیأت‌های مذهبی، کانون‌های فرهنگی، مدارس و رسانه‌ها برای اجرای این طرح پای کار آمدند.

او معتقد است یکی از مهم‌ترین دلایل استقبال مردم، طراحی متفاوت این پویش بوده است. «انتخاب آیات متناسب با نیازهای جامعه، تولید محتوای متنوع و جذاب، پیوند مسجد، مدرسه و خانه و همراهی رسانه ملی، به‌ویژه برنامه محفل، از عوامل اصلی موفقیت این طرح بود.»

بر اساس آمار ارائه‌شده، در طول ماه مبارک رمضان بیش از ۱۴ هزار محفل در مساجد، چهار هزار و ۵۰۰ محفل در هیأت‌های مذهبی، چهار هزار و ۲۵۰ محفل در مدارس، حدود هشت هزار و ۴۰۰ محفل خانگی و هزاران برنامه دیگر در ادارات و اماکن عمومی برگزار شد. این گستردگی نشان می‌دهد «زندگی با آیه‌ها» توانسته از قالب یک برنامه سازمانی خارج شود و به یک حرکت اجتماعی تبدیل شود. شریف‌تبار از تداوم این مسیر نیز خبر می‌دهد و می‌گوید: «طبق آمارهای ما، بیش از ۶۵ درصد محافل پس از ماه رمضان نیز به فعالیت خود ادامه خواهند داد.» به گفته او، تولید محتوای قرآنی متناسب با مناسبت‌های مختلف سال، از دهه ولایت و محرم تا فاطمیه، باعث شده است این نهضت تنها به ماه رمضان محدود نماند و به جریانی مستمر در فضای فرهنگی استان تبدیل شود.

رویداد استانی «صبا» میزبان جمعی از کنشگران و واسطین از دواج بود؛ جایی برای گفت‌وگو درباره دواج آسان، تحکیم خانواده و ترویج سبک زندگی ایرانی‌اسلامی. در این رویداد اساتید و مسئولان کشوری، از جمله دبیر ستاد جمعیت سازمان تبلیغات اسلامی حضور داشتند.

آبان

هم صدا شدن آموزشگاه‌های مداحی استان، ایده‌ای بود که در نشست هم‌اندیشی اساتید آموزشگاه‌های مداحی دنبال شد. در این نشست مربیان آموزشگاه‌های مداحی گرد هم آمدند تا پیرامون موضوعات مهمی از جمله همگام‌سازی سرفصل‌های آموزشی موجود در این مراکز، بحث و تبادل نظر کنند.

مهر

نشست منطقه‌ای فعالان و راهبران «حلقه‌های میانی» استان‌های گلستان، گیلان و مازندران، با حضور جمعی از مسئولان سازمان دارالقرآن کریم کشور در مجتمع آموزشی تبیین محمودآباد برگزار شد. در این نشست ۴۵ نفر از مؤثرین و اساتید دانشگاه و حوزه در قالب حلقه‌های هم‌اندیشی حضور داشتند.

دی

شهادت مظلومانه فرشته باقری، خبرنگار خبرگزاری دفاع پرس در جنگ ۱۲ روزه بهانه‌ای شد برای برگزاری رویداد تخصصی «نانورسانه‌های بانور»، رویدادی که در اردوگاه شهید رجایی فریدونکنار برگزار شد و بانوان رسانه‌های مسجد در آن با مفاهیم نوین روایت‌گری رسانه‌ای، آشنا شدند.

آذر

برگزاری چهارمین دوره متوالی جشنواره «بچه‌های رمضان» در بابل، خانواده‌های زیادی را به همراه کودکانشان به مصلی این شهر کشاند. هدف اصلی این جشنواره، ایجاد ارتباط عمیق‌تر میان کودکان و نوجوانان با قرآن و عترت و فراهم کردن فضایی شاد، آموزنده و خانوادگی بود.

اسفند

«بانوی مجاهد» عنوان یک رویداد استانی است که با حضور بیش از ۱۰۰ بانوی فعال فرهنگی در عرصه تبیین در مجتمع شهید عظیمی بابلسر برگزار شد. این دوره در دو بخش معرفتی و میدان و همزمان با دوره توانمندسازی شبکه تبلیغی صبرا و اسما برای بانوان برگزار شد.

بهمن

گلستان؛ جلوه گاه وحدت امت اسلامی

حجت الاسلام عباسعلی گرزین

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان گلستان

حرف
نخست

گلستان، سرزمین رنگین کمان اقوام است؛ جایی که وحدت شیعه و سنی نه یک شعار، بلکه واقعیت عینی و جاری در زندگی مردم بوده و این استان را به الگویی

مثال زدنی در عرصه همگرایی فرهنگی تبدیل کرده است. در چنین بستری، ضرورت دارد با رویکردی همدمند، زمینه تقویت این سرمایه اجتماعی بیش از پیش فراهم شود. ایجاد هم افزایی، هماهنگی و شکل گیری فهم مشترک در میان فعالان فرهنگی، با محوریت تشکیل هسته های راهبرانه مقاومت و جبهه سازی سفیران تبیینی محله محور، به عنوان یکی از اولویت های اساسی در مسیر تقویت انسجام اجتماعی دنبال می شود. شکل گیری جبهه رسانه ای «بانور» با محوریت کنشگری تبیینی بانوان، با تکیه بر ظرفیت مساجد، خدمت دیگری است که می تواند به عنوان یک جریان اثر گذار در عرصه روایتگری صحیح و تقویت گفتمان فرهنگی نقش آفرینی کند. در کنار آن، راه اندازی و آغاز به کار حوزه های آموزش معارف اسلام ناب در شهرستان های استان، گامی مهم در تعمیق باورهای دینی و تربیت نیروی انسانی متعدد و کارآمد خواهد بود. راه اندازی مرکز راهبردی تعالی خانواده در بیش از ۱۰ شهرستان استان، به عنوان یکی از رویکردهای مهم فرهنگی و تربیت کادر متخصص عرصه خانواده دنبال می شود که می تواند نقش مؤثری در تقویت بنیان خانواده و ارتقای سرمایه اجتماعی ایفا کند.

همچنین تلاش گسترده و مؤثر در راستای ایجاد جبهه مردمی نشر معارف قرآنی در لایه های مختلف اجتماعی با محوریت عملیات «زندگی با آیه ها»، علاوه بر اینکه گلستان را حائز رتبه دوم کشور نمود، زمینه ساز تعمیق فرهنگ قرآنی در متن زندگی مردم و گسترش گفتمان دینی در سطح جامعه خواهد شد.

گلستان، به واسطه قرار گرفتن در مسیر باب الرضا (ع)، پیوندی عمیق با فرهنگ رضوی دارد و خدمت رسانی به زائران رضوی که از این مسیر عبور می کنند جلوه ای از محبت و ولایت امام رضا (ع) را به نمایش می گذارد. امروز، این سرزمین برادری، ظرفیت آن را دارد که به عنوان الگویی الهام بخش در تحقق وحدت اسلامی و تقویت هویت فرهنگی در سطح ملی بدرخشد؛ ظرفیتی که حفظ و تقویت آن، ضرورتی انکارناپذیر است.

گلستان جهاد تبیین

مرور برنامه های تبیینی
استان گلستان در سال ۱۴۰۴

«جهاد تبیین» شاید یکی از پر تکرار ترین واژه های سال های اخیر باشد، اما در استان گلستان این مفهوم فقط در قالب سخنرانی و همایش باقی نمانده است. از مسجد و هیأت گرفته تا شبکه های اجتماعی، از بانوان تولید کننده محتوا تا نوجوانانی که پای کار روایتگری آمده اند، همه تلاش کردند جهاد تبیین را از یک شعار به یک جریان اجتماعی تبدیل کنند.

گلستان در سال گذشته یکی از استان هایی بود که بخش مهمی از برنامه های فرهنگی خود را بر محور «امید آفرینی»، «انسجام ملی» و «روشنگری» سامان داد؛ رویکردی که هم در قالب نشست های تخصصی دنبال شد و هم در میدان عمل و میان مردم.

روایتگری از دل هیأت ها

در سفر حجت الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، به گلستان، تأکید اصلی بر همین موضوع بود. او در همایش «آرایش جدید در نظم نوین جهانی» خطاب به فعالان فرهنگی گفت هیأت ها باید علاوه بر اقامه شعائر، در میدان تبیین، محرومیت زدایی، تربیت نوجوانان و بانوان و مقابله با جنگ شناختی نیز نقش آفرین باشند. این نگاه در برنامه های استان نیز نمود پیدا کرده است؛ جایی که هیأت ها تنها برگزار کننده مراسم نیستند، بلکه به پایگاه گفت و گو، آموزش، خدمات اجتماعی و روایتگری تبدیل شده اند.

تبیین در مقیاس ۱۴۰۰ برنامه

شاید مهم ترین عدد کارنامه فرهنگی گلستان، اجرای بیش از ۱۴۰۰ برنامه شاخص در ایام دهه فجر باشد؛ برنامه هایی که تنها به جشن های مناسبتی محدود نبودند و در ۴۰ محور فرهنگی، قرآنی، رسانه ای و آموزشی طراحی شدند. نشست های تبیینی، کرسی های گفت و گو، برنامه های قرآنی، فعالیت های رسانه ای، جشن های مردمی، مسابقات فرهنگی، برنامه های ورزشی و خدمات اجتماعی هیأت ها، بخش هایی از این بسته فرهنگی را تشکیل می دادند. محور مشترک همه این برنامه ها سه کلیدواژه بود: امید آفرینی، تبیین انقلاب و تقویت انسجام ملی.

یک روحانی اقتصاد روستا را جهانی کرد

روایت
اول

روستای وامنان در شهرستان آزادشهر امروز به یکی از قطب‌های تولید زعفران و گل محمدی در شمال کشور تبدیل شده است؛ تحولی که بسیاری آن را حاصل نگاه متفاوت حجت‌الاسلام محمد رضا احمدی، روحانی این روستا، می‌دانند. او بیش از سه دهه پیش با تغییر الگوی کشت از محصولات سنتی به گیاهان با ارزش اقتصادی، مسیری را آغاز کرد که نه تنها درآمد کشاورزان را افزایش داد، بلکه مهاجرت معکوس جوانان و رونق اقتصاد روستا را به دنبال داشت.

اوایل دهه ۷۰، خشکسالی و درآمد پایین کشت محصولات مانند سیب‌زمینی، بسیاری از جوانان وامنان را راهی شهرها کرده بود. احمدی اما با مشاهده رویش زعفران وحشی در ارتفاعات منطقه، ظرفیت تازه‌ای را شناسایی کرد. او درباره آغاز این مسیر می‌گوید: «چند زعفران وحشی در زمین دیدیم و با خودمان گفتیم اینجا هم می‌شود زعفران کاشت. فردای همان روز ۳۰ کیلو پیاز زعفران خریدیم و کشت را آغاز کردیم.»

نتیجه این تصمیم، به تدریج چهره روستا را تغییر داد. امروز بیش از ۴۰۰ هکتار از اراضی وامنان و ۵۰۰ هکتار از روستاهای اطراف زیر کشت زعفران قرار دارد و تعاونی زعفران کاران با نزدیک به هزار عضو، ۶۰ روستا را تحت پوشش گرفته است. در کنار زعفران، کشت گل محمدی و گیاهان دارویی نیز توسعه یافته و علاوه بر ایجاد اشتغال، به جلوگیری از فرسایش خاک و رونق گردشگری کشاورزی کمک کرده است.

رونق تولید، بسیاری از جوانانی را که برای کار از روستا مهاجرت کرده بودند، دوباره به وامنان بازگرداند. ایجاد زیرساخت‌های فراوری، بسته‌بندی و گلاب‌گیری نیز ارزش افزوده محصولات را افزایش داده و وابستگی به خام‌فروشی را کاهش داده است. موفقیت این تجربه حتی توجه سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد (فائو) را جلب کرد. احمدی می‌گوید: «معاون فائو وقتی مزارع زعفران و گل محمدی را دید، باورش نمی‌شد چنین تحولی در یک روستای محروم و تنها با همت مردم رقم خورده باشد.» امروز وامنان، نمونه‌ای از پیوند نقش اجتماعی روحانیت با توسعه محلی و کشاورزی پایدار به شمار می‌رود.

وقتی هوش مصنوعی به میدان تبیین می‌آید یکی از متفاوت‌ترین بخش‌های برنامه‌های گلستان، ورود فناوری‌های نوین به عرصه تولید محتواست. اداره کل تبلیغات اسلامی استان شبکه‌ای ۳۰۰ نفره از بانوان تولیدکننده محتوای رسانه‌ای راه‌اندازی کرده که با بهره‌گیری از ابزارهای نوین و هوش مصنوعی، محتوای امیدآفرین و تبیینی تولید می‌کنند. این شبکه، علاوه بر آموزش سواد رسانه‌ای، تلاش دارد روایت‌های بومی و محلی را با زبان رسانه‌های جدید برای مخاطبان بازآفرینی کند؛ اقدامی که نشان می‌دهد جهاد تبیین دیگر تنها بر تریبون‌های سنتی متکی نیست.

بانوان؛ کنشگران روایت

در گلستان سه‌م بانوان در برنامه‌های فرهنگی تنها به حضور در مراسم محدود نشده است. برگزاری رویداد ملی «طوبی» با حضور ۱۹۰ بانوی فرهیخته استان، یکی از مهم‌ترین برنامه‌های سال گذشته بود. در این رویداد، آموزش گفتمان‌سازی، تولید محتوای مستند، مهارت‌های ارتباطی و روش‌های ترویج فرهنگ عفاف و حجاب محور اصلی کارگاه‌ها بود. همچنین نشست «نقش بانوان ایران اسلامی در ایجاد نظم نوین جهانی» با حضور فعالان فرهنگی و چهره‌هایی مانند حاج حسین یکتا، بر نقش زنان در تمدن‌سازی و کنشگری فرهنگی تأکید داشت.

گفت‌وگو به جای تریبون

مدیرکل تبلیغات اسلامی گلستان در یکی از نشست‌های تخصصی جهاد تبیین، بر نکته‌ای تأکید کرد که شاید تفاوت مهم این رویکرد با گذشته باشد: اثرگذاری محفل‌های کوچک و گفت‌وگو محور. به اعتقاد وی، نشست‌های خانوادگی، جمع‌های دوستانه و گفت‌وگوهای چهره‌به‌چهره، قدرت بیشتری در اقناع مخاطب دارند و می‌توانند فضای دوقطبی و التهاب رسانه‌ای را کاهش دهند. بر همین اساس، بخشی از برنامه‌های تبیینی استان به سمت حلقه‌های گفت‌وگو، جلسات پرسش و پاسخ و محافل تعاملی هدایت شده است.

«باهمیم»؛ تمرین گفت‌وگو به جای جدل

یکی از متفاوت‌ترین تجربه‌های اداره کل تبلیغات اسلامی گلستان در حوزه جهاد تبیین، برگزاری نشست تخصصی «باهمیم» بود؛ رویدادی که چهارمین دوره آن در این استان برگزار شد و تلاش کرد مفهوم جهاد تبیین را از پشت تریبون‌ها به متن گفت‌وگوهای روزمره مردم بیاورد.

تحولی که از آرایشگاه آغاز شد

روایت دوم

در شهرستان کلاله، مسئولان سازمان تبلیغات اسلامی تلاش کردند از ظرفیتی استفاده کنند که کمتر مورد توجه برنامه های فرهنگی قرار گرفته بود؛ آرایشگاه های زنانه. نتیجه این تجربه، شکل گیری پویشی بود که با نام و یاد شهید حاج قاسم سلیمانی، زنجیره ای از خدمت و نیکوکاری را میان بانوان ایجاد کرد.

حجت الاسلام جعفر کوهستانی، مسئول سازمان تبلیغات اسلامی شهرستان کلاله، می گوید این مجموعه در سالگرد شهادت سردار

سلیمانی، مدیران آرایشگاه های زنانه را گرد هم آورد و از آنها خواست به جای یک برنامه نمادین، کاری ماندگار به نیت این شهید انجام دهند. به گفته او، این صنف به دلیل ارتباط گسترده با اقشار مختلف جامعه، می تواند نقش مؤثری در ترویج ارزش های اجتماعی و فرهنگی ایفا کند.

پیشنهاد با استقبال برخی آرایشگران روبه رو شد و هر کدام به شیوه خود ندی فرهنگی تعریف کردند. یکی از این بانوان تصمیم گرفت هر روز خدمات آرایشگری را به چند نفر به صورت رایگان ارائه کند. اما ماجرا به همین جا ختم نشد. او از مراجعه کنندگان می خواست این زنجیره را ادامه دهند و هر کدام به نوبه خود، خدمتی را به نام شهید سلیمانی برای دیگران انجام دهند.

کوهستانی درباره بازخورد این طرح می گوید: «یکی از آرایشگران برای ما پیام فرستاد و نوشت کاری که برای شهید سلیمانی انجام دادیم، آن قدر به ما غرور و افتخار داد که اگر می توانستیم آن را در جمع مردم فریاد بزنم، حتماً این کار را می کردم.»

این تجربه تنها نمونه ای از فعالیت های اجتماعی سازمان تبلیغات اسلامی کلاله است. به گفته مسئولان این مجموعه، استفاده از ظرفیت گروه های مختلف اجتماعی، از خانواده ها تا اصناف، می تواند مفاهیم ایثار، مسئولیت پذیری و همدلی را از قالب شعار خارج کرده و به رفتارهای روزمره مردم پیوند بزند؛ رویکردی که در این شهرستان با یک آرایشگاه آغاز شد و به زنجیره ای از خدمت و نیکوکاری انجامید.

آیین تجلیل از برگزیدگان استانی طرح ملی «زندگی با آیه ها» برگزار شد. این مراسم با تأکید بر نقش هم افزایی نهادهای فرهنگی، توجه به نوجوانان و بهره گیری از ابزارهای نوین ارتباطی، موفقیت این نهضت قرآنی را به نمایش گذاشت و از فعالان و دست اندرکاران این طرح تقدیر شد.

اردیبهشت

رونمایی از کتاب «قهرمان سحرگاه»، روایت زندگی و رشادت های شهید مرزبان جواد جهان بیگی، با حضور مسئولان استانی و خانواده این شهید برگزار شد. همزمان، محفل خانوادگی «در محضر نور» در پارک شهر گرگان و برنامه های قرآنی ویژه ماه رمضان، فضایی برای انس بیشتر با قرآن کریم فراهم کرد.

فروردین

نمایشگاه عفاف و حجاب در گرگان و اجرای پویش مردمی «مهمان حبیب» برگزار شدند. در این پویش، مردم محله قلعه حسن گرگان خانه های خود و چند مسجد را برای اسکان و پذیرایی از مسافران تابستانی در اختیار زائران و گردشگران قرار دادند.

تیر

گلستان میزبان آیین اختتامیه پویش ملی «بانوی آب» شد؛ رویدادی که با محوریت نقش زنان در اصلاح الگوی مصرف آب در خانواده و محیط های اداری برگزار شد و بر مسئولیت اجتماعی بانوان در مدیریت منابع تأکید داشت.

خرداد

رویداد «پاتوق گفت و گوی دینی» در پارک شهر گرگان زمینه ارتباط تنباط مستقیم طلاب با مردم و پاسخگویی به شبهات را فراهم کرد و همزمان، رویداد ملی «طوبی» با حضور ۱۹۰ بانوی کنشگر فرهنگی برای ارتقای مهارت های گفتمان سازی و تولید محتوا در حوزه عفاف و حجاب برگزار شد.

شهریور

همزمان با اربعین حسینی، اجتماع بزرگ دلدادگان اربعین در گرگان با حضور گسترده مردم و مسئولان برگزار شد و جلوه ای از همدلی و ارادت مردم استان به فرهنگ عاشورا را به نمایش گذاشت.

مرداد

گلستان؛ ویت‌ترین وحدت اقوام

روایت
نهم

هفته وحدت ۱۴۰۴ در گلستان با مجموعه‌ای از برنامه‌های فرهنگی، مذهبی و مردمی همراه بود؛ برنامه‌هایی که جلوه‌ای از همزیستی اقوام و مذاهب این استان را به نمایش گذاشت. از گرگان و گنبد کاووس تا آق‌قلا، کلالة، بندر ترکمن و مراوه‌تپه، علمای شیعه و اهل سنت در کنار یکدیگر در جشن‌ها، نشست‌ها و محافل مختلف حضور یافتند و بر اهمیت حفظ وحدت و همدلی تأکید کردند.

اوج این برنامه‌ها، برگزاری جشن بزرگ «امت احمد» در جوار برج تاریخی قابوس گنبد کاووس بود؛ رویدادی مردمی که با حضور گسترده اقوام مختلف استان، از ترکمن، فارس، بلوچ و سیستانی تا شیعه و اهل سنت، برگزار شد و یکی از بزرگ‌ترین جلوه‌های وحدت اقوام در کشور را رقم زد. در این جشن، بیش از ۸۰ غرفه و موبک مردمی به صورت تلفیقی از سوی شیعیان و اهل سنت برپا شد و خدمات فرهنگی، پذیرایی و برنامه‌های متنوع را به مردم ارائه کردند. اجرای موسیقی اقوام، برنامه‌های هنری، غرفه‌های فرهنگی، بازی و سرگرمی برای کودکان، نورافشانی و حضور هنرمندان استانی و کشوری، فضای جشن را به یک رویداد خانوادگی و اجتماعی تبدیل کرد. حجت‌الاسلام عباسعلی گرزین، مدیرکل تبلیغات اسلامی گلستان، با تأکید بر مردمی بودن این جشن، هدف آن را تقویت وحدت اسلامی، افزایش نشاط اجتماعی و معرفی ظرفیت‌های فرهنگی اقوام استان عنوان کرد. به گفته وی، «امت احمد» تلاش می‌کند با تکیه بر مشترکات دینی و فرهنگی، تصویری واقعی از همزیستی اقوام و مذاهب در گلستان ارائه دهد.

گلستان به دلیل تنوع قومی و مذهبی، یکی از نمادهای وحدت در کشور به شمار می‌رود. برگزاری برنامه‌هایی مانند «امت احمد» نشان داد که وحدت در این استان تنها یک شعار مناسبتی نیست، بلکه سرمایه‌ای اجتماعی است که با مشارکت مردم، علما و فعالان فرهنگی، هر سال در هفته وحدت جلوه‌ای تازه پیدا می‌کند.

تلویزیون اینترنتی «جوانه» با محوریت ازدواج، خانواده و جوانی جمعیت، رتبه نخست کشور را در جایزه ملی جوانی جمعیت کسب کرد. همچنین رویداد «دختران حاج قاسم» با هدف تربیت و توانمندسازی دختران نوجوان در گرگان برگزار شد.

آبان

مهر

رویداد «آرایش جنگی در تبلیغات» با حضور فعالان رسانه‌ای و فرهنگی استان آغاز شد. همچنین رویداد «فرشته» برای توانمندسازی بیش از ۳۰۰ بانوی کنشگر مسجدی در حوزه نانورسانه و نشست منطقه‌ای حلقه‌های میانی قرآنی استان‌های شمالی کشور، برگزار شد.

دی

آذر

سال ۱۴۰۴ در گلستان با برپایی چادر عزاداری رهبر شهید با آیین و رسوم مردم ترکمن در شهرستان گمیشان به پایان رسید. مردم این شهرستان با حضور گسترده در مراسم سوگواری و تجدید میثاق با آرمان‌های امام‌راحل و رهبر شهید انقلاب، جلوه‌ای از وحدت اقوام را به نمایش گذاشتند.

اسفند

بهمن

گلستان در رویداد ملی ائمه جماعات مساجد الگو موفق به کسب رتبه دوم کشور شد؛ افتخاری که حاصل فعالیت ۲۷ مسجد الگو، اجرای رزمایش‌های جهادی، پویش‌های مسجدی و برنامه‌های گسترده موااسات در سطح استان بود. همچنین نخستین رویداد استانی «صبا» ویژه کنشگران واسطه‌گری ازدواج در گلستان برگزار شد.

یک حرکت قرآنی فراگیر در گیلان

حجت الاسلام محمدعلی نجفی

مدیرکل سابق تبلیغات اسلامی استان گیلان

حرف
نخست

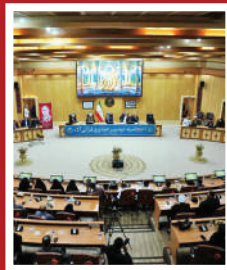
مهم ترین راهبرد ما در گیلان در سال ۱۴۰۴ با توجه به ویژگی های زیست بوم فرهنگی استان، تمرکز بر ترویج مفاهیم قرآن کریم در میان مردم، مخصوصاً نوجوانان و ایجاد

یک جریان پایدار تربیتی و آموزشی در این حوزه بود. با توجه به ظرفیت بالای دانش آموزان و نقش مؤثر نهادهای آموزشی و فرهنگی در استان، تلاش شد با کمک این نهادهای آموزشی و فرهنگی، برنامه های قرآنی از قالب رویدادهای مقطعی خارج شده و به یک حرکت مستمر و جریان ساز تبدیل شود. در همین راستا، طرح «زندگی با آیه ها» با محوریت نوجوانان اجرا شد و علاوه بر آموزش و ترویج مفاهیم قرآنی، بر تربیت و توانمندسازی مربیان نیز تأکید ویژه ای صورت گرفت. برگزاری دوره های تربیت مربی برای بیش از هزار و پانزده نفر و بهره گیری از بیش از هزار و پانصد مربی در اجرای برنامه های قرآنی، بخشی از این راهبرد برای ایجاد امتداد و پایداری فعالیت ها بود. اتفاقی که ثمره آن در جریان مسابقات قرآنی «آلاء» مشاهده شد. مسابقات قرآنی «آلاء» به عنوان یکی از اقدامات مکمل این راهبرد، در حدود ۷۰ نقطه استان برگزار شد و بیش از ۱۶ هزار دانش آموز دختر و پسر در قالب هزاران تیم در آن مشارکت کردند. اتفاق کم نظیری که مهم ترین آثار آن، علاقمند کردن نوجوان و دانش آموزان به آیات قرآن و تفکر درباره آنها بود. در جریان برگزاری دو دوره مسابقات قرآنی «آلاء» با استقبال گسترده نوجوانان از این برنامه ها مواجه شدیم که نشان داد تمرکز بر شبکه سازی، تربیت مربی و مردمی سازی فعالیت های قرآنی متناسب با زیست بوم فرهنگی استان، راهبردی اثر بخش و ظرفیت آفرین بوده است.

قرآن به میدان رقابت نوجوانان آمد

«آلاء»؛ یک لیگ قرآنی
برای نوجوان گیلانی

چند سالی است در گیلان رویدادی شکل گرفته که تلاش می کند قرآن را از قالب یک مسابقه صرف خارج کند و آن را به تجربه ای جمعی و کاربردی برای نوجوانان تبدیل کند. رویداد «آلاء»، همان لیگی قرآنی است که در دو دوره برگزاری خود توانسته هزاران دانش آموز را پای مفاهیم قرآن بنشانند و به یکی از بزرگ ترین رویدادهای قرآنی میان دانش آموزان، نه تنها در گیلان، که در سراسر کشور تبدیل شود. نام «آلاء» با زندگی با آیه ها گره خورده است؛ مسابقه ای قرآنی ویژه دانش آموزان که همزمان با شروع نهضت ملی زندگی با آیه ها در گیلان، مقدمات اجرای آن کلید خورد. تفاوت اصلی آن با بسیاری از مسابقات مشابه، برگزاری رقابت ها به صورت تیمی و مفهوم محور است. در این رویداد، شرکت کنندگان تنها به حفظ یا قرائت آیات اکتفا نمی کنند، بلکه باید مفاهیم قرآنی را درک کرده و در قالب رقابت های گروهی به کار بگیرند.

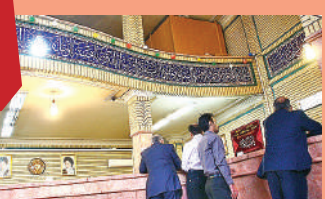
آغاز یک جریان قرآنی

نخستین دوره «آلاء» از اواسط سال تحصیلی ۱۴۰۳ و ویژه دانش آموزان مقطع متوسطه اول آغاز شد. در این دوره حدود ۶ هزار تیم دانش آموزی و در مجموع ۱۸ هزار دانش آموز دختر و پسر از سراسر گیلان ثبت نام کردند. پس از برگزاری مراحل شهرستانی و رقابت های حذفی،

مسجد؛ فراتر از عبادت

روایت
اول

وقتی حجت‌الاسلام مهدی بخشی، فعالیت در مسجد امام جواد(ع) رشت را آغاز کرد، یکی از دغدغه‌های اصلی اش تبدیل مسجد به مرکزی نه فقط برای عبادت که حل مسائل مردم و تقویت همبستگی اجتماعی در محله بود. اتفاقی که حالا این مسجد را به مهمترین تکیه گاه مردم و جایی برای تمرین زندگی تبدیل کرده است.

یکی از نخستین اقداماتش احیای صندوق قرض الحسنه مسجد بود. حجت‌الاسلام مهدی بخشی می‌گوید: با کمک اهالی و خیرین محله، این صندوق دوباره فعالیت خود را آغاز کرد و توانست بخشی از مشکلات مالی خانواده‌های نیازمند را از طریق پرداخت تسهیلات قرض الحسنه برطرف کند. در ادامه به این نتیجه رسیدیم که بسیاری از اختلافات و مسائل محلی پیش از آنکه به دستگاه قضایی برسند، قابلیت حل و فصل در فضای گفت‌وگو و میانجی‌گری را دارند. به همین دلیل «خانه صلح» را در بستر مسجد راه‌اندازی کردیم. این مجموعه با حضور افراد معتمد و صاحب‌نظر محله شکل گرفت و تاکنون توانسته است بخش قابل توجهی از پرونده‌های ارجاعی را با رضایت طرفین منتهی کند.

اقدامات حاج آقا بخشی به اینجا منتهی نشد و او هم‌زمان قرارگاه محلی اسلامی را با حضور معتمدان، نخبگان و فعالان محله تشکیل داد. «در جلسات این قرارگاه مسائل و نیازهای محله شناسایی می‌شود و برای رفع آن‌ها از ظرفیت دستگاه‌های اجرایی و نهادهای مختلف استفاده می‌کنیم.» حالا مسجد امام جواد(ع) رشت محل رفت و آمد بسیاری از خانواده‌های محله شده و همین پای نوجوانان را هم به آنجا باز کرده است. حاج آقا بخشی می‌گوید: یکی از مهم‌ترین اولویت‌های ما تربیت نسل نوجوان بود. به همین دلیل گروه‌های سرود، نمایش و برنامه‌های تربیتی ویژه نوجوانان را راه‌اندازی کردیم و ارتباط مستمری با مدارس محله برقرار شد. تلاش ما این بود که نوجوانان علاوه بر حضور در مسجد، مسئولیت‌پذیری اجتماعی و مهارت‌های فرهنگی را نیز در این فضا تجربه کنند.»

تیم‌های برتر به مرحله استانی راه یافتند. در مرحله نهایی، ۶۴ تیم دختر و ۳۲ تیم پسر در رشت گرد هم آمدند تا برای کسب عنوان برترین تیم‌های قرآنی استان رقابت کنند. فضایی که پیش از آنکه شبیه یک مسابقه رسمی باشد، به محفلی از شور، هم‌فکری و انس نوجوانان با قرآن شباهت داشت و در پایان این رقابت، ۸ تیم برگزیده معرفی شدند و از آنها تجلیل شد.

گام دوم؛ گسترده‌تر از قبل

موفقیت دوره نخست باعث شد دومین دوره «آلاء» با همان گستره ۱۸ هزار دانش‌آموزی و حضور تیم‌هایی از ۱۷ شهرستان گیلان برگزار شود. این دوره از اواسط سال ۱۴۰۴ آغاز و با استقبال گسترده دانش‌آموزان مواجه شد؛ طوری که ۶ هزار تیم دانش‌آموزی و در مجموع ۱۸ هزار دانش‌آموز در این دوره از مسابقات حضور یافتند و در قالب رقابت‌های تیمی با یکدیگر به رقابت پرداختند. این رقابت‌ها در ۱۷ شهرستان استان گیلان و ویژه دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول برگزار شد و محور اصلی رقابت‌ها بر مفاهم قرآنی مبتنی بر کتاب «زندگی با آیه‌ها» قرار داشت. در نهایت سه تیم برتر دختران و سه تیم برتر پسران از هر شهرستان به مرحله نهایی راه یافتند و با برگزاری مراسم اختتامیه در رشت، چهار تیم برتر دختران و چهار تیم برتر پسران به‌عنوان برگزیدگان نهایی انتخاب شدند.

قهرمانی به نام پدر

دومین دوره مسابقات آلاء یک برنده ویژه داشت: ابوالفضل لطفی پسر وحید لطفی یکی از شهدای ناو که ۱۳ اسفند ۱۴۰۴ در حمله چنایتکارانه زیردریایی آمریکایی به ناو دنا در آب‌های آزاد به شهادت رسید. ابوالفضل عضو یکی از تیم‌های برنده آلاء بود که حضورش در اختتامیه این مسابقه، فضای خاصی به آن داده بود.

او می‌گوید: تا قبل از اینکه در آلاء شرکت کنم، قرآن حفظ می‌کردم اما معمولاً سراغ جزء ۳۰ سوردهای کوتاه‌تری دارم می‌رفتم تا اینکه آلاء شروع شد و من و دو نفر از دوستان در قالب یک تیم سه نفره در آن شرکت کردیم.

او درباره روزی که خبر برنده شدنش را شنید، توضیح می‌دهد: بلافاصله به پدرم زنگ زدم. آنها در مأموریت بودند. گفتیم باختیم. گفت: عیب نداره، انشالله سری بعد برنده می‌شوی. گفتیم: سری بعدی چیه، ما برنده شدیم. خیلی خوشحال شد. از پشت تلفن معلوم بود که از خوشحالی دارد پال در می‌آورد. آخرین دیدار ابوالفضل و پدرش، همان روزی بود که آنها زیر باران تا ترمینال باهم رفتند که پدر راهی مأموریت شود. او می‌گوید: آن روز باران می‌آمد. چتر برداشته بودم که بابا خیس نشود. تا ترمینال کلی با هم حرف زدیم. گفت مسابقه را ادامه بده و وقتی من نیستم مراقب مامانت و بچه‌ها باش. موقع خدا حافظی به من گفت که برایت یک سوغاتی خوب می‌آورم. قرار بود برایم ساعت بخرد. حتی یک بار در طول مأموریت تماس گرفت و گفت کلی گشته و برایم سوغاتی خریده. اما موقعی که ناو دنا در حال برگشت به ایران بود، در آب‌های آزاد مورد حمله آمریکایی قرار گرفت. شنیده‌ام که موقعی که ناو را می‌زدند، همه چیز پودر شده بود. طوری که خیلی از سرنشینان ناو نه وسایلشان پیدا شد و نه پیکرشان. اما پدرم همانطور که قول داده بود برگشت. گفته بود تا سه روز آخر سال بر می‌گردد و همان هم شد. ۲۹ اسفند پیکرش را آوردند. وقتی دیدمش، صورتش کاملاً سالم بود اما انگار ۲۰ سال پیرتر شده بود. چهره‌اش همین حالا هم در ذهنم است و از خدا می‌خواهم که مثل او در راه اسلام شهید شوم. پدرم قهرمان زندگی من است.

پایان سال ها تشنگی در دیلمان

روایت
دوم

بر خلاف تصویری که بسیاری از مردم از گیلان به عنوان استانی سرسبز و پرآب دارند، برخی مناطق این استان سال ها با مشکل کم آبی مواجه بوده اند. دیلمان یکی از همین مناطق است؛ جایی که با وجود چشمه های فراوان، به دلیل فصلی بودن برخی منابع آبی و نبود زیرساخت مناسب برای بهره برداری، مردم با مشکل تأمین آب دست و پنجه نرم می کردند. حجت الاسلام محمد اویسی، رئیس اداره تبلیغات لاهیجان می گوید: «ماجرای نماز عید فطر آغاز شد. بعد از نماز، تعدادی از اهالی منطقه نزد ما آمدند و درباره مشکل آب صحبت کردند. از آن ها پرسیدم که آیا برای حل این مسئله آمادگی همکاری دارند؟ وقتی پاسخ مثبت دادند، تصمیم گرفتیم موضوع را به صورت جدی دنبال کنیم.»

پس از آن با چند گروه جهادی هماهنگی انجام شد و کار وارد مرحله اجرایی شد. اویسی ادامه می دهد: «کارشناسان به منطقه اعزام شدند و چشمه های مختلف را بررسی کردند تا مشخص شود کدام یک دائمی هستند و می توانند آب مورد نیاز منطقه را تأمین کنند.»

پس از شناسایی چشمه مناسب، عملیات بهسازی آغاز شد. «کارهای کارشناسی و مراحل قانونی پروژه انجام شد و در ادامه با همراهی مردم منطقه، عملیات لوله گذاری و انتقال آب نیز به سرانجام رسید.»

این پروژه نزدیک به یک سال به طول انجامید، اما در نهایت مشکل آب بخشی از منطقه برطرف شد. اویسی می گوید: «مردم منطقه می گفتند در سال های گذشته مسئولان مختلفی به اینجا آمده بودند اما مشکل همچنان باقی مانده بود. برای خودشان جالب بود که با پیگیری یک روحانی، همراهی گروه های جهادی و مشارکت مردم، مطالبه ای که سال ها حل نشده بود به نتیجه رسید.»

سال ۱۴۰۴ با برگزاری پا توق همدلی رشت در نوروز ۱۴۰۴ آغاز شد؛ برنامه ای متفاوت با محوریت طرح ملی «زندگی با آیه ها» که با اجرای برنامه های متنوع فرهنگی، قرآنی و اجتماعی، فضایی صمیمی و پر نشاط را برای مخاطبان نوروزی فراهم کرد.

فروردین

رویداد آموزشی - رسانه ای «راند ۲» ویژه دختران دوره دوم متوسطه در شهرستان های مختلف استان گیلان برگزار شد. این دوره با موضوع تربیت کنشگران مسجدی در فضای مجازی، آموزش عکاسی، هوش مصنوعی، سواد رسانه و مهارت های تولید محتوا با حضور اساتید برجسته، بر پا بود.

اردیبهشت

همزمان با سالروز ازدواج حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) و حضرت فاطمه زهرا (س)، آیین تجلیل از فعالان پویش خانه های بهشتی (محفل های خانگی قرآن) در تکیه گاه امام هادی (ع) برگزار شد و از خادمان گسترش فرهنگ قرآن در منازل تقدیر به عمل آمد.

خرداد

برای نخستین بار در استان گیلان، طرح ملی آموزشی تربیت مربی تدبر در قرآن توسط دارالقرآن الکریم در ۱۷ شهرستان استان برگزار شد. این دوره جامع با هدف تربیت مربیان متخصص تدبر در قرآن و توسعه آموزش های قرآنی در سراسر استان اجرا شد.

تیر

پنجمین همایش جناب حبیب بن مظاهر (ع) به همت کانون مداحان و اداره تبلیغات اسلامی شهرستان ماسال برگزار شد. این مراسم با یادبود روحانیون، وعظ، مداحان و ذاکران اهل بیت (ع) و همچنین تجلیل از پیر غلامان حسینی، جلوه ای از پاسداشت سرمایه های معنوی و آیینی استان بود.

مرداد

نماهنگ «نسل مقاومت» با اجرای گروه سرود ریحانة النبی (س) شهرستان رشت رونمایی و منتشر شد. این اثر با موضوع جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و با مشارکت اداره کل تبلیغات اسلامی استان گیلان تولید شد. همچنین کنگره هشت هزار شهید استان گیلان با حضور گسترده مردم برگزار شد.

شهریور

خیابان سنگر گفت‌وگو شد

روایت
ن سوم

جنگ ۱۲ روزه، فقط صحنه نبرد نظامی ایران و رژیم صهیونیستی نبود؛ بلکه به جنگ روایت‌ها نیز تبدیل شد. در این شرایط اتفاقی متفاوت در رشت رخ داد؛ حضور گروهی از روحانیون نخبه در بین مردم برای گفت‌وگوی مستقیم و تبیین آنچه در جنگ گذشت.

اعضای «گروه تبلیغی و جهادی شهید سید حسن نصرالله» متشکل از ۴۷ روحانی است که بخش عمده آن‌ها از نخبگان حوزه‌های علمیه کشور هستند. آنها در دهه نخست محرم با همکاری اداره کل تبلیغات اسلامی گیلان، راهی رشت شدند و هدف‌شان حضور در میان مردم و گفت‌وگو درباره مسائل و ابهاماتی بود که پس از جنگ و در فضای رسانه‌ای کشور شکل گرفته بود.

این گروه با هماهنگی اداره کل تبلیغات اسلامی گیلان، موب‌هایی را در ۶ نقطه شهر از جمله سبزه میدان برپا کرد. موب‌هایی که تنها محل توزیع نذری نبودند. نمایشگاه عکس جنگ ۱۲ روزه، غرفه کودک، مشاوره و برنامه‌های فرهنگی در کنار ایستگاه‌های صلواتی، فضایی ایجاد کرده بود که مردم بتوانند دقایقی را در آن توقف کنند.

اما مهم‌ترین بخش ماجرا گفت‌وگوهای چهره به چهره بود. روحانیون حاضر در موب‌ها تلاش می‌کردند در فضایی صمیمی با مردم هم‌صحبت شوند؛ از مادرانی که فرزندان خود را به غرفه کودک می‌آوردند تا شهروندانی که برای استراحت در موب‌ها حضور پیدا می‌کردند. گفت‌وگوهایی که محور آن، پاسخ به پرسش‌ها و تبیین ابعاد کمتر شنیده‌شده تحولات اخیر بود.

مسئولان این گروه معتقدند یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این حضور میدانی، کاهش فاصله میان مردم و روحانیت بوده است. تجربه‌ای که نشان داد در روزگار جنگ روایت‌ها، گاهی مؤثرترین رسانه نه یک صفحه مجازی، بلکه یک گفت‌وگوی رودررو است؛ گفت‌وگویی که می‌تواند اعتماد بسازد، ابهام‌ها را کاهش دهد و زمینه‌ای برای درک بهتر واقعیت فراهم کند.

نخستین دوره «بانوی مجاهد» در گیلان برگزار شد؛ رویدادی که با محوریت مسادران فعال فرهنگی، نقش آنان را در تربیت نسل، کنشگری اجتماعی و جهاد فرهنگی برجسته ساخت و الگویی از مشارکت مؤثر بانوان در عرصه فرهنگی ارائه داد.

آبان

پوستر دومین دوره رقابت بزرگ قرآنی «آلاء» در منزل پدر شهید مدافع حرم امیررضا علیزاده رونمایی شد. این رویداد که در ادامه طرح ملی «زندگی با آیه‌ها» طراحی شده است، با هدف ترویج انس با قرآن کریم در میان نونهالان، نوجوانان و خانواده‌ها، آغاز رسمی خود را اعلام کرد.

مهر

آیین افتتاحیه رویداد ملی «چله جهاد تبیین» همزمان با سراسر کشور در گیلان برگزار شد. همچنین نشست منطقه‌ای حلقه‌های میانی قرآنی شمال کشور با حضور فعالان، اساتید و مدیران مؤسسات قرآنی استان‌های گیلان، مازندران و گلستان در مجتمع آموزشی تبیین محمودآباد برگزار شد.

دی

آذر

مرحله نهایی رویداد بزرگ قرآنی «آلاء» ویژه دختران استان گیلان برگزار شد. این رقابت که با هدف شناسایی استعدادهای قرآنی و ترویج فرهنگ انس با قرآن کریم طراحی شده بود، با حضور برگزیدگان استانی در فضایی سرشار از معنویت به ایستگاه پایانی رسید و چهره‌های برتر قرآنی سال معرفی شدند.

اسفند

بهمن

در این ماه، مستند «آتش در گلستان» با روایت مستند حمله به مسجد گلشاهی لاهیجان تولید و منتشر شد؛ اثری که بخشی از حوادث و واقعیت‌های این رخداد را برای مخاطبان به تصویر کشید.

برپایی حماسی عید غدیر در کشور، یک روز پس از آغاز جنگ

ایران؛ ذوالفقار علی

در آخرین روزهای بهار سال ۱۴۰۴ و هنگامی که همه مردم در گوشه و کنار کشور، مہیای مہمانی غدیر می شدند، بامداد جمعه ۲۳ خردادماه ۱۴۰۴، ایران اسلامی هدف حمله ناجوانمردانه رژیم صهیونیستی قرار گرفت و اندکی بعد آمریکا با مداخله مستقیم، نقاطی از خاک کشورمان را بمباران کرد. برای مہمانی کیلومتری غدیر، همه تدارک ها دیده شده بود و قرار بود مسیرهایی در شهرها در روز جشن ولایت، غرق در شادی باشد اما هجوم ناجوانمردانه دشمن، شادی را از مہمانی گرفت اما روح حماسه آن را تبدیل به راهپیمایی های باشکوه با عنوان «ذوالفقار علی» کرد. علیرغم تحلیل ها و پیش بینی ها که دیگران تصور داشتند، این مراسم تحت تاثیر حمله دشمن اسرائیلی کم رونق باشد، حضور عاشقان و ایران و علی علیه السلام در میدان، شگفتی ساز بود. بجز تهران، بیش از ۱۱ میلیون نفر در راهپیمایی های غدیر که در سراسر کشور برگزار شد، شرکت کردند و بیش از ۱۳ هزار موکب به مردم خدمت رسانی داشتند. در پایتخت نیز این مراسم در حالی که امکان تهاجم دشمن می رفت، با حضور ملت سرفراز و باشکوهی ستایش برانگیز، برگزار شد. خطبه خوانی غدیر در ۲۰۰ مسجد و حسینیه و بقعه مبارکه در استان یزد، سفره ۴۰ هزار نفری اطعام روز عید غدیر در پارک ملت مشهد، نان پزی بانوی کارونی در استان خوزستان یا بازسازی واقعه غدیر در قشم، تنها بخشی از ده ها برنامه متنوعی بود که در سراسر ایران در روز عید غدیر در کنار شادپیمایی و حضور مردم ولایت مدار ایران به انجام رسید. با وجود همه مخاطراتی که این حضور در صحنه داشت، مردم ایران بی اعتنا به تهدیدهای دشمن غدار به خیابان آمدند و هزاران موکب مردمی، از آنها پذیرایی کردند.

زنجان / زنجان

لبخند غدیری در زنجان

مهمونی کیلومتری غدیر با یک ابتکار جالب همراه شد؛ حضور داندانپزشکان در مراسم و راه اندازی موبی برای آرایه خدمات رایگان دندانپزشکی. اسمش را هم گذاشته بودند طرح «لبخند غدیر»؛ استقبال مردم نشان داد که چقدر تشنه این دستگیری‌های بی‌ریا هستند.

همدان / همدان

یک جشن دخترانه

مهمونی کیلومتری غدیر در همدان با اجرای برنامه‌های متنوع در پیاده راه بوعلی، برگزار شد. اما در میان همه برنامه‌ها، یکی از آنها مختص دختران بود. «مهمونی فرشته‌ها» به دختران خردسال اختصاص داشت و لحظه‌هایی شاد و شورانگیز، برای دختران حاضر در این مراسم داشت.

گلستان / گرگان

رویداد جمعی خوشنویسی

بزرگ‌ترین رویداد جمعی خوشنویسی در گرگان با نام امام علی (ع) برگزار شد. در این رویداد نزدیک به ۵۰ نفر از خوشنویسان استان گلستان جمع شدند و برای اولین در یک حضور جمعی، به‌طور همزمان نام مبارک امیرالمومنین علی بن ابیطالب (ع) را خوشنویسی کردند.

مرکزی / اراک

یک حسینی، ۱۱۰ دیگ‌نذری

در حسینیة شهدای گمنام شهرستان اراک و در روز عید بزرگ غدیر یک رکورد جالب ثبت شد و این رکورد طبخ ۱۱۰ دیگ‌غذای نذری برای توزیع در بین مردم بود. این اتفاق شیرین به همت مواکب و فعالان حسینیة شهدای گمنام رقم خورد و غذای طبخ شده در اماکن مختلف شهر اراک توزیع شد.

فارس / فرابند

رقابت کودکان نقاش

جشن بزرگ ولایت در شهرستان فرابند استان فارس در حالی برگزار شد که برای کودکان رنگ و بوی دیگری داشت. فرابند در روز غدیر میزبان «مسابقه نقاشی غدیر» بود و در آن کودکان و نوجوانان هنرمند، جلوه‌هایی از عشق و دل‌بستگی خویش به ساحت امیرالمؤمنین علی (ع) را بر بوم هنر نقش زدند.

مازندران / کلاردشت

دسته‌روی در غدیر

برگزاری مراسم دسته‌روی عید غدیر خم با حضور گسترده مردم در شهرستان کلاردشت استان مازندران رخ داد. این مراسم از گلزار شهدای گمنام شروع شد و با اجتماع عمومی در مسجد جامع شهرستان کلاردشت، اقامه نماز ظهر و عصر و همچنین برگزاری مراسم اطعام غدیر پایان یافت.

تجدید بیعت با ولایت

مهمونی غدیر امسال فقط یک جشن مذهبی نبود، بلکه همزمانی‌اش با سالگرد تحال بنیانگذاری جمهوری اسلامی ایران آن را تبدیل کرده بود به فرصتی برای تجدید بیعت دوباره با آرمان‌های انقلاب و ولایت. میلیون‌ها ایرانی در سراسر کشور، از کلاشهرها تا دورترین روستاها، در حالی این روز را جشن گرفتند که در برخی از شهرها، مهمونی غدیر همراه شد با جلوه‌هایی ماندگار از همبستگی اجتماعی، و شور مردمی و حضور پررنگ کودکان و نوجوانان. در اینجا روایت ۱۰ اتفاق به یادماندنی از این برنامه‌ها را مرور کرده‌ایم.

خراسان رضوی / مشهد

بزرگ‌ترین رژه موتور

خیابان‌های مشهد در روز عید غدیر علاوه بر حضور چند صد هزار نفری مردم، یک حضور تاریخی دیگر را هم تجربه کرد؛ رژه بیش از ۲ هزار موتور سبک و سنگین. موتورسواران جان‌فدا با پوشیدن لباس‌های مخصوص و در دست داشتن پرچم کشورمان، شور خاصی به این مراسم دادند.

آذربایجان غربی / ارومیه

یک ۴۰ متری در ارومیه

هزاران نفر از مردمی که برای حضور در مهمون کیلومتری غدیر خودشان را به خیابان امام خمینی رسانده بودند با یک اتفاق جالب روبه‌رو شدند؛ یکی به طول ۴۰ متر برای این مراسم آماده شده و بین مردم به توزیع رسید.

یزد / یزد

جشن تکلیف ۲ هزار نفری

در میدان امام حسین (ع) یزد، ۲ هزار نوگل مکلف، با لباس‌های یکدست و چهره‌های نورانی در مراسمی حاضر شده بودند که قرار بود نخستین تمرین جدی میدان‌داری زندگی‌شان باشد. نوگلان یزدی در این مراسم، پیمان بستند که از این پس، میدان زندگی را با غیرت و ایمان اداره کنند.

خوزستان / اهواز

ایران سرود در شهر

برنامه ایران سرود در روز عید غدیر خم برای اهوازی‌ها یک شگفتانه داشت. در این روز گروه‌های سرود با حضور در محل برگزاری مهمونی غدیر به اجرای برنامه پرداختند که با استقبال گسترده مردم نیز همراه شد. گروه سرود دختران عشایر خوزستان یکی از این گروه‌ها بود.

راهبری عملیات فرهنگی

روایت معاون امور استان های بنیاد سپهر از جریان سازی رسانه ای در کشور

«بنیاد سپهر تبلیغ نوین»، یکی از موسسات سازمان تبلیغات اسلامی است که وظیفه طراحی و اجرای عملیات های رسانه ای را بر عهده دارد و علاوه بر همراهی با دستگاه های حاکمیتی، از ظرفیت های مختلف مردمی نیز بهره می برد. امور استان های «سپهر» نیز در این میان، بازوی اجرایی این بنیاد بوده و در جایگاه شبکه سازی فعالیت دارد. در جایگاهی که بنیاد سپهر در طراحی کلان، سیاست گذاری رسانه ای، تولید پروژه های بزرگ و راه اندازی جریان های ملی، ایفای نقش می کند، امور استان های این بنیاد، مسئولیت تداوم این جریان در کل کشور و هماهنگی با شبکه های رسانه ای استانی را بر عهده دارد. حجت الاسلام مصطفی حریرزایی، معاون امور استان های بنیاد سپهر، معتقد است رسانه محدود به قاب تلویزیون و صفحه تلفن همراه نمی شود؛ از یک پویش مجازی گرفته تا نحوه حضور در یک اجتماع مردمی، همه می توانند حامل «پیام» و بخشی از یک عملیات رسانه ای باشند. او در بیان مدل فعالیت این بنیاد در استان ها، به نقش مجموعه های مردمی در جریان سازی رسانه ای، امتداد میدانی پویش های ملی و همچنین طراحی ۱۱ خط رسانه ای در روزهای جنگ اشاره می کند؛ مسیری که به باور او، بدون همراهی نیروهای مردمی به سرانجام نمی رسد. با او درباره وظایف و برنامه های «سپهر»، در سپهر استان ها به گفت و گو نشستیم که در ادامه می خوانید.

فرا تر از تلویزیون و فضای مجازی

فعالیت های رسانه ای بنیاد سپهر از همان خطوط اصلی سازمان تبلیغات شکل می گیرد؛ یعنی همراهی با مجموعه های مردمی و کمک به رشد و ارتقای کارهایی که خود مردم در میدان انجام می دهند.

در واقع، اسم ها اهمیت چندانی ندارند و اصل، کار کردها است. بنیاد سپهر در واقع طراحی و اجرای عملیات های رسانه ای را بر عهده دارد؛ چه با استفاده از ظرفیت های حاکمیتی و چه با همراهی مجموعه های مردمی و رسانه ای. در این میان، مفهوم رسانه محدود به

تلویزیون یا شبکه های اجتماعی نیست، بلکه نوع دست دادن، نحوه نشستن و حتی شکل حضور آدم ها در یک رویداد هم می تواند یک پیام رسانه ای را منتقل کند. با چنین رویکردی است که بنیاد سپهر، رویدادی مانند «مهمونی کیلومتری غدیر» را تنها به چشم یک مراسم خیابانی نگاه نمی کند، بلکه آن را یک عملیات رسانه ای می داند که مواکب، هیئت ها و حضور مردم در این مراسم، پیام هایی خاص را منتقل می کند. گاهی عملیات رسانه ای ابتدا در میدان شکل می گیرد و سپس در رسانه امتداد پیدا می کند؛ مانند همان مهمونی کیلومتری غدیر؛ اما گاهی هم پیش می آید که یک محصول رسانه ای، پس از تولید به میدان اجتماعی می رسد؛

کردیم تا تمام تولیدات، کمپین‌ها و کنش‌های رسانه‌ای در امتداد آن پیش برود. بخشی از این خطوط رسانه‌ای مربوط به نمایش اقتدار و فعالیت‌های نظامی کشور، و بخشی نیز بر همدلی مردم و پشتیبانی اجتماعی تمرکز داشت؛ بخشی دیگر از این خطوط هم به تقویت روحیه عمومی اختصاص پیدا می‌کرد. در برخی از خطوط طراحی شده، تولید محتوا در یک استان انجام می‌شد و سپس سایر استان‌ها، همان محتوا را باز نشر و تقویت می‌کردند.

هدف: تکثیر مراکز رسانه‌ای

توسعه مراکز رسانه‌ای در استان‌ها یکی از مهم‌ترین برنامه‌های آینده بنیاد سپهر در بخش استان‌هاست و برای رسیدن به این هدف، باید مراکز رسانه‌ای را تکثیر کنیم. اگر شبکه‌های مردمی رسانه‌ای در استان‌ها تقویت شوند، جریان‌سازی فرهنگی و رسانه‌ای نیز عمیق‌تر و اثرگذارتر خواهد شد؛ مسیری که قطعاً بدون حضور و مشارکت نیروهای مردمی محقق نخواهد شد. در حال حاضر، جریان‌سازی رسانه‌ای در ۹ استان کشور فعال است و اگر بتوانیم آن را به دو سوم کشور گسترش دهیم، به هدف بلندمدت خود رسیده‌ایم. استان‌های خراسان رضوی، گلستان، البرز، قم، مرکزی، خوزستان، هرمزگان، سیستان و بلوچستان و چهارمحال و بختیاری را می‌توان به عنوان استان‌های فعال در حوزه جریان‌سازی رسانه‌ای نام برد. به رغم این که هر کدام از استان‌ها ممکن است در یک حوزه خاص، از تولیدات تلویزیونی تا نوجوان، بانوان یا فضای گفتمانی، توانمندتر عمل کنند اما به طور کلی، همه استان‌ها باید بتوانند در تمام حوزه‌ها از توانمندی مطلوبی برخوردار باشند.

امور استانی بنیاد سپهر تلاش می‌کند این ظرفیت‌ها را تقویت کند تا به برند رسانه‌ای آن استان تبدیل شوند.

به دلیل بالا بودن جنس فعالیت‌های رسانه‌ای در استان‌ها، هدایت، راهبری و در مجموع، هماهنگی فعالیت‌های رسانه‌ای آنها نیز متفاوت می‌شود. فعالیت انسان رسانه‌ها، فعالان گفتمانی، فعالیت بلاگرها، تولیدکنندگان محتوا، فعالان وایرال و گروه‌های تخصصی انیمیشن، همگی از اقداماتی هستند که در سطح استان‌ها انجام می‌شوند و باید با سازوکار متفاوتی آنها را راهبری کرد. از این رو، مدل ارتباط و راهبری هر کدام از این گروه‌ها، با یکدیگر تفاوت دارد اما بهترین روش این است که خود افراد متخصص و صاحب‌فهم در همان حوزه، هدایت‌گر شبکه‌ها باشند. سازمان تبلیغات اسلامی، مسیرها و خطوط کلان را تبیین می‌کند، اما در بسیاری مواقع، خود فعالان استانی بهترین گزینه برای آن هستند که نیازهای واقعی میدان را شناسایی کرده و طراحی رسانه‌ای برای آنها انجام دهند.

سازمان تبلیغات اسلامی، یک سازمان عملیات فرهنگی است که کار تبلیغ رسانه‌ای و غیر رسانه‌ای را انجام می‌دهد. ما هم همین هدف را در بخش استانی دنبال می‌کنیم. به همت دوستان در استان‌ها اعم از مدیران و مسئولان فضای رسانه در کل کشور، توانسته‌ایم تا حد قابل قبولی ایجاد جریان فضای رسانه‌ای را در عین کم و کاستی‌های به وجود آمده، محقق کنیم.

طراحی ۱۱ خط رسانه‌ای در روزهای جنگ

فعالیت‌های رسانه‌ای استان‌ها در دوران جنگ هم فعالیت خود را ادامه داد و ما ۱۱ خط رسانه‌ای را برای این استان طراحی

مانند برنامه‌هایی چون «محفل» یا «سلام فرمانده» که ابتدا در تلویزیون و فضای مجازی دیده شدند و پس از آن به رویدادهای میدانی مبدل گشتند. بعضی عملیات‌ها کاملاً استانی هستند و مخاطب همان منطقه را هدف می‌گیرند، اما برخی دیگر اگر چه در یک استان اجرا می‌شوند، اما پیام ملی یا حتی فراملی را با خود منتقل می‌کنند. نمونه آن، پوشش «امت احمد» است که در استان کردستان اجرا شد. این پوشش، حاوی پیام وحدت شیعه و اهل سنت بود اما فراتر از یک رویداد محلی، در سطح کشور مورد توجه ویژه قرار گرفت.

پوششی مانند «جان فدا» هم نمونه‌ای از جریان رسانه‌ای ملی است که در استان‌ها امتداد پیدا کرده است. در این پوشش‌ها، اصل ماجرا، ایجاد آمادگی و اعلام حمایت مردمی از کشور است و تولیدات رسانه‌ای در قالب‌های مختلف پیرامون آن شکل می‌گیرد.

میدانی برای خلاقیت رسانه‌ای

تولیدات رسانه‌ای در استان‌ها در قالب‌های رسانه‌ای بسیار متنوعی، از قبیل پوستر، تیزر، تبلیغات محیطی هستند، برنامه تلویزیونی، سرود، انیمیشن و تولیدات فضای مجازی تولید می‌شوند. اما آنچه در این بین اهمیت دارد، نیازی است که در جامعه احساس می‌شود؛ به این معنی که هر تولید رسانه‌ای باید متناسب با مسئله و نیاز جامعه طراحی شود.

ممکن است یک گروه مردمی در استانی خاص، در حوزه انیمیشن فعال باشد و همان گروه در موضوعات مختلف، از جنگ گرفته تا خانواده و مناسبت‌های اجتماعی، محتوای متناسب تولید کند.

۳۰۰ جوان دور میز حل مسئله

در رویداد بزرگ «پاسخ» چه گذشت؟

سه روز، ۳۰۰ جوان، ۸۰ تیم و ده ها مسئله واقعی؛ این شاید کوتاه ترین توصیف از رویدادی باشد که در استان مرکزی با نام «پاسخ» برگزار شد، رویدادی که در مجتمع حوزوی خاتم الانبیاء (ص) اراک رقم خورد تا در آن، نه فقط درباره آسیب های اجتماعی سخن گفته شود که برای آن ها راه حل نیز طراحی شود.

از شعار وحدت تا تمرین هم افزایی

همزمان با سالروز وحدت حوزه و دانشگاه، بیش از ۳۰۰ دانشجوی و طلبه از سراسر استان مرکزی در قالب ۸۰ تیم کنار یکدیگر قرار گرفتند تا تجربه ای متفاوت از همکاری میان دو نهاد علمی کشور را رقم بزنند. در این رویداد، میزهای گفت و گو جای خود را به میزهای حل مسئله داد؛ جایی که دانشجوی رشته های مختلف در کنار طلاب، برای موضوعاتی همچون آسیب های اجتماعی، مسائل فرهنگی، خانواده، سبک زندگی و دیگر چالش های اولویت دار استان به ایده پردازی و طراحی راهکار پرداختند.

«پاسخ» از همان ابتدا تلاش کرد از قالب برنامه های نمادین وحدت حوزه و دانشگاه فاصله بگیرد. به جای سخنرانی های طولانی، شرکت کنندگان با مجموعه ای از مسائل واقعی استان روبه رو شدند؛ موضوعاتی که هر تیم باید با استفاده از دانش تخصصی، تجربه میدانی و کار گروهی، برای آن ها راه حل ارائه می کرد. در این میان، حضور استادان حوزه و دانشگاه نه

تحول فرهنگی بر مدار محله، رسانه و مکتب امامین انقلاب

حجت الاسلام جواد فراهانی

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان مرکزی

حرف
نخست

در سال ۱۴۰۴، یکی از مسائل کلیدی زیست بوم فرهنگی استان مرکزی که مورد توجه قرار گرفت، ضرورت طراحی و اجرای طرح های نوآورانه متناسب با اقتضائات بومی استان

بود. این ضرورت، بر خاسته از ظرفیت ها و ویژگی های منحصر به فرد استان است که آن را در موقعیتی ویژه برای تحول فرهنگی قرار داده است. استان مرکزی به عنوان مهد پرورش نخبگان و فرهیختگان شناخته می شود و قرار گرفتن در زادگاه امام خمینی (ره)، جایگاهی ممتاز از حیث ظرفیت های علمی و فکری برای آن ایجاد کرده است. این پیشینه، زمینه ای ارزشمند برای شکل گیری حرکت های فرهنگی عمیق و اثرگذار به شمار می رود که می بایست نهایت استفاده را از آن کرد.

در کنار این ظرفیت، توجه به حوزه رسانه به عنوان یکی از ارکان اصلی اثرگذاری فرهنگی مورد توجه قرار گرفت و با راه اندازی مرکز رسانه «ماهور»، تقویت شد. این اقدام نشان دهنده اهمیت نقش رسانه در هدایت جریان های فرهنگی و لزوم بهره گیری هدفمند از آن در سطح استان است.

از سوی دیگر، بافت سنتی و تاریخی شهرهای استان و اهمیت محلات به عنوان هسته های اجتماعی، ضرورت توجه به رویکرد «محله محوری» را دوچندان کرده است؛ رویکردی که می تواند بستر تحقق مشارکت مردمی و تعمیق فعالیت های فرهنگی را فراهم سازد. بر همین اساس، در سال ۱۴۰۴ راهبرد اصلی اداره کل تبلیغات اسلامی استان مرکزی، طراحی «سند تحول» با محوریت مردمی سازی تبلیغ رویکردی سه بعدی تعیین شد. این سند بر سه محور «محله محوری»، «رسانه» و «مکتب امامین انقلاب» استوار بوده و تلاش دارد مسیر تحولی متناسب با هویت و ظرفیت های بومی استان را ترسیم و اجرایی کند.

بانویی که مسجد را به قلب تپنده محله تبدیل کرد

روایت
اول

فعالیت‌هایی که در مسجد امام علی (ع) واقع در شهرک امیر کبیر اراک انجام می‌شود، فراتر از نماز و عبادت است؛ اینجا مدت‌هاست به مرکزی برای آموزش، کارآفرینی، همدلی و تربیت نسل جدید تبدیل شده و پشت این جریان فرهنگی و اجتماعی، خدیجه احدی، بانوی طلبه، بسیجی و فعال مسجدی قرار دارد که سال‌هاست بی‌هیاهو برای رونق محله و توانمندسازی خانواده‌ها تلاش می‌کند.

احدی فعالیت‌های خود را از بسیج دانش‌آموزی آغاز کرد و امروز علاوه بر مسئولیت فرماندهی پایگاه بسیج محله، برنامه‌های متنوعی را در مسجد مدیریت می‌کند. از کلاس‌های قرآن، آموزش زبان و مهارت‌های هنری گرفته تا جلسات مشاوره خانواده، برنامه‌های ویژه کودکان و فعالیت‌های فرهنگی، همه با هدف تبدیل مسجد به پناهگاه و خانه دوم مردم طراحی شده‌اند.

یکی از شاخص‌ترین اقدامات او، توسعه آموزش‌های کارآفرینی است. با برگزاری دوره‌های سبذبافی، تاکنون حدود ۷۰۰ نفر آموزش دیده و ۵۰ مربی تربیت شده‌اند. این آموزش‌ها در مساجد، مدارس و حتی روستاهای اطراف اراک گسترش یافته و برای بسیاری از بانوان به منبعی برای کسب درآمد تبدیل شده است. در کنار فعالیت‌های اقتصادی، این بانوی فعال با اجرای پرده‌خوانی‌های عاشورایی و تشکیل گروه‌های بازی برای کودکان و نوجوانان، توانسته نسل جدید را به مسجد جذب کند. به گفته او، «همین ترفند ساده بازی باعث شده بچه‌های زیادی به مسجد و پایگاه جذب شوند و امروز با اشتیاقی در کلاس‌های مسجد حضور پیدا کنند».

تجربه خدیجه احدی نشان می‌دهد مسجد، زمانی به کانون زندگی محله تبدیل می‌شود که در کنار عبادت، پاسخگوی نیازهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی مردم نیز باشد؛ الگویی موفق از نقش‌آفرینی بانوان در پیشرفت محله و تقویت سرمایه اجتماعی.

به عنوان سخنران، بلکه در نقش راهبر و منتور، فضای متفاوتی برای گفت‌وگوی علمی و عملی ایجاد کرد.

سه روز برای رسیدن به یک پاسخ

سه روز رقابت فشرده، کارگاه‌های تخصصی، جلسات مشاوره و داوری، رویداد «پاسخ» را به یک آزمایشگاه بزرگ حل مسئله تبدیل کرده بود. تیم‌ها بارها ایده‌های خود را بازنگری کردند، داده‌ها را اصلاح کردند و از زاویه‌های مختلف به مسائل نگاه کردند تا در نهایت بتوانند طرحی قابل اجرا ارائه دهند؛ طرح‌هایی که هدف آن‌ها صرفاً کسب امتیاز نبود، بلکه قابلیت اجرا و اثرگذاری در حل مسائل اجتماعی استان را نیز داشت.

در طول برگزاری رویداد، اساتید حوزه و دانشگاه در کنار تیم‌ها حضور داشتند و با انتقال تجربه و هدایت علمی، مسیر تکمیل ایده‌ها را هموار کردند. همین همراهی، فضای رقابت را به بستری برای یادگیری، تعامل و هم‌افزایی میان نسل جوان تبدیل کرد.

رقابت ۸۰ تیم؛ انتخاب ۹ ایده برتر

در سومین روز، مرحله نهایی داوری انجام شد و تیم‌ها از طرح‌های خود در برابر هیئت داوران دفاع کردند. پس از بررسی ایده‌ها و ارزیابی راهکارهای ارائه‌شده، ۹ تیم از میان ۸۰ گروه شرکت‌کننده به عنوان برگزیدگان دومین رویداد «پاسخ» معرفی شدند و در آیین اختتامیه مورد تجلیل قرار گرفتند.

این رقابت نشان داد که ظرفیت علمی دانشجویان و طلاب استان، در صورت قرار گرفتن در یک فرآیند مسئله‌محور، می‌تواند به تولید راهکارهای کاربردی و قابل اجرا برای چالش‌های اجتماعی منجر شود.

«پاسخ»؛ آغاز یک مسیر

شاید مهم‌ترین دستاورد این رویداد، معرفی چند تیم برگزیده نباشد. ارزش «پاسخ» در آن است که نشان داد وحدت حوزه و دانشگاه می‌تواند از یک مناسبت تقویمی فراتر برود و به یک الگوی عملی برای حل مسائل جامعه تبدیل شود.

دومین رویداد «پاسخ» ثابت کرد که وقتی ۳۰۰ جوان دغدغه‌مند، با پیشینه‌های علمی متفاوت اما هدفی مشترک کنار هم قرار می‌گیرند، نتیجه تنها یک رقابت نیست؛ بلکه شکل‌گیری شبکه‌ای از نیروهای جوان، خلاق و مسئله‌محور است که می‌توانند در آینده، بخشی از بار حل چالش‌های اجتماعی استان مرکزی را بر دوش بکشند. شاید به همین دلیل، «پاسخ» بیش از آنکه پایانی یک رویداد سه‌روزه باشد، آغاز مسیری برای پیوند دانش، تجربه و مسئولیت اجتماعی است.

بزرگ ترین اکران دانش آموزی کشور در ساوه

روایت دوم

همزمان با روز دانش آموز و آغاز اجرای طرح «سینماشهر» در استان مرکزی، شهر ساوه میزبان یکی از متفاوت ترین رویدادهای فرهنگی سال شد؛ رویدادی که عنوان بزرگ ترین اکران دانش آموزی کشور را به خود اختصاص داد و رکوردی به پادماندنی برای این شهر به جا گذاشت.

در این برنامه که ۱۲ آبان سال ۱۴۰۴ رقم خورد، بیش از ۶ هزار دانش آموز مقطع ابتدایی از مدارس مختلف شهرستان ساوه در یک سانس اکران سیار، به تماشای انیمیشن سینمایی «یوز» نشستند؛ این اکران در حالی رقم خورد که همزمان جشن فروش ۴۰ میلیارد تومانی این اثر نیز در فضایی شاد و پر نشاط برگزار شد.

اجرای برنامه توسط حسین اکبری و مرتضی بهاری و حضور عروسک های محبوب «یوز» و «بابی»، فضای این رویداد را به جشنی بزرگ برای کودکان تبدیل کرد. استقبال پر شور دانش آموزان، صحنه هایی سرشار از شور، هیجان و نشاط را رقم زد و نشان داد که اکران های فرهنگی ویژه مدارس می تواند به تجربه ای ماندگار برای نسل کودک و نوجوان تبدیل شود.

آنچه این رویداد را متمایز می کند، تنها تعداد مخاطبان آن نیست، بلکه ظرفیت بالای شبکه اکران سیار در توسعه عدالت فرهنگی است. در حالی که طی بیش از ۷۰ روز اکران انیمیشن «یوز» در هشت سالن سینمایی استان مرکزی، نزدیک به ۱۱ هزار نفر این فیلم را تماشا کرده بودند، تنها یک سانس اکران سیار در ساوه توانست بیش از ۶ هزار مخاطب را پای این اثر بنشاند؛ آماري که اهمیت و اثربخشی این شیوه اکران را به خوبی نشان می دهد. تجربه ساوه بار دیگر ثابت کرد که اکران سیار صرفاً جایگزین سینما نیست، بلکه رسانه ای مؤثر برای رساندن آثار فرهنگی به مخاطبانی است که کمتر امکان حضور در سالن های سینما را دارند. استمرار چنین برنامه هایی می تواند ضمن افزایش ضریب نفوذ محصولات فرهنگی، فرصت های تازه ای برای ارتباط مستقیم سینمای کودک با دانش آموزان و خانواده ها در سراسر کشور فراهم کند.

نماهنگ «نگین ایران» با صدای مرتضی بهاری و اجرای گروه سرود نورالقلین در مرکز رسانه ماهر، تولید و همزمان با جشن بزرگ «مثل ستاره» برای نخستین بار اجرا شد. همچنین نشست های «محل های مسجد محور» با هدف ارتقای هم افزایی و توانمندسازی فعالان مسجدی برگزار شد.

اردیبهشت

فعالیت های مرکز رسانه ماهر در سال ۱۴۰۴ با برگزاری نشست سه جانبه مدیر مرکز رسانه ماهر، معاون هنری و سینمایی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و مدیران سینماشهر اراک آغاز شد. همچنین فصل جدید دوره روایتگری «دختران حاج قاسم» با هدف تربیت نویسندگان و روایان جوان شروع شد.

فروردین

پیش قرائت سوره مبارکه فتح در صفوف نماز جمعه استان مرکزی برگزار شد. این برنامه با حضور قاریان، حافظان قرآن کریم و اقشار مختلف مردم برگزار شد و در فضایی معنوی، همبستگی مردم با آرمان های جبهه مقاومت را از طریق تلاوت جمعی کلام وحی به نمایش گذاشت.

تیر

کارگاه آموزش پرده خوانی ویژه بانوان، با حضور حجت الاسلام حیدر پاشاپور، مبدع پرده خوانی تبلیغی در کشور، به همت مرکز رسانه ماهر برگزار و بر بهره گیری از ظرفیت روایت های تصویری در عرصه تبلیغ و تبیین معارف اسلامی تأکید شد.

خرداد

رویداد تولید محتوای رسانه ای و تولید میدانی در شهرستان ساوه برگزار شد. این دوره با محوریت محله های شاخص و با آموزش موضوعاتی همچون هوش مصنوعی، تصویربرداری، تدوین و ایده پردازی، فرصتی برای ارتقای توانمندی فعالان رسانه ای و تولید کنندگان محتوای استان فراهم کرد.

شهریور

از نماهنگ «حسینیة ایران» در رویداد «روز مقاومت شهر اراک» رونمایی شد. این اثر با صدای مرتضی بهاری در مرکز رسانه ماهر تولید و همزمان با مراسم بزرگداشت شهدای عملیات رمضان، بمباران صنایع اراک و شهدای مقابله با منافقین رونمایی شد.

مرداد

نقشه‌ای برای فهم میدان نبرد روایت‌ها

روایت
سوم

در روزگاری که جنگ روایت‌ها به یکی از مهم‌ترین عرصه‌های تقابل فکری و فرهنگی تبدیل شده، صرف بیان مفاهیم و گزاره‌های اعتقادی دیگر کافی نیست. آنچه بیش از هر زمان دیگری مورد نیاز است، ارائه یک چارچوب منسجم برای تحلیل وقایع و شناخت جایگاه انسان در این میدان است؛ هدفی که «منظومه جهاد تبیین» برای تحقق آن طراحی شده است.

این منظومه محتوایی با حضور اساتید و نخبگان دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه در دانشگاه صنعتی اراک رونمایی شد؛ اثری پژوهشی که در ۱۸ فصل و حاصل سال‌ها مطالعه و تحقیق جمعی از استادان برجسته کشور، زیر نظر چهره‌هایی همچون حجت‌الاسلام عبدالحسین خسروینا، حجت‌الاسلام فلاح شیروانی، آیت‌الله تحریری و آیت‌الله عابدینی تدوین شده است.

منظومه جهاد تبیین از مباحث بنیادین انسان‌شناسی و جایگاه انسان آغاز می‌شود و به تدریج مخاطب را با مفاهیمی همچون شناسخت جبهه حق و باطل، تحلیل تقابل‌های تمدنی و مسئولیت فردی در میدان امروز آشنا می‌کند. هدف این منظومه، ارائه مجموعه‌ای از گزاره‌های پراکنده نیست، بلکه شکل دادن به یک «دستگاه محاسباتی» در ذهن مخاطب است تا بتواند رویدادهای سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را بر پایه یک چارچوب معرفتی تحلیل کند.

پیش از رونمایی رسمی، این محتوا به صورت آزمایشی در برخی مدارس و دانشگاه‌های کشور اجرا شده و نتایج آن، از اثربخشی بالای این الگوی آموزشی حکایت دارد. به همین دلیل، از آن به عنوان یکی از جامع‌ترین و فاخرترین تولیدات محتوایی کشور در حوزه جهاد تبیین یاد می‌شود. این منظومه اکنون از طریق سامانه آموزشی «جهت‌یاب» در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته تا استادان، معلمان، مبلغان و فعالان فرهنگی بتوانند از آن در فعالیتهای آموزشی و تبیینی خود بهره بگیرند. رونمایی از این اثر در اراک می‌توان گامی مهم در مسیر تولید محتوای عمیق، نظام‌مند و متناسب با نیازهای فکری نسل امروز دانست.

رویداد تشکیلاتی «دختران نوره» برگزار شد. این رویداد ذیل کنگره امام خمینی (ره) و ۶۲۰۰ شهید استان مرکزی و با مشارکت دانش‌آموزان برگزار شد و بستری برای نقش‌آفرینی نسل نوجوان در فعالیتهای فرهنگی و تشکیلاتی فراهم آورد.

رویداد تولید محتوای رسانه‌ای و تولید میدانی در شهرستان ساوه ادامه یافت. همچنین آیین اختتامیه رویداد تربیت مربی «بهشت» برگزار شد و جشن «ستاره‌های دنباله‌دار» در شهر جدید امیرکبیر برپا بود که در آن از خانواده شهدای امنیت و اقتدار نیز تجلیل به عمل آمد.

همزمان با برگزاری آیین اعتکاف، بیش از ۲۷ هزار نفر در بیش از ۳۰۰ مسجد استان مرکزی حضور یافتند که از این میان، بیش از ۱۰ هزار نفر را نوجوانان تشکیل می‌دادند و رشد ۹۰ درصدی اعتکاف نوجوانی نسبت به سال گذشته به ثبت رسید.

محفل نورانی انس با قرآن کریم به مناسبت سالروز وفات حضرت ام‌البنین (س) در جوار امامزادگان ۷۲ تن ساروق برگزار شد. این مراسم با حضور قاریان، فعالان قرآنی و خانواده‌های شهدا، فضایی معنوی برای تلاوت قرآنو تجلیل از مقام مادران و همسران شهدا ایجاد کرد.

بیش از ۲۴ هزار نفر در استان مرکزی به صورت منحصر به فرد در مسابقات طرح ملی «زندگی با آیه‌ها» شرکت کردند و بیش از ۲۰ هزار نفر نیز نرم‌افزار «زندگی با آیه‌ها» را نصب و در پویش‌ها و برنامه‌های قرآنی آن حضور یافتند. تعداد شرکت‌کنندگان مسابقات روزانه ۲۷ درصد نسبت به سال قبل رشد داشت.

رویداد رسانه‌ای «هزار مشعل» با حضور ادمین‌های کانال‌های مساجد و هیئات شهرستان اراک برگزار شد. همچنین نخستین دورهمی فعالان تربیتی مساجد در قالب طرح «مساجد نخبه‌پرور» با حضور مسئول طرح ملی این برنامه برگزار شد.

کارخانه روایت در قلب ایران

ماهور؛ پاسخ به نیاز زیست بوم فرهنگی استان مرکزی

اگر چند سال قبل از فعالان رسانه ای استان مرکزی می پرسیدید برای ساخت یک مستند، طراحی یک پوستر یا حتی یادگیری تدوین و تصویربرداری باید به کجا مراجعه کنید، احتمالاً هر کدام نشانی متفاوتی می دادند؛ امروز اما بسیاری از این مسیرها به یک مقصد مشترک می رسد؛ ساختمانی که نامش «ماهور» است. ماهور را اگر فقط یک مرکز رسانه ای بدانیم، حق مطلب ادا نشده است. اینجا بیشتر شبیه یک کارخانه است؛ کارخانه ای که محصول اصلی آن، آدم های رسانه ای هستند؛ جوان هایی که آموزش می بینند، تیم تشکیل می دهند، ایده می سازند، تولید می کنند و بعد خودشان جریان های فرهنگی استان را پیش می برند.

از هوش مصنوعی تا دیوارنگارهای شهری

ماهور در سال های اخیر تلاش کرده از فناوری های نو هم عقب نماند. تولید تیزرهای مبتنی بر هوش مصنوعی، ساخت روایت های تصویری شهری، طراحی کمپین های رسانه ای و اجرای پروژه های بزرگ تبلیغات محیطی بخشی از این مسیر بوده است. نماد این رویکرد را می توان در دیوارنگاره «جهان پناه» دید؛ اثری با وسعت حدود ۱۲۰۰ متر مربع که در اردیبهشت امسال روی یکی از بلندترین سازه های شهری اراک اجرا شد و به عنوان دومین دیوارنگاره بزرگ ایران شناخته می شود. از ایده اولیه تا طراحی، چاپ، نصب و بازتاب رسانه ای، همه مراحل این پروژه توسط تیم های وابسته به ماهور انجام شد.

از کلاس تا میدان

فعالیت در ماهور از پشت دوربین آغاز نمی شود؛ از کلاس درس کلید می خورد. هر سال ده ها دوره آموزشی در حوزه تصویربرداری، تدوین، طراحی گرافیک، روایت نویسی، خبرنگاری، تولید محتوای دیجیتال و این روزها هوش مصنوعی برگزار می شود. اما تفاوت این آموزش ها با بسیاری از کلاس های مشابه، پایان ماجراست؛ چرا که اینجا هنرجو بعد از پایان دوره، وارد باشگاه رشد ماهور می شود؛ جایی که آموزش، جای خود را به تجربه می دهد. شرکت کنندگان در قالب استودیوهای تخصصی، روی پروژه های واقعی کار می کنند، سفارش می گیرند، ایده می دهند و بخشی از تولیدات رسانه ای را خودشان انجام می دهند. باشگاه رشد ماهور امروز در سه شاخه گرافیک، رسانه و هوش مصنوعی فعالیت می کند و تلاش دارد حلقه مفقوده میان آموزش و بازار تولید محتوا را تکمیل کند.

استودیوهای که از دل مردم شکل گرفتند

یکی از متفاوت ترین تجربه های ماهور، ایجاد استودیوهای مردمی است. «هدام» تنها یکی از این استودیوهاست؛ گروهی از جوانان که از دل خانواده هنری ماهور شکل گرفته اند و امروز در حوزه ایده پردازی، طراحی دیوارنگاره، تولیدات شهری و روایت های تصویری فعالیت می کنند. مدل ماهور بر خلاف ساختارهای متمرکز، بر شبکه سازی استوار است؛ یعنی به جای آنکه همه تولیدات در یک دفتر انجام شود، ده ها گروه مستقل اما همسو شکل می گیرند و هر کدام بخشی از نیاز رسانه ای استان را بر عهده دارند.

وقتی رسانه وارد میدان شد

شاید مهم ترین آزمون ماهور، روز هایی بود که کشور درگیر جنگ ۱۲ روزه شد. در همان روزها، قرارگاه رسانه ای «شهید حاجی زاده» با محوریت ماهور تشکیل شد و بیش از ۱۱۰ نفر از فعالان رسانه ای، طراحان، فیلم سازان و خبرنگاران استان به صورت شبانه روزی وارد میدان شدند. حاصل این فعالیت، تولید ۱۶۷۲ اثر رسانه ای بود؛ آماري که ابعاد این عملیات رسانه ای را بهتر نشان می دهد.

رسانه فقط تولید محتوا نیست

کارنامه ماهور را نمی توان تنها با تعداد فیلم ها و پوسترهایش سنجید. این مجموعه در کنار تولید آثار رسانه ای، برگزار کننده رویدادهای آموزشی، نشست های تخصصی، باشگاه های فکری، دوره های روایتگری، آموزش هوش مصنوعی، رویدادهای تولید محتوا و برنامه های مسئله محور بوده است. همین نگاه باعث شده ماهور در مدت کوتاهی به محل رفت و آمد طیف متنوعی از دانشجویان، طلاب، خبرنگاران، هنرمندان، فیلم سازان، طراحان و فعالان فرهنگی استان تبدیل شود.

عملکرد ماهور در جنگ ۱۲ روزه

۱۴۰۳ تولید ویدئویی
۲۱۶ اثر گرافیکی
۷۲۰ محتوای منتشر شده در کانال ها و صفحات مجازی
۲۴ برنامه تلویزیونی
۱۴ اقدام شاخص میدانی
۴ تولید صوتی
مدل تولیدات:
کلیپ های کوتاه
مستند
اینفوگرافیک
پادکست
گزارش تلویزیونی
روایت های میدانی

یک زمین با ۲۰ هزار ستاره

روایت حضور دختران اراکی در جشنی متفاوت

ورزشگاه امام خمینی (ره) اراک، دیگر شبیه یک ورزشگاه نبود؛ سکوها از ساعت‌ها قبل پر شده بود، پرچم‌های رنگی در دست دختران موج می‌زد و صدای همخوانی سرودها، فضای ورزشگاه را فرا گرفته بود. آنچه در روز دختر و همزمان با دهه کرامت در اراک رقم خورد، تنها یک جشن مناسبتی نبود؛ «مثل ستاره» به یکی از بزرگ‌ترین اجتماعات دختران در استان مرکزی تبدیل شد؛ رویدادی که با حضور حدود ۲۰ هزار نفر، تصویری متفاوت از نشاط اجتماعی و مشارکت فرهنگی را به نمایش گذاشت.

یکی از بخش‌های ماندگار این مراسم، همخوانی جمعی سرود «مثل ستاره» و «عزیزم امام حسین» توسط هزاران نفر از حاضران بود؛ لحظه‌ای که صدای هزاران دختر و خانواده‌هایشان، ورزشگاه را به صحنه‌ای از همدلی و هم‌نوایی تبدیل کرد. در میانه برنامه نیز برگزار کنندگان با ادای احترام به جان‌باختگان حادثه بندر شهید رجایی، بخشی را به همدردی با مردم هرمزگان اختصاص دادند؛ اقدامی که نشان داد این جشن، در کنار شور و نشاط، از دغدغه‌های اجتماعی و ملی نیز غافل نیست.

فراتر از یک جشن مناسبتی

پایان بخش برنامه، نورافشانی گسترده آسمان اراک بود؛ اما شاید مهم‌تر از آن، تصویری بود که «مثل ستاره» از ظرفیت فعالیت‌های فرهنگی در استان مرکزی به نمایش گذاشت. گردشگر آمدن ۲۰ هزار نفر در یک برنامه ویژه دختران، آن هم با مشارکت خانواده‌ها، نشان داد که اگر برنامه‌ریزی فرهنگی متناسب با نیاز نسل جوان انجام شود، می‌توان رویدادهایی فراگیر، امیدآفرین و اثرگذار رقم زد. جشن «مثل ستاره» که به همت اداره کل تبلیغات اسلامی استان مرکزی و با مشارکت شهرداری اراک برگزار شد، تنها یک مناسبت برای گرمایش روز دختر نبود؛ بلکه روایتی از اعتماد به نسل نوجوان و جوان، سرمایه‌گذاری بر نشاط اجتماعی و خلق تجربه‌ای مشترک برای هزاران خانواده بود؛ تجربه‌ای که تامت‌ها در حافظه فرهنگی شهر اراک باقی خواهد ماند.

جشنی برای دختران؛ با روایت امید

جشن بزرگ «مثل ستاره» به مناسبت میلاد حضرت فاطمه معصومه (س) و روز دختر، با حضور گسترده خانواده‌ها و دختران از نقاط مختلف استان در ورزشگاه امام خمینی (ره) اراک برگزار شد. از ساعات ابتدایی عصر، مسیرهای منتهی به ورزشگاه مملو از جمعیتی بود که برای حضور در این برنامه آمده بودند؛ حضوری که در نهایت، آمار شرکت کنندگان را به حدود ۲۰ هزار نفر رساند و این جشن را به یکی از بزرگ‌ترین رویدادهای فرهنگی استان در سال تبدیل کرد. برنامه‌ریزی این مراسم بر پایه ایجاد فضایی شاد، خانوادگی و در عین حال هویت‌بخش برای دختران انجام شده بود؛ فضایی که در آن برنامه‌های هنری، آیینی و فرهنگی در کنار یکدیگر قرار گرفت تا جشن، تنها به اجرای چند برنامه صحنه‌ای محدود نشود.

از شعر و سرود تا همدلی با هرمزگان

حضور چهره‌های شناخته‌شده فرهنگی و هنری، یکی از ویژگی‌های این جشن بود. عبدالرضا هلالی، محمد اسداللهی، محمد معتمدی، صابر خراسانی، مرتضی بهاری، مژده خنجری، کریم منصوری، سارا روستاپور (خاله سارا) و حامد سلطانی در بخش‌های مختلف برنامه به اجرای شعر، سرود، مدیحه‌سرایی، اجرای صحنه و برنامه‌های ویژه کودک و نوجوان پرداختند و فضای ورزشگاه را به شور و نشاط آمیختند.

محله ها هم اربعینی می شوند

ابتکاری مردمی در استان همدان و در مسیر عتبات عالیات

اربعین در همدان فقط از کنار جاده ها آغاز نمی شود؛ اینجا چند روز مانده به اربعین، محله ها رنگ دیگری می گیرند. پرچم های سیاه و سرخ بر سردر خانه ها می نشینند، مسجدها و حسینیه ها برای پذیرایی از زائران آماده می شوند، کوچه ها یکی یکی صاحب موکب می شوند و مردم، هر کدام به اندازه توان خود، سهمی از میزبانی را بر عهده می گیرند. اگر در بسیاری از شهرهای مسیر اربعین، موکب ها محل خدمت رسانی هستند، در همدان این بار یک محله کامل، موکب می شود. استان همدان که یکی از مهم ترین مسیرهای عبور زائران اربعین از استان های شمالی، شمال شرق و مرکز کشور است، در آستانه اربعین با حدود ۲۰۰ موکب مردمی و اجرای طرح «محله اربعینی»، خود را برای میزبانی از میلیون ها زائر آماده می کند؛ طرحی که از سال ۱۴۰۲ آغاز شده و هر سال گسترده تر از قبل برگزار می شود.

پنج محله، پنج میزبان بزرگ

طرح «محله اربعینی» از سال ۱۴۰۲ با این هدف شکل گرفت که خدمت رسانی به زائران، تنها به چند موکب کنار جاده محدود نباشد و همه ظرفیت یک محله برای میزبانی به میدان بیاید. امروز پنج محله در مسیر رفت و برگشت زائران عتبات عالیات به عنوان «محله اربعینی» فعالیت می کنند که شاخص ترین آن ها، محله مریانج است.

چند روز مانده به اربعین، حال و هوای این محله ها تغییر می کند. مساجد، حسینیه ها و فضاهای عمومی برای اسکان و استراحت زائران آماده می شوند، موکب ها در خیابان ها برپا می شوند و ده ها گروه مردمی، هیأت مذهبی، پایگاه بسیج و گروه های جهادی هر کدام مسئولیتی را بر عهده می گیرند. در این محله ها زائران فقط غذای گرم دریافت نمی کنند؛ خدمات پزشکی، آرایشگری، تعمیرات، برنامه های فرهنگی، مشاوره، ایستگاه های ویژه کودکان و محل استراحت نیز برای آنان فراهم شده است تا سفرشان با آسودگی بیشتری ادامه پیدا کند.

۴ راهبرد مهم همدان

حجت الاسلام علی اصغر گرجی

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان همدان

حرف
نخستین

در سال های اخیر و با توجه به شرایط خاصی که بر استان حاکم بود، ۴ راهبرد اصلی را در پیش گرفتیم. نخست تقویت اعتماد مردم، دوم همگرایی میان فعالان فرهنگی استان، سوم هم افزایی میان مجموعه های فرهنگی و چهارم تشکیل جبهه واحد فرهنگی.

نخستین راهبرد که همان تقویت اعتماد سازی بود در چند مرحله پیگیری شد. نشست ها و جلسات متعدد، سفرهای شهرستانی

و گفت و گو با شبکه تبلیغ و مردم، ما در این مرحله تلاش کردیم به مردم نشان دهیم که خادم آنها هستیم.

راهبرد دوم به فعالان فرهنگی مربوط می شد. به دلیل عدم وجود یک محور واحد و یک محل تجمع و کانون هم افزایی در استان، انشقاق میان فعالان فرهنگی بوجود آمده بود و تلاش کردیم با برگزاری جلسات و نشست های مختلف، بار دیگر محور تجمع و فعالیت های فعالان فرهنگی در استان شویم. راهبرد سوم اما تلاش برای هم افزایی بین مجموعه های فرهنگی بود تا ضمن اینکه هویت و استقلال خود را حفظ می کنند، بتوانند با سایر مجموعه ها در ارتباط بوده و به صورت قرارگاهی فعالیت کنند. به این ترتیب موفق شدیم به این تصور نادرست مجموعه های فرهنگی که یا «باید مستقل کار کنیم» یا «در یکدیگر ادغام شویم» پایان داده و این مجموعه ها را حول یک محور جمع کنیم.

چهارمین راهبر ما در استان نیز ایجاد جبهه واحد فرهنگی بود که راهبردی بلند مدت است و در چند مرحله در حال اجراست. همه این فعالیت ها در سال ۱۴۰۴ اتفاقات خوبی را رقم زد که از جمله آنها می توان به تشکیل جلسات اندیشه ورزی بین مجموعه های مختلف به صورت مستمر و مداوم، تشکیل قرارگاه شهید حاجی زاده که به یک الگوی کشوری تبدیل شد، ستاد برگزاری مراسم امام شهید و ... اشاره کرد.

مسجد؛ قرارگاه محله در روزهای بحران

روایت
اول

وقتی جنگ تحمیلی سوم شروع شد مسجدی در یکی از محله‌های همدان دیگر فقط محلی برای اقامه نماز نبود، بلکه به مرکز فرماندهی، همفکری و حل مسئله محله تبدیل شد. تجربه‌ای که از جنگ ۱۲ روزه به دست آمده بود، این بار مبنای یک اقدام منسجم قرار گرفت و همه ظرفیت‌های مردمی را پای کار آورد.

حجت الاسلام

امیرحسین سالمی، امام محله حضر همدان است که در همان ساعات نخست جنگ، مسجد محله را به یک پایگاه تبدیل کرد. او می‌گوید:

همان ابتدا پایگاه‌های بسیج، فرماندهان حوزه مقاومت، مجموعه‌های فرهنگی و فعالان محله به یک نشست مشترک فراخوانده شدند. ما از قبل ظرفیت‌ها و چالش‌های محله را شناسایی کرده بودیم و بر اساس همین شناخت، تقسیم کار میان ارکان مختلف انجام گرفت. نتیجه این هماهنگی، برگزاری نخستین تجمع مردمی در همان شب اول جنگ بود؛ تجمعی که پیش از اعلام رسمی اخبار و با حضور گسترده مردم برگزار شد و آغازگر موجی از همدلی در محله بود.

با ادامه شرایط جنگی، «ستاد جنگ محله» شکل گرفت. مسجد به مرکز تصمیم‌گیری و مدارس به اتاق وضعیت تبدیل شدند. هر مسئله‌ای که در محله پیش می‌آمد، از طریق مسجد پیگیری می‌شد و مردم برای همفکری و حل مشکلات، مسجد را نخستین مقصد خود می‌دانستند. این مشارکت مردمی در دیگر مناسبت‌ها نیز ادامه یافت. در چهارشنبه‌سوری، به جای رها کردن محله در معرض آسیب، مردم در نقاط پرخطر موبک‌های محلی برپا کردند و با توزیع غذا و پذیرایی، فضایی امن و صمیمی ایجاد کردند. به گفته حاج آقا سالمی، نوجوانان و بانوان نیز نقش پررنگی در این حرکت داشتند. نوجوانان مسئولیت روایتگری رسانه‌ای، برگزاری هیئت‌های کوچه‌محور و اجرای برنامه‌های فرهنگی را بر عهده گرفتند و بانوان با اهدای چادرهای مشکی و دوخت پرچم‌های «لیک یا خمنه‌ای»، جلوه‌ای از مشارکت داوطلبانه را به نمایش گذاشتند.

وقتی همه یک محله خادم می‌شوند

آنچه محله‌های اربعینی را از یک موبک معمولی متمایز می‌کند، مشارکت همه مردم است. اینجا فقط اعضای یک هیأت یا یک مسجد فعال نیستند؛ خانواده‌ها، کسبه، جوانان، بانوان، پزشکان، آرایشگران، رانندگان و گروه‌های جهادی، هر کدام بخشی از خدمت را بر عهده می‌گیرند. یکی غذا می‌پزد، دیگری برای اسکان زائران فرش پهن می‌کند، گروهی خدمات درمانی ارائه می‌دهند و عده‌ای نیز مسئول راهنمایی و استقبال از زائران هستند. برای همین است که برگزار کنندگان این طرح، از «محله اربعینی» سخن می‌گویند؛ یعنی محله‌ای که همه ساکنانش خود را خادم زائران امام حسین (ع) می‌دانند.

۲۰۰ موبک در مسیر کربلا

در کنار محله‌های اربعینی، حدود ۲۰۰ موبک مردمی نیز در سراسر استان همدان فعال هستند. این موبک‌ها از ورودی استان در محور همدان - ساوه تا خروجی استان به سمت کرمانشاه، در مسیر رفت و بازگشت زائران برپا می‌شوند. غرفه کودک، خدمات فرهنگی، مشاوره، پذیرایی، غذای گرم، استراحتگاه و خدمات رفاهی، تنها بخشی از خدماتی است که در این موبک‌ها ارائه می‌شود. حسین، یکی از خادمان موبک روستای امزاجرد، می‌گوید: «بیشتر مردم روستای ما کشاورز و دامدار هستند. خیلی‌ها از همان فصل برداشت محصول، سهم اربعین را کنار می‌گذارند. بعضی‌ها راهی کربلا می‌شوند و آن‌هایی که می‌مانند، اینجا خدمت می‌کنند.» بانویی که همه او را «بی‌بی رقیه» صدا می‌زنند، سال گذشته دو میلیارد تومان از پس‌انداز سفر خود را برای پذیرایی از زائران اربعین اهدا کرد. دامداری نیز هر سال نخستین گوساله‌ای را که بعد از اربعین متولد می‌شود، برای زائران سال آینده نذر می‌کند؛ یک سال آن را پرورش می‌دهد و در آستانه اربعین، گوشت آن را برای تهیه غذای زائران اختصاص می‌دهد. همه اینها تنها گوشه‌ای از خدمات مردم همدان به زائران اربعین است.

همه چیز از یک برف شروع شد

اما داستان این میزبانی، خیلی قبل‌تر آغاز شده است. دی‌ماه سال ۱۳۹۲، بارش سنگین برف جاده‌های همدان را مسدود کرد و صدها زائر بازگشته از اربعین در مسیر ماندند. مردم استان، بدون هیچ فراخوانی، راهی جاده‌ها شدند؛ زائران را به خانه‌ها، مساجد و حسینیه‌ها بردند، برایشان غذا تهیه کردند و شب را در کنارشان ماندند. همان برف، آغاز یک فرهنگ شد. مردم فهمیدند که می‌توانند خادمی زائران را فقط در عراق تجربه نکنند؛ از همان زمان، موبک‌های مردمی شکل گرفت و بعدها این تجربه به محله‌های اربعینی رسید.

اختلاف ها به جای دادگاه در این مسجد پایان می یابد

روایت
دوم

برای حل یک اختلاف خانوادگی یا دعوای همسایگی، اولین جایی که به ذهن خیلی ها می رسد، دادگاه یا شورای حل اختلاف است؛ اما در شهرک فرهنگیان همدان، بسیاری از پرونده ها پیش از آنکه به مراجع قضایی برسند، راهی مسجد پیامبر اعظم (ص) می شوند؛ جایی که ریش سفیدان محله و چند حقوقدان دور یک میز می نشینند و تلاش می کنند اختلاف ها را با گفت و گو به صلح ختم کنند.

این شیوه از زمان حضور حجت الاسلام محمد عبدالله پور به عنوان امام محله مسجد پیامبر اعظم (ص) جدی تر دنبال شده است. او که بیش از سه سال است امامت این مسجد را بر عهده دارد، معتقد است مسجد تنها محل اقامه نماز نیست، بلکه باید به کانون حل مسائل اجتماعی مردم نیز تبدیل شود. بر همین اساس، کمیته ای متشکل از ریش سفیدان، معتمدان محلی و حقوقدانان در مسجد تشکیل شده است؛ کمیته ای که تاکنون نزدیک به ۵۰ پرونده اختلاف میان شهروندان را با میانجیگری و گفت و گو به سرانجام رسانده و مانع از کشیده شدن بسیاری از اختلافات به دادگاه شده است.

اما نقش مسجد پیامبر اعظم (ص) به حل اختلافات محدود نیست. این مسجد که روزانه میزبان بیش از ۵۰۰ نمازگزار است، به مرکزی برای فعالیت های فرهنگی، اجتماعی و خیریه نیز تبدیل شده است. ۸۰ خانوار نیازمند تحت پوشش خدمات حمایتی مسجد قرار دارند و در کنار آن، مشاوره خانواده، برنامه های پیشگیری از طلاق و فعالیت های جهاد تبیین نیز دنبال می شود. جذب نسل نوجوان نیز از دیگر محورهای فعالیت این مسجد است. تشکیل هیئت ۳۰۰ نفره نوجوانان، برگزاری اعتکاف با حضور ۷۰۰ نفر، گروه های قرآنی، سرود و تعزیه و همچنین فعالیت گسترده هیئت بانوان و مجموعه «دختران حاج قاسم»، مسجد را به یکی از فعال ترین مراکز فرهنگی محله تبدیل کرده است. تجربه مسجد پیامبر اعظم (ص) نشان می دهد اگر ظرفیت ریش سفیدان، معتمدان و متخصصان هر محله در کنار مسجد قرار بگیرد، این مکان می تواند علاوه بر نقش عبادی، به مأمی برای حل اختلافات، تقویت همدلی و افزایش آرامش اجتماعی نیز تبدیل شود.

همزمان با ماه مبارک رمضان، پویش رسانه ای «خانواده قرآنی» با هدف ترویج انس خانوادگی با قرآن کریم راه اندازی شد و از خانواده ها خواسته شد لحظات ناب محافل قرآنی خود را ثبت و روایت کنند؛ پویشی که از میلاد امام حسن مجتبی (ع) تا عید سعید فطر، بر پا بود.

فروردین

تجلیل از معلمان و مربیان فعال نهضت ملی «زندگی با آیه ها»، برگزاری بیش از ۸۰ محفل قرآنی در مساجد شهری و روستایی توپسرکان، برگزاری جشن بزرگ «شهر دخت» و بزه دختران همدانی و نیز اجرای بیستمین دوره آزمون های تخصصی حفظ قرآن کریم، از مهم ترین برنامه های این ماه به شمار می رفت.

اردیبهشت

همایش بزرگ مبلغان و طلاب استان همدان و اجرای پویش ملی «میثاق با فتح» برگزار شد؛ برنامه هایی که با هدف تقویت فعالیت های تبلیغی و گسترش فرهنگ تدبیر در قرآن کریم برگزار شد. همچنین نشست تخصصی «جنگ ۱۲ روزه از منظر قرآن کریم» با حضور استاد علی صبحی برگزار شد.

تیر

با راه اندازی هنرواره رسانه ای «ما همه خبرنگار هستیم» و پویش «همراه با رسانه ملی»، زمینه حضور ائتلاف مختلف مردم در تولید آثار رسانه ای و روایت فعالیت های فرهنگی فراهم شد و تولیدات متنوعی در حوزه فیلم، عکس، موشن گرافی، پادکست، شعر و دل نوشته به دبیرخانه این رویداد ارسال شد.

خرداد

بانوان جهادگر استان با حضور در موبک های مردمی، در سه شیفت کاری به پخت غذا، پذیرایی، اسکان و خدمت رسانی به بیش از ۱۵ هزار زائر پرداختند و نمونه ای از مشارکت مردمی در بزرگ ترین اجتماع مذهبی جهان را رقم زدند.

مرداد

همزمان با سالروز میلاد پیامبر اعظم (ص)، شاد پیمایی خانوادگی «امت احمد» با حضور گسترده مردم همدان برگزار شد. این برنامه با هدف تقویت نشاط اجتماعی و نمایش وحدت امت اسلامی، یکی از پر شور ترین اجتماعات مردمی استان در سال ۱۴۰۴ بود.

شهریور

ماموریت «شهید حاجی زاده» در همدان

روایت
نهم

همزمان با تحولات اخیر منطقه و تأکید بر تقویت انسجام و آمادگی مردمی، «قرارگاه مردمی شهید سردار حاجی زاده» از سال ۱۴۰۴ در همدان فعالیت خود را آغاز کرد. قرارگاهی که با تدبیر نماینده ولی فقیه در استان و با محوریت اداره کل تبلیغات اسلامی تشکیل شده و قرار است ظرفیت‌های مردمی، فرهنگی و جهادی استان را در قالب یک شبکه منسجم ساماندهی کند.

به گفته مدیرکل تبلیغات اسلامی استان همدان، این قرارگاه با هدف پرهیز از فعالیت‌های پراکنده و ایجاد هم‌افزایی میان هیأت‌های مذهبی، گروه‌های جهادی، امامان محله، فعالان فرهنگی و رسانه‌ای، بانوان فعال، طلاب و دیگر تشکلهای مردمی شکل گرفته است. این مجموعه فعالیت خود را ابتدا با پنج کارگروه آغاز کرد، اما اکنون در قالب شش معاونت و چندین کارگروه تخصصی در حوزه‌های جهاد تبیین، رسانه، خدمات اجتماعی، پشتیبانی، آمادگی محلات و حفظ سرمایه اجتماعی فعالیت می‌کند. از مهم‌ترین مأموریت‌های این قرارگاه، توانمندسازی محلات برای مواجهه با شرایط بحرانی، آموزش نیروهای مردمی، استفاده از ظرفیت مساجد، ایجاد شبکه‌های محلی برای امدادسانی اولیه، مقابله با جنگ روانی و شناختی و تقویت ارتباط میان مردم و نهادهای فرهنگی عنوان شده است. یکی از نخستین اقدامات این قرارگاه، حمایت از اجرای یک طرح فرهنگی و تبلیغی در ایام محرم بود؛ طرحی که به ابتکار طلاب مدرسه علمیه امام سجاد(ع) و با همکاری حوزه‌های علمیه در سطح شهر همدان اجرا شد. در قالب این برنامه، میزهای تخصصی مشاوره خانواده، حقوقی، روان‌شناسی، فرزندآوری و گفت‌وگوی چهره‌به‌چهره با مردم برپا شد و مبلغان و خواهران طلبه به پرسش‌ها و دغدغه‌های شهروندان پاسخ دادند. مسئولان قرارگاه، این برنامه را نمونه‌ای از مأموریت اصلی این تشکیلات می‌دانند؛ یعنی استفاده از ظرفیت‌های مردمی برای حضور مؤثر در عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی، تقویت جهاد تبیین و افزایش انسجام اجتماعی از طریق مشارکت سازمان‌یافته تشکلهای مردمی و مذهبی.

اداره تبلیغات اسلامی شهرستان رزن با بهره‌گیری از ظرفیت شبکه مبلغان، موفق شد زمینه صلح و سازش ۱۲۶۳ اختلاف خانوادگی را فراهم کند. برگزاری صدها جلسه تربیتی، اعزام مبلغان تخصصی خانواده و اجرای دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی نیز از دیگر اقدامات شاخص بود.

گردهمایی ستاپیشگران اهل بیت(ع) استان همدان همزمان با میلاد حضرت امیرالمؤمنین(ع) برگزار شد و فعالان عرصه مداحی و ستایشگری با نماینده ولی فقیه در استان دیدار کردند.

همدان، میزبان نخستین رویداد کشوری «جنگ روایت‌ها» شد؛ رویدادی که با حضور فعالان رسانه‌ای، به بررسی ابعاد مختلف جنگ روایت، فناوری‌های نوین رسانه‌ای و مردمی‌سازی روایت پرداخت. همچنین اجتماع بزرگ دختران «حاج قاسم» در ایام فاطمیه برگزار شد.

رژه تراکتورسواران فامنین در حمایت از نیروهای مسلح و اجرای نهضت «زندگی با آیه‌ها» در بازار ملابر برگزار شد. حضور روحانیون در میان بازاریان و تبیین مفاهیم قرآنی همچون رزق حلال، امانت‌داری و انصاف، جلوه‌ای از پیوند معارف قرآن با زندگی روزمره مردم و فعالیت‌های اقتصادی بود.

همدان میزبان نشست مشترک رئیس سازمان تبلیغات اسلامی کشور با مسئولان ارشد شد. در این نشست، توسعه زیرساخت‌های فرهنگی و رسانه‌ای استان مورد بررسی قرار گرفت و ایجاد مرکز رسانه، اردوگاه فرهنگی-تربیتی، کافه‌های رفیقانه و مجتمع فرهنگی از مهم‌ترین مصوبات آن به‌شمار می‌رفت.

ياسوج، پاي‌تخت شعر عاشورايي

«از فصل به سر رسیدن»
روایت قد کشیدن یک کنگره آیینی

ياسوج در پایان سومین دوره کنگره بین‌المللی شعر آیینی «از فصل به سر رسیدن» نشان داد که دیگر تنها میزبان یک مراسم استانی نیست. حضور ۸۷۳ شاعر از پنج کشور، ارسال بیش از دو هزار اثر و گردهم آمدن نام‌های شناخته‌شده شعر آیینی، این رویداد را به یکی از جریان‌های نوظهور و قابل اعتنائی شعر متعهد کشور تبدیل کرد. سه سال پیش کمتر کسی تصور می‌کرد کنگره‌ای که در دامنه‌های دنا و با محوریت شعر عاشورایی متولد شد، در سومین دوره خود میزبان شاعرانی از ایران، افغانستان، پاکستان، هند و تاجیکستان باشد. اما سومین دوره کنگره بین‌المللی شعر آیینی «از فصل به سر رسیدن» نشان داد که اگر یک رویداد فرهنگی با برنامه‌ریزی مستمر، هویت مشخص و نگاه ملی پیش برود، می‌تواند در مدت کوتاهی به جایگاهی فراتر از مرزهای جغرافیایی خود برسد.

عاشورا؛ محور وحدت شعر و هویت ایرانی

سومین دوره کنگره با شعار «ایران، امام حسین (ع)» برگزار شد؛ شعاری که تلاش کرد میان فرهنگ عاشورا، هویت ایرانی و ادبیات مقاومت پیوند برقرار کند. برگزار کنندگان این دوره، علاوه بر موضوعات کلاسیک شعر عاشورایی، بخش ویژه‌ای به روایت رشادت‌های مردم ایران، پاسداشت فرماندهان و دانشمندان شهید، مظلومیت مردم در جنگ ۱۲ روزه، وحدت اقوام ایرانی و مفهوم مقاومت اختصاص دادند؛ رویکردی که باعث شد شعرهای این دوره تنها در مرز مرثیه باقی نمانند و به روایت امروز جامعه نیز بپردازند. حجت‌الاسلام سیدرضا افتخاری، مدیر کل تبلیغات اسلامی کهنگیلویه و بویراحمد، هدف اصلی کنگره را تقویت هویت ملی و انقلابی، کشف استعدادهای ادبی و تبیین مفاهیم عاشورایی با زبان شعر عنوان کرد؛ نگاهی که در انتخاب شعار و محورهای جشنواره نیز نمود داشت.

از دو هزار شعر تا انتخاب برگزیدگان

حجم آثار رسیده، کار هیأت داوران را دشوار کرده بود. در سومین دوره که در سال ۱۴۰۴ برگزار شد، ۲ هزار و ۱۷۳ اثر از ۸۷۳ شاعر به دبیرخانه کنگره ارسال شد؛ آماري که برای یک

چهار راهبرد برای تحول فرهنگی

حجت‌الاسلام سیدرضا افتخاری

مدیر کل سازمان تبلیغات اسلامی کهنگیلویه و بویراحمد

حرف
نخست

استان کهنگیلویه و بویراحمد با برخورداری از پیشینه‌ای درخشان در ولایت‌مداری، غیرت دینی، بافت اصیل عشایری و سرمایه‌های عظیم انسانی، دارای

مختصات فرهنگی و اجتماعی ویژه‌ای است. در همین راستا، اداره کل تبلیغات اسلامی این استان به عنوان قرارگاه مرکزی و راهبردی فرهنگ دینی، تلاش می‌کند تا سیاست‌های کلان سازمان را از قالب بخشنامه‌های عمومی خارج کرده و با واقعیت‌های میدانی و بومی استان پیوند زند.

به منظور پاسخگویی به نیازهای روز، مقابله با چالش‌های نوپدید (نظیر حاشیه‌نشینی و تغییرات جمعیتی) و بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت‌های مردمی، نقشه راه این اداره کل بر اساس انطباق سیاست‌های ملی با مقتضیات محلی تدوین شده است. بر این مبنا، حرکت فرهنگی سازمان در سطح استان بر پایه چهار راهبرد اساسی و تحول‌آفرین بنا شده است؛

اول، تقویت هویت دینی و انقلابی مردم استان. این راهبرد بر پیوند عمیق سنت‌های بومی با ارزش‌های اسلامی و انقلاب تمرکز دارد که با برگزاری یادواره‌ها، تقویت هیئات مذهبی محلی و ترویج سبک زندگی اسلامی-ایرانی محقق شده و سدی در برابر بحران هویت نسل جدید می‌سازد.

دوم، بسترسازی برای هم‌افزایی نهادها و سازمان‌های فرهنگی. این راهبرد، سازمان تبلیغات را به مثابه قرارگاه و نقطه وصل معرفی می‌کند. به جای اقدامات پراکنده و مقطعی، حمایت‌ها به صورت هدفمند، برنامه‌ریزی شده و جبهه‌ای به سمت اولویت‌های واقعی و بوم‌محور استان هدایت می‌شود.

سوم، ایجاد و تقویت هسته‌های جوان انقلابی. این راهبرد بر کادرسازی و توانمندسازی جوانان مستعد و بانگیزه استان تأکید دارد. هدف، گذار از تصدی‌گری دولتی و سپردن میدان عمل به گروه‌های خودجوش مردمی است.

چهارم، رفع آسیب عدم توازن زیرساخت‌ها با نیازهای فرهنگی. این راهبرد به دنبال تحقق «عدالت فرهنگی» است؛ یعنی توزیع عادلانه امکانات، تمرکززدایی از مرکز استان، تخصیص منابع به مناطق محروم و حاشیه‌نشین، و به‌روزرسانی ابزارهای تبلیغی.

ایده‌ای که مسیر چند زندگی را تغییر داد

روایت
اول

مهم‌ترین قدم برای برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی، پیدا کردن ریشه مشکل و حل آن است. تجربه روستای مارگون در استان کهگیلویه و بویراحمد، نمونه‌ای از همین نگاه است؛ جایی که یک ایده اشتغال‌زایی، تعدادی از زنان گرفتار در چرخه آسیب را از مسیر گذشته جدا و آنها را به فعالان اجتماعی و فرهنگی تبدیل کرد.

به گفته حجت‌الاسلام کاظم رضایی، مدیر اداره تبلیغات اسلامی شهرستان مارگون، روایت این تغییر از روزی آغاز شد که او برای بررسی وضعیت

یکی از روستاهای منطقه به آنجا رفت. روستایی که به دلیل فعالیت گسترده در زمینه فروش مواد مخدر، به یکی از چالش‌های اصلی شهر تبدیل شده بود و بخش قابل توجهی از زنان نیز در این چرخه گرفتار بودند.

او می‌گوید پس از حضور در منطقه و گفت‌وگو با این زنان، متوجه شد بسیاری از آنها نه از روی انتخاب، بلکه به دلیل فقر، بیکاری و مشکلات خانوادگی وارد این مسیر شده‌اند. تعدادی از آنها همسرانی معتاد یا زندانی داشتند و برای تأمین هزینه‌های زندگی خانواده، راهی جز این کار پیش روی خود نمی‌دیدند.

در این شرایط، به جای تمرکز صرف بر برخورد قضایی، ایده‌ای برای ایجاد اشتغال مطرح شد؛ راهاندازی یک نانوائی سنتی که بتواند برای زنان بی‌سرپرست و بدسرپرست شغل پایدار ایجاد کند. نتیجه این طرح، تغییر زندگی تعداد زیادی از زنان روستا بود. ۱۵ نفر از آنها وارد مجموعه نانوائی شدند و پس از آن تعداد بیشتری از بانوان نیازمند نیز به این طرح پیوستند. محصول این کارگاه نه تنها در منطقه، بلکه به نقاط مختلف کشور ارسال شد و زنان شاغل در آن اکنون علاوه بر درآمد ماهانه، از بیمه و امنیت شغلی برخوردار هستند. تجربه مارگون نشان می‌دهد مبارزه با آسیب‌های اجتماعی زمانی موفق خواهد بود که در کنار اصلاح رفتار، فرصت دوباره‌ای برای ساختن زندگی به افراد داده شود.

رویداد سه‌ساله، قابل توجه و بی‌انگرم اعتماد جامعه ادبی به این جشنواره است. آثار در چند مرحله بررسی شدند تا در نهایت برگزیدگان بخش‌های مختلف معرفی شوند. در بخش شعر فارسی، ۲۵ شاعر به عنوان برگزیده و ۱۱ نفر شایسته تقدیر شناخته شدند. همچنین در بخش شعر گویشی، ۹ شاعر برگزیده و ۶ شاعر شایسته تقدیر معرفی شدند. حضور شاعرانی از پاکستان و افغانستان در میان برگزیدگان، نشان داد که این کنگره توانسته مخاطبانی فراتر از مرزهای ایران پیدا کند و ظرفیت زبان فارسی را در ایجاد پیوندهای فرهنگی به نمایش بگذارد.

شعر اقوام؛ سرمایه‌ای که دیده شد

یکی از نقاط قوت «از فصل به سر رسیدن» توجه به شعر گویشی بود. برخلاف بسیاری از جشنواره‌های ادبی که تمرکز خود را بر شعر فارسی قرار می‌دهند، این کنگره بخش مستقلی را به شعر لری و قشقایی اختصاص داد؛ تصمیمی که با استقبال شاعران اقوام همراه شد. این رویکرد، علاوه بر پاسداشت فرهنگ بومی، نشان داد که روایت عاشورا تنها به یک زبان محدود نیست و اقوام ایرانی نیز سهم مهمی در ادبیات آیینی کشور دارند.

اعتباری که با حضور بزرگان به دست آمد

یکی از دلایل تثبیت جایگاه این کنگره، حضور مستمر چهره‌های شناخته‌شده شعر آیینی در سه دوره گذشته بود. نام‌هایی چون یوسفعلی میرشکاک، علیرضا فزوه، ناصر فیض، زکریا اخلاقی، رضا اسماعیلی، احده‌بزرگی، محمود حبیبی کسبی، علی داوودی، قادر طراوت‌پور، رحمت‌رسولی مقدم، سحر شریفی، فریادبوسقی و عالییه مهرابی، به عنوان داور با مهمان ویژه در دوره‌های مختلف این رویداد حضور یافتند؛ حضوری که به اعتبار علمی و ادبی کنگره افزود و اعتماد شاعران سراسر کشور را جلب کرد.

سه سال؛ سه گام رو به جلو

مرور مسیر سه دوره کنگره، روندی صعودی را نشان می‌دهد. دوره نخست با هدف پایه‌گذاری این رویداد و معرفی آن به جامعه ادبی کشور برگزار شد و با حضور شاعران و داوران نام‌آشنا، اعتبار اولیه خود را به دست آورد. دوره دوم، دامنه مشارکت شاعران را گسترش داد و جایگاه کنگره را در میان رویدادهای شعر آیینی تثبیت کرد. سومین دوره اما نقطه عطف این مسیر بود؛ دوره‌ای که با حضور شاعران پنج کشور، ثبت بیش از دو هزار اثر، توجه ویژه به شعر اقوام و پیوند دادن عاشورا با هویت ایرانی و ادبیات مقاومت، نشان داد «از فصل به سر رسیدن» دیگر یک تجربه نوپا نیست، بلکه به یک جریان فرهنگی در حال رشد تبدیل شده است.

۱۶ سال رفاقت با مردم

روایت
دوم

خیلی از مساجد این روزها نه فقط جایی برای عبادت، که محلی برای پرورش امید، آموزش، همدلی و حل مشکلات مردم محله هستند. مسجد امام حسین (ع) در شهرستان چرام استان کهگیلویه و بویر احمد، نمونه‌ای از همین مساجد است؛ مسجدی که از ۱۶ سال پیش، حجت الاسلام سید شریف خاضع، امام جماعت مسجد، آن را به پایگاهی برای فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و خدمت‌رسانی تبدیل کرده است.

حجت الاسلام خاضع از سال‌ها قبل فعالیت خود را در این مسجد آغاز کرد؛ در ابتدا برگزاری مراسم‌های مذهبی، جلسات دعا، برنامه‌های محرم و صفر و ... بود اما کم کم کلاس‌های آموزشی و برنامه‌های دیگر هم به آن اضافه شد. یکی از ویژگی‌های حاج آقا خاضع، ارتباط نزدیک با مردم و توجه به مسائل اجتماعی است. مشاوره حضوری و تلفنی برای حل مشکلات خانواده‌ها، برگزاری جلسات قرآن در مسجد و منازل، تشکیل شبکه نیکوکاری و ساماندهی کمک به خانواده‌های نیازمند، از جمله اقداماتی است که با حضور او و همراهی اهالی مسجد شکل گرفته است.

اما شاید بزرگ‌ترین اتفاق در مسیر فعالیت این مسجد، بازسازی و توسعه آن باشد. مسجد قدیمی که دیگر پاسخگوی جمعیت نمازگزاران و برنامه‌های فرهنگی نبود، با مشارکت خیرین و کمک‌های مردمی از سال ۱۳۹۳ وارد مرحله تخریب و بازسازی شد و امروز با زیربنایی بیش از ۸۰۰ متر مربع، به یکی از بزرگ‌ترین و مجهزترین مساجد شهرستان تبدیل شده است. نکته مهم این پروژه، تأمین تمام هزینه‌ها از طریق مشارکت‌های مردمی بود.

فعالیت‌های جهادی نیز بخش دیگری از کارنامه مسجد امام حسین (ع) است. تهیه و توزیع بسته‌های معیشتی، کمک به خانواده‌های نیازمند، برگزاری اردوهای فرهنگی و خانوادگی و اجرای برنامه‌های محرومیت‌زدایی با استفاده از ظرفیت مردم، نشان می‌دهد این مسجد توانسته سرمایه اجتماعی محله را فعال کند.

برگزاری رویداد بین‌المللی «دختران حاج قاسم» و دوره تربیت مربی تدبیر در قرآن با حضور بانوان فعال، همراه با جلسات هفتگی حفظ، تدبیر و پاسخ به شبهات، آغازی پررنگ برای فعالیت‌های فرهنگی و قرآنی استان رقم زد.

فروردین

از خادمان موکب‌ها و گروه‌های جهادی شهرستان باشت تجلیل بعمل آمد. همچنین مردم یاسوج با برگزاری محفل قرآنی، شب شعر و آیین شام غریبان، با خانواده‌های آسیب‌دیدگان حادثه بندرعباس ابراز همدردی کردند. اجرای سرود «سلام فرمانده» نیز با حضور گسترده نوجوانان و خانواده‌ها برگزار شد.

اردیبهشت

همایش «طلایه‌داران تبلیغ» در یاسوج برگزار شد. این همایش با حضور مبلغان، مبلغات، طلاب و فعالان فرهنگی و قرآنی، فرصتی برای هم‌اندیشی، هم‌افزایی و تبیین مأموریت‌های تبلیغی در شرایط جدید فرهنگی و اجتماعی کشور فراهم کرد.

تیر

مردم یاسوج با حضور گسترده و خودجوش، جنایات رژیم صهیونیستی را محکوم و از جبهه مقاومت حمایت کردند. برگزاری تجمع‌های مردمی و برنامه‌های فرهنگی، جلوه‌ای از همبستگی، روحیه انقلابی و حمایت مردم استان از آرمان‌های مقاومت و ملت‌های مظلوم را به نمایش گذاشت.

خرداد

بانوی ۷۳ ساله‌ای از استان توانست تنها در دو ماه جزء سی ام قرآن کریم را حفظ کند؛ موفقیتی که بازتابی از گسترش فرهنگ انس با قرآن و اثربخشی برنامه‌های آموزشی و تدبیری در میان اقشار مختلف مردم بود.

مرداد

برگزاری جشن بزرگ «امت احمد» در یاسوج، صحنه‌ای از وحدت، همدلی و نشاط اجتماعی را رقم زد. این مراسم با حضور گسترده مردم و اجرای برنامه‌های فرهنگی، هنری و مذهبی، ارادت مردم استان به پیامبر اکرم (ص) و اهمیت وحدت اسلامی را به نمایش گذاشت.

شهریور

رقابت بیش از ۱۰۰ مداح در «نوای اشک»

روایت
سوم

سوگواره مداحی «نوای اشک» نام رویدادی بود که سال ۱۴۰۴ برای نخستین بار در کهگیلویه و بویراحمد برگزار شد و توانست ده‌ها استعداد ناشناخته مداحی استان را به میدان بیاورد. این سوگواره که با محوریت مقتل خوانی و نوحه خوانی برگزار شد، در سه گروه سنی نوجوان، جوان و بزرگسال برنامه‌ریزی شد و مسئولان برگزارکننده از همان ابتدا تأکید داشتند که هدف، صرفاً انتخاب چند برگزیده نیست، بلکه شناسایی و حمایت از استعدادهایی است که کمتر فرصت حضور در محافل رسمی را داشته‌اند.

فراخوان سوگواره، شیوه‌ای ساده اما هدفمند داشت. شرکت‌کنندگان باید فیلمی سه دقیقه‌ای از اجرای مقتل خوانی یا نوحه خوانی خود، بدون استفاده از تجهیزات صوتی حرفه‌ای یا فاکت‌های ویژه، با تلفن همراه ضبط و به دبیرخانه ارسال می‌کردند. بر اساس اعلام دبیرخانه، ۱۵۰ اثر به سوگواره رسید که پس از بررسی اولیه، ۱۱۴ اثر شرایط حضور در مرحله بعد را کسب کردند و در نهایت ۹۵ مداح از نقاط مختلف استان به مرحله نهایی و اجرای حضوری راه یافتند.

مرحله نهایی نخستین سوگواره «نوای اشک» در یاسوج برگزار شد؛ جایی که مداحان منتخب، آثار خود را در حضور هیأت داوران اجرا کردند. در نهایت آثار در سه گروه سنی ۱۳ تا ۱۸ سال، ۱۹ تا ۳۱ سال و بالای ۳۱ سال و بر اساس پنج شاخص تخصصی ارزیابی شدند و در پایان، از هر گروه سنی سه نفر به عنوان برگزیده و سه نفر نیز شایسته تقدیر معرفی شدند.

شاید مهم‌ترین ویژگی «نوای اشک» توجه همزمان به سه نسل از مداحان باشد؛ از نوجوانان علاقه‌مند تا پیشکسوتان. این تقسیم‌بندی سنی نشان می‌دهد برگزارکنندگان تلاش کرده‌اند فرآیند استعدادیابی را از سنین پایین آغاز کنند و میان نسل‌های مختلف مداحی پیوند برقرار سازند؛ موضوعی که می‌تواند در آینده به تربیت نیروهای تازه‌نفس برای هیأت‌های مذهبی استان منجر شود.

دومین کنگره ملی آیت‌الله سید کرامت‌الله ملک‌حسینی (ره) در یاسوج برگزار شد. این رویداد با حضور علما، دانشگاهیان، طلاب و اقشار مختلف مردم برگزار شد و به تبیین ابعاد علمی، فرهنگی، اجتماعی و مبارزاتی این عالم برجسته استان پرداخت.

آبان

مهر

دوره تربیت مربی تدبیر در قرآن با حضور فعالان قرآنی استان‌های بوشهر و کهگیلویه و بویراحمد برگزار شد. این دوره با هدف تربیت مربیان توانمند، انتقال تجربه میان فعالان قرآنی و گسترش آموزش‌های مبتنی بر تدبیر در قرآن برپا بود.

دی

آذر

جلسه توجیهی طلاب طرح «امین» تشکیل شد. این نشست با همکاری اداره کل تبلیغات اسلامی و آموزش و پرورش برگزار شد و بر نقش طلاب در مدارس، تقویت فعالیت‌های تربیتی، پاسخگویی به نیازهای دانش‌آموزان و گسترش همکاری‌های فرهنگی میان حوزه و آموزش و پرورش تأکید داشت.

اسفند

بهمن

با تشکیل شورای گسترش فعالیت‌های قرآنی استان، گامی مهم برای هماهنگی میان دستگاه‌ها و مجموعه‌های قرآنی برداشته شد. این شورا با هدف توسعه فرهنگ قرآنی، هم‌افزایی نهاد‌های دولتی و مردمی و ارتقای برنامه‌های آموزشی و ترویجی قرآن فعالیت خود را آغاز کرد.

نخستین رویداد استانی «زن و خانواده» برگزار شد. این برنامه با هدف ترویج الگوی زن مسلمان ایرانی، تقویت بنیان خانواده و تجلیل از بانوان اثرگذار برگزار شد و در آن اداره کل تبلیغات اسلامی کهگیلویه و بویراحمد به عنوان دستگاه برتر حوزه خانواده معرفی شد.

رویداد «الگوی سوم زن مسلمان» در یاسوج برگزار شد. این نشست با حضور مدیران پرورشی مدارس و فعالان فرهنگی، به تبیین جایگاه زن مسلمان در اندیشه انقلاب اسلامی و نقش آفرینی اجتماعی، فرهنگی و تربیتی بانوان در جامعه پرداخت.

«جهاد تبیین» با تمرکز بر جریان سازی رسانه‌ای

حجت الاسلام صالح آقابابایی

مدیر کل تبلیغات اسلامی چهارمحال و بختیاری

حرف
نهمین

سند راهبردی «جهاد تبیین» با تحولی بنیادین، از «توزیع منفعل محتوا» به «خلق روایت اول و جریان ساز» تغییر یافته و «مرکز رسانه بانوان و نوجوانان» را در خط مقدم

این عملیات معرفی می‌کند؛ این رویکرد یعنی مردمی سازی تبلیغ، توانمندسازی شبکه‌های خودجوش و تمرکز بر حلقه‌های میانی برای ترویج معارف اسلام ناب، پاسخگویی به شبهات و مقابله با فرهنگ منحط غربی و فرقه‌های انحرافی استانی. همچنین مراکز معارف اسلام ناب را جهت تقویت گفتمان‌های اسلامی و شیعی در سطح استان راهبری می‌کند و بایسته است نقشی ویژه برای هیئات و کانون‌های فرهنگی به عنوان پایگاه‌های سنتی «عملیات روانی انقلاب» در نظر گرفت. شاخص‌های موفقیت این راهبردها را می‌توان در خودگردانی منضبط فرهنگی مجموعه‌های همسو، نفوذ واژگانی مفاهیم کلیدی در سطح نخبگانی و تغییر رفتار مخاطبان مستضعف فرهنگی از حالت ضد به انفعال و سپس کنشگری فعال پیگیری بود. در واقع می‌توان گفت: استان چهارمحال و بختیاری با الهام از گفتمان‌های «الگوی سوم زن انقلاب اسلامی» و «جنگ روایت‌ها»، خود را به عنوان محور «جهاد تبیین»، ابتدا در سطح استان و در ادامه در منطقه زاگرس نشین معرفی خواهد کرد. از این رو راه اندازی مرکز رسانه در راستای تربیت «انسان رسانه» و نمایشگاه «ارویان انقلاب»، به منظور ارائه روایت صحیح مقابله با پروژه‌های دشمن (مانند تطهیر پهلوی و...) و سازماندهی حلقه‌های روایت بانوان، جهت همراه سازی قشر مستضعف فکری در سایه تعاملات همدلانه و همچنین حرفی نو در جهاد تبیین برای روحانیون و کنشگران انقلابی تمرکز دارد.

هدف بلندمدت، جریان سازی منطقه‌ای از طریق هم افزایی استان‌های زاگرس نشین و تبدیل شدن به «قله جریان سازی فرهنگی» است. این امر نیازمند «حضور هوشمندانه»، «تعامل همدلانه» و «گفتگوی تعاملی با قشر مستضعف فرهنگی» با استفاده از «زبان زمان» است تا «جهاد تبیین» به یک «فرهنگ کنشگری» تبدیل شود.

چهار محال و بختیاری در نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها» و برگزاری محافل قرآنی ویژه نوجوانان، در زمره استان‌های برتر کشور قرار گرفت و با میزبانی گسترده از محافل قرآنی، نقش مؤثری در گسترش انس نسل نوجوان با قرآن کریم ایفا کرد.

فروردین

در دومین نشست شورای هماهنگی و توسعه فعالیت‌های قرآنی استان، هفت کارگروه تخصصی در حوزه‌های آموزش عمومی قرآن، حفظ، تدبیر، تبلیغ و ترویج، رسانه و هنر، کودک و نوجوان و پژوهش تشکیل شد. فعالان مردمی در این کارگروه‌ها، حضوری جدی داشتند.

اردیبهشت

اجتماع هیئات مذهبی، دسته‌های عزاداری و زنجیر زنی در کنار اجتماع بزرگ زینبیون، علاوه بر پاسداشت فرهنگ عاشورا، یاد و خاطره شهدای حوادث اخیر کشور را گرامی داشت و بانوان استان نیز با حضور گسترده خود، پیام مقاومت و ایستادگی را به نمایش گذاشتند.

تیر

همزمان با برگزاری راهپیمایی «جمعه خشم و نصر»، مردم چهارمحال و بختیاری با حضور گسترده در شهرهای مختلف استان، حمایت خود از جبهه مقاومت و محکومیت جنایات رژیم صهیونیستی را به نمایش گذاشتند. این راهپیمایی در شهر کرد با حضور پر شور اقشار مختلف مردم برگزار شد.

خرداد

بانوان استان، در رویداد ملی «ره بانو» ظرفیت‌ها و تجربیات فرهنگی خود را معرفی کردند و همزمان، همایش «میدان داران جهاد تبیین» با حضور مسئولان هیئات مذهبی استان در شهر کرد برگزار شد؛ برنامه‌ای که به نقش هیئات مذهبی در تبیین مسائل روز تأکید داشت.

شهریور

اجرای طرح «بیت النور» برای احیای روضه‌های خانگی تا پایان ماه صفر ادامه پیدا کرد و همزمان پویش «مادران پرچم دار» با هدف تقویت نقش بانوان در ترویج فرهنگ مقاومت، همبستگی خانوادگی و جهاد تبیین در سطح استان آغاز شد.

مرداد

وقتی آیه‌ها همسفر کوچ عشایر می‌شوند

روایت اول

با آغاز فصل گرما، کوچ عشایر به بیلاق‌های چهارمحال و بختیاری آغاز می‌شود؛ کوچی که سال ۱۴۰۴ تنها جابه‌جایی سیاه‌چادرها نبود، بلکه آیات قرآن نیز همراه بارو حانیون جهادی راهی دشت‌ها و دامنه‌های زاگرس شدند. طرح «زندگی با آیه‌ها به وقت عشایر» تلاشی است تا آموزش و انس با قرآن، همگام با سبک زندگی عشایری، به دل طبیعت و میان نوجوانان کوچ‌رو برود. این طرح که پس از پایان ماه رمضان آغاز شد، در شهرهایی برگزار شد که آخرین مقصد عشایر استان بود. نقطه آغاز این حرکت، شهرستان اردل بود؛ منطقه‌ای که هر سال ده‌ها محل استقرار عشایر را در خود جای می‌دهد. به گفته حجت‌الاسلام محمد منصوری، رئیس اداره امور قرآنی اداره کل تبلیغات اسلامی چهارمحال و بختیاری، سال گذشته محور اصلی طرح، نوجوانان عشایر بودند. برای اجرای برنامه، ۳۰ روحانی جهادی و مبلغ در قالب گروه‌های دو نفره به سیاه‌چادرها اعزام شدند. آنان با توزیع کتاب آیات منتخب، طی یک هفته در کنار نوجوانان حضور یافته و ضمن آموزش، آنان را برای حفظ و فهم آیات قرآن همراهی می‌کردند. پس از دو هفته تمرین، گروه‌ها دوباره به همان مناطق بازمی‌گشتند تا از شرکت‌کنندگان آزمون بگیرند و افراد برتر را برای مرحله نهایی معرفی کنند. اگرچه طرح ملی «زندگی با آیه‌ها» بر حفظ ۱۱۰ آیه منتخب استوار است، اما در این برنامه، ۲۰ آیه متناسب با فرهنگ و شرایط زندگی عشایر، با محوریت مفاهیم مقاومت و استقامت انتخاب شد؛ آیاتی که بیش از هر چیز با روحیه سخت‌کوش و مقاوم عشایر همخوانی دارد. روحانیون اعزامی تنها با کتاب قرآن به سیاه‌چادرها نمی‌روند؛ اسباب‌بازی و وسایل سرگرمی نیز همراه آنان است تا فضای آموزشی برای کودکان و نوجوانان، صمیمی و جذاب باشد. در پایان این طرح، حدود ۲۰۰ نوجوان برگزیده در جشنواره پایانی شهرگرد هم آمدند و در نهایت ۲۰ نفر به عنوان برگزیدگان نهایی معرفی شدند. برگزیدگانی که جوایزی از جمله سفر عتبات عالیات، پاداش تلاش آنان برای زندگی با آیه‌های قرآن بود.

رویداد «دختران حاج قاسم» در شهرهای مختلف استان از جمله چوئقان و سامان برگزار شد. این برنامه با محوریت معرفی الگوی سوم زن مسلمان، در قالب نشست‌های آموزشی، بازی‌های گروهی، فعالیت‌های فرهنگی و برنامه‌های مسئله‌محور، زمینه توانمندسازی دختران نوجوان را فراهم کرد.

اداره کل تبلیغات اسلامی چهارمحال و بختیاری در جشنواره شهید رجایی به عنوان دستگاه برتر استان در شاخص‌های عمومی و اختصاصی معرفی شد. این موفقیت، نتیجه ارتقای عملکرد مجموعه تبلیغات اسلامی استان در حوزه‌های فرهنگی، مدیریتی و اجرایی طی سال گذشته بود.

مجله مجازی «بی‌ریشه» با محوریت تبیین ابعاد تاریخی و سیاسی حکومت پهلوی و پاسخ به شبهات مرتبط منتشر شد. این مجموعه شامل ۶۰ پیام تبیینی بود و با موضوعاتی همچون مشروعیت سیاسی، وابستگی، اقتصاد و تاریخ معاصر، در فضای رسانه‌ای استان مورد استفاده قرار گرفت.

سلسله نشست‌های «الگوی سوم زن مسلمان» برگزار شد. این نشست‌ها در چندین گروه مخاطب، از جمله مربیان پرورشی، رابطان بانوان دستگاه‌های اجرایی، مربیان صالحین و طلاب حوزه‌های علمیه برگزار شد و به تبیین جایگاه زن مسلمان در گفتمان انقلاب اسلامی پرداخت.

اجتماع بزرگ هیئت مذهبی شهر کرد در محکومیت جنایات آمریکا و رژیم صهیونیستی و اعلام تجدید بیعت با ولایت برگزار شد. مردم استان با حضور گسترده خود در این اجتماع که همزمان با ایام شهادت امیرالمؤمنین (ع) برگزار شد، حمایت از آرمان‌های انقلاب اسلامی را به نمایش گذاشتند.

نخستین و بزرگ‌ترین رویداد «نانورسانه» ویژه بانوان فعال و کنشگر مسجدی چهارمحال و بختیاری برگزار شد. این رویداد با هدف توانمندسازی بانوان در حوزه تولید محتوای رسانه‌ای، شبکه‌سازی فعالان فرهنگی و ارتقای مهارت‌های رسانه‌ای بانوان مسجدی استان شکل گرفت.

مراسم اعتکاف ۱۴۴۷ پرشورتر از همیشه برگزار شد

پرواز در ملکوت

از سحرگاه سیزدهم رجب، دوباره درهای مساجد سراسر ایران به روی دل‌هایی گشوده شد که برای خلوت با خدا آماده شده بودند. در آیین معنوی ۳ روزه اعتکاف، همزمان با ایام البیض ماه رجب، مسجد، بازهم خانه دوم معتکفان شد و هیاهوی زندگی روزمره، جایش را به سکوت، دعا و خودسازی داد. حجت الاسلام رضا عزت‌زمانی، معاون فرهنگی و امور استان‌های سازمان تبلیغات اسلامی در این باره از حضور بیش از یک میلیون و ۳۳۱ هزار نفر در آیین اعتکاف سال ۱۴۰۴ در سراسر کشور خبر داد و افزود: بیش از ۱۲ هزار و ۱۴۰ مسجد در سراسر کشور از معتکفین میزبانی کردند. همچنین برآوردها نشان می‌دهد همانند سال گذشته بیش از ۷۰ درصد معتکفین از قشر جوان و نوجوان بودند. علیرغم تمام مشکلات و فشارهای تبلیغاتی و رسانه‌ای دشمنان که به طور خاص بر قشر نوجوان و جوان متمرکز است، شاهد افزایش ۶ درصدی حضور مردم در اعتکاف بوده‌ایم که باید بابت حضور چنین جوانان و نوجوانانی در کشور خدا را شکر کنیم..

وجه تمایز مهم اعتکاف ۱۴۴۷ رویداد «حالت پرواز» بود که به ارائه محتوا و شکل‌گیری حلقه‌های مباحثه و گفتگوی نوجوانان درباره مفاهیم قرآن کریم و نسبت آن با مسئله مقاومت و امتداد آن تا فراتر از مرزهای ایران اختصاص داشت و با استقبال گسترده نوجوانان و جوانان معتکف روبه‌رو شده و طبق طراحی‌ها قرار است تا اعتکاف سال آینده ادامه پیدا کند. در ادامه نگاهی گذرا به برنامه‌های اعتکاف در سراسر کشور داشته‌ایم.

بجنورد

خرم‌آباد

آمار اعتکاف ۱۴۰۴

۱۲,۱۴۸

مسجد پذیرای معتکفین بودند

۱,۳۳۱,۷۲۳

نفر در اعتکاف حضور یافتند

۷۰

درصد معتکفین را جوانان و نوجوانان تشکیل می‌دادند

۳۰

درصد تعداد مساجد میزبان اعتکاف نسبت به سال گذشته افزایش داشت

۶

درصد تعداد معتکفین نسبت به سال قبل افزایش داشت

رویدادهای ویژه اعتکاف ۱۴۰۴

■ اعتکاف مادر و دختری

■ اعتکاف دانش آموزی

■ حالت پرواز؛ ویژه برنامه اعتکاف ۱۴۰۴

برگزاری حلقه‌های گفت‌وگوی نوجوانان و جوانان درباره آیات منتخب قرآن کریم در پویش «زندگی با آیه‌ها» و نقش آنها در زندگی اجتماعی

انتخاب این نام توضیح داد: «حالت پرواز، مفهومی دوگانه دارد؛ مفهومی که هم به فاصله گرفتن از فضای مجازی و تمرکز ذهنی و هم به پرواز روح در خلوت معنوی اعتکاف اشاره می‌کند. به تعبیر عوامل برنامه، همان طور که برای تمرکز بیشتر، موبایل را روی حالت پرواز می‌گذاریم، اعتکاف نیز فرصتی برای قطع هیاهوی بیرونی و بازگشت به درون است. هدف اصلی «حالت پرواز» ارائه تصویری واقعی از نسل زد بود؛ نسلی که برخلاف بازنمایی برخی رسانه‌ها، همچنان پیوندی جدی با دین، قرآن و اهل بیت دارد.»

از جمکران تا زنجان با اعتکاف‌های خاص

اگر چه هر کدام از جمع‌های اعتکاف که برگزار شده‌اند، ویژگی خاص خود را دارند اما برای نمونه، به چند اعتکاف خاص پرداخته‌ایم که بیشتر مورد توجه قرار گرفتند.

■ همزمان با برگزاری اعتکاف جیبیه، محفل انس باقرآن کریم در آستان مقدس مسجد جمکران برگزار شد که در جریان آن، از پدران شهدای اقتدار، امنیت و مقاومت تجلیل بعمل آمد.

■ برگزاری اعتکاف ۴۰۰ نفری دانش آموزان شهرستان شوشتر در استان خوزستان، تصویری پرشور از پیوند معنویت و آینده‌سازان کشور را به نمایش گذاشت.

■ در برخی از مساجد استان اردبیل، برنامه‌های فرهنگی اعتکاف با تمرکز بر ابزار هنر و رسانه دنبال شد. فیلم «خت‌الرضا» در مسجد امام سجاد (ع) و ویژه دختران نوجوان معتکف، فیلم «قلب‌رقه» و ویژه معتکفان در مسجد جامع شهر مرزی اصلاندوز و فیلم «پار آتچی» و ویژه دختران معتکف در مسجد امام حسن مجتبی (ع) اردبیل به نمایش درآمد.

■ در استان فارس، برخی مساجد برنامه‌های ویژه‌ای برای حضور دختران ۹ تا ۱۲ سال در آیین اعتکاف در نظر گرفتند. گروه دخترانه افتتاح در مسجد امام زین العابدین میان‌رود و گروه دخترانه‌های پاک در مسجد حضرت ابوالفضل (ع)، فضایی معنوی و مناسب برای دختران در اعتکاف داشتند.

■ در استان زنجان هم مراسم اعتکاف در برخی مساجد با برنامه‌ای ویژه همراه بود؛ برنامه‌ای که در آن معتکفین سراسر استان با اجرای دسته‌جمعی سرود «ای ایران» عشق به میهن و وحدت ملی را به نمایش گذاشتند.

اعتکاف مادر و کودک

طرح جامع اعتکاف مادر و کودک در سال ۱۴۰۴ و با هدف پر کردن خلأ موجود در ساختارهای عبادی کشور، که مادران به دلیل مسئولیت‌های فرزندپروری عملاً حضور در مراسم اعتکاف محروم می‌مانند، در سراسر کشور مورد توجه قرار گرفت. سه هدف کلان در این طرح، که مرکز راهبری و هم‌آهنگی بانوان سازمان تبلیغات اسلامی آن را دنبال می‌کرد، ارتقاء معنویت مادران به عنوان ستون خانواده، تقویت هویت مادری و ترویج گفتمان فرزندآوری و فرزندپروری به عنوان ارزش دینی، و در نهایت، شبکه‌سازی و ایجاد هسته‌های مقاومت فرهنگی مادران عنوان شد.

محتوای مفید برای اعتکاف

■ بسته محتوایی جامع «از محراب تا میدان» را سازمان هیأت و تشکل‌های دینی، با هدف تسهیل برنامه‌ریزی و ارتقای کیفیت برگزاری مراسم اعتکاف، ویژه برگزار کنندگان این رویداد معنوی در سراسر کشور منتشر کرد. این بسته شامل مجموعه‌ای کامل از محتواها، دستورالعمل‌ها و راهنماهای اجرایی است که تمامی مراحل طراحی، مدیریت و اجرای یک دوره اعتکاف را پوشش می‌دهد و می‌تواند به عنوان مرجع عملیاتی مورد استفاده برگزار کنندگان قرار گیرد.

■ کتاب «حالت پرواز» اثری کاربردی در حوزه تربیت قرآنی و سبک زندگی دینی است که با رویکردی آموزشی و عملیاتی، مخاطب را در یک مسیر منسجم سه روزه برای تعمیق ارتباط باقرآن کریم همراهی می‌کند. در این کتاب که ذیل پویش «زندگی با آیه‌ها» تعریف شده، ۳۰ آیه منتخب از قرآن کریم مبنای طراحی یک مسیر تربیتی پنج مرحله‌ای قرار گرفته است؛ سیری که از «آرامش قلبی» آغاز می‌شود و با «تقویت روحی»، «تصال به الگوهای دینی»، «انس با تلاوت قرآن» و «استقامت در مسیر ایمان» ادامه می‌یابد.

■ کتاب «احکام اعتکاف» از پژوهشکده باقرالعلوم (ع) باهدف پاسخ‌گویی منسجم و کاربردی به پرسش‌های شرعی معتکفان و مبلغان دینی منتشر کرد. این اثر که براساس نظرات ۱۲ تن از مراجع عظام تقلید تدوین شده، تلاش دارد احکام اعتکاف را به صورت روشن، موضوعی و قابل استفاده در شرایط واقعی اعتکاف ارائه دهد.

حالت پرواز در سیما

ویژه برنامه تلویزیونی «حالت پرواز» با شعار «سه روز اتصال پرسرعت به آسمان، بارمیز قرآن» همزمان با ایام البیض و اعتکاف ۱۴۰۴ از چهارشنبه ۱۰ دی تا دوشنبه ۱۵ دی، هر شب روی آنتن شبکه قرآن سیما رفت. این برنامه با هدف افزایش انس مخاطبان با آیات قرآن کریم در روزهای معنوی اعتکاف تولید شد. ویژه برنامه «حالت پرواز» از تولیدات مرکز هنری رسانه‌ای نهضت بود و میثم کریمی، تهیه‌کننده این برنامه درباره دلیل

شهرکرد

همدان

از کلاس درس تا میدان عمل

مجتمع فرهنگی نور قم؛ آموزش،
شبکه سازی و حل آسیب های اجتماعی
زیر یک سقف جمع شدند

وقتی از یک مجتمع فرهنگی صحبت می شود، معمولاً تصویری از چند کلاس آموزشی، سالن اجتماعات و اردوهای مناسبتی در ذهن شکل می گیرد؛ اما مجتمع فرهنگی، ورزشی و تربیتی نور قم، تعریف متفاوتی از یک مرکز فرهنگی ارائه می دهد. این مجموعه که از سال ۱۳۷۵ بر نظر اداره کل تبلیغات اسلامی استان قم فعالیت می کند، امروز به یکی از مهم ترین پایگاه های فعالیت های مردمی، آموزشی و اجتماعی استان تبدیل شده است؛ جایی که از تربیت نوجوانان و آموزش فعالان فرهنگی گرفته تا حمایت از حلقه های میانی، رسیدگی به آسیب های اجتماعی و حتی برنامه های ترک اعتیاد، همگی در کنار یکدیگر دنبال می شوند. مجتمع نور با وسعت ۱۴ هزار متر مربع، تنها یک مجموعه اقامتی یا آموزشی نیست. وجود سالن اجتماعات، کلاس های آموزشی، سالن مطالعه، استخر، فضاهای ورزشی، زائر سرا، رستوران، مدرسه و امکان اسکان گروهی، این مجموعه را به یکی از قطب های برگزاری رویدادهای فرهنگی در قم تبدیل کرده است؛ به گونه ای که تنها در شش ماه گذشته، ۲۵ نهاد و مجموعه فرهنگی اجتماعی، اجرای برنامه های خود را به این مجتمع سپرده اند.

روایت ۵ سال تحول فرهنگی در قم

حجت الاسلام مرتضی شعبان زاده

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان قم

حرف
نخست

در سال های ۱۳۹۹ تا ۱۴۰۴، راهبرد اداره کل سازمان تبلیغات اسلامی استان قم بر «خلق پایه های قدرت فرهنگی از طریق ترکیب ظرفیت ها با موقعیت ها» استوار بود؛

رویکردی که با هدف تقویت زیرساخت های فرهنگی، توسعه شبکه های مردمی و افزایش هم افزایی میان نهادهای حاکمیتی دنبال شد و تلاش داشت سازمان را از یک مجری برنامه به یک نهاد ظرفیت ساز و هماهنگ کننده در حکمرانی فرهنگی استان تبدیل کند.

در حوزه زیرساختی، تمرکز بر احیا و نوسازی مراکز فرهنگی و اداری بود. مجتمع های نور، صدر، روح الله، آوین و آرمان با جذب بیش از ۶۴ میلیارد تومان اعتبار و مشارکت های مردمی، بازسازی، تجهیز و فعال شدند. در نتیجه، این مراکز از فضاهای کم اثر به پایگاه های پشتیبانی از مجموعه های مردمی و کانون های حرکت های فرهنگی، به ویژه در حوزه نوجوانان، تبدیل شدند.

در بخش ظرفیت سازی، تقویت حلقه های میانی و شبکه های مردمی در دستور کار قرار گرفت. هم افزایی جبهه فرهنگی مردمی در اجرای برنامه های جهاد تبیین، جوان سازی کانون های فرهنگی هنری مساجد با واگذاری مسئولیت به ۵۰ تا ۱۰۰ مدیر نوجوان، سازماندهی ۱۲۰ راهیار بانو برای راهبری فرهنگی محلات و توسعه هسته های تربیتی مساجد از مهم ترین اقدامات این دوره بود. این رویکرد در برخی مناطق، از جمله منطقه نیروگاه، به اجرای برنامه های تربیتی برای ۱۵ تا ۲۰ هزار نوجوان در تابستان های ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ انجامید و نقش مردم، به ویژه بانوان و نوجوانان، را در کنشگری فرهنگی افزایش داد.

در حوزه هم افزایی حاکمیتی نیز سازمان با تغییر شیوه تعامل با دستگاه ها، به جای حضور تشریفاتی در جلسات، بر توافقات عملیاتی و مسئله محور تمرکز کرد. حاصل این رویکرد، شکل گیری همکاری های مؤثر با استانداری، آموزش و پرورش، سپاه، شهرداری ها، نهادهای حوزوی و دستگاه های امنیتی در موضوعاتی همچون مدیریت مساجد، تربیت نسل نوجوان، توسعه زیرساخت های فرهنگی و رفع مسائل فرهنگی استان بود. همچنین با پشتیبانی همه دستگاه های مسئول، بیش از ۲۰۰ اقدام در قالب کمیته صیانت شورای تعالی مساجد طی چهار سال به اجرا درآمد که به ساماندهی و کاهش آسیب ها و اختلافات در مساجد استان کمک کرد.

تولید یک شبکه فرهنگی در آرایشگاه

روایت اول

سال‌هاست بسیاری از نهادهای فرهنگی با یک چالش مشترک روبه‌رو هستند؛ اینکه چگونه با امکانات و نیروهای محدود، به گروه‌های گسترده‌تری از مردم دست پیدا کنند. اداره کل تبلیغات اسلامی استان قم برای این مسئله، نسخه‌ای متفاوت پیچیده است؛ نسخه‌ای که به جای افزایش ساختارهای اداری، بر شناسایی و تربیت «راهبر» تکیه دارد.

در این الگو، به جای آنکه سازمان مستقیماً وارد همه میدان‌ها شود، افرادی از میان فعالان مردمی در حوزه‌هایی مانند رسانه، بانوان، تشکل‌های دینی، قرآن، ائمه جماعات، مبلغان و حتی جامعه اتباع انتخاب می‌شوند؛ افرادی که پس از آموزش، خود به محور هدایت و سازماندهی شبکه‌های مردمی تبدیل می‌شوند.

حجت‌الاسلام جواد شفیعیان، معاون فرهنگی اداره کل تبلیغات اسلامی قم که این الگو را اجرا کرده، درباره این رویکرد می‌گوید: «راهبر باید مسئله را خوب بفهمد، آن را به ایده و برنامه تبدیل کند، اجرا کند و در نهایت فرد دیگری را نیز برای ادامه این مسیر تربیت کند.»

نمونه‌های اجرای این ایده، گویاتر از هر توضیحی است. در پویش ملی «زندگی با آیه‌ها»، ابتدا ۱۲۰ فعال رسانه‌ای آموزش دیدند و از میان آنان، ۱۵ راهبر رسانه‌ای شکل گرفت که تولید و انتشار محتوای قرآنی را در استان سامان دادند. در نیمه شعبان نیز همین شبکه، جشن‌های مردمی محله‌های قم را روایت کرد و حاصل آن، تولید ۵۷ کلیپ از جشن‌هایی بود که پیش از این کمتر دیده می‌شدند.

شاید جذاب‌ترین نمونه، در میان بانوان رقم خورد؛ جایی که تنها با ۸ آرایشگر دغدغه‌مند کار آغاز شد. این ۸ نفر پس از آموزش، توانستند شبکه‌ای از ۵۰۰ آرایشگر را پای یک همایش فرهنگی بیاورند و پیام پویش «زندگی با آیه‌ها» را به محیط‌های کاری خود منتقل کنند.

این تجربه نشان می‌دهد گاهی برای اثرگذاری فرهنگی، نیازی به توسعه ساختارهای عریض و طویل نیست؛ کافی است افراد اثرگذار هر جامعه شناسایی شوند و به جای اجرای مستقیم برنامه‌ها، نقش هدایت یک جریان را بر عهده بگیرند.

از آموزش تا تربیت

یکی از ستون‌های اصلی فعالیت مجتمع نور، آموزش است؛ اما آموزشی که تنها به انتقال اطلاعات محدود نمی‌شود. دوره‌های مهارتی، نشست‌های اندیشه‌ورز، اردوهای تربیتی، حلقه‌های گفت‌وگو و برنامه‌های آموزشی، بخشی از فعالیت‌هایی است که با هدف تربیت نیروی انسانی برای عرصه فرهنگ طراحی شده‌اند. آمار هائیز از گستردگی این فعالیت‌ها حکایت دارد؛ طی شش ماه، ۳۰ همایش و دوره آموزشی با حضور ۹۸ استاد برگزار شده و بیش از ۳۱۰۰ نفر در این برنامه‌ها شرکت کرده‌اند؛ برنامه‌هایی که بسیاری از آن‌ها به جای کلاس‌های صرف، بر مهارت‌آموزی، مسئولیت‌پذیری و فعالیت تشکیلاتی تمرکز دارند.

خانه‌ای برای گروه‌های مردمی

شاید مهم‌ترین ویژگی مجتمع نور، تبدیل شدن به خانه گروه‌های مردمی باشد. امروز ۱۳ مجموعه عملیاتی به صورت مستمر در این مجتمع فعالیت می‌کنند؛ مجموعه‌هایی که هر کدام بخشی از نیازهای فرهنگی و اجتماعی جامعه را پوشش می‌دهند. از هیأت‌نورالزهره^۳ و هیأت‌نارالله^۴ گرفته تا مهرانه که در حوزه بسته‌های معیشتی و فعالیت‌های خیریه فعال است، پاتوق اندیشه برای گفت‌وگوهای فکری و فرهنگی، مدرسه صدرا و ولایت، پیش‌دبستانی بیت‌النور، مدرسه بین‌المللی حکمت، مؤسسه به‌افزار در حوزه رسانه و سواد دیجیتال، مؤسسه راه‌روشن، واحد رسانه مؤسسه امیر بیان، انجمن ادبی شعر آیینی استان قم، مؤسسه فرزندان و حتی مجموعه‌های ورزشی، همگی بخشی از زیست فرهنگی این مجتمع را شکل داده‌اند. حاصل فعالیت این مجموعه‌ها تنها در شش ماه، برگزاری ۱۵۴ برنامه برای بیش از ۷۵۰۰ مخاطب بوده است.

سرمایه‌گذاری بر حلقه‌های میانی

در سال‌های اخیر، نقش «حلقه‌های میانی» در مدیریت فرهنگی بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته است؛ گروه‌هایی که میان مردم و نهادهای رسمی پیوند برقرار می‌کنند. مجتمع نور این ایده را به شکل عملی دنبال کرده است. قرارگاه حوزوی انقلاب اسلامی، قرارگاه شهید همدانی، قرارگاه جهاد تربیت، شبکه نیکوکاری و مواسات، شبکه مبلغین کودک و نوجوان کشور، جبهه فرهنگی بانوان خاتم‌الاولی و جامعه ایمانی شعر از جمله شبکه‌هایی هستند که فعالیت خود را در این مجتمع سامان داده‌اند. این شبکه‌ها طی شش ماه، ۱۷۴ برنامه فرهنگی و اجتماعی با مشارکت نزدیک به ۲۰ هزار نفر برگزار کرده‌اند؛ آماري که نشان می‌دهد مجتمع نور بیش از آنکه مجری مستقیم برنامه‌ها باشد، نقش یک شتاب‌دهنده برای گروه‌های مردمی را ایفا می‌کند.

فرهنگ، فقط روی سن اجرا نمی‌شود

در مجتمع نور، فعالیت فرهنگی به برگزاری مراسم و همایش محدود نیست. نمودار فعالیت‌های این مجموعه نشان می‌دهد حوزه‌هایی مانند ترک اعتیاد، تحکیم خانواده، کودک و نوجوان، حمایت از سالمندان، ورزش، فعالیت‌های اجتماعی، هنر و تحصیل نیز در دستور کار قرار دارد. همین نگاه مسئله‌محور باعث شده این مجتمع، فرهنگ را نه به عنوان مجموعه‌ای از برنامه‌های مناسبتی، بلکه به عنوان ابزاری برای حل مسائل اجتماعی تعریف کند. حمایت از خانواده‌ها، تقویت فعالیت‌های محله‌محور، آموزش گروه‌های مردمی و ایجاد شبکه‌های اجتماعی مؤثر، بخشی از همین رویکرد است.

همچنین پویایی مجتمع نور را می‌توان در تأسیس مجموعه‌های جدید نیز دید. تنها طی شش ماه، شش مجموعه تازه در این مجتمع راه‌اندازی شده‌اند؛ از هیأت عاشقان شهادت و طرح تحصیلی مهرانه گرفته تا پاتوق اندیشه، مدرسه بین‌المللی حکمت، قرارگاه تربیتی شهید حججی و سالن کشتی شهید ابراهیم هادی؛ مجموعه‌هایی که هر کدام بخشی از نیازهای فرهنگی، آموزشی و تربیتی مخاطبان را پاسخ می‌دهند.

یک مسجد پر از مشتاق

روایت
دوم

چهار سال پیش، وقتی قرار شد مسجد رسالت در محله نیروگاه قم برای نخستین بار میزبان مراسم اعتکاف شود، کمتر کسی تصور می کرد روزی ثبت نام این مسجد در همان روزهای نخست تکمیل شود و متقاضیان پشت درهای آن بمانند. پشت این تغییر، روایت یک امام محله قرار دارد؛ حجت الاسلام سید محمد میر قهاری که با همراهی جمعی از جوانان مسجد، برنامه ای کوچک را به یکی از شاخص ترین اعتکاف های محله محور قم تبدیل کرده است.

ایده اعتکاف در این مسجد، نه در جلسه ای رسمی، بلکه در مسیر پیاده روی نجف تا کربلا شکل گرفت. در همان مسیر، حجت الاسلام سید محمد باقر تکیه ای، قائم مقام ستاد مرکزی اعتکاف، پیشنهاد داد مسجد رسالت نیز میزبان این آیین معنوی شود؛ پیشنهادی که امروز به یک تجربه موفق تبدیل شده است.

اما آنچه مسجد رسالت را از بسیاری از مساجد متمایز می کند، فقط تعداد معتکفان نیست؛ بلکه شیوه مدیریت آن است. مسجد سه طبقه دارد و هر طبقه به گروهی از معتکفان اختصاص یافته؛ پسران، دختران و بانوان. در عین حال، برای اینکه نمازگزاران همیشگی مسجد از برنامه های روزانه محروم نشوند، نماز جماعت اهالی محله در حسینیه سیدالشهدا (ع) در نزدیکی مسجد برگزار می شود. به این ترتیب، در ایام اعتکاف سه نماز جماعت به طور هم زمان در دو مکان اقامه می شود؛ تدبیری که نشان می دهد توسعه یک برنامه دینی، بدون نادیده گرفتن نیازهای محله نیز ممکن است.

حجت الاسلام میر قهاری معتقد است: «بسیاری از نوجوانانی که چند سال پیش به عنوان معتکف در مسجد حضور داشتند، امروز خودشان در برگزاری برنامه های فرهنگی و اعتکاف نقش آفرین شده اند.»

شاید همین جمله، راز موفقیت مسجد رسالت باشد؛ مسجدی که زمانی معتکفان آن به ۷۰ نفر هم نمی رسید اما حالا ظرفیت ۲۵۰ نفری آن در همان روزهای نخست ثبت نام تکمیل می شود. اینجا اعتکاف فقط سه روز عبادت نیست، بلکه فرصتی برای میدان دادن به نسل جوان است.

همزمان با اجرای طرح ملی «زندگی با آیه ها»، رویداد رسانه ای «آیه نگار» با حضور بانوان هنرمند استان قم برگزار شد. این رویداد با محوریت سه آیه منتخب ماه مبارک رمضان، بستری برای خلق آثار هنری و رسانه ای در رشته هایی همچون خوشنویسی و گرافیک، فراهم کرد.

فروردین

همزمان با نخستین سالگرد شهادت آیت الله سید ابراهیم رئیسی و همراهانش، بیش از ۶۵۰ مسجد و هیأت مذهبی استان قم میزبان مراسم بزرگداشت «خادم حرم ایران» شدند. مراسم محوری نیز در مسیر طریق المهدی با حضور اقشار مختلف مردم برگزار شد.

اردیبهشت

نخستین مرحله از جشنواره حمد با حضور بیش از ۶۵۰ نفر از دختران و پسران قرآنی استان قم برگزار شد. در این مرحله فرازی از سوره حمد با سبک استاد عبدالباسط و استاد منشای و چند فراز از طرح زندگی با آیه ها مدنظر قرار داشت و جوایز ارزشمندی به برگزیدگان اهدا شد.

خرداد

ماه محرم در قم با برگزاری آیین های ریشه دار عزاداری از جمله «مشق شمشیر» نجفی های مقیم قم و مراسم سنتی «شاه حسین گویان» تبریزی ها رنگ و بوی ویژه ای گرفت و جلوه ای از تنوع آیین های سوگاری حسینی را به نمایش گذاشت.

تیر

در نشست شورای گسترش فعالیت های قرآنی، برنامه آموزش سه هزار معلم و رابط مدارس برای اجرای طرح «زندگی با آیه ها» در مدارس استان تصویب و آغاز شد. همچنین این شهر میزبان اردوی آموزشی «مساجد جامعه پرداز» بود که با حضور ۹۰ رابط نوجوان از ۴۰ مسجد برتر استان لرستان برگزار شد.

شهریور

نخستین رویداد آموزشی «بانوی خبرنگار و روایتگر اربعین» با همکاری امور بانوان اداره کل تبلیغات اسلامی استان قم و مجتمع آموزش عالی بنت الهدی جامعه المصطفی (ص) برگزار شد. این دوره با هدف توانمندسازی طلاب بین الملل و مبلغان اعزامی به پیاده روی اربعین، برگزار شد.

مرداد

قرآن از کلاس درس به زندگی دختران آمد

روایت
نهم

گاهی هدف یک برنامه قرآنی، برگزاری چند جلسه آموزش روخوانی و حفظ آیات در یک بازه زمانی محدود است؛ اما گاهی هدف، ساختن یک مسیر تربیتی است. طرح «آلاء» که به ابتکار اداره کل تبلیغات اسلامی استان قم در مدارس دخترانه اجرا شد، از همین جنس برنامه‌هاست؛ طرحی که می‌خواهد قرآن را از متن کتاب‌های درسی به متن زندگی نوجوانان ببرد.

این طرح با محوریت نماز، هویت دختر مسلمان و سبک زندگی قرآنی در ۲۳۱ مدرسه دخترانه قم اجرا شد و هزاران دانش‌آموز را تحت پوشش قرار داد. مسئولان طرح معتقد بودند که اگر مفاهیم دینی تنها در قالب آموزش‌های رسمی ارائه شوند، اثرگذاری آن‌ها محدود خواهد بود؛ به همین دلیل، «آلاء» بر گفت‌وگو، تجربه جمعی، فعالیت‌های مشارکتی و ارتباط مستمر مربیان با دانش‌آموزان تکیه داشت.

در این برنامه، قرآن نه فقط به عنوان کتابی برای تلاوت، بلکه به عنوان راهنمای زندگی معرفی می‌شد. جلسات پیرامون فلسفه نماز، ارتباط با خدا، هویت دختر مسلمان، مسئولیت‌پذیری، روابط خانوادگی و مهارت‌های زندگی، بخشی از محتوای آموزشی این طرح را تشکیل می‌داد.

این طرح با حضور ۸۰ مبلغ آموزش دیده در کلاس‌های درس ۲۳۱ مدرسه و با استفاده پرده‌های متحرک معارف، کارت‌های رنگی و شیوه‌های نو دعوت به نماز، حال و هوای تازه‌ای به مدارس بخشید و یکی از ویژگی‌هایش این بود که تنها به فضای مدرسه محدود نماند. اداره کل تبلیغات اسلامی قم تلاش کرد میان مدرسه، خانواده و شبکه مربیان فرهنگی پیوند ایجاد کند تا آموزش‌ها پس از پایان کلاس‌ها نیز ادامه پیدا کند. همین رویکرد، این طرح را از یک دوره آموزشی کوتاه‌مدت به یک فرآیند تربیتی تبدیل کرد. «آلاء» در کنار دیگر برنامه‌های قرآنی و تربیتی اداره کل تبلیغات اسلامی قم، نشان‌دهنده رویکردی است که تلاش می‌کند فعالیت‌های دینی را از شکل مناسبت‌محور خارج کرده و به بخشی از زیست روزمره نوجوانان تبدیل کند.

همزمان با میلاد حضرت زینب (س)، صحن حرم مطهر حضرت معصومه (س) میزبان آیینی باشکوه بود که در آن خادمان حرم با پخت کبک ۶۰۰ متری، ارادت خود را به بانوی صبر و ایثار ابراز کردند. پژوهشکده باقرالعلوم نیز از ۴۰ جلد کتاب «تجربه‌نگاری فرهنگی تبلیغی» رونمایی کرد.

آبان

همزمان با ایام وفات حضرت معصومه (س)، میدان آستانه قم با برپایی صدها موکب مردمی، فرهنگی و جهادی به صحنه خدمت‌رسانی گسترده به زائران تبدیل شد. در همین ایام، طرح تربیتی «آلاء» نیز با حضور ۸۰ مبلغ در ۲۳۱ مدرسه دخترانه قم آغاز شد.

مهر

همزمان با برگزاری اعتکاف دانش‌آموزی در مسجد مقدس جمکران، ۱۱۰۰ نوجوان معتکف با اجرای رجز خوانی و سر دادن شعارهای حماسی، ضمن اعلام همبستگی با آرمان‌های انقلاب اسلامی، به اظهارات اخیر ترامپ واکنش نشان دادند.

دی

جشن خانوادگی انیمیشن «یوز» با حضور گسترده کودکان و خانواده‌ها در سینما بازار شهر قم برگزار شد. این رویداد در قالب جشنی هزار نفره و طی شش سانس متوالی، با اجرای برنامه‌های شاد، حضور عروسک‌های محبوب «یوز» و «دلبر» و اجرای زنده، فضایی پر نشاط برای خانواده‌ها فراهم کرد.

آذر

امامان شاخص مساجد محلات استان قم در دوره توانمندسازی امامان محراب در مسجد امیرالمومنین شرکت کردند. این دوره با همکاری امور مساجد استان قم و بنیاد هدایت برگزار شد.

اسفند

همزمان با ایام نیمه شعبان، مسجد مقدس جمکران میزبان مجموعه‌ای از برنامه‌های فرهنگی و تربیتی بود. همایش «نوسر باز» با حضور مادران، بر تربیت نسل منتظر و سربازان حضرت ولی عصر (عج) تأکید کرد و نمایشگاه قرآنی «زندگی با آیه‌ها» نیز در میان میلیون‌ها زائر، مفاهیم کاربردی قرآن را ترویج داد.

بهمن

نسخه مسجدی برای محله‌ها

آشنایی با نمایشگاه مسجد جامعه‌پرداز

وارد نمایشگاه که می‌شوی، خبری از غرفه‌های پرزرق و برق و بروشورهای تبلیغاتی نیست. مسیر، با یک سؤال آغاز می‌شود: اگر مسجد فقط محل اقامه نماز نباشد، چه ظرفیت‌هایی می‌تواند برای یک محله خلق کند؟

پاسخ این سؤال را باید قدم به قدم در میان روایت‌هایی جست‌وجو کرد که نمایشگاه «مسجد جامعه‌پرداز» در مسجد مقدس جمکران پیش روی مخاطب قرار داده است؛ روایتی که تلاش می‌کند مسجد را نه به عنوان یک ساختمان، بلکه به عنوان یک «نهاد اجتماعی» معرفی کند؛ نهادی که می‌تواند در آموزش، فرهنگ، خانواده، اشتغال، کاهش آسیب‌های اجتماعی و حتی حل اختلافات محلی نقش آفرین باشد. نمایشگاه «مسجد جامعه‌پرداز» که به همت بنیاد هدایت سازمان تبلیغات اسلامی برپا شده، بیش از آنکه مجموعه‌ای از عکس و تابلو باشد، یک مسیر فکری است. بازدیدکننده‌ها این مسیر را از مباحثی مانند مفهوم امامت و حکمرانی محله‌محور آغاز می‌کند و در پایان مسیر، با نمونه‌هایی از مسجدهایی روبه‌رو می‌شود که در نقاط مختلف کشور، از رسیدگی به خانواده‌های آسیب‌دیده و درمان معتادان گرفته تا اشتغال‌زایی، تربیت نوجوانان و ایجاد شبکه‌های مردمی، مسئولیت‌هایی فراتر از فعالیت‌های مرسوم مسجد را بر عهده گرفته‌اند.

می‌دهد آنچه از آن با عنوان «مسجد جامعه‌پرداز» یاد می‌شود، در برخی نقاط کشور، تجربه‌ای واقعی و قابل لمس است.

حلقه‌های میانی: قهرمانان پنهان نمایشگاه

در میان بخش‌های مختلف نمایشگاه، مفهومی بارها تکرار می‌شود: حلقه‌های میانی. در این روایت، امام مسجد قرار نیست همه کارها را به تنهایی انجام دهد. نمایشگاه نشان می‌دهد چگونه هیأت‌های مذهبی، گروه‌های جهادی، فعالان فرهنگی، معلمان، خیران، بانوان، نوجوانان و تشکلهای مردمی، هر کدام بخشی از مسئولیت اداره محله را بر عهده می‌گیرند و مسجد، به نقطه اتصال این ظرفیت‌ها تبدیل می‌شود. به همین دلیل، نمایشگاه تنها درباره ساختمان مسجد حرف نمی‌زند؛ بلکه درباره شبکه‌ای از انسان‌ها سخن می‌گوید که حول مسجد شکل گرفته‌اند و برای حل مسائل محله کنار هم قرار گرفته‌اند.

از مسجد محله تا اداره یک جامعه کوچک

شاید مهم‌ترین ویژگی این نمایشگاه، فاصله گرفتن از روایت‌های کلی و نظری باشد. در بخش‌های مختلف، تجربه‌های واقعی امامان محله و گروه‌های مردمی به تصویر کشیده شده است؛ تجربه‌هایی که نشان می‌دهد مسجد تا چه می‌تواند در زندگی اجتماعی یک محله تأثیر داشته باشد و روایت‌هایی از مسجدهایی که توانسته‌اند با تکیه بر اعتماد مردم، بسیاری از گره‌های محله را باز کنند. در یکی از این روایت‌ها، مسجدی به مرکزی برای ساماندهی فعالیت‌های خیریه تبدیل شده است؛ در روایتی دیگر، امام محله با همراهی گروه‌های مردمی، برای ترک اعتیاد، اشتغال جوانان یا کاهش آسیب‌های اجتماعی برنامه‌ریزی کرده است. در بخشی دیگر، فعالیت‌های کودک و نوجوان، بانوان، خانواده و حلقه‌های تربیتی به نمایش درآمده است؛ تجربه‌هایی که نشان می‌دهد مسجد، می‌تواند فراتر از یک مکان عبادی عمل کند. همین مصداق‌هاست که نمایشگاه را از یک روایت آرمانی دور می‌کند و به بازدیدکننده نشان

مرکز «طاها»؛ فراتر از یک مجموعه اقامتی

روایت پنجم

در سال‌های اخیر، بسیاری از دوره‌های آموزشی فعالان فرهنگی و مذهبی در سالن‌های اجاره‌ای یا اردوگاه‌های موقت برگزار می‌شد؛ فضاهایی که اگرچه نیازهای اولیه را تأمین می‌کردند، اما برای آموزش‌های مستمر و شبکه‌سازی میان کنشگران فرهنگی طراحی نشده بودند. افتتاح مرکز فرهنگی - آموزشی طاها در سال ۱۴۰۴ و در جوار مسجد مقدس جمکران، تلاشی برای پاسخ به همین نیاز بود؛ مرکزی که به همت بنیاد هدایت راه‌اندازی شده تا به پایگاهی برای توانمندسازی فعالان فرهنگی، امامان محله و شبکه‌های مردمی تبدیل شود.

این مرکز تنها یک مجموعه اقامتی نیست. به گفته حجت الاسلام سیدناصر میر محمدیان، مدیرعامل بنیاد هدایت، مأموریت اصلی طاها، «توانمندسازی شبکه کنشگران دینی و مذهبی در سراسر کشور» است؛ هدفی که نشان می‌دهد قرار نیست این مجموعه صرفاً میزبان چند اردوی آموزشی باشد، بلکه قرار است به یکی از پایگاه‌های تربیت نیروهای فرهنگی تبدیل شود.

مرکز طاها با ظرفیت اسکان هم‌زمان ۳۰۰ نفر طراحی شده و امکانات آن، برگزاری اردوهای آموزشی، دوره‌های مهارتی و نشست‌های تخصصی را ممکن کرده است. چهار خوابگاه، چهار سوئیت، سالن همایش ۲۰۰ نفره، کلاس‌های آموزشی مجهز، اتاق جلسات، سالن‌های چندمنظوره و یک استودیو برای تولید محتوا، از جمله امکاناتی است که این مجموعه را از یک اقامتگاه ساده متمایز می‌کند. اما شاید مهم‌ترین ویژگی طاها، موقعیت آن باشد. این مرکز در مجاورت مسجد مقدس جمکران قرار گرفته و همین همجواری، امکان پیوند میان برنامه‌های آموزشی و فضای معنوی جمکران را فراهم کرده است. بسیاری از دوره‌های آموزشی بنیاد هدایت با حضور امامان محله، فعالان مسجدی، گروه‌های مردمی و تشکلهای فرهنگی در این فضا برگزار می‌شود؛ دوره‌هایی که محور آنها موضوعاتی مانند امامت محله، شبکه‌سازی حلقه‌های میانی، مهارت‌های کنشگری اجتماعی، مدیریت فعالیت‌های مسجدی و حل مسائل محله است.

در واقع، طاها بیش از آنکه یک ساختمان جدید باشد، زیرساختی برای یک ایده است؛ ایده‌ای که معتقد است تقویت شبکه کنشگران مردمی، نیازمند فضایی اختصاصی برای آموزش، هم‌افزایی و تبادل تجربه است.

مسجد؛ از عبادت تا حل مسئله

یکی از جذاب‌ترین بخش‌های نمایشگاه، ارائه نمونه‌هایی از نقش مسجد در مواجهه با آسیب‌های اجتماعی است. موضوعاتی مانند پیشگیری و درمان اعتیاد، تحکیم خانواده، رسیدگی به نیازمندان، آموزش نوجوانان، حمایت از زنان، فعالیت‌های فرهنگی و حتی اشتغال‌زایی، در قالب تجربه‌های واقعی معرفی شده‌اند. این بخش‌ها، تصویری متفاوت از مسجد ارائه می‌دهند؛ تصویری که در آن، نماز جماعت آغاز یک ارتباط اجتماعی است، نه پایان آن. در این نگاه، مسجد محلی است که مردم برای حل مسئله به آن مراجعه می‌کنند؛ همان‌گونه که برای عبادت به آن می‌روند.

یک نمایشگاه یا یک نقشه راه؟

نمایشگاه «مسجد جامعه‌پرداز» بیش از آنکه مخاطب عام را هدف قرار داده باشد، با فعالان فرهنگی، امامان جماعت و مدیران مسجدی سخن می‌گوید. در کنار نمایشگاه نیز نشست‌های تخصصی با حضور استادان و فعالان این حوزه برگزار می‌شود؛ نشست‌هایی که موضوعاتی مانند حکمرانی محله‌محور، جامعه‌سازی، تجربه‌های موفق مساجد و نقش مردم در اداره محله را بررسی می‌کنند.

به همین دلیل، بسیاری از بازدیدکنندگان این نمایشگاه را نه صرفاً یک رویداد فرهنگی، بلکه نوعی کارگاه انتقال تجربه می‌دانند؛ جایی که تجربه‌های موفق از نقاط مختلف کشور کنار هم قرار گرفته تا نشان دهد مسجد، اگر به ظرفیت‌های مردمی تکیه کند، می‌تواند به مرکز ثقل زندگی اجتماعی یک محله تبدیل شود.

روایتی از آینده مسجد

شاید مهم‌ترین ویژگی نمایشگاه «مسجد جامعه‌پرداز» این باشد که به جای پرداختن به گذشته مسجد، از آینده آن سخن می‌گوید؛ آینده‌ای که در آن مسجد، تنها محل اقامه نماز نیست، بلکه پایگاهی برای تربیت نوجوانان، توانمندسازی خانواده‌ها، حمایت از گروه‌های مردمی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و تقویت سرمایه اجتماعی محله است. این نمایشگاه در نهایت یک پیام روشن دارد؛ اگر مسجد دوباره به محور ارتباط مردم تبدیل شود، می‌تواند نقش تاریخی خود را در اداره جامعه، البته با اقتضائات امروز، بار دیگر ایفا کند. شاید به همین دلیل است که بازدیدکننده هنگام خروج از نمایشگاه، بیش از آنکه چند تصویر در ذهن داشته باشد، با یک پرسش روبه‌روست: اگر هر مسجد، واقعاً جامعه‌پرداز باشد، چهره محله‌ها چقدر می‌تواند متفاوت شود؟

مدیریت فرهنگی بر مدار مردم

حجت الاسلام مهدی فوقی

مدیر کل تبلیغات اسلامی اصفهان

حرف
نخست

مهم ترین راهبرد اداره کل تبلیغات اسلامی استان اصفهان در سال ۱۴۰۴، عبور از تصدی گری مستقیم سازمان و حرکت به سمت «راهبری نرم و

تسهیل گری زیست بوم فرهنگی مردمی» بود. اصفهان از سرمایه اجتماعی بی نظیری برخوردار است و با توجه به حضور گروه های فعال فرهنگی، اجتماعی و مردمی تلاش کردیم اداره کل و ادارات شهرستان را به قرارگاه اتصال، توانمندسازی و میدان دهی به ظرفیت های اصیل بومی تبدیل کنیم.

برای تحقق این راهبرد، نخستین اقدام ما تمرکز بر هم افزایی مجموعه های مردمی بود. بر این اساس شناسایی مجموعه هایی که از ظرفیت های زیادی برخوردار بودند در دستور کار قرار گرفت و با بررسی حوزه فعالیت آنها، برنامه ریزی ها برای هم افزایی بیشتر آنها انجام شد. در ادامه با تعریف کارهای مشترک برای این مجموعه ها مانع جزیره ای عمل کردن آنها شدیم و برعکس توانستیم از ظرفیت های آنها در راستای رسیدن به اهداف کلی سازمان بهره ببریم. نمونه های بارز این هم گرایی، اجرای طرح ملی «زندگی با آیه ها»، برپایی «جشن بزرگ غدیر»، رویداد بزرگ «امت احمد»، برگزاری جلسات قرآنی در چهارباغ عباسی، اجتماع هیئات مذهبی در عصر عاشورا و ده ها برنامه دیگر بود که همه آنها با مشارکت پر شور هیئت های مذهبی و کانون های فرهنگی تبلیغی و مجموعه های مردمی رقم خورد.

اقدام کلیدی دوم، مقابله با کمبود شدید بودجه ای بود. ما راهبرد «استفاده حداکثری از ظرفیت های موجود استان» را در پیش گرفتیم. با فعال سازی ظرفیت خیرین، تشکل های خودجوش و استفاده از مشارکت نهادهای حاکمیتی مانند شهرداری ها، توانستیم خلأ و کسری تخصیص بودجه های ستادی را به خوبی جبران و برنامه ها را با موفقیت اجرا کنیم.

هدف نهایی ما در استان تبدیل مخاطبان به کنشگرانی فعال و ارائه الگویی موفق از مدیریت فرهنگی بومی، هم گرا و کارآمد در تراز ملی بود که ان شاء الله با برنامه ریزی دقیق تری آن را در سال ۱۴۰۵ تا حصول نتیجه مطلوب به عنوان یک سیاست کلی ادامه خواهیم داد.

چهارباغ یهشت قرآنی

روایت رویداد جزء خوانی قرآن
در اصفهان که جهانی شد

هنوز ساعت چهار عصر نشده، رهگذران از میان درختان کهنسال چهارباغ عباسی در اصفهان عبور می کنند؛ بعضی برای خرید آمده اند، بعضی برای گردش و برخی هم فقط برای قدم زدن. آب به آرامی در جوی میانه خیابان جریان دارد و صدای همهمه در میان حرکت ماشین ها و موتور ها در آمیخته اما چند دقیقه بعد، همه چیز تغییر می کند. رحل های قرآن یکی یکی کنار جوی آب چیده می شوند، فرش ها روی سنگ فرش های تاریخی پهن می شود و صدای تلاوت نخستین آیات، حال و هوای چهارباغ را دگرگون می کند. مرد جوانی که قرار بود فقط از این مسیر عبور کند، قدم هایش را آهسته می کند، گوش می سپارد و بی آنکه برنامه ای داشته باشد، در حلقه جزء خوانان می نشیند. این همان تصویری است که طی سه سال گذشته، مراسم جزء خوانی قرآن، رمضان های چهارباغ اصفهان را به یکی از متفاوت ترین تجربه های قرآنی کشور تبدیل کرده است.

یک ایده ساده

آیین جزء خوانی قرآن در گذر فرهنگی چهارباغ از ماه رمضان سال ۱۴۰۲ و با عنوان «آیه های نور» آغاز شد. ایده ای که بر پایه یک نگاه ساده شکل گرفت؛ اینکه قرآن از فضای محدود محافل

همکاری بجای پراکنده‌کاری

روایت
اول

در بسیاری از شهرها، ظرفیت‌های فرهنگی کم نیست؛ مشکل اینجاست که هر مسجد، هیأت و هر مجموعه مردمی، برنامه‌هایش را جداگانه اجرا می‌کند و گاهی حتی از فعالیت همسایه‌اش هم خبر ندارد. دهقان اصفهان هم تا چند سال پیش شرایطی شبیه همین داشت، اما امروز بسیاری از فعالان فرهنگی این شهرستان از یک تغییر مهم حرف می‌زنند؛ تغییری که از کنار هم نشانند گروه‌های مردمی آغاز شد.

حجت الاسلام مجید نوری، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان دهقان، می‌گوید نخستین قدم، شناخت مسئله بود. «دیدیم مشکل اصلی ما

کمبود نیروی فرهنگی نیست؛ کنار هم قرار دادن و میدان دادن به آنهاست» به همین دلیل، اداره تبلیغات اسلامی طرحی با عنوان «در جست‌وجوی نور» را آغاز کرد؛ شبکه‌ای که فعالان فرهنگی، به‌ویژه بانوان روستاها، را دور یک میز نشانند. امروز بیش از ۹۵ درصد مجموعه‌های فرهنگی بانوان شهرستان عضو این شبکه هستند؛ شبکه‌ای که باعث شده فعالیت‌های پراکنده جای خود را به همکاری و هم‌افزایی بدهد. نتیجه این همدلی خیلی زود خودش را نشان داد. در یکی از برنامه‌های فرهنگی، مجری اصلی به دلیل مشکلی نتوانست در مراسم حاضر شود. یکی از بانوان همان روستا داوطلب شد و اجرای برنامه را برعهده گرفت. حاج آقا نوری را بلخند می‌گوید: «بعد از مراسم همه می‌گفتند این خانم از مجری اصلی هم توانمندتر بود.» این تنها نمونه نبود؛ گروه‌های سرودی که سال‌ها در روستاها کمتر دیده می‌شدند، حالا به چنان سطحی از توانایی رسیده‌اند که برای اجرای برنامه به شهرستان‌ها و استان‌های دیگر دعوت می‌شوند. نگاه اداره تبلیغات دهقان فقط به مسائل فرهنگی محدود نمانده است. پیش از برگزاری هر برنامه، ظرفیت اقتصادی همان روستا نیز بررسی و در برنامه برایش تبلیغ می‌شد و همین مساله کمک زیادی به روستاها کرد. نوری معتقد است رمز موفقیت این تجربه، اعتماد به مردم است. «ما فهمیدیم قرار نیست همه کارها را خودمان انجام بدهیم؛ کافی است مردم را به هم وصل کنیم. وقتی شبکه شکل بگیرد، خودشان بهترین ایده‌ها را اجرا می‌کنند.»

رسمی خارج شود و در متن زندگی روزمره مردم جریان پیدا کند. استقبال مردم از همان سال نخست، فراتر از انتظار برگزار کنندگان بود، تا جایی که حالا این مراسم به یکی از برنامه‌های ثابت ماه رمضان اصفهان تبدیل شده و هر عصر، هزاران نفر را به قلب تاریخی شهر می‌کشاند.

چرا چهارباغ؟

کمتر خیابانی را در ایران می‌توان پیدا کرد که این اندازه با تاریخ، هنر و زندگی روزمره مردم گره خورده باشد. چهارباغ عباسی سال‌هاست محل قرارهای دوستانه، گردش خانواده‌ها و مقصد گردشگران داخلی و خارجی است. حجت الاسلام مهدی فوقی، مدیر کل تبلیغات اسلامی استان اصفهان، می‌گوید: «چهارباغ عباسی یکی از مهم‌ترین فضاهای فرهنگی و اجتماعی شهر اصفهان است و برگزاری برنامه‌های قرآنی در چنین فضاهایی می‌تواند نقش مؤثری در گسترش فرهنگ قرآنی و پیوند آیات الهی با زندگی روزمره مردم داشته باشد.» همین انتخاب هوشمندانه باعث شده در عصرهای رمضان، بسیاری از افرادی که اصلاً برای شرکت در مراسم نیامده‌اند، در میانه مسیر کنار جمع بنشینند و تا پایان تلاوت همراه شوند.

محفل قرآن؛ بی‌دعوت، برای همه

برای حضور در این مراسم نه لازم است از دری عبور کنید و نه با کسی هماهنگی شود. اینجا همه جایگاهی یکسان دارند. خانواده‌ها کنار هم می‌نشینند، کودکان با قرآن‌های کوچک خود همراه والدین هستند، نوجوانان، سالمندان، دانشجویان و حتی گردشگران خارجی در کنار یکدیگر به تلاوت گوش می‌دهند. برای شرکت در این مراسم فقط کافی است راحت را به سمت چهارباغ کج کنی و بعد خودت را در حلقه هزاران نفری ببینی که با گوش جان به تلاوت قرآن دل سپرده‌اند. صدای خوش قاریان بین المللی دل‌ها را به آسمان می‌برد و در کنار جزء خوانی، برنامه‌هایی مانند تدبیر آیات، طرح «زندگی با آیه‌ها»، مسابقات قرآنی و غرغه‌های فرهنگی هم برگزار می‌شوند. این مراسم حالا آنقدر مورد توجه قرار گرفته که در بعضی از روزها به صورت زنده از شبکه قرآن پخش می‌شود.

وقتی رهگذران، مخاطب قرآن می‌شوند

شاید مهم‌ترین ویژگی این برنامه، مخاطبان آن باشند. برخلاف محافل سنتی، بسیاری از حاضران از قبل تصمیمی برای حضور نداشته‌اند. صدای تلاوت، آن‌ها را متوقف می‌کند. برگزار کنندگان این برنامه معتقدند هدف تنها ختم روزانه قرآن نیست. حجت الاسلام فوقی می‌گوید: «هدف از برگزاری این آیین، فراهم کردن زمینه‌ای برای انس بیشتر اقشار مختلف جامعه با قرآن کریم و نهادینه‌سازی فرهنگ زندگی با آیه‌ها در متن زندگی شهری است.» او همچنین تأکید می‌کند که استمرار این برنامه‌ها می‌تواند فضای معنوی شهر را تقویت کرده و توجه مردم به آموزه‌های قرآنی را افزایش دهد.

عصری که شهر مکت می‌کند

«جزء خوانی چهارباغ» حالا دیگر فقط یک برنامه مناسبتی نیست؛ بلکه به بخشی از هویت رمضان در اصفهان تبدیل شده است. بر اساس آمار منتشر شده، این محفل در سومین سال برگزاری خود، روزانه میزبان بیش از دو هزار نفر بوده است؛ آماری که نشان می‌دهد مردم از این تجربه استقبال کرده‌اند. خورشید آرام آرام پشت گنبدهای فیروزه‌ای شهر پنهان می‌شود، صدای آب همچنان جاری است و آخرین آیات جزء روز، در فضای چهارباغ می‌پیچد. رهگذران دوباره مسیر خود را ادامه می‌دهند، اما انگار این بار، چیزی از آن صدا را با خود می‌برند؛ صدایی که برای ساعتی، یکی از شلوغ‌ترین خیابان‌های اصفهان را به آرام‌ترین نقطه شهر تبدیل کرده است.

تازه‌دامادی که راهش به آسمان رسید

روایت
دوم

بعضی آدم‌ها قهرمان شدن را انتخاب نمی‌کنند؛ فقط وقتی احساس می‌کنند وظیفه‌ای بر دوشان است، قدم جلو می‌گذارند. ابوالفضل طغیانی هم از همین جنس بود؛ طلبه‌ای ۱۹ ساله، بسیجی و تازه‌داماد که در راه دفاع از خانه خدا، راهی سفری بی‌بازگشت شد.

ابوالفضل پس از گذراندن مقدمات تحصیل در مدرسه علمیه امام حسین (ع) قم، برای ادامه زندگی و تشکیل خانواده به زادگاهش، زرین‌شهر اصفهان، بازگشته بود. دوستان و استادانش او را جوانی آرام، بااخلاق و مسئولیت‌شناس می‌شناختند؛ کسی که هیچ‌وقت منتظر دعوت و دستور نمی‌ماند. هر جا حادثه‌ای رخ می‌داد، از سیل و زلزله گرفته تا فعالیت‌های جهادی و تبلیغی، خودش رابه میدان می‌رساند. یکی از استادانش درباره او گفته بود: «ابوالفضل از آن طلبه‌هایی بود که قبل از اینکه از او کاری بخواهی، خودش احساس تکلیف می‌کرد. برای او خدمت، بخشی از زندگی بود، نه یک مأموریت.» او آخر دی‌ماه، همزمان با روزهایی که برخی شهرهای کشور درگیر آشوب و ناامنی شده بودند، خبر رسید عده‌ای به سمت یکی از مساجد زرین‌شهر حرکت کرده‌اند. ابوالفضل بی‌درنگ راهی مسجد شد؛ نه برای درگیری، بلکه برای دفاع از حرمت خانه خدا و آرامش مردم محله. اما آن شب، مسیر زندگی او تغییر کرد. در میان ازدحام و آشوب، مهاجمان او را محاصره کردند و با ضربات چاقو و لگد به شدت مجروحش کردند. ساعاتی بعد، خبر شهادت طلبه جوانی منتشر شد که تنها چند ماه از آغاز زندگی مشترکش می‌گذشت. تشییع پیکر او در قم، باحضور گسترده طلاب، استادان حوزه و مردم، صحنه‌ای از وداع با جوانی بود که بسیاری آینده‌ای روشن برایش متصور بودند. پیکرش در جوار حرم حضرت معصومه (س) آرام گرفت؛ همان شهری که سال‌ها در آن درس خوانده و برای تبلیغ دین آماده شده بود.

شاید آنچه ابوالفضل را از بسیاری هم‌نسلاتش متمایز می‌کرد، همین روحیه مسئولیت‌پذیری بود. او هیچ‌گاه دنبال دیده شدن نبود و حتی نزدیکانش می‌گویند کمتر از فعالیت‌های جهادی‌اش سخن می‌گفت.

نخستین دوره «ربانیون» به همت دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان با هدف تربیت طلاب و مبلغان توانمند در تبیین اندیشه نظام‌مند قرآن در جامعه، در اصفهان برگزار شد و مبلغان دینی و طلاب حوزه‌های علمیه به عنوان حلقه‌های میانی در آن حضور داشتند.

اردیبهشت

در گردهمایی منتخبین هیئات مذهبی بخش‌های مختلف شهر اصفهان، از برخی پیرغلامان و مسؤولان در انجام امور هیئات مذهبی تقدیر شد؛ اتفاقی که پس از آن در شهرهای دیگری از جمله کاشان و مبارکه نیز رخ داد و از ده‌ها نفر از پیرغلامان و خادمان اهل بیت (ع) تجلیل شد.

فروردین

رویداد فرهنگی «مقام مجنون» با حضور گسترده پیرغلامان، ذاکران و شاعران آیینی از سراسر استان برگزار شد. در این رویداد علاوه بر ایجاد بستری برای هم‌افزایی فعالان عرصه شعر و مداحی، از ۱۲ نفر از شاعران و خادمان مجالس حسینی از شهرهای مختلف استان، تجلیل شد.

تیر

افتتاح نمایشگاه دستاوردهای هیئات مذهبی شهر اصفهان، زمینه‌ای برای نمایش توانمندی‌های این مجموعه‌های مردمی فراهم کرد. همچنین نخستین یادواره شهدای مداح استان اصفهان در گلستان شهدای اصفهان برگزار شد که طی آن، از نخستین کتاب شهدای مداح استان رونمایی شد.

خرداد

رویداد رسانه‌ای «نوآیین» با حضور بیش از ۱۵۰ نوجوان منتخب استان برگزار شد و نوجوانان در قالب رقابت‌های رسانه‌ای به تولید محتوا با محورهای روایت پیشرفت و مقاومت پرداختند. همچنین امور بانوان تبلیغات اسلامی استان اصفهان در رویداد ملی «رهبانو»، موفق به کسب رتبه برتر کشوری شد.

شهریور

استان اصفهان با کسب رتبه نخست کشور در تعداد شرکت‌کنندگان و برگزیدگان آزمون حفظ عمومی قرآن کریم، جایگاه خود را به عنوان یکی از استان‌های پیشرو در عرصه آموزش و ترویج قرآن تثبیت کرد. همچنین پایگاه تخصصی «ربعین نوجوانی»، راهاندازی شد.

مرداد

تجمع هیات‌های اصفهان زیر یک پرچم

روایت
نهم

عصر عاشورا در اصفهان، سال‌هاست که نه پایان مراسم هیئت‌ها، بلکه آغاز یک اجتماع بزرگ است. هزاران نفر از عزاداران پس از برگزاری مراسم در مساجد، حسینیه‌ها و تکایا، راهی میدان امام حسین (ع) می‌شوند تا در آیینی با عنوان «یوم‌الحسین» گردهم آیند؛ مراسمی که در چند سال اخیر به یکی از مهم‌ترین اجتماعات مذهبی استان اصفهان تبدیل شده است.

«یوم‌الحسین» برای نخستین بار توسط اداره کل تبلیغات اسلامی اصفهان در سال ۱۴۰۱ برگزار و استقبال گسترده مردم باعث شد این برنامه در سال‌ها بعد هم به صورت منظم در عصر عاشورا برگزار شود و به یکی از آیین‌های ثابت محرم اصفهان تبدیل شود. هدف اصلی این مراسم، گردهم آوردن هیئت‌های مذهبی، دسته‌های عزاداری و مردم شهر در یک اجتماع واحد است؛ ایده‌ای که سال‌ها از سوی فعالان مذهبی اصفهان مطرح می‌شد تا همه عزاداران، فارغ از نام و وابستگی هیئت‌ها، زیر پرچم حضرت اباعبدالله (ع) عزاداری کنند. در سال‌های نخست، برنامه بیشتر بر اجتماع عزاداران و مرثیه‌خوانی متمرکز بود، اما به مرور بخش‌های مختلفی به آن افزوده شد؛ اجرای هم‌زمان گروه‌های دمازنی و سنج و طبل، مرثیه‌خوانی مداحان شاخص، اجرای سرودهای آیینی، نورپردازی، نمایش‌های آیینی و خدمات گسترده موکب‌های مردمی، این مراسم را به یک رویداد بزرگ شهری تبدیل کرده است. بسیاری از رسانه‌های محلی و ملی از این مراسم با عنوان «اجتماع عظیم عاشورایی مردم اصفهان» یاد کرده‌اند. بازتاب این مراسم در شبکه‌های اجتماعی نیز قابل توجه بوده است. بسیاری از کاربران، وحدت هیئت‌های مذهبی، شکوه حضور خانوادگی مردم، نظم مراسم و تصویر میدان امام حسین (ع) مملو از عزاداران را از ویژگی‌های شاخص «یوم‌الحسین» دانسته‌اند. انتشار گسترده عکس‌ها و فیلم‌های هوایی این مراسم در سال‌های اخیر، آن را به یکی از شناخته‌شده‌ترین تصاویر محرم اصفهان تبدیل کرده است؛ تصویری از شهری که عصر عاشورا، همه مسیرهایش به یک میدان ختم می‌شود؛ میدانی که برای ساعتی، قلب تپنده عزاداری اصفهان است.

نوجوانان شهرستان خور و بیابانک در رویداد بین‌المللی «سفیر نوجوان» موفق شدند در میان ده‌ها گروه داخلی و خارجی رتبه نخست را کسب کنند و توانمندی نوجوانان استان در عرصه‌های فرهنگی، هویتی و اجتماعی را به نمایش بگذارند.

نخستین دوره آموزشی تربیت مربی اردو ویژه فعالان فرهنگی غرب استان اصفهان در شهرستان تیران و کرون برگزار شد. این دوره با هدف تربیت مربیان توانمند و ارتقای مهارت‌های تربیتی فعالان نوجوان، زمینه توسعه شبکه مربیان فرهنگی در شهرستان‌های غرب استان را فراهم کرد.

علاوه بر گرامیداشت یاد طلبه شهید ابوالفضل طغیانی، از شهدای مدافع امنیت استان، رویداد مردمی «کاروان زندگی» با حضور هزاران نفر از خانواده‌های اصفهانی و بهره‌گیری از اساتید حوزه خانواده برگزار شد و به تبیین موضوعات مرتبط با تحکیم بنیان خانواده پرداخت.

معرفی جایزه ویژه «ایران اباعبدالله» در چهارمین مهرواره «هوای نو» با هدف حمایت از هیئات پیشگام در عرصه‌های فرهنگی و جهاد تبیین، از مهم‌ترین برنامه‌های این ماه بود. همچنین پویش «ایران مادر» و نمایشگاه بزرگ «کوچه‌های مادری» با محوریت ترویج فرهنگ فاطمی، در استان برگزار شد.

برنامه تلویزیونی «رستا» با حضور مدیر کل تبلیغات اسلامی استان اصفهان و صاحب‌نظران حوزه فرهنگ، در چندین قسمت از شبکه استانی اصفهان پخش شد و به تبیین نسبت مسجد، مناسک دینی و معنویت اجتماعی پرداخت.

نوجوانان رسانه‌های استان اصفهان با تولید مستند «نستوه» موفق به کسب جایزه ویژه جشنواره ملی فیلم عمار شدند. این اثر که توسط یک گروه شش نفره از نوجوانان اصفهانی تولید شده بود، نمونه‌ای موفق از توانمندی نسل نوجوان در عرصه تولید آثار رسانه‌ای و روایت پیشرفت کشور به شمار می‌رود.

از «برنامه محوری» به «جبهه سازی»

حجت الاسلام علیرضا قنبری

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان سمنان

حرف
نخست

سمنان به واسطه موقعیت جغرافیایی خود، نه تنها شاهراه ارتباطی کشور، بلکه مسیر عبور میلیون‌ها زائر حضرت علی بن موسی الرضا (ع) است. در کنار این ظرفیت، پیشینه

مذهبی، آیین‌های ریشه‌دار، حضور مبلغان، هیأت‌های مذهبی، بانوان فعال و گروه‌های جهادی، سرمایه‌ای ارزشمند برای شکل‌گیری یک حرکت فرهنگی گسترده به شمار می‌رود. راهبرد سال ۱۴۰۴ نیز بر فعال‌سازی همین ظرفیت‌ها استوار شد. در این مسیر، نخستین گام، توانمندسازی مدیران شهرستانی بود تا نقش صرفا اداری فاصله‌بگیرند و به راهبران فرهنگی و طراحان عملیات بومی تبدیل شوند. همزمان، شبکه‌ای از حلقه‌های میانی شامل مبلغان، امامان محله، فعالان فرهنگی، بانوان و تشکلهای مردمی شکل گرفت تا بار اصلی جهاد تبیین را بر دوش بگیرند و با زبان مردم، برای مردم فعالیت کنند. از سوی دیگر، آیین‌ها و سنت‌های مذهبی استان، به‌ویژه مراسم عزاداری و مناسک بومی، تنها به عنوان برنامه‌های مناسبتی دیده نشدند، بلکه به بستری برای تبیین مفاهیم قرآنی و تعمیق معرفت دینی تبدیل شدند. این رویکرد، پیوندی میان شور مذهبی و شعور قرآنی ایجاد کرد و ظرفیت‌های بومی را در خدمت گفتمان‌سازی فرهنگی قرار داد. در عصر جنگ روایت‌ها، رسانه نیز جایگاهی ویژه یافت. ساماندهی شبکه فعالان رسانه‌ای، تقویت خرده‌رسانه‌های محلی و روایت‌گری مستمر از فعالیت‌های مردمی، به بخشی جدایی‌ناپذیر از عملیات فرهنگی استان تبدیل شد تا دستاوردهای میدانی، امتداد رسانه‌ای پیدا کنند. در کنار همه این اقدامات، تلاش شد هویت سمنان نیز بازتعریف شود؛ استانی که دیگر تنها مسیر عبور زائران نیست، بلکه با توسعه مواکب، ایستگاه‌های فرهنگی و حضور جریان‌ساز مبلغان، به «باب‌الرضا» و دروازه‌ای برای ترویج معارف اهل بیت (ع) تبدیل شده است. تجربه سمنان نشان داد که آینده فعالیت‌های فرهنگی، نه در تصدی‌گری سازمان‌ها، بلکه در اعتماد به مردم، شبکه‌سازی اجتماعی و میدان دادن به کنشگران مؤمن و دغدغه‌مند رقم خواهد خورد.

در نخستین دوره «بانوی مجاهد» در استان سمنان ۱۰۰ نفر از بانوان فعال فرهنگی، اجتماعی و حوزوی حضور یافته و شرکت‌کنندگان در کارگاه‌های آموزشی مختلف، ضمن فراگیری مهارت‌های رسانه‌ای و فرهنگی، برای حل مسائل اجتماعی شهرهای خود به ارائه راهکار پرداختند.

اردیبهشت

نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها» با استقبال چشمگیر نزدیک به ۳۰ هزار نفر از مردم استان، زمینه‌ساز ثبت حدود هزار و ۵۰۰ محفل قرآنی و کسب رتبه سوم کشوری برای سمنان شد. در ادامه این موفقیت، برنامه ریزی برای راه‌اندازی «لیگ قرآن» در دستور کار قرار گرفت.

فروردین

تجلیل از خانواده‌های شهدای عرصه هیأت و ستایشگری در مراسم «عهد همدلی» در استان امامزاده ابوالقاسم (ع) بسطام برگزار شد و از خانواده شهدای هیأت و ستایشگری به پاس سال‌ها مجاهدت و ایثار تقدیر به عمل آمد.

تیر

مراسم دعای عرفه در ۱۵۰ نقطه استان سمنان برگزار شد. این مراسم در ۲۳ مکان محوری استان با حضور گسترده مردم برگزار و علاوه بر برنامه‌های دعا و نیایش، سخنرانی‌های مذهبی، مداحی و برنامه‌های فرهنگی نیز در آن اجرا شد.

خرداد

در اجلاس «شهدای مداح استان سمنان» در شاهرود یاد و خاطره ۸۲ شهید مداح استان گرامی داشته شد. همچنین رویداد «دختران حاج قاسم» با حضور بیش از ۱۰۰ دختر نوجوان فعال فرهنگی از شهرستان‌های غرب استان برگزار شد و شرکت‌کنندگان در کارگاه‌های آموزشی حضور یافتند.

شهریور

همزمان با ایام اربعین حسینی، پویش ملی «آیات نصر» در استان سمنان اجرا شد و فضای شهری با نصب گسترده تابلوهای مزین به آیات قرآن کریم رنگ و بوی قرآنی به خود گرفت. این اقدام با هدف ترویج فرهنگ قرآنی و پیوند هر چه بیشتر مفاهیم عاشورایی با آیات الهی، رقم خورد.

مرداد

روایت ماندگار ستایشگران آسمانی

روایت
اول

برگزاری اجلاس شهیدای مداح استان سمنان تنها یک مراسم بزرگداشت نبود؛ رویدادی فرهنگی بود که با هدف احیای میراث معنوی مداحان شهید، انتقال تجربه نسل دفاع مقدس به جوانان و مستندسازی بخشی از تاریخ شفاهی هیأت‌های مذهبی شکل گرفت. این اجلاس که پس از نزدیک به یک سال برنامه‌ریزی، برگزاری ۹ یادواره شهرستانی و ده‌ها نشست تخصصی برگزار شد، توانست یکی از ماندگارترین برنامه‌های کنگره سه هزار شهید استان سمنان را رقم بزند. از همان ماه‌های ابتدایی، کمیته تشکیل‌دهنده مذهبی اداره کل تبلیغات اسلامی استان با همکاری بسیج مداحان، هیأت‌های مذهبی و دستگاه‌های اجرایی، مسیر برگزاری این رویداد را طراحی کرد. هدف تنها برگزاری یک مراسم یادبود نبود؛ بلکه تلاش شد نام و خاطره شهیدای مداح به سرمایه‌ای فرهنگی برای نسل آینده تبدیل شود. به همین دلیل، طراحی بانک جامع اطلاعات شهیدای هیأت و عرصه ستایشگری، جمع‌آوری و دیجیتال‌سازی دست‌نوشته‌ها، آثار و خاطرات این شهدا و ثبت روایت خانواده‌ها و هم‌زمان آنان، به عنوان یکی از مهم‌ترین دستاوردهای این حرکت در دستور کار قرار گرفت. در کنار این اقدامات، حضور مداحان شناخته‌شده کشوری، پیشکسوتان مداحی دوران دفاع مقدس و بهره‌گیری از ظرفیت هنرمندان بومی، فضای متفاوتی به این اجلاس بخشید. برگزارکنندگان تلاش کردند روایت فرهنگ ایثار و مقاومت تنها در قالب سخنرانی باقی نماند، بلکه از طریق هنر، خاطره‌گویی و روایتگری به نسل جوان منتقل شود؛ نسلی که به تعبیر برگزارکنندگان، میراث‌دار شهیدای مداح دفاع مقدس است. اوج این حرکت فرهنگی در شهرستان شاهرود رقم خورد؛ جایی که اجلاس با استقبال گسترده مردم، خانواده‌های معظم شهدا، مداحان، فعالان هیأتی و اقشار مختلف جامعه برگزار شد. حضور پرشور مردم، این مراسم را به یکی از باشکوه‌ترین برنامه‌های گرامیداشت شهدا در استان سمنان تبدیل کرد و نشان داد فرهنگ هیأت و ستایشگری همچنان جایگاه ویژه‌ای در میان مردم دارد.

دومین سوگواره شعر فاطمی شهرستان دامغان و آیین تجلیل از مواكب اربعین حسینی برگزار شد. همچنین در آیین «مقام مجنون»، از حاج اسماعیل یارمحمدی، پیر غلام اهل بیت (ع)، به پاس بییش از چهار دهه فعالیت در عرصه ستایشگری و آموزش مداحی تجلیل شد.

آبان

سلسله نشست‌های تخصصی «معارف اسلام ناب» در شهرستان‌های مختلف استان برگزار شد. در این نشست‌ها، با حضور اساتید حوزه و دانشگاه، فعالان فرهنگی و کنشگران اجتماعی، مباحث معرفتی، نقش مساجد در تربیت نسل مؤمن و راهکارهای تقویت جریان‌سازی فرهنگی بررسی شد.

مهر

رویداد رسانه‌ای «پسران نوآیین» در شاهرود برگزار شد. این رویداد با هدف آموزش مهارت‌های رسانه‌ای و تربیت نوجوانان فعال در عرصه جهاد تبیین برگزار شده و شرکت‌کنندگان در زمینه مسئله‌شناسی، طراحی بوم حل مسئله و تولید آثار رسانه‌ای آموزش دیدند.

دی

آیین «عهد همدلی» با هدف تجلیل از خادمان مواكب پیاده روی جاماندگان اربعین در شهر ایوانکی برگزار شد. آیینی که پیشتر از آن نیز در شهرهای دیگر استان از جمله سمنان برگزار شده بود. این مراسم با حضور مسئولان استانی و فعالان فرهنگی برگزار شد.

آذر

اجتماعات گسترده مردمی در شهرهای مختلف استان سمنان برگزار شد. این اجتماعات با محوریت تجدید بیعت مردم با آرمان‌های انقلاب اسلامی و با حضور مسئولان استانی و کشوری برگزار شد و جلوه‌ای از همبستگی، مشارکت مردمی و پابندی مردم استان به ارزش‌های انقلاب اسلامی را به نمایش گذاشت.

اسفند

رویداد استانی نانورسانه «شهید فرشته باقری» با حضور بانوان فعال رسانه‌ای مساجد استان در شاهرود برگزار شد. این برنامه با هدف توانمندسازی بانوان در حوزه سواد رسانه‌ای، روایت‌گری و تولید محتوای اثرگذار، زمینه شکل‌گیری شبکه‌ای از نانورسانه‌های محلی را در سطح استان فراهم کرد.

بهمن

از تصدی گری تا راهبری زیست بوم فرهنگی

حجت الاسلام مجتبی صداقت

مدیر کل تبلیغات اسلامی استان یزد

حرف
نخست

از آنجایی که سازمان تبلیغات، قرار است در جایگاه راهبری زیست بوم فرهنگی استان قرار گرفته و نقش آفرینی کند، بدیهی است که این جایگاه تعیینی نبوده

و باید به مرور زمان و طی فرایندی تعیین پیدا کند. این مهم تحقق پیدا نخواهد کرد مگر اینکه راهبرد اصلی سازمان در استان، تقویت جایگاه راهبری و ایجاد مرجعیت برای سازمان در مأموریت های خویش بخصوص جهاد تبیین باشد.

اداره کل تبلیغات اسلامی استان یزد، در سال ۱۴۰۴، به دنبال تحقق این راهبرد چند سیاست را دنبال کرد. در این راستا مهمترین سیاست را قرار گرفتن در جایگاه ستادی و پرهیز از تصدی گری در اجرای برنامه ها و عملیات های مرتبط قرار داده و بدین واسطه اولین قدم را در این امر مهم برداشته است.

به عنوان مثال در اعتکاف ۱۴۰۴ سازمان در جایگاه ستادی (هدایت، حمایت و نظارت) علاوه بر اینکه راهبری خویش را تثبیت کرد، باعث تقویت تشکلهای و مجموعه های مردمی شد؛ اتفاقی که نتیجه اش را در رشد ۳۰ درصدی جمعیت اعتکاف استان نسبت به سال قبل تر از آن شاهد بودیم.

دومین سیاست در تحقق جایگاه راهبری سازمان، اثبات مرجعیت محتوایی و تقویت عرصه تولید و انتشار محتوای فاخر و اثر گذار در سازمان است.

به عنوان مثال در تبلیغ رضانی سال ۱۴۰۴، با تدوین محتوای فاخر تبلیغی با استفاده از ظرفیت های تبلیغی سازمان مرکز، بخصوص در تبلیغ دانش آموزی و همچنین برگزاری سلسله جلسات الهیات جنگ، مرجعیت محتوایی سازمان در عملیات های فرهنگی و جهاد تبیین تقویت شد.

به طور قطع، داشتن برنامه راهبردی، می تواند به مرور زمان، در تحقق این هدف موثر باشد که ان شاء الله در سال ۱۴۰۵ هم به حول و قوه الهی ادامه پیدا خواهد کرد.

دور دوم سلسله نشست های «تجربه نوردی» با موضوع بایسته های تبلیغ دین ویژه طلاب و روحانیون برگزار شد و همزمان سریال «پشت پرده» روی آنتن شبکه دو سیما رفت؛ مجموعه ای که با روایت فرهنگ و سبک زندگی مردم یزد، به مسئله فرزندآوری و بحران کاهش جمعیت پرداخت.

اردیبهشت

رویداد رسانه ای «آیه نگار» همزمان با محفل بزرگ جزء خوانی قرآن کریم در جوار امامزاده سید نصرالله برگزار شد و هنرمندان خوشنویسی، نقاشی خط، گرافیک، موشن گرافی، پادکست و تولید محتوای رسانه ای، سه آیه محوری ماه مبارک رمضان را دستمایه خلق آثار هنری قرار دادند.

فروردین

سفر حجت الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، به استان یزد، با دیدار با نماینده ولی فقیه و امام جمعه یزد آغاز شد و بانشست های صمیمانه با شاعران، هنرمندان، نویسندگان، اصحاب رسانه و فعالان فرهنگی و مذهبی استان ادامه یافت.

تیر

جشن های عید غدیر در قالب اجرای بیش از ۵۰۰ برنامه در نقاط مختلف استان برگزار شد و تا عید مباحله ادامه یافت. همچنین رویداد «شهید شهپر کی» با حضور ۱۵۰ نفر از امامان محلات، فعالان فرهنگی، هیئت های امانا و کنشگران اجتماعی برگزار شد.

خرداد

مسجد ۵۰۰ ساله «باغ بهار» مهریز به عنوان نمونه ای موفق از مسجدهای تراز انقلاب معرفی شد؛ مسجدی که علاوه بر فعالیت های قرآنی و فرهنگی، در حوزه خدمات درمانی، کمک های مؤمنانه، رسیدگی به نیازمندان و برنامه های ویژه بانوان و نوجوانان نیز فعال است.

شهریور

جامعه مداحان استان یزد در نشست صمیمی گرد هم آمدند و در این مراسم از سال ها خدمات حاج صادق آهنگران، مداح پیشکسوت اهل بیت (ع)، تجلیل شد؛ آیینی که با حضور ذاکران و پیر غلامان حسینی برگزار شد.

مرداد

«نخل عاشقی»؛ پاسداشت خادمان گمنام هیأت‌ها

روایت
اول

در یزد، شهری که سال‌هاست با عنوان «حسینیه ایران» شناخته می‌شود، بسیاری از چهره‌های اثرگذار آیین‌های محرم، کمتر شناخته شده‌اند؛ کسانی که از جای‌ریزی و علم‌داری تا مدیریت هیأت‌ها، مداحی، وعظ، شاعری و برگزاری روضه را به‌عهده دارند. رویداد «نخل عاشقی»، آیینی است برای قدردانی از خادمان بی‌نام‌ونشان هیأت‌های مذهبی استان یزد.

نخستین دوره این مراسم در آذرماه ۱۴۰۳ برگزار شد و دومین دوره آن نیز در سال ۱۴۰۴، در حسینیه صاحب‌الزمان (عج) یزد، با حضور مسئولان استانی، فعالان هیأت‌های مذهبی و جمع زیادی از خادمان حسینی برپا بود. در دومین دوره «نخل عاشقی»، روند انتخاب برگزیدگان با بررسی گسترده هیأت‌های مذهبی استان انجام شد. به گفته حبیب‌الله رضایی، رئیس شورای هیأت‌های مذهبی استان یزد، از میان حدود ۵۰۰ هیأت رسمی و با احتساب هیأت‌های محفلی و نوجوانان، نزدیک به دو تاسه هزار هیأت در استان فعالیت دارند. پس از دریافت بیش از ۱۱۰ فهرست و بررسی سوابق حدود ۹۰۰ خادم، در نهایت ۶۰ نفر برای تجلیل انتخاب شدند. سن و سابقه خدمت، دو معیار اصلی این انتخاب بودند.

ویژگی مهم دوره دوم، تنوع گروه‌های مورد تقدیر بود. برای نخستین بار، خادمان کودک و نوجوان نیز در کنار پیشکسوتان مورد تجلیل قرار گرفتند. برگزیدگان در ۱۲ گروه از جمله بانوان زینبی، مدیران هیأت‌ها، مداحان، چاوشی‌خوانان سنتی، علم‌گیران، خادمان روضه، شاعران، هنرمندان، واعظان، بانیان روضه و خادمان نوجوان معرفی شدند؛ اقدامی که نشان می‌دهد خدمت به فرهنگ عاشورا، محدود به یک نسل یا یک نقش نیست.

حجت‌الاسلام مجتبی صداقت، مدیر کل تبلیغات اسلامی استان یزد، هدف از برگزاری این رویداد را حفظ و تقویت هویت دینی یزد عنوان کرده و معتقد است پاسداشت خادمان هیأت‌ها، در واقع پاسداشت هویتی است که یزد را به عنوان دارالعباده و حسینیه ایران در سراسر کشور شناسانده است؛ هویتی که استمرار آن، بیش از هر چیز به تلاش خادمان گمنامی وابسته است که سال‌ها بی‌اِدا در خدمت مجالس اهل بیت (ع) بوده‌اند.

نشست تبیین گفتمان فاطمیه ویژه اتباع شیعه در یزد برگزار شد. در این نشست، ضمن تأکید بر وحدت امت اسلامی، سبک زندگی حضرت زهرا (س) به عنوان الگویی برای مقاومت، استکبار سستیزی و تحکیم هویت دینی مورد تبیین قرار گرفت.

رویداد «از قلم تا منبر» با هدف شناسایی، آموزش و حمایت از نویسندگان و تولیدکنندگان محتوای مکتوب منبر آغاز شد. همچنین مستند «علی نفتی» همزمان با سالگرد شهادت شهید محمدعلی حسن‌پور اشکذری، از مبارزان انقلاب اسلامی، اکران شد.

آیین «بانوان پرچمدار فاطمی» در شهرستان مهریز برگزار شد. این مراسم با حضور گسترده بانوان و جمعی از مسئولان فرهنگی برپا بود و بر نقش زنان در عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی و جهاد تبیین تأکید داشت. میزبانی از پیکر مطهر یک شهید گمنام، از دیگر برنامه‌های این اجتماع بود.

فعالیت «قرارگاه تبلیغ دانش آموزی» استان یزد آغاز شد؛ قرارگاهی که با مشارکت اداره کل تبلیغات اسلامی، آموزش و پرورش و حوزه‌های علمیه، با هدف توانمندسازی، شبکه‌سازی و پیش‌تیبانی از گروه‌های تبلیغی دانش‌آموزی شکل گرفت.

اجتماع سه هزار نفری دختران یزدی در آیین «طنین بندگی» یکی از بزرگ‌ترین برنامه‌های فرهنگی ویژه دختران استان بود. همچنین رویداد بوم‌گردی انقلاب نیز برگزار شد که با اجرای آن روزانه دانش‌آموزان دختر و پسر با حضور در اماکن، خیابان‌ها و میادین، با رویدادهای انقلاب آشنا می‌شدند.

پرطرفدارترین برنامه قرآنی تلویزیون تابحال به کدام شهرهای کشور سفر کرده است؟

ایران گردی محفل

۸ تیر ۱۴۰۲

■ خراسان رضوی / مشهد / ورزشگاه امام رضا (ع)
■ شرکت کنندگان ۳۰,۰۰۰ نفر

سال ۱۴۰۲ که با ماه مبارک رمضان آغاز شد، برنامه‌ای قرآنی در تلویزیون پایه میدان گذاشت که خیلی زود مورد استقبال قرار گرفت و پرطرفدار شد. برنامه تلویزیونی «محفل» به سبک نمایش‌های تلویزیونی استعدادیابی، اما با محوریت قرآن و حضور داوران شناخته شده در این عرصه در سال‌های بعد هم تکرار و روزه‌روز بر مخاطبان آن افزوده شد. این استقبال موجب شد، در یک حرکت جذاب، دوربین‌ها و داوران از استودیوی تهران خارج شده و برای ضبط برخی ویژه‌برنامه‌های خود به شهرها و روستاهای دور و نزدیک بروند. ناگفته نماند که این برنامه تاکنون سفرهای خارجی به چند کشور مسلمان هم داشته که اتفاقاً مورد استقبال زیادی هم واقع شده‌اند اما در این مجال، مروری داشته‌ایم بر سفرهای استانی محفل؛ برنامه‌ای که حالات تبدیل به یک جریان فرهنگی در کشور شده است.

۲۳ خرداد ۱۴۰۳

■ قزوین / الوند / سالن یادگار امام (ره)
■ شرکت کنندگان ۲۰,۰۰۰ نفر

۱۳ فروردین ۱۴۰۳

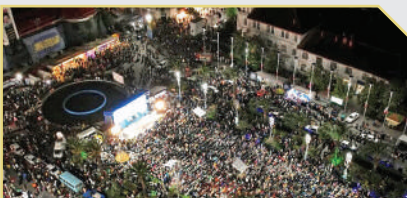
■ بوشهر / روستای چارک
■ شرکت کنندگان ۸,۰۰۰ نفر

۱۱ مهر ۱۴۰۲

■ هرمزگان / جزیره قشم / مسجد النبی (ص)
■ شرکت کنندگان ۱۵۰۰ نفر

۵ تیر ۱۴۰۳

■ گیلان / ارشت / میدان شهرداری
■ شرکت کنندگان ۲۰,۰۰۰ نفر

۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۳

■ قم / شهر قم / میدان آستانه
■ شرکت کنندگان ۲۱,۰۰۰ نفر

۷ فروردین ۱۴۰۳

■ تهران / شهر تهران / ورزشگاه آزادی
■ شرکت کنندگان ۱۲۰,۰۰۰ نفر

۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۴

■ قم / شهر قم / میدان آستانه
■ شرکت کنندگان ۵۰,۰۰۰ نفر

۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۴

■ خراسان جنوبی / بیرجند / میدان ابودر
■ شرکت کنندگان ۲۰,۰۰۰ نفر

۹ خرداد ۱۴۰۴

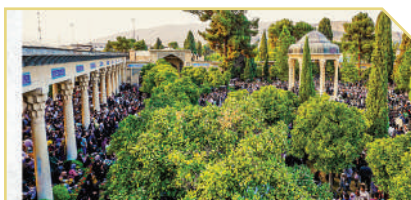
■ تهران / ورامین / مسجد جامع تاریخی
■ بزرگداشت قیام ۱۵ خرداد

۱۸ فروردین ۱۴۰۵

■ تهران / شهر تهران / خیابان حجاب
■ اجرای «محفل ستاره‌ها» به مناسبت چهلم شهدای
■ دانش آموز میناب

۲۰ مهر ۱۴۰۳

■ فارس / شیراز / آرامگاه حافظ شیرازی
■ شرکت کنندگان ۳۰,۰۰۰ نفر

۱۱ آبان ۱۴۰۳

■ هرمزگان / جزیره ایرانی بوموسی / ساحل خلیج فارس
■ شرکت کنندگان ۸۵,۰۰۰ نفر

۶ آذر ۱۴۰۳

■ تهران / شمیران / حسینیه جماران
■ بزرگداشت هفته بسیج

۲۶ بهمن ۱۴۰۳

■ قم / شهر قم / مسجد جمکران
■ شرکت کنندگان ۲۰۰,۰۰۰ نفر

۷ تیر ۱۴۰۳

■ مازندران / بابلسر / پارکینگ صفر ساحلی

۲۲ شهریور ۱۴۰۳

■ خراسان رضوی / مشهد مقدس / صحن پیامبر اعظم
(ص) آستان قدس رضوی
■ شرکت کنندگان ۲۰۰,۰۰۰ نفر

۲۵ شهریور ۱۴۰۳

■ مازندران / آمل / بقعه امامزاده ناصرالحق
■ شرکت کنندگان ۶,۰۰۰ نفر

۲۸ شهریور

■ تهران / شهر تهران / امامزاده صالح
■ همراه با پخش مستقیم در غزه و لبنان

پشت صحنه شهری که ایستاد

روایت قرارگاه مردمی روح‌الله از سازماندهی
خدمت در روزهای مقاومت تهران

شبکه‌ای که پشت چهره آرام شهر ایستاد تا
زندگی در تهران متوقف نشود.

قرارگاه روح‌الله در یک نگاه

- آغاز فعالیت از نخستین روزهای جنگ
فعالیت ۲۴ ساعته
- استقرار در اداره کل زیست‌بوم
فرهنگی تهران
- مأموریت اصلی: هماهنگی ظرفیت‌های
مردمی و جلوگیری از موازی کاری
دستگاه‌ها

موکب‌ها

- مأموریت: مدیریت و پشتیبانی
موکب‌های مردمی

در روزهای جنگ، آنچه
خیابان‌های تهران را زنده
نگه داشت فقط حضور مردم

نبود؛ شبکه‌ای از موکب‌ها، گروه‌های
جهادی، خیران و داوطلبان نیز شبانه‌روز در
پشت صحنه فعالیت می‌کردند. قرارگاه
مردمی روح‌الله با ایجاد هماهنگی میان این
ظرفیت‌ها، خدمت‌رسانی را در ۲۲ منطقه
تهران سامان داد؛ از پخت نان و غذا تا
اسکان اضطراری، روایت میدان و
امدادرسانی. این قرارگاه بیش از آنکه یک
مجموعه اجرایی باشد، شبکه‌ای از
ظرفیت‌های مردمی است که در روزهای
جنگ، از موکب و مسجد تا خبریه و
گروه‌های جهادی را به هم متصل کرد؛

مردم، قلب تپنده زیست‌بوم فرهنگی تهران

حجت‌الاسلام محمدجواد زهرایی

مدیر کل راهبری زیست‌بوم فرهنگی تهران

حرف
نخست

تهران به دلیل تنوع
جمعیتی، تراکم
ظرفیت‌های انسانی
و پیچیدگی تعاملات
اجتماعی، بستری
منحصر به فرد برای
تجربه‌های فرهنگی

است که با هیچ شهر دیگری قابل قیاس نیست. همین
ویژگی‌ها است که مدیریت فرهنگی آن را به امری نیازمند
رویکردی مستقل و میدان محور بدل می‌کند. شکوفایی
فرهنگی این شهر تنها از مسیر هم‌افزایی میان شهروندان
و نهاد‌های اجرایی ممکن است، نه از طریق برنامه‌های
از پیش تعیین‌شده‌ای که در اتاق‌های بسته طراحی
شده‌اند. در این نگرش، مردم دیگر در جایگاه مخاطبان
منفعل سیاست‌ها قرار نمی‌گیرند، بلکه به منزله منشأ و
کانون اصل طرح، تصمیم و حرکت شناخته می‌شوند
و وظیفه نهاد، همراهی با اراده آنان است نه جایگزین
شدن به جای آن.

حلقه‌های میانی در این ساختار نقشی محوری دارند.
این مجموعه‌های ارگانیک برآمده از دل جامعه، نه ابزار
اجرای طرح‌های سازمانی، بلکه با تکیه بر ظرفیت‌های
حاکمیتی، در مسیر تحقق آرمان‌های انقلاب اسلامی
حرکت می‌کنند.

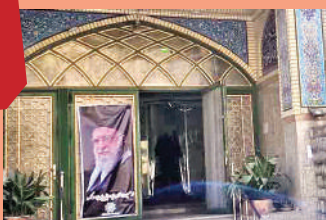
بر این اساس اداره کل راهبری زیست‌بوم فرهنگی تهران
گام‌های آغازین را در شناسایی و پیوند میان فعالان
فرهنگی برداشته و شبکه‌ای زنده از تعامل و همکاری
پدیدآورده و فرآیند توانمندسازی که اولویت این مرحله
است، را در پیش گرفته. اکنون زیست‌بوم به مرحله‌ای
رسیده که باید توان نهفته‌اش در میدان عمل متجلی شود
و عرصه به کنشگران واگذار گردد تا در بستر فراهم‌شده،
نه تنها ظرفیت‌های خود را ارتقا دهند، بلکه نقشی کلیدی
در حل چالش‌های اجتماعی و فرهنگی ایفا کنند.

آنچه در حال وقوع است، صرفاً اصلاح یک ساختار اداری
نیست؛ این جریان الگویی از حیات اجتماعی مبتنی
بر خلاقیت، هم‌افزایی و مشارکت ارادی را پیش چشم
می‌گذارد که در آن مردم قلب تپنده زیست‌بوم‌اند،
نه ناظران حاشیه‌نشین. باور راسخ آن است که با
میدان آوردن مردم و تحقق انسجام اجتماعی، می‌توان به
الگویی پیشرو از حکمرانی مشارکتی دست یافت؛ الگویی
که اثرگذاری‌اش از سطح استانی فراتر رفته، در عرصه‌های
ملی و حتی بین‌المللی نیز پژواک می‌یابد.

در خدمت آسیب دیدگان

روایت
اول

همه چیز از نیمه شب ۲۷ اسفند آغاز شد؛ شبی که حمله موشکی دشمن، کوچه شهید ولی زاده در محله بنی هاشم تهران را به صحنه‌ای از ویرانی و شهادت تبدیل کرد. در میان آوار خانه‌ها و خودروهای سوخته، پیکر نوزاد ۲۲ روزه‌ای که بر اثر انفجار به داخل کوچه پرتاب شده بود، تصویری بود که اهالی مسجد خامس آل عبا هرگز فراموش نکردند. همان شب تصمیم گرفتند مسجد را تعطیل نکنند، بلکه آن را به پایگاه خدمت‌رسانی به مردم تبدیل کنند.

حجت‌الاسلام سجاد رنجبری، امام جماعت مسجد، می‌گوید: «۴۸ ساعت اول را بدون حتی یک لحظه استراحت کنار مردم بودیم. مسجد را به محل اسکان موقت خانواده‌هایی تبدیل کردیم که خانه‌هایشان آسیب دیده بود، وسایل مردم را از زیر آوار بیرون آوردیم، کوچه‌ها را پاکسازی کردیم و دو ساعت مانده به تحویل سال، وقتی مطمئن شدیم کسی بی‌سرپناه نمانده، به خانه‌هایمان رفتیم.»

اما مأموریت مسجد با پایان امداد رسانی اولیه تمام نشد. پس از آغاز سال جدید، بخشی از فضای مسجد به کارگاه بازسازی خانه‌ها تبدیل شد. شیشه‌بران، بناها، جوشکاران و دیگر نیروهای داوطلب، تعمیر خانه‌های آسیب‌دیده را آغاز کردند و مسجد به ستاد بحران محله بدل شد؛ تا جایی که ساکنان دیگر محله‌های آسیب‌دیده نیز برای دریافت کمک به آن مراجعه می‌کردند.

رنجبری از خاطره زوج سالخورده‌ای می‌گوید که چند بار برای تعمیر شیشه‌های خانه تماس گرفتند. وقتی نیروهای مسجد برای بار سوم به خانه آنها رفتند، فهمیدند مشکل اصلی، شیشه شکسته نیست؛ آنها فقط کسی را می‌خواستند که پای حرف‌هایشان بنشیند. «وقتی بچه‌ها مدتی با آنها صحبت کردند، گفتند حالم خوب شد.»

فعالیت مسجد حتی به ساخت سرپناه برای خانواده‌هایی رسید که خانه‌هایشان کاملاً از بین رفته بود. تنها در مدت یک ماه، دو واحد مسکونی در طبقه سوم مسجد ساخته شد تا این خانواده‌ها دوباره سقفی بالای سر داشته باشند.

■ مستندسازی فعالیت موکب‌ها
■ تولید گزارش و فیلم
■ پخش آثار از رسانه ملی

شبکه داوطلبان

■ ظرفیت اعلام‌شده برای شرایط اضطراری
■ اسکان اضطراری ۴۰ هزار نفر
■ ۷۹۱۱ خادم داوطلب
■ ۲۲۰ انبار
■ ۲۴۶ سرخانه
■ ظرفیت داوطلبانه گسترده برای طبخ غذای گرم

فعالیت گروه‌های جهادی

■ نخستین گروه‌های حاضر در محل اصابت
■ پاکسازی معابر
■ بازگشایی مسیرها
■ نظافت منازل آسیب‌دیده
■ کمک به اسکان اولیه خانواده‌ها
■ همکاری با نیروهای خدمات شهری

خدمات فرهنگی در ایام جنگ

■ توزیع ۱۰ هزار پرچم
■ توزیع حدود ۴۰ هزار پوستر
■ برپایی برنام‌های مردمی در میادین

■ استقرار در حدود ۶۰ میدان اصلی و محلی تهران
■ تأمین پذیرایی اجتماعات مردمی
■ راه‌اندازی موکب در محلات فاقد میدان و محل تجمع

نانوایی سیار

■ پخت ۸ تا ۱۰ هزار نان در روز
■ راه‌اندازی تریلی نانوایی سیار
■ فعالیت شبانه‌روزی
■ مشارکت ۵۶ بانوی داوطلب
■ تولید روزانه ۸ تا ۱۵ هزار لقمه برای مردم و نیروهای میدان

آشپزخانه مرکزی

■ پخت ۶ هزار پرس غذا در روز
■ تأمین غذا برای نیروهای امنیتی، ایست‌های بازرسی و موکب‌ها
■ فعالیت با کمک خیران و کمک‌های مردمی
■ توزیع غذا در ۴۵ نقطه تهران

پشتیبانی مردمی

■ اتصال خیریه‌ها به موکب‌های نیازمند
■ تأمین اقلام غذایی و پذیرایی
■ استمرار فعالیت موکب‌ها با مشارکت خیران

تیم‌های رسانه‌ای قرارگاه

■ ثبت روایت‌های مردمی

از باشگاه تا منبر

روایت
دوم

همه چیز از باشگاه ورزشی آغاز شد؛ جایی که ورود یک طلبه با عبا و عمامه، نگاه‌های متعجب و گاهی شوخی‌های اطرافیان را به دنبال داشت. «حاج آقا، هالتر یا تردمیل؟» شاید پر تکرار ترین جمله‌ای بود که ابوالفضل امیری در سال‌های نخست فعالیتش می‌شنید، اما امروز همان ویدئوهای ورزشی و حرکات پارکور او میلیون‌ها بار دیده شده و بسیاری از همان مخاطبان، دنبال کنندگان صفحاتش هستند.

ابوالفضل امیری، طلبه متولد ۱۳۷۶، سال هاست تلاش می‌کند تصویری متفاوت از یک روحانی جوان ارائه دهد. صبح‌ها در حوزه علمیه درس

خارج می‌خواند، ظهرها در مسجد به فعالیت‌های فرهنگی و تبلیغی می‌پردازد و عصرها به عنوان مربی بدنسازی در باشگاه حضور دارد. در کنار این‌ها، هنر قلمکاری روی ظروف مسی و فعالیت در حوزه طب سنتی نیز بخشی از زندگی اوست.

او معتقد است برای ارتباط با نسل جوان، تنها منبر کافی نیست. به همین دلیل حدود شش سال پیش فعالیت خود را در فضای مجازی آغاز کرد؛ جایی که با تولید ویدئوهای ورزشی، روایت‌های کوتاه و محتوایی متناسب با زبان نسل جدید، توانست مخاطبان زیادی را جذب کند. بسیاری از ویدئوهای او، به‌ویژه کلیپ‌های پارکور و تمرینات ورزشی، بارها در شبکه‌های اجتماعی باز نشر شده‌اند. امیری می‌گوید هدفش از حضور در فضای مجازی کسب درآمد یا شهرت نبوده، بلکه می‌خواست نشان دهد راه گفت‌وگو با جوانان از مسیر علایق آنها می‌گذرد. به گفته او، بسیاری از پرسش‌های دینی امروز نه در مسجد، بلکه در باشگاه یا فضای مجازی مطرح می‌شود؛ از احکام ورزش و موسیقی گرفته تا پرسش‌هایی درباره ریا، سبک زندگی و ارتباط با دین. او در کنار فعالیت‌های رسانه‌ای، همچنان منبر می‌رود، قلمکاری می‌کند و بخشی از آثار هنری خود را برای امور خیر اهدا می‌کند. تجربه این طلبه جوان نشان می‌دهد گاهی مسیر رسیدن به دل مخاطب، از همان جایی می‌گذرد که کمتر کسی انتظارش را دارد.

هفتمین نشست «یاوران قرآنی جبهه مقاومت» برگزار شد. این نشست با حضور مدیران مؤسسات و خانه‌های قرآنی و سخنرانی اساتید این حوزه، بستری برای هم‌افزایی، تبادل تجربه و تقویت گفت‌وگو و مقاومت فراهم کرد و بر نقش شبکه‌های مردمی در توسعه فعالیت‌های قرآنی تأکید داشت.

فروردین

ارائه تجربه نمایشگاه «زندگی با آیه‌ها» در همایش «عهد جهاد»، برگزاری آیین عزاداری مشترک ۱۵ مسجد تهرانپارس، آزمون تخصصی حافظان قرآن، گردهمایی هیئت‌های دانش‌آموزی و نشست فعالان اردو بازی نوجوان، جلوه‌ای از تنوع و پویایی فعالیت‌های فرهنگی تهران را به نمایش گذاشت.

اردیبهشت

هم‌زمان با جنگ ۱۲ روزه، جلسات قرارگاه مسجد شهر تهران برای هماهنگی اقدامات فرهنگی برگزار شد. همچنین اجتماع بزرگ «زنان عاشق‌سواری، رهروان زینبی» و دوره تخصصی «الهیات نبرد» با هدف تقویت روایت مقاومت، انسجام اجتماعی و ارتقای توان راهبری فعالان فرهنگی برگزار شد.

تیر

نشست انتقال تجربه مجموعه‌های نوجوان، «قرار شماره ۷۶ قرار بنو»، کرسی‌های حکمرانی مردمی، نشست صاحب‌نظران رسانه نوجوان و اجرای پویش «برای رهبرم، برای ایرانم» از مهم‌ترین برنامه‌هایی بود که با مشارکت فعال شبکه‌های مردمی برگزار شد.

خرداد

نخستین سوگواره هنر هیأت تهران، دیدار جمعی از فعالان قرآنی لبنان، نشست تخصصی مجمع حافظان قرآن و هشادودومین جلسه شورای هماهنگی نهادهای حوزوی استان تهران برگزار شد. در این ماه همچنین رویداد آموزشی خادمان رسانه‌ای هیأت‌های شهر تهران برگزار شد.

شهریور

گردهمایی دخترانه «ما ملت حسین (ع)، سفیران زینبیم»، تولید و انتشار نماهنگ «بابای من»، نشست «ربیون خانواده» و برگزاری مرحله شفاهی آزمون تخصصی حافظان قرآن، از مهم‌ترین رویدادهای این ماه در تهران به شمار می‌رفت.

مرداد

محله مقاومت؛ مستندی از قهرمانان گمنام تهران

روایت سوم

در روزهای جنگ تحمیلی سوم، اداره تبلیغ نوین و رسانه زیست‌بوم فرهنگی تهران با همکاری مؤسسه فرهنگی امام روح‌الله، تولید مجموعه‌ای از مستندهای محله‌محور را در دستور کار قرار داد؛ مستندهایی که به جای روایت کلی جنگ، سراغ کنشگران مردمی رفتند و به روایت خدمات مردمی در دل جنگ پرداخت.

مستند «محله مقاومت»، یکی از همین آثار بود. روایت بیش از ۵۰ مجموعه مردمی در ۱۵ محله تهران. از تهرانپارس و نظام‌آباد تا نیاوران، مهرآباد جنوبی و... هر قسمت، قصه محله‌ای را روایت می‌کند که در روزهای جنگ، شکل متفاوتی از همدلی و مقاومت را تجربه کرده است.

گروه سازنده به دنبال محله‌هایی رفت که روایت متفاوتی داشتند؛ جایی که مردم با ابتکار خود، مسئله‌ای را حل کرده یا توانسته بودند بخش بزرگی از محله را در یک اقدام جمعی همراه کنند. هر قسمت از این مجموعه بین ۴ تا ۸ دقیقه زمان دارد و روایت آن بر پایه گفت‌وگو با کنشگران همان محله شکل گرفته است. دوربین، به جای بازسازی صحنه‌ها، در کنار مردم ایستاده و قصه را از زبان کسانی روایت می‌کند که خود در متن ماجرا حضور داشته‌اند. مثلاً در محله ایران، خانه یک خانواده به قرارگاهی برای تهیه روزانه هزاران لقمه غذا تبدیل شده، در تجریش، یک موبک، مجتمع تجاری را به ناوایی تبدیل کرده و در مهرآباد جنوبی، بانوان محله با وجود تفاوت‌های شغلی و اجتماعی، کنار هم یک شبکه خدمت‌رسانی مردمی را شکل می‌دهند.

اما «محله مقاومت» تنها محصول رسانه‌ای این جریان نیست. همزمان با تولید این مجموعه، تیم نوجوان «راوی‌تو» نیز وارد میدان شد و به تولید محتوا پرداخت. بخش قابل توجهی از روایت‌های آنها با عنوان «محله ما» از شبکه‌های سراسری سیما از جمله شبکه یک و شبکه تماشا پخش شد.

نخستین اجتماع مدارس مسجدمحور تهران، تولید نماد «شاگرد کلاس حسینم» و اجرای پوشش «از دامن یاس تا قلعه نور» در مدارس، از مهم‌ترین برنامه‌هایی بود که در راستای تقویت هویت دینی و شبکه‌های فرهنگی نوجوانان اجرا شد.

نشست صاحب‌نظران عرصه نوجوان دختر و دوره «سفیر مادری» با هدف توانمندسازی کنشگران قرآنی، توسعه مهارت‌های ارتباطی و طراحی الگوهای مؤثر تربیتی برگزار شد و بر تقویت سرمایه انسانی شبکه‌های فرهنگی تأکید داشت.

کارگاه تربیت مربی اعتکاف نوجوان، دوره آموزشی مجریان اعتکاف تهران و نشست مجموعه‌های مردمی نوجوان دختران برگزار شد. این برنامه‌ها با هدف ارتقای کیفیت فعالیت‌های تربیتی، انتقال تجربه و تقویت هماهنگی میان فعالان فرهنگی و تربیتی برگزار شد.

رویداد «راوی‌تو» با طراحی کارگاه‌های آموزشی و مهارتی، زمینه آموزش روایت‌گری و تولید محتوای رسانه‌ای از اعتکاف رجبیه مساجد تهران را فراهم کرد و بر نقش نوجوانان در روایتگری فرهنگی تأکید داشت.

«قرارگاه مردمی روح‌الله» در ایام جنگ ۴۰ روزه تشکیل شد. این قرارگاه با هدف سازماندهی ظرفیت‌های مردمی، هماهنگی کنشگران فرهنگی و تقویت انسجام اجتماعی شکل گرفت و پایان بخش سالی بود که بر مشارکت مردمی و شبکه‌سازی فرهنگی استوار بود.

جشن بزرگ خانوادگی «به عشق مهدی» در مصلاي امام خميني(ره) تهران برگزار شد. همچنین نشست کارگروه آموزش و توانمندسازی مجمع حافظان قرآن و نشست تخصصی هیئت‌های دخترانه شهر تهران، با هدف توسعه شبکه‌های مردمی و ارتقای فعالیت‌های قرآنی و تشکیلاتی برگزار شد.

شبی به نام بانوان قهرمان

چهارمین جشن بزرگ ایران بانو
در ورزشگاه شیروودی برگزار شد

چهارمین جشن بزرگ «ایران بانو» در سال ۱۴۰۴ به تجلیل از بانوان اختصاص داشت که هر یک در گوشه‌ای از کشور، بی‌هیاهو نقش آفرینی کردند؛ از نجات جان انسان‌ها و پرورش کودکان بی‌سرپرست تا افتخار آفرینی در ورزش، علم، رسانه و فعالیت‌های اجتماعی؛ زنانی که شاید کمتر نامشان شنیده شده، اما اثرشان در جامعه ماندگار است.

قرائت وصیت‌نامه فاطمه سادات ساداتی، دختر ۹ ساله شهید جنگ ۱۲ روزه بود؛ متنی که مادر بزرگ او، داغدار هفت شهید، با خود به مراسم آورده بود و خواندن آن، سکوت و بغض را بر فضای ورزشگاه حاکم کرد. اوج جشن، معرفی ایران بانوان منتخب سال ۱۴۰۴ بود؛ بانوانی که هر کدام در عرصه‌ای متفاوت منشأ اثر بوده‌اند؛ از آتش‌نشانی و پرستاری تا هوش مصنوعی، مستندسازی، فعالیت‌های اجتماعی، ورزش قهرمانی و حمایت از زنان و کودکان. در پایان نیز فاطمه رضایی، پژوهشگر و مخترع جوان، به عنوان «ایران بانوی سال» معرفی شد و جایزه طلایی این دوره را دریافت کرد. «ایران بانو» در چهارمین دوره خود تلاشی برای معرفی الگوهایی بود که نشان می‌دهند قهرمانی همیشه در میدان‌های شناخته‌شده رقم نمی‌خورد.

جشن «ایران بانو» همزمان با سالروز ولادت حضرت فاطمه زهرا (س) در ورزشگاه شهید شیروودی و با مشارکت اداره کل زیست بوم فرهنگی تهران برگزار شد. خانواده‌ها، دختران نوجوان و جمعی از خانواده‌های شهدای جنگ ۱۲ روزه، مهمانان این جشن بودند؛ ترکیبی که فضای مراسم را از یک آیین رسمی، به جشنی خانوادگی و صمیمی تبدیل کرده بود. برنامه با تلاوت قرآن و مرور سه دوره گذشته «ایران بانو» آغاز شد و سپس اجرای گروه‌های سرود، بخش‌های شاد و آیت‌های تعاملی، حال‌وهوای جشن را گرم‌تر کرد. یکی از صحنه‌های متفاوت مراسم، بریدن کیک پنج‌سالگی گروه دانشجویی «مثل هانیه» با حضور خانواده‌های شهدای جنگ ۱۲ روزه بود؛ لحظه‌ای که با تشویق حاضران و اجرای گروه سرود همراه شد. اما احساسی‌ترین بخش مراسم،

راوی‌تو؛ جایی برای روایتگری دختران

روایت
چهارم

اعتکاف برای خیلی‌ها یک تجربه معنوی و متفاوت است اما اگر این تجربه روایت نشود، بخش مهمی از اثرگذاری آن از بین می‌رود. با همین نگاه، رویداد رسانه‌ای «راوی‌تو» با هدف تربیت دختران نوجوان برای ثبت و روایت اعتکاف نوجوانی در مساجد تهران برگزار شد؛ رویدادی که باعث پرورش روایاتی شد که در روزهای جنگ نیز سنگر روایت را رها نکردند. اواخر آذرماه ۱۴۰۴، اداره کل زیست بوم فرهنگی تهران میزبان ۱۲۰ دختر نوجوان از مجموعه‌های فرهنگی مناطق مختلف تهران شد. نوجوانانی که قرار بود به عنوان راویان اعتکاف، لحظه‌ها، تجربه‌ها و حال‌وهوای معنوی مساجد را با زبان تصویر و روایت به مخاطبان منتقل کنند. انتخاب شرکت‌کنندگان نیز به گونه‌ای انجام شد که اعتکاف در مساجد سراسر تهران، از شمال تا جنوب و شرق تا غرب، پوشش رسانه‌ای پیدا کند.

«راوی‌تو» در دو مرحله آموزشی مجازی و حضوری طراحی شده بود. شرکت‌کنندگان در هفت کلاس بر خط و سه سطح آموزشی، مهارت‌های لازم را زیر نظر استادان حوزه رسانه فرا گرفتند و سپس در کارگاه‌های حضوری، آموخته‌های خود را تکمیل کردند.

محتوای آموزشی این رویداد، فراتر از آموزش‌های فنی بود. نوجوانان در چهار کارگاه تخصصی، با شیوه‌های سوزناک، روایت‌گری، عکاسی، فیلم‌برداری، کادربندی، تدوین با تلفن همراه و قصه‌گویی تصویری آشنا شدند تا بتوانند روایت‌هایی کوتاه اما اثرگذار از اعتکاف تولید کنند. اما نقطه تمایز «راوی‌تو» در مرحله سوم آن رقم خورد؛ جایی که آموزش‌ها وارد میدان واقعی شد. برگزیدگان دوره، در اردوی تجربه‌ی میدانی با حضور در حرم حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) و امامزاده عبدالله (ع)، نخستین روایت‌های تصویری خود را تولید کردند و زیر نظر استادان، تجربه عملی روایت‌گری را پشت سر گذاشتند. این اما پایان راه نبود. چرا که همزمان با آغاز جنگ تحمیلی سوم، از میان افراد برگزیده تیمی نوجوانانه با عنوان «راوی‌تو» تشکیل شد تا به عنوان راویان محلات خود، اقدام به تولید محتوا در قالب عکس و ویدئو از فضای مختلف کرده‌اند که این بار به عنوان راویان جنگ فعالیت کنند. اتفاقی که تولید مستندهایی شد که حتی تعدادی از آنها به رسانه ملی راه یافته و میهمان خانه‌های مردم شدند.

روایتگری هیات‌های مذهبی در «روز دهم»

روایت
پنجم

هیات‌های مذهبی این روزها به یکی از مهم‌ترین تولیدکنندگان محتوای فرهنگی و رسانه‌ای تبدیل شده‌اند. از طراحی پوستر و ثبت تصاویر آیینی تا تولید نماهنگ، پادکست و روایت در شبکه‌های اجتماعی، رسانه به بخش جدایی‌ناپذیر فعالیت هیات‌ها تبدیل شده است. با همین نگاه، رویداد سه‌روزه «روز دهم» با هدف توانمندسازی خادمان رسانه‌ای هیات‌های مذهبی تهران برگزار شد. این رویداد که با همکاری هیات هنر، مرکز رسانه‌ای وصل و اداره کل راهبری زیست‌بوم فرهنگی تهران برگزار شد، طی سه روز میزبان ۲۵۰ نفر از فعالان رسانه‌ای هیات‌های مذهبی بود. شرکت‌کنندگان، مسئولان رسانه، عکاسان، گرافیک‌سازان، فیلم‌برداران و تولیدکنندگان محتوای هیات‌ها بودند که برای ارتقای مهارت‌های تخصصی خود گرد هم آمدند.

بخش آموزشی «روز دهم» در قالب پنج مسیر تخصصی طراحی شده بود: گرافیک هیات، عکس هیات، صوت هیات، ویدئو هیات و رسانه هیات. در هر یک از این بخش‌ها، بیش از ۲۰ استاد و مدرس، تجربه‌های حرفه‌ای خود را در اختیار شرکت‌کنندگان قرار دادند. آموزش‌ها نیز کاملاً کاربردی و متناسب با نیازهای واقعی هیات‌ها طراحی شده بود؛ از طراحی هویت بصری و پوسترهای مناسبی تا عکاسی و فیلم‌برداری از مراسم، تولید محتوای صوتی، تدوین، مدیریت رسانه و حضور مؤثر در شبکه‌های اجتماعی. اما «روز دهم» تنها یک دوره آموزشی نبود. این رویداد بستری برای آشنایی، هم‌افزایی و شکل‌گیری شبکه‌ای از فعالان رسانه‌ای هیات‌های تهران نیز فراهم کرد؛ شبکه‌ای که می‌تواند در مناسبت‌های مذهبی، تجربه‌ها و ظرفیت‌های خود را به اشتراک بگذارد و کیفیت تولیدات رسانه‌ای هیات‌ها را ارتقا دهد.

برگزارکنندگان این رویداد معتقدند انتقال پیام عاشورا و معارف اهل بیت (ع) در دنیای امروز، بیش از هر زمان دیگری به روایت‌های حرفه‌ای، خلاقانه و متناسب با زبان رسانه نیاز دارد. «روز دهم» نیز با همین هدف، آموزش، تجربه و شبکه‌سازی را در کنار هم قرار داد تا نسل تازه‌ای از خادمان رسانه‌ای هیات‌ها، با بهره‌گیری از هنر و فناوری، روایتگر آیین‌های دینی برای مخاطبان امروز باشند.

پیام بر آیه‌ها باشیم

نمایشگاهی تعاملی برای تربیت
سفیران نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها»

نمایشگاه‌ها معمولاً محلی برای ارائه محصولات و دستاوردها هستند، اما نمایشگاه تعاملی «پیام بر آیه‌ها باشیم» مسیر متفاوتی را انتخاب کرده است؛ نمایشگاهی که هدفش نه فقط معرفی نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها»، که تلاشی بود تا از هر بازدیدکننده، یک «سفیر» بسازد.

فرهنگی روبه‌رو می‌شد، سپس با نمونه‌های عملی مواجه شده و در نهایت راهکارهایی متناسب با موقعیت شغلی و اجتماعی خود دریافت می‌کرد. در پایان نیز در گردهای مسئله‌محور، با همراهی تسهیل‌گران، شیوه‌اجرای این ایده‌ها را تمرین می‌کرد.

یکی از بخش‌های متفاوت نمایشگاه، ارائه الگوهای کنشگری برای بیش از ۲۱ شغل مختلف بود. برای نمونه، یک راننده تاکسی چطور می‌تواند با بخش پادکست‌های قرآنی یا گفت‌وگو با مسافران نقش‌آفرینی کند. آخرین بخش نمایشگاه نیز «عهد همکاری» نام داشت. جایی که بازدیدکنندگان علاقه‌مند به عنوان سفیر ثبت نام و برنامه عملی خود را مشخص می‌کردند تا ارتباط با آنان ادامه یابد.

این نمایشگاه به همت اداره کل راهبری زیست‌بوم فرهنگی تهران از ۱۸ بهمن ماه تا نیمه ماه مبارک رمضان در ساختمان فرهنگی امام خمینی (ره) برپا شد و برای نخستین بار محتوای نهضت «زندگی با آیه‌ها» را در قالبی تعاملی و کارگاهی ارائه کرد. هدف نمایشگاه تربیت و توانمندسازی سفیران نهضت ملی «زندگی با آیه‌ها» بود و به همین دلیل برخلاف نمایشگاه‌های عمومی، مخاطب اصلی آن عموم مردم نبودند. بلکه افرادی دغدغه‌مند از اقشار و مشاغل مختلف بودند تا میل دارند در نهضت ملی زندگی با آیه‌ها نقشی داشته باشند و به عنوان «سفیر زندگی با آیه‌ها» وارد میدان کنشگری فرهنگی شوند.

در این نمایشگاه مسیر طراحی شده به گونه‌ای بود که مخاطب ابتدا با یک مسئله یا دغدغه اجتماعی و

وقتی سینما به محله‌ها می‌رود

اسلامشهر با طراحی شبکه‌ای مردمی توانست رکورددار اکران سیار فیلم سینمایی شود

شاید عجیب باشد، اما یکی از موفق‌ترین تجربه‌های اکران مردمی فیلم در کشور، نه در شهری با چندین پردیس سینمایی، بلکه در شهرستانی رقم خورده که تنها یک سالن سینما برای جمعیتی نزدیک به ۷۰۰ هزار نفر دارد. اسلامشهر سال‌ها با کمبود زیرساخت‌های فرهنگی دست و پنجه نرم می‌کرد؛ اما به جای آنکه منتظر ساخت سالن‌های جدید بماند، مسیر دیگری را انتخاب کرد: سینما را از ساختمان‌های بزرگ بیرون آورد و به مسجدها، مدارس، هیأت‌ها، خانه‌های قرآن و حتی مراکز نگهداری کودکان برد. امروز «نهضت اکران سیار» که با محوریت اداره تبلیغات اسلامی اسلامشهر شکل گرفته، از یک برنامه ساده فرهنگی فراتر رفته و به الگویی برای پیوند سینما با زندگی روزمره مردم تبدیل شده است.

از یک مسئله واقعی تا یک راه‌حل مردمی

کمبود سالن سینما، هزینه بلیت و دشواری دسترسی خانواده‌ها به آثار سینمایی، نقطه آغاز این ایده بود. حجت‌الاسلام حسین رواز، رئیس اداره تبلیغات اسلامی اسلامشهر، درباره شکل‌گیری این طرح می‌گوید: «ما با دو مشکل روبه‌رو بودیم؛ از یک سو تنها یک سالن سینما برای جمعیت نزدیک به ۷۰۰ هزار نفری شهرستان وجود داشت و از سوی دیگر بسیاری از

بر مدار محله روایت «فرا تهران»

حجت‌الاسلام منصور باقرییک تبریزی

مدیر کل تبلیغات اسلامی شهرستان‌های تهران

حرف نخست

سال ۱۴۰۴ برای اداره کل تبلیغات اسلامی استان تهران، سال عبور از برنامه‌ریزی‌های مقطعی و مناسکی و ورود جدی به میدان «شبکه‌سازی میدانی کنشگران

فرهنگی» بود؛ گامی در امتداد نهضت تبلیغ اسلام ناب در زیست‌بوم پیچیده، متکثر و پرتحرک پایتخت. تهران که نقشه فرهنگی‌اش از برج‌ها و بزرگراه‌های کلان‌شهر مدرن تا حاشیه‌های آسیب‌دیده، شهرهای اقماری در حال رشد و روستاهای در حال دگرگونی امتداد دارد، نیازمند راهی نو بود؛ راهی که «تنوع»، «محله‌محوری» و «مسئله‌محوری» را در متن خود داشته باشد. در همین راستا، الگوی متمدن (شبکه مساجد فعال و دغدغه‌مند استان تهران) شکل گرفت تا مسجد، هیأت، امام‌محله، گروه‌های جهادی و حلقه‌های جوانان مؤمن، بازوی اصلی تحول فرهنگی در مناطق مختلف باشند. در این منظومه، اداره کل دیگر متولی صرف برنامه نیست؛ بلکه تسهیل‌گر، پشتیبان شبکه و هم‌افزای ظرفیت‌های میدانی است. تأکید بر نقش مردمی، برجسته کردن حمایت از جریان‌های خودجوش، ظرفیت‌سازی برای هیئات و تشکل‌های دینی و میدان دادن به جوانان و نوجوانان، نشانه‌ی روشن رویکرد «مردم‌محوری» در گام دوم انقلاب است. با همین نگاه، در ذیل عملیات ملی هماهنگ همچون «زندگی با آیه‌ها» و «اعتکاف»، و نیز در طرح‌های بومی مانند برنامه‌های خانواده‌محور و نهضت مسجدمحور، کوشیدیم ضمن حفظ پیام واحد، شیوه اجرا را متناسب با مسائل هر منطقه و زبان مخاطب هر محله تنظیم کنیم. رویکرد «فرا تهران» در اداره کل تبلیغات اسلامی شهرستان‌های تهران نیز به این معناست که فعالیت‌ها از مرکز شهر فراتر رفته و شهرستان‌های استان، صحنه اصلی نقش‌آفرینی فرهنگی شده‌اند. راهبرد مادر این سال، تحکیم هویت دینی و اجتماعی نسل جوان در بستر واقعی زندگی شهری و ایجاد هم‌افزایی میان ظرفیت‌های مردمی، نخبگان فرهنگی و ساختارهای رسمی بود؛ حرکتی آرام و عمیق برای ساختن تهران و شهرستان‌های آن به مثابه جغرافیای ایمان، امید و کنش مؤمنانه در گام دوم انقلاب.

دارالقرآنی که بادستان مردم قد کشید

روایت
اول

در یکی از مناطق اسلامشهر که فعالیت‌های قرآنی چندان پر رنگ نبود، امروز دارالقرآنی برپاست که نه فقط کلاس‌های حفظ و آموزش قرآن، بلکه امید و همدلی را هم به محله آورده است؛ مجموعه‌ای که از یک کمک خیرخواهانه آغاز شد و خیلی زود مردم، خیر و برکتش را با چشم خود دیدند.

حجت‌الاسلام حسین راوز، مدیر اداره تبلیغات اسلامی اسلامشهر، می‌گوید: ماجرا از یک مرکز تخصصی حفظ قرآن آغاز شد؛ مرکزی با ساختمانی نه چندان

مناسب که حدود ۲۵۰ حافظ قرآن در آن مشغول آموزش بودند. فعالیت‌های این مجموعه توجه یکی از خیران را جلب کرد و او چهار میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان برای توسعه فعالیت‌های قرآنی اهدا کرد.

با پیگیری مسئولان سازمان تبلیغات اسلامی، این اعتبار با یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان دیگر تکمیل شد تا امکان خرید ساختمانی برای تأسیس یک دارالقرآن فراهم شود. خانه‌ای مناسب در منطقه‌ای کم‌برخوردار شناسایی شد؛ اما قیمت آن شش میلیارد و ۷۰۰ میلیون تومان بود. حاج آقا راوز می‌گوید: «وقتی صاحب خانه فهمید قرار است این ملک به دارالقرآن تبدیل شود، بدون هیچ تردیدی ۷۰۰ میلیون تومان از قیمت خانه را بخشید و گفت این سهم من برای قرآن است.»

اما ماجرا به همین جا ختم نشد. پس از خرید ساختمان، مردم محله یکی‌یکی پای کار آمدند؛ نه با سرمایه‌های بزرگ، بلکه با هر آنچه در توان داشتند. بانوی میانسالی، ساعتی را که تازه برای خانه‌اش خریده بود، به دارالقرآن هدیه کرد و گفت: «این ساعت بیشتر از خانه ما، به خانه قرآن می‌آید.» دیگری سفره‌ای نو آورد؛ یکی دیگر بخاری اهدا کرد و ساختمان تجهیز شد. جالب اینکه برکات این دارالقرآن تنها به داخل ساختمان محدود نماند. با راه‌اندازی این مجموعه، شهرداری نیز وارد میدان شد و خیابان منتهی به مرکز را سنگ‌فرش و ساماندهی کرد؛ اتفاقی که سال‌ها مطالبه اهالی بود.

امروز کلاس‌های تخصصی حفظ، آموزش و مفاهیم قرآن در این مرکز برگزار می‌شود و دارالقرآن، به یکی از پایگاه‌های فرهنگی محله تبدیل شده است.

خانواده‌ها توان یافتن به سینما را نداشتند. معتقد بودیم هنر سینمایی از مؤثرترین ابزارهای انتقال مفاهیم انقلاب اسلامی است؛ بنابراین تصمیم گرفتیم به جای اینکه مردم به سینما بروند، سینما را به میان مردم ببریم. همین نگاه، پایه شکل‌گیری نهضتی شد که امروز از آن به عنوان یکی از نمونه‌های موفق اکران مردمی در کشور یاد می‌شود.

۷۴ رابط؛ ستون‌های یک شبکه فرهنگی

پشت این حرکت، شبکه‌ای از ۷۴ رابط مردمی قرار دارد؛ افرادی که در مساجد، مدارس، هیأت‌ها، پایگاه‌های بسیج، کانون‌های فرهنگی و خانه‌های قرآن فعالیت می‌کنند و هر کدام مسئول هماهنگی اکران در محله خود هستند. رواز درباره این شبکه می‌گوید: «این افراد کاملاً داوطلبانه فعالیت می‌کنند. هر کدام در محله خود زمینه اکران را فراهم می‌کنند و امروز این شبکه ماهانه حدود چهار هزار نفر را پای آثار سینمایی می‌نشانند. برنامه ما این است که تعداد رابطان را به ۱۰۰ نفر برسانیم.»

اکران‌ها محدود به یک سالن نیست. هر جایی که مردم حضور داشته باشند، می‌تواند میزبان فیلم باشد؛ از مسجد حضرت رقیه (س) شهرک امام حسین (ع) و مسجد امام جواد (ع) شهرک مهدیه گرفته تا مدارس، حسینیه‌ها، مراکز قرآنی و کانون‌های فرهنگی. در احمدآباد مستوفی، واوان، چهار دانگه، میان‌آباد و دیگر مناطق فاقد سینما، کودکان و نوجوانان انیمیشن «یوز» را روی پرده بزرگ تماشا کردند؛ اثری که علاوه بر سرگرمی، مفاهیمی مانند احترام به والدین، دوستی، حفاظت از محیط‌زیست و عشق به وطن را منتقل می‌کرد.

در مراکز نگهداری کودکان بی سرپرست مؤسسه خیریه «تکریم انسان» نیز فیلم‌های «رویاشهر» و «باغ کبانوش» به نمایش درآمد تا کودکان این مراکز نیز سهمی از تجربه سینما داشته باشند. همزمان، فیلم‌های ارزشی مانند «مجنون» و «بچه مردم» نیز در ده‌ها مسجد و مرکز فرهنگی اکران شد و روایت‌هایی از دفاع مقدس و هویت ملی را به مخاطبان رساند.

رگوردی که از دل محله‌ها به دست آمد

استقبال مردم از این طرح، خیلی زود اسلامشهر را به یکی از شهرهای پیشرو در حوزه اکران سیار تبدیل کرد. تنها در هفته دفاع مقدس، اکران فیلم‌هایی مانند «فرمانروای آب» و دیگر آثار مرتبط با دفاع مقدس، بیش از دو هزار مخاطب را جذب کرد؛ آن هم در شرایطی که بسیاری از این مخاطبان شاید سال‌ها فرصت رفتن به سینما را نداشتند.

استقبال گسترده مساجد، هیأت‌ها، مراکز قرآنی و مدارس باعث شد مدیران فرهنگی کشور نیز نگاه ویژه‌ای به این تجربه داشته باشند؛ تا جایی که بازسازی و تجهیز سالن چندمنظوره اداره تبلیغات اسلامی اسلامشهر با اعتباری حدود ۱۲ میلیارد تومان آغاز شد.

موفقیت این نهضت را شاید بهتر از هر آماری، روایت مردم توضیح دهد. نوجوانی که فیلم «مجنون» را دیده بود، تعریف کرد که برای نخستین بار با نقش شهید مهدی زین‌الدین و اهمیت جزیره مجنون در دفاع مقدس آشنا شده است. اما شاید ماندگارترین روایت را خود حجت‌الاسلام راوز نقل می‌کند: «در یکی از محله‌های محروم، مادری با چشمانی اشک‌آلود گفت: ۱۰ سال بود به خاطر هزینه‌های زندگی نتوانسته بودم بچه‌هایم را به سینما ببرم؛ امروز خدا را شکر که همه با هم فیلم دیدیم. همین صحنه‌ها برای ما بزرگ‌ترین یاداش است.»

تماشاخانه‌ای که فقط سالن نمایش نیست

در کنار اکران‌های سیار، اداره تبلیغات اسلامی اسلامشهر، تماشاخانه اختصاصی خود را نیز راه‌اندازی کرده است؛ فضایی مجهز که امروز در اختیار گروه‌های سرود، خانه‌های قرآن، هیأت‌های مذهبی، کانون‌های فرهنگی، مدارس و مجموعه‌های مردمی قرار گرفته است. اینجا فقط فیلم نمایش داده نمی‌شود؛ نشست‌های فرهنگی، اجرای گروه‌های هنری، برنامه‌های آموزشی و اکران اختصاصی برای گروه‌های مختلف نیز برگزار می‌شود. به عبارت دیگر، تماشاخانه، حلقه تکمیل‌کننده همان شبکه‌ای است که در محله‌ها شکل گرفته است.

بانوان دیده شدند رابط کریم جان گرفت

روایت
شوم

حجت الاسلام محمد
سلطانی، رئیس اداره
تبلیغات اسلامی
رابط کریم، می گوید که
وقتی در بهمن ماه سال
۱۴۰۱ مسئولیت این اداره

را پذیرفت، شش ماه نخست را صرف شناخت ظرفیت های مردمی کرد. در این مدت با گروه های مختلف، هیأت ها و فعالان فرهنگی دیدار داشت، اما در میان همه این دیدارها، یک نکته بیش از همه تکرار می شد؛ بانوان فعال شهرستان احساس می کردند دیده نمی شوند. او می گوید: «تصمیم گرفتیم به جای برگزاری همایش های رسمی، به سراغ همان بانوانی برویم که سال ها در خانه هایشان روضه حضرت زهرا (س) بر پا کرده بودند. تعدادی از بانوان روضه دار شهرستان دعوت شدند و در مراسمی صمیمی، از آن ها با اهدای تندیس تقدیر شد. «اتفاقی که باز خوردی فراتر از انتظار داشت و همین اعتماد، زمینه تشکیل شبکه بانوان رابط کریم را فراهم کرد. بانوان فعال محله ها در قالب یک تشکل مردمی کنار هم قرار گرفتند و ارتباط میان آن ها و اداره تبلیغات شکل تازه ای پیدا کرد. این شبکه خیلی زود در مهرواره «بانور» و برنامه های جهاد تبیین نقش آفرین شد؛ به طوری که ۵۳۰ بانوی رابط کریمی در این حرکت ثبت نام کردند. ثمره این شبکه سازی تنها به فضای مجازی محدود نماند. به گفته سلطانی، طی این مدت اجتماعات و برنامه های مذهبی شهرستان بیش از ۱۵۰ درصد رشد کرده است. امروز بسیاری از بانوان، خودشان پیشنهاددهنده و مجری برنامه های فرهنگی هستند و برای اجرای طرح های جدید، پیش از آنکه سازمان تبلیغات سراغشان برود، خودشان ایده هایشان را روی میز می آورند. سلطانی معتقد است مهم ترین دستاورد این مسیر، تغییر رابطه مردم با نهادهای فرهنگی است. او می گوید: «امروز مردم احساس می کنند سازمان تبلیغات متعلق به خودشان است. وقتی این حس ایجاد شود، دیگر برنامه ها دولتی نیست؛ مردمی می شود و همین رمز ماندگاری آن هاست.»

استقبال گسترده خانواده ها از خانه ها و محافل قرآنی، توسعه مراکز آموزش قرآن و افزایش تعداد مراکز قرآنی فعال، همچنین توجه به تربیت قرآنی کودکان و گسترش آموزش های استاندارد، نشان دهنده رشد جریان آموزش عمومی قرآن در سطح شهرستان ها بود.

فروردین

اجتماع و دسته های عزاداری سالروز شهادت امام جعفر صادق (ع) در شهرستان های مختلف، برگزاری مراسم روز دختر و همچنین اجرای بیستمین دوره آرز بایی و اعطای مدرک تخصصی حافظان قرآن کریم، از مهم ترین برنامه هایی بود که با مشارکت گسترده مردم و فعالان فرهنگی برگزار شد.

اردیبهشت

اجتماع بزرگ هیئات مذهبی و عزاداران حسینی در شهر پرند با حضور پرشور مردم، خانواده های معظم شهدا، نوجوانان و جوانان برگزار شد و جلوه ای از همبستگی اجتماعی و پاسداشت فرهنگ عاشورا را به نمایش گذاشت.

تیر

گردهمایی چندصد نفره مبلغات شهرستان های استان تهران با حضور اساتید کشوری برگزار شد و همزمان بیش از ۳۰ برنامه بزرگداشت بنیانگذار کبیر انقلاب اسلامی در شهرستان های مختلف اجرا گردید که نقش مؤثری در ارتقای فعالیت های تبلیغی و تبیینی استان داشت.

خرداد

همزمان با سالروز اقامه نخستین نماز جمعه کشور، از خادمان نماز جمعه و فعالان فرهنگی شهرستان رابط کریم تجلیل شد که این برنامه با هدف پاسداشت خدمات مؤثر در عرصه تبلیغ و فعالیت های فرهنگی برگزار گردید.

مرداد

دوره آموزشی، معرفتی و مهارتی «بانوی مجاهد» ویژه بانوان نخبه و میدان دار عرصه تبلیغ برگزار شد. این دوره با حضور اساتید برجسته کشوری، زمینه ارتقای توانمندی های معرفتی، مهارتی و تبلیغی بانوان فعال شهرستان های استان تهران را فراهم کرد.

شهریور

بانوان ۱۴ شهرستان در یک قرار مشترک

روایت
سوم

شهریور سال گذشته، اردوگاه امام صادق (ع) دماوند میزبان رویدادی بود برای هم‌افزایی بانوان فعال فرهنگی از ۱۴ شهرستان استان تهران. رویداد سه‌روزه «بانوی مجاهد» به همت اداره کل تبلیغات اسلامی شهرستان‌های استان تهران برگزار شد تا بانوانی که هر کدام در شهر و محله خود نقش آفرین فرهنگی هستند، فرصت پیدا کنند تجربه‌هایشان را به اشتراک بگذارند، آموزش ببینند و برای فعالیت‌های آینده شبکه‌ای منسجم‌تر تشکیل دهند. آنچه «بانوی مجاهد» را از بسیاری دوره‌های آموزشی متمایز می‌کرد، ترکیب آموزش نظری با کارگاه‌های مهارتی و عملیات میدانی بود. شرکت‌کنندگان در کنار نشست‌های معرفتی، در کارگاه‌های سواد رسانه‌ای، جهاد تبیین، کار تشکیلاتی و فعالیت‌های گروهی حضور یافتند؛ برنامه‌هایی که با هدف آماده‌سازی بانوان برای نقش آفرینی مؤثرتر در عرصه‌های فرهنگی و اجتماعی طراحی شده بود.

در این رویداد، حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، همراه با جمعی از مدیران و مسئولان استانی حضور داشتند و بر ضرورت میدان دادن به ظرفیت بانوان در حل مسائل فرهنگی جامعه تأکید کردند. همچنین حجت‌الاسلام فلاح دماوندی، امام جمعه دماوند، با اشاره به نقش بانوان در تربیت نسل آینده گفت: «بانوان مجاهد و مقاوم ایران اسلامی در حوادث اخیر نشان دادند که تربیت انسان‌های مؤمن، دانشمند و خدمتگزار از مهم‌ترین رسالت‌های مادران ایرانی است.» هدف برگزاری این رویداد نیز تنها به آموزش چندروزه محدود نبود. هدف، شکل‌گیری شبکه‌ای از بانوان کنشگر بود که پس از بازگشت به شهرستان‌های خود، بتوانند تجربه‌های به‌دست‌آمده را در مساجد، هیأت‌ها، محلات و مجموعه‌های مردمی به کار بگیرند. حضور بانوانی از شهرهایی مانند اسلامشهر، ورامین، شهریار، دماوند، فیروزکوه، رباط کریم، پاکدشت و دیگر شهرستان‌های استان، این رویداد را به بستری برای تبادل تجربه‌های بومی و ایجاد ارتباط میان فعالان فرهنگی تبدیل کرد.

«بانوی مجاهد» در نهایت بیش از آنکه یک اردو باشد، تمرینی برای شبکه‌سازی بود؛ تجربه‌ای که نشان داد سرمایه اصلی فعالیت‌های فرهنگی، پیوند میان نیروهای مردمی است؛ پیوندی که سازمان تبلیغات اسلامی تلاش کرده آن را از دل آموزش، گفت‌وگو و کار تشکیلاتی تقویت کند.

از برگزیدگان سامانه حفظ عمومی قرآن کریم در شهرستان شهریار تقدیر شد و مرحله دوم آزمون شفاهی بیستمین دوره اعطای مدرک تخصصی حفظ قرآن کریم در شهرستان اسلامشهر برگزار گردید؛ برنامه‌هایی در راستای ترویج فرهنگ حفظ و انس با قرآن کریم و حمایت از استعدادهای قرآنی.

آبان

بوت کمپ مدرسه رسانه‌ای «برندشو» با حضور تیم‌های منتخب شهرستان‌های مختلف برگزار شد و شرکت‌کنندگان ضمن فراگیری آموزش‌های تخصصی، برای نقش آفرینی در عرصه تولید محتوا، کنشگری و جریان‌سازی رسانه‌ای در سطح استان آماده شدند.

دی

نهضت قرآنی «زندگی با آیه‌ها» وارد مرحله جدیدی شد و همچنین برپایی میز خدمت اداره تبلیغات اسلامی شهرستان فیروزکوه در نماز جمعه، ضمن معرفی این طرح ملی، زمینه ثبت نام کنشگران مردمی را فراهم کرد و با استقبال گسترده نمازگزاران مواجه شد.

اسفند

نخستین جشنواره شعر دانش آموزی شهرستان‌های استان تهران هم‌زمان با میلاد حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) برگزار شد و اختتامیه نخستین دوره تخصصی آموزش مداحی بانوان در شهرستان دماوند نیز با هدف ارتقای مهارت‌های مداحی، تقویت روضه‌های خانگی و هم‌افزایی فعالان این عرصه برگزار شد.

مهر

برگزاری نمایشگاه خوشنویسی «طنین هستی» در شهرستان پیششوا و همچنین اجتماعات فاطمیون و دسته‌های عزاداری شهادت حضرت زهرا (س) در شهرستان‌های مختلف، از مهم‌ترین برنامه‌هایی بود که با هدف ترویج فرهنگ دینی، هنر اسلامی و معارف اهل بیت (ع) برگزار شد.

آذر

رویداد «تبلیغ زندگی‌گرا» با هدف ارتقای شیوه‌های نوین تبلیغ دینی و پیوند معارف اسلامی با مسائل روز جامعه برگزار شد. همچنین آیین بزرگداشت ۳۵ شهید والامقام شهرستان پیششوا و یادبود شهدای دفاع مقدس ۱۲ روزه با حضور خانواده‌های معظم شهدا و اقشار مختلف مردم، برگزار شد.

بهمن

دختران پرچمدار

روایتی از فعالیت ۴۵ تشکل دخترانه در استان قزوین در حوزه کنشگری فرهنگی

اگر قرار باشد از استانی نام برد که سرمایه گذاری روی دختران نوجوان را از چند برنامه مناسبتی فراتر برده و آن را به یک جریان مستمر فرهنگی تبدیل کرده باشد، قزوین یکی از جدی ترین گزینه هاست. تا جایی که حجت الاسلام غلامحسین حقانی، دستیار ویژه معاونت فرهنگی و راهبری استان ها سازمان تبلیغات اسلام چندی پیش در مصاحبه با خبرگزاری مهر گفت: «قزوین در حوزه نوجوانان و مخصوصاً دختران، پیشگام و جلودار است.»

مروری بر برنامه های اداره کل تبلیغات اسلامی استان نشان می دهد این ادعا تنها یک شعار نیست؛ پشت آن شبکه ای از ده ها تشکل دخترانه، رویدادهای آموزشی، فعالیت های رسانه ای و کنش های اجتماعی قرار دارد که دختران را از مخاطب برنامه های فرهنگی به بازیگران اصلی میدان تبدیل کرده است.

از آموزش تا روایتگری

یکی از مهم ترین محورهای این حرکت، تربیت دختران روایتگر است. برگزاری چندین رویداد رسانه ای برای آموزش تولید محتوا از جمله رویداد نسل استوار، نشست «سواد روایت در جنگ شناختی»، پیش رویداد «جنگ اولی ها» و رویداد «روایت فتح صادق» که در آنها دختران تولید محتوا در قالب یادکست، موشن گرافیک، کلیپ، تئاتر و پاور پوینت را تمرین کردند نمونه ای از اقدامات انجام شده در زمینه پرورش دختران

نوجوانان، بانوان و رسانه، سه ضلع مثلث جهاد تبیین

حجت الاسلام یوسف پور آرین

مدیرکل سابق تبلیغات اسلامی استان قزوین

حرف
نخست

در سال ۱۴۰۴ تلاش کردیم رویکرد فرهنگی اداره کل تبلیغات اسلامی استان قزوین را بر اساس زیست بوم فرهنگی استان، نیازهای واقعی جامعه و مطالبات رهبر معظم

انقلاب، بر سه محور راهبردی «نوجوان»، «بانوان» و «رسانه» متمرکز کنیم. باور ما این است که آینده فرهنگ و هویت دینی جامعه در گرو توجه ویژه به این سه عرصه اثرگذار است و هر گونه سرمایه گذاری در این حوزه ها، تضمین کننده پویایی جریان فرهنگی و تبلیغی استان خواهد بود.

در حوزه نوجوان، سیاست ما شناسایی، توانمندسازی و حمایت از مجموعه های مردمی، تشکل های دانش آموزی، هیئات نوجوان، فعالان فرهنگی و گروه های دغدغه مند بود تا با بهره گیری از ظرفیت های بومی، زمینه تربیت نسل مؤمن، انقلابی، مسئولیت پذیر و اثرگذار فراهم شود. معتقدیم نوجوانان تنها مخاطبان فعالیت های فرهنگی نیستند، بلکه خود می توانند نقش آفرینان اصلی عرصه تبلیغ و جهاد تبیین باشند.

در حوزه بانوان نیز با نگاه به نقش راهبردی زنان در خانواده، جامعه و هیئات مذهبی، تلاش کردیم بستر رشد، آموزش و شبکه سازی بانوان فعال فرهنگی را فراهم کنیم. امروز بانوان مؤمن و انقلابی از مهم ترین سرمایه های اجتماعی کشور هستند. رسانه نیز سومین محور این رویکرد راهبردی بود. در شرایطی که جنگ شناختی و رسانه ای با شدت دنبال می شود، توانمندسازی فعالان رسانه ای، تولید محتوای مؤثر، روایت صحیح دستاوردهای انقلاب اسلامی و تقویت جریان جهاد تبیین را از مهم ترین وظایف خود دانستیم. تلاش کردیم با حمایت از رسانه های مردمی و نیروهای جوان، روایت اول و صحیح از واقعیت های فرهنگی و اجتماعی استان شکل بگیرد.

این سه محور به صورت جداگانه تعریف نشده اند، بلکه در یک منظومه واحد و بسا محوریت «جهاد تبیین» به هم پیوند خورده اند. امیدواریم با استمرار این رویکرد، شاهد شکل گیری جریان های مردمی توانمند، افزایش مشارکت اجتماعی و ارتقای سرمایه فرهنگی استان قزوین باشیم و بتوانیم با هم افزایی همه دستگاه ها و مجموعه های مردمی، گام های مؤثرتری در مسیر تحقق اهداف انقلاب اسلامی برداریم.

دست شکسته، ۴۰۰ زندگی نجات یافته

روایت اول

وقتی حجت الاسلام علی اصغر سهرابی ۶ سال پیش به شهرک بهار قزوین رفت، اعتیاد یکی از مهم‌ترین زخم‌های این محله حاشیه‌نشین بود. موادفروشان در کوچه‌های شهرک جولان می‌دادند و بسیاری از خانواده‌ها قربانی اعتیاد شده بودند اما او تصمیم گرفت به جای چشم بستن بر این واقعیت، مبارزه را از همان نقطه آغاز کند؛ تصمیمی که برایش بی‌هزینه نبود.

سوداگران مواد مخدر بارها او را تهدید کردند. یک بار دستش را شکستند، خودرو و وسایلش را تخریب کردند، اما این روحانی از پیگیری دست نکشید. او

با همراهی مردم، دستگاه قضایی و نیروی انتظامی، پیگیر برخورد با موادفروشان شد؛ تا جایی که فروشندگان اصلی مواد بساطشان را از محله برچیدند و یکی از مهم‌ترین عوامل گسترش اعتیاد در شهرک بهار از میان رفت. اما مبارزه با اعتیاد برای او فقط به برخورد با فروشندگان مواد ختم نشد. سهرابی معتقد بود نجات محله، بدون نجات معتادان ممکن نیست. به همین دلیل، مسجد را به پایگاهی برای بازگشت افراد گرفتار به زندگی تبدیل کرد. طی شش سال گذشته، حدود ۴۰۰ معتاد با همکاری قوه قضائیه، کمیته امداد، خیران و کمپ‌های ترک اعتیاد، مسیر درمان را آغاز کرده‌اند. هزینه درمان، حمایت از خانواده‌ها و حتی پشتیبانی از افراد پس از ترک، بخشی از این برنامه بود تا بازگشت به اعتیاد به حداقل برسد.

برای تشویق افراد بهبودیافته نیز مراسم «قهرمانان پاک» برگزار می‌شود؛ جشنی برای کسانی که سخت‌ترین نبرد زندگی خود را با موفقیت پشت سر گذاشته‌اند. در کنار آن، دوره‌های آموزش پیشگیری از اعتیاد برای خانواده‌ها نیز به صورت مستمر برگزار می‌شود تا مسیر پیشگیری در کنار درمان ادامه پیدا کند.

امروز شهرک بهار تنها به خاطر کاهش آسیب‌های اجتماعی شناخته نمی‌شود؛ این محله نمونه‌ای از رویکردی است که در آن مسجد، از یک مکان صرفاً عبادی به مرکز حل مسئله تبدیل شده است؛ جایی که مبارزه با اعتیاد از پشت تربیون آغاز نشد، بلکه با حضور در میدان، تحمل تهدیدها و ایستادگی بر سر یک هدف، به نجات صدها زندگی انجامید.

روایتگر کرد. هدف برگزاری این رویدادها توانمند کردن دختران در میدان جنگ روایت‌ها بود تا آنها در این زمینه تولیدکننده روایت باشند، نه مصرف‌کننده آن.

شبکه‌ای از ۴۵ تشکل دخترانه

آنچه فعالیت‌های قزوین را متمایز می‌کند، شکل‌گیری یک شبکه منسجم است. امروز بیش از ۴۰ تا ۴۵ تشکل «دختران حاج قاسم» در شهرستان‌های قزوین، تاکستان، آبیک، البرز، آوج و بوین‌زهر و سایر شهرهای استان فعال هستند؛ شبکه‌ای که در اردوهای آموزشی، نشست‌های تبیینی، برنامه‌های قرآنی و فعالیت‌های اجتماعی حضوری مستمر دارد. همین تعداد بالا تشکل‌های دخترانه اردوی «جنگ اولی‌ها» در رامسر را با حضور ۲۵۰ دختر نوجوان، به یکی از بزرگ‌ترین برنامه‌های این شبکه تبدیل کرد؛ رویدادی که به گفته برگزارکنندگان، هدفش تربیت نسلی جریان‌ساز و روایتگر برای آینده جبهه فرهنگی انقلاب است.

از کلاس درس تا میدان عمل

فعالیت دختران قزوینی تنها به آموزش محدود نیست. آنها در مناسبت‌های مختلف، خود برگزارکننده برنامه‌ها هستند؛ از اجتماع بزرگ روز دختر با عنوان «دختر و نه‌ترین رزم» و برپایی غرفه‌های فرهنگی، هنری، مشاوره‌ای، چاپخانه حضرتی، نمایشگاه خوشنویسی، اجرای سرود و برنامه‌های خانوادگی گرفته تا برگزاری آیین تجلیل از ۶۰۰ دختر، مربی و معلم تشکل دختران حاج قاسم. در مناسبت‌های ملی و مذهبی نیز حضور آنها پررنگ بوده است؛ از راهپیمایی ۲۲ بهمن و روز قدس گرفته تا برگزاری موب‌های مردمی. آنها در مناسبت‌های مختلف نیز نقش آفرینی اجتماعی خود را هم به نمایش گذاشته‌اند. تهیه دو هزار بسته فرهنگی، طراحی و توزیع نشانک کتاب در روز قدس، اجرای پویش‌های فرهنگی و برگزاری برنامه‌های روایتگری در مدارس تنها بخشی از این اقدامات است.

دختران؛ راویان هویت و تاریخ

بخش دیگری از فعالیت‌های تشکل‌های دخترانه قزوین، به تقویت هویت تاریخی و فرهنگی دختران اختصاص یافته است. نمایشگاه «روایت یک نبرد ناتمام» در مدرسه صدرای ولایت، محفل بازخوانی کتاب «پاسیاد پسر خاک» و نشست‌های قرآنی «زندگی با آیه‌ها» از جمله برنامه‌هایی است که تلاش کرده نسل نوجوان را با زبان روایت، به تاریخ، مقاومت و معارف دینی پیوند بزند.

نگاه به آینده

در کنار برنامه‌های ویژه نوجوانان، اجلاس استانی «بهشت» نیز با حضور مربیان و فعالان تربیتی برگزار شد تا حلقه تربیت دختران کامل شود. انتقال تجربه، آموزش مربیان و طراحی الگوهای نوین تربیتی، نشان می‌دهد نگاه اداره کل تبلیغات اسلامی قزوین تنها بر اجرای چند رویداد متمرکز نیست، بلکه به دنبال ساختن یک زیست‌بوم پایدار برای رشد دختران است.

حاصل این مسیر، نسلی از دختران است که هم تولید محتوا می‌کنند، هم در میدان روایت حضور دارند، هم مسئولیت اجتماعی می‌پذیرند و هم در بزنگاه‌های فرهنگی و اجتماعی نقش آفرین می‌شوند؛ نسلی که در قزوین دیگر صرفاً مخاطب برنامه‌های فرهنگی نیست، بلکه خود پرچمدار فرهنگ و روایت شده است.

مسجد برای جوانان شغل ساخت

روایت
شوم

چوبیندر، یکی از محله های قزوین است که سال ها با آسیب هایی مانند اعتیاد، طلاق، خرید و فروش مواد مخدر و بیکاری دست و پنجه نرم می کرد؛ اما حجت الاسلام حجت فیروزی، امام جماعت این منطقه، حالا این محله را به محله امید و زندگی تبدیل کرده است.

فیروزی معتقد است کار امام محله، تنها اقامه نماز و برگزاری مراسم مذهبی نیست. او می گوید: «باید برای همه شئون زندگی مردم برنامه داشت.» همین نگاه باعث شد مسجد به پایگاهی برای رسیدگی به مسائل روزمره مردم تبدیل شود.

یکی از نخستین چالش هایی که او با آن روبه رو شد، خانواده هایی بودند که اعتیاد، بنیان زندگی شان را متزلزل کرده بود. او از ماجرای مردی می گوید که به دلیل اعتیاد، مواد غذایی اهدایی مردم را می فروخت تا هزینه مصرف مواد خود را تأمین کند.

این مساله نشان داد که کمک های معیشتی، به تنهایی نمی تواند گره بیکاری و فقر را باز کند. به همین دلیل، ایده ایجاد اشتغال شکل گرفت. ابتدا بسته بندی مواد غذایی به چند خانواده نیازمند سپرده شد، اما با افزایش متقاضیان، شرکت «مزه سازان» راه اندازی شد؛ مجموعه ای که امروز در زمینه بسته بندی ترشیجات، ادویه و دیگر محصولات فعالیت می کند و تاکنون برای بیش از ۲۰ نفر شغل ایجاد کرده است. شماری دیگر نیز در پاک کردن پسته و فندق مشغول به کار شده اند.

در کنار این اقدامات، گروه جهادی مسجد با مشارکت اهالی، بازسازی پنج خانه فرسوده را بر عهده گرفته و کمک رسانی به خانواده های نیازمند همچنان ادامه دارد. خود فیروزی درباره این فعالیت ها می گوید: «آمار دقیقی از تعداد کمک ها ندارم؛ هر کمکی که به دست ما برسد، فقط واسطه ایم تا آن را به دست نیازمندان برسانیم.»

تجربه چوبیندر نشان می دهد گاهی حل آسیب های اجتماعی، نه از پشت میزهای اداری، بلکه از دل مسجد و با ایجاد امید، اشتغال و اعتماد در یک محله آغاز می شود.

با اجرای نهضت ملی «زندگی با آیه ها» در روز جهانی قدس، نمایشگاه های قرآنی در مصلی های سراسر استان، برپا شد. در این نمایشگاه ها برنامه هایی همچون محافل تفسیر قرآن، سرود و تواشیح، مسابقات قرآنی و توزیع محصولات فرهنگی، به اجرا رسید.

فروردین

آیین تجلیل از معلمان، مربیان و اعضای تشکل «دختران حاج قاسم» با حضور صدها دختر دهه هشتادی و نودی برگزار شد. همچنین چهارمین دوره رویداد مردمی «دخترونه» با حضور گسترده نوجوانان در یکی از مناطق کم بر خور دار شهر قزوین برگزار شد.

اردیبهشت

در ایام محرم دوره تخصصی «حسینیة کودک» برای مربیان هیئت های مذهبی، برگزار شد. همزمان، آیین دیرینه چهارپایه خوانی در تاسوعای حسینی با حضور گسترده مردم قزوین برگزار شد و اعضای تشکل «دختران حاج قاسم» و «پسران نوآین» با همخوانی، سرود «ای ایران» را اجرا کردند.

تیر

در سراسر استان، ۲۴۵ موبک و مجموعه مردمی در برگزاری برنامه های عید غدیر نقش آفرینی کردند و با برپایی غرفه های فرهنگی، پذیرایی، کودک و نوجوان، جهاد تبیین، جمعیت و خانواده، جلوه ای از ظرفیت مردمی و همدلی اجتماعی را به نمایش گذاشتند.

خرداد

رویداد استانی «روایت فتح صادق» برگزار شد؛ برنامه ای آموزشی و فرهنگی که ۲۵۰ دختر نوجوان و جوان از ۴۰ تشکل «دختران حاج قاسم» را از سراسر استان گرد هم آورد. این رویداد با هدف توانمندسازی نسل نوجوان در عرصه روایتگری، جهاد تبیین و شناخت مسائل روز برگزار شد.

شهریور

دومین دوره رویداد هنری «آیه نگار» با حضور بانوان خوشنویس و نقاش برگزار شد. همزمان، رویداد «زنان روایت گران عاشورا» با اجرای نمایش و برنامه های هنری در حسینیة تاریخی امینی ها، و پیش رویداد رسانه ای «جنگ اولی ها» با حضور بیش از ۲۵۰ دختر نوجوان برگزار شدند.

مرداد

تربیت دختران روایتگر در «نسل استوار»

روایت
نهم

در روزهایی که جنگ روایت‌ها به یکی از مهم‌ترین میدان‌های نبرد فرهنگی تبدیل شده، ۱۲۰ دختر نوجوان عضو تشکل «دختران حاج قاسم» از سراسر استان قزوین در رویدادی سه‌روزه گرد هم آمدند تا روایتگری، سواد رسانه‌ای و کنشگری فرهنگی را در پرتو مفاهیم قرآنی تمرین کنند.

رویداد رسانه‌ای - آموزشی «نسل استوار» با محوریت ۳۰ فراز از آیات قرآن کریم و در قالب پوشش ملی «زندگی با آیه‌ها» برگزار شد. در نخستین روز، شرکت‌کنندگان با حضور در کارگاه‌های آموزشی، آموزش‌های تخصصی خود را آغاز کردند. مباحثی مانند سواد رسانه‌ای، پاسخ به شبهات، تبیین مسائل روز و سبک زندگی قرآنی در دستور کار قرار گرفت و اساتید حوزه هنری انقلاب اسلامی، مدیر مرکز رشد نوجوان امید و مسئولان آموزشی استان، بر نقش اثرگذار دختران نوجوان در عرصه فرهنگی و ضرورت بهره‌گیری از آموزه‌های قرآن در تولید محتوا تأکید کردند. روز دوم، فضای رویداد رنگ و بوی کارگاهی به خود گرفت. دختران حاضر در قالب گروه‌های مختلف، ایده‌های خود را در «بوم‌ایده» تکمیل کردند و با همراهی استادان و منتورها، تولید آثار رسانه‌ای را برای ارائه نهایی آغاز کردند. حضور آیت‌الله مظفری، نماینده ولی فقیه در استان و امام جمعه قزوین، از بخش‌های شاخص این روز بود.

سومین و آخرین روز «نسل استوار» به ارائه آثار، جمع‌بندی فعالیت‌ها و اختتامیه اختصاص داشت. در این مراسم که با حضور رئیس سازمان دارالقرآن الکریم، معاون سیاسی استاندار قزوین، مدیر مرکز رشد نوجوان امید، رئیس حوزه هنری استان و جمعی از مسئولان برگزار شد، بر ضرورت تربیت نسل مؤمن، آگاه و دارای سواد رسانه‌ای تأکید شد. سخنرانان، «نسل استوار» را بستری برای کشف استعدادها و نوجوانان در تولید محتوا و روایتگری صحیح دانستند و در پایان نیز از هشت گروه برتر و فعالان این رویداد تقدیر شد.

اختتامیه جام فوتبال «مسجد، سنگر مقاومت» در قزوین برگزار شد؛ رقابت‌هایی که با حضور نوجوانان محلات و با محوریت مساجد برگزار شد. همچنین جشن خانوادگی اکران انیمیشن «بوز» با حضور بیش از ۵۰۰ کودک و خانواده‌هایشان برگزار شد و فضایی شاد برای کودکان فراهم آورد.

جشن «نوه مثل قنده» برای نخستین بار با حضور کودکان، پدربزرگ‌ها و مادربزرگ‌ها برگزار شد و با تأکید بر صلح و پیوند میان نسل‌ها، فضایی صمیمی و خاطره‌انگیز برای خانواده‌ها رقم زد. همزمان، مسابقات «جام مسجد، سنگر مقاومت» با حضور ۵۰ تیم از نوجوانان محلات آغاز شد.

همایش «تحولات جمعیتی ایران در گذشته، حال و آینده؛ چالش‌ها و راهکارها» ویژه کادر درمان استان قزوین، با حضور دکتر گلرخی، در سالن اجتماعات اداره کل تبلیغات اسلامی استان قزوین برگزار شد. این همایش با هدف افزایش آگاهی، در مواجهه با مسائل جمعیتی کشور برگزار شد.

رویداد «هیس طوری ۲» با حضور دختران تشکل «دختران حاج قاسم» و با محوریت کتاب‌های «سرگذشت استعمار»، برگزار شد. همچنین دانش‌آموزان مدارس صندرای قزوین با اجرای برنامه «من هم امیر حسین...» در روز مادر، یاد و خاطره شهید امیر حسین باجلان را گرامی داشتند.

مردم قزوین با برگزاری کاروان خودروبی ۱۵ کیلومتری، صحنه‌ای از همبستگی، وفاداری و مطالبه خون‌خواهی شهیدان را به نمایش گذاشتند. نماهنگ «صالح بعد صالح» با اجرای گروه سرود ابن‌الرضا (ع) قزوین نیز رونمایی شد.

همزمان با نیمه‌شعبان، پنج هزار نفر از مردم استان قزوین در قالب کاروان‌های مردمی راهی مسجد مقدس جمکران شدند تا در اجتماع بزرگ منتظران حضرت ولی عصر (عج) حضور یابند. این حضور گسترده، جلوه‌ای از ارادت مردم استان به فرهنگ انتظار بود.

خانه‌ای برای گفت‌وگوهای فرهنگی

بررسی کارنامه موفق مرکز
فرهنگی رواق در سال ۱۴۰۴

بعضی ساختمان‌ها نه جایی برای زندگی، که قرار است بهانه‌ای برای شکل گرفتن گفت‌وگو، اندیشه و تولید فرهنگ باشند. «رواق» از همین جنس است؛ مرکزی فرهنگی که سال گذشته در اداره کل تبلیغات اسلامی استان البرز افتتاح شد تا خلأ یک فضای حرفه‌ای برای برگزاری نشست‌های فرهنگی، رونمایی کتاب، دوره‌های آموزشی، جلسات تخصصی و رویدادهای فکری را در استان پر کند. ایده راه‌اندازی این مجموعه را حجت‌الاسلام مهدی ولایی برحق، مدیر کل تبلیغات اسلامی استان البرز، پیشنهاد داد؛ مدیری که معتقد بود فعالیت‌های فرهنگی استان به فضایی نیاز دارند که علاوه بر امکانات حرفه‌ای، هویت ایرانی-اسلامی را نیز به نمایش بگذارد. نتیجه این نگاه، تولد «رواق» بود؛ مرکزی که امروز به یکی از پایگاه‌های اصلی رویدادهای فرهنگی البرز تبدیل شده است.

افتتاح با تأکید بر کیفیت

رواق سال گذشته با حضور حجت‌الاسلام محمد قمی، رئیس سازمان تبلیغات اسلامی، افتتاح شد. او در این مراسم بر یک نکته مهم تأکید کرد؛ اینکه فعالیت فرهنگی تنها با افزایش تعداد برنامه‌ها معنا پیدا نمی‌کند و موفقیت زمانی حاصل می‌شود که «کمیت» و «کیفیت» در کنار هم قرار بگیرند. رئیس سازمان تبلیغات اسلامی با اشاره به شرایط پیچیده جنگ روایت‌ها و نبرد فرهنگی امروز گفت که جریان فرهنگی کشور برای اثرگذاری، بیش از هر زمان دیگری به

البرز؛ یک گام تا شکل‌گیری شبکه هوشمند فرهنگی

حجت‌الاسلام مهدی ولایی برحق

مدیر کل تبلیغات اسلامی البرز

اقدامات شکل گرفته از سال ۱۴۰۴، نشان‌دهنده آغاز یک مسیر راهبردی، منسجم و آینده‌نگر در حوزه فرهنگی، رسانه‌ای و اجتماعی استان البرز است؛ مسیری که تکمیل و بلوغ نهایی آن تا پایان سال ۱۴۰۶ پیش‌بینی شده است. در این چارچوب، آنچه تاکنون محقق شده، بیانگر استقرار موفق زیرساخت‌های لازم، شکل‌گیری شبکه‌های مؤثر و حرکت هدفمند به سمت تحقق کامل اهداف ترسیم‌شده است. در محور امتداد راهبری تا محله، ساختار راهبری از سطح استان و ۱۸ منطقه به لایه‌های محلی توسعه یافته و زمینه امتداد هشت عرصه راهبری در ۴۰۰ محله استان فراهم شده است. این روند، بیانگر آن است که برنامه از سطح تصمیم‌سازی فراتر رفته و به سمت مردمی‌سازی و میدان‌داری محلی در حال حرکت است.

در بخش شورای راهبری رسانه استان (صدر) نیز الگوی حلقه‌ای طراحی شده، ظرفیت‌سازی مناسبی را در عرصه رسانه رقم زده است. استقرار بیش از ۶ تیم نزدیک، استقلال ۵ تیم رسانه‌ای پس از دوره همکاری، ارتباط با بیش از ۳۰ تیم در سطح استان و برگزاری ۲ دوره رویداد بلاگری، نشان‌دهنده شکل‌گیری یک جریان پویا، پاسخ‌گو و اثرگذار در میدان رسانه است.

در قالب حلقه وصل، هم‌افزایی میان نهادها و مجموعه‌های فرهنگی، رسانه‌ای و تبلیغی از جمله صداوسیما، سپاه، ارشاد، شهرداری، سازمان تبلیغات، اوقاف، مساجد و حوزه‌های علمیه تقویت شده و بستر همکاری مؤثر میان بازیگران اصلی این عرصه فراهم آمده است. همچنین در مسیر سیر و ضرورت، احیای روابط، هم‌افقی و هم‌آهنگی، به انجام بیشتر در تصمیم‌سازی و اجرا انجامیده است. در نهایت، شبکه راهبران استانی (بعثت) با سازماندهی ظرفیت‌های متنوع در حوزه‌های تبلیغ، بانوان، جوان و نوجوان، رسانه، قرآن و مجامع، توانسته پایه‌های یک حرکت فراگیر و رو به رشد را شکل دهد؛ حرکتی که با نتایج مثبت فعلی، افق روشنی برای تکمیل موفق آن تا پایان ۱۴۰۶ ترسیم می‌کند.

«صدرا» انتخاب اول خانواده‌ها

روایت
اول

۵ سال پیش، کمتر کسی باور می‌کرد مدرسه‌ای که با چند کلاس و انبوهی از مخالفت‌ها کارش را آغاز کرده، روزی به یکی از پرمقتضی‌ترین مدارس ساوجبلاغ تبدیل شود. آن روزها راه‌اندازی مدرسه «صدرا» برای بسیاری یک ایده پریسک بود؛ اما امروز نام این مدرسه به‌عنوان یک تجربه موفق تربیتی بر سر زبان‌ها افتاده است.

حجت‌الاسلام محمدجابر انصاری‌پور، معاون فرهنگی اداره کل تبلیغات اسلامی استان البرز، وقتی از روزهای آغازین این مدرسه صحبت می‌کند، بیش از هر چیز از سختی‌های مسیر می‌گوید؛ از مخالفت‌ها، سنگ‌اندازی‌ها و تردیدهایی که از همان ابتدا وجود داشت. به گفته او، مدیر مدرسه با وجود در اختیار داشتن کد یک مدرسه تیزهوشان، ترجیح داد مسیر دیگری را انتخاب کند و همه توان خود را برای راه‌اندازی مدرسه صدرا بگذارد؛ تصمیمی که با مقاومت‌های فراوان همراه شد. وقتی مدرسه تأسیس شد، فرصت ثبت‌نام هم کوتاه بود. مدیر مدرسه خانه‌به‌خانه در محله‌های اطراف رفت و با خانواده‌ها گفت‌وگو کرد تا آنها را برای ثبت‌نام فرزندان‌شان متقاعد کند. حاصل آن تلاش‌ها، تشکیل نخستین کلاس‌ها با حدود ۶۰ دانش‌آموز بود؛ آن هم در شرایطی که مدرسه با کمبود امکانات و حتی تخریب‌هایی مانند شکستن شیشه‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کرد. انصاری‌پور با لبخند از تغییر امروز این مدرسه یاد می‌کند و می‌گوید: «آن روزها برای پیدا کردن دانش‌آموز تلاش می‌کردیم، اما امروز خیلی‌ها آرزو دارند فرزندشان در مدرسه صدرا درس بخواند.» همین تغییر، شاید بهترین روایت از مسیری باشد که صدرا طی کرده است. مدرسه‌ای که در سال دوم فعالیتش به حدود ۴۰۰ دانش‌آموز رسید، در ارزیابی مدارس کشور نیز در حوزه‌های فرهنگی و تربیتی رتبه نخست را به دست آورد. به گفته معاون فرهنگی اداره کل تبلیغات اسلامی البرز، امروز حتی برخی مسئولان شهرستان نیز برای ثبت‌نام فرزندان‌شان پیگیر این مدرسه هستند؛ اتفاقی که نشان می‌دهد گاهی سخت‌ترین آغازها، به ماندگارترین تجربه‌ها ختم می‌شوند.

بر نامهربانی، شناخت دقیق مخاطب و ایجاد زیرساخت‌های مناسب نیاز دارد؛ زیرساخت‌هایی که بتوانند فرصت گفت‌وگو، هم‌افزایی و تولید محتوا را فراهم کنند.

یک معماری متفاوت

آنچه در نخستین نگاه به رواق جلب توجه می‌کند، معماری متفاوت آن است. فضای داخلی با آجرکاری‌های سنتی، طاق‌های ایرانی، شیشه‌های رنگی و نورپردازی الهام‌گرفته از نقوش اصیل ایرانی طراحی شده است؛ ترکیبی که هم حس آرامش را منتقل می‌کند و هم هویت فرهنگی بنا را به نمایش می‌گذارد. این‌مای مرکزی، گیاهان طبیعی، چیدمان منظم میز و صندلی‌ها و نور ملایم محیط، رواق را از یک سالن معمولی جلسات فراتر برده است. اینجا بیشتر شبیه خانه‌ای برای گفت‌وگو و اندیشه است؛ فضایی که مخاطب را به مکث، تعامل و مشارکت دعوت می‌کند.

امکاناتی برای یک مرکز فرهنگی حرفه‌ای

رواق با هدف میزبانی طیف متنوعی از برنامه‌های فرهنگی تجهیز شده است. کافه فرهنگی این مجموعه ظرفیت پذیرایی از حدود ۶۵ نفر را دارد. کلاس‌های آموزشی مجهز به وایت‌برد هوشمند، سیستم صوتی و امکانات آموزشی، امکان برگزاری دوره‌های تخصصی برای حدود ۶۰ نفر را فراهم کرده‌اند. همچنین بهره‌گیری از سیستم صوتی حرفه‌ای، این مرکز را برای برگزاری نشست‌ها، رونمایی‌ها، همایش‌ها و برنامه‌های رسانه‌ای آماده کرده است.

یک سال؛ ۳۸ برنامه

کارنامه نخستین سال فعالیت رواق نشان می‌دهد این مجموعه به سرعت توانسته جای خود را در تقویم فرهنگی استان باز کند. تنها در سال ۱۴۰۴، ۳۸ برنامه در این مرکز برگزار شد؛ از نشست‌های تخصصی و دوره‌های آموزشی گرفته تا برنامه‌های واحدهای مختلف اداره کل تبلیغات اسلامی، تشکلهای مردمی، مرکز بانوان، هیئت‌های مذهبی و مجموعه‌های فرهنگی همکار. رواق امروز دیگر تنها یک سالن اجتماعات نیست؛ بلکه به محل هم‌افزایی گروه‌های فرهنگی و دینی استان تبدیل شده است؛ موضوعی که در برگزاری رویدادهای کانون‌های فرهنگی تبلیغی البرز نیز خود را نشان داده است.

از استودیو تا آنتن تلویزیون

یکی از شاخص‌ترین تجربه‌های رواق، تولید ویژه‌برنامه سحر و افطار برای شبکه البرز بود؛ پروژه‌ای که حدود دو هفته به‌صورت فشرده در این مرکز دنبال شد و در نهایت ۶۰ قسمت برنامه تلویزیونی تولید و در اختیار صداوسیما قرار گرفت. این تجربه نشان داد رواق فقط محل برگزاری جلسات نیست؛ بلکه می‌تواند به پایگاهی برای تولید محتوای رسانه‌ای نیز تبدیل شود؛ ظرفیتی که در آینده می‌تواند نقش مهمی در روایت فعالیت‌های فرهنگی استان ایفا کند.

رواق؛ فراتر از یک ساختمان

در سالی که گذشت، رواق میزبان ده‌ها نشست، کارگاه، جلسه تخصصی و برنامه فرهنگی بود؛ اما شاید مهم‌تر از تعداد برنامه‌ها، شکل گرفتن یک «پاتوق فرهنگی» در البرز باشد؛ جایی که فعالان فرهنگی، تشکلهای مردمی، بانوان، هیئت‌های مذهبی و گروه‌های رسانه‌ای بتوانند زیر یک سقف دور هم جمع شوند. اگر قرار باشد از رواق با یک جمله یاد شود، شاید بهترین توصیف همان چیزی باشد که در معماری و کارکرد آن دیده می‌شود: فضایی برای گفت‌وگو، اندیشه و آرامش؛ جایی که قرار است فرهنگ، فقط درباره آن سخن گفته نشود، بلکه در آن زندگی شود.

از صف اول اعتراض تا صف اول اعتکاف

روایت شوم

اولین اعتکاف دانش آموزی شهرستان چهارباغ قرار نبود فقط یک برنامه سه‌روزه باشد. برای برگزار کنندگان، این اعتکاف فرصتی بود تا راه گفت‌وگو را باز کنند؛ تصمیمی که به گفته برگزار کنندگان، سرنوشت تعدادی از نوجوانان را تغییر داد.

حجت‌الاسلام روح‌الله عطایی، رئیس اداره تبلیغات اسلامی شهرستان چهارباغ، روایتش را از سال ۱۴۰۱ و روزهایی آغاز می‌کند که فضای جامعه تحت تأثیر حوادث آن سال بود. او می‌گوید: «برخی پیشنهاد می‌دادند شرکت کنندگان را گزینش کنیم، اما من گفتم اتفاقاً همه بیایند؛ حتی آن‌هایی که ظاهر یا نگاهشان با ما متفاوت است.»

همین تصمیم باعث شد در نخستین اعتکاف دانش آموزی چهارباغ، گروهی از دخترانی حضور پیدا کنند که برخی از آنها بدون حجاب بودند و حتی یکی از چهره‌های شناخته‌شده اعتراضات آن سال نیز در میانشان دیده می‌شد. روزهای اول، شرایط چندان آسان نبود؛ بعضی‌روزه نمی‌گرفتند، برخی سیگار می‌کشیدند و رفتارهایی داشتند که نگرانی مربیان را به دنبال داشت. اما عطایی از آنها فقط یک درخواست داشت: «فقط ۲۰ دقیقه قبل از اذان صبح را به ما بسپارید.» هر سحر، مناجات و روضه‌ای کوتاه برگزار می‌شد؛ برنامه‌ای که در ابتدا با شوخی و بی‌اعتنایی برخی نوجوانان همراه بود، اما به مرور فضای اعتکاف را تغییر داد. عطایی می‌گوید: «یکی از همان دخترها بعدها برایم تعریف کرد در خواب بانویی را دیده که به او گفته بود: دخترم، چادرت را سرت کن. وقتی بیدار شد، اولین خواسته‌اش یک چادر بود.» آن دختر، به گفته رئیس اداره تبلیغات اسلامی چهارباغ، بعدها نه تنها مسیر زندگی خود را تغییر داد، بلکه سال بعد به عنوان مربی اعتکاف بازگشت و دوستانش را هم با خود آورد. امروز بسیاری از همان نوجوانان در برنامه‌های فرهنگی، هیأت هفتگی «ریحانة الحسین» و فعالیت‌های جهاد تبیین حضور دارند؛ روایتی که نشان می‌دهد گاهی یک فرصت برای شنیدن و دیده شدن، می‌تواند آغاز یک مسیر تازه باشد.

افتتاح مرکز فرهنگی «رواق» به عنوان پایگاهی برای برگزاری رویدادها، نشست‌های تخصصی و فعالیت‌های فرهنگی، همچنین برگزاری نخستین رویداد رسانه‌ای «فتح» ویژه نوجوانان و جوانان در حوزه تولید محتوای رسانه‌ای و اختتامیه طرح ملی «زندگی با آیه‌ها»، از مهم‌ترین برنامه‌های این ماه بود.

اردیبهشت

محفل شعرخوانی شاعران آیینی برگزار شد. این نشست با حضور نماینده ولی فقیه در استان و جمعی از شاعران، بر جایگاه شعر و هنر در ترویج فرهنگ اسلامی، ضرورت شبکه‌سازی میان شاعران و تربیت نسل جدید هنرمندان متعهد تأکید داشت.

فروردین

رویداد استعدادیابی «رشدینو» با حضور صدها نوجوان در رشته‌های مختلف هنری از جمله تئاتر، فیلمسازی، گرافیک، داستان‌نویسی و شعر آیینی برگزار شد و زمینه جذب استعدادها برای تربیت باسوادان و رشد دوره‌های تخصصی آموزشی را فراهم کرد.

تیر

همزمان با دهه امامت و ولایت، همایش بزرگ موکب‌داران و فعالان غدیر در کرج برگزار شد و از خانواده‌های خادمان ستاد توسعه و بازسازی عتبات عالیات استان نیز تجلیل به عمل آمد. این برنامه‌ها با هدف تقویت مشارکت مردمی در مناسبت‌های دینی و تکریم خادمان عرصه فرهنگ اهل بیت (ع) برگزار شد.

خرداد

نخستین رویداد کانون‌های فرهنگی استان البرز برگزار شد و در آن ضمن تجلیل از کانون‌های برگزیده، بر هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌های فرهنگی مردمی تأکید گردید. همچنین رویداد «شهدای مسجد» با محوریت توانمندسازی امامان محله و ترویج الگوی مسجدمحور برگزار شد.

شهریور

برگزاری رویداد «دختران حاج قاسم» با موضوع نقش دختران در جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و همچنین آیین قرآنی بزرگداشت شهدای وطن، از مهم‌ترین برنامه‌های این ماه بود که با هدف ترویج فرهنگ مقاومت، ایثار و انس با قرآن کریم برگزار شد.

مرداد

«صدر»؛ کارخانه روایت در البرز

روایت
نهم

پشت هر مستند، انیمیشن، نماهنگ یا برنامه تلویزیونی، فقط یک دوربین و چند نرم‌افزار نیست؛ آنچه یک اثر رسانه‌ای را به نتیجه می‌رساند، شبکه‌ای از آموزش، ایده، تولید و حمایت است. «مرکز رسانه صدر» در استان البرز دقیقاً با همین نگاه شکل گرفت؛ مرکزی که از اسفند ۱۴۰۰ با همکاری حوزه هنری و اداره کل تبلیغات اسلامی استان فعالیت خود را آغاز کرد و امروز به یکی از مهم‌ترین پایگاه‌های تولید محتوای جبهه فرهنگی انقلاب در کشور تبدیل شده است. صدر تنها یک استودیو نیست، این مجموعه با برخورداری از بخش‌های تولیدات تصویری، انیمیشن، پویانمایی، موسیقی، طراحی گرافیک، استودیو ضبط و فضای کار اشتراکی، زنجیره کاملی از آموزش تا تولید و انتشار محتوا را در اختیار فعالان رسانه‌ای قرار داده است. در این مرکز، بیش از ۴۲ نیروی متخصص فعالیت می‌کنند و تاکنون بیش از هزار و ۷۰۰ ساعت آموزش تخصصی برای نوجوانان و جوانان برگزار شده است؛ آموزش‌هایی که بسیاری از شرکت‌کنندگان آن امروز در تیم‌های تولیدی همین مرکز مشغول فعالیت هستند. کارنامه صدر نیز قابل توجه است؛ بیش از ۷۰۰ اثر رسانه‌ای در دو سال اخیر، برگزاری بیش از ۱۳۰ رویداد و همایش، حمایت از گروه‌های رسانه‌ای و حلقه‌های میانی و راهاندازی برندهای تخصصی برای رصد، تولید و توزیع محتوا، بخشی از عملکرد این مجموعه است. تولید برنامه تلویزیونی «باورانه» برای شبکه امید، با محوریت نوجوانان و مناسبت عید غدیر، یکی از تازه‌ترین پروژه‌های این مرکز به شمار می‌رود.

این فعالیت‌ها باعث شد مرکز رسانه صدر در نهمین جشنواره رسانه‌ای ابودر، عنوان «رسانه برتر استان البرز» را کسب کند. شاید مهم‌ترین ویژگی صدر، نگاه آینده‌نگر آن باشد؛ جایی که هنر، رسانه و فناوری‌های نوینی مانند هوش مصنوعی در کنار هم قرار گرفته‌اند تا روایت‌های اثرگذار، حرفه‌ای و متناسب با نیازهای امروز جامعه تولید شوند.

مراسم «طلایه‌داران فاطمی» با حضور بانوان کنشگر فرهنگی، مبلغات، مسئولان هیئات مذهبی و فعالان قرآنی برگزار شد و همزمان از جمعیتی از برگزیدگان بیش از ۳۵۰۰ حافظ قرآن کریم استان نیز تقدیر به عمل آمد.

آبان

آیین تکریم حافظان قرآن کریم استان البرز همزمان با سراسر کشور برگزار شد و از جمعیتی از حافظان قرآن کریم تجلیل به عمل آمد. این برنامه در راستای ترویج فرهنگ حفظ قرآن و تکریم فعالان قرآنی استان برگزار شد.

مهر

اجلاس هیئت‌های قرآنی استان البرز برگزار شد. این رویداد با حضور چهره‌های شاخص قرآنی کشور، مسئولان و عموم مردم برگزار شد و با بهره‌گیری از ظرفیت چهره‌های شناخته‌شده قرآنی، بر ترویج فرهنگ قرآن و تکریم شهدای قرآنی تأکید داشت.

دی

رویداد «سید خدمت» با حضور فعالان اجتماعی، گروه‌های جهادی، خیریه‌ها، فعالان کسب و کارهای خرد و سایر کنشگران اجتماعی برگزار شد. همچنین کنگره شهدای استان البرز با برگزاری شب‌های روایت ایثار و مقاومت، فرهنگ ایثار و شهادت را در میان اقشار مختلف مردم تبیین کرد.

آذر

سیزدهمین اجتماع «قرار ایستادگی و مقاومت» در کرج برگزار شد. این اجتماع با حضور گسترده مردم و با هدف تجدید بیعت با رهبر معظم انقلاب اسلامی، جلوه‌ای از وحدت، همبستگی و حمایت مردمی از آرمان‌های انقلاب اسلامی را به نمایش گذاشت.

اسفند

بانوان هنرمند استان در نخستین رویداد سراسری «باهتران» در حوزه هنرهای تجسمی حضور یافتند و آثار خود را در قالب‌های مختلف هنری ارائه کردند. همچنین جشن بزرگ تکلیف ۱۱۰۰ دختر ساوجبلاغی با هدف تقویت هویت دینی و تربیت معنوی نسل نوجوان برگزار شد.

بهمن

مهرواره هوای نو به دوره چهارم رسید

ارتقای هیأت به نهاد اجتماعی آینده‌نگر

هیأت‌ها برای شرکت در چهارمین دوره مهرواره «هوای نو» تا آخر بهمن ۱۴۰۴ فرصت ثبت نام داشتند. این مهرواره که از سال ۱۴۰۱ به تقویم هیأت راه یافته، به همت سازمان هیأت و تشکل‌های دینی برگزار می‌شود. «هوای نو» با این قصد پا به میدان گذاشت که نفس تازه‌ای در فضای فرهنگی کشور بدمد. با چنین رویکردی، مهرواره «هوای نو» با برگزاری سه دوره، سعی داشته ارتباط میان هیأت‌ها و مردم را تقویت کرده، ظرفیت‌های پنهان هیأت‌ها را نمایان کند، فعالیت‌ها و نوآوری‌های آنها را در عرصه‌های مختلف به نمایش بگذارد و بهترین‌های این عرصه را برای الگوسازی تشویق کند. در رویداد هوای نو، فرایند استانداردسازی کارهای فرهنگی و معرفی شاخص‌های یک تشکل مردمی موفق در قالب یک هیأت مذهبی، در دستور کار قرار دارد که به الگوسازی در این حوزه کمک می‌کند تا آن دسته از مجموعه‌های فرهنگی مردمی که تازه وارد این میدان شده‌اند، بتوانند از این تجربه‌های ارزشمند استفاده کنند. در سایه این تلاش‌ها، قرار است مراکز فرهنگی مردمی نیز توانمند شوند. مهرواره هوای نو تلاش کرده است قرائتی تازه اما ریشه‌دار از هویت هیأت ارائه دهد؛ قرائتی که هیأت را از یک محفل صرفاً مناسبتی، به نهادی اجتماعی، اثرگذار و آینده‌نگر ارتقا می‌دهد.

به روزرسانی هوای نو

مهرواره «هوای نو» در گذر زمان کامل‌تر شده و از ۳ بخش که در سال نخست داشت، به ۵ بخش در دوره سوم این رویداد رسید و حالا برای دوره جدید قرار است با اضافه شدن جایزه ویژه، در قالب ۶ بخش برگزار شود. سومین مهرواره در بخش‌های نهاد هیأت، ارکان هیأت، تولیدات هیأت، فراهیات، و بخش بین‌الملل برگزار شد.

مهرواره هوای نو در چهارمین دوره خود، بخش ویژه‌ای با عنوان «خیابان هیأت» را نیز طراحی کرده است. این بخش با هدف بازنمایی تجربه‌ها، ابتکارات و فعالیت‌های شاخص هیأت‌ها و مجموعه‌های فرهنگی و دینی در میدان تجمعات گسترده مردمی در نقاط مختلف کشور که پس از جنگ تحمیلی سوم شکل گرفت، برگزیدگان خود را در آئین اختتامیه معرفی می‌کند.

یکی از مهم‌ترین تغییرات دوره جدید، بازنگری در تعداد رشته‌ها بود که تعداد آنها کاهش یافت و به ۲۶ رشته رسید که برخی از آن‌ها جدید و حاصل نگاه نخبگان عرصه هیأت است؛ از جمله موضوعاتی مانند هیأت در مسجد یا هیأت در میدان.

برای چهارمین دوره، جایزه ویژه «ایران اباعبدالله» تعریف شده است. این جایزه ناظر به هیأت‌هایی است که در دفاع مقدس ۱۲ روزه و همچنین اتفاقات دی‌ماه و همین‌طور جریان جنگ تحمیلی سوم، نقش ویژه و درخشانی داشتند و توانستند اتحاد مقدس مردم ایران را نشان دهند. فعالیت‌های این هیأت‌ها بررسی شده و در این بخش نیز یک جایزه ویژه اهدا می‌شود.

- یکی از تفاوت‌هایی که مهرواره سوم با دو مهرواره قبلی داشت، جایگزینی واژه «پرچم‌دار» با «برگزیده» بود چرا که با حال و هوای هیأت تناسب بیشتری پیدا می‌کرد و مفهوم ارزنده‌تری را منتقل می‌کرد. در این دوره در هر رشته یک «برگزیده» با عنوان «پرچم‌دار» معرفی خواهد شد و به این ترتیب، در مجموع ۲۶ پرچم‌دار در رشته‌های مختلف معرفی می‌شوند.
- در مهرواره سوم برخلاف رویداد دوم، علاوه بر داوری ملی، داوری بخش استانی هم اضافه شد. همچنین در سومین رویداد «هوای نو» رویکرد جهانی شدن نیز به اجرا رسید و برای اولین بار به هیأت‌های فعال در مراسم اربعین پرداخت. در دوره چهارم بجای یک رشته، در بخش بین‌الملل ۳ رشته تعریف شده و ناظر بر هیأت‌های پنج‌گانه است؛ هیأت‌هایی که در کشورهای دیگر شکل گرفته‌اند و فعالیت‌های منظم و متفاوت دارند.

تعداد ثبت نام در چهارمین دوره مهرواره هوای نو

تجلیل از سپیدمویان دستگاه حسینی

مروری بر دور ویدادار زشمند بنیاد دعبل؛ مقام مجنون و بانوان بهشت

بنیاد علمی فرهنگی و آموزشی دعبل خزاعی، نهادی حمایتی، خدماتی و غیرانتفاعی است که با هدف تحقق دستور آیت‌الله سیدعلی خامنه‌ای مبنی بر حمایت مادی و معنوی از جامعه ستایشگران و ذاکران اهل بیت در سال ۱۳۸۴ تأسیس شد. از سال ۱۴۰۱ در راستای این رسالت، و در دوره جدید مدیریت سازمان تبلیغات اسلامی، بنیاد دعبل خزاعی همزمان با فرا رسیدن ماه محرم از ۲۰۰ پیشکسوت برگزیده هیأت در سراسر کشور تقدیر می‌کند؛ پیر غلامانی که بیش از ۶۰ سال سن داشته و اکثر آن‌ها هیأت‌های قدیمی و مشهور کشور انتخاب می‌شوند. همپای این تقدیر از بانوان هیأتی نیز در آئینی جداگانه با عنوان «بانوان بهشت» تجلیل بعمل می‌آید. پیر غلامان در رویداد مقام مجنون افتخار کسب نشان «حبیب» را می‌یابند و بانوان پیشکسوت هیأتی مفتخر به دریافت نشان «فضه» می‌شوند.

*مرداد سال ۱۴۰۱

■ در فاصله عید غدیر آن سال تا آغاز محرم، از حدود ۳۰۰ پیر غلام غیر مداح در سراسر کشور با تمرکز بر ناظران و صاحبان هیأت تجلیل شد.

■ در آئین «مادران فاطمی»، همزمان با ولادت حضرت زهرا سلام‌الله علیها در سراسر کشور از بانوان پیشکسوت هیأتی تجلیل بعمل آمد.

تیر ماه سال ۱۴۰۲

■ در مراسم رویداد مقام مجنون، با محوریت میانداران پیشکسوت از حدود ۲۰۰ میاندار پیشکسوت هیأتی در سراسر کشور تقدیر بعمل آمد.

■ دی ماه از بانوان بهشت تکریم شد و در سراسر ایران از ۱۳۵ نفر از بانوان پیشکسوت بالای ۶۰ سال تجلیل شد.

خرداد سال ۱۴۰۳

■ در آئین افتتاحیه رویداد «مقام مجنون»، بالغ بر ۱۵۰ نفر از پیشکسوتان عرصه هیأت با محوریت تجلیل از جای‌ریزان و آشپزان مورد تقدیر قرار گرفتند.

■ آذر ماه و در سومین همایش «بانوان بهشت» از ۱۷۰ بانوی مداح و سخنران و هیئتی در سراسر کشور تجلیل شد.

شهریور سال ۱۴۰۴

■ در چهارمین رویداد ملی «مقام مجنون» از ۲۰۰ پیشکسوت برگزیده هیأت در سراسر کشور شامل پیر غلامان، شاعر، مداح، سخنران، مسئول هیأت، میاندار، جای‌ریز و خادم هیأت تجلیل شد.

■ دی ماه و در چهارمین دوره از رویداد «بانوان بهشت» ۱۳۵ بانوی پیشکسوت اثرگذار هیأت بانوان شامل مدیران هیأت، مبلغان، شاعران، مداحان و کنشگران فرهنگی تبلیغ و فعالیت‌های دینی در سراسر کشور تجلیل شدند.

۱۰۶۹۵ ثبت‌نام برای چهارمین دوره مهرواره هوای نو در سراسر کشور برای بخش‌های مختلف صورت گرفته است.

۱۳۹۸ ثبت‌نام از استان قم با بیشترین مشارکت انجام شده است که ۶۸۷ مورد در بخش نهاد هیأت ثبت شده.

سیاست‌های هوای نو در سال ۱۴۰۴

■ نقش و حضور جایگاه بانوان در عرصه هیأت به عنوان رویکرد پررنگ این فصل، مورد توجه است.

■ هیأت، کانون جهاد تبیین است و در همه اجزاء اجرایی و محتوایی مهرواره، این مفهوم رنگ اجرا به خود خواهد گرفت.

■ مهرواره می‌خواهد مشارکت و تعامل با دیگر نهادهای مردمی و حاکمیتی را پیگیری کند. البته که حوزه‌های مختلف سازمان تبلیغات اسلامی در اولویت خواهند بود. هوای نو متعلق به همه ایران است و اختصاص به تهران و شهرهای بزرگ ندارد.

■ موضوع هیأت و جهانی‌اندیشی و بسترسازی برای تقویت رویکرد بین‌المللی مهرواره از رویکردهای تازه این دوره است.

■ هوای نو برخاسته از هیأت است و هیأت‌ها نه تنها باید آن را از خودشان بدانند؛ بلکه فواید آن برایشان ملموس و محسوس باشد.

۴ دوره مهرواره هوای نو به روایت آمار

۲۵۵ برگزیده در ۳ دوره مهرواره هوای نو معرفی شده‌اند

۷۳ برگزیده دوره اول (غیر از افراد شایسته تقدیر و بخش کتاب هیأت)

۹۳ برگزیده در دوره دوم

۸۹ برگزیده در دوره سوم

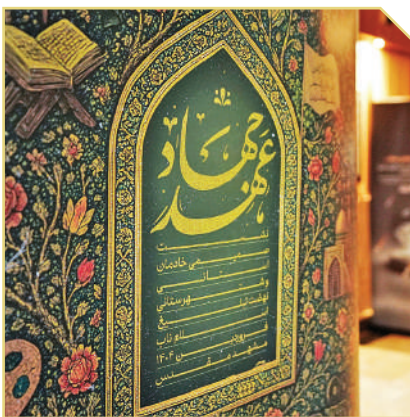
۲۷ درصد برگزیدگان از استان تهران با بیشترین سهم بودند

تعداد برگزیدگان در ۳ دوره مهرواره هوای نو به تفکیک استان

مروری بر رویداد «عهد جهاد»

هم قسم برای تبیین

«عهد جهاد» آغاز مسیری بود که با هم عهدی و هم قسمی خادمان نهضت تبلیغ اسلام ناب زیر سایه ثامن الحجج^ع برای خدمت به نهضت مردمی اسلام ناب در ۱۴۰۴ خورشیدی شکل گرفت. آیینی شکوهمند که به مرور تلاش های خانواده سازمان از منظر فعالیت ها و مبانی و راهبردها پرداخت؛ ختم شد. «عهد جهاد» در حقیقت عنوان رویدادی است که هر ساله با حضور مدیران ادارات شهرستان های تبلیغات اسلامی برای تبادل نظر و ارتقای هماهنگی میان آنها برگزار می شود. سال ۱۴۰۴ مشهد مقدس میزبان این رویداد بزرگ بود که طی سه روز ابتدایی اردیبهشت ماه برگزار شد و برنامه های متنوعی داشت. حجت الاسلام رضا عزت زمانی، معاون امور فرهنگی و تبلیغ سازمان تبلیغات اسلامی درباره این رویداد توضیحات بیشتری ارائه داد.

روز سوم

در روز سوم جمع بندی این مباحث و مراسم اختتامیه با حضور حجت الاسلام محمد قمی، رئیس محترم سازمان برگزار و راهبردها و رویکردهای عرصه های مختلف در موضوعات اولویت دار سال از سوی ایشان جمع بندی و تبیین شد. علاوه بر این حرکت عمومی، کارهای دیگری هم برای بهبود فضای معنوی اردو و همچنین ایجاد همدلی و عهد و میثاق با امام رضا علیه السلام انجام شد. در پایان نیز گعده صمیمانه با رئیس سازمان تبلیغات اسلامی انجام و عزیزان با حضور در حرم، برای جهاد تبیین با امام رضا(ع) عهد بستند.

روز دوم

برای اینکه بتوانیم نگاه مشترک و نگاه جهاد تبیینی و ظرفیت ها و توانایی هایی واحدهای تخصصی را به صورت ویژه تر با عزیزان به اشتراک بگذاریم، در روز دوم نمایشگاه مفصل با حضور مجموعه ای از گروه های مردمی و در کنار آنها واحدهای تخصصی برگزار شد. این نمایشگاه یک بخش کلیدی و یک نگاه جامع به مساله اداره تبلیغات اسلامی و ظرفیت های آن داشت و در حقیقت یک نمایشگاه هم افزا متناسب با رویکرد گام دومی سازمان در جهاد تبیین و مردمی سازی بود. در این نمایشگاه ۱۵۰ واحد خدمت دهنده و بیش از ۴۰۰ خدمت را ارائه دادیم و مخاطبان در گروه های ۲۰ تا ۲۵ نفره به نوبت از این نمایشگاه بازدید کردند. برای این که مدیران استانی سازمان تبلیغات بتوانند مجموعه خدمات و عرصه ها را دقیق تر و تخصصی تر بشناسند، آنها را در غرفه های مجزا در محیط اردوگاه جانمایی کردیم.

هدف همایش

هر ساله مدیران استانی و شهرستانی سازمان تبلیغات اسلامی دور هم جمع می شویم تا در مورد رویکردها، محتواها، مسیری که باید طی کنیم، راهبردهای کلیدی و سیاست ها سال، به مباحثه بپردازیم و فرصت های ارتباط و اتصال را تقویت کنیم و در کنار آن عهد مشترکی ببندیم برای خدمت به جهادی که پیش رو داریم و آن را با برنامه های مفصل و ارزشمند پیش ببریم. امسال تلاش کردیم با یک نگاه متفاوت، این گفت و گور اسامان بدهیم.

روز اول

در روز اول با یک طراحی از قبل، سلسله اطلاعاتی را با مشارکت مدیران به اشتراک گذاشتیم. ماز مسائل گفتیم و از مدیران شهرستانی طلب راهکار کردیم که شما به عنوان رئیس سازمان تبلیغات یک شهرستان، با چه موانع و مشکلاتی در آن شهر مواجه هستید و برای انجام ماموریتی که دارید، چه راه حل هایی وجود دارد. اطلاعات بسیار خوبی جمع آوری و دسته بندی و تحلیل شد و نغرات برگزیده روی سن به مباحثه و ارائه راهکارها پرداختند و با جمع مدیران به اشتراک گذاشتند. بعد از ظهر نیز برخی از واحدهای تخصصی به همراه مدیران شهرستانی بالای سن دعوت شدند و مدیران سؤال های پرسسامد را مطرح کرده و مدیران تخصصی مابه آنها پاسخ گفتند. البته علاقمندیم این نوع مباحثه به تعداد بیشتری برسد اما به دلیل محدودیت های زمانی این فرصت فراهم نشد.